



ANKARA

HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**TÜRK BASIN TARİHİNDE TAKVİM-İ TİCARET
GAZETESİ (1866-1867)**

Fatih Mehmet NEFES

Doç. Dr. Nasrullah UZMAN

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TARİH ANABİLİM DALI
YAKINÇAĞ TARİHİ BİLİM DALI**

HAZİRAN-2019

**TÜRK BASIN TARİHİNDE TAKVİM-İ TİCARET
GAZETESİ (1866-1867)**

Fatih Mehmet NEFES

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TARİH ANABİLİM DALI
YAKINÇAĞ TARİHİ BİLİM DALI**

**ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

HAZİRAN-2019

Fatih Mehmet NEFES tarafından hazırlanan “TÜRK BASIN TARİHİNDE TAKVİM-İ TİCARET GAZETESİ (1866-1867)” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ/ ~~OY ÇOKLUĞU~~ ile Gazi Üniversitesi Tarih Anabilim Dalı Yakınçağ Tarihi Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç. Dr. Nasrullah UZMAN

Tarih Anabilim Dalı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.



Başkan: Prof. Dr. Necdet HAYTA

Tarih Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.



Üye: Prof. Dr. Mustafa TURAN

Tarih Anabilim Dalı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.



Tez Savunma Tarihi: 25/06/2019

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.


Prof. Dr. Figen ZAİF

Enstitü Müdürü

ETİK BEYAN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Fatih Mehmet NEFES

25/06/2019



TÜRK BASIN TARİHİNDE TAKVİM-İ TİCARET GAZETESİ (1866-1867)

(Yüksek Lisans Tezi)

Fatih Mehmet NEFES

ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

HAZİRAN 2019

ÖZET

Bu çalışma, Tazimat döneminin son yıllarında İstanbul'da yalnızca ticaret alanında yayın yapan ve resmi bir ticaret gazetesi olarak kabul edilen Takvim-i Ticaret gazetesinin yayın hayatını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, gazetenin 1866-1867 yıllarında çıkan nüshalarındaki haber ve yazılar Osmanlı Devleti ekonomisinin gelişmesi kapsamında ele alınarak, Takvim-i Ticaret gazetesinin Osmanlı ekonomisinin gelişimi için faydalı gördüğü yenilikler ortaya konulmuştur. 1831 yılında Takvim-i Vekayi'nin yayın hayatına başlaması, Osmanlı Devleti tebaasında basına olan ilgiyi artırmıştır. Artan ilgi neticesinde çok sayıda özel gazete, genellikle siyasi yayın yapmak amacıyla yayın hayatına başlamıştır. İstanbul'da basın-yayın faaliyetlerinin yaygınlaşması, farklı fikir ve düşüncedeki pek çok yazar ve aydının, devletin birçok politikası hakkında gazeteler aracılığıyla fikir belirtmesini kolaylaştırmıştır. Takvim-i Ticaret gazetesi 1866 yılında işte böyle bir ortamda yayın hayatına başlamıştır. Gazete yayın hayatına başladıktan sonra Osmanlı Devleti ekonomisinin kalkınması amacıyla tarım, sanayi ve ticaret alanında üretim ve ihracatı arttırabilecek birçok farklı yeniliği Osmanlı Devleti kamuoyunun ilgisine sunmuştur.

Bilim Kodu : 116108

Anahtar Kelimeler : Osmanlı Devleti, Basın, Ekonomi, Ticaret, Gelişim

Sayfa Adedi : 669

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Nasrullah Uzman

TAKVİM-İ TİCARET NEWSPAPER İN TURKİSH PRESS HİSTORY (1866-1867)

(M. Sc. Thesis)

Fatih Mehmet NEFES

ANKARA HACI BAYRAM VELİ UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCE INSTITUTE

JUNE 2019

ABSTRACT

This study, aims to evaluate the broadcasting life of the Takvim-i Ticaret newspaper, which was published in Istanbul in the last years of the Tazimat period and was accepted as an official trade newspaper. In this study, the news and articles in the copies of the newspaper published in the years 1866-1867 were considered within the scope of the development of the Ottoman State economy and the innovations that were considered useful for the development of the Ottoman economy were revealed. The publication of Takvim-i Vekayi in 1831 increased the interest in the press in the subjects of the Ottoman Empire. As a result of increasing interest, a large number of private newspapers began publishing in order to make political publications. The spread of press and publication activities in Istanbul has facilitated many writers and intellectuals with different ideas and ideas to express their opinions on many policies of the state through newspapers. In 1866, Takvim-i Ticaret was published in such an environment After the publication of the newspaper, in order to improve the economy of the Ottoman State, many different innovations that could increase the production and exportation in the field of agriculture, industry and trade were presented to the attention of the public.

Science Code : 116108

Key Words : Ottoman State, Press, Economy, Trade, Evolution

Page Number : 669

Supervisor : Doç. Dr. Nasrullah Uzman

TEŞEKKÜR

Tez hazırlık sürecince gerek tez konusu seçiminde gerekse tez çalışması sürecinde hiçbir zaman desteğini esirgemeyen, kıymetli fikir ve tecrübelerinden yararlandığım Danışman Hocam Doç. Dr. Nasrullah UZMAN'a, genç yaştan itibaren tarihe duyduğum ilgiyi bir sevgiye dönüştüren ve değerli fikirleri ile ufkumu açan Tarih Öğretmenim Zafer AKTAŐ'a teşekkürü bir borç bilirim.

Zorluklarla karşılaştığımda desteklerini daima yanı başımda hissettiğim, sevgilerini bilmek ve hissetmekten mutluluk duyduğum sevgili annem, babam, değerli kardeşlerim ve hayat dostuma şükranlarımı sunarım.

Fatih Mehmet NEFES

Ankara-2019

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR.....	xi
GİRİŞ.....	1
1.BÖLÜM: TAKVİM-İ TİCARET GAZETESİNİN TÜRK BASIN TARİHİNDEKİ YERİ VE ÖZELLİKLERİ.....	9
1. Kurucuları ve Yayın Hayatına Başlaması.....	9
2. Teknik Özellikleri ve Yayın İçeriği	12
3. Yayın Serüveni ve İlgası.....	15
2.BÖLÜM: TAKVİM-İ TİCARET GAZETESİNDEKİ HABER VE YAZILARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	21
1.Maliye ve İktisat	21
1.1. Osmanlı Devleti'nin Ekonomik Durumu.....	21
1.2. Üretim.....	22
1.2.1. Pamuk Üretimi.....	23
1.2.2. Tarımsal Üretimle İlgili Diğer Haber ve Yazılar	31
1.3. Maden	34
1.4. Ticaret.....	37
1.4.1. İstanbul'da Ticarî Hayat	39
1.4.2. Eyaletlerde Ticarî Hayat	41
1.4.3. Diğer Ülkelerde Ticarî Hayat.....	45
1.5. Borsa ve Diğer Ticarî İşlemler.....	48
2. Ulaşım ve Haberleşme	54
2.1. Ulaşım.....	54
2.1.1 Karayolları	55
2.1.2. Demiryolları.....	57
2.1.3. Denizyolları	62
2.2.1. Posta Teşkilatı.....	66
2.2.2. Telgraf.....	69

3. Eğitim ve Sosyal Hayat.....	72
3.1. Eğitim	72
3.2.Sosyal Hayat	78
3.2.1. Kentin Yeniden İnşası.....	78
3.2.2.Toplumsal Hayatın Yeniden İnşası.....	84
3.2.3. Hastalık ve Doğal Afetler	87
4. İlanlar ve Diğer Haberler	91
3.BÖLÜM: TAKVİM-İ TİCARET GAZETESİNİN GÜNÜMÜZ TÜRKÇESİNE ÇEVİRİSİ ..	95
Sayı 1 (4 Şubat 1866).....	95
Sayı 2 (11 Şubat 1866).....	104
Sayı 3 (19 Şubat 1866).....	114
Sayı 4 (25 Şubat 1866).....	124
Sayı 5 (4 Mart 1866).....	136
Sayı 6 (11 Mart 1866).....	145
Sayı 7 (18 Mart 1866).....	154
Sayı 8 (24 Mart 1866).....	164
Sayı 9 (31 Mart 1866).....	175
Sayı 10 (7 Nisan 1866)	185
Sayı 11 (14 Nisan 1866)	195
Sayı 12 (22 Nisan 1866)	205
Sayı 13 (29 Nisan 1866)	213
Sayı 14 (6 Mayıs 1866).....	220
Sayı 15 (13 Mayıs 1866).....	227
Sayı 16 (19 Mayıs 1866).....	235
Sayı 17 (26 Mayıs 1866).....	243
Sayı 18 (2 Haziran 1866).....	251
Sayı 19 (9 Haziran 1866).....	262
Sayı 20 (17 Haziran 1866).....	274
Sayı 21 (24 Haziran 1866).....	284
Sayı 22 (1 Temmuz 1866)	294
Sayı 23 (8 Temmuz 1866)	303
Sayı 24 (14 Temmuz 1866)	313
Sayı 25 (21 Temmuz 1866)	323

Sayı 26 (28 Temmuz 1866)	331
Sayı 28 (11 Ağustos 1866).....	341
Sayı 31 (2 Eylül 1866).....	351
Sayı 32 (9 Eylül 1866).....	361
Sayı 33 (15 Eylül 1866).....	371
Sayı 36 (6 Ekim 1866).....	382
Sayı 37 (14 Ekim 1866).....	389
Sayı 40 (4 Kasım 1866).....	399
Sayı 41 (10 Kasım 1866).....	410
Sayı 42 (17 Kasım 1866).....	421
Sayı 44 (1 Aralık 1866).....	434
Sayı 45 (9 Aralık 1866).....	445
Sayı 46 (16 Aralık 1866).....	456
Sayı 48 (30 Aralık 1866).....	467
Sayı 49(6 Ocak 1867).....	479
Sayı 51 (19 Ocak 1867).....	490
Sayı 52 (26 Ocak 1867).....	502
Sayı 53 (3 Şubat 1867).....	513
Sayı 55 (16 Şubat 1867).....	526
Sayı 56 (23 Şubat 1867).....	538
Sayı 57 (2 Mart 1867).....	549
Sayı 58 (8 Mart 1867).....	560
Sayı 59 (15 Mart 1867).....	570
Sayı 60 (22 Mart 1867).....	581
Sayı 61 (29 Mart 1867).....	592
Sayı 62 (6 Nisan 1867).....	606
Sayı 63 (13 Nisan 1867).....	620
Sayı 64 (20 Nisan 1867).....	631
Sayı 65 (27 Nisan 1867).....	642
SONUÇ.....	655
KAYNAKÇA	659
EKLER	663
Ek.1. Takvim-i Ticaret Gazetesi 1. Sayı (18 Ramazan 1282).....	664

Ek.2. Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.HR, Dosya No: 00216, Gömlek No: 12526, 002.001/002	667
ÖZGEÇMİŞ	669



KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	Açıklama
a.ge.	Adı geçen eser
a.g.m.	Adı geçen makale
Bkz	Bakınız
BOA	Başkanlık Osmanlı Arşivi
c.	Cilt
Çev.	Çeviren
DİA	Diyanet İslâm Ansiklopedisi
Ens.	Enstitüsü
Fak.	Fakültesi
Haz.	Hazırlayan
HR. TO	Hariciye Tercüme Odası
İ.DH.	İrade-i Dahiliye
İ.HR.	İrade-i Hariciye
km	kilometre
MSCA	Manchester Pamuk Alım Birliği
S.	Sayı
s.	Sayfa sayısı
ŞD	Şura-yı Devlet
Yay.	Yayınları

GİRİŞ

Matbaa, sert bir basma kalıbının izini daha yumuşak bir maddenin üzerine baskıyla çıkarma esasına dayanan bir iştir. Kâğıt üzerine ilk baskı örnekleri Çin’de ortaya çıkmıştır. Burada 600 yılına doğru kitap basımı yapılmaya başlanmış, Uygur Türkleri ise 800’lü yıllardan itibaren Çin modeline örnek teşkil eden ağaç harflerle baskı yapmıştır. Kâğıt imali işinin Doğu’dan Batı’ya yayılması sonucunda Avrupa’da ağaç kalıplarla basım yapma teknikleri benimsenmiş, tek tek sayfalar basılmış ve blok kitaplar da bunlardan türemiştir. Hareketli basımın ilk örneği ise Almanya’da Johann Gutenberg tarafından 1440 yılında uygulanmıştır. 1454-1455 yıllarında madenî harflerle baskı yapan matbaada basılan ilk kitaplara ait örnekler bugüne ulaşmıştır. Avrupa’da XV. yüzyılda ortaya çıkan matbaa, asrın sonlarına doğru Osmanlı Devleti’ne iltica eden İspanyol Yahudileri tarafından İstanbul’a getirilmiş, bunu Rum ve Ermenilerin kendi matbaalarını kurmaları takip etmiş, 1727’de ise ilk Türk matbaası açılmıştır¹.

Matbaanın icadından kısa süre sonra İstanbul’da Rum ve Ermeni matbaaları kurulmuşken Türk ve Müslümanların açtığı ilk matbaanın, hareketli harflerle kitap basımının icadından yaklaşık 280 yıl sonra kurulmuş olmasının birçok sebebi vardı. İstanbul’da yaşayan Müslüman okuryazarların Avrupa matbaalarında basılan Arap harfli kitapların baskılarını beğenmemekteydi. Bu baskılarda bulunan birçok yazım hatası matbaaya karşı bir güvensizlik oluşturmuştu. Aynı zamanda matbaadaki baskı hataları Kur’an-ı Kerim’in de yanlış baskılarını ortaya çıkarabileceği endişesi Osmanlı ulemasında oldukça yaygındı. Ayrıca yüzlerce yıllık nesih sanatı da Osmanlı Devleti’nde oldukça yaygındı ve büyük bir nüfus el yazması kitaplardan geçimini sağlamaktaydı. Matbaanın Müslüman nüfus arasında yaygınlaşması nesih sanatçılarının ve el yazması kitaplarla geçimini sağlayan büyük bir nüfusun gelir kaynaklarının kurummasına yol açacaktı². İşte bu üç temel neden Osmanlı Devleti topraklarında yaşayan Müslümanlar arasında matbaanın yayılmasını yüzlerce yıl geciktirmiştir.

¹ Beydilli, K.(2003), “Matbaa”, *DİA*, 19, 105

² Faroqhi, S.(2010), *Osmanlı Kültürü ve Gündelik Yaşam: Ortaçağdan Yirminci Yüzyıla*, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yay. 305-310

İlk Türk matbaasını açan İbrahim Müteferrika, 1670-74 arasında Erdel'in Kolosvar³ şehrinde dünyaya gelmiştir. Sonradan Müslüman olan Müteferrika, Osmanlı Devleti'nin hizmetine girdikten sonra Yeniçerilere bağlı kapıkulu süvarilerinin en itibarlı bölüklerinden olan 41. bölükte görev yapmıştır. 1716 tarihinden itibaren tercüman olarak görevlendirilmiştir⁴. 1719 tarihinden sonra matbaacılık ile uğraşmaya başlayan Müteferrika, 1726 yılında matbaanın gerekliliği ile ilgili bir risale yayınlamıştır. Risalede, matbaanın eğitim alanında getireceği faydaları anlatan Müteferrika, özellikle basmaların yazmalara nazaran daha ucuza elde edileceğini, basılacak eserlerin lügat, tarih, tıp, fizik, astronomi ve coğrafyaya dair olacağını belirtmiştir⁵.

İbrahim Müteferrika yazdığı risalenin ardından, Paris Büyükelçiliği yapmış olan Yirmisekiz Çelebizade Mehmet Efendi'nin oğlu ve Sadaret Mektubî Halifesi Mehmet Said Efendi ile bir araya gelerek İstanbul'da bir matbaa açmak için çalışmalar yapmıştır⁶. Matbaa açmak isteği ile Padişaha verilen dilekçenin ardından 1727 yılı Temmuz ayının başlarında, III. Ahmet'in fermanı ve Şeyhülislâm Yenişehirli Abdullah Efendi'nin fetvası ile ilk Türk matbaasını kurma izni verilmiştir. Müteferrika'nın Yavuz Selim semtindeki evinde kurulan matbaanın ilk kitabı, basımı 1729 yılının başlarında tamamlanan ve kaynaklarda daha çok "Vankulu Lugatı" adıyla geçen "Sihâhu'l-Cevheri" tercümesidir. Matbaanın tesisinde büyük rolü olan Mehmed Said Efendi'nin bir süre sonra matbaacılıktan ayrılması ile birlikte iş tamamen İbrahim Müteferrika'ya kalmıştır. Müteferrika'nın ölümüne kadar idaresi altında kalan matbaada tarih, coğrafya, dil ve askerlik ile ilgili on yedi kitap (23 cilt) basılmıştır⁷.

Avrupa'da 15. yüzyılda basım tekniklerinde yaşanan gelişim gibi 17. yüzyıldan itibaren de yayın alanında gelişim yaşanmıştır. Bu bağlamda yayınlandığı bilinen ilk gazete Hollanda'nın Antwerp şehrinde 1605'te ticarî bir bültenden doğduğu düşünülen ve haftalık yayınlanan "Nieuwe Tijdingen" (Yeni Haber) isimli gazetedir⁸. Osmanlı Devleti'nde yayınlanan ilk gazeteler ise Fransız Büyükelçiliği tarafından İstanbul'da 1795 yılında

³ Bugün Romanya'da bulunan Cluj şehri

⁴ Afyoncu, E.(2001), "İbrahim Müteferrika", *DİA*, 15, 324

⁵ Beydilli, K. (2016), "Müteferrika Matbaası", *DİA*, Ek-2, 347

⁶ Afyoncu, E. (2003), "Mehmed Said Efendi", *DİA*, 28, 525

⁷ Afyoncu, E. "İbrahim Müteferrika", s.325

⁸ Özçağlayan, M. (2008), "Gazetelerin Gelişimi ve Gazeteciliğin Geleceği: Yeni Teknolojiler ve Medya Ekonomisi Açısından Genel Bir Değerlendirme", *Marmara İletişim Dergisi*, 13(13), 134

çıkarılan “Bulletin Des Nouvelles” (Haber Bülteni) ve 1796 yılında yayınlanan “Gazete Française de Constantinople” (İstanbul Fransız Gazetesi) gazeteleridir. Fakat bu gazeteler gerek yayın dili gerekse içerik bakımından çok kısıtlı bir kesime hitap etmiştir⁹. Osmanlı Devleti topraklarında yayınlanan ilk Türkçe gazeteye baktığımızda ise karşımıza, Mehmet Ali Paşa'nın Mısır'da yayınlattığı olduğu Vekayi-i Mısriyye çıkmaktadır. 1828 yılında Arap harfleriyle haftalık olarak yayınlanmaya başlayan gazete, bir sütunu Arapça bir sütunu Türkçe olarak çıkarılmıştır¹⁰.

İlk Türk matbaasının kuruluşundan yüz yıl kadar sonra yayınlanmaya başlanan Takvim-i Vekayi'nin ilk sayısı 1 Kasım 1831 tarihinde çıkarılmıştır. Başta Fransızca olmak üzere diğer dillerde de yayınlanmaya çalışılmıştır. Bu sayede Avrupa'daki örneklerine uygun biçimde iç ve dış kamuoyunu daha düzenli ve hızlı şekilde bilgilendirmek amaçlanmıştır¹¹.

Resmi bir devlet gazetesi olan Takvim-i Vekayi'nin yayın politikası da buna uygun şekilde gelişmiştir. Merkezi yönetimi güçlendirmek için bir araç olarak kullanılan gazetenin çalışanları gazetede devlet memuru olarak görev almıştır. Gazete, resmî ilan ve tebliğlerin yanı sıra çok çeşitli bir içeriğe sahiptir. Yapılan yol ve binalardan, kapatılan Yeniçeri Ocağı ve Avrupa'daki siyaset, kültür ve sanat haberlerine kadar birçok haber ve yazı gazetede yer almıştır¹².

Takvim-i Vekayi'nin yayın hayatına başlamasından sonra İstanbul'da birçok gazete ve dergi de yayın hayatına dâhil olmuştur. Bu bağlamda 31 Temmuz 1840 tarihinde Ceride-i Havadis yayın hayatına başlamıştır. İngiliz bir tüccar olan William Churchill tarafından çıkarılan Ceride-i Havadis, Takvim-i Vekayi'nin azınlıklar tarafından yayınlanan gazetelerin tirajlarına erişememesi nedeniyle I. Abdülmecit tarafından da desteklenmiştir. Bu yüzden gazetenin basımı için gereken alet ve malzemeler Takvimhane İdaresi (Takvim-i Vekayi Matbaası) tarafından temin edilmiştir. Ceride-i Havadis, Osmanlı basınında birçok yeniliği uygulayan ilk Türkçe gazetedir. İlk defa bir şehre muhabir

⁹ Demir, K. (2014), “Osmanlı Devleti'nde Basının Doğuşu”, *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (5), 60-61

¹⁰ Yazıcı, N. (2010), “Takvim-i Vekayi”, *DİA*, 39, 390

¹¹ Yazıcı, N. a.g.m. s.391

¹² Çiğ, Ü. (2007), “19. Yüzyılda Osmanlı'da Gazetecilik Hareketleri: Takvim-i Vekayi'den Vilayet Ve Özel Girişim Gazetelerine”, Suat Gezin (ed.), *Türkiye'de Yerel Basın*, s.43-44

göndermesi (İskenderiye), ilk ilave yayın verilmesi, Galata’da Naum Tiyatrosu’nda oynanan piyeslerin Türkçe tercümelerinin verilmesi, hastalıklar hakkında açıklayıcı ve koruyucu bilgiler, ansiklopedik malumat, ölüm ilânı ve ölümlerde biyografi (1844), kitap şekline gelebilecek tefrika okuyucu mektupları yayınlaması ve savaş muhabirliği (Kırım Savaşı, 1854) Cerîde-i Havâdis’in Osmanlı gazeteciliğine getirdiği yeniliklerdir¹³.

Takvim-i Vekayi ve Ceride-i Havadis’in yayın hayatına başlamasından sonra Agâh Efendi, Osmanlı Devleti’nde henüz bir matbuat idaresi bulunmamasından dolayı Meclis-i Maarif’e bir dilekçe vererek, tüm masraflarının kendisine ait olacak bir gazete yayınlamak istediğini bildirmiştir. Meclis-i Maarif’te görüşülen bu istek olumlu karşılanmış ve Agâh Efendi’ye gazete için izin verilmiştir. Bunun üzerine Agâh Efendi 22 Ekim 1860 tarihinde Tercüman-ı Ahvâl gazetesinin ilk sayısını yayınlamıştır. Tercüman-ı Ahvâl, ilk defa Türk ve Müslüman biri tarafından çıkarılan bir özel gazete olması nedeniyle Türk basın tarihi açısından da ayrı bir öneme sahiptir. Gazetenin amacını ve yayın politikasını açıklayan “Mukaddime”, Şinâsi tarafından kaleme alınmıştır. Böylece Türk basınında imzalı başyazı geleneğini başlatan gazete Tercüman-ı Ahvâl olmuştur. Tercüman-ı Ahvâl’de kişilerin düşünce ve kanaatlerini açığa vurma özgürlükleri, fikrî tartışmalar, devletin hantal yapısı, eğitim sistemindeki bozukluklar, ülkenin malî sorunları gibi konular ele alınmıştır¹⁴.

Takvim-i Vekayi, Ceride-i Havadis ve Tercüman-ı Ahvâl’den sonra Osmanlı ülkesinde yayımlanan dördüncü Türkçe gazete ise Tasvir-i Efkâr’dır. Tercüman-ı Ahvâl’in ilk döneminde Agâh Efendi ile birlikte çalışan Şinâsi’nin gazete çıkarmak için yaptığı başvuru önce Meclis-i Maarif’te, ardından Meclis-i Vâlâ’da görüşülmüş, Sadaretin arzı üzerine Padişah Abdülmecit’in iradesiyle çıkış izni on yedi gün gibi bir sürede verilmiştir (14 Mayıs 1861). Tasvir-i Efkâr gazetesinin ilk sayısı ise 27 Haziran 1862 Cuma günü yayımlanmıştır. Şinâsi kaleme aldığı kısa mukaddimede devletlerin devamının yönettikleri toplulukların devamına, güçlü olmalarının ise ülke ahalsinin iyiliği ve faydası yolunda gereken tedbirlerin alınmasına bağlı olduğunu yazmıştır. Devletin, insanların neyi istediklerini ancak gazetelerden öğrenilebileceğini, bu sebeple her medenî ülke için gazetelerin çok önemli olduğunu belirtmiştir. Bahçekapı’da kurulan matbaada basılan Tasvir-i Efkâr, birçok bakımdan kendisinden önceki gazetelerden daha kalitelidir. Sülüs

¹³ Ebuzziya, Z. (1993), “Ceride-i Havadis”, *DİA*, 7, 406-407

¹⁴ Çakır, H. (2011), “Tercüman-ı Ahvâl”, *DİA*, 40, 495-496

hattıyla yazılan gazetenin ismi ve nesih hattıyla yazılan “Havadis ve maarife dair Osmanlı gazetesidir” ibaresi, bölüm başlıkları ve ara başlıklar bir hattata yazdırılmış, harflerin dökümü Ohannes Mühendisyan adlı bir Ermeni usta tarafından gerçekleştirilmiştir¹⁵.

İstanbul’da basın giderek geliştiği Osmanlı Devleti’nde vilayetlerde de gazeteler çıkarılmıştır. Mısır’da Mehmet Ali Paşa tarafından 1828 yılında çıkarılan gazete bir kenara bırakılırsa, vilayetlerde çıkarılan gazetelerin ilki Tuna gazetesidir. Osmanlı Devleti’nin taşra yönetimini yeniden düzenlediği bir dönemde oluşturulan Tuna Vilayeti’nin başına getirilen Midhat Paşa “Tuna Vilayet Matbaası” adında bir matbaa kurmuştur. Bu matbaada basılan Tuna gazetesinin ilk sayısı ise 3 Mart 1865 tarihinde çıkarılmıştır. Tuna vilayet matbaasında hazırlanan gazete, Türkçe ve Bulgarca olarak çift dilli yayınlanmıştır¹⁶. Tuna vilayetinde yayınlanan gazetenin başarılı olması örnek teşkil etmiş ve ilerleyen yıllarda Şam, Bursa, Erzurum ve Halep gibi birçok vilayette de gazeteler yayınlanmıştır¹⁷.

Osmanlı Devleti’nde basın-yayın alanında yaşanan bu gelişmelerden sonra bir adım daha ileriye gidilerek tek bir alan üzerinde yayın yapmayı hedefleyen gazete ve dergiler de hayata geçirilmek istenmiştir. Bu bağlamda Ticaret Meclisi İlam Odası kâtiplerinden Enveri Efendi, Ticaret Nezareti’ne verdiği bir dilekçe ile Türkçe ve Rumca olmak üzere çift dilli yayın yapacak “Ceride-i Ticaret” adında bir ticaret gazetesi çıkarmak için izin istemiştir. Dilekçede, gazetenin emtia fiyatlarını yayınlarak tüccarı ticaret öncesinde bilgilendireceği belirtilmiş ve bu anlamda gazetenin çok faydalı olacağı öne sürülmüştür. Aynı zamanda gazetenin, Ticaret Nezareti tarafından ilan edilen davalar ve tarımsal üretim gibi alanlarda da bilgilendirici yayınlar yapabileceğinin altı çizilmiştir¹⁸.

Ticaret Meclisi ve Meclis-i Vâlâ’da yapılan görüşmelerin ardından gazetenin çıkarılmasına izin verilmiştir. Fakat Meclis-i Vâlâ’da yapılan görüşmeler sırasında gazetenin yalnızca Türkçe olarak yayınlanması üzerinde durulmuş, görüşmelerin devamında ise Osmanlı Devleti’nde ticaret ile uğraşan tüccarın tamamının gazeteyi anlaması amacıyla Türkçe yayınlanan haber ve yazıların çeşitli dillere çevrilerek, çeviri

¹⁵ Yazıcı, N. (2011), “Tasvir-i Efkar”, *DİA*, 40, 138-139

¹⁶ Kocabaşoğlu, U. (1991), “Tuna Vilayet Gazetesi”, *OTAM*, 2(2), 143

¹⁷ Duman, H. (2007), “Osmanlı Döneminde Yerel Basın (1828-1922)”, Suat Gezgin (ed.), *Osmanlı’da Yerel Basın*, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yay. s.79

¹⁸ Tekdemir, A. (2013), “Osmanlı Devleti’nde İlk Ticarî Gazete: Ceride-i Ticaret”, *Trakya Üni. Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 212-213

yazı ve haberlerde “Türkçesinin tercümesidir” ibaresine yer verilmesi kararlaştırılmıştır. Gazetenin basım yeri, basım aletleri ve dili üzerine yapılan tartışmalardan sonra ilk sayısı 18 Aralık 1857 tarihinde yayınlanmıştır. İlk sayısında deniz ve kara ticaretinin durumu, İstanbul limanlarına gelen gemilerin tonlatosu ve satışa çıkarılan ürünlerin çeşit ve fiyatlarına göre sınıflandırılması gibi konular hakkında haber ve yazılara yer verilmiştir. Başka nüshası bulunmadığı için Ceride-i Ticaret gazetesi hakkındaki bilgiler bu kadarla sınırlı kalmıştır¹⁹.

Ceride-i Ticaret gazetesinin ilerleyen sayılarına ait başka bir nüshasının bulunmaması ve 1863 yılında ticaret ile ilgili yayın yapmak amacıyla bir başka gazete için başvuru yapılmış olmasından yola çıkarak, gazetenin yayın hayatına çok fazla devam etmediği söylenebilir. Zira dönemin Ticaret Nazırı Edhem Paşa, 8 Nisan 1863 tarihinde Babıali’ye bir dilekçe yazarak, “Mecmua-i Nezaret-i Ticaret” adında bir gazete çıkarmak istediğini bildirmiştir. Çıkarılması planlanan gazetenin Ticaret Nazırlığının resmi yayın organı olması ve ticaret ile ilgili resmi ilanların burada yayınlanması ön görülmüştür. 27 Nisan 1863 tarihinde Babıali tarafından dilekçeye verilen cevapta, böyle bir girişim faydalı görülmüş ve gazetenin çıkarılmasına izin verilmiştir. Fakat Mecmua-i Nezaret-i Ticaret yayın izni almasına rağmen tespit edilemeyen bir sebepten dolayı yayın hayatına başlayamamıştır²⁰.

Ticaret alanında yayın yapmak için bu girişimlerin başarısız olmasının ardından 1865 tarihinde Takvim-i Ticaret gazetesinin çıkarılması için ruhsat talep edilecektir. Bir ticaret gazetesi çıkarmak amaçlı girişimler her ne kadar başarısız olsa da, Osmanlı Devleti memur ve yöneticilerinin ticaret alanında yayın yapacak bir gazetenin çıkarılması için ne kadar çabaladıklarını ortaya koymaktadır. Bu eksikliğin tamamlanması amacıyla 20 Ekim 1865 tarihinde Hariciye Nezareti’ne bir dilekçe sunulmuş ve ekonomi alanında yayın yapacak bir gazete çıkarmak için ruhsat talep edilmiştir²¹. Osmanlı Devleti Berlin Büyükelçisi olan Yanko Aristarki Bey²² liderliğindeki dört kişinin ruhsat başvurusunda

¹⁹ Aziz Tekdemir, a.g.m. s.216-217

²⁰ Nesimi Yazıcı, N. (1991), “Tanzimat Döneminde Ekonomi Basını: Takvim-i Ticaret”, *Tanzimat’ın 150. Yıldönümü Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 58-59

²¹ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.HR, Dosya No: 00216, Gömlek No: 12526, 001.001

²² İnternet: “Büyükelçilik Tarihi ve Önceki Büyükelçilerimiz”, Dış İşleri Bakanlığı, Web: <http://berlin.be.mfa.gov.tr/Mission/MissionChiefHistory>, Erişim Tarihi: 28.04.2019

bulunması, Takvim-i Ticaret gazetesinin de Osmanlı Devleti memur ve yöneticilerinin bir çabası olduğunu ortaya koymaktadır.

Babıali Takvim-i Ticaret gazetesinin yayınlanmasına izin vermiş ve gazetenin ilk sayısı 3 Şubat 1866 tarihinde yayınlanmıştır. Gazete, yayın hayatına başlamasından itibaren tarım, ticaret, sanayi, ulaşım, haberleşme ve eğitim gibi konularda yayınlar yapmıştır. Ayrıca gazetenin 1880 yılına kadar aralıklarla yayınlanmaya devam ettiği tespit edilmiştir. Fakat eldeki nüshaların sınırlı olması nedeniyle gazetenin yayınlanmaya başladığı ilk seneden sonraki yayın içeriği ve teknik özellikleri ile ilgili çok az bilgi sahibi olunabilmektedir.

Bu çalışma hazırlanırken Milli Kütüphanenin Süreli Yayınlar Arşivinde yer alan ve ilk 65 sayıyı kapsayan koleksiyona ulaşılabilmektedir. Fakat bu koleksiyon da 1. ve 65. sayılar arasındaki tüm sayıları içermemektedir. Koleksiyonda 27, 29, 30, 34, 35, 38, 39, 43, 47, 50 ve 54. sayılar eksiktir. Koleksiyonda yer almayan sayılar da göz önünde bulundurulduğunda, Gazetenin 54 sayısı eksiksiz şekilde arşivde yer almaktadır.

Takvim-i Ticaret ile ilgili detaylı bilgilere ulaşılabilen bir diğer kaynak ise Başbakanlık Osmanlı Arşivleri'nde bulunan Takvim-i Ticaret ile ilgili belgelerdir. İlgili belgelerden, özellikle gazetenin yayınlanma süreci ve 1879 yılında siyasi haber yapma ruhsatı verilmesinden sonraki durumu ile ilgili bilgilere ulaşılabilir.

Takvim-i Ticaret gazetesi ile ilgili literatür bilgisi de son derece kısıtlıdır. Gazete ile ilgili daha önce yapılmış tek çalışma Prof. Dr. Nesimi Yazıcı'nın 1991 yılında Tanzimat'ın 150. Yıldönümü Uluslararası Sempozyumu'nda sunduğu, "Tanzimat Döneminde Ekonomi Basını: Takvim-i Ticaret" isimli bildiridir. Yazıcı bu bildiride, gazetenin genel bir değerlendirmesini yapmıştır. Bu çalışmanın dışında, Takvim-i Ticaret ile ilgili literatürdeki bilgiler yok denecek kadar azdır. Selim Nüzhet Gerçek, *Türk Gazeteciliği* adlı çalışmasında, Vedat Günyol, Diyanet İslâm Ansiklopedisinde yayınlanan "Matbuat" maddesinde, Hıfzı Topuz *Türk Basın Tarihi* isimli çalışmasında ve Abuk Ahmet Paşa ile Ali Müzaffer Beyin birlikte hazırladığı *Sicill-i Osmani Zeyli* isimli eserde gazete ile ilgili kısa bilgilere yer vermiştir.

Takvim-i Ticaret gazetesi yalnızca ekonomi alanında yayın yapmaya odaklanmış ve bu alanda diğer girişimlere nazaran uzun süre yayın hayatını sürdürmüş tek gazetedir.

Gazete bu anlamda Türk basın tarihi açısından son derece önemli bir yere sahiptir. Gazete, yayımlandığı dönem ile ilgili Osmanlı Devleti'nin tarım ve sanayi üretimi, ihracat-ithalat miktarları, ulaşım ve haberleşme ağları, tüccar ve ticareti, eğitim ve sosyal hayatı gibi çok geniş bir alanda önemli bilgilere yer vermektedir. Gazete ayrıca Osmanlı Devleti'nde ticaret ve ekonominin gelişimi için yapılması gerekenlere de sıklıkla değinmiştir. Bu nedenle Takvim-i Ticaret gazetesinde yer alan haber ve yazılar, Tanzimat yıllarında Osmanlı basınının, devletin ekonomik açıdan kalkınması için çare olarak gördüğü fikirleri de yansıtmaktadır. Takvim-i Ticaret, ekonomi alanında böylesine geniş ve detaylı bilgi alınabilen bir gazete olması nedeniyle Türk basın tarihi kadar Türk iktisat tarihi açısından da son derece önemli bir kaynak niteliğindedir.

Takvim-i Ticaret gazetesinde yer alan bilgilerin literatüre katkıda bulunması amacıyla hazırlanan bu çalışmanın ilk bölümünde, gazetenin yayın serüvenine yer verilmiş ve teknik özellikleri üzerinde durulmuştur. İkinci bölümde gazetede yayınlanan haber ve yazılar değerlendirilmiş, gazetede yer alan haber ve yazılar ışığında dönemin Osmanlı ekonomisi incelenmiştir. Üçüncü bölümde ise gazete nüshalarının kronolojik olarak transkriptlerine yer verilmiştir. Çalışmada, 1865-66 yıllarına ait nüshalarındaki haber ve yazıların değerlendirilmesine rağmen birinci bölümde gazetenin 1865-1880 yılları arasındaki yayın serüveninin tamamına yer verilmiştir. Burada, gazetenin yayımlandığı yıllarda diğer gazetelerden farklı olarak zamanla yayın dilini ve yayın politikasını değiştirmesi sürecini daha net biçimde aktarmak amaçlanmıştır. Ayrıca gazetede hicri takvim esas alınarak konulmuş tarihler, haber ve yazıların değerlendirilmesi sırasında miladi takvime çevrilerek verilmiştir. Üçüncü bölümde Türkiye Türkçesinde yer alan noktalama işaretleri ve yazım kuralları çerçevesinde günümüz Türkçesine çevirisi yapılmış, günümüzde kullanılmayan veya yabancı dillerde yazılmış kelimelerde ise dönemin yazımına uygun biçimde çevrilmiştir. Çeviri sırasında okunuşundan emin olunamayan kelimeler “...” ile gösterilmiştir.

1.BÖLÜM: TAKVİM-İ TİCARET GAZETESİNİN TÜRK BASIN TARİHİNDEKİ YERİ VE ÖZELLİKLERİ

1. Kurucuları ve Yayın Hayatına Başlaması

1831 yılında Takvim-i Vekayi'nin yayın hayatına başlaması ile birlikte İstanbul'da yayınlanan gazetelerin sayısı hızla artmaya başlamıştır. Fakat bu gazeteler büyük ölçüde siyasi içerikli yayınlar yapmakta, ekonomi, ticaret, tarım ve sanayi alanlarında da çeşitli haberler yayınlamaktaydı. Yalnızca ekonomi alanında yayın yapan bir gazete ise bulunmamaktaydı.

20 Eylül 1865 tarihinde Hariciye Nezareti'ne verilen bir dilekçe ile ekonomi alanında yayın yapacak bir gazetenin çıkarılması için ruhsat talep edilmiştir. Ruhsat için başvuru yapan kişiler Yanko Aristarki Bey, Mösyö Garaçino, Mösyö Faliyari ve Kara Todori'dir. Bu kişilerden Aristarki Bey Osmanlı Devleti'nin Berlin Büyükelçisi²³, Mösyö Garaçino Köstence Demiryolu Kumpanyasının İstanbul Acentesi başkanıdır²⁴. Kara Todori ise gazete için ruhsat talebinde bulunduğu sırada Osmanlı Devleti'nin Berlin Büyükelçiliği'nde Maslahatgüzar olarak görev yapmaktadır²⁵. Ayrıca Aristarki Bey'den sonra Osmanlı Berlin Büyükelçisi olacak kişidir²⁶. Mösyö Faliyari hakkında ise literatürde herhangi bir bilgiye rastlanmamıştır.

Ruhsat almak için sunulan dilekçede, İstanbul'da tarım, sanayi ve ticaret ile ilgili yayın yapan bir gazetenin olmadığı ve gelişen ticaret nedeniyle buna olan ihtiyacın günden güne arttığı ifade edilmiştir. Ruhsat başvurusunda bulunan kişiler verdikleri dilekçede böyle bir gazete için çok çaba harcayacaklarını belirtmiştir. Çabalarının karşılığı olarak ise Osmanlı Devleti'nin çıkarılacak gazeteyi resmi bir gazete olarak görmesini ve her yıl 250

²³ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.HR, Dosya No: 00216, Gömlek No: 12526, 004.001: Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nden edindiğimiz belgede Aristarki olarak okuduğumuz isim, Türkiye Cumhuriyeti Berlin Büyükelçiliği'nin resmi sitesinde yer alan "Büyükelçilik Tarihi ve Önceki Büyükelçilerimiz" adlı sayfada Yanko Aristaki olarak geçmektedir. Detaylı bilgi için bakınız: <http://berlin.be.mfa.gov.tr/Mission/MissionChiefHistory>

²⁴ Takvim-i Ticaret, 9 Şevval 1282 (25 Şubat 1866), s.4, s.2

²⁵ Efe, P. (2010), "Bir Osmanlı Bürokrati: Aleksandır Kara Todori Paşa- Millet-i Rum'dan Bir Münevver: Aleksandros Karatheodoris", *Toplumsal Tarih*, 193, 85

²⁶ İnternet: "Büyükelçilik Tarihi ve Önceki Büyükelçilerimiz", Dış İşleri Bakanlığı, Web: <http://berlin.be.mfa.gov.tr/Mission/MissionChiefHistory>, Erişim Tarihi: 28.04.2019

nüsha gazete satın alarak İstanbul ve taşrada yer alan devlet dairelerine dağıtımının yapılmasını talep etmiştir²⁷.

Babıali'ye arz edilen ruhsat talebi 19 Ekim 1865 tarihinde uygun görülmüştür. Ayrıca yayımına izin verilen gazete için Babıali tarafından bir yayın şartnamesi hazırlanmıştır. 11 maddelik şartnamenin maddeleri aşağıdaki gibidir:

“Birinci Madde: İşbu gazete mülkiyet-i mutlakaya ait olan kaffe-i hukuk ile beraber Yanko Aristarki Bey ve Konstantin Faliyari ve Jorj Garacino ve Kara Todori'nin tasarrufunda olacaktır.

İkinci Madde: İşbu gazetenin ihdası Memalik-i Mahrusa-i Şahane ahalisi beyninde umur-ı ticarîye ve bahriye ve sınıyeye dair olan mevadî neşr ve takdim ve şirket ve ticaretin muharen her bir de menhur olan fevaidini tefhim ile beraber bunların buralarca dahi vesail mukteziyesini istihsal ve istihbarına sai ve muhdarat etmek ve binaberin hukuk-ı ticarete aid kaffe-i havadis için bir mecmua husule getirmek maksadına mübtenidir.

Üçüncü Madde: Mesail-i diniye ve usul-i politikaya mütedair olan mübahatın derci katiyen memnuadır.

Dördüncü Madde: Mezkur gazetenin tulu bir baştan bir başa altmış santimetreden ve arzı kezalik bir baştan diğer başına kırk santimetreden ibaret bir varaka cesametinde olmak üzere la-kall haftada bir kere yevm-i muayyende çıkarılacaktır.

Beşinci Madde: Beher hafta bu suretde çıkarılacak numero Türkçe olarak umur-ı ticarîye ve bahriye ve sınıyeye dair başlıca bir bent ile yine mevad-ı mezkuraya ait sadavat mütenevviayı müstemil olacaktır.

Altıncı Madde: İşbu gazeteye mevad-ı kanunun ve hukukiye dair olan ilanatın derci zımmında resmi gazete nazarıyla bakılacağından ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına binaen ticaret ve bahriye ve sair kanunname ve nizamnameleri ve ale'l-umum meriü'l-icra olan ve olacak kaffe-i kanuniye ve evamir-i resmiye mucebince lüzumu görünen bilcümle ilanat ve matbuat ile beraber kezalik lede'l-hace bazar-ı

²⁷ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.HR, Dosya No: 00216, Gömlek No: 12526, 001.001

hükûmette istiŧhat olunmak üzere icra olunacak kaffe-i matbuat ve ilanatin işbu gazeteye derci lüzumeden olacaktır.

Yedinci Madde: Takvim-i Ticaret'e derci lazımeden olduğu halde sair suretde neşr olunan matbuat ve ilanat devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulmayacaktır.

Sekizinci Madde: Zikr olunan ilanatin suretleri gazete idaresiyle münasip olan aklam beyninde tanzim ve tesviye kılınacak ve Takvim-i Ticaret idaresi yazısı Türkçe olub on beş harften mürekkep olan beher satır için yüzlük altışar yüz kuruşa olarak altmışar para ve yazısı Türkçe olmayıp otuz harften mürekkep olacak beher satır için yine altmışar para ve ahz ve tahsil itmeğe müstahak olacak ve ilanat-ı mezkura la-kall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Dokuzuncu Mesele: İşbu gazete devlet aklamı tarafından gönderilecek kaffe-i muharrerat ve ilanatin meccanen dercine mecbur olacağına mukabeleten devlet dahi beher nüshası yarımşar yüzlük altın olarak mezkur gazeteden beher sene iki yüz elli nüsha almağa ve bunları Dersaadet'te ve taşralarda vakıa hükûmet mahallerinin kapı ve divanlarına talik ettirmeği taahhüt buyurur. Hükûmet aklamı tarafından tab ve neşr olunmak üzere bir veya daha çok gazetelere tahrirat ve ilanat gönderildiği vakitte bunların bir nüshası Takvim-i Ticaret gönderilecektir ve işbu bentte mezkur olan tahriratın maada her kimin tarafından olur ise olsun meccanen tahrirat ve ilanat tabına Takvim-i Ticaret mecbur tutulmayacaktır.

Onuncu Mesele: İşbu gazete kar ve mesarif ve zararı mutasarrıf ve museslerine ait olmak ve idare-i maliyesinden dolayı devlet hiçbir vakitte mesuliyette bulundurulamamak üzere çıkarılacak olduğuna binaen muses ve mutasarrıfları bizzat ve bil-vasıta tab ve neşri zimmında infa ve insap ad ettikleri usulün ittihaz ve icrasına ve gazetenin tevsine ve la-ale'l-tayin ruznameler ihracına ve hafta da iki üç kere veyahud her gün gazete çıkarılmasına ve başlıca bentlere ve havadis-i mütenavviaya tercümeler ilavesine ve derununda bir veyahud müteadit lisanlar ile yazılan bentler ve ilanat dercine ve her²⁸ lisanda huruf-ı istimal velhasıl husul-i maksad için her gün vesail ve tedabir ittihazına mezun ve murahhıs olacaktır. Şurası meşruttur ki mukdemaen

²⁸ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.HR, Dosya No: 00216, Gömlek No: 12526, 002.001

nizamname ile üçüncü ve beşinci maddeler şeraitini ve matbuat nizamnamesinde meriü'l-icra olan nizamata ahkâmına mügayir harekette bulunması

On Birinci Madde: Takvim-i Ticaret her ne nam ile olur ise olsun hiçbir güne resm-i itasını mecbur olmayacaktır. Sekizinci bentte muharrir suretle tanzim olunduğuna müteakip nihayet üç mah müddet mürurunda tab ve neşr kılınacaktır²⁹”.

Şartnamenin ilk maddesinde, gazetenin tasarruf hakkının ruhsat talep eden Aristarki Bey, Mösyö Garaçino, Mösyö Faliyari ve Kara Todori'ye verildiği bildirilmiştir. Onuncu maddede, gazetenin kâr ve zarar durumundan ruhsat sahiplerinin sorumlu olduğu ve devletin bu konuda herhangi bir mesuliyet kabul etmeyeceği belirtilmiştir. Altıncı maddede, gazetenin ticarî ilanlar açısından resmi gazete statüsünde olacağı bildirilmiştir. Sekizinci maddede, resmi statüde olacak olan gazetede yayınlanacak ilanların, gazete idaresinin yanı sıra Babıali'nin ilgili bir kalemi tarafından da denetleneceği bilgisi paylaşılmıştır³⁰.

On birinci maddede ise gazete idaresinin, gazetede yayınlanacak haber ve yazıları kontrolünden sonraki üç ay içerisinde yayına başlayabileceği belirtilmiştir³¹. Yayınlanan şartnamenin tam tarihi belirsiz olmakla birlikte ruhsat talebinde bulunulan dilekçe Hariciye Nezareti'nden Babıali'ye 20 Ekim 1865 tarihinde arz edilmiştir. Gazetenin ilk sayısı ise bu tarihten yaklaşık beş ay sonra 3 Şubat 1866 tarihinde yayınlanmıştır.

2. Teknik Özellikleri ve Yayın İçeriği

Takvim-i Ticaret gazetesinin teknik özelliklerine geçmeden önce gazetenin adı ve dili üzerinde durulmalıdır. Yayın şartnamesinin ilk cümlesinde Gazetenin ismi, “*le Monitör dö Komers yani Takvim-i Ticaret unvanıyla*” şeklinde yer almaktadır³². Bir tarafı Fransızca diğer tarafı ise Türkçe olmak üzere çift dilli olarak çıkarılan gazetenin ismi de biri Fransızca ve biri Türkçe olmak üzere çifttir. Gazete nüshalarının Türkçe tarafında, en üstte ve sağ tarafta olacak şekilde “Takvim-i Ticaret” ismi yer almış, sol tarafta ise “Le Moniteur Du Commerce” ismine yer verilmiştir. Bunların ortasında ise dönemin Padişahı Abdülaziz'in tuğrasına yer verilmiştir. Gazetenin Fransızca olan tarafında ise en üstte

²⁹ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.HR, Dosya No: 00216, Gömlek No: 12526, 002.002

³⁰ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.HR, Dosya No: 00216, Gömlek No: 12526, 002.001

³¹ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.HR, Dosya No: 00216, Gömlek No: 12526, 002.002

³² Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.HR, Dosya No: 00216, Gömlek No: 12526, 002.001

büyük harflerle gazetenin Fransızca ismine yer verilmiş, ismin altında ise “Seul Journal Autorisé Pour Les Annonces Légales Et Judiciaires³³” ifadesine yer verilmiştir.

Yayın serüveninin anlatıldığı kısımda daha detaylı bilgiye yer verilecek olmakla birlikte Gazete, 1867 tarihinden sonra bir süre yayına ara vermiştir. Gazete yayına ara verdikten sonra birden fazla kez tekrar yayınlanmaya çalışılmıştır. 1880 tarihinde ilga edilmesinden önceki son yayın girişiminde ise Gazetenin Türkçe kısmı kaldırılmış ve bir tarafı Fransızca diğer tarafı ise İngilizce olarak yayınlanmaya başlamıştır³⁴.

Gazetenin yayın dili ile ilgili olarak yayın şartnamesinde bazı bilgiler yer almaktadır. Şartnamenin beşinci maddesinde, yayınlanacak sayılarda dili Türkçe olan bir başyazı ile yine dili Türkçe olarak konusu ticaret, bahriye ve sanayi olan haberlere yer verileceği bilgisi paylaşılmıştır³⁵. Şartnamede, Fransızca yayın ile ilgili bir ifadeye ya da gazetenin Fransızca kısmı ile ilgili direkt bir düzenlemeye ise yer verilmemiştir.

Şartnamenin dördüncü maddesinde ise gazetenin sayfa boyunun altmış santimetre, eninin ise kırk santimetre olacağı belirtilmiştir³⁶. Gazete ilk sayıdan itibaren ikisi Fransızca ikisi Türkçe olmak üzere dört sayfa olacak şekilde yayınlanmıştır. Ayrıca gazetenin Türkçe yayınlanan kısmında ismin altında olacak şekilde basım yeri ve fiyatı ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. İlgili alanda basım yeri olarak, Galata’da bulunan Gigork Bey’in Hanındaki 2 numaralı oda gösterilmiştir. İlgili alanda bir nüshanın iki kuruşa satılacağı bilgisi de yer almaktadır. Yıllık abone ücretinin ise İstanbul için, bir Osmanlı Lirası olduğu bildirilmiştir. Yıllık abonelik istemeyenler için ise altı aylığı yarım Osmanlı lirası, üç aylığı ise otuz kuruş olarak belirtilmiştir. Basım yeri ve ücret bilgilerinin yer aldığı bölümde ayrıca gazetenin şuan için haftada bir defa cumartesi günleri çıkarılacağı fakat yakında haftada iki ve daha sonra ise her gün çıkarılmasının planlandığı belirtilmiştir. Bu yüzden üç ay içerisinde yıllık abone olanların sene içerisinde çıkarılacak fazla sayılara ücretsiz sahip olacağı bildirilmiştir. Gazetede ilan yayınlamak isteyenlerin ödemesi gereken miktar da yine ismin altındaki alanda yer almıştır. Gazeteye gönderilen özel ilanlardan satır başı üç

³³ “Yasal Ve Adli İlanlar İçin Yetkili Gazete”

³⁴ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.DH, Dosya No: 00792, Gömlek No: 64302, 002.001

³⁵ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.HR, Dosya No: 00216, Gömlek No: 12526, 002.001

³⁶ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.HR, Dosya No: 00216, Gömlek No: 12526, 002.001

kuruş talep edilmiştir. Ayrıca ilan ücreti olarak peşin yüz yirmi kuruş ödeyenlere, yüzde yirmi indirim yapılacağı da bildirilmiştir³⁷.

Devlet tarafından yayınlanması istenecek ilanların ücretleri ise yayın şartnamesinin sekizinci maddesinde yer almaktadır. Buna göre, devlet tarafından gazeteye, dili Türkçe olan ve on beş harften oluşan her satır için altmış para, dili Türkçe olmayan ve otuz harften oluşan her satır için ise yine altmış para ödenecektir. Ayrıca verilecek ilanların en az altı satır olması gerektiği de belirtilmiştir³⁸.

Gazetenin içeriği konusuna gelindiğinde ise hazırlanan şartnamede ve gazetenin ilk sayısında konu ile ilgili bilgiler mevcuttur. Gazete, Devlet tarafından ticaret ile ilgili resmi ilanların yayınlanacağı bir yayın organı olarak kabul edilmiştir³⁹. Gazetenin ilk sayısında yer alan bir yazıda, ticarî içerikli resmi ilanlar üçe ayrılmıştır. Bu resmi ilanların birincisi, kanunda belirtildiği için yayınlanması gereken nizamnameler, ikincisi, Hükûmet tarafından yayınlanması emredilen ilanlar, üçüncüsü ise geçerliliğini yitirmiş bir bononun ilanı gibi kanunca yayınlanması emredilmeyen fakat yine de resmi nitelikte olan ilanlar ticarî içerikli resmi ilanlardır⁴⁰. Gazetede ticarî içerikli resmi ilanların yanı sıra Ticaret ve Nafia Nezareti'nden gönderilen çeşitli ilanlara da yer verileceği belirtilmiştir. Bu ilanların arasında, şirket ruhsat ve mukavelenameleri, kumpanya nizamnameleri, şirketlerin muhasebe kayıtları, iflas ilanları ve her çeşit eşyanın müzayedesine dair ilanlar gösterilmiştir⁴¹. Gazetede yayınlanacak yazı ve haberlerin ise sanayi ve genel ticaret ile ilgili konuları içereceği belirtilmiştir⁴² ve yayın şartnamesinin üçüncü maddesinde, gazetenin dini ve siyasi meselelerle ilgili yayın yapması kesin bir dille yasaklanmıştır⁴³.

Gazete, ilk defa Tasvir-i Efkâr gazetesinin yaptığı gibi çeşitli eyalet ve şehirlere muhabirler göndermiş ve bölgeden muhabirleri aracılığıyla haber almıştır. Aynı zamanda Ceride-i Havadis, Vekayi-i Mısriyye ve Mecmua-i Fünûn gibi çeşitli gazete ve dergilerden aldığı haber ve yazıları da kaynak belirterek yayınlamıştır.

³⁷ Takvim-i Ticaret, 18 Ramazan 1282 (3 Şubat 1866), S.1, s.1

³⁸ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.HR, Dosya No: 00216, Gömlek No: 12526, 002.001

³⁹ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.HR, Dosya No: 00216, Gömlek No: 12526, 002.001

⁴⁰ Takvim-i Ticaret, 18 Ramazan 1282 (3 Şubat 1866), S.1, s.2

⁴¹ Takvim-i Ticaret, 18 Ramazan 1282 (3 Şubat 1866), S.1, s. 1-2

⁴² Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.HR, Dosya No: 00216, Gömlek No: 12526, 002.001

⁴³ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.HR, Dosya No: 00216, Gömlek No: 12526, 002.001

3. Yayın Serüveni ve İlgası

Takvim-i Ticaret gazetesinin ruhsat sahipleri Aristarki Bey, Mösyö Faliyari, Mösyö Garaçino ve Kara Todori'dir. Fakat Gazetede yer alan hiçbir yazıda, yazar ya da yazarlarının adı veya unvanıyla ilgili bir bilgiye rastlanmamaktadır. Bununla birlikte çeşitli kaynaklarda Takvim-i Ticaret gazetesi ve 1868 yılında Ticaret Meclisi Başkanlığı yapan⁴⁴ Hasan Fehmi Paşa'nın ilişkilendirildiği bazı bilgiler mevcuttur. Bu bilgilerin bir kısmında Hasan Fehmi Paşa'nın Takvim-i Ticaret gazetesinin sahibi olarak gösterilmiş⁴⁵ diğer bir kısmında ise gazetenin başyazarı olarak gösterilmiştir⁴⁶.

Gazetenin yazar ya da yazarları hakkında kaynaklarda yeterli bilgi bulunmamaktadır. Bununla birlikte gazetenin birden fazla kez el değiştirdiği ile ilgili somut bilgiler mevcuttur. Bu bağlamda ilk bilgi, gazetenin teknik bir yönüyle ilgilidir. Gazete, yayın ruhsatının verilmesinden yaklaşık üç ay sonra 3 Şubat 1866 tarihinde yayınlanmaya başlamıştır. Milli Kütüphanede bulunan Süreli Yayınlar Arşivi'nde, 3 Şubat 1866 tarihli ilk sayıdan 27 Nisan 1867 tarihli 65. sayıya kadar eksiklikleri olmakla birlikte sıralı bir koleksiyon mevcuttur. Bu koleksiyonda ayrıca biri 6 Temmuz 1872 tarihli, biri 13 Temmuz 1872 tarihli, diğeri ise 26 Mayıs 1873 tarihli üç nüsha daha yer almaktadır. Fakat bu nüshalar da içerik bakımından eksiktir⁴⁷. Ayrıca gazetenin bu üç nüshası, 1866-1867 tarihlerinde yayınlanmış olan diğer nüshalar ile aynı teknik özellikleri taşımamaktadır. 1866-1867 tarihlerinde yayınlanan nüshalar üçer sütun olacak şekilde yayınlanmış, 1872-1873 tarihli diğer nüshalar ise beşer sütun olarak yayınlanmıştır.

Gazetenin el değiştirdiği ve o sırada da yayına ara verdiği ile ilgili bir diğer bilgi ise 28 Aralık 1871 tarihinde Maliye Nezareti'nden Nafia Nezareti'ne gönderilen bir tezkerede yer almaktadır. Tezkerede; Takvim-i Ticaret gazetesinin yayına tekrar başladığı belirtilmiştir. Gazete sahibinin, 1282 tarihinde düzenlenen yayın şartları gereğince, ticaret

⁴⁴ Küçük, C. (1997), "Hasan Fehmi Paşa", *DİA*, 16, 322

⁴⁵ Günyol, V. (1997), "Matbuat", *İslâm Ansiklopedisi*, 7, 368

⁴⁶ Gerçek, S. (1931), *Türk Gazeteciliği*, İstanbul: İstanbul Matbuat Cemiyeti, 41-42

⁴⁷ Birde "6 Temmuz-ı Efrenci" tarihli bir nüsha olup bunun tarihi 1282 olarak düşünülmüştür. Söz konusu tarihte Miladi Takvime göre ay ismi yer alırken Hicri Takvime göre bir yıldır. Ayrıca miladi takvime göre 1866 senesini karşılamaktadır. Gazetenin 1866 tarihli nüshaları ise bizim asıl inceleme konumuzu oluşturmakta ve yayın şekli itibari ile diğer nüshalar ile uyuşmamaktadır. Bundan dolayı ilgili nüshanın tam tarihi tespit edilememiştir.

ile ilgili resmi ilanların yeniden bu gazetede yayınlanmasını ve Devletin almayı taahhüt ettiği 250 nüshanın alınımın gerçekleştirilmesini talep ettiği bildirilmiştir⁴⁸.

Aralık 1871 tarihli tezkereden yayın hayatına yeniden başladığı tespit edilen gazetenin yeni sahibinin, dönemin önemli yazar ve gazetecilerinden olan Ahmet Mithat Efendi'nin⁴⁹ olması muhtemeldir. Zira kaynaklarda 1872 yılında Ahmet Mithat Efendi ve Namık Kemal'in Takvim-i Ticaret gazetesinin idaresini üzerlerine aldıklarına dair bilgiler mevcuttur⁵⁰. Ayrıca 6 Temmuz 1872 tarihli nüshanın ön sayfasının alt kısmında yer alan bir notta, Pera'da Hassopulo Pasajı'nda 12 numaralı odada yer alan Ahmet Mithat Efendi Matbaasının, gazetenin yeni matbaası olduğu bilgisi yer almıştır⁵¹. Aynı notta, gazetenin Genel Direktörü olarak ise A. De Peraldi ismi yer almıştır⁵².

Gazetenin 1870'li yılların başında yayın hayatına yeniden başlamasından sonraki süreç ile alakalı Başbakanlık Osmanlı Arşivi belgelerinden de bazı bilgilere ulaşılabilmektedir. İlgili belgelerden, gazetenin 1879'dan önceki bir tarihte yeniden el değiştirdiği anlaşılmaktadır. 15 Şevval 1296 (2 Ekim 1879) tarihinde Babialı Matbuat Dairesinde, Babialı'ye gönderilmek üzere bir tezkere kaleme alınmıştır. Söz konusu tezkere, Monitör dö Komers⁵³ isimli, ticaret alanında İngilizce-Fransızca yayın yapan bir gazetenin tiraj düşüklüğü nedeniyle siyasi yayın yapma izni istediği belirtilmiştir. Buradan anlaşılacağı üzere, Ahmet Mithat Efendi matbaasında bir tarafı Türkçe yayınlanmaya devam eden gazete, Ekim 1879'dan önceki bir tarihte yayın dilini değiştirmiştir. Gazetenin siyasi yayın yapma izni istemesi sürecinde bir neden olarak gösterdiği gibi, dilini Türkçeden İngilizceye çevirmesinde de tiraj düşüklüğü muhtemel bir sebeptir. Fakat Türkçe'den İngilizceye geçiş hakkında kaynaklarda net bir bilgi yer almamaktadır. İlgili dilekçeden sonra Takvim-i Ticaret gazetesine siyasi yayın yapma izni verilmiş⁵⁴ ve gazete bu tarihten sonra ticaret gazetesi olma özelliğini yitirmiştir. Siyasi yayın yapma izni

⁴⁸ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: ŞD, Dosya No: 00497, Gömlek No: 30, 003.001

⁴⁹ Okay, O.(1989), "Ahmet Mithat Efendi", *DİA*, 2, 101

⁵⁰ Abuk Ahmet Paşa-Ali Muzaffer Bey, (2008), *Sicill-i Osmani Zeyli*, Mehmet Zeki Pakalın (ed.), Ankara, TTK, 71-72

⁵¹ Takvim-i Ticaret, 6 Temmuz 1872, s.2

⁵² Nesimi Yazıcı, a.g.m. s. 64

⁵³ Anlam karışıklığını önüne geçmek amacıyla çalışmanın devamında "Takvim-i Ticaret" kullanılacaktır.

⁵⁴ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.DH, Dosya No: 00792, Gömlek No: 64302, 001.001

aldıktan kısa süre sonra ilga edilen gazetenin ilga kararnamesi 1 Şubat 1880 yayınlanmış ve burada da gazetenin Mesul Müdürü Mösyö Bili olarak belirtilmiştir⁵⁵.

Takvim-i Ticaret gazetesinin sahibi ve çalışanları ile ilgili tespit edilebilen son isim Mösyö Bili'dir. Takvim-i Ticaret gazetesinin tiraj düşüklüğü nedeniyle siyasi yayın izni istemesi aynı zamanda gazetenin inişli çıkışlı yayın serüveninin sonuna da hazırlamıştır. 1879'dan önce Türkçe kısmını yayından kaldıran gazete, bu tarihten sonra ekonomi alanında yayın yapan bir resmi gazete olma özelliğini de kaybetmiştir. İstanbul'da İngilizce yayınlanan tek gazete olan Levant Herald isimli İngiliz gazetesinin de kapatılmasından sonra İstanbul'da İngilizce yayın yapan siyasi içerikli bir gazete kalmamıştır. Ekim 1879'da Takvim-i Ticaret gazetesine siyasi yayın izni verilmesinin görüşüldüğü sırada Babıali'ye verilen bilgede, Levant Herald isimli gazetenin uzun süreliğine tatil edilmesinin ardından İngilizce dilinde siyasi haber yapabilecek tek gazetenin Takvim-i Ticaret gazetesi olduğu bildirilmiştir. Bundan dolayı da Takvim-i Ticaret'e siyasi yayın izni verilmesinin yerinde olacağı belirtilmiştir⁵⁶.

Siyasi yayın izni alan gazete, kısa sürede İstanbul'da İngilizlerin sözcülüğünü yapan bir yayın haline gelmiştir. Gazete siyasi yayın hakkı aldıktan kısa süre sonra İngiliz yanlısı yayınlara başlamıştır. Bu bağlamda, İngiltere'nin Osmanlı Devleti için hayati öneme sahip bir müttefik olduğu ile ilgili detaylı haber ve yazılara yer verilmiştir⁵⁷. Bu tür İngiliz taraftarı yayımlar Babıali tarafından yakından takip edilmiştir. Gazetenin sakıncalı görülen haber ve yazıları Babıali Tercüme Odası tarafından tercüme edilerek Hükûmete rapor edilmiştir. Bu amaçla Babıali Tercüme Odası tarafından hazırlanan 6 Safer 1297 (19 Ocak 1880) tarihli bir tezkerede, Takvim-i Ticaret gazetesinde yayınlanan bir başyazının tercümesine yer verilmiştir. Yazıda; Hoca Ahmet Tevfik isimli kalem erbabı bir kişi hakkında idam kararı alındığı fakat bu kararın İngiltere'nin İstanbul Büyükelçisi olan Sir Layord'un Osmanlı Hükûmetine verdiği bir ultiatom ile durdurduğu belirtilmiştir. Ültimatomda ayrıca, idam kararını alan Zaptiye Müşiri Hafız Paşa'nın görevinden alınması da istenmiştir. Gazete yaşanan bu olay karşısında Büyükelçinin davranışını savunmuştur. İslâm şeriatı gereğince verilen bir idam kararının, gayrimüslim bir kişinin isteği üzerine

⁵⁵ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: HR.TO, Dosya No: 00524, Gömlek No: 9, 001.007

⁵⁶ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.DH, Dosya No: 00792, Gömlek No: 64302, 001.001

⁵⁷ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: HR.TO, Dosya No: 00524, Gömlek No: 9, 001.001

iptal edilmesi İstanbul'da büyük tartışmalara yol açmıştır. Takvim-i Ticaret gazetesi idam kararından dönülmesinin İslâm'a aykırı olduğu yönündeki eleştiriler karşısında, İslâm mezheplerinde hukukun farklı farklı işlediği ve verilen kararın İslâm'ın tüm mezhepleri tarafından kabul edilmediği ve bu nedenle değişiklik kararının İslâm'a aykırı olmayacağını savunmuştur⁵⁸.

Gazete, idam kararında değişiklik yapılması nedeniyle Padişah II. Abdülhamit'in ve Osmanlı Devleti'nde yaşayan bazı Müslümanların hiddet içerisinde olduklarını belirtmiştir. Fakat gazeteye göre bu durum büyük bir öneme sahip değildir. Çünkü Osmanlı Devleti'nin yönetici sınıfının yanı sıra Müslüman nüfus da idam kararı konusunda fikir birliği içerisinde değildir⁵⁹. Gazete ayrıca, bu konu hakkında "İngiliz düşmanları" tarafından yapılan bazı yayınlarda, İngiltere'nin İslâm'a düşman olduğu algısının oluşturulmaya çalışıldığını savunmuştur⁶⁰.

Babıali Tercüme Odası tarafından yapılan tercümelerin bir diğerinde, idam kararı ile ilgili devam eden tartışmalara yer verilmiştir. II. Abdülhamit, Hoca Ahmet Tevfik hakkında idam kararını vermiş olan Zaptiye Müşiri Hafız Paşa'ya nişan vererek onu taltif etmiştir. Takvim-i Ticaret gazetesi yayınlarında II. Abdülhamit'in bu kararını eleştirmektedir. Gazete, nişanların Padişaha ait olduğu ve istediğine vermekte özgür olduğunu belirtmiştir. Fakat Hafız Paşa'ya verilen nişanın zamanlamasının ters olduğunu ve böyle bir hareketin Avrupa ülkeleri tarafından özellikle de İngilizler tarafından bir ders verme olarak anlaşılacağını iddia etmiştir. Ayrıca İngilizlerin görevinden azledilmesini istediği bir kişinin taltif edilmesinin açıkça İngilizlere karşı bir hareket olduğunu ve bundan sonraki süreçte buna göre hareket edilmesinin gerektiğini belirtmiştir⁶¹.

Tercümelerin sonucunda, idam konusunda yaşanan tartışmaların giderek sertleştiği görülmektedir. Takvim-i Ticaret gazetesinin yayınladığı son yazılar, Hoca Ahmet Tevfik'in idamı konusunda çıkan tartışmaları bambaşka bir alana taşımıştır. Takvim-i Ticaret gazetesinde yer alan yazıda, Osmanlı Devleti'nin askeri manada artık kuvvetli bir devlet olmadığı ve etrafında ondan daha kuvvetli çok sayıda devletin yer aldığını belirtmiş ve Rus saldırıları karşısında İngiliz halkı ve İngiltere'nin desteği

⁵⁸ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: HR.TO, Dosya No: 00524, Gömlek No: 9, 001.003

⁵⁹ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: HR.TO, Dosya No: 00524, Gömlek No: 9, 001.004

⁶⁰ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: HR.TO, Dosya No: 00524, Gömlek No: 9, 001.005

⁶¹ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: HR.TO, Dosya No: 00524, Gömlek No: 9, 002.001

olmadığı takdirde Osmanlıların Ruslara karşı koyamayacağı iddia edilmiştir. Hatta 1877 yılında Çar Alexander'ın Osmanlı Devleti'ni bozguna uğrattığı ve İngilizlerin barış anlaşmasında yardımcı olmasa Osmanlıların başkenti için İstanbul'dan başka bir yer aramak zorunda kalacağı belirtilmiştir⁶².

Babıali, Tercüme Odasından gelen tercümelere inceledikten sonra gazetenin İngiltere yanlısı yayınlarını gerekçe göstererek ilgasına karar vermiştir. İlgâ kararının bildirisi 9 Safer 1297 (22 Ocak 1880) tarihli tezkerede yer almıştır. Söz konusu tezkerede Takvim-i Ticaret gazetesinin ilgasına karar verildiği fakat şuan ki Matbuat Müdürünün bunu yapmaya “*hal ve iktidarının*” olmadığı belirtilmiştir. Tezkerede, Matbuat Müdürü'nün ilga kararı alma konusunda iktidarının olmamasının sebebi ile ilgili herhangi bir bilgiye yer verilmemiştir. Yayınlanan tezkereden sonra hâlihazırda ki Matbuat Müdürünün yerine Matbuat Muavini Mehmet Şevki Efendi'nin tayin edilmesine karar verildiği bildirilmiştir⁶³.

Matbuat Müdürlüğü'nde yapılan değişiklik sonrasında 1 Şubat 1880 tarihinde gazeteye gönderilen bir yazı ile gazetenin ilgasına karar verildiği Mesul Müdür Mösyö Bili'ye tebliğ edilmiştir. İlgâ kararının gerekçesi olarak gazetenin Hükûmet aleyhinde yaptığı yayınların artık katlanılamayacak bir boyuta gelmesi ve gazetede yapılan eleştirilerin ise devlet ve padişaha hakaret boyutuna gelmiş olması gösterilmiştir⁶⁴.

Yayın hayatına başladığı 3 Şubat 1866 tarihinden neredeyse 14 yıl sonra 1 Şubat 1880 tarihinde ilga edilen Takvim-i Ticaret gazetesi, inişli çıkışlı bir yayın serüvenine sahip olmuştur. Yayın hayatı boyunca birkaç kez el değiştiren ve zaman zaman yayına ara veren gazete, ilgasına karar verildiği tarihe gelindiğinde artık yalnızca “Le Moniteur Du Comers” ismiyle yayınlanmaktaydı. Ayrıca gazete siyasi yayın izni aldıktan sonra Osmanlı Devleti'nde yalnızca ticaret alanında yayın yapan bir gazete olma özelliğini de yitirmişti. Tiraj düşüklüğünü sebep göstererek siyasi yayın izni isteyen gazete, izni aldıktan sonra İstanbul'da İngiliz çıkarlarını savunan bir gazete haline gelmiştir. Kısa süre sonra Padişah II. Abdülhamit yönetiminin radarına girmiş ve II. Abdülhamit'in dış siyaseti karşısında İngiliz taraftarlığı yaptığı gerekçesi ile ilga edilmiştir.

⁶² Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: HR.TO, Dosya No: 00524, Gömlek No: 11, 001.001

⁶³ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.DH, Dosya No: 00798, Gömlek No: 64698, 002.001

⁶⁴ Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: HR.TO, Dosya No: 00524, Gömlek No: 11, 001.007

Takvim-i Ticaret gazetesi, Osmanlı Devleti'nde tarım, ticaret, altyapı yatırımları, kentleşme ve eğitim gibi geniş bir alanı ticaretin gelişimi perspektifinden değerlendiren ilk gazetedir ve bu anlamda Türk basın tarihinde son derece önemli bir yere sahiptir.



2.BÖLÜM: TAKVİM-İ TİCARET GAZETESİNDEKİ HABER VE YAZILARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

1.Maliye ve İktisat

1.1. Osmanlı Devleti'nin Ekonomik Durumu

Ticaret, çeşitli ürünlerin birbirleri ile değiştirilmesi zorunluluğundan doğan, ucuza alıp pahalıya satarak aradaki farktan para kazanma işidir. Önceleri yalnızca üreticiler arasında yapılan ticarete zamanla bir aracıya ihtiyaç duyulmuştur. İnsanlar arasında yapılan alışverişe ticaret, ticaretin yapılmasını sağlayan bu aracılara ise tüccar adı verilmiştir⁶⁵. Yüzyıllar içerisinde değişim ve gelişim gösteren ticaret, devletlerarası ilişkilerde önemini giderek artırmıştır.

Coğrafi Keşiflerden sonra ticarî rotaların değişmesi, Osmanlı Devleti'nin hâkim olduğu Doğu Akdeniz ve hinterlandında ticarî durgunluğa sebep olmuştur. Aynı zamanda keşfedilen Yeni Dünya'dan getirilen altın ve gümüş eski dünyaya akmaya başlamış ve 17. yüzyıla gelindiğinde ticaretin gözde parası İspanya'nın sekiz reallik sikkesi olmuştur. Ticaretin temel unsuru olan para da yaşanan değişim sonrasında İspanyol sikkelerine nazaran çok daha küçük olan ve Osmanlı Devleti topraklarında kullanılan gümüş sikkeler önemsiz hale gelmiştir⁶⁶.

Avrupa'da ekonomi alanında böylesine köklü değişiklikler yaşanırken Osmanlı Devleti kendi ekonomik düzeni içerisinde herhangi bir değişikliğe gerek duymadan yaşamaktaydı. Osmanlı Devleti'nde yönetici sınıf için ticaretin amacı ülkede yaşayan insanların temel gereksinimlerini sağlamaktır. "İaşecilik" adı verilen bu ilke nedeniyle Osmanlı yöneticileri ülke pazarlarındaki arzı olabildiğince bol ve kaliteli tutmaya özen göstermiştir. Ticaretin korunması ve geliştirilmesini hedefleyen ikinci ilke ise Fiskalizmdir. Fiskalizm, devlete ait olan nakit gelirlerin mümkün olduğu kadar yüksek düzeye çıkarılmasının devlet tarafından hedeflenmesidir. Osmanlı Devleti bu amaç doğrultusunda ticareti geliştirmeye ve canlı tutmaya özen göstermiştir⁶⁷.

⁶⁵ Hançerlioğlu, O. (1981), *Ekonomi Sözlüğü*, İstanbul: Remzi Kitapevi, 394

⁶⁶ Pamuk, Ş. (2016), *Osmanlı Ekonomisi ve Kurumları*, İstanbul: İş Bankası Yayınları, 35

⁶⁷ Genç, M. (2013), *Osmanlı İmparatorluğu'nda Devlet ve Ekonomi*, İstanbul: Ötüken Yayınları, 203-204

1650'lerden itibaren, yaşanan iç ve dış sebeplerden dolayı temelinde iaşecilik ve fiskalizm ilkeleri ile oluşturulan ekonomik düzen bozulmaya başlamıştır. Bunun üzerine Osmanlı yöneticileri, ekonomik düzeni etkileyen değişiklikleri olabildiğince engellemeyi yeni bir ticarî ilke haline getirmiştir. Böylece Tradisyonizm (Gelenekçilik) adı verilen ilke, uzun yıllar Osmanlı Devleti'nde takip edilen yeni bir ticarî prensip halini almıştır⁶⁸.

Sanayi İnkılabının yaşanmasından sonra İngiltere ve Fransa gibi ülkeler hızla fabrikalaşmaya başlamış ve şiddetle hammadde ihtiyacı duyar hale gelmiştir. Üretimlerdeki sürekliliği sağlama gayreti içinde olan devletler, Osmanlı Devleti gibi sanayileşmemiş devletler üzerinden hammadde ihtiyacını karşılamak yoluna gitmişlerdir⁶⁹. Bu nedenle Osmanlı Devleti, Sanayi İnkılabının yaşandığı bir dünyada ekonomideki gelenekçi duruşunu devam ettirememiştir. Gelenekçi fikir ve uygulamaların yetersiz kalmasından sonra III. Selim ve II. Mahmut, bir dizi ekonomik reforma girişmiştir. Reform uygulamaları Tanzimat Fermanının ilanından sonraki süreçte hız kazanmış ve üretimin yaygınlaştırılması, geliştirilmesi ve düzenlenmesi amacıyla bir dizi yeni uygulamaya gidilmiştir⁷⁰. Bu bağlamda, Takvim-i Ticaret gazetesi Osmanlı Devleti'nin ekonomi alanında uygulamaya koyduğu her türlü yeniliği yakından takip etmiştir. Osmanlı Devleti topraklarında tarımın, madencilik ve ticaretin gelişmesine katkı sağlayacağını düşündüğü kurum ve kuruluşlar hakkında detaylı yazılar da yayınlarak kamuoyunu bilgilendirmeye çalışmıştır.

1.2. Üretim

Üretim, insanın yaşayabilmesi için gerekli her türlü araç ve besinleri kendi işgücünü tüketerek doğadan elde etmesini dile getirir. Bundan dolayı üretim, insan yaşamının belirlenmesinde temel bir etmendir⁷¹.

Osmanlı Devleti'nde üretim, çoğunlukla yerel tüketim amacıyla küçük üreticiler eliyle yapılmıştır. 19. yüzyıla gelindiğinde üretime, loncalar aracılığıyla örgütlenmiş olan küçük üreticilerden başka kurumlar da katılmıştır. Bunlardan biri devlet eliyle kurulmuş

⁶⁸ Genç, M. a.g.e. s. 58

⁶⁹ Keyder, Ç. (1985), "Osmanlı Devleti ve Dünya Ekonomik Sistemi", *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi*, 4, 642-643

⁷⁰ Thobie, J. (1985), "Osmanlı Devleti'nde Yabancı Sermaye", *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi*, 4, 724-725

⁷¹ Haçerlioğlu, O. a.g.e. s.438

olan sanayi tesisleridir. 1830’larda ithal ikamesi amacıyla yoğunlaşan bu tesisler, 1914 yılına kadar çeşitli ölçekte üretime devam etmiştir. 19. yüzyılda Osmanlı Devleti’nde üretime katılan diğer tesisler ise çeşitli ölçekteki atölye ve fabrikalardır. Fabrika tipi üretim tesisleri genellikle devlet eliyle kurulmuş olmasına rağmen özellikle 1880’lerden itibaren yabancı ve yerli sermayedar eliyle yatırımlar hız kazanmıştır⁷².

Sanayi İnkılabı sonrasında hızla sanayileşen ve fabrikalar aracılığı ile yüksek miktarda üretim yapabilen Avrupalı devletler karşısında Osmanlı Devleti’nin sanayileşme ve fabrikalaşma hızı oldukça yavaş ve yetersiz kalmıştır. 1852 yılında ilk defa sadrazamlık koltuğuna oturan Alî Paşa vasiyetnamesinde sadrazamlık yaptığı yıllarda Osmanlı Devleti’nin içinde bulunduğu ekonomik durumu açık biçimde gözler önüne sermiştir. Alî Paşa’ya göre yeterli gelişmeyi gösteremeyen Osmanlı Devleti’nin tek kurtuluş yolu “daha çok çalışmak” idi⁷³.

Takvim-i Ticaret gazetesinde yayınlanan haber ve yazılara bakıldığında, tarımsal üretim ve ticaret ile ilgili yayınların oldukça fazla sayıda olduğu görülmektedir. Bu haber ve yazılar, pamuk üretimi ve ticaretin gelişimi konuları üzerine eğilmiştir. Gazete, ilgili konularda detaylı tefrikalar yayınlamış ve Osmanlı Devleti’nde tarımsal üretim ve ticaretin geliştirilmesi için yapılması gerektiğini düşündüğü reformlar ve üretim kapasitesini artıracak ve yeni iş imkânları sağlayacak uygulama fikirlerini kamuoyu ile detaylı biçimde paylaşmıştır.

1.2.1. Pamuk Üretimi

İngiltere’de 1740’lı yıllarda tarımsal üretim tekniklerinde yaşanan gelişmeler, sanayileşmeyi destekleyecek sermaye ve iş gücü artışını doğurmuştur⁷⁴. Fabrikalarda kullanılabilir ucuz iş gücünün artması sonucunda ise İngiltere’nin geleneksel pamuklu dokuma merkezlerinde de hızla üretim artmıştır. Üretim tekniklerinde yaşanan gelişim teknolojik gelişmeleri de olumlu yönde etkilemiş ve böylece 1850’li yıllarda İngiltere’de üretim kapasitesi hiç olmadığı kadar artış göstermiştir⁷⁵.

⁷² Baskıcı, M. (2005), *1800-1914 Yıllarında Anadolu’da İktisadi Değişim*, Ankara: Turhan Kitapevi, 162-163

⁷³ Andıç, F. (2000), *Sadrazam Âli Paşa: Hayatı, Zamanı ve Siyasî Vasiyetnamesi*, İstanbul: Eren Yayınları, 77

⁷⁴ Deane, P. (2000), *İlk Sanayi İnkılabı*, çev. Tefik Güren, Ankara: TTK, 45

⁷⁵ Deane, P. a.g.e. s. 85

Üretim kapasitesinde yaşanan hızlı artış sonucunda, İngiliz sanayisinde hammaddeye olan ihtiyaç da aynı doğrultuda hızla artış göstermiştir. Dokuma fabrikalarında pamuğa duyulan ihtiyacın karşılanması için İngiltere'nin ilk müracaat ettiği yerler, yüzyıllardır sömürge olarak yönettiği Amerika ve Hindistan kolonileri olmuştur. Amerika'da üretilen pamuk, Hindistan'da üretilen pamuktan daha kaliteliydi. Bundan dolayı İngiliz pamuklu üretimi için Amerikan pamuğu hayati öneme sahip olmuştur⁷⁶.

İngiltere'nin Amerika'dan sorunsuz şekilde pamuk ithalatı yapabildiği yıllarda Osmanlı Devleti ile olan pamuk ticareti önemsiz düzeydeydi. 1649 yılında İngiltere'nin Osmanlı Devleti'nden aldığı pamuğun miktarı 483.136 libre⁷⁷ idi. 1735'te bu miktar 106.760 libreye gerilemişti. 1817 yılına gelindiğinde ise İngiltere'nin Osmanlı Devleti'nden aldığı pamuğun değeri 799 Sterlin düzeyindeydi⁷⁸. Bununla birlikte Osmanlı Devleti'nin İngiltere'den aldığı pamuklu mamûl miktarının ise yıllar içerisinde artış gösterdiği görülmektedir. 1836 yılında Osmanlı Devleti'nin İngiltere'den yaptığı pamuklu mamûl ithalatı 48.079.102 yarda⁷⁹ idi. 1853 yılında bu miktar 152.407.970 yarıya çıkmıştı. Aynı yıllarda bükülü pamuk ipliğinin miktarı ise 1.913.955 libreden 8.805.871 libreye çıkmıştı⁸⁰.

Nisan 1861'de Amerikan İç Savaşı'nın başlaması ile birlikte İngiltere'nin Amerika'dan yaptığı pamuk ithalatı gerilemeye başlamıştır. Amerika'daki gerilimin farkında olan İngiliz pamuklu üretiminin başında bulunan sermaye sahipleri ve tüccarlar ise Amerikan İç Savaşı'nın başlamasından çok önce yeni bir hammadde merkezi aramaya başlamışlardı. Bu doğrultuda, 1857 yılında İngiliz sermayedar ve tüccarlarının oluşturduğu Manchester Pamuk Alım Birliği (MCSA) isimli şirket, Osmanlı Devleti'nin Aydın Vilayetinde pamuk üretiminin yaygınlaştırılması amacıyla çalışmalara başlamış ve Liverpool'dan getirilen 60 torba pamuk tohumunu ücretsiz olarak dağıtmıştır⁸¹.

MCSA, pamuk üretiminin geliştirilmesi amacıyla Osmanlı Hükûmeti nezdinde de girişimlerde bulunmuştur. Girişimler sonucunda, 1862 yılında pamuk üretiminin teşviki ile

⁷⁶ Kurmuş, O. (2007), *Emperyalizmin Türkiye'ye Girişi*, İstanbul: Yordam Kitap, 125

⁷⁷ 1 libre: 453,59237 gram

⁷⁸ Kurmuş, O. a.g.e. s. 126

⁷⁹ 1 yarda: 0,9144 metre

⁸⁰ Kütükoğlu, M. (2013), *Balta Limanına Giden Yol: Osmnalı-İngiliz İktisadi Münasebetleri (1580-1850)*, Ankara: TTK, 356-357

⁸¹ Kurmuş, O. a.g.e. s. 126-129

ilgili bir ferman çıkartılmıştır. Fermana göre devlet, pamuk üretmek isteyenlere miri topraklardan ücretsiz arazi sağlayacak ve üretim yapılacak araziden beş yıl boyunca vergi almayacaktı. Fermanda yer alan bir başka maddeye göre ise teşvik kararının ardından miri topraklarda üretim yapanların ihraç edeceği pamuktan, en düşük kaliteye sahip pamuktan alınan ihraç vergisi kadar vergi alınacaktı. Üretimde kullanılacak her türlü makine ve araç-gerecin gümrük vergisi ise sıfırlanacaktı. Ayrıca Osmanlı Hükûmeti, şirketin dışarıdan getireceği pamuk tohumunu ücretsiz şekilde dağıtmayı ve isteyenleri pamuk üretimi konusunda bilgilendirmeyi kabul ediyordu⁸².

Amerikan İç Savaşı'nın başlamasından sonra Amerika'dan İngiltere'ye gitmekte olan pamuk miktarında önemli düşüş görülmüştür. Hammadde arzında yaşanan ciddi düşüş sonrasında MSCA gibi birçok başka İngiliz şirket, İngiltere'deki fabrikalara hammadde sağlamak amacıyla Osmanlı Devleti topraklarında çok sayıda pamuk şirketi kurmuştur. Bu bağlamda, 1863 yılında 7 Lancashire'lı pamuk tüccarı tarafından kurulan Küçük Asya Pamuk Şirketi, Aydın Vilayetine bağlı Azizbey ve Küçükköy çiftliklerini satın alarak 36.800 dönümlük bir arazide modern tekniklerle pamuk üretimine başlamıştır. Tüm bu çabalar sonucunda, Aydın Vilayetinde 1857 yılında 7,5 milyon libre olan pamuk üretimi 1861 yılında 9,7 milyon libreye ulaşmıştır. 1863 yılına gelindiğinde ise yalnızca İzmir ve civarında 45 bin balya temiz pamuk üretimi yapılır hale gelmiştir⁸³.

Takvim-i Ticaret gazetesi ilk sayısını 3 Şubat 1866 tarihinde çıkarmıştır. Amerikan İç Savaşı ise Nisan 1865 tarihinde bitmiştir. Gazetenin yayınlarından anlaşılacağı üzere Amerikan İç Savaşı'nın sona ermesinden sonra da pamuk üretiminin teşvikine devam edilmiştir. Bu nedenle Takvim-i Ticaret gazetesinin İngiltere'nin Osmanlı Devleti topraklarında pamuk üretimini teşvik ettiği yıllarda yayın hayatına başladığı söylenebilir. Gazetenin çeşitli sayılarında pamuk üretimi ve ticareti ile ilgili haberler yayınlanmıştır. 2 ve 11. sayılar arasında pamuk üretimi tekniği ile ilgili yedi sayılık bir tefrika⁸⁴ yayınlanmıştır.

“*Pamuk Ticaretine Dair Risaledir*” başlıklı tefrikada, Amerika, Hindistan ve Afrika kıtalarındaki büyük alanlarda pamuk yetiştirmeye uygun bir iklimin olduğu belirtilmiştir.

⁸² (1938), *Türk Ziraat Tarihine Bir Bakış*, İstanbul: Birinci Köy ve Ziraat Kongresi Kalkınma Yayınları, 128-129

⁸³ Kurmuş, O. a.g.e. s. 129-133

⁸⁴ Tefrika: Süreli yayınlarda parça parça yayımlanan ve birbirini tamamlayan bölümlerden oluşan yazı dizisi.

Osmanlı Devleti'nin egemenliği altındaki toprakların ise ancak bazı kısıtlı alanlarında pamuk üretimine uygun bir iklimin var olduğu buna rağmen Osmanlı Devleti topraklarındaki kısıtlı alanlarda, Amerika'daki kadar kaliteli pamuğun üretilebileceği belirtilmiştir⁸⁵.

Takvim-i Ticaret, dünyada birinci kalite olarak kabul edilen pamuğun, Osmanlı Devleti topraklarında da yetiştirilebileceğini belirterek, pamuk ekiminin Osmanlı çiftçisine sağlayacağı yarar üzerinde durmuş ve bu amaçla buğday ve pamuk üretimini mukayese etmiştir. Osmanlı çiftçisinin daha çok buğday üretimi yaptığını söyleyen gazete, pamuk tohumu ekiminin buğday mahsulüne herhangi bir olumsuz etkisinin olmayacağını belirtmiştir. Ayrıca araziye pamuk ekiminin yapılmasının araziyi ıslah edeceğini ve bu nedenle düzenli pamuk ekimi yapılan arazide diğer ürünlerin mahsulünün de artacağı belirtilmiştir. Pamuk fiyatları hakkında da okuyucuya bilgi veren gazete, Amerikan İç Savaşı dolayısıyla pamuk fiyatlarının yükseldiği ve bundan dolayı pamuk yetiştiren çiftçinin oldukça kârlı çıkacağını bildirmiştir⁸⁶.

Tefrikanın ikinci kısmından itibaren pamuk üretiminin tekniği üzerinde durulmuştur. Bu amaçla öncelikle Osmanlı Devleti topraklarında kullanılan pamuk tohumunun yetersizliğinden bahsedilmiş ve yerli pamuk tohumundan yetiştirilen ürünün kalitesinin çok düşük olduğu bundan dolayı Amerika'dan getirilen pamuk tohumunun yetiştirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Osmanlı Devleti topraklarına en uygun tohumun ise Amerika'nın New Orleans bölgesinde ekilen tohumun olduğu bildirilmiştir⁸⁷.

Tohum seçimi üzerinde durulduktan sonra tohumun ekileceği toprakta yapılması gereken işlemler hakkında detaylı bilgiler okuyucuya aktarılmıştır. Buna göre, pamuk ekilecek en uygun toprağın killi ve yumuşak aynı zamanda da kireçsiz ve taşsız olduğu belirtilmiştir. Osmanlı Devleti'nin pamuk yetiştirmeye uygun arazisinde ise öncelikle toprağın nadasa bırakılarak dinlendirilmesi gerektiği bildirilmiştir.⁸⁸

Ekim yapılacak arazide suyun tasfiyesinin pamuğun sağlıklı üretimi için hayati öneme sahip olduğu bildirildikten sonra bunun için Avrupa ve Amerika'da "drenaj"

⁸⁵ Takvim-i Ticaret, 25 Ramazan 1282 (11 Şubat 1866), S.2, s.2

⁸⁶ Takvim-i Ticaret, 25 Ramazan 1282 (11 Şubat 1866), S.2, s.2

⁸⁷ Takvim-i Ticaret, 3 Şevval 1282 (19 Şubat 1866), S.3, s.2

⁸⁸ Takvim-i Ticaret, 3 Şevval 1282 (19 Şubat 1866), S.3, s.1

usulünün kullanıldığı fakat bu usulün çok pahalı olduğu yazılmıştır. Bu gibi pahalı teknikleri uygulamak için Osmanlı çiftçisinin sermayesinin yetersiz olduğu aktarılarak, Osmanlı çiftçisinin kendine has önlemler alması gerektiği belirtilmiştir. Bu amaçla pamuk ekilecek arazinin etrafına bir arşın⁸⁹ derinliğinde ve iki arşın genişliğinde hendekler kazılmasının uygun olacağı yazılmıştır. Osmanlı arazisine has toprağın suyu bu alana biriktireceği ve bu sayede ekim yapılacak arazinin suyunun önemli ölçüde tasfiye edilmiş olacağı belirtilmiştir⁹⁰.

Toprağın bakımı ve düzenlenmesinin ardından tohumun ekim tekniğinden bahsedilmiştir. Osmanlı çiftçisinin öteden beri pamuk ekimi sırasında, tohumu toprağa serpererek bıraktığı, bundan dolayı arazinin bazı yerlerine pamuk tohumunun hiç düşmediği bazı yerlerinde ise tohumların üst üste kaldığı belirtilmiştir. “Serpme” adı verilen bu tekniğinin pamuk ekimi için son derece yanlış olduğunu okuyucusu ile paylaşan gazete, bu usulden biran önce vazgeçilmesi gerektiğini bildirmiştir⁹¹.

Yazının ilerleyen kısmında, “Sarkraj” adı verilen teknik üzerinde durulmuştur. Bu teknik, ekim yapılacak araziden yabancı otların ve hububatın sökülerek tarlanın temizlenmesi anlamına gelmektedir. Bu tekniğin Aydın ve Balıkesir yörelerinde hali hazırda uygulandığı ve bu iş için çocuklara günlük yedi, büyüklere günlük on dört kuruş yevmiye verildiği belirtilmiştir. Bazı yörelerde bu iş için dönüm başına dört yüz beş yüz kuruş harcandığı aktarılarak, böyle pahalı bir iş için “bargirli çapa⁹²” gibi modern tarım ürünlerinin kullanılması gerektiği bildirilmiştir.⁹³

Pamuk mahsulünün toplanması sırasında da Osmanlı çiftçisinin öteden beri çok yanlış alışkanlıkları olduğu belirtilmiştir. Osmanlı çiftçisi pamuk mahsulünü tarladan toplarken kozaları kopartır ve toplanan kozaları bir yere yığardı. Bundan dolayı pamuğu kozadan ayırmak için ayrıca adam tutulmak zorunda kalınır ve ayrıca bir tarafta üst üste yığılı olan pamuk kirlenir ve kalitesi düşerdi. Toplanan mahsulden alınan tohumluk evlerin altında saklanır ve bundan dolayı ya tohumlar çürür ya da kalitesi düşerdi. Yaşanan bu

⁸⁹ 1 Arşın: 0,68 Metre

⁹⁰ Takvim-i Ticaret, 1 Zilkade 1282 (18 Mart 1866), S.5, s.2

⁹¹ Takvim-i Ticaret, 16 Şevval 1282 (4 Mart 1866), S.5, s.2

⁹² Binek ve yük taşımak amacıyla kullanılan hayvanların çektiği, toprağa gömülü olan demir kısmındaki kıvrım sayesinde toprağın ters-yüz olmasını sağlayan alet

⁹³ Takvim-i Ticaret, 16 Şevval 1282 (4 Mart 1866), S.5, s.2

olumsuzlukların önlenmesi için çiftçinin pamuk mahsulünü toplarken kozalar yerine yalnızca pamuğu toplaması ve tohumlukları evlerin üst katlarında havadar odalarda saklaması gerektiği bildirilmiştir⁹⁴.

Pamuk tarımının daha kolay yapılması amacıyla yeni icat edilmiş ve Avrupa ile Amerika'da yaygın olarak kullanılmakta olan tarım aletleri hakkında da bilgilere yer verilmiştir. Bu aletlerden "Hers" adındaki aletin ne amaçla kullanıldığına dair bir açıklama yapılmazken, Osmanlı çiftçisinin "Taraklı Tesmiye" adını verdiği bir aletin gelişmiş hali olarak nitelendirilmiştir. Diğer bir alet ise "Rulo" adı verilen ve tarlalarda yol açmaya ya da tarlayı düzelmeye yarayan bir alettir. Bu gibi modern aletlerin Osmanlı çiftçisi tarafından kullanılmasının arazi bakımı ve mahsulün toplanması sürecinde harcanan sermayeyi azaltacağı belirtilmiştir⁹⁵.

Takvim-i Ticaret gazetesi, yayınladığı tefrika ile pamuk üretiminin tekniği ve Amerikan pamuk tohumunun Osmanlı ülkesinde yaygınlaştırılmasının pamuk mahsulüne yapacağı olumlu katkıları okuyucusuna detaylı biçimde aktarmıştır. Tefrikanın bir bölümünde ise Osmanlı Hükûmetinin pamuk üretiminin artması için büyük çaba harcadığını belirten gazete, sermaye sahibi olan çiftlik sahiplerinin de ellerini taşın altına sokarak harekete geçmeleri gerektiğini belirtmiştir⁹⁶.

Osmanlı Hükûmetinin pamuk üretiminin teşviki amacıyla yayınladığı bir ferman da Takvim-i Ticaret gazetesinde kendisine yer bulmuştur. Ferman vasıtasıyla, Osmanlı Devleti'nde Amerikan pamuk tohumu ekerek pamuk üretimi yapan ve bu üretimin gelişimine çaba harcayanlara verilecek ödüllerin listesi yayınlanmıştır. Fermana göre altın ve gümüş madalya ile ödüllendirileceklerin listesi aşağıdaki gibidir:

Altın Madalya Verilecekler: Bir kantar temizlenmiş pamuk istihsal edecek derecede büyük bir alana pamuk ekimi yapanlar. Bir sene içerisinde en iyi Amerika tohumunu ithal etmiş olan tüccarlar, Bir eyalette en iyi Amerika tohumu ekmiş olanlar. Bir eyalette Amerikan pamuğu cinsinden en iyi pamuğu yetiştirip satmış olanlar. En gelişmiş pamuk ziraatı tekniklerini öğretmesi amacıyla Amerikalı muallim istihdam etmiş olanlar. En iyi Amerikan tohumunu toplayarak ücretsiz dağıtanlar ve Yerli tohumun terkiyle Amerika

⁹⁴ Takvim-i Ticaret, 1 Zilkade 1282 (18 Mart 1282), S.5, s.2

⁹⁵ Takvim-i Ticaret, 28 Zilkade 1282 (14 Nisan 1866), S.11, s.2

⁹⁶ Takvim-i Ticaret, 21 Zilkade 1282 (7 Nisan 1866), S.10, s.2

tohumunun yerleşmesi ve gelişmesi için fazlaca hizmet edenler. Bunlara ek olarak bir eyalette en iyi Amerikan pamuğu yetiştirmiş olanlara altın madalya ve bir adet “Cin” isimli makina verilecektir⁹⁷.

Gümüş Madalya Verilecekler: Osmanlı Devleti’nde pamuk ticareti yapıp bırakmış olanlardan tekrar bu ticarete girenler. Bir seferde iki bin kantar Amerika tohumu ithal etmiş olanlar. Doğrudan doğruya bir sancağa ilk defa olmak üzere en aşağı bin kantar Amerika tohumu ithal edenler. Bir kazada iki dönümden fazla bir alanda Amerika tohumu ziraati yapmış olanlar. Amerika’da uygulanan pamuk ekim tekniklerini tamamıyla icra etmiş olanlar. Pamuk ekimi için öğretmen istihdam edenler. Yerli pamuk tohumunun ıslahı amacıyla Amerikan tohumu kullanıp bu tohumu yetiştirmiş olanlar. Bir sancakta pamuk ayıklamak için en gelişmiş bir fabrika kurup işletenler. Pamuk temizlemek için yeni icat edilmiş yirmi adet makinalı fabrika inşa edenler. Hayvanları beslemek için pamuk çekirdeklerinin posalarını çıkaranlar⁹⁸.

Takvim-i Ticaret gazetesinde pamuk üretimi ve Amerikan pamuk tohumunun yaygınlaştırılması ile ilgili öğretici yayınların yer alması, İngiliz tüccarının öncülüğünde Osmanlı Devleti’nde pamuk üretiminin gelişmesi için harcanan çaba ile aynı doğrultuda görülmelidir. Çünkü bu yıllarda Takvim-i Ticaret’in yanı sıra Tasvir-i Efkâr⁹⁹ ve Ceride-i Havadis¹⁰⁰ gibi gazetelerde de pamuk üretiminin yaygınlaştırılmasının önemi ile ilgili yayınlara yer verilmiştir.

Gazetede, yayınlanan tefrikanın dışında da pamuk üretimi ve Amerikan tohumları ile ilgili haberlere yer verilmiştir. 31 Mart 1866 tarihli Ticaret ve Nafia Nezareti’nden gönderilen resmi bir yazıda, Osmanlı Devleti’nin Londra Büyükelçiliği’ne, Londra’dan 300 ton Amerikan pamuk tohumu almasının emredildiği belirtilmiş ve ilk etapta satın alınan 60 ton pamuk tohumunun Osmanlı Devleti şehirlerinde dağıtımının yapıldığı ilan edilmiştir. Söz konusu 60 ton pamuk tohumunun dağıtıldığı şehirler ise miktarları ile kamuoyuna bildirilmiştir. Buna göre; 50 bin kıyye¹⁰¹ Selanik, 10 bin kıyye Amasya, 20 bin

⁹⁷ Takvim-i Ticaret, 25 Ramazan 1282 (1 Şubat 1866), S.2, s.1

⁹⁸ Takvim-i Ticaret, 25 Ramazan 1282 (1 Şubat 1866), S.2, s.2

⁹⁹ Hayta, N. (2002), *Tarih Araştırmalarına Kaynak Olarak Tasvir-i Efkâr Gazetesi (1278/1862-1286/1869)*, Ankara: T.C. Kültür Yayınları, 88-90

¹⁰⁰ Kurmuş, O. a.g.e. s.126

¹⁰¹ 1 Kıyye: 1282 Gram

kıyye İzmir, 10 kıyye Bursa, 2 bin kıyye İstanbul, 2 bin kıyye Rusçuk, 200 kıyye Kara Hisar-ı Şarki ve bin kıyye tohum da Çiftlikat-ı Hümayunlara dağıtılmıştır¹⁰².

Ceride-i Havadis kaynak gösterilerek yayınlan bir haberde, Mostar Sancağında ekimi yapılan pamuk fidanı kökünün 120 bini aşığı belirtilerek, Mısır'dan alınan 500 kıyye pamuk tohumunun Mostar Sancağına gönderildiği ve buranın köy ve kasabalarında dağıtılmasının emredildiği bildirilmiştir¹⁰³. Ayrıca Anadolu'nun çeşitli mahallerinde de 45 bin kıyye pamuk tohumu dağıtımının yapıldığı okuyucu ile paylaşılmıştır¹⁰⁴.

Hükûmet eli ile direkt yapılan uygulamaların yanı sıra Osmanlı vali ve kaymakamların da yeni atandıkları bölgede pamuk üzerindeki tarımsal üretimi arttırmaya çabaladıkları görülmektedir. Akka'dan Takvim-i Ticaret gazetesine yollanan bir mektupta, livaya kaymakam olarak gönderilen paşanın çabaları sonucunda geçen yıl fiyatları düşmüş olmasına rağmen, bu sene pamuk ekiminin arttığı ve geçen yıla nazaran birkaç kat daha fazla mahsul alınmasının beklendiği bildirilmiştir¹⁰⁵.

Yoğun girişim ve faaliyetlerin neticesinde Osmanlı Devleti topraklarında pamuk üretiminin arttığı ile ilgili haberler de gazetede kendine yer bulmuştur. İzmir'den gelen bir habere göre, Turgutlu kasabasında mahsulün son derece iyi olduğu ve yaklaşık 3 milyon kıyye (Yaklaşık 3750 ton) pamuğun toplandığı bildirilmiştir¹⁰⁶.

Gazetede yayınlanan haberlerde görüldüğü üzere Osmanlı Devleti, Amerikan pamuk tohumunun ülkede yaygınlaşması için oldukça geniş çaplı bir çaba içerisine girmiştir. Yalnızca İngiliz tüccarının sağladığı ücretsiz tohum ile yetinmeyen Hükûmet, aynı zamanda Mısır'dan ve Büyükelçiliği aracılığıyla Londra'dan tohum satın alarak dağıtımını yapmıştır. Ülkenin pamuk ihracatını arttırmak için yapılan bu girişim ilk yıllarında başarılı olmuştur. Fakat mamûl madde üretimi ve bu ürünün satışı sürecinde yaşanan rekabete ayak uyduramayacak durumda olan Osmanlı Devleti, pamuk üretimi konusunda giderek sanayileşmiş ekonomilere hammadde sağlayan bir devlet haline gelecektir.

¹⁰² Takvim-i Ticaret, 14 Zilkade 1282 (31 Mart 1866), S.9, s.1-2

¹⁰³ Takvim-i Ticaret, 4 Muharrem 1283 (19 Mayıs 1866), S.16, s.2

¹⁰⁴ Takvim-i Ticaret, 10 Safer 1283 (24 Haziran 1866), S.21, s.1

¹⁰⁵ Takvim-i Ticaret 11 Şevval 1283 (16 Şubat 1867), S.55, s.2

¹⁰⁶ Takvim-i Ticaret, 23 Recep 1283 (1 Aralık 1866), S.44, s.2

Takvim-i Ticaret gazetesinin ilerleyen sayılarında yayınlanan bir haberde, Amerikan İç Savaşı'nın bitmesinden sonra pamuk fiyatlarının epeyce düşmesi sonucunda Selanik'te tüccarın çok zarar ettiği ve bazı tüccarın iflas ettiği bildirilmiştir¹⁰⁷. Aynı şekilde başka bir sayıda, Amerikan İç Savaşı'nın sona ermesinden sonra pamuk fiyatlarının tekrar düşüşe geçtiği ve Osmanlı çiftçisinin elinde yüksek miktarda pamuk kaldığı okuyucu ile paylaşılmıştır¹⁰⁸. Bir başka haberde ise Almanya'da yaşanan siyasi gerginlik neticesinde dokuma fabrikalarının kapanabileceği ihtimali nedeniyle pamuk fiyatlarının %20 oranında düştüğü aktarılmıştır¹⁰⁹. Pamuk fiyatlarındaki düşüş sonrasında Osmanlı üreticisinin büyük çapta zarar etmesi, Osmanlı Devleti'nin pamuk üretimini arttırarak ekonomisini geliştirme hamlesinde Avrupa'ya olan bağımlılığını çok geçmeden ortaya koymuştur.

1.2.2. Tarımsal Üretimle İlgili Diğer Haber ve Yazılar

Takvim-i Ticaret gazetesinin yayınlandığı yıllarda Osmanlı Devleti'ndeki tarımsal üretimi artırma girişimi yalnızca pamuk üretiminden ibaret değildi. Bu kapsamda tarımsal faaliyetlerin her alanında gelişim göstermeye çalışan bir ülkede, tarımın geliştirilmesinde yarar sağlayacak yeni teknik ve usuller, gazete tarafından okuyucusuna aktarılmıştır.

Gazetenin 19. sayısından itibaren “*Felahat ve Ziraat Beyanındadır*” başlıklı bir başka tefrika yayınlanmaya başlamıştır. Bu yazıların iki adedi elimizde olup ikinci sırada yayınlanan bendin sonunda “*Bakisi Sonra*” ifadesi yer almakla birlikte elimizdeki sayılarda üçüncü herhangi bir yazıya rastlanamamıştır. Gazetenin ileriki sayılarında tefrikanın devamı yayınlanmışsa, elimizde yer alan 19. ve 20. sayılara yakınlığı nedeniyle elimizde bulunmayan 27, 29 ve 30. sayılarda yayınlanmış olması muhtemeldir.

Söz konusu tefrikada öncelikle “*Fen-i Felahat ve Ziraat*” ifadesi açıklanmıştır. Modern ekim-dikim teknikleri olarak açıklanabilecek bu ifadeden sonra toprağın işlenmesi ile ilgili dört temel prensip üzerinde durulmuştur. Bunlar; ziraat yapılacak arazinin temizlenmesi, tohumların ayıklanması ve temizlenip seçilmesi, mahsul hasadının düzgün biçimde yapılarak ürünün kalitesinin düşmesinin önlenmesi ve toprağın ekiminde kullanılan hayvanların bakımının yapılmasıdır¹¹⁰.

¹⁰⁷ Takvim-i Ticaret, 25 Şevval 1283 (2 Mart 1867), S.57, s.1-2

¹⁰⁸ Takvim-i Ticaret, 23 Recep 1283 (1 Aralık 1866), S.44, s.2

¹⁰⁹ Takvim-i Ticaret, 27 Zilhicce 1282 (13 Mayıs 1866), S.15, s.2

¹¹⁰ Takvim-i Ticaret, 25 Muharrem 1283 (9 Haziran 1866), S.19, s. 2

Tarımsal üretimin yapıldığı alanda birçok farklı işleme gerek duyulduğunu aktaran gazete, sanayi üretimi yapan kişi ile tarım üretimi yapan kişiyi karşılaştırmıştır. Sanayi üretimi yapan bir kişinin izleyeceği yolun tek olduğu ve sadece üreteceği ürüne odaklanmasının yeterli olacağını belirtmiştir. Buna karşılık tarımsal üretim yapacak bir kişinin ise yalnız ekim-dikim işi ile ilgilenmediği, üretimin devamının sağlanması ve kalitenin düşmemesi için birçok başka işle ilgilenmesi gerektiği yazılmıştır. Yapılan başka işlerin arasında ise hayvanları beslemek ve gerekli bakımlarını yapmak, hayvandan gübre temin etmek, üretiminin planlandığı tohumluğun yetiştirilmesini sağlamak gösterilmiştir¹¹¹.

Tarımsal üretimin gelişimi hakkında yayınlanan yazılarda, üretimin yapıldığı arazinin bakımı üzerinde durulmuştur. Üretim yapılan arazinin bakımlarının düzenli şekilde yapılması, üretimi arttıracak temel etmenlerden biri olarak belirtilmiştir. Ayrıca çiftçilerin sanayi işçilerinden çok daha fazla emek harcadıklarını belirten gazete, tarımsal üretimin zorluklarına bu yolla dikkat çekmiştir.

Takvim-i Ticaret gazetesi öğretici yayınların yanı sıra günlük tarım haberlerine de yer vermiştir. Gazetede yayınlanan tarım haberleri sayesinde, Osmanlı Devleti'nin geniş topraklarındaki şehir ve kasabaların ekonomik durumu hakkında bilgi sahibi olunabilmektedir.

Bu bağlamda Trablusgarp hakkında yayınlanan bir haberde, o sene bölgede mahsulün çok az olduğu ve halka yetecek kadar ürünün bulunması için Babıali'nin bilgilendirildiği aktarılmıştır¹¹². Bir başka haberde Tunus'ta yaşanan kıtlık nedeniyle ileride bir problem yaşanmaması için Babıali'nin Tunus'a yakın mahallerden oraya buğday¹¹³ tedarik edilmesi ile ilgilendiği bildirilmiştir¹¹⁴. Aktarılan haberlerde, Osmanlı Hükûmeti'nin başkentten uzak olmasına bakmaksızın, kıtlık ihtimali olan bölgelere ürün tedariki için çabaladığı görülmektedir. Fakat Osmanlı Devleti'nin kıtlıkla başa çıkmaya çalışırken başvurduğu tek uygulama, bölgeye kıtlık yaşanan ürünü tedarik etmek olmamıştır. Kıtlık yaşanması muhtemel bölgede temel yaşam gereksinimi olan buğdayın

¹¹¹ Takvim-i Ticaret, 3 Safer 1283 (17 Haziran 1866), S.20, s.2

¹¹² Takvim-i Ticaret, 1 Rebiul Evvel 1283 (14 Temmuz 1866), S.24, s.2

¹¹³ Gazetede buğday yerine hinta kelimesi kullanılmıştır. Eş anlamlı olan bu iki kelime gazetenin farklı nüshalarında birbirini yerine sıklıkla kullanılmıştır. Anlam karışıklığının önlenmesi amacıyla ilerleyen sayfalarda buğday kelimesi kullanılacaktır.

¹¹⁴ Takvim-i Ticaret, 23 Recep 1283 (1 Aralık 1866), S.42, s.2

bölge dışına çıkarılmasının yasaklandığı da görülmüştür. Bu bağlamda yayınlanan bir haberde, Bosna'nın Ayzoronik Sancağında kıtlık yaşandığı bundan dolayı burada yetişen buğdayın dışarı çıkarılmasının Hükûmet tarafından yasaklandığı bildirilmiştir¹¹⁵.

Alınan tedbirlere rağmen Osmanlı Hükûmetinin her bölgeye yeterli yardımı ulaştıramadığı da görülmektedir. Memleketeyn'den¹¹⁶ aktarılan bir haberde, bölgede yaşanan kıtlık nedeniyle mısır ununun kıyyesinin Eflak parası ile 12-15 paradan 35 paraya kadar çıktığı, bir Macar altınına satılan samanın ise üç Macar altınına çıktığı bildirilmiştir. Yaşanan bu kıtlık ve beraberindeki fahiş fiyat artışı nedeniyle bölge ahalisinin çok zorda kaldığı belirtilmiş ve halkın elindeki malını ve hayvanını yarı fiyatına satarak geçimini sağlamaya çalıştığı okuyucu ile paylaşılmıştır¹¹⁷. Bursa'da ise ipek kozası mahsulatının yok denecek kadar az olduğu bundan dolayı geçim sıkıntısı yaşayan bölge halkının bölgeden kaçtığı bildirilmiştir¹¹⁸.

Osmanlı Devleti'nde herhangi bir tarımsal üründe kıtlık yaşanmasının birçok farklı sebebi vardır. Bunların başında, yetiştirilen tarım ürününe bulaşan hastalıklar gelmektedir. Gazetede yayınlanan bir haberde, Kudüs'te yetiştirilmekte olan zeytine hastalık bulaşması nedeniyle çiftçinin elindeki zeytinin hemen tükendiği ve zeytin fiyatlarında fahiş bir artışın yaşandığı bildirilmiştir¹¹⁹. Bir başka haberde ise Kudüs'te görülen hastalık gibi İzmir'de de ipek kozalarına hastalık bulaştığı bundan dolayı da halkın dut ağaçlarını tamamen sökmek zorunda kaldıkları belirtilmiştir. Sökülen dut ağaçları yüzünden bölge halkının büyük miktarda sermaye kaybettiği de okuyucuya aktarılmıştır¹²⁰.

Gazetenin çeşitli sayılarında Osmanlı Devleti'nin çeşitli eyaletlerinden gönderilen mektuplara yer verilmiştir. Bu mektuplar sayesinde taşrada tarımsal üretimin çeşitliliği ve halkın bu konudaki refahı hakkında bilgilere ulaşılmaktadır. "*Antakya'nın Ahvaline Dair*" başlığı ile yayınlanan bir yazıda, Antakya'da çok çeşitli tarım ürününün yetiştirildiği ve bunların önemli birer ticarî ürün olarak kullanıldığı belirtilmiştir. Söz konusu tarımsal ürünler tütün, susam, pamuk, buğday, arpa, mısır, zeytin ve ipekten oluşmaktadır. Ayrıca

¹¹⁵ Takvim-i Ticaret, 23 Recep 1283 (1 Aralık 1866), S.42, s.2

¹¹⁶ Osmanlı Devleti'nde Eflak ve Boğdan'a verilen isim.

¹¹⁷ Takvim-i Ticaret, 5 Cemaziyel Evvel (15 Eylül 1866), S.33, s.2

¹¹⁸ Takvim-i Ticaret, 13 Ramazan 1283 (19 Ocak 1867), S.51, s.1

¹¹⁹ Takvim-i Ticaret, 8 Rebiul Evvel 1283 (21 Temmuz 1866), S.25, s.2

¹²⁰ Takvim-i Ticaret, 23 Recep 1283 (1 Aralık 1866), S.42, s.2

bölgede yetişen en önemli ürünlerden birisi olan tütünün Ebu'l-reyha, Cibar ve Bayırlı isminde üç çeşidinin yetiştirildiği bilgisi de okuyucuya aktarılmıştır¹²¹.

Takvim-i Ticaret gazetesinde tarımsal üretim ile ilgili yayınlanan haberlerin en dikkat çekici yanı, Osmanlı Devleti'nin Tanzimat Dönemi'nde başlatmış olduğu kapsamlı reform hareketinin sınırlarının görülmesine imkân sağlamasıdır. Bu bağlamda, Osmanlı Hükûmeti tarımsal üretimi temelinden geliştirmeyi amaçlamış ve İstanbul'a uzaklığı fark etmeksizin farklı bölgelere atadığı valileri vasıtasıyla buralarda üretimin teşvik edilmesine çalışmıştır. Takvim-i Ticaret gazetesinde yayınlanan haber ve yazılarda, Osmanlı Devleti'nin tarımsal kalkınmasını sağlayacak ve üretim kapasitesini daha da arttıracak yeni fikir ve teknikler de göze çarpmaktadır. Gazete bu kapsamda, modern tarım tekniklerini Osmanlı kamuoyuna duyurmak ve modern tarım aletlerini özendirmek için çalışmıştır.

1.3. Maden

Rumeli ve Anadolu'da fethedilen topraklarda yer alan maden yataklarının ele geçirilmesinden itibaren Osmanlı Devleti'nde maden ve madencilik, ekonomik anlamda önemli bir yer tutmaya başlamıştır. Devletin ilk dönemlerinde silahların ve tedavüldeki paraların üretilmesi için kullanılan madenler ilerleyen yıllarda silah ve para üretimi dışındaki alanlarda da hammadde olarak kullanılmaya başlanmıştır¹²².

19. yüzyılın başından itibaren Osmanlı Devleti'nde madenler, maden emini tarafından işletilmeye başlanmıştır. Bu yıllarda maden ocakları birçok aksaklıkların meydana geldiği bir üretim noktası haline gelmişti¹²³. Aynı zamanda 19. yüzyıl içerisinde şahısların maden üretimine olan ilgisi artmış ve madenlerin devlet dışında kişi ve kurumlar tarafından işletilebilmesi fikri yaygınlaşmaya başlamıştır. Fakat Osmanlı Devleti'nde şahısların maden işletebilmesi ile ilgili herhangi bir düzenleme veya kanun bulunmamaktaydı. Madenler ile ilgili 1858 yılında yayınlanan "Arazi Kanunnamesinde" bazı maddeler yer almaktadır. Fakat Kanunnamesinin 107. maddesi madenlerin mülkiyeti ve vergiler ile ilgili bilgiler vermekle birlikte, işletme yöntemleri ve imtiyaz sahiplerinin sorumlulukları gibi konularda ise detaylı bir bilgi vermemekteydi. Eksikliklerin giderilmesi

¹²¹ Takvim-i Ticaret, 20 Ramazan 1283 (26 Ocak 1867), S.52, s.2

¹²² Tızlak, F. (1997), *Osmanlı Döneminde Keban-Ergani Yöresinde Madencilik (1775-1850)*, Ankara: TTK, 1-2

¹²³ Çadırcı, M. (2013), *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, Ankara: TTK, 9

için yapılan çalışmalar sonucunda 1861 yılında “Maden Nizamnamesi” yayınlanarak, maden ve madencilik ile ilgili detaylı kanun maddeleri düzenlenmiş ve artık madenlerin özel kişi ve kurumlar tarafından işletilmesinde bir engel kalmamıştır¹²⁴.

Nizamnamenin yayınlanmasının ardından işletmeye açılan ya da yeni keşfedilen maden sahalarında şahıslara işletme izinleri verilmeye başlamıştır. Gazetede yer alan ilanlardan anlaşıldığı üzere, maden işletme hakkı Maden-i Hümayun İdaresi tarafından müzayede yolu ile devredilmiştir. Bu ilanlara örnek olarak, Ergani Maden-i Hümayununun Hoşin isimli beldede yer alan bakır madeninin işletme hakkını devretmek amacıyla Gazeteye verdiği ilanı gösterilebilir. İlanda, bakır çıkarılacak arazinin on seneliğine, senelik 52 bin kuruşa müzayede edileceği bildirilmiştir. Söz konusu müzayedeye teklif vermek isteyenlerin on gün içerisinde Maden-i Hümayun Meclisine müracaat etmeleri istenmiştir¹²⁵.

Gazetenin Tire muhabirinden gelen bir mektupta, İzmir civarında gerçekleşen maden keşfi konu edilmiştir. Söz konusu mektupta İzmir Eyaleti’nde keşfedilen zımpara ve krom madenleri ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. İzmir’in Tire kasabasında Gürcüzade Halil Efendi’nin daha önce çiftliğinde zımpara keşfettiği ve 20 yıllığına işletme hakkı aldığı belirtilmiştir. Aynı kişinin şimdi de krom madeni keşfi yaptığı ve keşfettiği yeni maden için de işletme hakkı almak amacıyla elindeki numuneler ile İzmir’de bulunan maden meclisine gittiği bildirilmiştir¹²⁶.

Takvim-i Ticaret gazetesinde yayınlanan bazı maden ilanlarından, yalnızca maden sahalarının değil, ocaklarda işlenen madenlerin de müzayede yolu ile satışa sunulduğu anlaşılmaktadır. Ergani’de çıkarılarak Tokat’ta işlenen bakır madeninin müzayedesini ile ilgili ilan bu duruma örnek olarak gösterilebilir. Söz konusu ilanda, Ergani maden sahasından çıkarılarak Tokat Kalhanesinde¹²⁷ işlendikten sonra Samsun iskelesine doğru yola çıkan 400 bin kıyyelik bakırın müzayedesinin yapılacağı bildirilmiştir. Müzayede de şuan için kıyye başına 10,5 kuruş fiyat verildiği, fiyat arttırmak isteyenlerin bir hafta içinde Maden-i Hümayun Meclisi’ne giderek tekliflerini vermeleri gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca

¹²⁴ Keskin, Ö. (2011), “Osmanlı Devleti’nde Maden Hukukunun Tekâmülü (1861-1906)”, *OTAM*, 29, 127-129

¹²⁵ Takvim-i Ticaret, 5 Cemaziyel Evvel 1283 (15 Eylül 1866), S.33, s.2

¹²⁶ Takvim-i Ticaret, 20 Zilhicce 1282 (6 Mayıs 1866), S.14 s.2

¹²⁷ Kalhane: Altın, gümüş ve benzeri madenleri eriterek döküme hazır hale getirilen ocağın bulunduğu yer.

yapılan müzayede sonucunda teslim edilecek olan bakırın gümrük resminin Maden-i Hümayun İdaresine ait olacağı fakat bakırın parça parça teslimi sırasında makbuz karşılığında beyaz mecidiye yirmi kuruş alınacağı ilan edilmiştir¹²⁸. Gazetede yer alan farklı ilanlarda da, aynı yolla elde edilen 500 bin¹²⁹ ve 300 bin¹³⁰ kıyye miktarda bakırın müzayede yoluyla satılacağı kamuoyuna duyurulmuştur.

Şahıslar tarafından maden çıkarılması ve işlenmesine izin verilmesi madenlerin izinsiz ya da düzensiz biçimde çıkartılarak kaçak yollardan satılmasının da önünü açmıştır. Osmanlı Hükûmeti söz konusu güvenlik problemini çıkardığı nizamnameler ile çözmeye gayret etmiştir. Buna benzer bir nizamname, Memleketeyn'de izinsiz tuz çıkararak satan kişilerin tespitinden sonra yayınlanmıştır. "Memleketeyn'den İhraç Olunacak Tuzun İhracı Nizamnamesi" adı ile yayınlanan nizamnamede, bölgeden çıkarılacak tuzun yalnızca Memleketeyn, Rusçuk, İstanbul, Varna ve Vidin'e gönderilebileceği bildirilmiştir. Bu bölgelere gönderilecek tuzun naklinin ise nakil işlemini gerçekleştirecek gemi kaptanının isminin bulunduğu ve mahalli hükûmetten alınan bir şahadetname ile yapılabileceği ilan edilmiştir. Nakledilecek kaya tuzunun fiyatı ise kıyye başına altı para olarak kararlaştırılmış ve alınan tuz karşılığında ödenecek tutarın nakit alınacağı bildirilmiştir. Belirtilen şartlar dışında kara veya deniz yoluyla tuz nakli yapmak kesinlikle yasaklanmıştır. Usulsüz tuz nakli yapıldığı tespit edildiği takdirde ise söz konusu tuzun kime ait olduğuna bakılmaksızın el konacağı ilan edilmiştir¹³¹.

1861 yılında yayınlanan Maden Nizamnamesinden sonra Osmanlı Devleti'nde çok sayıda özel kişiye maden işletme imtiyazı verilmeye başlamıştır. Devletin maden işletmelerini özelleştirmesi, sermaye sahiplerinin ilgisini çekmiş ve kısa zamanda çok sayıda yeni maden yatağı keşfi yapılmıştır. Gerek devlet tarafından işlenen madenler gerekse özel teşebbüs yoluyla işletilecek olan maden yatakları müzayede yoluyla satışa çıkarılmıştır. Bu bağlamda, Takvim-i Ticaret gazetesinde madenler ile ilgili yayınların da tamamı ya yeni keşfedilen bir maden yatağının ya da müzayedelerin ilanlarından oluşmuştur. Gazetede yer alan ilanlardan yola çıkarak, sermayeye fazlasıyla ihtiyaç duyulan böyle bir dönemde, maden yatağı ve işlenmiş maden satışlarının Hükûmete iyi bir

¹²⁸ Takvim-i Ticaret, 7 Zilkade 1282 (24 Mart 1866), S.8, s.1

¹²⁹ Takvim-i Ticaret, 25 Ramazan 1282 (1 Şubat 1866), S.2, s.1

¹³⁰ Takvim-i Ticaret, 28 Zilkade 1282 (14 Nisan 1866), S.9, s.2

¹³¹ Takvim-i Ticaret, 4 Muharrem 1282 (30 Mayıs 1865), S.16, s.2

gelir kaynağı olduğu söylenebilir. Fakat tarımsal ürünlerin ihracında yaşandığı gibi maden alanında da mamûl madde ihracı yerine hammadde ihracı gerçekleştiren Osmanlı Devleti'nin madenlerden elde ettiği kazanç, ancak günü kurtarmak adına işine yaramış ve ekonomik kalkınmada başarılı olmasını sağlayamamıştır.

1.4. Ticaret

19. yüzyılın sonlarına doğru tüm dünyayı etkisi altına alacak olan kapitalist ekonomilerin en önemli amacı, sermayenin ve sermaye sahiplerinin düzenli biçimde artmasını sağlamaktır. Sanayi İnkılâbının da yardımı ile devletlerarası ticarete büyük ölçüde hâkim olan kapitalizmin ortaya çıktığı yıllar 19. yüzyılın çok daha öncelerine dayanmaktadır. Daha erken tarihler için “Ticaret Kapitalizmi¹³²” olarak adlandırılan bu ekonomik yapı işçi, köylü ve köleleri çalıştırarak üretilen malların alım-satımını örgütleyen ve bu sayede sermaye artımını sağlayan bir ekonomik düzendir. 16. yüzyılın başından itibaren Avrupa’da tüccara sermaye sağlayan dört büyük ekonomik arz mevcuttur. Bunlar, üst sınıflar için üretilen tekstil ürünleri ve diğer lüks ürünler, devletin ihtiyaç duyduğu askeri ürünler ve pazarın kurulduğu merkezde yetişmeyen fakat merkezde yaşayanların talep ettiği ürünlerdir. Avrupa’da dört büyük ticarî kalem üzerinden yapılan ticaret, Avrupa tüccarı için deniz aşırı ticaretin gelişmesini sağlamıştır¹³³.

Ticaretin devamını sağlayan kârlı ürünlerin, ihtiyaç duyulan pazarlara sunulması için Avrupalı tüccarlar çok erken tarihlerde deniz aşırı ticarî ilişkiler kurmuşlardı. Avrupalı milletlerin uzak bölgelerle kurulan ticarî ilişkileri genellikle birçok sermaye sahibinin yatırım yaparak kurdukları “Kumpanyalar” üzerinden gerçekleşmiştir.

15. yüzyıla gelindiğinde, Akdeniz’in doğusu ile ticarî ilişkileri en gelişmiş Avrupalı devlet Venedik’ti. Fakat İngiliz tüccarlardan birkaç tanesi Venedik’in bölgedeki tekeline görmezden gelerek çok erken tarihlerden itibaren “Levant” adını verdikleri Doğu Akdeniz ile ticarî ilişkiler kurmuşlardır. 1582 yılına gelindiğinde ise William Horborne önderliğinde bir İngiliz tüccar grubu, dönemin Osmanlı Devleti Padişahı III. Murat’tan İngilizlerin bölgede serbestçe ticaret yapabilmesi için izin almayı başarmıştır. Alınan izin sonrasında W. Horborne önderliğindeki tüccar grubu bir şirket kurmuştur. Bölgede kurulan bu yeni

¹³² Ticaret Kapitalizmi hakkında daha detaylı bir tanım için bakınız: Fülberth, G. (2014), *Kapitalizmin Kısa Tarihi*, çev. Sadık Usta, İstanbul: Yordam Kitap, 131

¹³³ Fülberth, G. a.g.e. s.132-133

şirket, önceleri “Levant Kumanyası” daha sonraları ise “Türkiye Kumpanyası” şeklinde adlandırılmıştır. Şirketin Osmanlı ülkesindeki faaliyetlerinin yanı sıra I. Elizabeth’den kraliyet salâhiyeti de alan Harborne, İngilizlerin İstanbul’daki ilk büyükelçisi haline de gelmiştir¹³⁴.

Kapitalist ticarî şirketlerin Osmanlı ülkesine girişi ve ticarî faaliyetlerde bulunması 1400’lü yıllar gibi erken tarihlere rastlamaktadır. 15. ve 16. yüzyıllarda Osmanlı Devleti, fethettiği geniş topraklarda kendi ekonomik düzeni içerisinde yaşamaktaydı. Osmanlı Devleti’nin sermaye sahibi nüfusu, tacir, esnaf ve zanaatkârlardan oluşmaktaydı. Osmanlı Devleti’nde ticaretle uğraşan en büyük kesim ise loncalar vasıtasıyla örgütlenmiş olan esnaflardı. Devletin sermayeyi ve sermaye sahibini korumak gibi bir refleksi ise yoktu. Osmanlı Devleti’nin esnafını örgütleyen loncalar ise 10. yüzyıldan itibaren tamamen İslami bir yapı haline gelmiş olan ekonomik bir örgüttü. Loncalar, kendi içlerinde yüzyıllar boyunca örf ile oluşmuş kuralları olan bir ticarî örgütlenme olarak birden fazla kişinin bir araya gelerek oluşturduğu Avrupa tipi şirketlere benzese de amacı düzenli sermaye birikimi sağlamak olmamıştır¹³⁵.

18. yüzyılın sonuna gelindiğinde Osmanlı Devleti birçok alanda olduğu gibi ticarete de reformlara ihtiyaç duyar hale gelmiştir. Bu nedenle Tanzimat Fermanı’nın ilanına kadar geçen süreçte Osmanlı Devleti yöneticileri birçok farklı ekonomik uygulamayı hayata geçirmeye çalışmıştır. Fakat bu ekonomik girişimler çoğunlukla başarısız olmuştur¹³⁶. Bu durumun nedeni Avrupa devletlerinde sermaye sahipleri üzerinden gerçekleştirilen teknik ve teknolojik yeniliklerin, Osmanlı Devleti’nde bizzat devlet tarafından yapılmaya çalışılması gösterilebilir. Savaşlarla yıpranmış ve aynı zamanda kendisinden daha büyük ekonomilerin siyasi ve ekonomik baskısını gün geçtikçe daha fazla hisseden Osmanlı Devleti’nin, Avrupa’da yüzyıllar boyunca zincirin birer halkası gibi birbirine eklenerek gelişen teknik ve teknolojiyi kendi ülkesinde kısa sürede başarılı bir şekilde uygulaması mümkün değildi. Yaşanan başarısız girişimler sonucunda Osmanlı Devleti yöneticileri, dönemin büyük teknolojik yatırımlarının (demiryolu, telgraf,

¹³⁴ Laidlaw, C. (2014), *Levant’ta İngilizler: 18. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğuyla Ticaret ve Siyaset*, çev. Hakan Abacı, İstanbul: Alfa Yayınları, 34-37

¹³⁵ İnalçık, H. (2013), *Osmanlı İmparatorluğu: Klasik Çağ (1300-1600)*, çev. Ruşen Sezer, İstanbul: YKY, 156-158

¹³⁶ Quataert, D. (2006), “Tanzimat Döneminde Ekonominin Temel Problemleri”, çev. Fatma Acun, *Tanzimat: Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu*, Ankara: Türkiye İş Bankası Yay. 735

gaz vb.) yapılabilmesi için sermayedar arayışına girmiştir¹³⁷. Aynı zamanda kendi ülkesi içerisinde sermayedar sayısını arttıracak modern şekilde işleyen bir ticarî düzen oluşturmaya gayret etmiştir¹³⁸. Bu amaçla, Tanzimat Yıllarında şirketlerin oluşturulması, sigortacılık ve bankacılık faaliyetlerine başlanması gibi çalışmalara destek verilmiş ve modern ticaretin ülke içerisinde yaygınlaşması hedeflenmiştir.

Takvim-i Ticaret gazetesinde ticaret ile ilgili yayınlanan haber ve yazıların çoğunluğu, Osmanlı Devleti içerisinde ve ülkenin dışındaki ticarî gelişmeler aktaran haberlerden meydana gelmiştir. Bu bağlamda, dönemin iç ve dış ticarî gündemi, başta İstanbul olmak üzere Londra ve Paris borsalarının gündemleri, borsalarda işlem gören esham ve poliçelerin fiyatları ve gerek Osmanlı Devleti'nin gerek başka ülkelerin ihracat ve ithalat miktarları ile ilgili haberler gazetede kendisine sıklıkla yer bulmuştur.

1.4.1. İstanbul'da Ticarî Hayat

Takvim-i Ticaret gazetesinde yayınlan haber ve yazılardan Osmanlı Devleti'nin gündelik ticarî hayatı ile ilgili detaylı bilgilere yer verilmiştir. “*Malumat-ı Ticaret*” ve “*Malumat-ı Borsa*” başlığıyla gazetenin yedi sayısında yayınlanmış olan yazılarda, Osmanlı Devleti pazarlarında ihracat ve ithalata konu olan ürünlerin çeşitleri, cinsleri, miktarları ve fiyatlarının haftalık görünümü hakkında bilgiler mevcuttur. Yazıların yayın tarihleri ise 1866-1869 arasında Girit'te yaşanan isyan dönemine denk gelmiştir. Bu nedenle söz konusu yazılar, Hükûmetin siyasi bir kriz ile uğraştığı dönemde Osmanlı tebaasının ticarî hayatta yaşadığı sıkıntıları da göstermesi bakımından son derece önemlidir.

Girit İsyanı sonrasında Osmanlı Devleti'nin askerî bir hareketlilik yaşaması, İstanbul'da halkın lüks tüketimden vazgeçmesine neden olmuştur. Bu bağlamda Gazetede, İstanbul'da tüccarın elinde kahve ve şeker gibi ürünün bulunduğu fakat ekonomik ve politik buhran nedeniyle insanların zaruri ihtiyaçları dışında bir şey almadıkları belirtilmiştir¹³⁹. Yaşanan politik ve ekonomik buhran nedeniyle ticaretin durağan olduğu belirtilmiştir. Durağan geçen haftada en çok pirincin satıldığı bildirilerek, bunun dışındaki

¹³⁷ Thobie, J. (1985), “Osmanlı Devleti'nde Yabancı Sermaye”, *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi*, 4, 724

¹³⁸ Seyitdanlıoğlu, M. (2006), “Tanzimat Dönemi Osmanlı Sanayi”, *Tanzimat: Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu*, Ankara: Türkiye İş Bankası Yay. 715

¹³⁹ Takvim-i Ticaret, 25 Muharrem 1283 (9 Haziran 1866), S.19, s.2

ürünlerin neredeyse hiç sorulmadığı okuyucu ile paylaşılmıştır¹⁴⁰. Ayrıca piyasada nakit kıtlığının yaşandığı ve büyük tüccarların İstanbul'daki pazarlara az mal getirmesinin de ekonomideki durağanlığa sebebiyet verdiği belirtilmiştir¹⁴¹.

Siyasi kriz nedeniyle yaşanan ekonomik durağanlık, Hükûmetin ara ara yaptığı askerî harcamalar sayesinde, yerini zaman zaman ekonomik normalleşmeye bırakmıştır. İstanbul'da durağan süren ticaretin Hükûmetin yüklü miktarda kurşun¹⁴² ve asker tayini için erzak satın alması ile nakit sıkışıklığının belli ölçüde aşıldığı bildirilmiştir¹⁴³.

İstanbul'un genelinde yaşanan ekonomik durağanlığa rağmen İstanbul gümrük limanlarında Girit İsyanının yaşandığı tarihlerde dahi özellikle buğday ihracı hiç durmamıştır. İsyan nedeni ile yaşanan ekonomik durgunluk devam ederken Karadeniz'den yüklü miktarda hububat taşıyan gemilerin İstanbul'a geldiği ve hububat yüklü gemilerdeki buğdayın büyük çoğunluğunun ise İtalya iskelelerine devredildiği ve İstanbul'da satılan buğdayın haftalık 40 bin kıyyeye ulaştığı okuyucu ile paylaşılmıştır¹⁴⁴. Bir başka haberde İstanbul'da hafta boyunca ihracatın çok azaldığı pamuğun bile ihraç edilemediği bildirilmiştir. Buna rağmen İtalya ve İngiltere'den talep edilmesinden dolayı 50 bin kıyye buğday, 20 bin kıyye şairin¹⁴⁵ ihraç edildiği belirtilmiştir¹⁴⁶.

Taşradan İstanbul'a her hafta yüksek miktarda hububat gelmiştir. İstanbul'a gelen hububat daha sonra un yapımında kullanılmak üzere İstanbul'un çeşitli yerlerinde bulunan değirmen ambarlarına depolanmıştır. Ayrıca 41 ve 65. sayılar arasında yayınlanan on beş farklı tabloda, ambarlarda bulunan hububatın cins ve miktarının yanı sıra kilogram fiyatlarına da ulaşılmaktadır.

İstanbul'a yüksek miktarda hububat tedariği yapılmakta ise de Ramazan ayı gibi fırınların yoğun çalıştığı bazı zamanlarda İstanbul'da un kıtlığı yaşanmıştır. 1283 yılının Şaban ayında (Aralık 1866), her sene Ramazan ayında indirimli satılan ekmeğin İstanbul'da yaşanan un kıtlığı nedeniyle fırıncı esnafı tarafından 1866 yılındaki Ramazan ayında zamlı satılacağı haberleri kamuoyunda tartışılmaya başlamıştır. Bu dedikoduların

¹⁴⁰ Takvim-i Ticaret, 3 Safer 1283 (17 Haziran 1866), S.20, s.2

¹⁴¹ Takvim-i Ticaret, 10 Safer 1283 (24 Haziran 1866), S.21, s.2

¹⁴² Takvim-i Ticaret, 10 Safer 1283 (24 Haziran 1866), S.21, s.2

¹⁴³ Takvim-i Ticaret, 17 Safer 1283 (1 Temmuz 1866), S.22, s.2

¹⁴⁴ Takvim-i Ticaret, 3 Safer 1283 (17 Haziran 1866), S.20, s.2

¹⁴⁵ Şair: Arpa

¹⁴⁶ Takvim-i Ticaret, 17 Safer 1283 (1 Temmuz 1866), S.22, s.2

Hükûmet tarafından haber alınması ile birlikte konu Meclis-i Vâlâ'da ve Encümen-i Mahsus-ı Vükelâ'da görüşülmüştür. İstanbul'da asayişin bozulabileceği tehlikesi nedeniyle nereden olursa olsun İstanbul'a buğday ve un getirilmesine ve İstanbul gümrüklülerine gelecek un ve buğdaydan iki ay süre ile gümrük resmi alınmamasına karar verilmiştir¹⁴⁷.

Girit'te isyanın bastırılmasından sonra İstanbul'da uzun süren ekonomik durgunlukta sona ermiştir. Ticaretin tekrar hareket kazanması ile Karadeniz'den Akdeniz'e direkt hububat naklinin yapıldığı, taşradan yüklü miktarda mal siparişinin verildiği ve Karadeniz vapur kumpanyaları için yüklü miktarda kömür satışının gerçekleştiği bilgisi gazeteye yansımıştır¹⁴⁸. Ayrıca İngiltere, Fransa ve İtalya'da hububat ambarlarının bulunduğu bölgelerde şiddetli fırtınaların yaşandığı bundan dolayı Osmanlı Devleti'nden yüksek miktarda hububat talep edildiği bildirilmiştir¹⁴⁹.

Takvim-i Ticaret gazetesinde İstanbul'daki ticarî hayatı konu alan haber ve yazılara bakıldığında, Girit isyanı sırasında yaşanan ekonomik buhranın İstanbul'daki yansımaları görülmektedir. Osmanlı Devleti'nin yaşadığı siyasi ve askeri bir kriz sonrasında İstanbul'da taşradan gelen hububat dışında ihracat durma noktasına gelmiştir. Aynı zamanda İstanbul halkı, kahve ve şeker gibi dönemin lüks ürünlerini almaktan da vazgeçerek zaruri ihtiyaçlarına yönelmişlerdir. Bu iki temel sebepten dolayı Girit isyanı yatışana kadar Osmanlı Devleti'nde büyük bir ekonomik durağanlık yaşanmıştır.

1.4.2. Eyaletlerde Ticarî Hayat

Takvim-i Ticaret gazetesinde yer alan ticarî konulu yayınlar çoğunlukla İstanbul ile ilgilidir. Bununla birlikte taşrada yaşanan ticarî hayatla ilgili bilgilere ulaşılabilen yayınlarda gazetede kendisine yer bulmuştur. Bu bağlamda ilgili bölgede çiftçinin üretim tekniği ve bölgenin üretim kapasitesi, üretimi yapılan ürünün cinsi, miktarı, değeri ve ihracat-ithalat değerleri hakkında bilgiler vermektedir.

İstanbul'da yayınlanmakta olan Levant Herald isimli İngilizce yayın yapan gazeteden alınan haberde, Halep'teki ticarî hayat ve üretim çeşitliliği ile ilgili bilgiler okuyucuya aktarılmıştır. Halep ticaretinin 1282 (1865-1866) yılında gayet canlı geçtiği ve

¹⁴⁷ Takvim-i Ticaret, 8 Şaban 1283 (16 Aralık 1866), S.46, s.1

¹⁴⁸ Takvim-i Ticaret, 24 Safer 1283 (8 Temmuz 1866), S.23, s.2

¹⁴⁹ Takvim-i Ticaret, 26 Cemaziyel Evvel 1283 (6 Ekim 1866), S.36, s.2

yüksek miktarda mazi¹⁵⁰, yapak¹⁵¹ ve pamuk ihracatının gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Aynı zamanda Halep'ten Erzurum'a 20 milyon kuruş değerinde hayvan gönderildiği ve fakat İngiliz manifaturalarına olan ilginin artması nedeni ile Akmeşe adı verilen Halep'e özgü ağacın ihracatında düşüş yaşandığı bildirilmiştir. Bazı ürünlerin üretim miktarlarında yaşanan iniş-çıkışlara rağmen, 1282 (1865-1866) yılında Halep 4.032.000 İngiliz lirası ithalat, 6.350.000 Sterlin ihracat değerlerine ulaşmıştır¹⁵².

Halep'e coğrafi yakınlığı bulunan Antakya'da ise toprağın bereketli olduğu ve bu sayede bölgede tütün, susam, buğday, pamuk, arpa, mısır, zeytin ve ipeğin yetiştirildiği belirtilmiştir. Tarımsal ürünlerin yanı sıra Antakya'da bal mumu ve süngerin de üretildiği fakat üretimin az olması nedeni ile ihraç edilmediği bunun yerine yine aynı bölgede işlendiği aktarılmıştır. Çeşitli temel besin kaynaklarının üretildiği Antakya'da, şehirde üretimi gerçekleşmeyen kahve, şeker, pirinç, deri ve madeni eşyaların ise Fransa'dan ithal edildiği bildirilmiştir¹⁵³.

Osmanlı Devleti'ne bağlı adalardan Girit, Rodos ve Kıbrıs'taki üretim ve ticarete dair bilgiler de gazetede yayınlanmıştır. Girit adasına hiç İngiliz gemisinin gelmediği, 1281 (1864-1865)'de Girit'in çeşitli iskelelerine uğrayan sekiz İngiliz gemisinin ise herhangi bir mal alıp vermediği belirtilmiştir. Bununla birlikte Avusturya ve Yunanistan bayraklı gemilerin ada ile olan ticaretinin iyi seviyede olduğu, Avusturya Vapur Kumpanyasının Kandiye İskelesine 38 vapur yolladığı ve bu vapurların 15.196 ton miktarında ürünün alım-satımını gerçekleştirdiği bildirilmiştir. Kandiye iskelesine yanaşan 33 Yunan vapurunun ise Kandiye ile çeşitli iskeleler arasında 7.038 ton ürün taşıdığı belirtilmiştir. Ayrıca 198 Osmanlı Devleti vapurunun da Kandiye ile çeşitli iskeleler arasında 8.123 ton ürün taşıdığı bilgisi de okuyucuya aktarılmıştır¹⁵⁴.

İngiltere, Rodos Adası ile olan ticaretine daha fazla önem vermiştir. Ada İngiltere'den, 1861 yılında 4.750, 1862 yılında 2.500, 1863 yılında 3.500, 1864 yılında 1.550 ve 1.865 yılında 1.500 Sterlin değerinde ithalat yapmıştır. Son yıllarda İngiliz

¹⁵⁰ Mazi: İlaç yapımında veya süs bitkisi olarak kullanılan bir orman ağacı: Parlatur, İ. (2011), *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Ankara: Yargı Yay. 1026

¹⁵¹ Yapak: Koyunun sırtından alınan yumuşak yün: Parlatur, İ. (2011), *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Ankara: Yargı Yay. 1815

¹⁵² Takvim-i Ticaret, 10 Safer 1283 (24 Haziran 1866), S.21, s.2

¹⁵³ Takvim-i Ticaret, 20 Ramazan 1283 (26 Ocak 1867), S.52, s.2

¹⁵⁴ Takvim-i Ticaret, 29 Rebiül Evvel 1283 (11 Ağustos 1866), S.28, s. 1

ithalatının düşüşe geçmesinin nedeni olarak ise Avusturya, Fransa, Rusya ve Yunanistan'ın ada ile olan ticaretini artırması gösterilmiştir¹⁵⁵. Rodos Adası'nda toplam ihracat 1847 yılında 724.000 Frank, ithalat ise 2.455.000 Frank değerindedir. 1851 yılında ithalat 3.021.000 Franga yükselirken ihracat 3.377.000 Franga yükselmiştir. 1865 yılında ise ithalat 162.457, ihracat 75.115 Sterlin değerinde gerçekleşmiştir¹⁵⁶.

Kıbrıs Adası ise Girit ve Rodos Adalarına göre daha küçük bir ekonomiye sahiptir. Buna rağmen gelişmekte olan Adada 1851 yılında ihracat ve ithalatın toplam değeri 160.000 Sterlin iken 1864'te bu değer 524.319 İngiliz lirasına yükselmiştir¹⁵⁷.

1839-1863 yılları arasında Osmanlı Devleti'nin ithalat ve ihracat değerleri de giderek yükselmiştir. 1839-42 yılları arasında 2.048.900 Sterlin olan ithalat ve ihracat miktarı, 1854 yılında 2.839.100 İngiliz lirasına yükselmiştir. Osmanlı Devleti'nin ithalat ve ihracat değeri yaklaşık 15 yıllık süreçte her yıl ortalama 52.000 Sterlin artmıştır. Fakat 1855 yılında ihracat ve ithalatın toplam değeri bir önceki yıla göre yaklaşık 2,5 milyon Sterlin artarak 5.194.246 İngiliz lirasına yükselmiştir. 1863 yılında ise bu rakam 8.563.502 Sterlin olmuştur¹⁵⁸.

Gazetede yer alan haberlere bakıldığında, Osmanlı Devleti'nde ithalatın giderek yükselmesinin en önemli nedenlerinden biri, mensucat¹⁵⁹ ürünleri, kahve, şeker ve pirinçtir. Osmanlı Devleti'nde üretimi yapılmayan ve o yıllarda dünyanın her yerinde kapitalist devletler tarafından pazarlanan bu ürünler, Osmanlı tebaası tarafından da tercih edilmiştir. Osmanlı Devleti'nin eyalet ve vilayetlerinde mamûl madde ihracının ya çok az ya da hiç olmadığı gazetede yer alan yazılardan anlaşılmaktadır. O halde ihracattaki artışın nedeni olarak tarımsal üretim ön plana çıkmaktadır. Özellikle İngiliz fabrikalarına hammadde olması amacıyla üretilen pamuk, her ne kadar son yıllarda fiyatı giderek düşse de bu anlamda büyük önem taşımıştır.

Takvim-i Ticaret gazetesi, Osmanlı Devleti'nin önemli ticarî merkezlerindeki eksiklik ve aksaklıklara da başyazılarda ayrıca yer vermiştir. Ticaretteki eksiklik ve

¹⁵⁵ Takvim-i Ticaret, 29 Rebiül Evvel 1283 (11 Ağustos 1866), S.28, s.2

¹⁵⁶ Takvim-i Ticaret, 5 Cemaziyel Evvel 1283 (15 Eylül 1866), S.33, s.2

¹⁵⁷ Takvim-i Ticaret, 5 Cemaziyel Evvel 1283 (15 Eylül 1866), S.33, s.2

¹⁵⁸ Takvim-i Ticaret, 5 Cemaziyel Evvel 1283 (15 Eylül 1866), S.33, s.2

¹⁵⁹ Mensucat: Dokuma ürünü olan şeyler: Parlatır, İ. (2011), *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Ankara: Yargı Yay. 1057

aksaklıkların arasında, üretimde geri kalmışlık, ticarî yolların yetersizliği ve az sayıdaki ticarî yolun güvensizliği dikkat çekmektedir. Gazetede yayınlanan ve Osmanlı Devleti'ndeki tarım ve sanayi üretiminde yaşanan eksiklikleri konu alan yayınlar, devletin taşrada giriştiği ekonomik reformların gerekliliğini göstermektedir. Halep ve Acemistan (Basra) Körfezi arasında muntazam ticarî yolların inşa edilmesinin, Halep'ten Acemistan Körfezi vasıtasıyla yapılan yapak ticaretini iki katına çıkaracağı belirtilmiştir¹⁶⁰.

Suriye'den isimsiz şekilde Takvim-i Ticaret gazetesine gönderilen iki farklı mektupta, Suriye'nin tarım, sanayi ve ticaretteki eksiklikleri ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Aslında Suriye'de toprağın son derece verimli olduğu ve halkın ihtiyacını karşılayıp ihracat yapacak derecede üretimin kolaylıkla gerçekleştirilebileceği fakat Suriye halkının eğitimsiz olduğu ve Suriye şehirlerinde sermaye sahibi olan tüccar ve esnafın ise böyle girişimlerle ilgilenmediği belirtilmiştir¹⁶¹.

Suriye'deki tarımsal üretim hakkında detaylı bilgilere yer verilen bir başka mektupta, Suriye çiftçisinin eğitimsizliği nedeni ile tarımın ilkel yollarla yapıldığı, Rumeli ve Anadolu'nun birçok yerinde hali hazırda kullanılmakta olan manda ve öküz arabalarının dahi Suriye çiftçisi tarafından bilinmediği bildirilmiştir. Horan ve Akka sancaklarında ticarî ürünlerin develer üzerinde taşındığı, yolların bozuk olması nedeni ile biraz yağmur yağsa deve kervanlarının yola çıkamadığı ve bu nedenle de ticaretin sekteye uğradığı belirtilmiştir. Mektubun yazarı, Suriye'de yaşanan bu olumsuz durumların Hükûmetin desteği ve eşrafın gayretleri ile kısa sürede çözüme kavuşturulabileceğine inandığını yazmıştır¹⁶².

Suriye, tarımsal üretim anlamında problemler yaşarken Babıali'nin Suriye'deki Ziraat Müdürlüğünü de kapatmış olduğu belirtilerek yeni atanan Vali Paşanın, tarımsal üretimin düzenlenmesi amacıyla müdürlüğü tekrar açmak için izin istediği ve her hafta bir ziraat meclisi toplayarak, bölgede özellikle pamuk üretiminin artırılması için çabaladığı bilgisi aktarılmıştır. Bununla birlikte eşrafın ise üretim kapasitelerini arttırmak bir yana kaliteli üretim dahi yapmadıkları ve bölge esnafının tevekkül ve kanaate bağlanıp az miktarda üretim yaparak günlerini kahvehanelerde boşa harcadıkları bildirilmiştir. Düşük

¹⁶⁰ Takvim-i Ticaret, 10 Safer 1283 (24 Haziran 1866), S.21, s.2

¹⁶¹ Takvim-i Ticaret, 8 Şaban 1283 (16 Aralık 1866), S.46, s.2

¹⁶² Takvim-i Ticaret, 8 Şaban 1283 (16 Aralık 1866), S.46, s.2

ve kalitesiz üretim neticesinde Avrupa menşeli ürünlerin her geçen gün Suriye piyasasına egemen olduğu ve ayrıca Avrupa menşeli ürünlerin dış görünüşlerinin güzelliklerinden dolayı halkın artık yerli ürünleri tercih etmedikleri belirtilmiştir¹⁶³.

Daha fazla kazanmak için üretim yapmayarak vakti boşa harcamak, yalnız Suriye’de değil Osmanlı Devleti’nin birçok başka bölgesinde de karşılaşılan bir durumdur. Bu bağlamda Filibe Sancağı ile ilgili olarak yayınlanan bir haberde, Filibe Sancağına bağlı Samako Kazasında, halkın bir zamanlar kendi ürettikleri ürünleri kullanarak bunlarla yetindikleri ve dışarıdan ürün almaya ihtiyaç duymadıkları belirtilmiştir. Fakat son birkaç seneden beri Samako halkının üretimi bırakarak vakitlerini boşa harcamaya başladığı, Bununla da kalmayıp alabildikleri her yerden borç alan halkın bu parayı üstlerine giysi almak için harcadıkları ve bundan dolayı da kısa sürede borç batağına saplandıkları belirtilmiştir. Kısa zaman önce kendi kendine yetebilen bir yer olan Samako’da artık hammadde on kuruşa Avrupalılar tarafından toplanıp mamûl madde haline getirildikten sonra yine Samako halkına elli-altmış kuruşa satıldığı bildirilmiştir¹⁶⁴.

Osmanlı Devleti, Tanzimat Fermanının ilanından itibaren ülkenin her bölgesinde üretimi arttırmak amacıyla birçok yeni uygulamayı hayata geçirmeye çalışmıştır. Fakat ilerleyen yıllarda görüldüğü üzere Osmanlı Devleti ekonomi alanındaki yeni uygulamalardan istediği verimi alamamış ve nihayetinde Devlet, Duyun-u Umumiye ile sonuçlanan bir ekonomik çıkmaza girmiştir. Osmanlı Devleti’nin ekonomik alanda uygulamaya çalıştığı yeniliklerin başarıya ulaşmamasının temel nedeni, Devletin birçok bölgesini etkisi altına almış olan tembellik ve israftır. Bir devlette üretim için ihtiyaç duyulan en temel şey, topraklarında barındırdığı nüfusun iş gücüdür. Fakat Osmanlı Devleti’nin dört koldan üretime ihtiyaç duyduğu böyle bir dönemde birçok eyalet ve şehirde halk “...*para yoğsa itibar var.*¹⁶⁵” diyerek tembellik ve israf içerisinde günlerini geçirmiştir.

1.4.3. Diğer Ülkelerde Ticarî Hayat

Takvim-i Ticaret gazetesinde yer alan ticaret ile ilgili haberlerin bir bölümü de Avrupa’nın çeşitli devletleri ile alakalıdır. Yayınlanan haberler devletlerin ihracat ve

¹⁶³ Takvim-i Ticaret, 16 Zilkade 1283 (22 Mart 1867), S.60, s.1

¹⁶⁴ Takvim-i Ticaret, 22 Zilkade 1283 (29 Mart 1867), S.58, s.1

¹⁶⁵ Takvim-i Ticaret, 22 Zilkade 1283 (29 Mart 1867), S.58, s.2

ithalat değerleri ve iç ticaretleri hakkında detaylı bilgi vermektedir. Gazete bu yolla Osmanlı Devleti ekonomisi ve diğer devletlerin ekonomilerini mukayese ederek, Osmanlı Devleti'nin ekonomisini geliştirmesi gerektiği üzerinde durmuştur.

İngiltere'de 1860 yılında yalnızca Londra Limanından yapılan ithalat ve ihracatın miktarı 11 milyon franktır. Aynı yıl içerisinde İngiltere-Mısır rotasından geçerek dünyanın çeşitli yerlerine dağılan ticarî ürünün değeri 545 milyon frank, İngiltere-Amerika rotası kullanılarak dağıtılan malın değeri ise 540 milyon frank değerindedir¹⁶⁶. 1866 Ekiminin başından itibaren Londra'da ekonomik durağanlığın meydana gelmesinden ve mali sıkışıklığın yaşanmasına rağmen ihracat ve ithalat miktarlarının iyi düzeyde seyretmiş ve Londra'da bir hafta içerisinde 868 bin Sterlin ithalat, 200 bin Sterlin ihracatın yapıldığı bildirilmiştir¹⁶⁷.

İngiltere'nin ihracat ve ithalat değerlerinin Osmanlı Devleti ile karşılaştırılması İngiltere'nin ekonomik büyüklüğünü göstermesinin yanı sıra Osmanlı Devleti'nin ekonomik durumunu da ortaya çıkarması bakımında önemlidir. 1864 yılında İngiltere'nin ihracat ve ithalatı 108 milyon 716 bin 219 Sterlin değerindedir¹⁶⁸. 1863 yılında Osmanlı Devleti'nin ihracat ve ithalatı ise 8 milyon 563 bin 502 Sterlin değerindedir¹⁶⁹. 1844 yılında yapılan “tashih-i ayara¹⁷⁰” göre İngiltere'nin ihracat ve ithalat toplamı 12 milyar 33 milyon 798 bin 281 kuruş değerindedir. Osmanlı Devleti'nin ihracat ve ithalat toplamı ise 947 milyon 894 bin 36 kuruş değerindedir. Osmanlı Devleti'nin İngiltere ile arasındaki ekonomik fark, 1863 ve 1864 yıllarının rakamları karşılaştırıldığında ihracat ve ithalatın yıllık toplam değeri açısından yaklaşık 1'e 13 oranındadır. İngiltere'nin bu büyük ekonomisi nedeniyle Takvim-i Ticaret gazetesi İngiltere için “*Merkez-i Ticaret-i Cihan*” sıfatını kullanmıştır¹⁷¹.

¹⁶⁶ Takvim-i Ticaret, 10 Safer 1283 (24 Haziran 1866), S.21, s.2

¹⁶⁷ Takvim-i Ticaret, 4 Cemaziyel Ahir 1283 (14 Ekim 1866), S.37, s.1

¹⁶⁸ Takvim-i Ticaret, 25 Cemaziyel Ahir 1283 (4 Kasım 1866), S.40, s.2

¹⁶⁹ Takvim-i Ticaret, 5 Cemaziyel Evvel 1283 (15 Eylül 1866), S.33, s.2

¹⁷⁰ Osmanlı Devleti'nde paranın ayarı ondalık sisteme göre düzenlenmemiştir. Altının ayarı kırıntı 1/32'si olarak hesaplanmıştır. Avrupa ile gelişen ticarî ilişkiler neticesinde paranın değerinde ondalık sisteme geçilmesi uygun görülmüştür. Yapılan çalışmalardan sonra 1844 yılında yeni sisteme uygun paralar basılmış ve eskiler tedavülden kaldırılmıştır. Tashih-i Ayar hakkında daha detaylı bilgi için bakınız: Eldem, V. (1994), *Osmanlı İmparatorluğu'nun İktisadi Şartları Hakkında Bir Tetkik*, Ankara: TTK, 155

¹⁷¹ Takvim-i Ticaret, 10 Safer 1283 (24 Haziran 1866), S.21, s.2

Fransa, 1866 yılı içerisinde ekonomik durgunluk yaşayan bir devlet olarak göze çarpmaktadır. Avrupa'da Prusya-Avusturya Savaşı nedeniyle yaşanan genel ekonomik durağanlıktan etkilenen Paris tüccarı, Fransız imparatorunun huzuruna çıkararak, ülkede yaşanan ekonomik durağanlığı anlatmış ve bu süreçte uygulayacakları ticarî önlemler hakkında imparatoru bilgilendirmiştir¹⁷². Bunun üzerine Fransız imparatoru, ticarî durağanlığı aşmak ve üretime katkı sağlamak ve ticarî sermayeyi arttırmak amacıyla bir işçi şirketi kurmuştur. Kurulan bu şirket, Fransa'da çalışan işçilerin günlüklerinden biriktirdiklerini şirket hesabına yatırmasıyla sermaye sahibi olacaktı. Aynı zamanda parasını şirkete yatıran işçiler yatırdıkları paranın oranı kadar şirkete ortak olacaklardı. Fransız imparatoru kurulan bu şirkete başlangıç sermayesi olması amacıyla 500 bin Frank bağışlamıştır¹⁷³.

Birçok ülkede yaşanan ekonomik durağanlıktan dolayı ülkeler, Avrupa'nın büyük bankalarından borç almaya başlamıştır. Bu dönemde Rusya 150 milyon Frank, Saksonya 14 milyon dolar ve İsviçre 3 milyon dolar borç almıştır. Fransa ise bu süreçte 21 borç anlaşması yapmıştır¹⁷⁴.

Yılsonuna doğru Avrupa'da ticaret tekrar canlanmış ve Fransa'da ekonomik olarak toparlanmıştır. 1866 yılının sonbahar aylarına doğru ihracat ve ithalat miktarında artış yaşayan Fransız ekonomisinin 3.111 milyon Frank değerinde ihracat, 2.718 milyon Frank değerinde ithalat miktarına ulaştığı görülmüştür¹⁷⁵. Ekonominin toparlanması ülke içerisinde halkın yaptığı harcamalara da pozitif etki etmiştir. Fransa'nın iç ticareti ile ilgili bir haberde, ticaretin tekrar canlandığı Paris'te, at etinin çok rağbet gördüğü ve son zamanlarda Paris'te yedi kasapta 16 bin kıyye at eti satıldığı, Osmanlı kamuoyu ile paylaşılmıştır¹⁷⁶.

Aynı dönemde Avusturya Devleti de ekonomik sıkışıklık yaşayan bir başka Avrupa devletidir. Avusturya Devleti, Avrupa'da yaşanacak olan ekonomik durağanlıktan daha önce yerel parasının değer kaybetmesi nedeniyle tedavülde olana parada değişikliğe gitmiştir. Avusturya'ya bağlı olan eyaletlerle yapılan anlaşma kapsamında, 1281 yılının

¹⁷² Takvim-i Ticaret, 27 Zilhicce 1282 (13 Mayıs 1866), S.15, s.2

¹⁷³ Takvim-i Ticaret, 24 Safer 1283 (8 Temmuz 1866), S.23, s.1-2

¹⁷⁴ Takvim-i Ticaret, 29 Şaban 1283 (6 Ocak 1867), S.49, s.2

¹⁷⁵ Takvim-i Ticaret, 18 Şevval 1283 (23 Şubat 1867), S.56, s.2

¹⁷⁶ Takvim-i Ticaret, 23 Recep 1283 (1 Aralık 1866), S.44, s.2

Kanun-ı Sani'sinden (Ocak 1866) itibaren Karimçe adı verilen yerel Avusturya parası terk edilerek yerine Frank kullanılmaya başlamıştır¹⁷⁷. Ekonomik durağanlığın baş göstermesinden sonra ise Avusturya Devleti yıllık %6 faiz ile 300 milyon Florinlik¹⁷⁸ borç anlaşması yapmıştır¹⁷⁹. Ayrıca dış ticareti geliştirmek adına adımlar da atan Avusturya, İsviçre ile bir ticaret anlaşması imzalamıştır¹⁸⁰.

Rusya Devleti Avrupa'daki ekonomik durağanlıktan en çok etkilenen devletlerden biridir. Londra ve Amsterdam bankaları ile yaptığı anlaşmalar neticesinde 150 milyon Franklık bir borç alan Rusya'nın ekonomisini toparlaması için bu kadarı yetmemiştir. Nakit sıkışıklığını gidermek isteyen Rusya, aldığı borcun üstünden çok geçmeden piyasaya 36 milyon Frank değerinde tahvil sürmüştür¹⁸¹. Aldığı borçlar ile ekonomisini düzene sokmaya çalışan Rusya bir taraftan da geniş sınırlarındaki az gelişmiş bölgelerde ekonomik kalkınma hamleleri yapmıştır. Bu amaçla Kafkasya bölgesinde “*Şirket-i Sınaiye-i Kavkas*” (Kafkas Sanayi Şirketi) isminde bir şirket kurmuştur. Kurulan bu şirket, Rusya Devleti'nin koruması dışında tutularak bağımsız bir şirket olmuş ve 2 milyon liralık hisseleri Avrupa'da satışa çıkmıştır¹⁸².

Avrupa'da Prusya-Avusturya Savaşına¹⁸³ den gelen bir dönemde yaşanan ekonomik durağanlık Avrupa'nın birçok devletini etkilemiştir. Savaşın sona ermesinden sonra ticarî hayatın canlanması ile düzelen ekonomik ortam, birkaç sene içerisinde çıkacak yeni savaşlarla yeniden bozulacaktır. Osmanlı Devleti ise ekonomik gelişim için dış sermayeye derinden ihtiyaç duyduğu bu dönemde, Avrupa'da yaşanan siyasi krizlerden en az kendi ülkesinde yaşanan krizler kadar etkilenmiştir.

1.5. Borsa ve Diğer Ticarî İşlemler

Borsa alıcı, satıcı ve onların vekillerinin, emtia menkul kıymet ve buna benzer şeylerin alım-satımını yapmak amacıyla bir araya geldikleri yerlerdir. Başlarda pazar ve panayirlarda yapılan bu ticarî işlem, Avrupa'da yaşanan ekonomik büyüme ile birlikte

¹⁷⁷ Takvim-i Ticaret, 25 Ramazan 1282 (11 Şubat 1866), S.2, s.2

¹⁷⁸ Avusturya para birimi: Parlatur, İ. (2011), *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Ankara: Yargı Yay. 946

¹⁷⁹ Takvim-i Ticaret, 27 Zilhicce 1282 (13 Mayıs 1866), S.15, s.2

¹⁸⁰ Takvim-i Ticaret, 18 Şevval 1283 (23 Şubat 1867), S.56, s.2

¹⁸¹ Takvim-i Ticaret, 29 Şaban 1283 (6 Ocak 1867), S.49, s.2

¹⁸² Takvim-i Ticaret, 8 Şevval 1283 (23 Şubat 1867), S.56, s.2

¹⁸³ Bismarck'ın Almanya'yı birleştirmek için yaptığı ilk savaştır. Almanya'nın birleşmesi sürecinde Avrupa'da yaşanan savaşlar hakkında detaylı bilgi için bakınız: Kinder, K.-Hilgemann, W. (2012), *Dünya Tarihi Atlası*, Ankara: ODTÜ Yay. 2, 353

giderek belli mekânlar içerisinde özelleşen borsalarda sürdürülmeye başlanmıştır. Borsaların varlığı ticarî kurumsallaşmanın da önünü açmıştır. Avrupa’da ilk borsa 1487 yılında Anvers’te kurulmuştur. 16. yüzyıldan itibaren ise Paris, Londra, Berlin, Brüksel, Viyana, Roma ve Milano gibi diğer Avrupa kentlerinde borsalar kurulmaya başlanmıştır. Şehirlerde kurulan bu ilk borsaların belli bir mekânları bulunmamaktaydı. Ticarî işlemler ya sokak ortasında yapılmakta ya da dükkân sahibinin komisyon alarak izin verdiği şekilde bazı kahvehane ve lokantalarda yapılmaktaydı¹⁸⁴.

Osmanlı Devleti’nde borsa açılmasından önceki tarihlerde, emtia, menkul kıymet ve buna benzer ticarî değeri olan şeylerin alınıp satılması işini bankerler üstlenmişti. Bankerlik işlemleri ilk defa Levantenler tarafından yapılmaya başlanmış ve sarraflık mesleği yüzyıllar boyunca bu kesimin elinde bulunmuştur. Fatih Sultan Mehmed’in (1451-1481) yönetimi sırasında İran’dan kaçarak Osmanlı Devleti’ne sığınan Ermenilerin İzmit ve Bursa civarına yerleşmelerine izin verilmiştir. Bu Ermenilerden bir kısmı da İstanbul’a getirilmiştir. Padişah II. Bayezid (1481-1512) döneminde İspanyol zulmünden kurtarılan Musevilerin bir kısmı da İstanbul ve Selanik bölgelerine yerleştirilmiştir. Levantenler dışında Osmanlı Devleti’nde bu iki zümre de ticaret ve sarraflığa başlayarak borç para vermeye başlamıştır. Sarraflar yıllar içerisinde giderek Sarayla iletişimini arttırmış ve Padişah III. Mustafa (1757-1774) döneminden itibaren Hazine-i Hassa ve Darphane Sarraflığı Ermeni kökenli Düzoğullarına verilmiştir. Devletin gümrük gelirleri ise yıllarca Cezayirlioğlu Mıgırdıç adında bir sarraf tarafından iltizam olarak toplanmıştır¹⁸⁵.

İlerleyen yıllarda genellikle Galata’da ikamet eden sarraflar, Osmanlı Devleti’nin ekonomik sıkışıklık içerisinde bulunduğu anlarda Hükûmete borç para vererek yüksek rütbeli paşalarla ilişkilerini üst düzeyde sürdürmüşlerdir. Osmanlı Devleti topraklarındaki ilk borsa olan Tahvilat Borsası’nın kurulması ve gelişmesi, Galata’da faaliyet gösteren sarrafların ticarî faaliyetlerinin bir sonucudur. Avrupa’da hızla gelişmekte olan borsa faaliyetlerinin yanı sıra çok sayıda anonim şirkette kurulmaya başlamıştır. Kurulan anonim şirketlerin çıkarttıkları hisse senedi ve tahviller sarraflar yoluyla Osmanlı Devleti’nde de önemli merkezlerde alınıp satılmaya başlanmıştır. Tüm bu ticarî faaliyetlerin yanında

¹⁸⁴ Beşirli, M. “Osmanlı’da Borsa: Dersaadet Tahvilat Borsası’ndan Esham ve Tahvilat Borsası’na Yeni Düzenleme Girişimleri”, *F.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 188-189

¹⁸⁵ Toprak, Z. (1985), “Osmanlı Devleti’nde Para ve Bankacılık”, *Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Türkiye Ansiklopedisi*, 3, 760

Kırım Savaşı sonrasında yapılan dış borçlanmanın da tahviller üzerinden yapılması, Osmanlı Devleti'nde borsanın kurulması ve işletilmesini zorunlu hale getirmiştir. 1864 yılına gelindiğinde resmi olmamakla birlikte borsa niteliği taşıyan ve Galata'da önce Havyar Han'da daha sonra ise Komisyon Han'da işlem yapan bir dernek kurulmuştur. Rum bankerlerin "*Sefurya*" adını verdikleri esnaf loncası olarak örgütlenen kurum, 1866 yılında çıkarılan bir kararname ile Fransız borsa sistemine benzer bir örgütlenme ile "*Dersaadet Tahvilat Borsası*" adını almıştır¹⁸⁶.

Osmanlı Devleti'ndeki ilk borsa faaliyetleri, bir ticaret gazetesi olan Takvim-i Ticaret'te de kendisine yer bulmuştur. Bu bağlamda, gerek Avrupa ve gerek Osmanlı Devleti topraklarındaki gelişmeler gazetede yayınlanmıştır. Ayrıca gazetenin 2.-58. sayıları arasında 30 sayıda, Osmanlı Borsasında işlem gören "*Esham-ı Umumiyenin*"¹⁸⁷ fiyatları haftalık tablolar halinde kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Gazetenin yayın süresi boyunca, Avrupa'nın önemli başkentlerindeki borsalarda işlem görmekte olan Osmanlı eshamlarının fiyatlarını etkileyen üç önemli olay yaşanmıştır. Bunlardan biri Girit isyanı diğerleri ise Avrupa'da meydana gelen Prusya-Avusturya ve Avusturya-Almanya Savaşlarıdır. Avrupa'da yaşanan siyasi buhranların savaşa dönüşmesinden tüm Avrupa gibi Osmanlı Devleti'de etkilenmiştir. Girit'te ortaya çıkan isyan ise devletin içinde bulunduğu dar boğazda bir de fazladan askerî harcamalar yapmasına neden olmuştur. Yaşanan siyasi ve askerî bunalımlar borsada güvensizlik ortamı oluşturmuş ve sermayedarların borsada yatırım yapmasını uzun süre engellemiştir. Dersaadet Tahvilat Borsası'nda yaşanan işlemlerde piyasa simsarı olarak adlandırılacak konsoliteçilerin¹⁸⁸ faaliyetleri, borsada olumsuzluklara yol açmış ve Osmanlı Hükûmeti konsoliteçilerin faaliyetleri karşısında kapsamlı yeniliklere girişmek zorunda kalmıştır.

Yaklaşık üç ay boyunca düzenli biçimde yayında kalan borsa haberleri, yayınlandığı ilk sayılarda Avrupa'da giderek kötüleşen siyasi ve ekonomik ortam üzerinde durmuştur. 1866 yılının Haziran ayı boyunca yaşanan siyasi gerilim nedeni ile Londra'da çok sayıda şirket iflas etmiştir. Borsalarda yaşanan büyük düşüşlerden sonra "Agra and

¹⁸⁶ Beşirli, M. a.g.m. s. 190-191

¹⁸⁷ Osmanlı'da devlet tahvilleri

¹⁸⁸ Osmanlı Borsasında, hile yaparak esham fiyatlarında dalgalanmalara yol açan ve bu yolla para kazanan kişilere verilen isim

Masterman's" Bankası 18 milyon Sterlin zarara uğramıştır¹⁸⁹. Agra and Masterman's Bankasının zarar ettiğine dair haberlerin Hindistan'a ulaşmasından sonra Hindistan şubelerinde parası olanlar paralarının tamamını bankadan çekmek istemiştir. Yaşanan olaylar sonrasında Agra and Masterman's Bankası yöneticileri; bankanın battığına dair çıkan haberlerin doğru olmadığı ve bankanın kasasında 2 milyon Sterlin kadar parasının olduğunu açıklamıştır¹⁹⁰. Londra borsalarında yaşanan ekonomik problemlerin Paris borsalarına da sirayet etmiş ve Paris'teki büyük şirketlerden birinin iflas haberleri nedeniyle ellerinde tahvil bulunanlar nakte çevirmeye başlamıştır¹⁹¹. İlerleyen haftalarda Avusturya-İtalya ve Prusya arasındaki savaşa Fransa'nın da müdahil olacağı haberleri kamuoyunda yayılmaya başlamıştır. Bu durum neticesinde başta Paris borsaları olmak üzere birçok ülkenin borsasında önemli miktarda düşüşler meydana gelmiştir¹⁹².

İstanbul Borsası, Londra ve Paris borsalarında yaşanan düşüşlerden etkilenmiştir. İstanbul borsasında işlem yapan kişiler, Londra ve Paris'ten gelen haberleri yakından takip ederek Osmanlı Hükûmetinin atacağı adımları izlemekteydiler. Londra borsalarından gelen olumsuz haberlerin etkisi ile tüccar ve sermayedarlar İstanbul borsasında işlem yapmaktan vazgeçmiştir. Ayrıca Londra'da borsaların değer kaybetmesi, Osmanlı Devleti'nin tahvillerini de etkilemiş ve Osmanlı Devlet tahvilleri %25 değer kaybetmiştir¹⁹³.

İstanbul Borsasında değer kaybının önlenmesi amacıyla Osmanlı Hükûmeti farklı yollara başvurmuştur. Bunların arasında Hükûmetin aldığı dış borçlar önemli bir yer tutmaktadır. Öyle ki borsada Osmanlı Hükûmeti'nin yeni bir borç anlaşması yaptığı haberleri daima olumlu karşılanmış ve bu haberler Osmanlı Devleti tahvillerine değer kazandırmıştır. Osmanlı Devleti, esham kuponlarından günü gelenlerin karşılığını ödeyebilmek için Paris'te bulunan "Karadi Mobilya" isimli bir şirketten 30 milyon Franklık borç anlaşması yapmıştır. Anlaşma yapıldığı haberlerinin İstanbul'a ulaşması, İstanbul borsasında esham fiyatları 31 kuruştan 34,5 kuruşa çıkmıştır¹⁹⁴. Yaşanan iniş çıkışların en büyük nedenlerinden biri de borsalarda simsarlık yapan kişilerdir. Konsolite

¹⁸⁹ Takvim-i Ticaret, 3 Safer 1283 (17 Haziran 1866), S.20, s.2

¹⁹⁰ Takvim-i Ticaret, 17 Safer 1283 (1 Temmuz 1866), S.23, s.2

¹⁹¹ Takvim-i Ticaret, 3 Safer 1283 (17 Haziran 1866), S.20, s.2

¹⁹² Takvim-i Ticaret, 29 Rebiul Evvel 1283 (11 Ağustos 1866), S.28, s.1

¹⁹³ Takvim-i Ticaret, 24 Safer 1283 (8 Temmuz 1866), S.23, s.2

¹⁹⁴ Takvim-i Ticaret, 1 Rebiul Ahir 1283 (13 Ağustos 1866), S.25, s.1

olarak adlandırılan bu kişiler, çıkardıkları dedikodularla piyasayı manipüle ederek esham fiyatları ile oynar ve bundan kâr elde ederdi. Bu bağlamda, İstanbul'da yayınlanmakta olan "Le Türki" gazetesinde çıkan bir haberde, esham fiyatlarında düşüşün devam edeceği ve Hükûmetin esham faizlerini ödeyecek borç parayı bulamadığı yazılmıştır. Çıkan bu haberlerin ardından Borsada düşüşler yaşanmıştır. Resmi bir niteliği bulunmamakla birlikte Borsada işlem yapan kişilerin yakından takip ettiği bu gazetede çıkan haberler, Takvim-i Ticaret gazetesi tarafından eleştirilmiştir¹⁹⁵.

Zaman zaman borsadan esham çekerek zaman zaman da borsaya ellerinde tuttukları eshamı vererek fiyatlarda dalgalanmalara yol açan konsoliteçiler, İstanbul borsalarında uzun süre etkili olmuştur¹⁹⁶. İstanbul borsasında esham fiyatlarındaki dalgalanmalar zaman içerisinde öyle noktalara gelmiştir ki, Avrupa borsalarındaki dalgalanmaların İstanbul'da işlem gören esham fiyatları üzerinde etkili olması gerekirken, İstanbul borsasındaki dalgalanmalar Avrupa'da işlem gören Osmanlı Devleti eshamları üzerinde etkili olmaya başlamıştır¹⁹⁷. Geçen zaman içerisinde konsoliteçiler İstanbul borsasını tamamen hâkimiyetleri altına almışlardır. İstanbul'da, Avrupa'daki siyasi ve askeri durumun düzelmesine rağmen Osmanlı Devleti'nde karışıklığın devam edebileceği dedikodularını yayan konsoliteçiler, bu yolla borsayı etkilemeyi sürdürmüşlerdir¹⁹⁸.

İstanbul borsasında işlem yapmak isteyen kişiler, konsoliteçilerin faaliyetleri ile başa çıkamadıklarından dolayı işlem yapmayı bırakarak ihtiyatlı davranma yolunu seçmişlerdir¹⁹⁹. Osmanlı Hükûmeti, borsalarda yaşanan durağanlığın önüne geçmek ve konsoliteçilerin borsa üzerinden ekonomi de oluşturdukları baskıyı kırmak için banka ve bankacılık faaliyetlerinde yeni düzenlemelere başvurmuştur. Bu amaçla Hükûmet, bir nizamname yayınlarak devletin esham faizlerini ödemek için aldığı borçları ve faiz ödemelerini Osmanlı Bankası'na devretmiştir²⁰⁰.

Söz konusu nizamname, 15 Eylül 1866 tarihinde yayınlanmıştır. Nizamnamenin ikinci maddesinde; Osmanlı Hükûmeti'nin alacağı borcun, ödemesi gereken kalemlerden

¹⁹⁵ Takvim-i Ticaret, 15 Rebiul Evvel 1283 (28 Temmuz 1866), S.26, s.2

¹⁹⁶ Takvim-i Ticaret, 5 Cemaziyel Evvel 1283 (15 Eylül 1866), S.33, s.1

¹⁹⁷ Takvim-i Ticaret, 5 Cemaziyel Evvel 1283 (15 Eylül 1866), S.33, s.2

¹⁹⁸ Takvim-i Ticaret, 28 Ramazan 1283 (3 Şubat 1867), S.53, s.2

¹⁹⁹ Takvim-i Ticaret, 26 Cemaziyel Evvel 1283 (6 Ekim 1866), S.36, s.2

²⁰⁰ Takvim-i Ticaret, 28 Rebiul Ahir 1283 (9 Eylül 1866), S.2, s.1-2

fazla olduğu takdirde fazla paranın da esham-ı umumiye taksitlerine ödenek olarak kullanılacağı belirtilmiştir. Üçüncü maddede; borcun ödenmesine karşılık gelecek miktarın, her sene mart ayının başında Maliye Nezareti tarafından hazırlanacak kaimenin bir yüzüne yazılarak ödemelerin gerçekleştirileceği, kalan fazla paranın ise bir önceki yıldan esham taksitlerinin ödenmesi için ayrılan paranın üzerine ekleneceği belirtilmiştir. Ayrıca hazırlanan kaimenin, Maliye Nezareti tarafından Ruzname-i Ceride-i Havadis ve Le Türki gazetelerinde ilan edileceği de bildirilmiştir. Dördüncü maddede; ödemelerin yapılacağı resmi kurumun Osmanlı Bankası olacağı ve her ay sonunda bankaya gelen varidatın da ilan edilen gazeteler aracılığıyla yayınlanacağı belirtilmiştir. Beşinci ve Altıncı maddelerde ise Maliye Nezareti ile Osmanlı Bankası arasındaki para transferlerinde herhangi bir ücret ödenmeyeceği ve Osmanlı Bankası tarafından ödenen meblağlardan sonra kalan paranın Maliye Nezaretine aktarılacağı belirtilmiştir²⁰¹.

Osmanlı Bankası'na faiz ve borç ödemeleri için yapılan yetki devri sonrasında Maliye Nezareti, 1866 Ağustos-1867 Şubat arasında Osmanlı Devleti'nin ödemesi gereken borç ve ona karşılık gösterilen gelirleri resmi ilanlarla kamuoyuna duyurmuştur. İlan edilen bu bilgiler tablolar halinde gazetelerde yayınlanmıştır. İlan edilen resmi rakamlara göre Osmanlı Devleti'nin 1866 Ağustos-1867 Şubat ayları arasında ödemesi gereken toplam miktar 185 milyon kuruştur. Borca karşılık gösterdiği teminat ise 308 milyon 650 bin kuruştur²⁰².

Osmanlı Hükûmeti, borçların yönetimi konusunda Osmanlı Bankası'na yetki devri yapmıştır. Bunun yanında borçlara teminat olarak gösterilen ve bu amaçla Osmanlı Bankası'na devredilen rakamlar da gazetelerde resmi olarak yayınlanmıştır. Osmanlı Hükûmeti, borçları öderken kullanacağı teminatları da açıkça ilan etmesinden sonra İstanbul borsalarında birkaç ay içerisinde esham fiyatları toparlanmış ve borsa tekrar canlanmıştır²⁰³. Reformlarına devam etmek niyetinde olan Hükûmetin, Avrupa'da esham kuponlarının fiyatlarını dengelemek ve gerekli alım-satım işlemlerini yapmak amacıyla bir şirket kurmayı düşündüğü haberleri de kamuoyunda yayılmaya başlamıştır. Çıkan

²⁰¹ Takvim-i Ticaret, 5 Cemaziyel Evvel 1283 (15 Eylül 1866), S.33, s.1

²⁰² Takvim-i Ticaret, 5 Cemaziyel Evvel 1283 (15 Eylül 1866), S.33, s.1

²⁰³ Takvim-i Ticaret, 11 Şevval 1283 (16 Şubat 1867), S.55, s.1

haberlere göre, şirket 120 bin hisseli olacak ve hisseler Osmanlı memurları ile halka satılacaktı²⁰⁴.

İlerleyen haftalarda, İstanbul borsalarına taahhüt edilen ilk ödemeler zamanında yapılmıştır. Osmanlı Devleti'nin merkez hazinesi konumunda olan Hazine-i Celile'den Osmanlı Bankası'na yollanan paranın miktarı, gazeteler aracılığı ile resmi ilan şeklinde yayınlanmıştır²⁰⁵.

Osmanlı Devleti'nde borsa ve bankacılık faaliyetleri Tanzimat yılları ile başlamış ve gelişmiştir. Önceleri tahvil üzerinden dış borç almak amacıyla kurulan banka ve borsalar, ilerleyen yıllarda Avrupa ülkelerinde olduğu şekliyle ticarî işlem gerçekleştirilen yerler haline gelmiştir. Özellikle borsada işlem gören eshamın fiyatları iç ve dış gelişmelerden oldukça etkilenmiştir. Borsa ve bankacılık alanlarında zamanla deneyim kazanan Osmanlı Hükûmeti, zaman içerisinde daha ciddi önlemler alarak İstanbul'daki borsacılık faaliyetlerini güvenli hale getirirken devlet tahvillerinin borsalardaki değerini de belli ölçekte dengelemeyi başarmıştır.

2. Ulaşım ve Haberleşme

2.1. Ulaşım

Ticaretin ortaya çıkışından itibaren ülke ve şehirler arasında ticarî bir faaliyette bulunmak için yolların varlığı büyük önem taşımıştır. Coğrafi Keşiflere kadar eski dünyanın Doğudan Batıya giden ticarî rotaları üzerinde ticaret yapılmaktaydı. Yeni dünyanın keşfi sonrasında ise yıllar içerisinde ticarî rotalar değişikliğe uğramış ve yeni dünyanın zenginlikleri İspanya ve Portekiz öncülüğünde eski dünyaya akmıştır. Yeni ticarî rotaların kullanılmaya başlamasından Sanayi İnkılabına kadar geçen dönemde gemi yapım teknikleri ve teknolojisinde gelişim yaşanmış, giderek daha büyük ve dayanıklı gemiler inşa edilmiş ve nihayetinde buharlı gemiler icat edilmiştir²⁰⁶. Sanayi inkılabının yaşanmasıyla birlikte öteden beri İngiliz kömür madenlerinde kullanılmakta olan

²⁰⁴ Takvim-i Ticaret, 28 Rebiul Ahir 1283 (9 Eylül 1866), S.32, s.1

²⁰⁵ Takvim-i Ticaret, 8 Zilhicce 1283 (13 Nisan 1867), S.63, s.1

²⁰⁶ Önder, İ. (1999), *Türkiye Gemi Sanayi A.Ş. Tersaneler Raporu*, İstanbul: KİGEM Yayınları, 3-4

demiryolları, ticarî ulaşımda çığır açacak biçimde tüm dünyada kullanılmaya başlanmıştır²⁰⁷.

Osmanlı Devleti de özellikle Tanzimat yılları ile birlikte ülkesindeki ticarî yolları geliştirmeye çalışmıştır. Bu kapsamda, geleneksel ticarî rotalar üzerindeki karayolları şose yol haline getirilmiş, ticaretin gelişimine katkı sağlanması için yeni şose yollar inşa edilmiş, yeni bir teknoloji olan demiryolu ağının genişlemesi için çalışılmış ve deniz ticaretinde büyük öneme sahip olan liman ve iskelelerin yapımı hız kazanmıştır.

2.1.1 Karayolları

Osmanlı Devleti'nde 19. yüzyıla kadar ülke içerisindeki ulaşım genellikle karayolu ile sağlanmaktaydı. Ülkede yer alan karayolları mevcut haliyle hayvanlarla yapılan taşımacılık için kullanılmaktaydı. Kış aylarında uzun süre kapalı olan yollar, uluslararası ticaretin yanı sıra eyaletler arası ticareti de son derece kısıtlı hale getirmekteydi. Anadolu'da eski tarihlerden beri kullanılan dört ana karayolu hattı mevcuttu. Bunlardan biri Trabzon-Erzurum-Doğubeyazıt hattıydı ve Karadeniz ile İran arasındaki ticaretin gerçekleşmesini sağlamaktaydı. Bir diğeri Samsun-Amasya-Tokat-Sivas-Kayseri-Tarsus hattıydı ve Anadolu'nun kuzeyi ile güneyi arasındaki ticarî bağlantıyı sağlamaktaydı. İzmir-Bolu-Amasya hattı ise Anadolu'nun batısı ve doğusu arasındaki bağlantıyı sağlamaktaydı.

Ayrıca Bursa-Konya-Tarsus hattı da eski işlevi olmamakla birlikte kullanılmaya başlanmıştı²⁰⁸.

II. Mahmut döneminden beri yolların bakımı ve yeni yolların yapılması ile ilgili çalışmaların var olması, Osmanlı Devleti'nde karayollarının önemini göstermektedir. 1864 yılında çıkarılan Vilayet Nizamnamesinden sonra yolların bakımı ve onarımı üzerinde daha kapsamlı ve planlı şekilde durulmaya başlanmıştır. Özellikle Mithat Paşa'nın Tuna Vilayetinde yolları başarılı şekilde ıslah etmesinden sonra her validen denetimi altında bulunan bölgelerde yer alan yolların bakımı ve onarımı için vakit harcamaları istenmiştir. Haziran 1864 yılında Sadrazam Ali Paşa'ya sunulan raporda, karayolları ile ilgili geniş bilgilere yer verilmiş ve yolların ıslahı konusu üzerinde durulmuştur. Osmanlı Devleti, yapılan çalışmalar neticesinde öncelikle “Yolların Umur-ı Tesviyesi ve Ahalinin Suret-i

²⁰⁷ Bilgiç, Ş. (2007), *Demiryolu Mühendisliği Ders Notları*, 5

²⁰⁸ Baskıcı, M. a.g.e. s. 4

İstihdamı Hakkında Talimatname” isimli düzenlemeyi daha sonra ise 26 Ağustos 1869’da “Turuk ve Maabir Nizamnamesini” yayınlarak yolların yapım ve onarımı hakkındaki faaliyetleri kanun kapsamına almıştır²⁰⁹.

Takvim-i Ticaret gazetesi karayollarının ıslahı için yapılan çalışmaları okuyucusu ile paylaşmıştır. Bu bağlamda, Gemlik’ten Bursa’ya yapılmış olan şose yolun, Maabir Meclisi azalarından Mösyö Ritör tarafından düzenlenen maliyet raporu yayınlanmıştır. Rapora göre; Gemlik-Bursa istikametinde inşa edilen şose yolun uzunluğu 34.500 metredir. Yaklaşık 35 km olan yolun inşası 1849-1865 yılları arasında 15 yıl sürmüştür. İnşa süreci boyunca Hükûmet her bir kilometre için 68.000 kuruş harcamıştır. Aynı zamanda yolun yapımı için halktan da para toplanmıştır. Halktan toplanan miktar ise kilometre başına 67.400 kuruşa denk gelmiştir. Dolayısıyla yolun tamamı için harcanan para 8.121.300 kuruştur²¹⁰.

35 km’lik bir yolun inşası için harcanan paranın miktarına bakarak Osmanlı Devleti’nin tüm ülkede girişmiş olduğu inşa faaliyetinin ne kadar masraflı olduğu anlaşılabilir. Yol yapımında, harcanan para kadar yüksek miktarda emek gücü de gerekmiştir. Bu bağlamda Gelibolu Sancağının mahalli idaresi tarafından inşasına devam edilen şose yol ile ilgili bir haber dikkat çekmektedir. Haberde, Gelibolu’dan Edirne’ye yapılmakta olan şose yolun inşaatında civar bölgelerden 3 bin kişinin çalışmakta olduğu belirtilmiştir²¹¹.

Yolların yapımı yüksek miktarda para ve iş gücüne ihtiyaç duymasına rağmen ticaretin gelişimi için yolların düzenli ve güvenli olması son derece önemlidir. Bağdat’tan gelen bir haberde, Bağdat Şam arasında ticaret yapan bir deva kervanının yaşamış olduğu güvenlik problemi, büyük masraflara yol açmasına rağmen ticarî yolların ıslahının gerekliliğini ortaya koymaktadır. 27 Şaban’da (4 Ocak) Şam’a varan ticaret kervanının yolculuğu otuz gün sürmüştür. Kervanda yer alan üç bin devenin iki bini eşya beş yüzü ise yolcu taşımıştır. Geri kalan beş yüz deve ise satılmak için Şam’a götürülmüştür. Kervan, yolda bedevi eşkıya ile karşılaşmış bunun üzerine dört yüz kadar yolcu eşkıyaya karşı önlem almak için silahları ile emniyet sağlamıştır. Yolcuların ihtiyatlı davranması

²⁰⁹ Çadırcı, M. a.g.e. s. 299-300

²¹⁰ Takvim-i Ticaret, 3 Şevval 1282 (19 Şubat 1866), S.3, s.1

²¹¹ Takvim-i Ticaret, 11 Muharrem 1283 (26 Mayıs 1866), S.17, s.2

sonucunda eşkıyanın saldırısı bertaraf edilmiş ve herhangi bir kayıp yaşanmadan Şam'a ulaşılmıştır²¹².

Gazetenin ilerleyen sayılarında, Mayıs 1865-Mayıs 1866 ayları arasında Osmanlı eyaletlerinde inşa edilmiş ve inşa edilmekte olan yolların miktarı paylaşılmıştır. Buna göre, kullanıma açılan şose yolun uzunluğu 1.188 km'dir. İnşasına devam edilen yolun uzunluğu ise 362 km'dir. Ayrıca bu dönemde inşa edilmiş olan köprüler ise 856 adettir²¹³.

Osmanlı Devleti, ticaretin gelişmesi ve düzenlenmesi amacıyla ticaret yollarının ıslahı ve gerekli yerlerde şose yolların inşası için önemli çabalar sarf etmiştir. Bu çabalar sonucunda 1 senelik bir süreçte yaklaşık 1.200 km'lik yeni yolun inşasını tamamlamıştır. Osmanlı Devleti gibi Balkanlardan Arap Yarımadasına ulaşan geniş sınırlara sahip bir ülkenin, sadece iç ticaretini geliştirmek için dahi inşa etmesi gereken yol miktarı 1.200 km'nin çok üzerindedir. Fakat inşa edilen 1.200 km'lik yol, aynı anda demiryollarının da inşa edildiği ve ayrıca birçok farklı alanda yeni ve masraflı uygulamalara girişmiş olan bir ülke için önemli bir miktar olarak değerlendirilmelidir.

2.1.2. Demiryolları

Demiryolları, Sanayi inkılabının getirdiği yenilikler açısından tüm dünyada İnkılabın simgesi haline gelmiştir. Fakat İnkılabın simgesi olan demiryolu, çok erken tarihlerden beri İngiltere'de kullanılmaktaydı. 1603-1604 yılları arasında, Huntingdon Beaumont ve Sir Percival Willoughby tarafından yerüstündeki ilk ahşap kılavuzlu yolun inşa edildiği ve bu yolun İngiltere Nottinghamshire'daki madenlerin taşınmasında kullanıldığı bilinmektedir. Ayrıca, İngiltere'deki kömür madenlerinde kömür nakliyesinde kullanılan küçük vagonlar, maden içine döşenen kalaslar üzerinde yürütülmekteydi. Demir sanayicisi Reynold, 1767 yılındaki ekonomik kriz sırasında, elindeki demirleri ucuz fiyattan satmaktansa, bunları arabaların çekildiği kalaslar üzerine kaplayarak ahşap kalasların aşınmasını önlemeyi düşünmüştü²¹⁴.

Öteden beri İngiliz maden ocaklarında kullanılmakta olan demiryolları ve vagonlar, 1850'li yıllardan itibaren dünyada hızla yayılmış ve Avrupalı büyük devletlerin topraklarında kısa süre içerisinde binlerce km demiryolu ağları inşa edilmiştir.

²¹² Takvim-i Ticaret, 11 Şevval 1283 (4 Ocak 1867), S.55, s.2

²¹³ Takvim-i Ticaret, 1 Rebiul Evvel 1283 (14 Temmuz 1866), S.24, s.2

²¹⁴ Bilgiç, Ş. a.g.e. s. 4

Osmanlı Devleti, ekonomisinin canlanması için yollara büyük ihtiyaç duymaktaydı. Karayollarının yetersizliği ve var olan karayollarının onarımının fazla maliyetli olması, Hükûmetin Avrupa'daki bu yeni teknolojiye çabucak ilgi duymasına neden olmuştur. Fakat Osmanlı Hükûmeti, devlet kaynaklarının yetersizliği nedeniyle demiryolu inşasına başlamakta güçlük çekmiştir. Ekonomik kalkınma ve güvenlik nedeniyle düzenli yollara ihtiyaç duyulması, Osmanlı Devleti'ni yabancı devlet ve sermaye sahiplerinden borç alarak yatırımların yapılması sürecine itmiştir. Bu bağlamda, Kırım Savaşı'ndan sonra alınan ilk dış borçla birlikte Osmanlı Devleti birçok yabancı şirket ve kişilere demiryolu yapımı için imtiyazlar dağıtmıştır. Verilen imtiyazlar neticesinde yapımına başlanan ilk demiryolu hattı, İngilizlerin imtiyazını aldığı İzmir-Kasaba hattı olmuştur. 1857 yılında başlayan hat inşaatı 1867 senesinde tamamlanarak İzmir-Kasaba hattı işletmeye açılmıştır.²¹⁵

Takvim-i Ticaret gazetesi, yayımlandığı dönemde gelişmiş bir devlet olmanın göstergesi olan demiryollarının, Osmanlı Devleti topraklarında inşasına son derece ilgi duymuştur. Gazete bu bağlamda, Osmanlı Devleti topraklarında hizmete açılan, inşasına devam edilen ya da inşa için imtiyaz verilmiş demiryolları ile yakından ilgilenerek, demiryolları ile ilgili çok sayıda haberi okuyucusu ile buluşturmuştur.

İzmir-Kasaba hattı ile ilgili yayınlanan bir haberde, İzmir'den Kasaba'ya inşa edilmekte olan demiryolu hattının kullanıma açıldığı bildirilmiştir. Ayrıca söz konusu hattın inşasını üstlenen şirketin, hattı Alaşehir'e kadar uzatmak için imtiyaz talebinde bulunacağı bilgisine de yer verilmiştir²¹⁶.

Hattın açılması ile birlikte Osmanlı ülkesinde taşımacılıkta yeni bir dönem başlamıştır. Halkın yoğun şekilde ilgisini çekmesine rağmen hat ilk açıldığı haftalarda oldukça az para kazanmıştır. Bu durum üzerine hattın hissedarlarından olan Mösyö Kalin İngiliz Parlamentosunda verdiği önerge ile hattın yeterli miktarda para kazanamamasının nedenlerinin araştırılmasını istemiştir. Parlamento tarafından yapılan araştırmada, hattın son derece faal biçimde kullanıldığı anlaşılmıştır. Söz konusu araştırmada, hattın bulunduğu İzmir-Kasaba güzergâhında yer alan yerleşim alanlarında taşımacılığın önceden hayvan kervanları ile yapıldığı fakat artık demiryolunun kullanılmaya başlandığı belirtilmiştir. Fakat Osmanlı Devleti'nin hattın güvenli şekilde işlemesi için açılan sigorta

²¹⁵ Baskıcı, M. a.g.e. s. 8-9

²¹⁶ Takvim-i Ticaret, 3 Şevval 1282 (19 Şubat 1866), S.3, s.2

acentelerini henüz resmi olarak kabul etmemesinden dolayı aksaklıkların yaşandığı, ayrıca hatta yaşanan çeşitli kazalardan dolayı da halkın henüz bu yeni taşıma aracına alışamadığı bildirilmiştir²¹⁷.

Parlamentonun araştırmasında belirtildiği gibi hattın açılmasından hemen sonra çeşitli kazalar meydana gelmiş ve bu da demiryolu ile yeni tanışmış olan Osmanlı halkının, demiryolunu tercih etmesinde çekingen davranmasına yol açmıştır. Imparcial isimli İzmir gazetesinden alınan bir habere göre, İzmir-Kasaba hattında çalışmakta olan bir memurun sıtma hastalığına yakalanmış ve görevini usulsüz biçimde abisine bırakmıştır. Usulsüz görev devri neticesinde hatta işlemekte olan tren kaza yapmıştır. Yaşanan kazada can kaybı yaşanmamış fakat yüksek miktarda maddi hasar meydana gelmiştir. Bundan dolayı tren seferlerinde aksamaların meydana geldiği ve ayrıca yaşanan kazadan dolayı görevini usulsüz devreden memurun şiddetle cezalandırıldığı bildirilmiştir²¹⁸.

Yaşanan tüm kaza ve aksiliklere rağmen hattın açılışından sonra bölgede ticaret son derece canlanmış ve Osmanlı Devleti 1856-1909 arasında bölgeden aldığı vergiyi on üç kat arttırmıştır²¹⁹. İzmir-Kasaba hattının olduğu bölgede ticaretin canlanması, güvenlik probleminin asgari düzeye indirilmesi ve vergi miktarındaki artış sonucunda Hükûmet, başka bölgelerde de demiryolu inşaatlarına hız vermiştir.

Ülkede demiryolu ağının genişlemesi amacıyla İstanbul'dan Edirne'ye kadar yeni bir hattın yapılması planlanmıştır. Hattın geçmesinin düşünüldüğü güzergâhın haritalandırılması tamamlanarak daha önce hat güzergâhında yer alan bazı tepe ve sulak alanlar, inşaatta güçlük yaşanacağından dolayı değiştirilmiştir. Mühendislerin yeniden belirlediği hat, Eyüp'ten başlayarak Terkos, Esterahce, Kırk Kilise ve Edirne istikametinde olacak şekilde belirlenmiştir²²⁰.

Başkentten Edirne'ye kadar uzanacak hattın devamında yer alan şehirlerde ise demiryolu inşaatları hali hazırda devam etmekteydi. 22 Nisan 1866'da yayınlanan bir haberde, Rusçuk'tan Varna'ya yapılmakta olan demiryolunun şuana kadar Varna'dan Paravadi'ye ve Rusçuk'tan Hazargrad'a olan kısımlarının inşa edildiği ve inşaat sırasında

²¹⁷ Takvim-i Ticaret, 23 Recep 1283 (1 Aralık 1866), S.44, s.2

²¹⁸ Takvim-i Ticaret, 10 Safer 1283 (24 Haziran 1866), S.21, s.1

²¹⁹ Baskıcı, M. a.g.e. s. 9

²²⁰ Takvim-i Ticaret, 3 Şevval 1282 (19 Şubat 1866), S.3, s.2

12 bin amelenin çalıştığı bildirilmiştir. Ayrıca hattın tamamlanması için 20 mil²²¹ kadar mesafenin kaldığı ve yaza kadar açılışın yapılacağı belirtilmiştir²²².

Yaza kadar açılması planlanan hat ancak 17 Ekim 1866'da hizmete girmiştir²²³. Daha önce araba vasıtasıyla gidilen 240 km'lik yolda 36 saat harcanırken demiryolu ile bu süre 6 saate kadar inmiştir. Hatta harcanan para ise 2 milyon Osmanlı lirası²²⁴ tutarındadır²²⁵.

Hattın açılmasından sonra İzmir-Kasaba hattında yaşandığı gibi çok sayıda kaza meydana gelmiştir. Kazalardan biri yolun kenarında yığılı olan taşların trene vurması sonucu yaşanmıştır. Kimsenin yara almadan kurtulduğu bu kaza sonrasında halk trene karşı tedirgin hale gelmiştir. Ayrıca pamuk ipliği nakleden bir tüccarın iplikleri, tren bacasından çıkan alev neticesinde tutuşması bölge tüccarının tren ile taşımacılık yapmakta çekingen davranmasına yol açmıştır²²⁶.

Yaşanan kazalar sonucunda halk her ne kadar çekingen olsa da İzmir'de olduğu gibi hattın açılmasından sonra Rusçuk ve Varna'da da ticarî hayat canlanmıştır. Varna ve civarının İstanbul'a olan yakınlığının da artması sonucunda, Rusçuk Varna hattının Rusçuk'tan Yerköği'ye oradan da Tuna üzerine yapılacak bir köprü ile Bükreş'e kadar uzatılması planlanmıştır. Gazetede konu ile ilgili yayınlanan bir yazıda, hattın düşünüldüğü şekliyle uzatılması durumunda, Varna iskelesinin ıslah edilerek genişletilmesinin bölgedeki ticareti oldukça geliştireceği belirtilmiştir²²⁷.

Takvim-i Ticaret gazetesi, Osmanlı Devleti'nde inşası süren demiryolları ile ilgili detaylı bilgilerin yer aldığı haberleri okuyucusu ile paylaşmıştır. Gazete ayrıca demiryollarının inşa edilmesinin ticarî anlamda neden önemli olduğunu da okuyucusu ile paylaşmak istemiştir. Bu amaçla, "*Umumi Temüryolların Hakkında Bazı Malumatdır*" başlıklı yazılar yayınlanmıştır. Söz konusu yazılarda, demiryolları ile ilgili tarihsel ve teknik bilgilere yer verilmiş ve ayrıca demiryolu inşaatlarında kullanılan malzemeler üzerinde durulmuştur.

²²¹ 1 Mil: 1,6 Kilometre

²²² Takvim-i Ticaret, 6 Zilhicce 1282 (22 Nisan 1866), S.12, s.2

²²³ Takvim-i Ticaret, 2 Recep 1283 (10 Kasım 1866), S.441 s.1

²²⁴ 1 Osmanlı Lirası: 100 Kuruş

²²⁵ Takvim-i Ticaret, 4 Cemaziyel Ahir 1283 (14 Ekim 1866), S.37, s.1

²²⁶ Takvim-i Ticaret, 1 Şaban 1283 (9 Aralık 1866), S.45, s.2

²²⁷ Takvim-i Ticaret, 4 Cemaziyel Ahir 1283 (14 Ekim 1866), S.37, s.1

Tefrika halinde yayınlanan yazılarda, hattın düzenli inşa edilmesi ve güzergâhın düzgün belirlenmesinin önemi üzerinde durulmuştur. Buna göre, hattın inşa edileceği alan oldukça düz olmalıdır. Ayrıca rayların dengesiz ve kirli olmaması veya hattın aşırı derecede rüzgâr alan alanlara inşa edilmemesi, trenin güvenli şekilde ray üzerinde gidip gelmesinde son derece önemlidir. Hattın inşa edileceği güzergâhın seçiminin ise hattın inşa edilmesi kadar önemli olduğu vurgulanmıştır. Bu bağlamda, Tren geçirilecek güzergâhın, trenden istifade edebilecek insan sayısının en çok olduğu alanı kapsamaması gerektiği, ayrıca ticaretin rahatça yapılması için de hattın kasaba ve hatta büyük köylerin yakınlarından da geçirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bununla birlikte tren hatlarının, sahil şeridinden olabildiğince uzakta olması gerektiği çünkü sahillerde yer alan ticarî merkezlerde taşımacılık gemiler vasıtasıyla yapıldığı bilgisi aktarılmıştır. Ayrıca hatların sahillere yakın mevkilere inşasının, hattı işletecek kumpanyayı zarara sokacağı ve dolayısıyla yatırımın aksayacağı belirtilmiştir²²⁸.

Osmanlı Hükûmeti, ülkede ticaretin hızla gelişmesi ve ülkenin her bölgesinde ticaretin canlanması amacıyla demiryolu inşasına büyük önem vermiştir. Bu nedenle, Mayıs 1865-Mayıs 1866 ayları arasında Osmanlı Devleti topraklarında toplam 242 km demiryolu inşaatı tamamlanmış ve hizmete açılmıştır. Ayrıca bu tarihlerde inşası için imtiyaz verilmiş hatların toplam uzunluğu ise 277 km'dir²²⁹.

Osmanlı Hükûmeti, ülkesindeki ticaretin gelişimi, ülkenin en ücra köşelerinde güvenliğin sağlanması ve ticaretin canlanması amacıyla demiryolu inşa faaliyetlerine oldukça uzun fazla önem vermiştir. Neredeyse tamamen dış sermaye ile inşa edilen demiryolları inşa edildiği alanlarda ekonomiyi canlandırmış, ticareti, sanayiye ve hatta tarımı geliştirmiştir. Tüm bu faydalı yanlarına rağmen demiryollarının inşa edildiği güzergâhtaki Osmanlı toprakları, imtiyaz alan şirketin bağlı bulunduğu devlet için giderek daha fazla nüfuz alanı haline gelmiştir²³⁰. Avrupalı büyük devletler böyle bir ortamda, Osmanlı Devleti topraklarında demiryolu imtiyazı alan şirketlerinin sayısını arttırmak için giderek daha fazla çaba sarf etmeye başlamıştır. Nihayetinde, Osmanlı Devleti topraklarında demiryolu hattı inşası için imtiyaz almak bir nüfuz mücadelesine

²²⁸ Takvim-i Ticaret, 11 Muharrem 1283 (26 Mayıs 1866), S.17, s.2

²²⁹ Takvim-i Ticaret, 1 Rebiul Evvel 1283 (14 Temmuz 1866), S.24, s.2

²³⁰ İngiliz sermayesi ile inşa edilen İzmir-Kasaba hattının bulunduğu Aydın Vilayetinde 1880'lere gelindiğinde İngiliz çiftliklerine ait olan arazi 2,6 milyon dönüme ulaşmıştı: Kurmuş, O. a.g.e. s.149

dönüşmüştür²³¹. Bu durum Osmanlı Devleti'ni zaman zaman siyasi ilişkilerde zora sokmuş ve Devletin üzerindeki dış baskıyı giderek arttırmıştır.

2.1.3. Denizyolları

Afrika, Amerika ve Güney Doğu Asya'ya giden yeni deniz yollarının keşfinden sonra deniz taşımacılığı giderek önemli bir hal almaya başlamıştır. Buharlı gemilerin icadı sonra ise gemiler ticarî açıdan dünyanın en önemli ulaşım aracı haline gelmiştir.

Osmanlı Devleti, Karadeniz, Kızıldeniz ve Akdeniz'in büyük bölümünü iç denizi haline getirmiş bir devlet olarak denizcilikte önemli bir noktada bulunuyordu. Özellikle Akdeniz'de, Osmanlı Devleti'nin hizmetine giren büyük denizcilerin başarıları ile büyük bir güç haline gelen Osmanlı donanmasının ticaret yollarını tamamen denetim altına alması, Avrupalıları yeni ticaret yolları aramaya iten en büyük sebeptir. Fakat Osmanlı donanması en güçlü çağlarında bile okyanus şartlarına ayak uydurabilecek kabiliyette olmamıştır. Kanuni Sultan Süleyman döneminde Hint Okyanusu ve civarında yaşanan Osmanlı-Portekiz savaşlarında bu durum açıkça görülmüştür²³². 19. yüzyıla gelindiğinde, Osmanlı Devleti'nin gelişen gemi teknolojisine ayak uyduramaması ve 1827 yılında Navarin'de donanmasının yakılmasından sonra, Osmanlı Devleti denizlerde büyük güç olma özelliğini kaybetmiştir. Fakat II. Mahmut dönemi ile birlikte denizlere olan ilgi yeniden artmış ve ilk Osmanlı buharlı gemisi İngilizlerden satın alınmıştır²³³.

Takvim-i Ticaret gazetesi yayınlandığı dönemde ticaretin en önemli halkalarından biri olan deniz taşımacılığı ile yakından ilgilenmiş, deniz ulaşımı ve Osmanlı Devleti'nde limanların durumuna dikkat çeken birçok haber ve yazı yayınlamıştır.

Özellikle İstanbul liman ve iskeleleri üzerinde duran Gazete, İstanbul'da büyük bir limanın eksikliğine dikkat çekmiştir. Buna göre İstanbul gibi büyük bir ticarî merkezde iskele tarzı, gemilerin açıkta beklediği ve taşımacılığın sandallar vasıtasıyla yapıldığı bir gemi durağı yeterli değildi. Bu bağlamda, yetersiz iskeleler nedeniyle büyük gemilerin sahile yaklaşmasının mümkün olmadığı ve gemilerin modern şekilde inşa edilmiş limanları

²³¹ İngiltere-Almanya-Osmanlı Devleti üçgeninde siyasi bir mücadele haline gelen Bağdat Demiryolu Hattı projesi bunun için önemli bir örnektir. Bu mücadele hakkında detaylı bilgi için bakınız: Earle, E. (1972), *Bağdat Demiryolu Savaşı*, çev. Kasım Yargıcı, İstanbul: Milliyet Yay.

²³² Kanuni Sultan Süleyman dönemindeki Hint Denizi Seferleri hakkında daha detaylı bilgi için bakınız: Önalp, E. (2008), "Hadım Süleyman Paşa'nın 1538 yılındaki Hindistan Seferi", *OTAM*, 23(23), 195-239

²³³ Mazak, M.-Doğan, A. (2014), *Mersin Limanı Tarihi*, İstanbul: Yeditepe Yayınları, 22-23

tercih ettiği belirtilmiştir. Hükümetin Haliç sahilini düzenlemek konusunda kararlı olması gerektiği belirtilen bir haberde, bölgeye harcanan paranın boş yere harcandığının düşünülmemesi gerektiğinin altı çizilmiřtir²³⁴.

İstanbul Limanları düzensiz ve gemilerin giremeyeceği şekilde dardı. İstanbul bu durumdan yıllar boyunca ticarî manada olumsuz etkilenmiştir. İstanbul limanlarında yaşanan bu düzensizlik aynı şekilde deniz üzerinde de yaşanmaktaydı. Denizde her isteyen gemilerle serbestçe dolaşmakta ve bu kimseler herhangi bir şekilde kontrol edilmemekteydi. Böyle başıboş gezen birçok geminin varlığı, hem deniz üstünde hem de karada, güvenlik problemlerine yol açmaktaydı. Ayrıca herhangi bir iskeleye bağlı olmayan başıboş gemilerin bazıları on beş senedir yerinden kıpırdamamıştı. Takvim-i Ticaret gazetesi konu ile alakalı yayınladığı haberde, deniz üzerinde başıboş duran gemilerde yaşayanların karınlarını doyurup, giyinip kuşanmak isteyecekleri ve böyle başıboş durduka da sonunda ona buna saldıracaklarını iddia etmiştir. İstanbul sahillerinde yaşanan bu başıboşluğu önlenmesi için, Avrupa liman kentlerinin tamamında uygulanan “patent” usulüne geçilmesi gerektiğini belirten Gazete, İstanbul Limanı’na girip çıkmak isteyen gemilerin kayıt altına alınarak belirli bir vergiye tabi tutulması gerektiği fikrini kamuoyu ile paylařmıřtır²³⁵.

Gazete, Osmanlı Devleti’nde kullanışlı ve geniş limanların inşa edilmesi amacıyla yayınladığı yazılarda, modern limanlara sahip şehirlerden örnekler vererek, böyle şehirlerde limanların ticarete olan katkısı üzerinde durmuştur. Bu bağlamda Malta adası ile ilgili yayımlanan bir haberde, Malta limanının, eski tarihlerden beri meşhur bir liman olduğu bildirilmiştir. Kalküta-İskenderiye-Londra hattı üzerinde stratejik öneme sahip adanın büyük ticarî gemilerine durak noktası olması amacıyla İngiltere tarafından önemsendiği belirtilmiştir. Adanın İngiliz ticaret gemilerine bir durak noktası olması amacıyla İngiliz bir şirketin limanda büyük bir havuz inşa etmeye başladığı ve 1861 senesinde Malta Hükümeti ile 10 yıllık bir anlaşma yaptığı bilgisi kamuoyu ile paylařılmıřtır²³⁶.

²³⁴ Takvim-i Ticaret, 9 Recep 1283 (17 Kasım 1866), S.42, s. 1

²³⁵ Takvim-i Ticaret, 25 şevval 1283 (2 Mart 1867), S.57, s.1

²³⁶ Takvim-i Ticaret, 1 şaban 1283 (9 Aralık 1866), S.45, s.2

Bir ülkede deniz taşımacılığının ve ticaretin gelişimi için modern limanların inşası kadar liman gümrüklerinin de düzenlenmesi önemlidir. Bu bağlamda Osmanlı Devleti, liman ve iskelelerde deniz kumpanyalarının yapmış olduğu taşımacılıkla ilgili yeni gümrük düzenlemeleri yapmıştır. Bu amaçla öncelikle ihraç gümrüklerine gönderilmiş malların burada kontrol edildikten sonra başka bir yerde kontrol edilmemesi amacıyla mühürlenmesine dair bir nizamname yayınlanmıştır. Buna göre, ihraç gümrüklerinden çıkmadan önce sandık, kap ve bunun gibi eşya taşınan kutuların üzerine kontrol edildiğini gösteren kurşun bir mühür vurulmasının kararlaştırıldığı açıklanmıştır. Bu kararın tüccarın isteği üzerine alındığı ve istenmediği takdirde bir kimsenin kutusunun mühürlenmeyeceği belirtilmiştir. Gümrükte vurulacak mühür ve ipinin ücretinin ise elli para olacağı ve peşin alınacağı bildirilmiştir. Mühürlü kutular bir başka gümrüğe ulaştığında ise eğer mühürde bir zedelenme belirtisi yoksa kontrolüne gerek kalmadan sahibine teslim edileceği belirtilmiştir. Son olarak, zedelenme şüphesinin oluşmaması için gümrük memurunun kutuyu düzgün bir biçimde mühürlemesi gerektiği bildirilmiştir²³⁷.

İstanbul İskele ve limanlarında ticaretin giderek gelişmesi gümrüklerde yaşanan aksilikleri de arttırmıştır. İstanbul'a gelen yolcular iskele ve limanlardaki kalabalık nedeniyle doğan kargaşada beraberlerinde getirdikleri eşyaların bir kısmını gümrüklerde unutmuştur. İstanbul gümrüklerinde unutulmuş eşya sayısının giderek artmasıyla gümrük depolarındaki kalabalığın azaltılması için bir dizi uygulamaya başvurulmuştur. Bunlardan biri de gümrükte unutulup teslim alınmayan ürünlerin açık arttırma ile satılmasıdır. Buna göre Osmanlı Devleti'nde gümrükte bırakılıp bir sene boyunca alınmayan ürünler Rüsumat Emaneti tarafından müzayede ile satışa çıkarılmıştır. Gazetede yer alan bir ilanda, İstanbul ve Galata gümrük ambarlarında bir seneden fazla kalan malların, gümrük nizamnamesinin 7. maddesi uyarınca müzayede edileceği bildirilmiştir²³⁸.

Tüccarın modern ticareti öğrenmesi amacıyla eğitilmesi, şirketlerin kurulması, borsa ve bankacılık faaliyetlerinin düzenlenmesi, kara ve demiryollarının ıslahı ve inşası ve de tüm bu konular ile ilgili düzenlenen nizamnamelere bakıldığında, Osmanlı Devleti özellikle Tanzimat yıllarından itibaren ticaretin ülkede gelişimi için büyük çaba harcamıştır. Diğer tüm alanlarda olduğu gibi deniz ticareti ve taşımacılığı ile de yakından ilgilenen

²³⁷ Takvim-i Ticaret, 1 Zilkade 1283 (7 Mart 1867), S.7, s.2

²³⁸ Takvim-i Ticaret, 16 Zilkade 1283 (22 Mart 1867), S.60, s.2

Osmanlı Devleti, liman ve iskelelerinin ıslahı, taşımacılık ile uğraşan kumpanyaların çoğaltılması ve gümrük kurallarının düzenlenmesi gibi yeni düzenlemeler yaparak ihracat ve ithalat miktarını yukarıya çıkarmayı hedeflemiştir. Bu hedefe ulaşıldı mı? Sorusunun cevabı için Osmanlı Devleti'nin önemli limanlarında yaşanan ihracat ve ithalatın değerlerindeki değişime bakılabilir. Bu bağlamda İzmir Limanındaki ihracat, 1855 yılında 2.220.000 Sterlin iken 1869'da 4.540.000 Sterlin seviyesine çıkmıştır. Aynı yıllarda ithalat ise 2.280.000 Sterlinden 3.587.000 Sterline çıkmıştır²³⁹. 1852 yılında Mersin Limanındaki ihracat 82.000 Sterlin seviyesinde iken 1872'de 700.000 Sterline çıkmış, yine aynı yıllarda ithalat ise 88.000 Sterlinden 550.000 Sterline yükselmiştir²⁴⁰. 1855 yılında Trabzon Limanında ise ihracat 342.000 Sterlin iken 1869'da 967.000 Sterline yükselmiştir. Aynı yıllarda ithalat ise 2.432.000 Sterlinden 1.504.000 Sterline gerilemiştir²⁴¹. Verilen değerler göz önünde bulundurulduğunda, Osmanlı Devleti'nin ihracat ve ithalat miktarlarını yukarı çıkarma hedefinin büyük ölçüde olumlu sonuçlandığı görülmektedir.

2.2 Haberleşme

Tarihin eski dönemlerinden beri haberleşme, iki uzak bölge arasındaki iletişim için hayati önem taşımıştır. Modern haberleşme ağları ve iki uzak merkez arasında hızlı bir şekilde iletişim kurmanın imkânı olmayan yıllarda, devletler yönetim anlamında büyük problemler yaşamıştır. Modern haberleşme araçlarının yavaş yavaş insan hayatına girmesi ile birlikte uzak merkezlerden haber alma daha elverişli hale gelmiştir. Haberleşmenin daha elverişli olduğu bölgelerde ise ticaret tabii olarak olumlu yönde gelişim göstermiştir.

Osmanlı Devleti'nde Posta Nezareti'nin kurulduğu 1840 ve Kırım Savaşı ile birlikte telgrafın kullanılmaya başladığı 1853 yılları, haberleşmede yeniliklerin başladığı yıllar olmuştur. Özellikle 1850'li yıllardan sonra haberleşme alanında yeni bir teknoloji olan telgrafın ülkede hızla yayılması, hızlı haber alıp vermenin önemli olduğu ticaretin gelişiminde önemli katkı sağlamıştır²⁴².

²³⁹ Baskıcı, M. a.g.e. s. 67

²⁴⁰ Baskıcı, M. a.g.e. s. 100

²⁴¹ Baskıcı, M. a.g.e. s. 74

²⁴² Baskıcı, M. a.g.e. s. 15-17

2.2.1. Posta Teşkilatı

Osmanlı Devleti'nde haberleşme, posta teşkilatının kurulmasından önce ulaklar veya menzilhane teşkilatı vasıtasıyla yapılmıştır. 19. yüzyıla gelindiğinde haberleşme ağları yetersiz durumdaydı. Haberleşme ihtiyacının karşılanması amacıyla II. Mahmut döneminde haberleşmede alanında daha modern bir yapılanmanın oluşturulması için çalışmalar başlamıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda 23 Ekim 1840'da "Posta Nezareti" kurulmuştur. Nezaret kısa süre içerisinde Osmanlı ülkesi içerisindeki tüm haberleşme evrakının taşınmasını sağlayan kurum haline gelmiştir. Kısa zamanda ülkede faaliyet alanını genişleten Posta Nezareti, 1849 yılına gelindiğinde Tanzimat kanunlarının uygulandığı tüm eyaletlerde birer merkez açmıştır. "Postahane" levhasının asılı olduğu ofislerde, ofisler arası posta taşımacılığı yapacak atlar da hazır tutulmuştur²⁴³.

Gazetede posta ücretleri ile ilgili resmi bir ilan yayınlanmıştır. Mektup ücretlerinin konu edildiği ilanda, üç dirhem²⁴⁴ ücreti olan sıradan bir mektubun 60 saat mesafeye kadar 2 kuruş taşıma ücreti ile ücretlendirileceği bildirilmiştir. Söz konusu mektubun 120 saat taşıma mesafesine kadar 4, 200 saate kadar ise 6 kuruş taşıma ücreti ile ücretlendirileceği belirtilmiştir. 200 saatten daha fazla bir taşıma süresine sahip olan mektupların ise saat fark etmeksizin 9 kuruş taşıma ücretine tabi olacağı kamuoyu ile paylaşılmıştır²⁴⁵. Ayrıca adrese teslim edilen postalardan da 20 para teslim ücreti alınacaktı. Eğer posta taahhütlü gönderilmiş ise bu ücret 40 para olacaktır²⁴⁶. Mektuptan daha büyük olan gazete ve dergi gibi eşyaların taşıma ücretleri ise farklıdır. Kara ve deniz yolu ile nakledilecek gazetelerin küçük boy olanlarının nakil ücreti adet başına 5 paradır. Orta büyük boy olarak nitelendirilen gazetelerden adet başına 20 para ücret alınacaktır. Risale şeklinde on beş yapraktan kalın olan yayınlar ise kitap ücretlendirmesine tabi tutulmuş ve ağırlığına göre ücret alınmıştır²⁴⁷.

Mektup ve gazeteler gibi düşük değere sahip eşyaların nakil ücretleri de düşük tutulmuştur. Fakat Posta Teşkilatı yalnızca düşük değerdeki eşyaların taşımacılığını yapmamıştır. Yükte hafif pahada ağır olarak nitelendirilebilecek eşyaların taşımacılığını da

²⁴³ Çadırcı, M. a.g.e. s. 294-296

²⁴⁴ 1 Dirhem: 3,20 Gram

²⁴⁵ Takvim-i Ticaret, 3 Şevval 1282 (19 Şubat 1866), S.3, s.2

²⁴⁶ Takvim-i Ticaret, 7 Zilkade 1282 (24 Mart 1866), S.8, s.1

²⁴⁷ Takvim-i Ticaret, 4 Muharrem 1283 (19 Mayıs 1866), S.16, s.1

yapan teşkilat, böyle kıymetli ürünler için sigorta sistemi geliştirmiştir. Bu amaçla nakit para ve değerli eşya nakli yaptıracak olanlardan posta ücretine ek olarak saat başına on iki para olmak üzere sigorta ücreti talep edilmiştir²⁴⁸.

Posta Teşkilatı kurulduktan sonra eşya taşımacılığına olan ilgi de artmıştır. Bu nedenle yıllar geçtikçe yoğunluk da artmıştır. Yaşanan yoğunluk ise çeşitli aksaklık ve güvenlik problemlerini beraberinde getirmiştir. Aksaklıklardan biri posta ücretlerinin alınması sırasında yaşanmıştır. Postanelere gelen müşteriler kendilerinden fazla para alındığı iddiasıyla sık sık Postahane-i Amire'ye şikâyetlerde bulunmuşlardır. Gelen şikâyetleri dikkate alan Postahane-i Amire, posta ücretlerinin düzenli, eksiksiz ve tam alınması amacıyla gönderilen postaların üzerine posta pulu yapıştırılması kararı almıştır. Bu amaçla, yapılacak olan düzenleme gazetelerde ilan edilerek kamuoyu bilgilendirilmiştir. Söz konusu ilana göre, taşrada posta müdürünün görevli olduğu postanelerden gönderilecek postaların üzerine yeşil, kırmızı, mavi, sarı, mor ve turuncu renkli pullardan biri yapıştırılacak ve bu postanın nakledildiği yerde ücretinin verildiği anlamına gelecekti. Posta müdürünün olmadığı taşra postanelerinden gönderilen posta üzerine ise kahverengi pul yapıştırılacak ve bu posta ücretinin alınmadığını gösterecekti²⁴⁹.

Postaneler hakkında Postahane-i Amire'ye gelen bir başka şikâyet ise taahhütlü postaların zamanında teslim edilmemesidir. Postahane-i Amire'ye bu konuda gelen yoğun şikâyetler üzerine, postanın teslim edileceği adresteki postanede ilk açıldığı anda üzerine damga vurulması kararlaştırılmıştır. Bu sayede postanın zamanında teslim edilip edilmediğinin anlaşılacağı düşünülmüştür²⁵⁰.

Postaneler dışında gerçekleşip Postahane-i Amire'yi önlem almak zorunda bırakan çeşitli problemler de yaşanmıştır. Bunlardan biri usulsüz şekilde posta taşımacılığının yapılmasıdır. Postaların postane araçları vasıtasıyla taşınması gerekirken usulsüz biçimde halktan posta toplayan bazı kişiler de posta taşımacılığı yapmıştır. Aslında bu durum kanunsuz yoldan da olsa Osmanlı Devleti'ndeki ilk özel kargo sistemi olarak görülebilir. Fakat yapılan işlem kanunsuz olduğu ve bu durum Posta Teşkilatını zarara uğrattığı için Postahane-i Amire çeşitli ilanlarla durumun önüne geçmek istemiştir. Yayınlanan resmi

²⁴⁸ Takvim-i Ticaret, 21 Rebiul Ahir 1283 (2 Eylül 1866), S.31, s.2

²⁴⁹ Takvim-i Ticaret, 7 Zilkade 1282 (24 Mart 1866), S.8, s.1

²⁵⁰ Takvim-i Ticaret, 29 Rebiul Evvel 1283 (11 Ağustos 1866), S.28, s.1

ilanda, bazı kişilerin ücreti karşılığında mektup taşıdığı ve bunu da meslek haline getirdiği belirtilmiştir. Bu gibi kişilerin şehir postası kanuna aykırı davrandıkları ve yakalandıkları takdirde yirmilik beyaz mecidiye miktarında cezaya çarptırılacakları bildirilmiştir²⁵¹.

Postane dışında yaşanan belki de en büyük problem eşkıya saldırılarıyla idi. Uzak bölgelere giden kargo araçları, yolun ıssız bölgelerinde eşkıya saldırısına uğrar ve kargosu yapılan değerli eşyalar eşkıya tarafından yağmalanırdı. Bu yağma haberleri de sık sık gazetelerde konu edilmiştir. Bu bağlamda gazetede yayınlanan bir haberde, 1866 yılının Temmuz ayının 20'sinde İstanbul'dan Şam'a doğru yola çıkan kargo arabasının İznik civarında saldırıya uğradığı ve posta arabasındaki hurçların²⁵² eşkıyanın eline geçtiği bildirilmiştir. Ayrıca eşkıyanın eline geçen hurçlarda Antakya'ya gönderilmiş olan 1020 kuruşluk nakit ile çeşitli mahallere giden evrakların da olduğu belirtilmiştir²⁵³. Posta eşkıyalığının önüne geçmek için gerek Hükûmet gerekse Postahane-i Amire tarafından birçok tedbir alınmıştır. Fakat alınan tedbirler yalnızca posta araçlarının güvenliğini arttırmak olmamıştır. Posta eşkıyalığının önüne geçmek isteyen Postane-i Amire, çıkardığı bir nizamname ile Mart 1866 tarihinden itibaren posta araçlarında beyaz mecidiye ve bakır sikkeler gibi nakit paraların taşınmamasına karar vermiştir. Paranın yanı sıra posta hurçlarına sığmayacak kadar büyük olan eşyaların da postaneler tarafından kabul edilmeyeceği belirtilmiştir²⁵⁴.

Osmanlı Devleti'nde modern taşımacılık yapacak olan Posta Teşkilatı 1840 yılında kurulmuştur. Taşımacılığa başladığı tarihten kısa süre sonra yaygınlaşan ve bir posta ağı haline gelen kurum, yıllar içerisinde giderek profesyonelleşmiş ve daha düzenli, sistemli ve korunaklı posta taşımacılığı yapar hale gelmiştir. Sanayi İnkılabı sonrasında dünya, sürekli büyüyen bir ticaret ağı ile sarılmaya başlamıştır. Dünyada gelişen ticaret ağının en önemli parçalarından biri olan haberleşmenin, Osmanlı Devleti topraklarında da giderek gelişmesi, özellikle Tanzimat Yıllarından itibaren dünyadaki ticaret ağına daha fazla dâhil olmak isteyen Osmanlı Devleti'ne önemli derecede fayda sağlamıştır.

²⁵¹ Takvim-i Ticaret, 1 Recep 1283 (9 Kasım 1866), S.45, s.2

²⁵² Güvenli şekilde taşınması için postanın konulduğu bez torba

²⁵³ Takvim-i Ticaret, 21 Rebiul Ahir 1283 (Eylül 1866), S.31, s.2

²⁵⁴ Takvim-i Ticaret, 7 Zilkade 1282 (24 Mart 1866), S.8, s.1

2.2.2. Telgraf

Osmanlı Devleti'nde haberleşme, öteden beri menzil teşkilatı ile yapılmaktaydı. Daha sonra gelişen menzilhaneler, posta teşkilatı olarak yeni ve modern şekilde örgütlenerek kısa sürede tüm ülkede yaygınlaşmıştır. Haberleşmenin bu tanıdık yüzü dışında, Sanayi İnkılabı sonrası, gelişen teknolojinin bir ürünü olarak telgraf icat edilmiştir. Telgraf 1850'li yıllardan itibaren Osmanlı ülkesi tarafından tanınmış ve hızla yaygınlaşmıştır.

1832 yılında icat edilen telgraf 1843 yılından itibaren haberleşme aracı olarak kullanılmaya başlanmıştır. Osmanlı Devleti Kırım Savaşı sebebiyle telgraf teknolojisi ile erken tanışmıştır. Kırım Savaşı sırasında İngiltere ve Fransa, savaş alanından bilgi almak amacıyla İstanbul-Varna-Şumnu-Ruşçuk-Kırım arasına telgraf hattı döşemişlerdi. Savaş sürerken İstanbul-Edirne-Şumnu arasına da kablolar döşenmiştir. Savaşın bitmesinden sonra telgraf hatları Osmanlı Devleti'nin kullanımına bırakılmış ve zamanla hatlar genişletilmiş ve Devletin belli başlı büyük kentlerinde telgraf merkezleri kurulmuştur. 24 Ekim 1859 yılında yayınlanan Telgraf Nizamnamesi sonrasında telgraf ile haberleşme, belli kurallara bağlanmış ve telgrafhanelerde düzenlemelere gidilmiştir. Örgütlenen telgrafhanelerde müdür ve müdür yardımcısı ile muhabere memuru dışında gerekli yerlerde yabancı dil bilen memurlar da bulunmuştur. 1872 yılına gelindiğinde ise posta ve telgraf idareleri tek merkezde birleştirilerek "Posta ve Telgraf İdaresi" kurulmuştur²⁵⁵.

Takvim-i Ticaret gazetesi diğer teknolojik gelişmeler gibi haberleşmenin yeni yüzü olan telgrafa da yakın ilgi göstermiştir. Gazetede telgrafhaneler, telgraf hatları ve ücretleri ile ilgili çok sayıda yayım yapılmıştır. Ayrıca dünyanın farklı yerlerinde inşası süren telgraf hatları ile ilgili haberlere de yer verilmiştir.

Gazetede yayınlanan resmi bir ilanda, Telgraf İdaresi'nin İstanbul'dan farklı şehirlere yollanacak telgraflar için kuruş üzerinden oluşturduğu ücretlerin tablosuna yer verilmiştir²⁵⁶. İlanda yayınlanan fiyat listesi aşağıdaki gibidir:

<i>İzmit'e</i>	25
----------------	----

²⁵⁵ Çadırcı, M. a.g.e. s. 297-299

²⁵⁶ Takvim-i Ticaret, 13 Ramazan 1283 (13 Ocak 1867), S.51, s.1

<i>Ankara'ya</i>	<i>10</i>
<i>Yozgat'a</i>	<i>35</i>
<i>Sivas'a</i>	<i>45</i>
<i>Diyarbakır'a</i>	<i>60</i>
<i>Musul'a</i>	<i>75</i>
<i>Bağdat'a</i>	<i>90</i>
<i>Hacı Kara'ya</i>	<i>90</i>
<i>Daracı'ya</i>	<i>100</i>
<i>Basra'ya</i>	<i>110</i>
<i>Kavva'ya</i>	<i>115</i>
<i>Halep'e</i>	<i>50</i>
<i>Beyrut'a</i>	<i>55</i>
<i>Gazze'ye</i>	<i>55</i>
<i>Yafa'ya</i>	<i>65</i>
<i>Trabzon'a</i>	<i>55</i>
<i>İzmir'e</i>	<i>25</i>
<i>Kala-i Sultaniye'ye</i>	<i>20</i>
<i>Kudüs-i Şerif'e</i>	<i>65</i>
<i>Ayvâlî'ya</i>	<i>20</i>
<i>Urfa'ya</i>	<i>55</i>

Telgraf İdaresi'nin yukarıdaki ücretlendirmesi standart telgraf boyutu olan 20 kelimelik mesajlar içindir. Ayrıca gönderilecek telgraf mesajının dili ücretlendirmede farklılığa neden olmaktadır. Telgraf İdaresi tarafından yayınlanan bir başka ilanda, İstanbul'dan Bursa ve Urfa'ya gönderilecek olan yabancı dildeki 20 kelimelik telgraf metni için alınacak ücret kamuoyu ile paylaşılmıştır. Buna göre, İstanbul'dan Bursa'ya gönderilecek telgraf için 5 kuruş, Urfa'ya gönderilecek telgraf için ise 138 kuruş ücret talep edilmiştir²⁵⁷.

Osmanlı Devleti Avrupa'da gelişen diğer teknolojik ürünlerle kıyaslandığında, telgrafı çok daha kısa süre içerisinde benimsemiş ve ülkesinde yaygın hale getirmiştir. 1865-1866 yılları arasında Osmanlı Devleti'nin sahip olduğu telgraf hattının uzunluğu önceki yıla göre üç katına çıkmıştır. İnşası devam eden hatlar da hesaplandığında Osmanlı ülkesinde telgraf hattının uzunluğu 13757 km'ye ulaşmıştır. Bu hatların kullanılması için gereken telgrafhanelerin sayısı ise 135'tir. Osmanlı Devleti'nin iç haberleşmesinde kullandığı bu ağların dışında dış ülkelerle haberleşmeyi sağlamak için de telgraf hatları mevcuttur. Bunlar, İtalya, Avusturya, Memleketeyn, Sırbistan, Yunanistan, Mısır, İran ve Hindistan'a kadar uzanmaktadır. Ayrıca Boğaziçi, Çanakkale ve Tuna'da su altına döşenmiş yüksek teknolojik hatlar da mevcuttur²⁵⁸.

Osmanlı Devleti, telgraf hatları konusundaki bu başarılı atılımının yanında telgraf araç gereçlerini ülke içerisinde üretmek içinde çabalamış ve bu amaçla 1869 yılında İstanbul'da bir Telgraf Fabrikası dahi kurmuştur²⁵⁹.

Osmanlı Devleti topraklarındaki telgraf hatları yalnızca Osmanlı Hükûmetinin döşediği telgraf kablolarından ibaret değildir. Aynı zamanda Osmanlı Devleti topraklarını transit geçiş için kullanan yabancı devletlerin hatları da mevcuttur. Özellikle İngiltere, Hindistan gibi kendisi için son derece önemli olan sömürgesi ile kesintisiz ve en hızlı iletişimi sağlamak için Osmanlı Devleti topraklarından telgraf hattı geçirmiştir. İngiltere-

²⁵⁷ Takvim-i Ticaret, 10 Safer 1283 (24 Haziran 1866), S.21, s.1

²⁵⁸ Takvim-i Ticaret, 17 Safer 1283 (1 Temmuz 1866), S.22, s.1

²⁵⁹ Baskıcı, M. a.g.e. s.15

Hindistan arasında, Ocak 1867 yılından önceki son dokuz ayda 22886 adet telgraf çekilmiştir. Bu telgrafların bir bölümü de Osmanlı Devleti toprakları üzerinde yer alan hatlardan geçmiştir. Söz konusu telgraflar, İran ve Rusya üzerinden İngiltere'ye ulaşan telgraflardan çok daha kısa sürede gönderilebildiği için İngiltere, Osmanlı Devleti topraklarına döşemiş olduğu telgraf hatlarına büyük önem vermiştir²⁶⁰.

Takvim-i Ticaret gazetesinde yer alan telgraf konulu haberlerin bir kısmı da Osmanlı Devleti toprakları dışında yer alan ve Avrupalı devletler tarafından yapımı planlanan telgraf hatları ile ilgilidir. Bu bağlamda İngiltere'nin Amerika ile arasında kurmuş olduğu telgraf ağı üzerinde detaylı şekilde durulmuştur. Buna göre hali hazırda Amerika'nın batısında yer alan şehirlerinde İngiltere tarafından inşa edilmiş olan 95 adet deniz altı telgraf hattı mevcuttur. Fakat bu hatların İngiltere-Amerika arasındaki haberleşme için yeterli olmadığı görülmüş ve bunun için yeni bir hattın açılması planlanmıştır. Yeni açılacak hattın güzergâhı ise Amerika'nın doğu şehirlerinden başlayarak Rusya'nın Sibiryâ bölgesine, oradan Rusya üzerinden Avrupa'ya ve oradan da İngiltere'ye olacak şekilde planlanmıştır²⁶¹.

Osmanlı Devleti, haberleşme alanında yeni bir teknoloji olan telgrafı kısa süre içerisinde benimsemiştir. Tanzimat Yıllarında Osmanlı Hükûmeti, telgraf hatlarının tüm ülkeyi kaplaması için çalışılmış ve büyük oranda da başarılı olmuştur. Zira 1870 yılına gelindiğinde 301 adet telgrafhane Anadolu ve Rumeli'de hizmete girmiştir. Bu bağlamda, Osmanlı Devleti'nin uzun yıllar Avrupa'dan almaya çalıştığı yüksek teknolojili ürünlerin, ülkede büyük ölçüde uygulanabilen tek örneği telgraf hatları olmuştur.

3. Eğitim ve Sosyal Hayat

3.1. Eğitim

Osmanlı Devleti'nde eğitim kurumu olarak kullanılan ilk medrese 1331 yılında Orhan Bey döneminde açılmıştır²⁶². Bu tarihten sonra medreseler, Osmanlı Devleti'nde Müslümanların eğitim kurumu olmaya devam etmiştir. Osmanlı Devleti'nde yaşayan

²⁶⁰ Takvim-i Ticaret, 13 Ramazan 1283 (19 Ocak 1867), S.51, s.2

²⁶¹ Takvim-i Ticaret, 25 Ramazan 1282 (11 Şubat 1866), S.2, s.2

²⁶² Sarıbiyik, M. (2003), "İlk Osmanlı Medreseleri", *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3), 2

gayrimüslimler ise kendi dini cemaatlerinin içerisinde ve kiliselerine bağlı olacak biçimde eğitim kurumları oluşturmuşlardır. Osmanlı Devleti'nde eğitimde reform fikri ilk defa 18. yüzyılda kendisini göstermeye başlamıştır. Devletin eğitim alanında giriştiği yenilik çalışmaları, kaybedilen savaşların etkisi ile askeri eğitim üzerine odaklanmıştır. Bu yöndeki ilk çaba, 1716'da Fransız bir subay olan Rocheford'a hazırlatılan askeri rapordur. Rapora göre, Osmanlı ordusuna istihdam subayı yetiştirilmesi için Babiali nezdinde yabancı danışmaları olan bir okulun açılması önerilmiştir²⁶³.

Askerî odaklı olacak şekilde eğitimde yenilik çabaları uzun yıllar devam etmiş ve III. Selim ve II. Mahmut dönemlerinde “Mühendishane-i Berri Hümayun” ve “Mühendishane-i Bahri Hümayun” gibi yeni eğitim kurumları kurulmuştur. Tanzimat Fermanı'nın ilanından sonra yeni eğitim kurumlarının açılmasına devam edilmiştir. 1838 yılında Meclis-i Vâlâ'da alınan kararla birlikte Osmanlı Devleti'nde ilk defa “Rüştiyeler” hizmete girmiştir. Ortaokul seviyesinde eğitim veren Rüştiyelerde, dini ve ahlaki eğitim ağırlığını korumasına rağmen, “fenni” bazı dersler de verilmiştir. Yüksekokul seviyesinde sivil okulların yetersizliği nedeniyle Sultan Abdülmecit 1845'te Meclis-i Vâlâ'yı toplayarak durumun görüşülmesini istemiştir. 1862'de “*Mahrec-i Eklam*” adında bir dil okulu açılmış, 1867 ve 1873'te lise seviyesinde eğitim veren Galatasaray ve Darüşşafaka Sultanileri eğitime başlamıştır²⁶⁴.

Takvim-i Ticaret gazetesinin yayınlandığı yıllar, Osmanlı Devleti'nde birçok yeni okulun açıldığı bir döneme denk gelmektedir. Bu nedenle Takvim-i Ticaret gazetesinde eğitimin gelişimi, yeni tip okulların açılması ve eğitimin ekonomiye ne gibi faydaları olacağı, ticaret, sanayi ve ziraatın eğitim yoluyla nasıl gelişeceği hakkında yazılara yer verilmiştir.

Bir milletin refah ve saadetinin artması için eğitimde ileri seviyede olması gerekmektedir. Bu bağlamda Takvim-i Ticaret gazetesi, Osmanlı Devleti'nin eğitimde kaliteyi sağlaması durumunda kısa sürede Avrupalı devletlerin geldiği ekonomik seviyeye gelebileceğini belirtmiştir²⁶⁵. Bu amaçla Hükûmet, İstanbul ve Bilad-ı Selase'de²⁶⁶ birçok

²⁶³ Tekeli, İ.-İlkin, S. (1993), *Osmanlı İmparatorluğu'nda Eğitim ve Bilgi Üretim Sisteminin Oluşumu ve Dönüşümü*, Ankara: TTK, 28

²⁶⁴ Tekeli, İ.-İlkin, S. a.g.e. s. 60-65

²⁶⁵ Takvim-i Ticaret, 29 Şaban 1283 (6 Ocak 1867), S.49, s.1

rüştiye açmış ve halkın eğitimi konusunda çaba sarf etmiştir. Açılan çok sayıda rüştiye her sene Şevval ayında, ilkokul seviyesinde olan sıbyan mekteplerini bitirmiş olan öğrencilerden öğrenci kabul etmeye başlamıştır. Sıbyan mektebi mezunu öğrencileri sınavsız kabul eden rüştiyeler, sıbyan mekteplerinin sayısının hızla artmasından sonra sınavla öğrenci kabulüne başlamıştır. Bu bağlamda sıbyan mektebi mezunu öğrencilerin rüştiyelere girebilmesi için Kur'an-ı Kerim'i dört defa hatmetmiş olması, ilmihal ve tecvit risalelerini okumuş olması ve Türkçe'yi kusursuz şekilde okuyabilmesi istenmiştir²⁶⁷.

Osmanlı Hükûmeti, başkent dışındaki eğitim kalitesinin arttırılmasına da en az Başkentteki kadar önem vermiştir. Bu kapsamda, Selanik'te de sıbyan mektepleri açılmıştır. Selanik'te yaşayan yaklaşık 15 bin Müslüman da, Hükûmetin eğitime verdiği önemi destekleyerek çocuklarını bu okullara göndermiştir²⁶⁸.

Osmanlı Devleti'nde eğitim kurumları yalnızca Hükûmet tarafından açılan okullardan ibaret değildir. Birçok farklı din ve mezhepteki halk, kendi okullarını açabilmekte ve devletin denetimi şartıyla buralarda öğrenci eğitebilmekteydi. Saraybosna'da bulunan Hıristiyan okulu da bu duruma bir örnektir. Yaklaşık 200 öğrenci kapasitesine ulaşmış olan okulda, öğrencilere tarih, coğrafya, hesap, gramatik ve İtalyanca gibi her alanda birçok farklı ders verilmiştir. Gazetede yer alan bir habere göre, her sene mevsim sınavları yapılan okulda, bu sene sınavlara Bosna vilayeti genel kumandanı, vali paşa, Üçüncü Ordu Kumandanı Mirliya Ali ve İbrahim Paşalar ile mülkiye memurları katılmıştır²⁶⁹. Üst düzey asker ve devlet memurlarının, gayrimüslim bir okulun mezuniyet sınavlarına katılması, Osmanlı Devleti'nin Tanzimat yıllarında eğitimin gelişimine verdiği önemi ortaya koymaktadır.

Osmanlı Devleti'nde sıbyan mektepleri ve rüştiyelere devam eden öğrencilerin bu okulları bitirdikten sonra gidebilecekleri yüksekokulların sayısı yetersiz seviyedeydi. Askerî okulların yanı sıra bazı dil okulları mezun öğrencilerin tercih edebileceği başlıca yüksekokullardı. Halkın önemli derecede doktora ihtiyaç duyduğu Osmanlı Devleti'nde sivil doktor yetiştiren bir okul da bulunmamaktaydı. 1838 yılında kurulmuş olan "Darü'l

²⁶⁶ Üsküdar, Eyüp Sultan ve Galata için kullanılan bir tabirdir: Parlatur, İ. (2011), *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Ankara: Yargı Yay. 196

²⁶⁷ Takvim-i Ticaret, 9 Recep 1283 (17 Kasım 1866), S.42, s.1

²⁶⁸ Takvim-i Ticaret, 25 Şevval 1283 (2 Mart 1867), S.57, s.1-2

²⁶⁹ Takvim-i Ticaret, 4 Cemaziyel Ahir 1283 (14 Ekim 1866), S.37, s.2

Ulümü'l Hekimiye-i Osmaniye" isimli okulda yetişen doktorlar o dönemlerde genellikle asker kışlalarında görev yapmaktaydı²⁷⁰. Bu eksikliğin giderilmesi ve ülkede sivil görev yapacak doktor yetiştirilmesi amacıyla "Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye" isminde bir tıp okulu kurulmuştur²⁷¹. Böylece Osmanlı Devleti'nde yüksek dereceli okulların sayısı artmış ve nitelikli devlet memurunun yetişmesi için bir adım daha atılmıştır.

Takvim-i Ticaret gazetesinde eğitim ile ilgili yayınlanan bir başyazıda, ülkede eğitim gören çocuklar üç kısma ayrılmıştır. Buna göre birinci kısımdaki çocuklar, sıbyan mektebini bitirdikten sonra "ulûmelik" eğitimi alarak ilmiye sınıfına mensup olanlardır. İkinci kısımdaki çocuklar, sıbyan mektebini bitirdikten sonra rüştiyeye devam ederek oradan da askeri okullara veya dil okullarına gidenlerdir. Üçüncü kısım çocuklar ise mahalle mektebini bitirdikten sonra esnaf ve tüccarın yanında çalışmaya başlayan çocuklardır. Gazete, bu üç kısımdan mahalle mektebini bitirdikten sonra esnaf ve tüccarın yanında çalışan çocuklar üzerinde durmuştur. İstanbul'da esnaf ve tüccarın yanına verilen çocukların çok küçük yaşta olduğu ve bu çocukların işe giderken aynı zamanda okula devam edemedikleri için ileriki yıllarda tüccar ve esnaf olacak çocukların eğitimsiz ve cahil yetiştiğini belirtmiştir. Bir çocuğun, herhangi bir okula altı yedi sene devam ettikten sonra okuma-yazma öğrenebileceği ve basit bir mektubu yazıp tüccar defterlerini tutabileceğini söyleyen gazete, esnaf ve tüccarın yanında işe başlayacak olan çocukların temel eğitimlerini almalarının, ülkede modern ticaretin gelişimine katkıda bulunacağını belirtmiştir²⁷².

Ticaretin eğitim yolu ile de gelişebileceğini belirten gazete, Belçika'da hali hazırda öğrenci yetiştirmekte olan ticaret okullarını Osmanlı kamuoyuna tanıtan bir yazı yayınlamıştır. Yazıya göre, Belçika'da Fransızca eğitim veren bu ticaret okulu 18-20 yaş aralığındaki öğrencileri kabul ederek öğrencilere ticaret tarihi, millî servet, istatistik, deniz ve kara ticareti hukuku, gümrük nizamı, gemi inşası teçhizatı, tarih, coğrafya, mülki hukuk, sanat, Almanca, İngilizce ve İtalyanca derslerini vermiştir. Ayrıca bu öğrencilerin okulda kalmadıkları, akşam derslerin bitiş saati ile kendi evlerine gittikleri belirtilmiştir. Okulun detaylı bir tanıtımını yapan gazete, ticaret alanında bu gibi iyi eğitim veren bir

²⁷⁰ Tekeli, İ.-İlkin, S. a.g.e. s. 62-63

²⁷¹ Takvim-i Ticaret, 11 Şevval 1283 (16 Şubat 1867), S.55, s.1-2

²⁷² Takvim-i Ticaret, 21 Rebiul Ahir 1283 (2 Eylül 1866), S.31, s.2

okulun İstanbul'da da açılmasını talep etmiştir. Aynı zamanda böyle bir okulun açılması, ticaret yapacak kalifiye tüccarın yetişmesini sağlayacağından Babıali'nin bu konu hakkında çalışmasını istemiştir²⁷³.

Esnaf ve tüccarın iyi bir eğitime ihtiyacı olduğunu devamlı şekilde vurgulayan gazete, Mösyö Nat adında bir Fransızın Galata Borsası'nda ticaret kanunları üzerine ders vereceğini ilan ederek tüccar ve esnafın derslere katılmasının kendilerine önemli yarar sağlayacağı belirtilmiştir²⁷⁴. İstanbul'da, esnaf ve tüccara eğitim konusunda yarar sağlayacak bir başka özel ders ise Mösyö Misyonat tarafından verilmiştir. Gazetede yer alan bir başka ilanda, ticarete yeni başlamak isteyenler için yapılacak derslerin Beyoğlu Kana sokakta bulunan 11 numaralı evde verileceği okuyucu ile paylaşılmıştır²⁷⁵.

Tanzimat yılları, Osmanlı Devleti için büyük bir reform dönemi olmuştur. Bu yıllarda uygulanmaya çalışılan yeniliklerin neredeyse tamamı Avrupa menşeliydi. Avrupa'da uygulanan ve Osmanlı Devleti'nde de uygulanmak istenen yeniliklerin doğru biçimde anlaşılması ve ülkede uygulanabilmesi için ise yabancı dil eğitimi önem arz etmekteydi. Osmanlı Devleti kendi egemenliği altında bulunan ve halkın çoğunluğunun Türk olmadığı eyaletlerinde idarenin yürütülebilmesi amacıyla "Eyalet Divan Tercümanı" görevlendirmiştir. Halkın çoğunluğunun konuştuğu dile göre "Arap Tercümanı", "Kudüs-i Şerif'te Rum Tercümanı", "Girit Halk Tercümanı" şeklinde sınıflandırılan tercümanlar Osmanlı Devleti'nin bölgeye atadığı idareciye yardım etmekle görevlendirilmiştir²⁷⁶.

Osmanlı Devleti, idarenin merkezi olan İstanbul'da ise Divan-ı Hümayun Tercümanları görevlendirmiştir. Daha çok Rumların istihdam edildiği Divan-ı Hümayun Tercümanlığı, 1821 yılında çıkan Yunan isyanına divanda tercüman olan Rumların destek vermesi sonucunda sorgulanmaya başlanmıştır. Devletin memuru olarak görev yapan Rumların, Devlet çıkarına aykırı hareket etmesi, Padişah II. Mahmut'u Müslüman tercümanlar yetiştirme fikrine itmiştir. Bu amaçla Nisan 1821 tarihinde, devletin ihtiyacını

²⁷³ Takvim-i Ticaret, 15 Rebiul Evvel 1283 (28 Temmuz 1866), S.26, s.1

²⁷⁴ Takvim-i Ticaret, 17 Safer 1283 (1 Temmuz 1866), S.22, s.2

²⁷⁵ Takvim-i Ticaret, 22 Şaban 1283 (30 Aralık 1866), S.48, s.2

²⁷⁶ Balcı, S. (2006), *Osmanlı Devleti'nde Tercümanlık ve Babıali Tercüme Odası*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 18

karşılacak şekilde tercüman yetiştirilmesi görevi ile Yahya Naci Efendi Divan tercümanlığına atanmıştır²⁷⁷.

Yahya Naci Efendi, Divan Tercümanlığına atandıktan sonra Babıali Tercüme Odasını kurmuştur. Böylece Nisan 1821'den sonra Devletin idari merkezinde yabancı dil bilen memur ihtiyacı Tercüme Odası'ndan karşılanmaya başlanmıştır. Fakat Osmanlı Devleti'nin birçok farklı Avrupalı devlet ile artan ilişkileri sebebiyle Tercüme Odası'nda görevli tercümanlar yetersiz kalmıştır. Bu yüzden Osmanlı Devleti'nde yabancı dil bilen memurlara ihtiyaç artarak devam etmiştir. Dil bilen insan sayısını arttırmak için başvuru olan ilk yöntem ise yabancı dillerin dilbilgisi kitaplarını Türkçeye çevirmek olmuştur. Bu amaçla, Umum-ı Mekatib-i Askeriye-i Daire-i İdadiyesi Ders Nazırı olan İsmail Hakkı Efendi, Fransızca öğrenmek isteyenler için faydalı olacak "*Olandrof*" isimli kitabı Türkçeye çevirmiştir. Gazetede yer alan bir haberde ise çeviriyi yapan İsmail Hakkı Efendi'ye özel bir teşekkürde bulunulmuştur²⁷⁸.

Yabancı dilden Türkçeye çevrilen kitaplar yalnızca dilbilgisi kitapları olmamıştır. Osmanlı Devleti'nde kurulan yeni okulların derslerinde kullanılacak kitaplar da, Türkçe eğitimin devam ettirilebilmesi amacıyla Türkçeye çevrilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla, Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye çatısı altında yeni bir daire kurulması ve bu dairenin tıp eğitiminin verileceği Fransızca kitapları Türkçeye tercüme etmesi kararlaştırılmıştır²⁷⁹.

Osmanlı Devleti, sanayi, ticaret, tarım gibi ekonomik alanlarda Avrupa'yı yakalamak amacıyla giriştiği reform uygulamalarında eğitim alanına büyük önem vermiştir. Eğitimin her alanını düzenleyerek modern bir eğitim sistemi kurmayı hedefleyen Osmanlı Devleti, bu amaçla çok sayıda yeni okul açmış, öğretmenlerinin kalitesini arttırmaya çalışmış ve eğitimi, bakanlık seviyesinde yeniden düzenleme yoluna gitmiştir. Takvim-i Ticaret gazetesi, yayımlandığı yıllarda eğitim ile ilgili yapılan düzenlemelerle yakından ilgilenmiş ve açılan yeni okullar ile ilgili detaylı yayınlar yapmıştır. Aynı zamanda gazete, Osmanlı Devleti'nde var olmayan ve ülkeye nitelikli tüccar yetiştirilmesi konusunda fayda sağlayacak ticarî okulların açılması için de çaba harcamış ve kamuoyunu bu konuda bilgilendirmeye çalışmıştır.

²⁷⁷ Balcı, S. a.g.e. s. 84

²⁷⁸ Takvim-i Ticaret, 8 Rebiul Ahir 1283 (20 Ağustos 1866), S.32, s.2

²⁷⁹ Takvim-i Ticaret, 11 Şevval 1283 (16 Şubat 1867), S.55, s.1-2

3.2.Sosyal Hayat

Tanzimat Fermanı ile başlayan yıllar, Devletin her alanda reformlar yaptığı bir dönem olmuştur. Halkın sosyal hayatı da devletin her kademesinde görülen reformlardan payını almış ve klasik Osmanlı sosyal yaşantısında köklü değişiklikler yaşanmıştır. Sosyal hayatta yapılan yenilikler kent ve toplumun yeniden inşasını amaçlamıştır. Cadde ile sokaklarının genişletilmesi ve ahşap yapıların kargir²⁸⁰ yapılara dönüştürülmesi kentsel görünüm düzenlenmesinde temeli oluşturmuştur. Düzenlenen yeni cadde ve sokaklarda açılan yeni kurum ve dükkânlar ise halkın yaşantısını derinden etkilemiştir. Avrupa tarzı mağazaların açılması İstanbul'da vitrin kültürünün oluşmasını sağlamış, tiyatro gibi sanatsal faaliyetlerin icra edildiği yeni binaların yapılması ve iâşe sandıkları gibi kuruluşların faaliyetleri de sosyal yaşantıyı düzenlemiştir²⁸¹.

3.2.1. Kentin Yeniden İnşası

Osmanlı Devleti, klasik İslâm kentlerine çok benzer fakat içerisinde kendine özgü özellikleri de bulunan bir şehir yapısına sahipti²⁸². Osmanlı Devleti'nde bir yerleşim yerinin şehir olabilmesi için oranın "*Cuma kalınır, pazar kurulur*" yer olması gerekmektedir. Cami ve pazar alanı etrafına ya da kurulan mahalle tipi yerleşim Osmanlı Devleti dönemindeki şehirlerin temel yapısını oluşturmuştur. Benzer şekilde gayrimüslim nüfusta kendi ibadethaneleri etrafına yerleşerek mahalleler oluşturmuş ve buralarda yaşamıştır²⁸³.

Kanuni Sultan Süleyman'ın iktidarının son yıllarına denk gelen 1550'li yıllardan itibaren Osmanlı Devleti'nin klasik şehir yaşamında aksaklıklar meydana gelmeye başlamıştır. Bu yıllarda Safevi Devleti'nin kışkırtmaları sonucunda çıkan büyük çaplı ayaklanmalar, Anadolu'da yaşayan halkın buldukları yeri terk ederek daha korunaklı yerlere sığınmasına yol açmıştır. Bu bağlamda, 1596'dan sonra binlerce insan Celâlî saldırılarından kurtulmak için emniyetli şehir ve kasabalara, İstanbul'a, hatta Rumeli'ye kaçmıştır. Bu durum büyük şehirlerin yapısını olumsuz yönde etkilerken, özellikle

²⁸⁰ Taş veya harçla yapılmış olan binalara verilen isim: Parlatur, İ. (2011), *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Ankara: Yargı Yay. 848

²⁸¹ Yerasimos, S. (2006), "Tanzimat'ın Kent Reformları Üzerine", çev. Ali Berktaş, *Tanzimat: Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu*, Ankara: Türkiye İş Bankası Yay. 507

²⁸² Üstündağ, N. (2005), "Osmanlı'da Şehir ve Şehri Geliştiren Unsurlardan Biri Olarak Ayanlar: Vidin ve Rusçuk Örneği (18.yüzyıl)", *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (2), 155

²⁸³ Şahin, İ. (2010), "Şehir", *DİA*, 38, 446

Anadolu'da şehir ve kasabaları neredeyse tamamıyla yok etmeye başlamıştır. Anadolu'daki nüfusun büyük oranda yaşadıkları bölgeleri terk etmeleri Osmanlı Devleti'nin ekonomisini de olumsuz yönde etkilemiştir. Yaşanan olumsuzlukların giderilmesi için çabalayan III. Mehmet ve I. Ahmet, iktidarda oldukları dönemde adaletnameler yayınlarak halkı topraklarına geri dönme konusunda ikna etmeye çalışmıştır²⁸⁴.

Osmanlı Devleti'nin klasik şehir yapısındaki bozulmalar Celali isyanları sonucunda yaşananlarla sınırlı kalmamıştı. Osmanlı Devleti eski gücünü yitirip özellikle Balkanlardaki topraklarını korumak için Avusturya ve Rusya karşısında savunmaya geçtikten sonraki süreçte, geri döndürülemez toprak kayıpları yaşamaya başlamıştır. Osmanlı Devleti, egemenliği altındaki toprakları kaybetmeye başladıktan sonra Müslümanlar, kaybedilen topraklardan Osmanlı Devleti'nin şehir ve kasabalarına göç etmiştir. Bu nedenle Osmanlı Devleti, yüzölçümü olarak küçülmeye başladığı yıllarda nüfus olarak sürekli bir büyüme göstermiştir. Düzensiz nüfus artışı, başta İstanbul olmak üzere Osmanlı Devleti'nin önemli şehirlerinde şehir düzenine olumsuz etki etmiştir²⁸⁵.

Celali İsyancıları ve Osmanlı Devleti'nin kaybettiği topraklardan gelen göçmenler neticesinde şehirlerde nüfus kontrol edilemez biçimde artmıştır. Bunun sonucunda, Osmanlı Devleti'nin klasik şehir yapısı önemli ölçüde bozulmuştur. Osmanlı Devleti, şehirlerde bozulan düzenin yeniden sağlanması için büyük çaba sarf etmiştir. 1870'te Fransız-Alman Savaşı sırasında Alman Genelkurmay Başkanı olacak olan Moltke 1836-37 yıllarında İstanbul'da bulunduğu dönemde kentin haritasını çıkararak 1839 yılında Osman Nuri Bey tarafından İstanbul'da mahalle ve caddelerin görünüşü ile ilgili hazırlanan ilmühabere²⁸⁶ öncülük etmiştir. 1839 yılında Nuri Bey tarafından hazırlanan ilmühaberde, İstanbul'da yeni yapılacak olan binaların kargir olarak inşa edilmesi ve şehirde yeni inşa edilecek alanların geometrik biçimde olması öngörülmüştür. Ayrıca açılacak olan yeni mahallelerde fakir fukaranın ahşap ev yapmasına kesinlikle izin verilmemesi gerektiği belirtilmiştir. 1839 tarihli ilmühaberden sonra 1848 yılında Ebniye Nizamnamesi

²⁸⁴ İlgürel, M. (1993), "Celali İsyancıları", *DİA*, 7, 252-256

²⁸⁵ Tekeli, İ. (1985), "Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Kentsel Dönüşüm", *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi*, İstanbul: İletişim Yay. 5, 878-879

²⁸⁶ Resmi bir daireye verilmek üzere hazırlanan ve bir durumu anlatan resmi yazı

yayınlanmıştır. Yayınlanan bu nizamname, kamulaştırma, binalara ruhsat verme, yol ve sokak genişlikleri gibi konulara bir dizi kurallar getirmiştir²⁸⁷.

Ebniye Nizamnamesinin amacı, kentin geometrik şeklinin düzenlenmesinden çok herhangi bir yangın durumuna karşı önceden önlem almaktır. İstanbul'da çarpık kentleşme ve ahşap konut yapısı, yıllar boyunca herhangi bir yangında büyük tehlike oluşturmuştur. Zira İstanbul'da mahalleler karışık ve sıkışık bir yapıdaydı. Bu durumun nedeni; aynı dinden, etnik kökenden ya da mezhepten kişilerin bir arada yaşaması ve çoğunlukla komşu ve akraba olan bu mahalle sakinlerinin mahalleye gireni-çıkanı denetlemek için dar sokaklar tercih etmesiydi²⁸⁸. Başkentte kayda geçen ilk yangın 1633 yılında çıkan Cibali yangınıdır. Bundan sonra 1839'a kadar İstanbul'da 109 büyük yangın görülmüş ve şehir defalarca büyük ölçüde tahrip olmuştur. 1840'tan sonra yapılan çalışmalarla yangından sonra şehrin yeniden inşası ve düzenlenmesi konusunda çalışmalar yapılmıştır. Bu nedenle 1856 Aksaray ve 1865 Hocapaşa yangınları eski yarımadanın yeniden şekillenmesine sebep olmuştur. 18 Eylül 1865'te Hocapaşa'da yaşanan yangın, İstanbul'un gördüğü en büyük yangın olarak tarihe geçmiş ve "Harik-i Kebir²⁸⁹" olarak adlandırılmıştır. Eminönü'nün batısında Hocapaşa semtinde başlayan yangın büyük bir alana yayılmış ve eski yarımadanın 3'te birini tahrip etmiştir. Çıkan büyük yangın sonrası şehrin yeniden imarı üzerine çalışmalar başlamış ve "Islahat-ı Turuk Komisyonu" oluşturulmuştur²⁹⁰.

Hocapaşa Yangınından önce İstanbul'da sokaklar kullanıma elverişli bir halde değildi. İstanbul sokaklarının durumu hakkında yayınlanan bir haberde İstanbul sokakları için, "*eğri büğrü, iniş yokuş ve bir takım dar delikler*" ifadeleri kullanılmıştır. Bu haliyle sokaklar herhangi bir acil durumda müdahaleye elverişsiz durumdaydı. Sokaklarda bulunan evler de sokak güvenliği açısından uygun durumda değildi. Ahşap olarak inşa edilmiş evler basit bir yangında dahi kısa sürede kül olma tehlikesi altındaydı. Takvim-i Ticaret gazetesi, böyle bir ortamda İstanbul'da emniyeti sağlamanın "*karışık bir ormanı muhafaza etmekten*" farksız olduğunu belirtmiştir. Hocapaşa Yangını sonrasında İstanbul'un yaralarını sarmak amacıyla Meclis-i Vâlâ'da toplantılar yapılmıştır. Yapılan çalışmalar sırasında eskiden beri elverişsiz halde bulunan sokak ve evlerin yeniden inşası

²⁸⁷ Tekeli, İ. a.g.e. s. 884-885

²⁸⁸ Faroqhi, S. a.g.e. s. 442

²⁸⁹ Büyük Yangın

²⁹⁰ Çelik, Z. (1998), *Değişen İstanbul*, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yay. 44-47

konusu da Meclis-i Vâlâ'da görüşülerek karara bağlanmıştır. Alınan karar göre, sokak ve caddeler İstanbul'un ihtiyacına cevap verecek nitelikte düz ve geniş olarak tekrar inşa edilecekti. Aynı zamanda yangında zarar gören ahşap evlerin yerine kargir evlerin inşa edilecekti²⁹¹.

Meclis-i Vâlâ'da alınan kararların uygulanması ise tartışmalara neden olan bir başka durum olmuştur. Zira İstanbul'un dar sokaklarını genişletmek ve gerek sokak ve caddelerde gerekse evlerde başlanacak inşa ve onarım faaliyetleri oldukça masraflı olacaktı. Bu bağlamda, sokak ve caddelerin istenilen düzeyde genişletilmesi için "Tarla Kanunu" adı verilen nizamname yayınlandı. Bu kanuna göre, sokak ve caddelerin kenarlarında arsası bulunan mülk sahiplerinin arsalarından mühendislerin çizimleri ile belirlenecek miktarda toprak istimlak edilecek ve bu sayede genişletme çalışmaları için alan açılacaktı. Nizamnamenin yayınlanmasından sonra yapılan çalışmalar arsalarından %27'lik alanın istimlak edilmesinin yeterli olacağı sonucu ortaya çıkmıştır. Ayrıca İstimlak edilecek arazi içerisine cami, medrese, türbe, kabristan, kargir han ve hamamlar gibi yapıların dâhil edilmemesi kararlaştırılmıştır. Halkın istimlak edilecek arazisinde kuyu ve ocak gibi yapıların bulunması halinde, yenisini yaptırmaya gücü yetmeyen kişilerin kuyu ve ocakları Hükûmet tarafından başka bir yere inşa edilecekti. Alınan kararlardan ve yapılan tüm açıklamalardan sonra öncelikle Hocapaşa'dan Babıali'ye oradan da Divan Yolu'na uzanan mermer caddenin ıslahına karar verilmiş ve Lağımçıbaşı Ali ağa ve işçilerinin arşın başı 3,5 kuruş ücret ile çalışmaya başlayacağı ilan edilmiştir²⁹².

Sokak ve caddelerin yeniden inşasına bulunan çözümden sonra sıra İstanbul'da bulunan ahşap evlerin kargir evlere dönüştürülmesi gibi masraflı bir işe gelmişti. Bu inşa faaliyeti devletin içinde bulunduğu ekonomik durum dolayısıyla sadece devlet bütçesinden karşılanamazdı. Şu halde halka yapılacak yardım sınırlı kalacağından ev inşaatında kullanılacak malzeme fiyatlarını aşağı çekmek yoluna gidilmiştir. Bu amaçla öncelikle inşaat malzemelerinden alınan vergiler kaldırılmıştır. Daha sonra esnaf ile görüşülmüş ve Makrihor'da²⁹³ bulunan kireç ocaklarından getirilecek kirecin fiyatı kantarı 5,5 kuruşa

²⁹¹ Takvim-i Ticaret, 28 Zilkade 1282 (14 Nisan 1866), S.11, s.1

²⁹² Takvim-i Ticaret, 28 Zilkade 1282 (14 Nisan 1866), S.11, s.2

²⁹³ Şimdiki Bakırköy'ün Bizans Dönemindeki adıdır. Osmanlı Devleti'nde bu isim Makriköy olarak kullanılmış olsa da gazetede Makrihor ifadesine yer verilmiştir. İstanbul'da bulunan yerleşim yerlerinin eski

olacak şekilde ayarlamıştır. Aynı zamanda bin adet tuğlanın fiyatı 140 kuruşa²⁹⁴, taş barutunun kıyyesi 10 kuruş 30 paraya²⁹⁵, kömür kirecinin kantarı 4,5 kuruşa, kumun ambarı ise 5 kuruşa satılmaya başlamıştır²⁹⁶. Ayrıca satışların başlamasından sonra yayınlanan bir ilanda bu fiyatların yalnızca evleri yanan ve bundan dolayı yeniden inşa edilmek zorunda olan kişiler için geçerli olduğu belirtilmiştir. Yangından dolayı evlerini yaptıracaklar haricinde malzeme almak isteyenlerin eski fiyat ile alım yapmaları gerektiği bildirilmiştir²⁹⁷.

İstanbul'da başlayan inşa faaliyetinde ilerleyen haftalarda bazı problemler yaşanmaya başlamıştır. Tarla Kanunu kapsamında bazı Osmanlı memurlarının fazladan toprak istimlak ederek halkı zor durumda bıraktıklarına dair şikâyetler üzerine Ticaret ve Nafia Nezareti'nden bir ilan yayınlanmıştır. Yayınlanan ilanda, adaletsizlik şüphesi duyan kişilerin Ebniye İdaresi'ne müracaat etmeleri istenmiştir. Ebniye İdaresi'nde çıkan sonucun da doğru olmadığını düşünen kişilerin ise doğrudan Ticaret ve Nafia Nezareti'ne müracaat etmeleri ilan edilmiştir²⁹⁸.

Yaşanan problemler yalnızca devlet memurlarının yanlış işlemleri ile sınırlı değildir. Hükûmetin önceden anlaştığı ve vergileri sıfırladığı inşaat malzemelerini satan esnaf, bir süre sonra ilan edilen fiyata zam yaparak satış yapmaya başlamıştır. Gelen şikâyetler üzerine Ticaret ve Nafia Nezareti tarafından bir başka ilan yayınlanmış ve ilgili esnafın kanunlara uyararak satış yapması aksi takdirde cezalandırılacakları bildirilmiştir²⁹⁹.

Esnafın yaptığı usulsüzlükler ise fiyatla sınırlı kalmamıştır. Yayınlanan bir haberde, binaların yapımında kullanılan harçlara, maliyeti azaltmak için fazladan toprak karıştırıldığı şikâyetleri duyulmaya başlamıştır. Konu ile ilgili yayınlanan bir haberde, harçlara fazladan toprak karıştırmanın inşa edilen evlerin sağlığı açısından son derece

isimleri ile ilgili detaylı bilgi için bakınız: Eldem, E.-Goffmann, D.-Masters, B. (2017), *Doğu ile Batı Arasında Osmanlı Kenti: Halep, İzmir ve İstanbul*, çev. Sermet Yalçın, İstanbul: İş Bankası Yay. 165-249

²⁹⁴ Takvim-i Ticaret, 4 Muharrem 1283 (19 Mayıs 1866), S.16, s.1-2

²⁹⁵ Takvim-i Ticaret, 28 Ramazan 1283 (3 Şubat 1867), S.53, s.2

²⁹⁶ Takvim-i Ticaret, 23 Zilkade 1283 (29 Mart 1867), S.61, s.1

²⁹⁷ Takvim-i Ticaret, 4 Muharrem 1283 (19 Mayıs 1866), S.16, s.2

²⁹⁸ Takvim-i Ticaret, 14 Zilkade 1282 (31 Mart 1866), S.9, s.1

²⁹⁹ Takvim-i Ticaret, 28 Ramazan 1283 (3 Şubat 1867), S.53, s.2

tehlikeli olduğu bilgisi paylaşılmış ve böyle sakıncalı iş yapanların Ebniye İdaresi'ne şikâyet edilmesi istenmiřtir³⁰⁰.

İstanbul'da yaşanan yangından sonra başlayan ışlah faaliyeti yalnızca inşa ile sınırlı kalmamıştır. Ebniye İdaresi³⁰¹, sokak ve caddelerin dzenli ve temiz kullanılması amacıyla çok sayıda ilan yayınlayarak yapılması gerekenleri halka aktarmaya çalışmıştır. Bu amaçla İstanbul ve Bilad-ı Selase'de dükân ve evleri olanların çinko ve tenekeden inşa edilen su borularını kaldırım hizasına kadar uzatmaları istenmiştir. Boruların kısa olmasından dolayı fırtınalı havalarda yol ve kaldırımların tamamen ışlandığı ve halkın mağdur olduğu belirtilmiştir. Belirtilen seviyeye indirilmeyen boruların, yapılacak teftiş sırasında söküleceği kamuoyuna ilan edilmiřtir³⁰².

Takvim-i Ticaret gazetesi, İstanbul'da sokak ve caddelerin dzen ve temizliği konusunda resmi ilanlar dışında da birçok yayın yapmıştır. Yayınlardan birinde Gazali'nin "El-Hayaü'l-Uyum³⁰³" adlı eserindeki "Babül-Menkîrat³⁰⁴" bölümünün "Mankîratü'l-Şevari³⁰⁵" başlığının tercümesi yayınlanmıştır. Söz konusu başlıkta, sokak ve caddelerin dzen ve temizliği ile ilgili şer'i hükümler yer almaktadır. Buna göre yol üzerine süprüntü ve karpuz gibi meyvelerin kabuklarını atmak, sokaklara ayak kayacak şekilde su dökmek, kasapların sokak ortasında veya dükân önünde hayvan kesmesi ve kan akıtması dinen caiz değildir. Aynı zamanda yol üzerindeki su ve çamurun, kar ve buzun temizlenmeden bırakılması, suyolunun bozularak sokaktaki suyun akmasının engellenmesi caiz değildir. Ayrıca bir kimsenin yola boylu boyunca yatıp yolu kapatması da caiz olmayanlar arasındadır. Tercümenin son kısmında, halka açık yollar üzerinde devlet izni olmadan tuvalet, dükân ve fırın gibi şeylerin inşa edilmesinin de dinen caiz olmadığı, Hanefi mezhebine göre yolların genel kullanıma açık olduğu belirtilmiřtir³⁰⁶.

Gazete, sokak ve caddelerin dzenlenmesi ile ilgili yayınlarından birinde sokakların aydınlatılması üzerinde durmuştur. Yayımlanan yazıda, geceleri sokakların

³⁰⁰ Takvim-i Ticaret, 23 Zilkade 1283 (29 Mart 1867), S.61, s.1

³⁰¹ Sorumluluğunda bulunan binaların belli aralıklarla bakımlarını yapmak ve padişahın emriyle yeni binalar inşa etmek amacıyla 5 Kasım 1831 tarihinde kurulan kurumdur: Terzi, A. (1998), "19. Yüzyılın Sonunda Ebniye-i Seniyye İdaresi (Görevleri ve Teşkilatı)", *İstanbul Üniversitesi Tarih Enstitüsü Dergisi*, (16), 110

³⁰² Takvim-i Ticaret, 16 Şevval 1282 (4 Mart 1866), S.5, s.1

³⁰³ İlimlerin Edebi

³⁰⁴ Yasaklar Bölümü

³⁰⁵ Sokaktaki Yasaklar

³⁰⁶ Takvim-i Ticaret, 13 Zilhicce 1282 (29 Nisan 1866), S.13, s.2

aydınlatılmasının belediyelerin en önemli görevi olduğu iddia edilmiştir. Sokak aydınlatmasının pahalı bir yenilik olduğu fakat belediyelerin bu konuda harcaacakları paranın boşa gittiğini düşünmemeleri gerektiği belirtilmiştir. Gazeteye göre, sokak aydınlatması, geceleri de şehri işler halde tutacaktı. Bundan dolayı tüccar gece gündüz ticaret yapma fırsatı bulacak ve böylece İstanbul'da ticaret geliyecekti. Sokak aydınlatmasının ticarete olan faydasının dışında, şehrin güvenliğine olan katkısına da dikkat çekilmiştir. Bekçi ve zabitanın geceleri ellerinde mumla gezmelerine gerek kalmayacağı ve güvenliğin daha düzgün biçimde tesis edileceği belirtilmiştir³⁰⁷.

Tanzimat yıllarında, kentin yeniden inşası üzerinde önemli ölçüde durulmuştur. Sokak ve caddelerin ıslahından, ahşap evlerin yerine kargir evlerin inşa edilmesine kadar geniş ölçüde girilen faaliyetler, Takvim-i Ticaret gazetesi tarafından kamuoyu ile paylaşılmıştır. Modern şekilde düzenlenmiş bir kentte ticaretin çok daha rahat gelişmesine olanak sağlanacağını düşünen gazete, bu amaçla şehrin ıslahı ile ilgili birçok haber ve yazı yayınlamıştır. Bu bağlamda yayınlanan haber ve yazılarda, şehrin yeniden düzenlenmesinin ekonomiye olan faydası üzerine eğilmiştir. Ayrıca İslâm dininin de düzen ve temizlikten yana olduğu ve bu nedenle Müslüman ahalinin yapılacak düzenlemelere riayet etmesi istenmiştir.

3.2.2. Toplumsal Hayatın Yeniden İnşası

Osmanlı Devleti'nde vakıf sistemi, İslâm kanunlarının uygulandığı bir devlette sosyal yardımlaşmanın en iyi örneklerinden biri olmuştur. Vakıf sistemi, İslâm topraklarında yaşayan halkların hayır ve sosyal yardımlaşma dürtüsü sonucunda kurmuş oldukları imarethaneler aracılığıyla gelişmiştir. Çok işlevli olan imarethaneler, şehirlerde cami, medrese, yol, köprü, misafirhane ve su yolları gibi kamu hizmetlerinin hayırseverler tarafından yapılmasına olanak sağlamıştır. Tüm Osmanlı şehirlerinin ayrılmaz birer parçası olan imarethaneler, şehirlere özgün bir nitelik kazandırmıştır³⁰⁸.

Vakıf Sistemi, Osmanlı Devleti'nde yüzyıllar boyunca önemini korumuş hatta 1826 yılında bakanlık seviyesinde idare edilmeye başlanmıştır³⁰⁹. Fakat Tanzimat Fermanı'nın ilanından sonraki süreçte, Avrupa'da kurulmuş olan sosyal yardımlaşma kuruluşları

³⁰⁷ Takvim-i Ticaret, 2 Recep 1283 (10 Kasım 1866), S.41, s.1

³⁰⁸ İnalçık, H. a.g.e. s.147-148

³⁰⁹ Yediyıldız, B. (2012), "Vakıf", *DİA*, 42: 483

İstanbul başta olmak üzere Avrupalılarla etkileşim halinde olan Osmanlı şehirlerinde de görülmeye başlamıştır.

Takvim-i Ticaret gazetesi, Avrupa’da faaliyet gösteren sosyal yardımlaşma kuruluşlarına benzer yapılanmaların Osmanlı Devleti’nde de kurulmasına oldukça pozitif yaklaşmıştır. Bu bağlamda, önemli gördüğü kurum ve kuruluşların okuyucuya tanıtıldığı yayınlara sayılarında yer vermiştir. Gazete bu amaçla öncelikle sosyal yardımlaşmanın ivedilikle düzenlenmesi gereken bir alan olan ve günümüzde de büyük bir sorun olan dilencilik üzerinde durulmuştur. İstanbul’da son yıllarda çok fazla dilencinin peyda olduğunu aktaran gazete, bu kişilerin neredeyse tamamının dilencilik kisvesi altında insanları dolandırdıkları belirtmiştir. İstanbul’un kalabalık sokaklarında insanlar birbirlerini tanımadıkları için sokaklarda dilenenlerin gerçekten muhtaç olup olmadığı kimse tarafından bilinemiyordu. Gazetenin tabiri ile “*bir takım perde-i namus ve edepten arı*” kişilerin bu durumu fırsata çevirerek dilencilikten büyük paralar kazanmaktaydı. Takvim-i Ticaret gazetesi dilencililiği koordine eden kişilerin faaliyetlerini detaylı şekilde okuyucuya anlatmıştır. Bu gibi insanlar başkalarının çocuklarını akşamları karanlıkta ağlatıp bağtırmakta, çamurlar içerisinde yatırmakta ve bu şekilde dilendirmektedir³¹⁰.

Çocukları dilendiren kişilerin yanı sıra bazı kadınlar da muhtaç olmadıkları halde sokaklarda akşama kadar dilenmektedir. Bu kadınlar, kocaları sabah işe gittikten sonra evden çıkarak kalabalık yerlerde akşama kadar para toplayıp kocaları eve gelmeden önce evlerine dönmektedir. Bazı kişilerin bu gibi kadınlara “*Böyle dilenip insanları taciz edeceğinize gelip bize hizmet edin de aylık verelim.*” dedikleri, bu sözler karşısında kadınların ise “*kocam var.*” diyerek oradan kaçtıkları belirtilmiştir³¹¹.

Gazete, İslâm Hukukuna göre muhtaca yardımın farz olduğunu belirtmiştir. Fakat bu gibi kişilere para vermenin muhtaca yardım etmek olmayacağını bildirmiştir. Osmanlı Devleti’nde Tanzimat yıllarında düzenlenen nizamnameler ile ev inşa eden, yeni evlenen, taşraya öğretmen olarak giden kişiler gibi herhangi bir nedenden dolayı muhtaç durumda olanlara yardım toplanmaya başlamıştır³¹². Takvim-i Ticaret gazetesi de aynı düşünce ile zengin kimselerin yardımlarını muhtaçlara ulaştıracak bir kurumun oluşturulmasını

³¹⁰ Takvim-i Ticaret, 22 Şaban 1283 (30 Aralık 1866), S.48, s.1

³¹¹ Takvim-i Ticaret, 22 Şaban 1283 (30 Aralık 1866), S.48, s.2

³¹² Kala, E. (2018), *Osmanlı Sosyal Güvenlik Hukuku (1865-1923)*, İstanbul: Yalın Yay. 49-50

önermiştir. Yardıma muhtaç kişilerin doğru şekilde tespit edilerek yardım edilebilmesinin yolu olarak ise “İane Sandıkları³¹³” gösterilmiştir. Muhtaç kişilerin tespit edilerek yardım edilmesini sağlayacak böyle kurumların oluşturulması, toplumun gerçek muhtaca yardım etmesi için en önemli yol olarak gösterilmiştir. Ayrıca bir kişinin ancak belli sayıda muhtaca yardım edebileceğini belirten gazete, bu kişilerin kurulacak iane sandıklarına yardımda bulunması durumunda çok daha fazla sayıda insana yardım ulaştırılabileceği fikrini okuyucuya aktarmıştır³¹⁴.

İlerleyen tarihlerde Girit’te yaşanan Rum İsyanı sırasında zarar gören Müslümanlar için iane sandıkları oluşturulmuş ve bu yolla yüksek miktarda yardım toplanmıştır. Takvim-i Ticaret gazetesi Girit Müslümanları için toplanan yardımlarla yakından ilgilenmiştir. Konu ile ilgili yayınladığı bir haberde, böyle sandıkların sürekli çalışır halde olması gerektiği fikrini yineleyerek, İstanbul’un her mahallesinde, mahalle muhtar ve imamının başkanlığında iane sandığı kurulması gerektiğini belirtmiştir³¹⁵.

Modern sosyal yardım kuruluşlarının henüz ortaya çıktığı İstanbul’da, işsiz insanlara iş bulmak, esnaf ve tüccara yardım sağlamak, iş kurmak isteyenlere sermaye sağlamak için kurulan bir kurum, Takvim-i Ticaret gazetesinde yayınlanan haber ve ilanlar ile kamuoyuna duyurulmuştur. “Cemiyet-i Amelperver” ismini taşıyan bu kurum, çoğunluğu Rum olan kişilerce kurulmuştur. Gazetede yayınlanan bir haberde cemiyetin amacı; “*Hangi milletten olursa olsun işsiz kalmışlara nakdi yardım sağlamak ve iş bulmak*” olarak açıklanmıştır. Ayrıca cemiyetin alet-edevat eksikliği yüzünden çalışamayan meslek erbabına alet edevat sağlayacağı ve fakir çocuklara eğitim verilmesi için destek olacağı bildirilmiştir³¹⁶.

Yeni kurulan bu cemiyetin detaylı tanıtımına yer veren gazete konu ile ilgili bir yazıda, cemiyetin gayrimüslim bir komisyonla yönetildiğini bildirmiştir. Komisyon; bir reis, iki yardımcı, bir müşavir, dört kâtip, bir sandık emini ve muhasipten oluşmuştur. Cemiyetin idare heyeti her Pazar günü olmak üzere hafta da bir gün toplanacaktı. Mecliste Türkçe, Rumca ve Fransızca konuşulması kararlaştırılmıştı. Cemiyete üye olanların ise aylık on kuruş aidat vermeleri istenmişti. Cemiyet, üyelerinden topladığı aidatlar ve zengin

³¹³ Yardım Sandıkları

³¹⁴ Takvim-i Ticaret, 23 Recep 1283 (1 Aralık 1866), S.44, s.2

³¹⁵ Takvim-i Ticaret, 18 Şevval 1283 (23 Şubat 1867), S.56, s.1

³¹⁶ Takvim-i Ticaret, 2 Recep 1283 (10 Kasım 1866), S.41, s.1

üyelerinden aldığı yardımlar ile ihtiyaç sahiplerine belli bir faiz oranı ile sermaye sağlayacak ve bu şekilde sermayesini arttırma yoluna gidecekti³¹⁷.

Yeni kurulan Cemiyet-i Amelperver'in nizamnamesi de Takvim-i Ticaret gazetesinde tam metin olarak yayınlanmıştır. 46. 47. ve 48. olmak üzere üç sayıda yayınlanan nizamnamenin ardından 49. sayıda yayınlanan bir haberde, cemiyetin amacının “*insaniyet*” olduğu belirtilmiş ve ihtiyaç sahipleri ile işsizlerin cemiyete başvurmaları istenmiştir³¹⁸.

İlerleyen sayılarda yayınlanan bir haberden cemiyetin kısa sürede etkin hale geldiği görülmektedir. Zira cemiyetin genel toplantısını konu alan bir haberde, Cemiyet-i Amelperver Başkâtibi Kostaki Antopolos'un konuşmasına yer verilmiştir. Buna göre, Cemiyet beş ay gibi kısa bir sürede 242 üyeye sahip hale gelmiştir. Aynı zamanda Cemiyetin topladığı yardımlar 14 bin kuruşu aşmıştır. Antopolos konuşmasında İtalyan, Alman ve Fransız milletlerinden yabancı üyelerin de olduğunu bildirmiştir³¹⁹.

Tanzimat Yıllarında Osmanlı Hükûmeti, kent ve toplumda değişim sağlamak amacıyla önemli uygulamalara imza atmıştır. Bu amaçla, İstanbul'da kargir binaların yaygınlaştırılması, sokakların ıslahı ve muhtaçlara yardım edecek kuruluşların çoğaltılması gibi çalışmalar yapılmıştır. Takvim-i Ticaret gazetesi bir ticaret gazetesi olmasına rağmen bu uygulamalara oldukça ilgili davranmıştır. Modern bir kent ve toplumda ticaretin daha kolay biçimde geliştirilebileceği düşüncesi ile çalışmalara destek veren gazete, sayılarında bu uygulama ve çalışmalarla ilgili birçok yayına yer vermiştir.

3.2.3. Hastalık ve Doğal Afetler

Takvim-i Ticaret gazetesi yayınlandığı dönem boyunca, Osmanlı Devleti ve dünyanın farklı ülkelerinde üretim ve ticareti etkileyen insan ve hayvan hastalıkları ile fırtına, yangın ve deprem gibi doğal afetler ile ilgili haberleri okuyucusuyla paylaşmıştır.

Takvim-i Ticaret gazetesinin yayınlandığı yıllarda insan hastalıkları denince akla ilk gelen koleraydı. Su yolu ile bulaşan kolera, akut ve şiddetle ishal ile kendisini gösteren ve kısa sürede insan vücudunun çok miktarda su kaybetmesine yol açan bir hastalıktır.

³¹⁷ Takvim-i Ticaret, 2 Recep 1283 (10 Kasım 1866), S.41, s.2

³¹⁸ Takvim-i Ticaret, 29 Şaban 1283 (6 Ocak 1867), S.49, s.2

³¹⁹ Takvim-i Ticaret, 15 Zilhicce 1283 (20 Nisan 1867), S.64, s.1-2

Kentlerde nüfus artışı ile doğru orantılı şekilde artan kirlilik, kolera gibi bulaşıcı hastalıkların artmasına da davetiye çıkarmıştır³²⁰.

Osmanlı Devleti 19. yüzyıl boyunca, göçmen nüfusun arttığı bir ülke olmuştur. Osmanlı Devleti'nin nüfusundaki bu düzensiz artış, toplumun ortak kullanım alanlarının yetersiz kalmasına ve şehirlerde kirliliğin artmasına yol açmıştır. Bu nedenle Osmanlı Devleti, dışarıdan gelen hastalıkların halk arasında hızla yayılması tehlikesini 19. yüzyıl boyunca derinden hissetmiştir. Osmanlı Devleti bu tehlike karşısında, diğer birçok devlet gibi sağlık teşkilatları kurmaya başlamış ve hastalıkların ülkeye girmesine mani olmaya çalışmıştır. Bu amaçla, 1831 yılında Rusya'da yaşanan kolera salgını nedeniyle bu ülkeden gelen gemilere Boğaziçi'nde karantina uygulanmıştır. Başarılı olan bu deneme sonrasında karantina teşkilatları oluşturan Osmanlı Devleti, salgın hastalıklarla karantina yolu ile mücadele etmeye çalışmıştır³²¹.

Osmanlı Devleti'nin karantina uygulamaları ve bu konuda yayınladığı ilanlar Takvim-i Ticaret gazetesinde de yer almıştır. Bu bağlamda yayınlanan bir haberde, Mısır civarında kolera vakalarına rastlandığı, bu nedenle Mısır tarafından gelen gemilerin limanlarda on beş gün süre ile karantinaya alınmasına karar verildiği okuyucuya duyurulmuştur. Ayrıca Mısır'dan yola çıkıp İzmir, Beyrut, Trablusgarp, Girit ve Kıbrıs gibi şehir ve eyalet limanlarına giden yolcuların da ilgili limanda doktor muayenesi yapılması amacıyla tevkif edileceği bildirilmiştir³²². İlerleyen sayılarda yer alan bir başka haberde ise Cidde taraflarında da koleraya rastlandığı bildirilmiştir. Ayrıca kolera hastalığı için İstanbul ve Çanakkale'de uygulanan karantinanın başarılı olduğu ve bu şehirlerde kimsenin koleraya yakalanmadığı okuyucuya müjdelenmiştir³²³.

Osmanlı Devleti kolera gibi bulaşıcı hastalıkların engellenmesi konusunda büyük ölçüde başarılı olmuştur. Takvim-i Ticaret gazetesi, Hükûmetin hastalıklarla mücadelede gösterdiği çaba karşısında halkın, toplumsal sağlığı tehdit eden alışkanlıklarını eleştirerek, yayınladığı yazılarla hastalıklar karşısında halkın da son derece dikkatli olması gerektiğini belirtmiştir. Bu bağlamda yayınlanan bir haberde, Haliç Köprüsünün altında çeşitli hayvan

³²⁰ Yaşayanlar, İ. (2018), "Bir Hastalık Olarak Kolera ve Tarihte Kolera Pandemileri", *Toplumsal Tarih Dergisi*, 296, 49-50

³²¹ Sarıyıldız, G. (1996), *Hicaz Karantina Teşkilatı (1865-1914)*, Ankara: TTK, 3-5

³²² Takvim-i Ticaret, 3 Safer 1283 (17 Haziran 1866), S.20, s.1

³²³ Takvim-i Ticaret, 17 Safer 1283 (1 Temmuz 1866), S.22, s.2

leşlerinin görüldüğünü bildirilerek, buna sebep olarak halkın suya hayvan leşi atması göstermiştir. Kolera hastalığı nedeniyle diken üstünde olan insanların bu gibi şeyler neticesinde daha da telaşlandığını aktaran gazete, akarsulara pislik atanların alışkanlıklarından vazgeçmesi gerektiğini bildirmiştir³²⁴.

İstanbul'da halkın toplumsal sağlığı tehdit eden alışkanlıklarına bir başka örnek ise gazetenin Üsküdar ile ilgili yayınladığı bir haberde görülmektedir. Söz konusu haberde, Üsküdar'ın bazı mahallelerinde halkın cami, mescit, zaviye bahçelerine ölü gömdükleri bilgisi aktarılmış ve bu durumun halkın sağlığı açısından son derece zararlı olduğu belirtilmiştir. Kabristanların şehir dışında yer alması gerektiğini belirten gazete, bu durumun yalnızca Üsküdar'a has bir durum olmadığı, birçok yerden böyle haberlerin geldiği ve halkın sağlığı için bu alışkanlıktan vazgeçilmesi gerektiği konusunda kamuoyunu uyarmıştır³²⁵.

İnsan hastalıklarının yanı sıra birçok hayvanın ölümüne neden olan salgınlar da Takvim-i Ticaret gazetesinde yayınlanan haberlerde konu edilmiştir. Bu bağlamda yayımlanan bir haberde, Varna, Şumnu ve Osman Pazarı'nda yoğun olmak üzere Rumeli'nin her yerinde beygir hastalıklarının görüldüğü ve bundan dolayı çok sayıda yük hayvanının telef olduğu bilgisi okuyucuya aktarılmıştır³²⁶. İlerleyen tarihlerde yayınlanan bir başka sayıda, Anadolu ve Rumeli başta olmak üzere ülkenin birçok yerinde karasığır³²⁷ salgının yaşandığı belirtilmiştir. Bu nedenle, Süveyş tarafından gelen hayvanların karaya naklinden önce tedavi edilmesine karar verildiği bildirilmiştir³²⁸.

Salgın hastalıklar kadar yaşanan çeşitli doğal afetler de ülke ve şehirler için son derece tehlikeye neden olmuştur. Gazeteye yansıyan doğal afet haberlerinin çoğunluğunu ise fırtına ve bu yolla meydana gelen su baskınları oluşturmuştur. Maddi zarara yol açan fırtınalara örnek olarak İstanbul'da meydana gelen bir yangın haberi verilebilir. Söz konusu habere göre İstanbul'da yaşanan şiddetli yağış sırasında Hacı İsmail Ağa adında bir kişinin ambarına şimşek isabet etmiş ve ambarda bulunan 209 balya buğday yanmıştır. Zaptiyenin müdahalesi sonucunda yangın kontrol altına alınmış fakat ambar tamamen kül

³²⁴ Takvim-i Ticaret, 8 Rebiul Evvel 1283 (21 Temmuz 1866), S.25, s.1

³²⁵ Takvim-i Ticaret, 21 Rebiul Ahir 1283 (2 Eylül 1866), S.31, s.2

³²⁶ Takvim-i Ticaret, 6 Zilhicce 1282 (22 Nisan 1866), S.12, s.2

³²⁷ Koyun ve sığırlarda karaciğeri tahrip eden bir hastalık

³²⁸ Takvim-i Ticaret, 15 Zilhicce 1282 (20 Nisan 1867), S.64, s.1

olmuştur³²⁹. Ceride-i Havadis gazetesinden alınan bir haberde ise Viyana’da Tuna Nehri sularının şiddetli yağışlar nedeniyle yükseldiği bazı evlerin alt katlarını su bastığı belirtilmiştir³³⁰.

Gazetede yayınlanan bir başka haberde ise Maabir³³¹ Meclisi azalarından Mösyö Reyte adında bir kişinin hazırladığı rapora yer verilmiştir. Raporda, İstanbul’un bir yıllık hava durumu yer almaktadır. Rapora göre, 1866 yılının 12 aylık sürecinde İstanbul’da ortalama hava sıcaklığı 13,5 derecedir. Hava 190 gün bulutsuz, 43 gün bulutlu, 123 gün çok bulutlu olmuştur. 90 gün hava sıfırın altına inmiş ve don yaşanmıştır. 9 gün yağmur, 7 gün ise kar yağmış ve 17 gün fırtına yaşanmıştır³³².

Gazeteye sıklıkla yansıyan bir diğer afet ise depremdir. Yurt içinde ve dışında meydana gelen depremler ile ilgili haberler kamuoyu ile paylaşılmıştır. Bu bağlamda, Midilli Adası merkez olmak üzere meydana gelen bir depremde, hasarın çok büyük olduğu ve Midilli’de çok sayıda insanın öldüğü bildirilmiştir. Ayrıca depremin İstanbul, Çanakkale, Edirne ve İzmir’de de hissedildiği bilgisi de aktarılmıştır³³³.

Yunanistan’ın Santorin Adasında³³⁴ meydana gelen deprem nedeniyle adada volkan patlamasının yaşandığını bildiren gazete, adada yaşayan halktan haber alınamadığını belirtmiştir³³⁵.

Takvim-i Ticaret gazetesi üretim ve ticaretin aksamasına neden olan ve insanlar için büyük tehlike oluşturan hastalık ve afetler hakkında çok sayıda yayın yapmış ve bu yolla Osmanlı kamuoyunu bilgilendirmeye çalışmıştır. Ayrıca hastalıklarla mücadele kapsamında değerlendirilebilecek olan bazı yayınlarında, halkın toplumsal sağlığını tehdit eden alışkanlıkları üzerinde durarak, bu gibi alışkanlıklardan vazgeçilmesi gerektiğinin altını çizmiştir.

³²⁹ Takvim-i Ticaret, 28 Rebiul Evvel 1283 (10 Ağustos 1866), S.32, s.2

³³⁰ Takvim-i Ticaret, 22 Zilhicce 1283 (27 Nisan 1867), S.65, s.2

³³¹ Yollar, Köprüler, Geçitler: Parlatır, İ. (2011), *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Ankara: Yargı Yay. 981

³³² Takvim-i Ticaret, 25 Şevval 1283 (2 Mart 1867), S.57, s.1

³³³ Takvim-i Ticaret, 2 Zilkade 1283 (8 Mart 1867), S.58, s.1

³³⁴ Girit’in kuzeyinde yer alan bir ada

³³⁵ Takvim-i Ticaret, 27 Zilhicce 1282 (13 Mayıs 1866), S.15, s.2

4. İlanlar ve Diğer Haberler

Takvim-i Ticaret gazetesinde yayınlanan haberler genel olarak ticaret ile ilişkili olmuştur. Bu bağlamda farklı kurumların ilanlarına da yer verilmiştir. Bunun yanı sıra gazetenin bazı sayılarında ticaret ile ilgisi olmayıp okuyucunun ilgisini çekebilecek haberlere de yer vermiştir. Bu ilgi çekici haberlere, gökyüzü olayları, tarihi eser keşfi, ilginç hikâyeler anlatan yazılar örnek olarak verilebilir.

Takvim-i Ticaret gazetesinde, devletin herhangi bir kurumu tarafından gönderilerek yayınlanan ilanlara bakıldığında müzayede ve iflas ilanları dikkat çekmektedir. Evkaf-ı Hümayun adına yayınlanan müzayede ilanları, arsa ve ev gibi vakıf arazisi olan ve Devlet tarafından satışa çıkarılan taşınmazların listelerinden oluşmaktadır. Söz konusu ilanlarda, taşınmazın adresi ve aldığı son teklif listeler halinde yayınlanmış ve herhangi bir taşınmaza teklif vermek isteyenlerin Mahlulat Dairesine³³⁶ müracaat etmeleri istenmiştir³³⁷.

İflas ilanları gazetede dikkat çeken diğer ilanlardır. Gazetenin ilk sayısından son sayısına kadar birçok sayıda yayınlanan bu ilanlar, “İlanat-ı Resmiye” başlığı ile yayınlanmış ve ilan sonlarında “Mesalih-i İflasiye Komitesi³³⁸” ibaresi yer almıştır. İlanlar, iflas eden kişilerin mali durumlarının netlik kazanması amacını taşımıştır. İlanlarda, iflas eden kişinin adı verildikten sonra iflas eden kişide alacağı olanların alacaklarını kanıtlayacak evraklar ile komiteye gelmeleri bildirilmiştir. Bu işlem için verilen süre 21 gün olmuş ve bu süre zarfında komiteye başvurmayanların Ticaret Kanununun 198, 199 ve 200. maddeleri uyarınca iflas eden kişiden herhangi bir talepte bulunamayacağı ihtar yapılmıştır³³⁹.

Takvim-i Ticaret gazetesinde yayınlanan ve resmi nitelikte olmayan ilanlara bakıldığında, ilk göze çarpan şey ilan sayısının oldukça az olmasıdır. Gazete yayına başlamadan önce, ruhsat sahiplerinin gazeteyi çıkarmak istemelerindeki amaçlarından biri Takvim-i Ticaret gazetesinde, resmi ticaret gazetesi unvanı ile ticarî ilanlar

³³⁶ Mirasçısı olmadığı için devlete kalan gayrimenkullerin satışını gerçekleştiren Evkaf-ı Hümayun dairesi: Parlatur, İ. (2011), *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Ankara: Yargı Yay. 996

³³⁷ Takvim-i Ticaret, 23 Şevval 1282 (11 Mart 1866), S.6, s.2

³³⁸ Ticaret Meclisi görevi gören İstinaf Meclisinin altında çalışan bir alt komisyondur. Detaylı bilgi için bakınız: Çakır, C. (2012), “Tanzimat Döneminde Ticaret Alanında Yapılan Kurumsal Düzenlemeler: Meclisler”, *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*

³³⁹ Takvim-i Ticaret, 9 Şevval 1282 (25 Şubat 1866), S.4, s.2

yayınlamaktı³⁴⁰. Bu amaçla gazete isminin altında yer alan bilgi kutusunda, ticarî ilanların ücretleri ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Fakat ilerleyen sayılara bakıldığında bu amacın istenilen seviyede gerçekleştirilemediği görülmektedir.

Gazetenin 42, 48, 49, 53, 58 ve 59. sayılarında Galata’da bulunan bir tercüme odasının reklam amacıyla verdiği ilanı yayınlanmıştır. Söz konusu ilanlarda, Türkçe, Fransızca, İngilizce ve Rumca arzuhal, senet ve mukavelename hazırlamak isteyenlerin ve bu diller arasında çeviri yaptırmak isteyenlerin, “*Gigork Bey Hanı 2 numaralı oda Yüksek Kaldırım Caddesi Galata*” adresinde bulunan tercüme bürosuna gelebilecekleri bildirilmiştir³⁴¹.

Gazetede yayınlanan ilginç haberlere örnek olarak ise Bohemya’da yaşanan bir zehirlenme olayını konu eden haber gösterilebilir. Habere göre, Bohemya’da bir fırın ustası farelerin fırına dadanmasından bıkmış ve fareleri zehirlemek amacıyla bir çuval una fare zehri karıştırmıştır. Fakat fare zehri karıştırdığı un çuvalını diğer unlarla karıştıran ustanın yaptığı ekmeklerden yiyen 32 kişi zehirlenmiştir³⁴².

Bir başka haberde, fillerin neslinin tükenme tehlikesi nedeniyle bilardo toplarını fildişi dışında bir maddeden üretmek isteyen Amerikalı bir tüccar konu edilmiştir. Amerika’nın Shaffield kentinde yaşayan bir İngiliz tüccar, fildişi ihtiyacını karşılayacak kadar filin yetiştirilememesi nedeniyle fillerin neslinin kısa sürede tükeneceği endişesine kapılmıştır. Fildişinin bitmesi halinde bilardo toplarının tedarikinde yaşanacak problemler nedeniyle İngiliz tüccar, başka bir maddeden bilardo topu üretene bin Sterlin vereceğini ilan etmiştir³⁴³.

İlginç haberlerden bir diğeri ise Amerika’daki yeni bir icat ile ilgilidir. Söz konusu habere göre, Mösyö Asyek isminde bir adam “*makinalı at*” icat etmiştir. Bu atın karnındaki anahtar çevrildiğinde yürüyebildiğini, yüzebildiğini, tırs veya rahvan gidebildiğini bildiren gazete, yeni icadın Paris’te düzenlenen ticaret sergisinde sergilendiğini bildirmiştir³⁴⁴.

³⁴⁰ Takvim-i Ticaret, 18 Ramazan 1282 (3 Şubat 1866), S.1, s.1-2

³⁴¹ Takvim-i Ticaret, 9 Recep 1283 (17 Kasım 1866), S.42, s.2

³⁴² Takvim-i Ticaret 11 Şevval 1283 (16 Şubat 1867), S.55, s.2

³⁴³ Takvim-i Ticaret, 10 Safer 1283 (24 Haziran 1866), S.21, s.1

³⁴⁴ Takvim-i Ticaret, 2 Recep 1283 (10 Kasım 1866), S.41, s.2

“Resmi Ticaret Gazetesi” unvanını kullanan Takvim-i Ticaret, Babıali’nin belli başlı daireleri ve devletin bazı kurumlarının verdiği resmi ilanlar dışında çok az sayıda ilan yayınlatabilmiştir. Bu durumun arkasında yatan sebep muhtemelen Gazetenin tirajlarındaki düşüklüktür. Söz konusu tiraj düşüklüğünün neden olabileceği bir başka durum ise Gazetenin ticaret ile alakalı olsun ya da olmasın ilgi çekici, hatta bazen komik denebilecek haberlere yer vermesidir. Takvim-i Ticaret gazetesinin ticaret ile alakalı olmayan ilginç haberler yayınlaması yadırganmamalıdır. Zira yalnızca ticaret ile ilgili yayın yapan bir gazetenin, Osmanlı kamuoyunun ilgisini farklı şekillerde çekmeye çalışması oldukça normal karşılanmalıdır.





3.BÖLÜM: TAKVİM-İ TİCARET GAZETESİNİN GÜNÜMÜZ TÜRKÇESİNE ÇEVİRİSİ

Sayı 1 (4 Şubat 1866)

Takvim- Ticaret

Le Moniteur Du Commerce

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayış ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i saltanat-ı seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numara:1 Ramazan:18 Sene:1282 “Cumartesi” Kanun-ı Sani-i Rumi:22 Şubat-ı Efrenci:3

Takvim-i Ticaret iş bu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmış altı sene-i miladiyesi kanun-ı sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galata’da Gigork Beyin hanında kain mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ileride her gün çıkarılması mutasavvir olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir aded Osmanlı lirasını eda edecek müşterilere fazla numaraları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticarete ilan derç ittiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticarete atide derci mutasavvir olan ilan bahasına mahsub olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsait-i seniyye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticarete mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanatin derci zımmında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve alel-umum meriyyül-icra olan olacak kaffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu

görünen bil-cümle ilanât ve matbuat ile beraber kezalik ledel-hace nazar-ı hükûmette istihsad olunmak üzere icra olunacak kaffe-i matbuat ve ilanâtın işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticarete derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilanât-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesini idaresi yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkebe olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil itmeğe müstahak olacak ve ilanât-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaret'in iki yüz elli nüshası Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

Balası tuğra-yı gurra-yı cenab-ı padişahi ile muvaşşah olmak üzere Takvim-i Ticaret Le Monitör Dö Komers unvanıyla Dersaadet'te ihdas ve neşri makrun-ı müsaite buyurulmuş olan gazetenin neşriyat ve nizamatı ber-vech-i ati beyan olunur.

Birinci Madde: (Gazetenin hukuk-ı tasarruf ve mülkiyetine aittir.)

İkinci Madde: İşbu gazetenin ihdası Memalik-i Mahrusa-i Şahanenin ahali beyninde umur-ı ticariye ve bahriye ve sınıyeye dair olan mevad-ı neşr ve tamim ve şirket-i ticaretin ahırde meşhud olan fevaitini tefhim ile beraber bunların buralarca dahi ve sail-i mukteziyesini istihsal ve isticlaline sarf-ı sai ve mukadderat itmek bina-berin hukuk-u ticarete ait kaffe-i havadis için bir mecmua husule getirmek maksadına mübtenidir.

Üçüncü Madde: Mesail-i diniyye ve ahval-i politikaya mütedair olan mubahsın işbu gazeteye derci katiyyen memnudur.

Dördüncü Madde: Mezkûr gazetenin tulu bir baştan bir başa altmış santimetreden ve arzı kezalik bir baştan diğer başına kırk santimetreden ibaret bir varaka cesametinde olmak üzere laakall haftada bir kere yevm-i mainde çıkarılacaktır.

Beşinci Madde: Beher hafta bu suretle çıkarılacak numero Türkçe olarak umur-ı ticariye ve bahriye ve sınıyeye dair başlıca bir bent ile yine mevad-ı mezkûraya ait havadis-i mütenevviaya müştamil olacaktır.

Altıncı Madde: İşbu gazeteye mevad-ı kanuniye ve hukukiye dair olan ilanâtın derci zımmında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer gazete bu sıfatta

bulunamayacağına binaen ticaret ve bahriye ve sair kanunname ve nizamnameleri ve alel-umum meriyyül-icra olan ve kaffe-i kavanin ve evamir -i resmiye mucibince lüzumu görünen bil-cümle ilanlar ve matbuat ile beraber kezalik ledel-hace nazar-ı hükûmette istişhad olunmak üzere icra olunacak kaffe-i matbuat ve ilanlar işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır.

Yedinci Madde: Takvim-i Ticarete derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilanlar devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Sekizinci Madde: Zikr olunan ilanların suretleri gazete idaresiyle münasip olan aklam beyinde tanzim ve tasviye kılınacak ve Takvim-i Ticaret İdaresi yazısı Türkçe olup on beş harften mürekkep olan beher satır için yüzlük altın yüz kuruşa olarak altmış para ve yazısı Türkçe olmayıp otuz harften mürekkep olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil etmeğe müstahak olacak ve ilanlar-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Dokuzuncu Madde: İşbu gazete devlet aklamı tarafından gönderilecek kaffe-i muharrirat ve ilanların mecane-i dercine mecbur olacağına mukabele ve mükâfat devlet dahi beher nüshası yarımşar yüzlük altın olarak mezkûr gazeteden beher sene iki yüz elli nüsha almağa ve bunları Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahallerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirmeğe taahhüt buyurur. Hükûmet aklamı tarafından tab ve neşr olunmak üzere bir ve yahut müteadid gazetelere tahrirat ve ilanlar gönderildiği halde bunların bir nüshası Takvim-i Ticarete dahi gönderilecektir ve işbu bentte mezkûr olan tahrirattan maada her kimin tarafından olursa olsun mecane-i tahrirat ve ilanlar tabına Takvim-i Ticaret mecbur tutulamayacaktır.

Onuncu Madde: İşbu gazeteye kâr ve masraf ve zararı mutasarrıf ve museslerine ait olmak ve idare-i maliyesinden dolayı devlet hiçbir vakitte mesuliyette bulundurulmamak üzere çıkarılacak olduğuna binaen muses ve mutasarrıfları bizzat ve bil-vasıta tab ve neşri zımmında enfa ve ensab ad ettikleri usulün ittihaz ve icrasına ve gazetenin tevsine la-alet-tayin ruznameler ihracına ve haftada iki üç kere veyahut her gün gazete çıkarılmasına ve başlıca bentlere ve havadis-i mütenevviaya tercüme ilavesine ve derununda bir veyahut müteadid lisanlarla yazılmış bentler ve ilanlar dercine ve her lisandan huruf-ı istimal ve

izabesine vel-hasıl husul-i maksut için her güne vesail ve tedabir-i ittihazına mezun ve murahhas olacaktır. Şurası meşruttur ki mukaddema-i nizamname ile üçüncü ve beşinci maddeler şeriatına ve matbuat hakkında meriyyül-icra olan nizamât ahkâmına mugayir harekette bulunamayacaktır.

Onbirinci Madde: Takvim-i Ticaret her ne nam ile olur ise olsun hiçbir güne resmî itasına mecbur olmayacaktır ve sekizinci maddede muharrir suretler tanzim olunduğuna müteakip nihayet üç mah müddet-i mürurunda tab ve neşr kılınacaktır.

Takvim-i Ticaret ihdas ve neşri hususunda müteallik ve şeref-südur buyurulan irade-i seniyye-i cenab-ı padişahi iktiza-yı alisince işbu bin iki yüz seksen iki senesine müsadif olan bin sekiz yüz altmış altı sene-yi miladiyesi kanun-ı sanisinin yirmi ikisinden itibaren mezkûr gazeteye derç olunmak üzere ticaret ve nafia nezaret-i celilesi cenabından gönderilecek mevadın nevi hûlasaları ber-vech-i ati beyan olunur.

Kolektif yani umumi ve komondiyat yani sipariş tarikiyle olan şirketlerin mukavele senedatının icmalı

Anonim yani tesmiye-i şirketlerin akdine dair sadır olan irade-i seniyye-i şahane ve şirketin mukavele senedi

Memalik-i ecnebiye de teşekkül eden anonim kumpanyalara Memalik-i Mahrusa için verilecek ruhsatlar ile bu kevne kumpanyaların nizamâtı

Her bir şirketin müddeti iktiza ve tekmilinden sonra bi-tekrar imtidadı mukavelesiye fesh veyahut şeraitinin tadil ve tagyir senedi

Her şirketin nizamnamesi mucibince ilanâtı lazımeden olan müvazene veyahut emval-i defteri ve bu misalli matbuat-ı saire

Memalik-i Mahrusa'da malum bir ikametgâhları veyahut mahal-i sekineleri olmayan kimselerin ihzar-ı pusulası

Poliçe kâğıdında üzerine keşide olunan şahsın tahrir olunup bulunamadığını mutazammın ilm-i haber ve protesto sureti

Badel-kabul zayi olan poliçenin meblağı iddia olunduğu

İflas ilamlarıyla müflisin ifa-yı deynden aciz olduğu yevmin tayini ilamlarının icmali

İflas vekillerinin tayin ve tebdili ve müflisin tahkik divanı ve iflas vekillerinin raportosu tahkik ve ledel-hace iflasın malumat-ı sairesi zımmında alacaklıların celbi

Müflisin iade-i itibarı zımmında istidasıyla iade-i itibarının ilamı

Taksiranlı veyahut hileli iflas ilamları

On sekiz yaşını tekmil edenlerin usul-i ticarete sevk ruhsatları

Her nevi eşya müzayedesi

Hükûmet marifetiyle veyahut sefir-i adem-i kabiliyetleri zımmında sefine fûruhatı

Her kevne icadat veyahut ikmal-i imtiyazlarıyla memalik-i ecnebiyede verilmiş bu misalli imtiyazatın buralarca dahi tasdiknameleri

Banka ruhsatları

Müvellidül-car ve zai ve fabrika ve değirmen ve alel-umum tehlikesi veyahut sıhat ve istirahat-ı umumiyece mazarratı melhuz olan dest-gâhlar küşadı zımmında icra olunacak teftişleri bu babda verilecek ruhsat ilanatı

Sarf-ı tüccar beyinde tavassut idecek simsar misalli kimesnelerin tayini

Bahri ve berri yolcu ve eşya nakli ile iştigal eden şirketlerin neşr edecekleri tarife ile nizam-ı saire

Gazeteler marifetiyle tab ve neşrine karar verilen ilamlar

Bunlardan maada tab ve neşrine ticaret nezaret-i celilesi canibinden karar verilecek mevad-ı saire

Cenab-ı Hakk-ı çar-sü-yı istidad-ı alemde muamele-i dad ve cari oldukça nesek-saz-ı mehamm-ı mülk-i millet-i şahınşahiye serir-i muadelât-ı masır-ı şekve ve şevket-i şehriyâr yerlerinde bir karar buyursun taht-ı ali-cenab-ı Osmaniye şevket-i bahşa-yı cülus saadet-i menus oldukları revz-i firuz-ı mesadetten beri nehbe-i efkâr-ı hayriyyat-ı desâr-ı şahaneleri imar-ı memleket ve ikdar-ı raiyyet kaziyeye-i merziyelerine matuf-u nakdine-i

inayet-i cihan kıymet-i atıfet-i menkîbet-i hümayunları tamamıyla bu yola musarrıf olmağla saye-i memuriyet-i sermaye-i cenab-ı mülukanelerinde tevsi ve teshil tarik-i ticaretle memalik-i mahrusa-i padişahinin her bir köşesinde an be an asar-ı ümran-ı nümayan oldukça ahali ve zir-destan iktisap nisab-ı yesar ve servet etmekte ve servet-i yesar-ı ahali-i had kemale yol oldukça esbab bi-hesabkâr ve ticaret ileri gitmektedir.

Bir memleketin cüz-i azamı ve belki ruh mücessimi ticaret olup ticaret ne derece kesp-i vüsat eder ise servet-i ahali dahi ol-derece vasıl hadd-i maksut olur ve tezayid-i memuriyet-i memleket ise yesar-ı mütemekkinan ile husul bulur.

Musaddık değil midir ki bir hane sahibinin kudretine göre memur ve mezin olur ve bir kimse kâr ve kespine nisbetle vüsat-ı maişet bulur.

İkmal vesail ticaret bil-vücuha tahsil destmaye-i marifete maksur ve mahsur olmasıyla (El-nas ali sülük-u mülûkehüm) medlulünce ayan-ı füyuzat-ı iktiranda envai envar-u ulûm ve sinainin iktar-ı alede revnak-ı ifza-yı intişar olması aksa-yı matlab ali-dar binaenaleyh pertev-i bahş saha-i şühud olan hurşit-i tevcihat hazret-i zıllullahın hususi-i mahsusası cümleye manend zira bu yola cezb ederek herkes vatan ve devleti uğrunda ali kader-i biza bir güne hıdmet-i nafia ve asar-ı makbule ibrazına sa ve gayret etmekte oldukları iştibahtan beridir.

El-Minnetül-Teali darül-fünun fenna da refte refte ilerledikçe bentergâh-ı imkânın piraye-i sevdakâran irfanı olan meta ticaret dahi revaç-ı kâmil bulmakda ve ticaret kema-yenbaği ileri gittikçe bit-tabı muamelatı dahi artmakta olduğundan şu asr-ı bi-misal -i hümayunda taife-i müstakilesi kaffe-i muamelat ve vukuat-ı ticariyenin tab ve neşrine mahsus olarak bir gazetenin icadı derece-i vücupta bulunduğu mebni aciz-i sıdk-ı mütahassısları dahi gerçi pazar kabiliyet-i cihanda azhar-ı cihet sermayesizlikten başka bir şeye malik olmadığımız derkâr ise de mücerred-i tahdis-i nimet hazret-i veli-yi nimet-i emaniyesiyle birinci nüshası serga-yı meydan zuhur olan işbu takvim-i ticaret nam gazetenin ihdas ve neşrine müsaberat ve devlet-i matbua-i mefhumemize ve ebna-yı vatanımıza vasi ve kudret-i naçaranemiz müsait olabildiği mertebe bu kadar olsun bir hıdmet arzına mübaderat etmekle mamuldür ki hüsn-i telakki buyurulur.

Mukdemaları Memalik-i Mahrusa-i Şahanede gazete ne kadar meçhul bir şey iken z bakitte muktesab olduğumuz pek çok medeniyet cihetiyle vukuat-ı alemin ve maarif ve

sınainin dellalı hükmünde olan gazeteler git gide çoğalmağa başlamış ve hatta yalnız Dersaadet'te sine-i muhtelif de olarak el-yevm yirmi üç gazete tab ve neşr olunmakda bulunmuş olmasıyla bu dahi marifet ve hırfetin ne mertebe ilerlemiş olduğuna bir berhanı kavidir.

Zıkr olunan gazeteler marifet ve edebiyat ile politika ve havadis-i metnuaya dair bahş etmekte olup ticaret-i berriye ve bahriyye ve mevad-ı sınıaiyye mütallik şeyleri yazmak vazife-i mahsusalarından olmadığından ve Dersaadet ise mevki mühimi iktizasınca ticaret yüzünden benter-i alim olduğundan ticaret gazetesi gibi bir eser zuhuruna gayret-keşan millet ve vatan caniplerinden intizar olunurdu.

Malumat-ı ticariye kesp-i teksir eyledikçe ve ticarete mahsus bir gazetenin vücut ve adem-i vücudunun muhassenat ve muzarratı müvazene ve mukabese olundukça zıkr olunan gazeteler emvar-ı ticariyye mütealik bazı havadis-i malumat itasına başlamış idi.

Lakin gazete vazife-i müstakilesine hıdmet etmedikçe ol-vazifede halk nazarında kesp-i ehemmiyet edememesi umur-ı mücerribeden bulunduğundan havadis-i saire sırasında mezkûr gazeteler her ne kadar ticarete dair mevad dahi derc etmekte iseler de tüccar ve sarrafanca matlub olan menafi bi-hakk-ı hasıl olmaz idi.

İşbu takvim zuhuruna kadar havas-u avamın istifadesi için bir gazetenin çıkarılması bahsına gelince bu suret kimsenin hatırına gelmediğinden neşet etmeyip mütalaa-i acizanemize göre ihtilafü'l-lisaneden münbais olmuştur.

Çünkü mevad-ı ticariye için ecnebi lisanında olarak basılacak gazetenin Memalik-i Mahrusa-i Şahanede faitesi pek cüzi olacağı misalli lisan-ı letafet-resan-ı Osmaniye üzere telif ve temsil kılınacak gazetenin dahi memalik-i ecnebiyede revaç bulmayacağı ve servet-i ticaret cihetlerince tefevvuk iden Avrupalıların matbuat-ı ticariyesiyle Dersaadet'te tab edilecek ticaret gazetesi beyinde ihtilafü'l-lisane münasebetiyle akd-ı revabıt olunamayacağı derkâr-ı velisine muhtelif üzere bir gazetenin tabı fevkül-aladeyi müstelzem olacağı be-didar şimdiyeadar böyle bir gazetenin adem-i zuhuruna şu lisan maddesinin dahi sebebiyeti inkâr olunamaz.

Binaberin bundan yedi sekiz mah evvel ihdas buyurulmuş olan Tuna nam gazetenin bir tarafı Türkçe bir tarafı Bulgarca olduğu gibi işbu Takvim-i Ticaretin dahi bir tarafı Osmanlıca diğer bir tarafı Fransızca tab ve neşri lisan cihetinden meşrut olan müşkülâtı

mümkün merteye def ve umumun istifadesi maksadını cami görünmekle mezkûr gazetenin asarına itba olunur.

Rakm-i zede-i kalem beyan olduğu üzere Takvim-i Ticaret sarf-ı umur-ı ticariyenin naşiri olacağı cihetle vezaifinin haricinde olarak ibhas-ı politika ve mesail-i diniyeden tevakki ve mücanebet ve matbuat hakkında olan nizam-ı seniyyeye tamamiyle inkiyat ve mutavaat edecektir.

Mevad-ı hukukiye ve kanuniyeye dair münderiç olan ilanattan dolayı Takvim-i Ticarete resmi gazete nazarıyla bakılacağından bu babda bazı izahat itasında lüzum görünür.

İlanat-ı mezkûra üç kısım olup birincisi kanun mucibince neşri lüzumeden olan mevad-ı şamildir.

Bu suretle Osmanlı ticaret kanunu ahkâmınca neşri muktezi olan şirket mukavele senedinin icmalî ilan-ı kanuniyeden maduttur.

İkincisi hükûmet canibinden tab ve neşri ashab-ı müsâlaha emr-i tenbiye olunan mevad-ı mütenevviadır.

Üçüncüsü tab ve neşri kanunca veyahut hükûmetce hükm ve emr olunmayıp ledel-hace nazar-ı hükûmete maruz istişahade ibraz olunacak mevattır.

Mesela sınaî ve telif olunmuş veyahut çalınmış bir bononun hükmü kalmadığına dair yazdırılacak ilan bu kabildendir.

İşbu üç nevi ilan ilan-ı kanuniyeden olmağla bunun vesair adı ve nizamı ilanların vaktiyle ve layıkıyla muntazam ve mükemmel olarak tab lazımeden ve gerçi şimdiye kadar bu makule ilanlar politika ve havadis gazeteleri vasıtalarıyla naçar-ı neşir idilmekte ise de bunda bir gazeteye mahsus olmak gibi bir vefk-i matlub mazbutiyet ve menfaat hâsıl olmadığı vazihadan bulunduğundan doğrusu vezaif-i kâmile-i umur-ı ticariyeye mahsur olmak üzere bir gazetenin ihdasına kesp eylediği memuriyet-i servet cihetiyle Dersaadet'in ihtiyaç-ı hakikisi münekker değildir.

Sarraf ve tüccara ve belki umuma da fevaid-i azimiyesi meydanda olan işbu Takvim-i Ticaretin tab ve neşrine müsaade-i isabet ade-i cenab-ı padişahinin şayan buyurulması zımmında vaki olan istirham-ı acizanemiz ma-bihil-iftihar asr-ı maarif

hasrımız olan vükela-yı fehham hazretinin karin-i tasvibi olarak himem-i meali tevem-i asafaneleriyle bila-istizan sur-ı maruza muvafık ara-yı kişver ara-yı hazret-i mülukâne olmağla irade-i hükûmet ifade-i zillullahi dahi ol-merkezde şeref-südur buyurulmuştur.

El-ihsan ale'l-ihsan olarak buyurduğu buyurulan mesait-i celile üzerine tuğra-yı gurra-yı hazret-i padişah ulul-i menkîbet takvim-i mezkûra piyale-i serluha-i müfehhirat kılınarak ve bunlardan fazla imtiyazat-ı mebsutaya dahi mazhar olarak emsal-i beyninde kesp meziyet ve şan eylemiştir.

Bunca malen-nihaye-i cenab-ı cihanbaninin ifa-yı ak muhammedatı kabil olamayacağından acimizi itiraf ile beraber devlet ve millet için naçizane bir hıdmet-i makbule olmak üzere ihdas olunan Takvim-i Ticaretin vazife-i asliyesinden olan mevadın saye-i teshile mülk-daride günden güne terakkisine elimizden geldiği kadar sarf-ı iktidar etmekte kusur etmeyeceğimizden amittir ki nail-i imal olunur.

Ancak daima Takvim-i Ticaret'e münderiç olan Osmanlıca bentler Fransızca derç kılınacak bentlerin tercümesi olmayıp iktiza-yı vakt-ı maslahata göre icab-ı icra olunacak ve Fransızca bentlerin kaffesi Osmanlıca olan bentlerin aynı olmayacaktır.

Cümle-i makasit ne esas üzerine müpteni olduğu tafsilat-ı muharrireden müstefat olan işbu Takvim-i Ticaret'in hüsn-i kabulüne sitemini olduğumuz gibi her nevi matbuatın evvelleri sehiv ve hatadan kurtulamaması umur-ı tabiadan ve her şeyin iptidasında müptedilik vuku hatiata bas olduğu kazye-i malumeden olmasıyla erbab-ı ensaf ve meruttan amit varız ki işbu gazetemiz karin-i nazar istihfaf buyurulmaz ve manzurungâh-ı hakkaniyetleri olan nisyân ve noksanımızın maruz-ı hayr-ı hevahide olarak ihtiyarına dariğ-i himmet olunmaz.

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i saltanat-ı seniyemizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numara:2 Ramazan:25 Sene:1282 “Cumartesi” Kanun-ı Sani-i Rumi:29 Şubat-ı
Efrenci:10

Takvim-i Ticaret iş bu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmış altı sene-i miladiyesi kanun-ı sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galata’da Gigork Beyin hanında kain mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ileride her gün çıkarılması mutasavvur olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir aded Osmanlı lirasını eda edecek müşterilere fazla numeroları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticarete ilan derç ittiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticarete atide derci mutasavvir olan ilan bahasına mahsub olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsait-i seniyye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticarete mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanatin derci zımında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve alel-

umum meriyyül-icra olan olacak kaffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu görünen bil-cümle ilanât ve matbuat ile beraber kezalik ledel-hace nazar-ı hükûmette istihsad olunmak üzere icra olunacak kaffe-i matbuat ve ilanâtın işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticarete derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilanât-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesi idaresi yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkep olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil itmeğe müstahak olacak ve ilanât-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaret'in iki yüz elli nüshası Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

“Memalik-i Şahanede Amerika pamuk tohumu zirainin intişarına sai ve himmet idenler ve iş bu tohumu zirai eyleyenler ile pamuk tathirine mahsus makine vaz ve küşat eyleyenlerin suret-i mükâfatına dair nizamnamedir.”

Şimdiye kadar Memalik-i Osmaniye'de bi't-ticariye husule gelmiş olan pamuk tohumunun ziraiyle tekrar icra-yı tecrübe edenlere gümüş madalya verilecektir.

Mezkûr tecrübe bir kantar temizlenmiş pamuk istihsal edecek derecede büyücek mikyasta icra kılınmış ise altın madalya verilecektir.

Bir defada olarak iki bin kantar Amerika tohumu ithal etmiş olana gümüş madalya verilecektir.

Bir sene zarfında en ziyade Amerika tohumu ithal etmiş olan tüccara altın madalya verilecektir.

Doğrudan doğruya bir sancağa ilk defa olmak üzere en aşağı bin kantar Amerika tohumu ithal edene gümüş madalya verilecektir.

Bir kazada iki dönümden ziyade olarak en ibtida Amerika tohumu zirai etmiş olana gümüş madalya verilecektir.

Bir eyalette en ziyade ve en âlâ Amerika pamuğu yetiştirmiş bulunana altın madalya ve bir adet cin tabir olunur makina verilecektir.

Bir eyalette en ziyade Amerika tohumu ekmiş olana altın madalya verilecektir.

Bir eyalette Amerika pamuğu cinsinden en âlâ pamuk yetiştirip satmış olana altın madalya verilecektir.

Amerika'da cari olan usul-i ziraiyeye tamamiyle icra etmiş olan zürra gümüş madalya verilecektir.

En ibtida pamuk zirai için Amerikalı muallim istihdam etmiş olana altın madalya verilecektir.

Ale'l-umum öyle muallim istihdam edenlere gümüş madalya verilecektir.

Yerli pamuk tohumunun ıslahı zımmında Amerika usul-i ziraisine tatbika zerç ederek mezkûr pamuğu ıslah etmiş olana gümüş madalya verilecektir.

Bir sancakta pamuk ayıklamak için en ibtida fabrika vaz ve inşa edene gümüş madalya verilecektir.

Pamuk temizlemek için nev icat akılı yirmi adet makinalı fabrika inşa edene gümüş madalya verilecektir.

Hayvanat beslemek için pamuk çekirdeklerinin posalarını külliyet üzere imal edene gümüş madalya verilecektir.

İbtida Amerika pamuğu tohumu celp ile mecane tevzi etmiş olanlara altın madalya verilecektir.

Yerli tohumunun terkiyle Amerika tohumunun intişarına ziyadesiyle sai ve himmet eylemiş olanlara altın madalya verilecektir.

Ramazan fi 18 sene 1282

“Takvim-i Ticaret'te Derç Olunmak Üzere Ticaret Nezaret-i Celilesi Canibinden
Gönderilen İlam Fezlekesidir.”

Yunan devleti tebaasından (Ç) nam kimesnenin karz suretinde yazılmış bir kıta kontrat mucibince teba-i saltanat-ı seniyyeden (varis) den mahkeme-i ticarete malumu'l-miktar meblağ iddia itmiş ise de meblağ-i mezkûrun konsilide fark ve fiyatından deyn edildiği ve işbu ahz ve itanın hevayi olduğu kabul ve tasdikiyle sebat olan bir kati muhasebe defteri suretinden ve iki tarafın dahi vaki olan ifadat takrirlerinden nümayan olarak halbuki bu makule muamele yani bir şey mevcut olmayıp da yalnız ol-şeyin fark ve fiyatları üzerine cereyan iden ahz ve ita bi'l-cümle medeni milletlerin kanununca memnu olduğu gibi böyle bir muamele hüsn-i edebe dahi mugayir olduğundan hiçbir vakitte makbul ve muteber olamaması kaide-i hakkaniyat icabından ve mahkeme-i ticaretin öteden beri ittihaz eylediği usul dahi bu merkezde bulunduğundan madde-i merkum her ne kadar işbu muamele doğrudan doğruya kendisiyle hışmı beyninde cereyan etmeyip kendisi bir vasıta olduğunu ifade itmiş ise de burası tahkik etmeyip bilakis zikr olunan muhasebe defterlerine nazaran işbu muamele ikisi beyninde cereyan eylediği anlaşılmış olduğundan ve bi'l-farz-ı medainin şu ifadesi sahih olsa bile esasen fesad olan bir muameleye dahi mugayir nizam olup vasıtanın düçar olduğu zarar ve ziyan yalnız kendisine ait ve raci olacağından bu takdirce merkum (Ç) nin meblağ-ı mezbur-ı marü'l-zikr (varis) den iddiaya salahiyeti olamaması ve bunun mukabilinde nezdinde merhun bulunan eşyanın maddi aleyhi iktiza eyleyeceği hususlarına mahkeme-i ticaret ikinci meclisinde karar verilerek 7 Ramazan sene 1282 ve fi 16 Kanun-ı Sani 1281 tarihinde ilamı ita olunmuştur.

Tokat bakırından beş yüz bin kıyye nahhas matbuh-ı Şubat iptidasından itibaren altı maha kadar Dersaadet'te ceste ceste teslim olunmak ve bahası hin-i tesliminde peşine-i tedine ve ifa kılınmak şartıyla beher kıyyesinin on buçuk kuruşa iştirasına taleb-i zuhur eylemiş olduğundan ve işbu mah-ı halin yirmi yedinci pazartesi günü müzayedesini tekrar edeceğinden fi-i mezkûrdan ziyadeye talebi bulunanların yevm-i mezburda beyn-i Maden-i Hümayun Meclisine azimet eylemeleri ilan olunur.

Pamuk Ticaretine Dair Risaledir

Her memleket arazisinde bir hassa-i tabiye vücut yani bazı mahsulat hakkında harasta kabiliyeti ve bazıları hakkında adem-i kabiliyeti derkâr olup ekseriye menafi kalye

istihsalı dahi mahsulat-ı mezkuradan bazılarının bir memlekete mahsus olmasından neşet ettiği malumdur.

Memalik-i Osmaniye'nin mevki-i coğrafyası iktizasınca gayet müsait bir iklime müsadif olmağla mahsulatı mütenevviya kabiliyeti derkâr olup bunların bazıları Memalik-i sairede dahi husule gelen mahsulat kabilindedir.

Sınaice kesret-i istimali cihetiyle ehemmiyeti malum ve mühim olan memalik-i sairede ve hemde Memalik-i Osmaniye'de mücerrep ve meczum olan pamuk ziraatı hakkında fi'l-vaki Hindistan ve Afrika ile Amerika'nın bir kıtasının fevkalade müsait olduğu müsallim ise de Memalik-i Mahrusa'nın kıtaat-ı hare ve mutedilede vaki bazı eyaleti dahi bir dereceye kadar ziraat-i mezkûraya kabil olduğundan eyalet-i mezkûra ahalişi şu hal-i mesaitten istifade eylemeleri lazımedendir.

İstimal-i umumi olmayan bazı mahsulat-ı ziraattan her ne kadar menafi kesire müşahede olunursa da ekonomi politik kaidesince mütalaa olunduğu halde bu makule mahsulatın külliyyat üzere zar olunması caiz değildir. Çünkü mahsulat-ı mezkûra lüzumundan ziyade hasıl olduğu halde fiyatça zaruri ol-vuku olan tedni zirai taifesini mahsulat-ı mezkûra zirainden feragata mecbur edeceği derkârdır.

Fakat pamuk mahsulü bu kabilden değildir. Zira bunun suhulet-i imaliye ve fevaid-i istimaliyesi yani rengarenk akmeşe imaline kabiliyeti ve mensucatının nefaseti ve nesc ve imalde suhuleti ve sıhhat-ı vücudça fevaidi ve istimalce adem-i sıkleti ve dayanması ve bahaca ehveniyeti cihetlerle melbusat imaline salih mahsulat-ı saireye bi'l-vücut rüchaniyeti zahir olduğundan istimali bir derece şüyu bulunmuştur ki nevi beşer için gıdaca buğdayın ne derece şiddet-i lüzumu var ise pamuk dahi melbusatca ol-derece ehemmiyet kesp etmiş olduğundan ne kadar kaliteli hasıl olsa ziraatını iptal edecek raddelerde fiyatına noksan-ı ariz olmayacağı malumdur.

Kesret üzere istimal ve istihlan olunduklarından neşi buğday ile pamuk beyninde müşabakat-ı kâmile derkâr olmağla pamuk ziraatının menafi layıkıyla takdir için ikisinin dahi mahsulat ve ticaretini birbirine nisbetle mukayese idelim. Buğday hemen her bir mevki ve mahalde hâsıl olan bir nebat olup hasılat ve sarfiyatı arasında husul-i muvazeneye bakılmayarak her yerde külliyyat üzere ziraatına sai ve ikdam olunur. Hinta ziraatına en az kabiliyeti olan memleket ahalişi bile en ziyade müsait olan memleket-i

sekene gibi başlıca hinta ziraatına ikdam ettikleri malum iken ziraatında asla menfaat kalmayacak derece hintanın fiyatına hiçbir vakit tedenni vaki olmadığı ve bu dahi umuma lüzum-ı cihetle külli yevm birçok miktarı istihlan olunduktan başka her yerde miktar-ı külliyesi dahi ati için ihtiyata-i hıfz ve iddihar olunmak hasebiyle daima müşteri bulunduğundan neşet itdiği aşikârdır.

Pamuk dahi buğday gibi kesret-i istimali derkâr iken buğday misalli her bir yerde husulü mümkün olmayıp bazı mahallere mahsus olması ve müddet-i medide dayanması ve nisbet ve zanniye cihetiyle buğdaydan on beş yirmi kat ziyade kıymettar bulunması yani bi'l-farz bir kıyye buğday bir kuruş ider ise bir kıyye pamuk on beş yirmi kuruşa satılabilmesi ve bu münasebetle buğdaya nispet mesarif-i nakliyece dahi ehveniyeti cihetlerle cem-i zamanda pamuk ziraatının faidesi zahir ise de bahusus birkaç seneden beri Amerika muharebesinden neşi fiyatı ziyadesiyle terakki ettiğinden pamuk zürrandan taife-i zürran fevkü'l-gaye istifade edecekleri bi-iştibahtır.

Memalik-i Mahrusa zürranın ekseri meşgul oldukları buğday ve hububat-ı saire ziraatına pamuk ziraatının mazarratı olamayacağından başka araziyi ıslah etmesi münasebetiyle faidesi olacağı derkârdır. Çünkü mükerrer nadas olunmuş bir tarlaya zer olunan buğday bir defa nadas olunmuş veyahut bütün bütün ham tarlaya zer olunandan ziyade mahsul vereceği herkese malum bir keyfiyet olub buğday dahi ekseri mevsim-i harifte zer oluna geldiğinden araziyi bir defa nadas etmeye vakit bulunamayacağına ve pamuk ise fasl-ı baharda zer olunacağı cihetle kış esnasında araziyi birkaç defa nadasa vaktin müsaidesi zahir olub pamuk ekilecek arazi dahi bila mükerrer nadas olunacağına binaen bu suretle ıslah olunan tarlaya muahharen buğday ekildiği halde fevkü'l-mamul mahsul olunacağı aşikârdır.

Hinta ekilecek bir tarlaya gübre istimal olunur ise hasıl olacak hinta arzın kuvvetinden neşi ziyade boylanarak devrileceği ve bu cihetle daneler kemale vasıl olamayarak pek az mahsul alınacağından kat-ı nazar tarlada hasıl olan nebatat-ı ecnebiyenin o ki alınmak mümkün. Fakat pamuk ekilecek tarlaya gübre kullanılarak her ne kadar kuvvetlendirilse mazarratı olmaz. Çünkü pamuk fidanlarının saki kuvvetli olacağından devrilmek mahzuru olamayacağından başka zaten pamuk tohumu hatt-ı müstakim üzere mezru bulunacağına ve hatlar yek diğerinden lüzum-ı derece münfasıl

olacağına binaen hasıl olan ecnebi nebatat çapa ve kazma ile kal ve izale kılınarak bu suretle hem arazi-i nebatat-ı ecnebiyeden tathir kılınmış ve hem de pamuk zer münasebetiyle gübrenin kuvveti tadil olunacağından mu-hare hinta zer olduğu halde ziyadesiyle feyz ve bereket müşahede olunur.

Gübrenin arza verdiği kuvvet pamuk zeriyle zail olmaz mı? Diye sual vaki olur ise şu vechle cevap verilir ki pamuk fidanları iptidaları her ne kadar gübreden istifade ederlerse de biraz büyüdükten sonra kökleri zir-i arza ziyadece duhul ile henüz kuvve-t-i tabiyesi zail olmayan toprağa bi'l-vüsûl gübre ile sath-ı arzdan istifna hasıl ederek hinta ve emsal-i hububatı besleyecek tabka-i arzın gübre münasebetiyle hasıl olan kuvvetine zafi tari olmadıktan başka beyan olduğu üzere hububata muzir olabilecek kuvve-i zaide bazı mertebe tadil kılınmış olarak bilakis idesi görüleceği meczumdur.

Pamuk ziraatının fevaidi esbab-ı meşruhadan malum oldu ise de Amerika'da vuku bulan müsalahadan dolayı bir iki seneye kadar pamuk ziraatı kemakane yoluna konulur ve bu cihetle Memalik-i Osmaniye'de hâsıl olan pamuğa ihtiyaç kalmayarak pamuğun fiyatı tedni eyler de yedinde birçok pamuğu bulunan zürra tafesi pek devn baha ile satmağa mecbur olarak mütezarrir olur mütalaası varid-i hatır olacağı bi-şübhe olup fakat Amerika pamuğunun sair memalik pamuğuna rechaniyetinin sebebiyetlerinin ziyade imtida da kabiliyeti ve layıkıyla tathirden neşi hasıl ettiği beyazlık olup sai ve ikdam olunarak bizim mülkte dahi Amerika tohumu zer olunarak ve tathirinde dikkat kılınarak Amerika pamuğu gibi pamuk yetiştirilirse Memalik-i Osmaniye'nin Avrupa'ya Amerika'dan daha yakın bulunması cihetle ücret-i nakliyetin azlığı Avrupalıları bizim mülk pamuğunu iştiraya icbar edeceği emr-i tabiidir.

Bu babda maksada vusul için ittihaz olunacak tedabir-i kuvveye pamuğun heyn-i zerinde layıkıyla dikkat etmek ve koza tabi çaylayıp açıldığı vakit pamuğu içerisinden yoluyla çıkarmaktan ibarettir. Çünkü şimdiye kadar cari olan usul üzere tarladan koza olarak toplanıp pamuğu sonra çıkarıldığı halde aralarında mücerret koza çöpü kalacağından pamuğun fiyatça devn olmasını istilzam eder. Bunlardan kat-i nazar pamuk zeri hakkında ittihaz olunacak ıslahatın en başlıcası şimdiye kadar kullanılan tohumları terk ile sinaice muteber olan Amerika tohumu zerine mübaşerat olunmaktır.

Kaffemiz revat hakkında tohumun ara sıra tebdil ve tecdilinden zürra taifesinin pek çok faide gördüklerinden pamuk hakkında dahi bu usulün istimalinde menfaat müşahede olunacağı istidlal olunur.

Zer olunan tohum gerek iyi olsun gerek fena olsun sarf olunan emek müsavi olduğu halde mahsulce müsavat olmayıp tohum zer olunduğu takdirde hem hâsıl olan pamuğun ala olduğu ve hem ziyade mahsul alındığı mücerreptir.

Amerika'da bazı cins pamuk vardır ki bizim yerli pamuğun iki üç kat bahasına satılır. Çünkü telleri pek uzun ve kavi olmasıyla mekândan ziyade fabrika işlerine yarar. Bizim yerli pamuğun telleri kısa olduğundan fabrikalarda en bayağı mensucat imalinde kullanılır.

Amerika'da dahi muhtelifü'l-cins pamuk olup bunlardan memleketimizin havasına en ziyade muvafakat edenler ihtiyar ve kabul olursa az vakitte pamuk mahsulatımızın fevkü'l-gaye ıslahını mudi olacağı bi-iştibahtır.

Amerika'nın Seyland mahalının cins ve bahaca envai saireye mürceh ise de ziyadece sıcak bir yer istediğinden bizim memleketin mevaki-i müteaddidesinde mahsul ve yerimiz zan olunur. Zira Dersaadet civarında bazı mahallerde lece'l-tecrübe zer olunmuş ve fidanı iyice büyümüş ise de çabuk açmak derecesinde böyle reside olamamıştır. Fakat mezkûr pamuğa Arabistan arazisinin pek muvafık gelmesi muhtemeldir.

Amerika'nın Niv Orliyan pamuğu Memalik-i Mahrusa arazisine pek muvafık gelip hatta bazı yerlerde fevkü'l-mamul mahsul verdiği erbab-ı vukudan tahkik olunmuştur. İşbu Niv Orliyan pamuğu dahi birinci derecede ad olunan pamuklardan olup Memalik-i Mahrusa yerli pamuğunun iki misli fiyatla fûruhat olunmaktadır.

Amerika pamuğundan sonra Mısır pamuğu muteber olduğundan Amerika tohumu olmadığı halde Mısır pamuğu tohumu evladır.

Bizim bayağı pamukların ziraatı terk olunarak yerine balada muharrir Amerika ve Mısır pamuğu tohumları istimali kabul ve tamim olursa Amerika müsalahası üzerine pamuğun bahasına tadni vuku bulur endişesine mahal kalmaz. Çünkü bizim pamukların cinsi ıslah olunduğu halde kurbiyyet münasebetiyle nakliyece derkâr olan tasarruftan neşi Avrupalıların Memalik-i Mahrusa pamuğuna daha ziyade rağbet edecekleri ve bu cihetle

pamuk mahsulü her vakit Memalik-i Mahrusa ziraatının en faideli bir şubesi hükmünde bulunacağı bi-aşikârdır.

Pamuk ziraatından her halde ve cemi zamanda istifade olunacağı ifadat-ı sabıktan malum olmakla ziraat-i mezkûra hakkında bilinmesi lazım gelen fevaidin ber-vech-i ati beyanına İptidar olunur.

“Bakisi Sonra”

İngiltere memleketini terkiyle Amerika Memalik-i Müctemiası'na azimetle orada tavattun itmiş olanların geçen sene doksan bin adedi tecavüz ettiği İngiltere'de resmen tahkik olunmuştur.

Avusturya Devleti ile sair Nemçe Devletleri beyninde müharen akd olunan ahidname-i ticaret mucibince işbu bin iki yüz seksen bir senesi Kanun-ı Saninin iptidasından itibaren karımçe dinilen mehar altın sikkesinin kat Avusturya Devleti tarafından terki mükerrer olduğu ve Memalik-i Mahrusa'da bunca seneden beri altın verilmekte olan ve hatta memleketinde vaki olduğu gibi bazı mahallerde dahi pazar ahz ve itada evac-ı kâmil bulan böyle bir muteber sikke meydandan kaldırılacak olduğu halde bunun yerine Fransız lirası istimal olunacağı cihetle tarih-i mezkûrdan itibaren beş sene zarfında karımçe sikkesinin kat olunması düvel-i meşarün-ileyh beyninde tasvip kılındığı bütün gazetelerde mervidir.

Umur-ı telgrafiyeye mahsus olmak üzere iki aydan beri Fransa'da sername-yi zühur olan Telgraf nam gazetenin ihbaratına göre Avrupa Asya ve Afrika ve Avustralya kıtalarında el-yevm tahtü'l-bahr elli iki hatt-ı telgraf memduddur. Bunlardan birisinin tulu üç bin yedi yüz yetmiş yedi arşındır. Amerika'nın memalik-i müctemiasıyla evvel kıta'da bulunan İngiltere ülkelerinde doksan beş adet bahri telgraf vardır. Adet-i mezkûr Amerika'yı İngiltere ile iştirak edecek ve el-yevm tesviye olunan hattı şamil değildir. Hatta mezkûr kerre-i arzı daire-i medair ihata etmek üzere Amerika'nın sevhili-i şarkiyesinden Asya'nın nihayetlerinde vaki Kamcetka ve Sibir eyaletlerine ve Avrupa'dan nefsi Rusya ile Avrupa'nın nice memaliğinden geçirilerek İngiltere'ye müntahi olacaktır. Yalnız denizin altından temdit olunan hudud-ı telgrafiyenin tulu elli milyon arşını tecavüz edecektir.

İngiltere ve Avusturya Devletleri murahhısları tarafından geçen mah Kanun-ı Evvelin on altısında akd olunan ticaret muahedesi Avrupa gazetelerinde neşr olunmuştur. Mezkûr ahitnamenin ahkâm-ı esasiyesi mucibince Avusturya'ya ithal olunacak İngiltere mamulatı fiyatının yüzde yirmi beşten ziyade resm-i gümrük alınamayacaktır. Fiyat-ı mezkûra ise eşyanın musarrıf-ı nakliyesiyle beraber tahsis olunacak ve dört seneden sonra kâffe-i eşyadan resm-i gümrük yüzde yirmiden ziyade ahz olunamayacaktır.

İşbu ticaret ahitnamesinin ahkâmını gerek Londra jurnalleri ve gerek Avusturya ve Fransa'da tab ve neşr olunan gazeteler tahsin ve takdir eylemişlerdir.

Fi'l-vaki Nemçe Devleti'nin ticaretçe ittihaz-ı kerdesi olan usul-i kadime mamulat-ı ecnebiyenin dürun-ı memaliğine ithalata müsait değil idi. Şimdi ise bu usulün terki ve ilga olunması ve İngiltere ve Fransa Devletleri gibi serbest-i ticaretin ilerlemesi zımında Avusturya'nın yola salık olması bade-i mahzuziyet-i umumiye olacak mevad-ı mutenedendir.

İşbu seksen iki senesi Ramazanın sekizi cumartesi gününden yirmi dördüncü cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatını mübin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	46 32	43 15	43 60	43 68	43 61	43 14
Öyle	43 7	43 64	43 69	43 66	43 14	43 9
Akşam	43 14	43 63	43 67	43 60	43 12	43 8

Sayı 3 (19 Şubat 1866)

Takvim- Ticaret

Le Moniteur Du Commerce

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i saltanat-ı seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numara:3 Şevval:3 Sene:1282 “Cumartesi” Şubat-ı Rumi:22 Şubat-ı Efrenci:17

Takvim-i Ticaret işbu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmış altı sene-i miladiyesi kanun-ı sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galata'da Gigork Beyin hanında kain mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ileride her gün çıkarılması mutasavvur olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir aded Osmanlı lirasını eda edecek müşterilere fazla numaraları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticarete ilan derç ittiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticarete atide derci mutasavvir olan ilan bahasına mahsub olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsait-i seniyye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticarete mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanatin derci zımında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta

bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve alel-umum meriyyül-icra olan olacak kaffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu görünen bil-cümle ilanlar ve matbuat ile beraber kezalik ledel-hace nazar-ı hükûmette istişhad olunmak üzere icra olunacak kaffe-i matbuat ve ilanların işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticarete derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilanlar-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesini idaresi yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkep olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil itmeğe müstahak olacak ve ilanlar-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaret'in iki yüz elli nüshası Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

İlanlar-ı Resmiye

İzhar-ı iflas eden manifaturacı Papas oğlu Yorgaki'nin kâffe-i alacakları komiteye gelip ispat-ı müddei eylemeleri fi 22 Zilhicce sene 1281 tarihinde ilan olunmuş ve alacaklıların bazıları komiteye gelerek ispat-ı müddei eylemiş ise de bazıları henüz gelmemiş ve husus-ı mezburun rüyet-i ikmalî Dersaadet bulunmuş olduğundan merkumda alacağı olanların ilanı sabık vecihle işbu tarihten itibaren yirmi bir gün zarfında komiteye gelip ispat-ı müddei eylemeleri ve itmedikleri surette icab-ı hal icra olunup gelmeyenler kanun-ı ticaretin iki yüz onuncu maddesi hükmünce masanın haricinde kalacakları katiyyen ilan olunur.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

Köstence Temüryolu Kumpanyasının İlanıdır

Tarik-i mezkûr hissedaranından mürekkep beher altı ayda akdi mukarrer olan meclis-i umumi alafranga Şubatın yirmi sekizinci çarşamba günü alafranga saat birde kumpanyanın Londra'da Abonkton sokağında bulunan merkezinde münakit olacaktır.

Müddet-i memuriyetleri menkuziye olduğundan Genrik ve Neval ve Luis nam kimesnelerin direktörlükten çıkılacak ve üçü dahi tekrar intihap olunabilecektir. Kumpanya müfettişi bulunan Mösyö Potır'ın dahi müddet-i memuriyeti hitam buldu ise de tekrar intihap olunabilecektir. Meclis-i mezkûrda vekâlete hazır olmak arzusunda olanların kumpanya tarafından neşr olunmuş olan nizamatin ahkâmına itba etmeleri icap edecektir.

Köstence Temüryolu Kumpanyasının

Dersaadet Acentesi

Jorj Garaçino

Meclis-i Maabir Azasından Mösyö Ritör tarafından Gemlik'ten Bursa'ya kadar inşa olunmuş olan şose tarikinin hitam-ı ameline dair mah-ı halin yirmisi tarihiyle Ticaret ve Nafia Nezaret-i Celilesi canibine takdim olunan bir kati rapor bu defa mahsusen çıkarılan gazetemizin Fransızca numerosuna ber-vech-i tafsil derç olunmuştur. Mezkûr raporda gerek buralarca lazım olan tarik ve maabirin suret-i inşasına ve gerek muharen bu babda ittihaz olunan bazı usulün layıkıyla yenilenmesine dair mühim bir layiha görüldüğünden bunun ber-vech-i tafsil Türkçeye dahi tercümesiyle gazetemize derci iktiza idecek ve Türkçesi derd-dest olup yakında tab olunacak ise de şimdilik zikr olunan raportonun hülasa-i meali ber-vech-i zir-i beyan olunur.

Zikr olunan raportanın mealine nazar-ı tulu otuz dört bin beş yüz metreden ibaret olan kemalin tarikinin müddet-i inşaiyesi ikiye taksim olunabilir. Birincisinde yani altmışaltı senesinden yetmiş iki senesine kadar inşa olunmuş olan tarikin tulu on beş bin dokuz yüz metreye ikincisinde ise yani yetmiş dokuz senesinden seksen bir senesine kadar inşa olunmuş olan tarikin tulu on sekiz bin altı yüz metreye baliğ olmuştur. Müddet-i inşaiye-i mezkûrun beher kilometrenin mesarif-i aklîyeleri günde iki arşından ibaret olan ahali-i istihdam olunduğu halde tarik-i mezkûrun beher kilometrenin mesarif-i ameliyesi iki yüz otuz altı bin kuruşa ikinci cüzünde ise tasviye-i tarik hakkında ittihaz olunan

nizamname-i cedid ahkâmının icrasıyla inşa olunmuş olduğundan beher kilometre mesarif-i ahalinin hıdmet-i vakileri dahil hesap olduğu halde yüz yirmi iki bin kuruşa reside olmuştur. Nizamnamenin ahkâmı bi'l-cümle ahali-i mütejavire hakkında meriyyü'l-icra tutulmuş oldu. Mesarif-i ahire tahminen yüz on bin kuruşa tenzil eder idi.

Tarik-i mezkûr müddet-i inşaiyesi cüz-i evvelinde yüz altmış sekiz bin kuruş devlet tarafından ve altmış yedi bin dört yüz kuruş dahi ahali canibinden beher kilometre için mesarif verilmiş iken cüzi miktar devlet canibinden beher kilometre için yalnız on altı bin kuruş ita olunmuş ve bu da bazı memurin-i mahsusa maaşetiyle bazı imalat-ı fenniye'nin mesarifinden ibaret olub ahali tarafından dahi yüz altı bin kuruş virilmiş ise de bunların yüzde elli dördü zai ve kırk altısı bede'l-i tediye olunmuştur.

Devlet canibinden Gemlik tariki için verilen meblağın yekûnu altmışaltı senesinden seksen bir senesine kadar otuz dört yüke baliğ olmuş ve meblağ-ı mezkûrun yirmi üç yükü yolun inşasına ve bakisi anın tamirine sarf olunmuştur.

Velhasıl üç seneden beri Bursaca vuku bulan tecrübeye nazaran mahal-i memurları ve komiserleri tarafından sadıkâne ifa-yı lazime-i hıdmet ve muavenat olduğuna takdirde Nafia Nezaret-i Celilesi canibinden verilen tarik nizamnamesiyle talimat-ı umumiyenin icra-yı ahkâm-ı hiç bir vechle düçar akde-i müşkülât olmayacağı anlaşılmış ve ahval-i meşruhanın derece-i ehemmiyeti lede'l-male hatta erbab-ı dirayet ve fetanet indinde mestur olmayacağı havide bulunmuştur.

“Pamuk Ziraatına Dair Risaledir (Mabat)”

İşbu risale-i muhtasara da pamuk ziraatı için Amerika'da istimal olunan kavait ve usulün mecmua-i tahrir olunmayıp yalnız Memalik-i Mahrusa'nın emr-i ziraatça hal-i hazırda en ziyade muvafık görünenlerin beyanıyla iktifa kılınacaktır.

Pamuk fidanı gayet nazik bir nebat olup her türlü iklim ve hava ve her nevi arz ve mevkide bi'l-suhule neşv-i nema bulmaz. Amerika'da pamuk zer olunan mahaller yirmi beş ile otuz yedi derece arz-ı arasında vakidir. Fakat kerre-i arzın mesavi derece arzda bulunan mahalleri müsavi derece hararete olmadığından şimal tarafında pamuk ziraatına kabil olan arazinin en nihayet hududı itibar olunmak lazım gelir gibi görünen kırk bir ve

kırk iki derece arzında vaki mahallerde dahi neşv-i nema bulduğu görülmüştür. Kırk bir kırk iki derece arzda bulunan ser-zede Turhal taraflarının bazı mahallerinde husul bulduğunun müşahede olunması buna mebnidir. Fakat bu misalli mahallerde umur-ı ziraat ve hars da tedabir-i lazıme ittihaz ve istimaliyle arza muavenat olunmazsa pamuk zirainden istifade olunamayacağından başka ele geçen mahsulat-ı mesarif-i vakiye tekabil edemeyip belki zarar tertip eder.

Pamuk ziraatına en ziyade müsait arazi yumuşak ve taşsız toprağı derin olan mahallerdir.

Derununda yalnız kireç maddesi olan veyahut kum ile kireç maddeleri mahlut olarak bulunan arazi ziyade kuvve-yi enbatiyeye malik olduğundan pamuk ziraatına en ziyade müsaittir. İçinde kum ve kil yani evvelce çamuru toprağı eczası bulunan arazide dahi pamuk hâsıl olursa da bu nevi araziye ekilen tohuma ziyade emek sarf-ı iktiza edeceği cihetle mesarif-i kalye vuku bulur.

Bütün kil maddesini havi olan toprak ile satırlarında kil ile kireç veya kil ile kum karışık olup biraz derinlikte sırf kil maddesi bulunan arazi pamuk ziraatına asla müsait değildir. Ve bunun sebebi atide beyan olunur. O vahaları ekseriyen jeoloji yani alem-i tabakat-ı arzca üçüncü tabakaya mütealik bulunan Anadolu kıtasının ekseri mahallerinde mine'l-kadim göl mahali olan pek çok arazi bulunduğundan ale'l-'umum ya satırlarında veyahut azıcık derinlikte kil yani evvelce çamur toprağına tesadüf olunur. Arazi-i merkume asar-ı medideden beri nadas olunmayıp yakın mahallerde bazı mahalleri sürülerek pamuk gelmiş ise de layıkıyla veyahut asla mahsul alınmamıştır. Fakat bu neden arazi-i mezkûranın külliyyen pamuk ziraatına kabil olmadığına hükm itmek lazım gelmez. Zira arazi-i mezbura bazı ameliyat icrasıyla ziraat-ı mezkûraya ala müsait bir hale getirilebilir.

Fakat el-haletü'l-hazihi umur-ı ziraat hal-i tıfliyyette bulunan Memalik-i Mahrusa'da ameliyat-ı ziraiye-i mezkûranın icrası zamanı daha gelmemiştir. Zira ekserisi bu babda ekserisi sarf-ı lazım gelen sermayeye malik olmayan zürra taifesine usul-i mezkûrayı kabul ve icra ittirmek şimdilik mümkün olamaz. Bir tarlaya tohum halini ziraatından evvel toprağın bellemecliğın ne derece ehemmiyeti olduğu beyan olunacak tarifattan anlaşılır. Eğer ziraat olunan tarla ekilen tohuma müsait değil ise edilen mesarif beyhüdaya gider ve bu mesarifte az bir şey değildir. Pamuk fidanı pivetli bir nebattır ve

alem-i nebatta pivet cof arz-ı amuda nüfuz iden mahrutü'l-şekl ve kuvvetli bir kök manasındır ve bunun en büyük hıdmeti nebat-ı derun-ı arza rakz etmektir. Malumdur ki pamuk fidanlarının her cihete mail olan dalları uzun ve yaprakları büyük ve kalın olduğundan gerek rüzgâr ve gerek yağmurun şiddet ve kuvvetine dayanamayacakları cihetle cenab-ı hakk-ı kuvvet-i mezkûraya mukavemet edebilmek için nebatat-ı mezkûrayı öyle kuvvetli bir köke müstenit olarak halk eylemiştir. Usul-i ziraat derece-i kâmile ve asıl olan memleketlerde nebat-ı mezkûr kökünün tulu bir arşını bazen ziyade olup eğer bunun heyn-i nümuda cevfi arzda lüleci çamuru cinsinden bulunan toprağa tesadüf eder ise iki suretle mazarrat görülür. Evvela bu misalli toprak kabil-i tenfız olmadığından fidanların kökü mezkûr toprağı yarıp öte tarafa geçemeyeceği cihetle fidanlar pek zayıf kalır ve mezkûr-ı toprağın üstünde daimi surette müterakim su bulunacağından bir müddet sonra kökleri çürümeğe yüz tutup fidanlar layıkıyla neşv ve nema bulamaz. Saniye fidanlar zayıf ve kökleri kuvvetsiz olmak hasebiyle azıcık şiddetli bir rüzgâr eser veyahut ziyadece bir yağmur yağarsa fidanları ya kökünden çıkaracağı veyahut kırıp devireceği cihetle pek çok hasarı mücib olur. Pamuk fidanları her bir cihete karşı bulunan yerlerde hâsıl olur ise de Memalik-i Mahrusa'da garba karşı müvaki diğerlerine tercih olunmalıdır. Ekseriyen şiddetli rüzgârlar cenup ve şimal taraflarından esmekte olduğu hasebiyle cihetin mezkûratına nazar olan arazi pamuk ziraatın pek muvafık gelmez. Daima güneşe karşı bulunan cenup ve şimal tarafına arkasını vermiş olan bayır yerlerle ova ve düz olan mahaller pamuk ziraatı için en ziyade müsait olan mevkilerdir.

Pamuk fidanları pek az su ister ise de hiç susuz eşv-i nema bulması mümkün değildir. Gerek yağmur suyu olsun ve gerek ma-i car-iden saki olsun bazen sulanmaları lazımedendir. heyn-i ziraide tarla mutedel halde rutubetli olmak lazım gelüb on beş yirmi gün sonra bir yağmur yağar ve bir yağmurda ağustos nihayetine tuğra-yı nüzul ederse pamuk fidanları ziyadesiyle feyz-zab olub kaliteli mahsul alınır. Her ne kadar hatt-ı istiva taraflarına mahsus nebatattan değil ise de pamuk fidanları gayet şedit sıcaklara tahammül edebilir. Pek ziyade sıcaklar olduğu ve kuvvet-i nebatat-ı sairenin cümlesi şiddet-i harareten sararmış ve kurumuş olduğu halde pamuk fidanlarının yaprakları büzülmeyip yemyeşil görüldüğü buna delil-i kâfidir. Sıcak ve kurak mevsimler pamuk fidanları hakkında en müsait zamanlar olduğu Amerika'da mücerrep ve müsebbet bir keyfiyettir.

Gelelim asıl umur- ziraatta ale'l-umum bir tarla her ne kadar ziyade nadas olursa pamuk ziraatı hakkında ol-kadar faidesi müşahede olunur. Binaenaleyh güz mevsiminde mümkün mertebe sari olarak tarlalara çift sürmeğe başlamalı ev tohum ekilecek vakte kadar münasip vakitlerde tekrar tekrar nadas etmelidir. Bir tarlanın nadas olması toprağını yumuşatıp keseklerini kıracağından balada zikr olunan faidelerinden başka havada bulunan gazların mevad-ı tarabiye ile sürat-ı imtizaç ve terkibine bedayi olarak arzın kuvve-i inbatiesini tezyit eder. Memalik-i Mahrusa'da arazinin ıslahı hakkında yalnız işbu nadas usulü istimal olunup o dahi bir derece-i kâfiyede olduğu malumdur.

Pek arazi vardır ki kâffe-i enbatiesine tezyit idecek tedabir-i saire istimaline muhtaç olmasın. Memalik-i Mahrusa yerli pamuklarının fenalığı başlıca tarlalara gübre konulmamasından neşet idiyor. Arazi hakkında işbu şart-ı asli icra olunmadıkça yalnız tohum tebdili pamuğun ıslah-ı cinsi hakkında tedbir kâfi olamaz. Memalik-i sairede zer olunan pamuk fidanlarının gübreye ihtiyacı olduğu halde Memalik-i Devlet-i Aliye arazisine ekilen pamuk ne sebepten naşi gübreye muhtaç olmasın. Hala Amerika'da pamuk tarlalarına pek çok gübre konulduğu malum ve meşhuttur. Pamuğunu aldıktan sonra hiç olmazsa fidanlar tarlada bırakılsa ve tarla sürülürken mezkûr fidanlar sökölüp toprağa gömülse bari arzın giden kuvvetinin bir miktarı iade olunmuş olur. Fakat böyle yapıp her yerde fidanları hayvanlara yediriyorlar veyahut kurutup odun makamında istimal ediyorlar. Bir tarlanın kuvveti iza olunduktan sonra ıslahı çaresine bakılmazsa artık bu tarladan âlâ cins pamuk mahsulü alınır ümidinde bulunmamak lazım gelir.

Pamuk ekilen tarlalara gübre vazi usul-i istimal olunmadıkça Amerika ve mahal-i saireden âlâ cins pamuk tohumu celp ve zerinin hiçbir faidesi görülemez. Bu mahsus-ı tecarüb-i mükerrere ve fiiliyeye müstenit olduğundan iştibah edecek yeri olmayıp hemen kabul ve icrası lazım gelir. Geçen sene pamuk mahsulünü harap eden yağmurların nüzülü esnasında pamuk fidanları ziyade kuvvetlice bulundu. Asla büzölüp telef olmaz ve memleketimiz badi-i tezayüt-i servet olan bu kadar mahsulat-ı müfideden mahrum kalmaz idi. Fakat gübre istimal olduğundan naşi fidanlar zayıf bulunduğu cihetle rüzgâr ve boranın şiddetine mukavemet edemeyip muzmahil olmuştur.

Neyl münasebetiyle her sene teceddüt eden hatt-ı Mısriyye arazisine kıyas olunarak gübre kullanılmaksızın pamuk ziraatından ber-vefk matlub-ı mahsul alınır zannına zehap

ile bizim zürranın aldanmaları iktiza ideceğine dair hatırata lüzum yoktur. Zannedirim tarlaları Mısır'da nadas ettiklerinden ziyade derin nadas itmek lazımdır. Yalnız Tire ve Bayındır arazisi gerek havas-ı tabiiye ve gerek terkip-i kimyevi cihetinden dolayı arazi-i sairenin ma-fevkinde bulunduğundan oralarda pek derin nadasa ihtiyaç yoktur. Bundan murat oralarda dahi tarlalar derince nadas olursa toprağın asla faidesi olmaz demek olmayıp belki saire-i mahaller derece lüzumu yoktur demektir. Başka yerlerde tarlaları laakall bir sülüs-ı arşın umkunda nadas etmek lebeddir. Pamuk fidanlarının kevnini ancak olvakit istediği gibi sürülebiliyor. Fi'l-hakika bu suret mesariftir. Fakat mahsulün bütün bütün telef-i tehlikesinde bulunmaktan ise biraz ziyadece mesarif-i ihtibar daha evladır.

Bu babda en az mesarifle maksada vusulen usul-i evvel-i emrde tarlaları adi sabanla sülüs arşın derinlikte nadas edip bade yer altı sabanı tabir olunan sabanla nadas etmelidir ki bu evleğinin iki misli derinliğe gidebilir. Toprağı oldukça yumuşak olan tarlalar için sabana bir çift manda veyahut kuvvetli bir çift öküz kâfi olup toprağı sert olan yerlerde işbu ikinci nevi sabana iki çift manda veyahut kuvvetli öküz koşulması muktezidir. Bu suretle icra olunan nadasın zikr olunan faidelerinden başka bir faideside yağmur sularının süratle cevfi arza duhul ider. Zira yağmur suları arzın içerisine seriyen girmeyip de sathında veyahut az bir derinlikte terakim eder. Durursa fidanları bütün bütün çürütmezse bile hiç olmazsa köklerin layık-ı vechle sürmesine mali olur. Hülasa-i kelimeler gübre vaz ve tarlaların bir minval-i meşruh nadası pamuk ziraatının şart-ı asli ve azamıdır.

(Mabadi Sonra)

Dersaadet'ten Edirne'ye temdidi mukarrer olan temüryolun geçeceği mahaller bir iki defa muayine ve keşf olunarak tesadüf iden tepe ve derelerin inşaatça bazı mertebeye suubet vereceği anlaşılıp bunun tarik-i suhuleti aranılmakta bulunduğu halde bu kere mezkûr yolun mühendisleri tarafından Eyüp Ensari'den Terkos ve andan Esterahce ve Kırk Kilise'ye uğrayıp oradan Edirne'ye kadar set üstünden gider gibi büyük kolaylıkla inşa olunabileceği keşf olunmuş ve evvelki muayene kılınan mahallerde görülecek suubet bir taraf olmuş olduğu ve mezkûr mühendisler Esterahce ormanının haritasını çıkarmakta olup üç maha kadar hitam bulacağı mesmuamız olmuştur.

İzmir'den vürut eden tahrirat-ı mahsusaya göre Kasaba temüryolu kemale makrun-ı hitam olarak ramazanın altıncı günü resmen küşat olundu. Tariki-i mezkûrun ki tulu altmış milden ibarettir. İnşasına devletçe dört sene müddet tayin olunmuşken on dokuz mah zarfında hitam bulunduğundan sahib-i imtiyaz bu yolda gösterdiği ikdamattan dolayı mazhar-ı sitayiş olmaktadır. Mumaileyh bu yolun Alaşehir'e kadar temdidi için taraf-ı devletten imtiyaz almış ve bunlarda muamelata mübaşerat eylemek üzere İzmir'e gelmiş olduğu işitiliyor. Kasaba ile Alaşehir'in beyni dahi altmış mildir. Yapılacak yolun bir seneye kadar hitamı memur olunur.

Geçen sene Mısır'dan İngiltere'ye nakl olunan pamuğun miktarı üç yüz otuz dört bin ve Memalik-i Mahrusa-i şahanenin sair iskelelerinden seksen bin balya olup bu sene ise Mısır'dan iki yüz elli bin vesair iskelelerden altmış bin balya tahmin olduğu İngiltere gazeteleri yazıyor.

(Ceride-i Havadis)

“Saltanat-ı seniyye postalarınca mektup ücreti bu kere dahi tadil ve tebdil olduğuna dair ilan-ı mahsusadır.”

Postalar ile taşraya gönderilen ve tevarit eden mekatipten ahz ve istihsal olunan ücret saye-i muvaffakiyetvaye-i hazret-i mülukânede bu kere tadil ve ıslah olunarak üç dirhem kadar adi bir fiyata mektupta altmış saat mesafeye değin 2 ve altmış saati tecavüzünde yüz yirmi saate kadar 4 ve yüz yirmi saati tecavüzünde iki yüz saate değin 6 ve bundan ziyade mesafe için 9 kuruş ve üç dirhemi tecavüz iden mektuplardan beher dirhem için nesaf-ı ücret zam alınarak beher dirhem küsürü kemafi's-sabık bir dirhem itibar olunacağı gibi taahhütlü mektuplardan adet-i mektubun iki misli zam ile icra-yı ahz ve istihsali hususuna Divan-ı Muhasebat ve Meclis-i Valâ kararıyla bila-istizan on beşinci gününden itibaren ol-vechle ücret-i ahz ve istihsal dahi posta hanece kararlaştırılmış olmasıyla postalara bırakılacak mekatibin üzerine bu mezkûrdan itibaren ana göre pulu vaz olunması lazım geleceğinden keyfiyet cümleten malumu olmak üzere ilan olunur.

İşbu seksen iki senesi Ramazanın yirmi beşinci cumartesi gününden Şevvalin birinci cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatına mübin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Pençene	Cuma
Sabah	43 6	42 17	42 28	...	43 15	43 3
Öyle	43 6	42 23	43 2	...	43 7	43 5
Akşam	42 37	42 27	43	43 2	43 8



“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i saltanat-ı seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numara:4 Şevval:9 Sene:1282 “Cumartesi” Şubat-ı Rumi:12 Şubat-ı Efrenci:24

Takvim-i Ticaret işbu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmış altı sene-i miladiyesi kanun-ı sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galata'da Gigork Beyin hanında kain mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ileride her gün çıkarılması mutasavvur olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir adet Osmanlı lirasını eda edecek müşterilere fazla numaraları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticarete ilan derç ittiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticarete atide derci mutasavvir olan ilan bahasına mahsup olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsait-i seniyye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticarete mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanatin derci zımmında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve ale'l-umum meriyyül-icra olan olacak kaffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu

görünen bil-cümle ilanât ve matbuat ile beraber kezalik ledel-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak kaffe-i matbuat ve ilanâtın işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticarete derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilanât-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesini idaresi yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkebe olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil itmeğe müstahak olacak ve ilanât-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaret'in iki yüz elli nüshası Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

Ticaret müsteşarlığı vekâleti Meclis-i Valâ Azasından Saadetli Rauf Beyefendi Hazretlerine ihale

Ticarethane Mektupçusu Saadetli Nasır Efendi'ye rütbe-i evvel-i sınıf-ı sanisi

Ebniye Müdürü Saadetli Faik Efendi'ye rütbe-i evvel-i sınıf-ı sanisi

Ticaret İkinci Meclisi Reisi Aztuluvahan Efendi'ye rütbe-i saniye sınıf-ı evvel mütemayizi

Ticaret Birinci Meclis Azasından Ali Hilmi Efendi'ye rütbe-i salis sınıf-ı sanisi

Ticaret Birinci Meclis Azasından Estevreki Efendi'ye rütbe-i saniye sınıf-ı sanisi

Ticarethane İkinci Meclisi Azasından Yohannis Efendi'ye rütbe-i saniye sınıf-ı sanisi

Birinci Meclis Kâtip-i Evveli Ali Şevki Efendi'ye rütbe-i salisi

Meclis-i Maabir Kâtip-i Evveli Cemil Bey'e rütbe-i salisi tevcih buyurulmuştur.

Postalar ile taşraya gönderilen ve tevarüd eden mekâtipden ahz u istihsal olunan ücret saye-i muvaffakiyetvaye-i hazret-i mülukânede bu kere tadil ve ıslah olunarak ve üç dirhem kadar adi bir kıta mektuptan altmış saat mesafeye değin 2 ve altmış saati tecavüzde yüz yirmi saate kadar 4 yüz yirmi saati tecavüzde iki yüz saate değin 6 ve bundan ziyade mesafe için 9 kuruş ve üç dirhemi tecavüz iden mektuplardan beher dirhem için nesef-i ücret zam olunarak beher dirhem küsürü kemafi's-sabık bir dirhem itibar olunacağı gibi

taahhütlü mektuplardan adi mektubun iki misli zam ile ücret ahz u istihsal hususuna Divan-ı Muhasebat ve Meclis-i Valâ kararıyla bila-istizan irade-i aliyyeye müteallik buyurulmuş ve suret-i idare-i malume olup kimsenin mektubu kalmamak üzere Dersaadet için işbu seksen bir senesi Şubatın on beşinci gününden itibaren ol-vechle ücret-i ahzu istihsali dahi posta hanece kararlaştırılmış olmasıyla postalara bırakılacak mekâtibin üzerine yevm-i mezkûrdan itibaren ana göre pul vaz olunması lazım geleceğinden keyfiyet cümlenin malumu olmak üzere ilan olunur.

“Bin iki yüz seksen senesi Martı iptidasından Ağustos nihayetine kadar vürut edip bir sene bir günü tecavüz ederek bila-sahib-i terakim eden eşyanın zeyrde muharrer marka ve numerolarıyla cinslerini mübin pusulasıdır.“

İcmal	Makadir	Marka	Mumero	Cins-i Eşya	Adedi	Makadir	Tarih-i Duhulü	
1	Balya	GBB	6	Ciğara Kağıdı	15	Top	21 Mart 1280	Britonferer kumpanyası vapurlarından Zenon nam vapur ile Marsilya'dan
1	Balya		9	Bu Dahi	15	Top		
1	Yağ			Tahta Kurşun	2	Kantar	18 Mayıs	İstinye kumpanyası vapurlarından Maver ve Kordato nam vapur ile Londra'dan
3	Deste	A		Temür Kürek	36	Adet	9 Mayıs	Gabriş kumpanyası

								vapurlarından Marü'l-mevn nam vapur ile Londra'dan
1	Torba	W		Keçi Kılı	23	Kıyye	9 Haziran	Rusya kumpanyası vapurlarından Bononet nam vapur ile Hocabey'den
1	Balya	BH	1	Ciğara Kağıdı	15	Top	31 Ağustos	Britonferer kumpanyası vapurlarından Zenon nam vapur ile Marsilya'dan
1	Balya		2	Bu Dahi	15	Top		

Üzerinden bir sene ve bir gün mürur iderek gümrük ambarlarında bırakılmış olan eşyanın bi'l-müzayede fûruhatı nizamı iktizasından ve balada muharrir tevarih-i muhtelifle ile Galata Emtia Gümrüğü transit ambarına ithal olunan eşya dahi bu kabilden olarak ilan tarihinden bir mah müddet zarfında ashabı gelüb eşya-yı mezkûrayı kaldırmadığı halde aynen alımp fûruhat olunan eşya hakkında cari olan usul üzere gümrükçe müzayede ve fûruhat olunacaklarından işbu seksen bir senesi Kanun-i Sani mahının on üçüncü gününden itibaren sene-i merkume Şubatının on üçüncü gününe değin ashabı gelip kendi malları olduğun bila-ispat kaldırmazlar ise gümrükçe fûruhat kılınarak esmanı irad-ı kayd olunacağı malum olmak için ilana iptidar olundu. Fi 6 Ramazan sene 1282 ve Fi 10 Kanun-ı Sani sene 1281

“Geçen seksen senesi zarfında sefine ve vapur kumpanyaları vasıtasıyla bi'l-vürut Miva ve Galata gümrükleri ambarına ithal olunarak üzerinden bir sene ve bir gün müddet-i mürur iden ve mültezim zamanından kalarak mevcut bulunan eşyanın cins ve miktar ile geldiği mahalın esamisini mübin defterdir.”

İcmal-i Kap	Cins-i Kap	Cins-i Eşya	Tarih-i İthal	Geldiği Mahal	
5	Çuval	Ceviz	13 Mart sene 80	Trabzon'dan	Rusya Kumpanyası Vapurlarından
2	Kuçi Memluvatıhi	Zeytun	28 Mart	Şire'den	Yunan Kumpanyası Vapurlarından
1	Sepet	Zeytun	29 Mart	Beyrut'tan	
2	Sepetli Desti	Zeytun	12 Nisan	İzmir'den	
10	Demet	Kaba Hasır	21 Nisan	Beyrut'tan	

2	Tulûm	Çuval Derununda Zeytun	1 Mayıs	Selanik'ten	
1	Sandık	Irakî Hasır	18 Ağustos	Beyrut'tan	Nemçe Kumpanyası Vapurlarından
1	Tahta Sandık	Penair-i Top	14 Eylül	Selanik'ten	
2	Fıçı	Zeytun	15 Eylül	Beyrut'tan	

	Memluvatıhi				
1	Fıçı	Penair	18 Teşrin-i Sani	Varna'dan	
(21) 1	Fıçı	Erik	14 Teşrin-i Sani	Varna'dan	

1	Çuval	Fasulye	20 Mayıs	Trabzon'dan	İtalya Kumpanyası Vapurlarından
1	Çuval	Fasulye	25 Eylül	Trabzon'dan	Fransa Kumpanyası Vapurlarından
1	Tulûm	Çuval Derununda Penair	2Teşrin-i Sani	Varna'dan	
1	Çuval	Fasulye	11Teşrin-i Sani	Varna'dan	Bulgar Kumpanyası Vapurlarından
1	Fıçı	Erik	14Teşrin-i Sani	Varna'dan	
(48) 1	Balya	Cilt-i Keçi	9 Nisan		Bila-sahib sefineden ambara vaz ve ithal

					olunmuştur.
--	--	--	--	--	-------------

“Galata Meyve Gümrüğü ambarına vaz ve ithal olunarak müddet-i muayenesi olan bir sene bir gün mürur iden eşyanın miktarı”

1	Çuval	Fasulye	5 Mart 80
1	Çuval	Anason	5 Mart
10	Varil	Sardalya	10 Nisan
50	Sandık	Limon	27 Nisan
2	Varil	Zift	19 Ağustos
1	Varil	Rugan-ı Sade	19 Ağustos
1	Varil	Sabun	19 Ağustos
3	Adet	Toprak-ı Künk	Mültezim zamanında vaz ve ithal olunan

Üzerinden bir sene ve bir gün mürur iderek gümrük ambarında bırakılmış olan eşyanın bi'l-müzayede furuhatı nizamı iktizasından ve balada muharrir Tevarih-i muhtelifle ile Galata ve Miva gümrükleri ambarlarına ithal olunan eşya dahi bu kabilden olarak ilan tarihinden bir mah müddet zarfında ashabı gelip eşya-yı mezburayı kaldırmadığı halde aynen alınıp furuhat olunan eşya hakkında cari olan usul üzere gümrükçe müzayede ve furuhat olunacaklarından işbu seksen bir senesi Kanun-ı Sani mahının on üçüncü gününden itibaren sene-i merkume Şubatının on üçüncü gününe değin ashabı gelip kendi malları olduğunu bila-isbat kaldırmazlar ise gümrükçe furuhat kılınarak esmanı irad-ı kayd olunacağı malum olmak için ilana iptidar olundu. Fi 6 Ramazan 1282

“Bin iki yüz seksen senesi Martı iptidasından Ağustos nihayetine kadar vürüt edip bir sene bir güne tecavüz iderek bila-sahib terakim eden eşyanın zeyrde muharrir marka ve numerolarını mübin pusulasıdır.”

İcmal-i Miktar	Marka	Numero	Tarih-i Duhul	
1 Paket	Martıyan		20 Mart Sene 280	Danyal Papa Kumpanyası Vapurlarından Malyat Nam Vapur ile Londra'dan Tevarüd Eden
1 Paket	Cavanide Közi		20 Mart	Bu dahi
1 Paket	Canastos		20 Mart	Bu dahi
1 Paket	BBA	322	20 Mart	Bu dahi
1 Paket	Tandis Corciyadi		21 Mart	Britonferer Kumpanyası Vapurlarından Cevtavn Nam Vapur ile Marsilya'dan Tevarüd Eden
1 Sandıkça Adres			25 Mart	Yolcu Eşyasından Kalan
1 Paket	Adres Pulu Zeydi		28 Mart	Lakoniton Kumpanyası Vapurlarından Londra'dan

1 Paket	MK		28 Mart	Bu dahi
1 Paket	FC		28 Mart	Bu dahi
1 Paket	SB	2814	28 Mart	Bu dahi
1 Paket		150 151	28 Mart	Bu dahi
1 Paket	Rafael Matyos		28 Mart	Bu dahi
1 Paket	Takanali		28 Mart	Bu dahi
1 Paket	BC	92 94	28 Mart	Bu dahi
1 Tuğla	V		28 Mart	Avusturya Kumpanyası Vapurlarından İstasyom Vapuruyla Triste'den
Paket	Aci Kandkalyan		28 Mart	Lakoniton Kumpanyası Vapurlarından Karşiyam Nam Vapur ile Londra'dan
1 Paket	ME	80	6 Nisan	Avusturya Kumpanyası Vapurlarından Ecnam Nam Vapur ile Triste'den
1 Paket	CC DD	316	25 Nisan	Danyal Papa Kumpanyası Vapurlarından

				Avritdiz Nam Vapur ile Londra'dan
1 Paket	Rus 'Emşel		25 Nisan	Bu dahi
1 Paket		1643	25 Nisan	Bu dahi
1 Paket	Fordes 'Amyan		9 Mayıs	Lakoniton Kumpanyası Vapurlarından Karşiyan Nam Vapur ile Londra'dan
1 Çuval	PES Seklic		19 Mayıs	Rusya Kumpanyası Vapurlarından Bon Nam Vapur ile Londra'dan
1 Paket	MK	1 24	22 Mayıs	Bu dahi
1 Paket	Yolak		27 Mayıs	Danyal Papa Kumpanyası Vapurlarından Lökovina Nam Vapur ile Londra'dan
1 Balot	BS	1	4 Haziran	Lakoniton Kumpanyası Vapurlarından Eşmiyan Nam Vapur ile Londra'dan

(Bakisi Sonra)

İlanat-ı Resmîye

İtalya Devleti tebaasından Rusçuk'ta mukim tüccardan İsak Tedyonista bu defa izhar-ı iflas itdiği mahallinden bi't-tahrirat işar olunmuş olduğundan merkurda alacağı olanların kanunname-i ticaretin yüz seksen sekiz ve iki yüzüncü maddesi ahkâmınca yedlerinde bulunan senedat ve defterlerini bila-istihap komiteye gelip tarih-i ilandan bila-ıttibar yirmi bir gün zarfında alacaklarını ispat etmeleri ve müddet-i mezbura zarfında gelmedikleri surette müflis-i merkumun masasına dâhil olamayacakları ilan ve ihtar olunur.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

İzhar-ı iflas iden Manyal oğlu Agop'un Sultan Mahmud Han-ı Sani vakf-ı celilinden Ebu Eyüp Ensari Hazretleri civarında Taşlı Burun nam mahalde mutasarrıf olduğu tuğla harmanının bir tarafı Kaspar bir tarafı Şişman Bagos harmanları ve bir tarafı Lebderiev bir tarafı Yakam ile mahdut dört kalıp harman yerini müştemil bir bab-ı tuğlacı kârhanesi gediği kârgir bir bab bakkal dükkânı ve bir bab kahve hane ve iki bab odaya kâmil olduğu halde müştemilat-ı sairesiyle yetmiş dokuz bin kuruşta talibi uhdesinde takarrür etmiş olduğundan daha ziyadeye talip olunduğu surette tarih-i ilandan bila-ıttibar on bir gün zarfında komiteye gelip faide-i hal itmesi ve müddet-i mezbura hululünde talibine ihale olunacağı ilan olunur.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

“Köstence Temüryolu Kumpanyasının İlanıdır”

Tarik-i mezkûr hissedarlarından mürekkep beher altı ayda akdi mükerrer olan meclis-i umumi alafranga Şubatın yirmi sekizinci çarşamba günü alafranga saat birde kumpanyanın Londra'da Abankoton sokağında bulunan merkezinde münakit olacaktır.

Müddet-i memuriyetleri münkeziye olduğundan Genrik ve Neval ve Luis nam kimesneler direktörlükten çekilecek ve üçü dahi tekrar intihap olunabilecektir. Kumpanya müfettişi bulunan Mösyö Potır'ın dahi müddet-i memuriyeti hitam buldu ise de tekrar intihap olunabilecektir. Meclis-i mezkûrda vekâlete hazır olmak arzusunda olanların kumpanya tarafından neşr olunmuş olan nizamatin ahkâmına itba etmeleri icap edecektir.

Köstence Temüryolu Kumpanyasının

Dersaadet Acentesi

Jorj Garaçino

İşbu seksen iki senesi Şevvalinin ikinci cumartesi gününden sekizinci cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatına mübin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	43	42 26	42 17	42 21	42 23	42 35
Öyle	42 32	42 31	42 7	42 19	42 31	42 30
Akşam	42 29	42 19	42 19	42 21	42 29	42 32

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i saltanat-ı seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numara:5 Şevval:16 Sene:1282 “Cumartesi” Şubat-ı Rumi:19 Mart-ı Efrenci:3

Takvim-i Ticaret işbu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmış altı sene-i miladiyesi kanun-ı sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galata'da Gigork Beyin hanında kain mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ileride her gün çıkarılması mutasavvur olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir adet Osmanlı lirasını eda edecek müşterilere fazla numaraları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticarete ilan derç ittiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticarete atide derci mutasavvir olan ilan bahasına mahsup olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsait-i seniyye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticarete mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanatin derci zımmında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve ale'l-umum meriyyül-icra olan olacak kaffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu

görünen bil-cümle ilanât ve matbuat ile beraber kezalik ledel-hace nazar-ı hükûmette istiŖhat olunmak üzere icra olunacak kaffe-i matbuat ve ilanâtın işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticarete derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilanât-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesini idaresi yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkebe olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil itmeğe müstahak olacak ve ilanât-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaret'in iki yüz elli nüshası Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

Memalik-i Mahrusa-i hazret-i padişahide her nevi mahsulâtın an be an tezayidi esbabına teşebbüs olunduğu misalli Cebel-i Kozan havalisinde zeytin eşcar-ı hasılatının ilerlemesi hakkında bu kere ittihaz olunan tedabir cümlesinden olmak üzere lüzumu olan aşu kalemlerinin oraya suret-i irsaline dair Cezayir-i Bahr-i Sefid Valisi Devletlü Paşa Hazretlerine irsal buyurulan bir kıta tahrirat-ı semiye-i hazret-i vekâletpenahinin suret-i münifesi zeyde tab ve temsil kılınmışdır.

“Cezayir-i Bahr-i Sefid Eyaleti Aliliğine Tastir Buyurulan Emirname-i Semi Suretidir”

Cebel-i Kozan ile havalisinde bulunan kaliteli yabani zeytin ağaçlarının mahsul verilir bir hale tahviliyle orman hayatından kurtarılması arzu olunduğuna ve Midilli zeytinleri tane ve bereket cihetince muvaki saire-i mahsulüne faik olunduğuna mebni eşcar-ı merkûmenin şimdilik mümkün olabilenleri aşılatırarak küsürü dahi ileride yetiştikçe anların teslis ittirmek ve bu aşu hemen takarrüp eden mevsim icrasına yetiştirilmek üzere aşu alemine bulunup gönderilen adama zeytin eşcarının mahsuldar-ı nevinden dört beşinin aşu kaleminin tedarikiyle ita ettirilmesi ve kendisinin Mersin'e gitmek üzere Midilli'ye uğrayan vapurların en evvel hareket edeceğine erkab-ı nihayet-i şehir-i Martın onuna kadar Mersin'e yetiştirilmesi hususunun savb-ı valilerine bildirilmesi Devletlü Cevdet Paşa Hazretleri tarafından bi't-tezkire ifade olunmağla zat-ı made-i umur-ı imariyeden bulunmağla gönderilecek adamın vusulünde ber-minval-i muharrir icap eden

aşı kalemlerinin seriyyen tedarik ve itasıyla merkumun bir ayak evvel mahaline isali esbabının hüsn-i istihsaline himmet buyurulmaları siyakında şukka Fi 10 Şevval sene 1282

Evkaf-ı Hümayun hazinesinden mazbut Cennet-Mekân Sultan Mustafa Han-ı Salis ve Sultan Selim Han kadim evkaf-ı şerifelerinden Mahmud Paşa'ya Veli civarında kain mengene hane-i ateş ve soğuk mukataasıyla Akmeşe-i İstanbul ve Üsküdar mukataasının müddet-i iltizamı munkaziyye olduğundan iki yüz seksen iki senesi Martın iptidasından Şubat gayetine kadar iktizasına göre iki senelik olmak üzere Evkaf-ı Varidat Odasına müracaat etmeleri için ilan-ı keyfiyete iptidar olundu.

“Ebniye İdaresi Canibinden Vürut Varaka-i Mahsusadır”

Dersaadet ve Bilad-ı Selase'de kain menazil ve dekakine ashabı tarafından yaptırılmakta olan teneke ve çinko olukların boruları zemine kadar indirilip saçaktan biraz aşağı veyahut saçak hizasında bırakılmasından dolayı baran vukuunda marın ve abirin tamamıyla ıslanmakta ve ekseri dekakin önüne yapılan tenteler dahi nizamı hududundan aşağı yapılması cihetle bayağı sokağı daraltarak izaç ettiğinden başka kaldırımları dahi harap eylemekte olduğuna ve bu misalli halkın rahatsızlığına muceb olan şeylerin def ve refiyle herkesin istikmal-i huzur ve asayışı matlup ve müştezi ve bunların nizamı dairesinde bulunması dahi Ebniye Nizamnamesinde mestur ve merkum bulunmuş olduğuna mebni işbu tarihten itibaren nihayet bir haftadan sonra öyle borusu aşağı indirilmemiş dekakin önlerine konulan tenteler dahi beş arşın kattan aşağı bulunmuş olduğu görüldüğü halde der-akab memurları taraflarından koparılacağından buraları cümlenin malumu olup icab-ı hal icra olunmak zere Nafia Nezaret-i Celilesinden ilan-ı keyfiyete iptidar kılındı.

İlanat-ı Resmiye

Mısırlı oğlu Avram Ağuzi izhar-ı iflas itmiş ve bazı alacaklarıyla merkum celp ve istintak olunduktan sonra rüyet-i mesalihine mevkut-ı sandıklar tayin olunmuş olduğundan merkumda her kimin alacağı var ise tarih-i ilandan itibaren yirmi bir gün zarfında komiteye gelip kanunname-i ticaretin yüz doksan sekiz ve dokuz ve iki yüzüncü maddeleri ahkâmınca ispat eylemesi ve merkuma borcu veyahut şart-ı ahirle yedlerinde eşya ve saire bulunacak olanların müflis-i mezbura vermeyip komite ve sendikalar marifetiyle masaya teslim ve ita etmeleri lazım geleceği ve aks-i takdirde mesul tutulacakları ilan olunur.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

İstanbul'da ve ale'l-umum Memalik-i Mahrusa'da bulunan esnaf yani erbab-ı sinai harfin usulü an be an başkalaşmakta ve şu usulün ıslahı ne derecelerde fevait ve muhsenatı mucep ve ahali-i Memalik-i Mahrusaca ne derecelerde menafi azamiyeye müstevcip olacağı meydanda olduğu cihetle bu maddenin derece-i ehemmiyeti inkâr olunamayacağı gibi Avrupa'da dahi esnaf-ı sol-ı mine'l-kadim hal-i keşakeşte olup bu kazyedesiyle nazarı ehemmiyet ile bakılmakta ve iktiza iden çareler aranmakta olduğu derkârdır. Binaberin gerek Dersaadet'te gerek Memalik-i Mahrusa'da ehl-i zanaat ve hırfetin ıslah ahvaliyle terkiyat-ı fevaidi hakkında ittihazı azım gelen esbaba dair acizane bazı mutaalatın serdine iptidar olunacak ise de evvela bir memlekette usul temineye ve iddihar sandığıyla şirketin vücudu cümlece ne mertebe fevait-i kesireyi mudi olduğunu anlamak icap edeceğinden ve Memalik-i Mahrusaca şunların keyfiyet ve mahsunatı pek malum olmadığından maksadımıza kable'ş-şuru ber-mukaddema olmak üzere muhtasaran oraların izahı münasebet ad olunmuştur.

Sigorta yani teminiye-i Memalik-i Avrupa'nın ekserisinde mer olarak menafi adideyi calip ettiği bi't-tecrübe sabit olduğundan günden güne tevs'-i kesp-i ehemmiyet eylemektedir. Muhtaç-ı beyan olmadığı üzere nevbini adem-i mesaip güne günden hali kalmayıp gerçi idare-i muntazama tahtında bulunan her bir devlet kuvve-i zabıta bila-istimal bazı eşra ve haydut ve hırsız ve emsal-i eşkıyanın def ü ref mazarratlarıyla vezaif-i tabiyesinden birincisi olduğu üzere teba-i vezir-i destanenin muhafaza-i can-u mallarıyla istihsal aramış bellerine sarf-ı nakdine-i gayret ider ise de berri ve bahri harik ve fırtına gibi afat ve kaza zuhurunda emlak ve eşyaca ve sefin ve umulce halka gelecek mazarrat ve hasaratın vukuna mümanaat kuvve-i beşeriyenin haricinde bir keyfiyet olduğundan bu misalli muhatarata tedabir-i saire-i ittihaz olunup mümkün mertebe mukabele olunmak üzere zikr olunan usul-i temineye ihdas olunmuştur.

Usul-i temineyeden murat o makule kaza ve afat zuhurunda bir kimseye tertip edecek zarar ve ziyana birçok kesan-ı teşrin edilerek şahs-ı müsabın kesp-i haft etmesinden ibarettir. Şöyle ki misalen harikizde yahut denizde yanıp batacak olan emval ve sefin ve eşyasından dolayı bir adam elli bin kuruş mutazzarrır olduğu halde şaid bi'l-cimle

familyasıyla beraber perişan olacağından ve eğer mezkur elli bin guruş ziyan elli kişiye tevzi olunur ise laşe masubesinde kalacağı bedihi olduğundan şu usulün icrası her halde ahalinin temin-i emval ve emlâkına bir vesile-i müstakile olduğu azada-i kayd-u burhanedir. Fakat zikr olunan zarara başkalarını teşrikten maksat ve vergi misalli ifrat-ı ahaliye taksim demek olmayıp istihsal-i netayiç-i matlube için ittihaz olunacak tedabir her halde bir kaide tahtında olması lazım geleceği misalli zikr olunan usul dahi misalen şehirde bir sene zarfında vuku bulacak harikte ne kadar emlak ve emval anmış ve fırtınalarda ne kadar sefin gark ve telef olmuş olduğu halde sigorta kumpanyaları namıyla teşkil eden şirketler marifetiyle icra olunmakta ve hesap-ı tecrübeleri üzerine beher sene yanması ve gar veyahut telef olması melhuz şeylere nisbetle emlak ve emval ve sefin ve eşyadan birer miktar muayyen akçe almakta ve sigortaya vaz olunan şey telef olduğu sübut bulduğu ve bir güne hile ve hudu olmadığı halde kumpanya tarafından kıymeti tazmin olunmaktadır.

İşte bi'l-farz bir adamın yüz bin kuruşluk bir ev veyahud bir sefinesi veya emval-i sairesi muhterik veya telef olduğu surette usul-i temineye kaidesince vermiş olduğu bir miktar cüzi akçe mukabilinde zararını kumpanyadan alacağından haşarat-ı vakıadan ne işe hanel tari ve ne de giriftar-ı sefalet ve perişani olmayıp daima malen ve mülken mutmainü'l-bal olacağı havidir. Sigortanın envai olup fakat usul-i mezkura Avrupa'da en evvel muhatarat bahriye için ihdas olunmuş ve o sayede ticaret-i bahriye ziyadesiyle ilerlemiş ve muharen her türlü emval ve eşya için ve hatta gazeteler mütalaaından malum olduğu surette insan için dahi usul-i temineye kumpanyaları teşkil etmiştir. Ve bu kumpanyaların başlıcası iki nevi olarak birincisine şirket-i temine-i bahriye ve diğerine şirket-i temine-i berriye tabir olunur. Ve şirket-i temine-i berriyenin en cesim ve mühimi harik-i şirket-i teminesi olup çok kimseler emlâk ve akarını usul-i mezkura tahtına koymuş olduğundan bir kaza-yı nakihani zuhurunda düçar olacağı haşarat kumpanya tarafından tanzim oluna geldiğinden haşarat-ı vakıadan dolayı bir güne giriftar-ı perişani olmaz. Derya vesair sigortaları dahi işte öyledir. Buraları güzelce mütalaa ve mukayese olunduğu halde zikr olunan şirketlerin teferruat-ı sairesi bilinebileceği misalli fevait-i kesiresi dahi anlaşılacağı cihetle bu sırada daha ziyade izahat verilmesine hacet görülemeyip sigorta hakkında şu kadarca basit makalat ile iktifa olundu.

“Pamuk Ziraatına Dair Risaledir” (Mabat)

Tarlanın sathında bulunan suların teslih-i cereyanı için arazinin parça parça taksimi ve tohum ekilecek hatların biraz muhaddap bulundurulması için ittihaz olunan zikr-i bazı tedabir-i ameliyat icrası dahi lazımeden ise de bu usul emr-i ziraatın derece-i kemâle vusulüne mütevakkıf olduğundan Memalik-i Mahrusa hakkında şimdilik muktezi değildir.

Beyan olunan usul-i cedide istimal olunduğu halde nüfusun ve hayvanatın kelti münasebetiyle ancak şimdilik zer olunan arazinin nefsi ekilebilir deyi sual varit olacağı derkâr olup fi'l-hakika şimdiğinden az ziraat vuku bulursa da ziyade mahsul olunur ve matlup olanda budur. Her fidan iki kat mahsul verir ve hasıl olan pamuk ala cinsten bulunacağından ziyade baha ile satılır.

Pamuk tohumunun zeri hakkında kullanılan serpmeye usulü dahi pek fena olduğundan bu usulün külliyyen terk olunması lazımedendir. Zira bu usul ile tohumlar rastgele yere düştüğünden tarlanın bazı yerinde pek sık olarak altı yedi fidan ve bazı yerleri bütün hali kalmış olduğu görülür ve tohumun bu suretle gayr-i muntazam taksimi ileride beyan olunacağı üzere mahazir-i mütaadideye daidir ve binaenaleyh bu usul Amerika'da seniyyen ve efrahdan beri metruktur.

Pamuk tohumlarını hatt-ı müstakim üzere zer etmek lazımedendir. Hatları her ne kadar müstakim ve muntazam olursa ol-kadar az masraf ve engele maksad-ı hasıl olur. Binaenaleyh tohumun hatt-ı müstakim üzere ekilmesinin fevkü'l-gaye ehemmiyeti olup bu husule aşırı derece dikkat olunmak iktiza eder.

Sarklaj yani tarladan nebatat-ı ecnebiyenin kal ve ihracı maddesi pamuk ziraatı için lüzum görünen ameliyatın en ziyade masraflısı ve en ziyade vakte muhtaç olanıdır. Balıkesir'de ve Aydın'da vesair bazı mahallerde bu iş için istihdam olunan çocuklara yedi ve büyük adamlara on dört on beş kuruşa kadar gündelik verilir. Bu ameliyat fidanlar kemale reşide oluncaya değin üç dört defa takrir-i icra olunmak lazım geleceğinden zirai taifesine ne kadar ağır bir masraf olduğu tariften müstağnidir. Bazı çiftçiler vardır ki dönüm başına dört yüzden beş yüz kuruşa kadar amele gündeliği itasına mecbur olmuştur.

Hala İzmir etrafında zer' taifesi daha ziyade mesarif düçar olmaktadır. Bu kadar kaliteli mesarif ihtiyarına mecbur olan Memalik-i Osmaniye zirainin memalik-i saire ziraiyle icra-yı rekabete muktedir olamayacakları aşikârdır.

Ancak beyan ve tarif olunan usul ile on sekiz yirmi yaşında bulunan bir genç adam bargirli çapa ile işlediği halde el çapasıyla işleyen sekiz on kişinin göreceği işi görür. İşbu bargirli çapa tabir ettiğimiz alet gayet sade bir şey olduğundan buralarda inşa ve istimal bi'l-suhule mümkündür.

Pamuk tohumu yekdiğerinden kafi derece münfasil hatt-ı müstakim üzere ekilmiş bulunduğu halde mezkûr bargirli çapa hatları arasından ve bir iki parmak derinlikten mürvar ederek sağ ve sol tarafta bulunacak pamuk fidanlarına dokunulmaksızın kal-i izalesi murat olunan fena otların köklerini kat eder. İşbu bargirli çapa tabir olunan sade bir aletin istimali zirai taifesine tefhim ve talim olunduğu halde bir çok beyhude akçe ve vakit sarfından kurtulmuş olacakları ve bundan memleketçe fevait-i külliye hâsıl olacağı beyandan müstağnidir.

Tohum zer olunacak hatların araları ne kadar açık olmak lazım geleceği ve fidanların biri birinden ne miktar sıklıkta bulunması icap edeceğini her bir mahal için evvelce tayin ve takdir eylemek pek müşküldür. Bu husus kolayca anlaşılacağı vecihle arzın kuvvetine ve fidanların muhtemel olan cesametine göre olmak iktiza eder.

Amerika'da eğer tarla ziyade kuvvetli olur ise her hattın arası bir arşından bir buçuk arşın ve bir hat üzerinde bulunan fidanların arası dahi iki salis arşından bir arşın miktarı açık olur. Zikr olunan açıklığın sebebi ol-emrde bargirli çapa usulünün ber-vech-i suhulet icrası ve saniyen fidanlar kemale reşide oldukları vakit dalları birbirine karışarak hararet-i şemsin köklerine vusule mani olmaması içindir. Pamuk fidanları Amerika'da nebat-ı şems tabir olduğundan dahi anlaşılacağı üzere güneşin hararetine ziyadesiyle muhtaç olduğundan fidanların her biri mahline güneşin dokunması lebettir.

Memalik-i Mahrusa'da pamuk fidanları Amerikadakiler kadar kesp-i cesamet edemeyeceğinden buralarda pamuk ekilen tarlalardan hatların arası bir arşın ve bir hatta da bulunan fidanların araları yarım arşın açıklığında olursa kifayet eder. Fidanlar beş altı parmak uzunluğuna vasıl olduk da birinci defa olarak çapalandıktan sonra fidanların köklerine yüksekçe topraklar yığmak lazımdır. Bu usul rüzgâr ve yağmurdan devrilmemek için fidanların köklerine kuvvet ve dayak olacağından başka ziyade yağmurlarda sularda fidanların kökleri tarafına terakim etmemesini müstelzim olarak pek çok faidesi olur bu usul-i evveleri Amerika'da dahi el ile icra olunurdu. Fakat beş altı sene mukaddim bunun

için mahsus bir alet icat olunarak Amerika’da alet-i mezkûranın istimaline mübaşerat olunmuş ve faidesi görüldükçe refte refte her bir tarafına sirayet etmiştir.

Alet-i mezkûra bargirli çapa gibi hatların arasından mürur ederek fidanların köklerini derece-i kafiyede topraklar tohumun zer-i suret-i atiyede icra olunmalıdır.

Tarla layık-i vecihle mukarrerem nadas olunduktan ve gübrelendikten ve sair ameliyat lazıme icra olunduktan sonra birbirinden tarif olunduğu derece araları açık olarak bir adım hafif bir sapan yalnız üç dört parmak derinliğe kadar gidip dört beş parmak inildiğinde hatlar yapar. Zikr olunan adamın arkasında diğer bir adım balada tarif olunan derece seyrek olmak muntazam surette bulunmak üzere açılan hatlara tohumu zer eder. Amerika’da ekserya bu usul müstameldir. Fakat muharen diğer bir usul kabul ve istimal olunmuştur ki zamana göre burası için öte günden daha ziyade kable’l-icradır. Şöyle ki pergâr misalli ağaçtan mamul bir alet vasıtasıyla aralık aralık muntazam çukurlar yapmak ve alet-i mezkûranın bir zali üç dört parmak derinliğe kadar ithal edip bade döndürerek öteye zaliyle eğer bir çukur açmaktan ibarettir. Hattın öte başına varıncaya değin bu suretle devam olunur. İki işi bir adam görmekten ise biri delik açar biri tohum vaz ider ise maksad daha çabuk hâsıl olur.

İşbu iki suretle dahi pamuk tohumları pek muntazam zer olunur. İkinci suretde zer maddesini on on iki yaşında iki çocuk icra edilebilir. Hangi suretle olursa olsun tohumun zer hitam bulduk da açılan hatlar veyahut delikler hersi tabir olunan alet imrar olunarak tohum ekilen yerlerin üstü biraz bastırılır. Bu bir ihtiyattır ki her zamanda ve bi-husus yağmur yağmayan baharlarda tohumların çabucak sürmesine badi olan rutubeti muhafaza eder.

Sürmesini tecil için akmazdan evvel tohumu bazı mertebe hazırlamak lazımdır.

Eğer bazı esbaba mebni tohumun zer ahir eder veyahut iptida ekilen tohum gerek fenalığından ve gerek esbab-ı saireden naşi sürmeyip de tekrar zer-i mecburiyet hâsıl olur ise ol-kuvvet hazırlamak usul-i behemehal iktiza eder.

Ekilecek tohum evvel emrde saki veyahut mevcut tohumun beşte bir cüzi-yi miktarına mesavi gübre karıştırılmış su ile ıslatılmalıdır. Bade birkaç rençber yere oturup ıslanmış olan tohumları elleriyle ambarın tahta döşemesi üzerine sürmelidir. Bu ameliyatı icra ederken tohumun arasına biraz kül veyahut kireç karıştırır ise daha ala olur. Bu suretle

tehye olunan tohum çabuk filizlenir. Tohum bir minval-i meşruh hazırlandıktan sonra hepsini birden bir köşeye yığmalı bu halde tohumlar hafifçe kızmağa başlayıp filizlenmek istidadı görülür. Ne vakte tohumlardan filizlenerek ucu görülmeğe başlayıp tohum armut şekline girer o vakitte zer olunur. Bu suretle hem altı yedi gün vakit kazanılır ve hem fena tohum ekmek muhatarasında bulunulmayıp zer için vuku bulacak emek ve masraftan kurtulunmuş olur. Zira tohum fena ise bu minval-i meşruh ameliyat icrasında asla filiz göstermez ve ol-vakit mezkûr tohum ekilmeyip diğer iyisi araştırılıp zer olunur.

Tohumun iyi veyahut fena olduğu bilinmek için diğer bir usul daha vardır. İştirası murat olunan tohumdan evvel yüz yüz elli dirhem kadar alınıp saki su içine vaz olunur. Suya batanlar iyi olup üzerinde yüzenler fenalarıdır. Bazı kere cinsi iktizasından naşi hafiflik münasebetiyle iyi tohumların dahi suya batmadığı görülmüştür. Bu babda temin-i efkâr için en iyi suret-i mukdemaları birkaç defa iyi tohumları bir çakı ile kesip içerisinin rengine...

(Bakisi Sonra)

İşbu seksen ikisi senesi Şevvalinin dokuzuncu cumartesi gününden mah-ı mezkûrun on beşinci gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatını mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	42 33	42 30	42 6	42 37	42 3	42 14
Akşam	42 30	42 22	41 35	42 8	42 13	42 16
Öğle	42 29	42 20	41 32	42 5	42 11	42 10

Sayı 6 (11 Mart 1866)

Takvim- Ticaret

Le Moniteur Du Commerce

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i saltanat-ı seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numara:6 Şevval:23 Sene:1282 “Cumartesi” Şubat-ı Rumi:26 Mart-ı Efrenci:10

Takvim-i Ticaret işbu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmış altı sene-i miladiyesi kanun-ı sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galata’da Gigork Beyin hanında kain mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ileride her gün çıkarılması mutasavvir olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir adet Osmanlı lirasını eda edecek müşterilere fazla numeroları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticarete ilan derç ittiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticarete atide derci mutasavvir olan ilan bahasına mahsup olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsait-i seniyye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticarete mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanatin derci zımında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve ale'l-umum meriyyül-icra olan olacak kaffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu görünen bil-cümle ilanât ve matbuat ile beraber kezalik ledel-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak kaffe-i matbuat ve ilanatin işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticarete derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilanât-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesi idaresi yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkebi olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil itmeğe müstahak olacak ve ilanât-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaret'in iki yüz elli nüshası Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

“Fi 14 Cemaziyel Evvel Sene 1282 Tarihiyle Tarik ve Maabir İdaresinin Suret-i Teşkiline Dair Nizam Suretidir.”

Birinci Madde: Bu kere Nafia Nezaret-i Celilesi'nde teşkil kılınan Tarik ve Maabir İdaresi doğrudan doğruya tarik ve maabir müdür-i umumiyesinin maiyetinde bulunur.

İkinci Madde: İdare-i mezkûra tarik ve maabir müdür-i umumiyesinin dâhil daire-i vezaifi olan bilcümle umur-u hususatı tahiyye ile beraber sürat-ı rüyet ve tesviyesini temin için teşkil olunmuştur. İdare-i mezkûra gerek ileride ihdas olunacak olan yollar ve köprüler mektebi vasıtasıyla ve gerek diğer suretle memurin-i lazıme yetiştirilinceye değin şimdilik amel-i keşf ve muayene icrasına ve layiha nizamına muktedir mühendis ve reis-i ameleler yetiştirecektir.

Üçüncü Madde: İdare-i mezkûra dört daire-i münkasım olup daire-i evvel müdürünün umur-ı tahririyesi ve umuma tarik ve maabirin umur-u hususatı ile ve daire-i

saniye fen ve sınaatçe olan mevat ile ve daire-i salise muhasebat ve levazımat-ı tarik ile ve daire-i rabia keşf-i muayeneler ve eyaletlere memurlar tayini ile işğal edeceklerdir. Devar-i mezkûranın her biri birbirilerinin vezaif-i müterettibeleri 3 numerosuyla merkum olan cetvelde bir tafsil-i beyan olunmuşdur.

Dördüncü Madde: İdare-i mezkûranın memurini müstahdimin daima ve muvakkatadan ibaret olup müstahdimin-i daimanın gerek miktarları ve gerek maaşları 1 numerosuyla merkum olan cetvelde gösterilmiştir. Ve müstahdimin-i mevkutat yani melazımının miktarı muayyen ve mahdud olmayıp kendilerine verilecek derslere mukabil her birileri mensup oldukları ve bi'l-münavebe buldukları dairelerde işe yarayacaklardır.

Beşinci Madde: Daire-i mezkûranın başı memurları tarik ve maabir müdürünün inhası üzerine Nafia Nezaret-i Celilesi tarafından Babıali'den bila-istizan tayin kılınacaklardır ve müstahdimin saire müdürü mumaileyh tarafından tayin kılınıp Nafia Nezaret-i Celilesi tarafından tasdik olunacaktır. Daire-i evvel ve daire-i saniyenin baş memurları mühendislerden tayin olunacaktır.

Altıncı Madde: Daire-i mezkûra baş memurları salifü'z-zıkr 3 numarolu cetvel iktizasınca mürettip uhde-i zimmetleri olan vezaiften fazla olarak mülazımın mumaileyhaya ders verecekler. Bu derslerin miktar ve suret-i itası hakkında tarik ve maabir müdürü tarafından bir nizamname tanzim olunacaktır. Hendese ve ameliyat-ı müselleseti müsteviye tedrisi için mumaileyhin baş memurlar maiyetine bir radde-i müzakereci tayin olunacaktır.

Yedinci Madde: Vakt-i muayenesinde mezkûr nizamnamede mayin-i ihdas üzerine usul-i istihaniyeleri icra kılınan mülazımının her birileri derece-i kabiliyetlerine göre Dersaadet'te veyahut eyaletlerde ameliyatta iş başılık ve reis-i amelelik veyahut mühendislik hizmetlerinde istihdam olunacaklardır. Ve işbu melazımın eyaletler hizmetlerinde daima suretle memur olmadıkları halde hitam-ı memuriyetlerinde tarik ve maabir idaresine tekrar alınıp orada tahsillerini ikmal edeceklerdir. Köprü ve yollar mektebine girmek veyahut tarik ve maabir idaresi dahilinde olan memuriyetlerde istihdam olunmak üzere çok kesen taraflarından izhar-ı hava hoş ve arzu olunduk da mülazımın mumaileyhe mektep-i idadiye veyahut köprü ve yollar mektep-i mahsus şakirdanın gayrilere kabiliyetçe müsavi oldukları halde tercih olunacaklardır.

Sekizinci Madde: Gerek memurin-i daimenin ve gerek melazimin maaşları ve mesarif-i müteferrika bu husus için taraf-ı devletten tayin buyurulmuş olan mahsulattan olmak üzere 2 numarolu cetvelde beyan olunduğu vecihle tarik ve maabir müdürü tarafından Nafia Nezaret-i Celilesine arz ve takdim kılınarak nezaret-i meşarün-ileyh canibinden tensib ve tasvib olunacak bütçe defterine tevrika tesviye kılınacaktır. Fakat mumaileyha melazimin bu senelerde bazı hizmetlerde müstahdem oldukları halde ol-hıdmetleri esnasında tarik ve maabir idaresinden maaş almayub memur oldukları ‘imalatın mahsusatından olmak üzere hizmetlerine müterettib olan maaşı alacaklardır.

Dokuzuncu Madde: Tarik ve maabir idaresinin mesarif-i vakiası köprü ve yollar imalatı hakkında müttehiz olan usul-i hasebiyeye tevfikan Nafia Nezaret-i Celilesi veznesi tarafından tesviye alınacaktır.

Onuncu Madde: Tarik ve maabir müdürü işbu nizamnameye icra ve bu babda tedabir-i mukteziye ittihazına memur bulunmuştur.

(Fi 14 Cemaziyel Evvel sene 1282 tarihiyle Tarik ve Maabir Müdürü)

“Umumisinin Vezaif-i Müterettibesini Havi Nizamın Suretidir”

Birinci Madde: Tarik ve Maabir İdaresinin vezaifi kaldırımı veyahut kaldırımsız şose ve tarik-i berbe yani bi’l-umum yollar ve bunlara müteallik hasarların keşf ve inşası ve hüsn-i halde muhafazaları olup ameliyat-ı saire velhasıl mühendis tayinine muhtaç olan hıdmet ve teşebbusat muvakkaten veyahud katiyyen idare-i mezkûra vezaifine konulabilecektir.

İkinci Madde: İdare-i mezkûra Nafia Nezaret-i Celilesi maiyetinde olup bi-irade-i şahane nesb-i tayin buyurulmuş olan tarik ve maabir müdürü yolların tasviye-i umuruna bakıp kendisi meclis-i maabir azalığı sıfatına haizdir.

Üçüncü Madde: Meclis-i Maabir umumen Memalik-i Şahanede yollar inşasına dair taraf-ı devletten Nafia Nezaret-i Celilesine havale buyurulacak bilcümle mevadı rüyet edecektir. İttihaz olunan tedabir ve layihaların bir suret-i mahsusada bir muayene ve tatkiki Meclis-i Maabir tarafından tarik-i maabir müdürüne ihale olunacaktır. Meclis-i mezkûra müdürü mumaileyhin vuku bulan tekliflerine dair icra-yı mezkûrat ile ol-babda la-hak

olacak rey ve kararı bi-mazbata nezaret-i meşarunileyhe arz edecektir. Meclis-i mezkûr tarik ve maabirin bi'l-vasıta müdüre ait olunan umur ve mesalih-i mahsusasından olup da nezaret-i meşarunileyh tarafından havale olunacak mevadı dahi ruiyet edecektir.

Dördüncü Madde: Müdür-i mumaileyh mahsusatının miktarı ve mühendislerin vazifeleri dairesi dahilinde olmak üzere tensib ve ittihaz olunan layihaların fen ve sınaatçe icralarına tarik ve maabir hakkında taraf-ı devletten ittihaz buyurulmuş olan nizamın tamamen cereyanına dikkat ve nezaret etmeğe Nafia Nezareti Celilesi tarafından memurdur ve müdür-i mumaileyh olup da iktiza edecek mühendis ve reis-i ameleleri nezaret-i meşarunileyhaya arz u teklif ile mierval-i uhdeleri olan memuriyeteler için anlara talimatları verecek ve nezaret-i meşarunileyha namına olarak anlar ile mekatibe ve nusretle ifa-yı memuriyet ettiklerini bir defter-i mahsusaya kayd ettirerek ana göre terfi rütbelerini veyahut diğer memuriyetlerde istihdamlarını inha eyleyecektir.

Beşinci Madde: Müdür-i mumaileyh Nafia Nezaret-i Celilesi tarafından vuku' bulacak emr üzerine idarece bazı mevada dair nezaret-i meşarün-ileyhaya (sayfa 2) raportolar takdim ittiğinden başka her sene başında Memalik-i Mahrusa-i Şahane'de yolların ne halde bulunduğunu ve ne suretle idare olunduğunu havi bir layiha-i mufassalan dahi kaleme alacaktır. Ve her bir eyalette tesviye kılınan yolların miktar-ı tulu ve icra kılınan ameliyat cins-i nevi ve memurininin kimlerden 'ibaret olduğu ve ahaliden meccanen a'meliyatta çalışan kimesnelerin kaç gün çalışdıkları ve a'meliyatta istihdam olunan amelenin yevmiyeleri ve idareye mütealik edvatınının 'ibaret olduğu ve yolların mesarifi muhtelifesi ve bu mesarifin tesviyesine mahsus mablağın nerelerden alındığı mezkur layihada beyan olunacak ve bu layihanın melfuf bir haritası olacaktır. Müdür-i mumaileyh gerek memurininin tesviye-i maaşatı ve gerek a'meliyatın tevsi ve teksiri zımmında sene-i atiye için yollara tahsis olunacak meblağın bir kat'i bütcesini bit-tanzim bir kat'i raportoya ifa-yı nezaret-i meşarün-ileyhaya takdim eyleyecek ve idarece vuku' bulacak müşkülâtı veyahud tarik ve maabir nizamnamesinin tenfiz ve icrasında zuhur idecek menafi sairenin kaffesini ve bunların men' tekrar vuku' için iktiza iden tedabiri bir raporto ile arz ve beyan idecektir. Ve işbu raportoların müdür-i mumaileyha tarafından meclis-i maabire takdim olunub orada tezekkür olunduktan sonra meclis-i mezkûr tarafından bi-zabıta-i nezaret-i meşarün-ileyhaya arz ve takdim olunacaktır.

Altıncı Madde: Müdür-i mumaileyh tarik ve maabir idaresine mütealik olan eşyanın muhafazasına memur bulunduğu cihetle idare-i mezkûranın istifade edebileceği haritaları ve ale'l-husus mühendisler tarafından ita olunacak harita ve istikametnameleri hıfz edecek ve anlara müracaat ederek Memalik-i Mahrusa-i Şahane'de tarik-i ihtilatın bir harita-i umumiyesini bi't-tedriç tanzim eyleyecektir.

Yedinci Madde: Müdür-i mumaileyh amele ücretine ve levazımat-ı inşaiye ile ameliyat-ı mütenevvianın bahalarına dair muamelat-ı mümkün istihsal ederek bu suretle her eyalette levazımat-ı inşaiyenin bahaları ne olduğunu zabt u kayd ile ileride tarik ve maabir bütçesinde gösterilecek mesarif ana kıyasen takdir edecektir.

Sekizinci Madde: Müdür-i mumaileyh gerek tarik ve maabir idaresinin ilerlemesi ve gerek tarik ve maabir memurlarının izdiyad-ı malumat ve tayinleri hakkında munasip gördüğü teklifleri meclis-i maabirde beyan ederek meclis-i mezkûr ol-teklifleri kendisinin ol-babda vaki olan rey ve kararına havi bir kati mazbata ile beraber Nafia Nezaret-i Celilesine arz edecektir.

Harik-i Kebirin vuku üzerine Dersaadetçe inşaat-ı umumiyenin kargire tahvili hakkında ittihaz olunan ittihaz olunan tedabir teshile cümlesinden olduğu vecihle kireç rüsumatının külliye ilgası hususuna irade-i seniyye müteallik şeref-sünuh buyurulmuş ve Dersaadet kireç hane mukataası müddet-i malume ile mültezimine ihale olunmuş iken irade-i meşruhaya tevfiқан resm-i mezburun seksen iki senesi Martından itibaren fesh-i ihalesiyle terkin kaydı icra kılınmak üzere hazinece muamele-i muktezisi ifa kılınmış olduğu varidat muhasebesinden ilan olunur.

Evkaf-ı Hümayun Hazinesi Mahlulat Dairesinde bu kere müzayedeleri bade'l-icra gösterilen muaceleler ile talepleri uhdelerinde tekerrür ederek akçeleri kâmile-i ahz teslim ettirilmiş olan zeyrde merkum mahlulata talip olanların ol-emrde daire-i mezkûraya müracaatla alacağı şey her ne ise bi't-tahkik şehr-i Şevval-i Şerifin on beşinci gününden itibaren on beş gün müddet içinde zammıyla beraber muacelelerini daire-i merkumeye götürdükleri surette tekrar müzayedeleri icra ettirileceği ilan olunur.

1555 Galata'da Kalfat Yeri Caddesinde seksen iki numeroda bir bab-ı nakkaş boyacı gediğinin yirmi dört hisse itibariyle beş hissesi

5750 Yedikale haricinde Fatih Mahallesinde Kazlıçeşme Caddesinde bir oda ve sofa ve kırk zirai açıklığı müstemil rabia hisse mumhane

6500 Kasımpaşa'da Hacı Ferhad Mahallesinde Aşık Meydanı Caddesinde elli dokuz numeroda iki oda ve bir sofa ve yüz zirai bahçeli bir bab menzil

4200 Fatih karibinde Hoca Hayreddin Mahallesinde Emir Baharı Sokağında dört numeroda bir oda ve sofa havi olan bir bab menzil

2500 Avrat Pazarı karibinde Hobiya Mahallesinde Sebzevatçı Sokağında on numeroda dört oda ve sofa ve yüz seksen zirai bahçeli menzilin nesf-i hissesi

2250 Üsküdar'da Ayazma Cami karşısında Değirmen Sokağında on altı numeroda bir bab yastıkçı odası

2700 Haski karibinde Beşinci Mahmud Mahallesinde Zindan Sokağında dokuz numeroda iki oda ve kırk zirai açıklığı müstemil bir bab menzil

4500 Fatih karibinde Manisalı Mehmed Paşa Mahallesinde Çıkmaz Tozcu Sokağında bir numeroda iki oda ve otuz zirai açıklığı müstemil bir bab menzil

0845 Eğri Kapı dâhilinde Avcı Bey Mahallesinde Maslak Sokağında yedi numeroda iki oda ve on beş zirai açıklığı müstemil rabia hisse menzil

2000 Eyüp'te Davud Ağa Mahallesinde Su Yolcu Sokağında yirmi beş numeroda bir oda ve iki yüz elli zirai bahçeyi müstemil bir bab menzil

0150 Fener Kapısı haricinde Abdi Subaşı Mahallesinde Fener Meydanında yedi numeroda kahve ve peyke mülklerinin salis hisseleri

20000 Kara Gümrüğü karibinde Atik Ali Paşa Mahallesinde İki Çeşme Caddesinde seksen sekiz numeroda sekiz oda ve iki sofa ve ahır ve altı yüz zirai bahçeli bir bab menzil

06100 Saraçhane karibinde Dolgarzade Mahallesinde Orta Sokağında beş numeroda iki oda ve kırk zirai açıklığı müstemil bir bab menzil

01250 Üsküdar'da Sulak Sinan Mahallesinde Tophanelizade Sokağında on bir numeroda beş oda ve iki sofa ve iki yüz seksen zirai bahçeli bir bab menzil hisseleri

02550 Eğrikapı haricinde Hacı Hüsrev Mahallesinde Cami-i Şerif Sokağında iki numeroda iki oda ve elli zirai açıklığı müstemil bir bab menzil

15000 Fatih karibinde Memur Sinan nam Diğerkaryeli Mescit Mahallesinde arşamba Caddesinde sekiz oda ve iki sofa ve iki yüz elli zirai bahçeli nesf-i menzil

02500 Üsküdar'da Tavaş Hasan Ağa Mahallesinde Dolap Sokağında otuz yedi numeroda iki oda ve bir sofa ve kırk zirai açıklığı müştemil nesf-i menzil

10000 Galata'da Kemankeş Mahallesinde Köprü Başı caddesinde otuz bir numeroda senevi on iki bin kuruş kiralı bir ve Halil Paşa Sokağında bir ve iki numerolarda otuz zirai arsada mebni senevi on yedi bin kuruş kiralı iki ahşap mağazaların on sekiz hisse itibariyle bir hissesi

02000 Tophane'de Kazgani Mahallesinde Bakkal Sokağında iki numeroda iki oda ve bir sofalı nesb-i hisse menzil

05261 Tophane'de Hacı Memiş Mahallesinde Humbaracı yokuşunda yirmi numeroda beş oda ve bir sofa ve sahrınç ve yüz elli zirai bahçeli nesf-i hisse menzil

05050 Üsküdar'da Kazasker Mahallesinde Atmakçı Başı Sokağında altı numeroda üç oda ve bir sofa ve iki yüz elli zirai bahçeli bir bab menzil

05250 Tophane'de Firuz Ağa Mahallesinde Hacı Kılıç Sokağında on bir numeroda üç oda bir sofa ve yüz zirai bahçeli harap-ı nesf menzil

01500 Yedikale karibinde Hacı Hüseyin Ağa Mahallesinde ıngıraklı Bostan Sokağında on numeroda bi-hesab terbi elli zirai on parmak arsa

12000 Galata'da Cami-i Kebir Mahallesinde Mine Sokağında yedi numeroda dört oda bir sofa ve altmış zirai bahçeli üç rabia

02150 Hisse-i menzil arşamba Pazarı karibinde Kanip Müsellihiddin Mahallesinde Fethiye Kapısı Sokağında on dokuz numeroda iki oda ve yirmi zirai açıklığı müştemil bir bab menzil

20000 Beşiktaş'ta Süleymaniye Mahallesinde Bayıldım Sokağında yirmi iki numeroda on beş oda dört sofa ve bir hol ve ahır ve hamam ve altı yüz zirai selamlık bahçesini havi salis hisse menzil

06300 Tophane'de Cihangir Mahallesinde Tavuk Yokuşunda beş numeroda üç oda bir sofa ve yüz zirai bahçeli nesf-i hisse menzil

03000 Sultan Ahmed karibinde Nahlibend Mahallesiinde Çayıroğlu caddesinde otuz dört numeroda üç oda bir sofa ve müştemil nef-i menzil

20000 Çengel karyesinde Çengelköy Caddesinde yüz altmış dokuz numeroda bir bab kalaycı dükkanı ve ittisalinde bin sekiz yüz elli zirai bahçe ve derununda ayazma müştemil senevi bin dokuz yüz kuruş kirali bir kıta bahçe

02000 Hırka-i Şerif karibinde Akşemseddin Mahallesiinde Çukur Çeşme Sokağında elli üç ve elli beş numerolarda iki oda müştemil bir bab menzil

45100 Bab-ı Caferi haricinde Tozcular Sokağında otuz üç numeroda fevkinde iki oda ve şehriye iki kuruş kirali bir bab tozcu dükkânı

00800 Cerrah Paşa karibinde Gürgenci Paşa Mahallesiinde Cerrah Paşa caddesinde altmış yedi numeroda iki oda bir sofa ve elli zirai bahçeli nef-i menzil

01000 Halıcılar karibinde Öksüzcü Hatip Mahallesiinde Sarıkız caddesinde yirmi üç numeroda iki oda bir sofa ve bir miktar açıklığı müştemil nef-i hisse menzil

04000 Ayasaofya-i kebir Mahallesiinde Çıkmaz Hamam Sokağında yedi numeroda dört oda bir sofa ve seksen zirai açıklığı müştemil nef-i hisse menzil

01610 Eyüp'te Sofiler Mahallesiinde Toprak Sokağında iki numeroda iki oda bir sofa ve otuz zirai açıklığı müştemil bir bab menzil

İşbu seksen iki senesi Şevvalinin on altıncı cumartesi gününden mah-ı mezkurun yirmi ikinci cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatını mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	42 14	42 20	42 23	42 12	42 3	42 3
Akşam	42 18	42 21	42 4	42 4	41 39	41 28
Öğle	42 16	42 17	42 8	42 8	41 35	41 28

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i saltanat-ı seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numara:7 Zilkaide:1 Sene:1282 “Cumartesi” Mart-ı Rumi:5 Mart-ı Efrenci:17

Takvim-i Ticaret işbu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmış altı sene-i miladiyesi kanun-ı sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galata'da Gigork Beyin hanında kain mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ileride her gün çıkarılması mutasavvur olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir adet Osmanlı lirasını eda edecek müşterilere fazla numaraları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticarete ilan derç ittiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticarete atide derci mutasavvir olan ilan bahasına mahsup olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsait-i seniyye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticarete mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanatin derci zımmında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve ale'l-umum meriyyül-icra olan olacak kaffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu

görünen bil-cümle ilanlar ve matbuat ile beraber kezalik ledel-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak kaffe-i matbuat ve ilanların işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticarete derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilanlar-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesini idaresini yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkebi olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil itmeğe müstahak olacak ve ilanlar-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaret'in iki yüz elli nüshası Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

İlanlar-ı Resmîye

Kadıköy sakinlerinden Yorgi Veleğrali ve Avakim ve kasap esnafından Taşogir ve Üsküdarlı Hacı Mağridic ve Çorapçı Abdurrahman ve vasil ve Keşiş oğlu Mikail ve Parsih ve Tomi ve Liğori çiftci esnafından Nikola Kiço nam kimesnelerin müstediyyat vakiaları Mesalih-i İflasiye Komitesine lede'l-havale her birinin alacaklıları davetle sahip-i istida hazır olduğu halde muhakemelerine bila-iptidar verilen ilamlarda beyan olunan esbaba mebni merkumunun hasbe'l-kanun iflasları kabul olunamayarak kendilerine cevap verilmiş olduğu alacaklarının malumu olmak için ilan-ı keyfiyete iptidar olundu.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

Fi 10 Zilkade sene 1280 ve Fi 5 Nisan tarihiyle ilan olunduğu vecihle bundan iktam izhar-ı iflas etmiş olan Avram Bahar Devid ile Mariki Elyan Almozino'nun hususat-ı vakıalarına tayin olunan sandıklar raporto tanzim ve taktim eyledikleri misalli alacakları dahi bir kat konkordato tanzim ve imza eylemiş ve ashab-ı matlubun bazıları nizama ispat-ı müddei etmiş ise de bazıları henüz gelmemiş olduğundan merkumda her kimin alacağı ve mezbur raporto ve konkordato aleyhinde itirazı var ise tarh-i ilandan itibaren nihayet on bir güne kadar komiteye gelerek alacağını ispat ile itirazını beyan eylemesi ve müddet-i malume zarfında gelmediği halde icap-ı halin icrasına bakılacağı misalli masanın haricinde kalacakları katiyyen ilan olunur.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

İzhar-1 iflas iden poliçeci Markaryos ve Şaryaki Avadis'in kaffe-yi alacaklıları komiteye gelip ispat-1 müddei eylemeleri Fi 20 Şevval sene 81 ve Fi 8 Mart sene 81 tarihinde ilan olunmuş ve alacaklıların bazıları komiteye gelerek ispat-1 müddei eylemiş ise de bazıları henüz gelmemiş ve husus-1 mezkûrun rüyet ve ikmalî derd-dest bulunmuş olduğundan merkumda olacağı olanların ilan sabık-1 vechle on bir gün zarfında gelip ispat-1 müddei eylemeleri ve etmedikleri surette icap-1 hal icra olunup gelmeyenler kanun-1 ticaretin iki yüz onuncu maddesi hükmünce masanın haricinde kalacakları katiyyen ilan olunur.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

İzhar-1 iflas iden Eminönü'nde bakkal Yorginin alacaklarının bazıları komiteye gelip ispat-1 müddei eylemeleri Fi gurre-i Zil-kaide sene 81 ve Fi 26 Mart sene 80 tarihinde ilan olunmuş ve alacaklıların bazıları gelmemiş ve huşu-u mezkûrun ruyet-i ikmalî ve mevcudun taksimi derd-dest bulunmuş olduğundan merkumda alacağı olanların tarih-i ilandan itibaren on bir güne kadar gelip ispat-1 müddei eylemeleri ve itmedikleri surette icap-1 hal icra olunup gelmeyenlerin kanun-1 ticaretin iki yüz onuncu maddesi hükmünce masanın haricinde kalacakları ilan olunur.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

İzhar-1 iflas iden Falyer ve karındaşları ve Karacanın alacaklıları ilan tarihinden itibaren on bir gün zarfında komiteye gelip mezbur müflislerin teklif ettikleri bazı hususattan malumat alarak ispat-1 müddei eylemeleri ve etmedikleri surette kanun-1 ticaretin yüz doksan sekiz ve dokuz ve iki yüzüncü maddeleri ahkâmınca masanın haricinde kalacakları alacaklıların malumu olmak için ikinci defa olarak ilan-1 keyfiyete iptidar olundu.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

İzhar-1 iflas iden Nikanlı sarraf Bedros'un malı olarak Balat civarında kain kömürcü mağazasında bulunan kömürü işbu seksen senesi martının sekizinci Salı günü bil-

müzayede fûruhat olunacağından talip bulunan zevatın yevm-i mezburda saat altı raddelerinde mahal-i mezkûra gelmeleri ilan olunur.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

Fi 15 Şaban sene 1282 ve Fi 21 Kanun-ı evvel sene 1281 tarihinde ilan olduğu vechle izhar-ı iflas iden Nevşehirli terzi Hacı Ohan oğlu Yazmacı Mardiros'un kaffe-i alacaklıları kanun-ı ticaretin yüz doksan sekiz ve dokuz ve iki yüzüncü maddeleri ahkamınca alacaklarını ispat eylemeleri ilan olunmuştu. Merkumun hususat-ı vakıasına tayin sandıklar ikmal-i memuriyet ile komiteye bir kati raporto vermiş oldukları misalli alacaklıların bazıları konkordato tanzim ve ispat -ı müddei ile imza etmişler ise de bazıları henüz alacaklarını ispat etmediklerinden tarih-i ilandan itibaren nihayet on bir gün zarfında merkum zımmında olan alacaklarını ispat eyledikten sonra mezbur raporto ve konkordato aleyhinde bir güne itirazları olduğu halde beyan-ı ispat etmeleri ve müddet-i mezbura zarfında gelmedikleri halde masanın haricinde kalacakları katiyyen ilan olunur.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

İzhar-ı iflas etmiş olan çukacı esnafında Pendeli Oskoryadinin kâffe-i alacaklıları işbu tarihten itibaren yirmi bir gün zarfında merkum zimmetinde olan alacaklarını kanunname-i ticaretin yüz seksen sekiz ve dokuz ve iki yüzüncü maddeleri ahkamınca komiteye gelerek ispat eylemeleri ve müddet-i mezbura zarfında gelmedikleri halde yine kanun-ı mezkurun iki yüz onuncu maddesi hükmünce masanın haricinde kalacakları ilan olunur.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

Gümrüklerde resm-i gümrüğe mukabil aynen alınan emtia ve eşyanın haftada iki gün müzayedesıyla fûruhatı şimdiye kadar cari idi ise de badezin üç gün yani cumartesi ve pazartesi ve çarşamba günleri saat beşten on bire kadar müzayede olunacağından keyfiyet-i cümlenin malumu olmak ve ana göre istek edenler eyyam-ı mezkurada vakt-i mezburada Dersaadet Emtia Gümrüğü Dairesinde müzayede mahalinde hazır bulunmak üzere ilan-ı keyfiyet iptidar kılındı.

Kapan-ı dakik civarında Mir-i Vapur değirmeninin alet ve edevat-ı fûruhat olunması veyahut bir vakt-i mahduda için istek edenlere icar ile dahi verilmesi veyahut

talebe göre zikr olunan alet ve edevatın başka ve binasının başka olarak satılması mükerrer olduğundan şu üç şukkadın birisine rağbet edenler veyahut başka sureti teklif etmek isteyenler Rüsumat-ı Emanet-i Celilesi canibine müracaat eylemek üzere ilan-ı keyfiyet iptidar kılındı.

Mübadele damgasını hamil olup da henüz esham-ı umumiyye tebdil olunmamış olan tahvilat-ı atikanın miktarı cüzi-i kalilden ibaret bulunmuş olunmasıyla malumat-ı tebdiliyenin icrasına malum olan idare-i mahsusayı beka etmeğe lüzum kalmamış olduğundan gelecek Zilkaide'l-Şerifenin garresinde vaki şehir-i Martın beşinci cumartesi gününden beda ile tahvilat-ı mazkuranın ashabı Darphane-i Amire'de kâin Esham-ı Umumiye Emanet Dairesinde küşat olunacak kaleme müracaat etmek lazım geleceği ilan olunur.

Bil-irade-i Seniyye-i Hazret-i Padişahi eşya-yı ticariye denklerine vaz mükerrer bulunan kurşun damga hakkında tanzim kılınmış olan nizamnamenin sureti Rüsumat-ı Emanet-i Celilesi canip-i alisinin ber-vech-i zeyri beyan olunur.

“Mahal-i ahire nakl olunmak üzere mahreç gümrüklerine vürut edecek eşya-yı ticariyenin usul-i muayene ve malumat-ı saire-i nizamnamiyesi icra olunduktan sonra eşya-yı mezburanın gönderileceği mahale kadar mürur edeceği mahallerde kâin diğer gümrüklerde bi-tekrar küşat ve muayenesine hacet kalmamak için eşya-yı mezburanın mevzu bulunduğu balya ve sandık ve fiçı ve sair denen ve kaplar üzerine ip sarılarak kurşundan mamul mührün vazine dair malumatı mütezemmin layihadır.”

Birinci Madde: Tüccarın gerek berri ve gerek bahri Memalik-i Mahrusa-i Şahanenin birinden diğerine veyahut diyar-ı ecnebiyye nakl eyleyecekleri kâffe-i eşyanın mahreç gümrüklerinde usul-i vechle bi'l-muayene iktiza eden resm gümrüğü istihsal olunduktan sonra mevzu olduğu kaplar üzerine icabına göre bir veyahut daha ziyade kurşun mühür vaz olunacak ve beher yine kaç mühür vaz olduğu nizamı üzere verilecek eda tezkiresi bila-senede şerh suretiyle gösterilecektir.

İkinci Madde: İşbu tüccarların ve sınaî tüccar talepleriyle olup talep etmeyenlerin eşyasına mezkûr mühür örülmeyecek ve o halde eşya-yı mezkûranın gönderileceği mahale vusulüne kadar uğrayacağı gümrüklerde küşat-ı muayene usulü kema-fi's-sabık icra kılınacaktır.

Üçüncü Madde: Bir danga veyahud sair koni kaba her kaç kurşun mühür örülür ise kurşun ve ip bahası olarak beher mühür için metalik olmak üzere ellişer para resm-i gümrük hakkında cari olduğu vechle peşinen ahz-i istihsal olunacaktır.

Dördüncü Madde: Zikr olunduğu vechle ashabının talebiyle kurşun mühür örölmüş olan dangalar ve sair kaplar mahal-i mahsuduna doğru nakl edilirken esna-yı rahda herhangi gümrüğe uğrar ise uğrasınlar üzerlerinde bulunan mühürler tezkirelerinde muharrir olan adede mutabık ve marka numeroları mezkûr tezkireye muvafık olup işbu mühürler ile iplerinde danen ve kapların içine sonradan başka eşya dâhil kılınmış olmak şüphesini verebilecek bir koni bozukluk görülmedikçe gerek salifü'l-beyan esna-yı rahda bulunan gümrüklerde ve gerek eşyanın varacağı müverret gümrüklerinde mezkûr dangalar ile kaplar vezn olunmayarak ve ne de küşat ile derunlarında bulunan eşya muayene ve tadat kılınmayarak hayatları üzere imrar kılınacak ve fakat müverret gümrüklerinde kurşun mühürler ashab-ı eşyanın yanında kalmasıyla şunun bunun yedine geçip suistimal olunmamak için danan ve kaplarından bi-tamam mühim kati ile gümrükte alıkonulacaktır. Zikr olunduğu vechle mühürlerle iplerinde evvel koni şüphe-i müverris görülür ise o misalli danan ve kaplar bütün bütün mühür örölmemiş gibi nazar olunarak küşat ile derunlarında bulunan eşya nizamı üzere muayene ve tezkiresiyle tatbik birle muamele-i icabiyesi icra kılınacaktır.

Beşinci Madde: Dördüncü maddede beyan kılınan şüpheyeye mahal kalmamak için cins ve heyetine göre bir danga yahut kaba kaç mühür örölmek iktiza eder ise tüccar beher mühürü az vermek kastıyla talep ve ısrar edecek olsa bile gümrük memurları lüzumundan akil mühür örmeyip ördükleri mühürler ile sardıkları ipleri danın ve kabın derununa sonradan eşya sokuşturulamayacak surette ihtimamlı vaz ve rabt etmeğe bi-gayet itina edecekleri misalli eşyanın ashabı dahi buralarına tekayyüt birle öyle şüphe verecek halde mühürlenmiş dangalarını kaldırmayıp sair varacakları gümrüklerde şüphe olunmayacak surette ihtimamlıca mühürlenmesine nezaret ve esna-yı rahda dahi işbu mühürler ile iplere bir koni bozukluk iras ettirilmeyerek heyet-i asliyelerinin muhafazasına dikkat edecekler ve etmedikleri takdirde balada zikr-i mürur eylediği vechle vaki olacak şüpheyeye mebni eşyalarının diğer gümrükte küşat ve muayene edilmesi mecburiyetinden dolayı taraflarına tertip edecek müşakkat ve suubata maheza kendilerini sebep bileceklerdir.

“Pamuk Ziraatına Dair Risaledir” (Mabat)

Layıkıyla dikkat ederek iyi cins tohumun renk ve haline kemaliyle ve kof ve malumat kesp ettikten sonra iştiira olunacak tohumlardan bazılarını çakı ile menherfen kesip sağlam veyahut çürük olduğunu anlayacaktır.

Fidanlar koza bağlamağa başladığı ve kozalar kemale reşide olacağı halin nesfi derecesine vasıl olduğu vakit dallarının budanmasına mübaşeret olunmalıdır. Şöyle ki el ile veyahut kesici bir alet ile ve gerek yukarı ve gerek iki tarafa meyl olan dalların uçlarını kat etmeli ve bu husus yukarıya süren dallar kati meydan verilmeyip der-akap kesilmelidir. Bunun faidesi şudur ki dallara ve yapraklara gidecek kuvvet kozalara gidip ziyade pamuk hâsıl olur. Fakat bu ameliyat zaten menbut olan arazi için icap etmediğinden Amerika’da pek müstamel değildir. Fakat Memalik-i Mahrusa arazisi pamuk ziraatı için gerek arzın ve gerek iklim ve hava iktizasınca Amerika derecesinde bulunmadığından burası için ameliyat-ı mezkûra lazımedendir zan ederim.

Balada denilen ameliyat-ı zirainin en başlıcası drenaj usulüdür burada icrası kabil olamaz. Usul-i mezkûra külliyyetli sermaye ve ameliyata mütevafık olduğundan hal-i hazır iktizasınca Memalik-i Mahrusa ziraatın iktidarları ol-dereceye kâfi değildir zan olunur. Fakat usul-i mezkûra umur-u ziraatça gayet mühim ve keşfü’l-fevait ve Memalik-i Mahrusa arazisi terkibat jeolojisi iktizasınca aşırı derece lazım bir kaide olduğundan kabul ve icrasını iktidarı olanlara havale mücamele-i usul-i mezkûradan dahi bahş olunması münasip görülmüştür.

Dreaj usulü suların cereyanı ve bu münasebetle tecfifi için tahtü’l-arz cetveller küşadından ibarettir. Memalik-i Mahrusanın ekser mahalinde ve bi-husus Anadolu’da ovaların altı lüleci çamuru cinsinden madut suyun nüfuz edip öte tarafa geçemeyeceği killi topraktan mürekkep olduğundan yağmur suları fidanların kökleri bulunan yer altında terakim iyi köklerin zayıflanmasına veyahut bi’l-külliyeye çürümesine badi olur. Hınta ve şairi ve yulaf ve sair hububatın kökleri derun-ı arzına ziyade duhul edemediğinden mezkûr yer altında terakim edecek suların bunlara ol-kadar zararı yoksa da pamuk fidanlarının kökleri cof-ı arza ziyade nüfuz ettiğinden bunlar için fevkü’l-gaye mazarradır.

İşbu drenaj usulünün ale'l-'umum fevait-i külliyesi müşahede olunduğundan İngiltere ve Fransa ve Amerika'da ve o ziraatın vasıl olduğu sair mahallerde kabul ve istimal olunmuştur. İngiltere'de usul-i mezkûranın kabulünden beri arazinin kıymeti üç kat tezayit ettiğiinden başka tashih-i hava hakkında dahi medar-ı küllisi olmuştur.

Memalik-i Mahrusa zirainden birini kudret-i maliyesi mütehammil olsa bile usul-i mezkûranın icrası hakkında kandırmak gayet müşekkeldir. Zira üç dört kuruşa iştirâ etmiş olduğu bir dönüm araziye drenaj usulünün icrası için yüz elli kuruş masraf etmek pek ağır geleceği derkârdır. Fakat bazı yerler vardır ki imarı için ne kadar akçe sarf olursa hasılat zaiden misli ziyade istifâ kılınabilir.

Bu babda Avrupa'da kullanılan usulün tabkıyla Memalik-i Mahrusa'da icrası mümkün olamaz ise de hiç olmazsa az bir masrafla herkesin icra edebileceği bir surette taklidine sa etmek lazımedendir. Bu maksadın usulü zımmında pamuk ekilen tarlaların etrafına laa-kall bir arşın amakında ve iki arşın arzında hendekler açılmalıdır. Suların cereyanı için açılan bu işbu hendeklerden başka araları on on iki arşın fasıllı ve uçları zikr olunan büyük hendeklere muttasıl olmak ve arzı ve amakı daha küçük bulunmak üzere tarlanın her bir cihetine doğru diğer küçük hendekler küşat olunmalıdır. Tarlanın toprağında lüleci hamuru maddesi ziyadece bulunur ve rutubeti çok olur ise küçük hendeklerin aralarında on on iki arşın fasıl bırakmak iktiza edip tarla bu surette olmadığı halde daha ziyade fasıl bırakmakta beis yoktur. Toprağında ziyade lüleci çamuru maddesi bulunan tarlalar için açılan hendekler biraz derince olmak lazımdır. Zürradan birisi boş vakitte bir hatırla hakkında işbu beyan olunan ameliyatı icra etse hemen o sene faide-i külliyesini müşahede iyi sene-i atide bütün tarlalarına tamiye edeceği bi-iştibahtır.

Drenaj usulünün fevait-i arazi hakkında tashih-i havadan ve ziraata istihsal kabiliyetinden ibaret olmayıp arzın terkibat-ı tabii ve kimyeviyesinin ıslahıyla kuvve-i menbutasını dahi tezyit eder. İşbu icraat metnuata tabiatın tabii olduğu usul ve kavaidin tefsile-i beyanı bu misalli risale-i muhtasarada mümkün olamayacağından mücmale beyanı ile iktifa olunmuştur.

(Pamuğun Toplanması Sureti) Pamuğun toplanması hakkında Memalik-i Mahrusa'da istimal olunan usul-i beyhude birçok akçe ve evkat sarfına mucep gayet fena bir kaidedir. Şöyle ki alelumum Memalik-i Mahrusa'nın her tarafında kozaları koparırlar

ve kozaları koparıırken sair daha kemal-i reşide olmayan kozalar dahi bulunan dalları incitip bu suretle mezkûr kemale erişmemiş olan kozaların fenalaşmasına sebep olurlar. Bundan başka muharen dahi kozaların içinden pamuğu çıkarmak ihtiyacında bulunarak tekrar amele ücreti verilir ve haylide vakit zai edilir. Amerika'da ise kozaları koparmayıp üç parmakla kozanın içinden pamuğu çıkararak kabuğunu dalların üzerine bırakırlar ve bu hıdmette dahi ekseriye nisvan taifesini istihdam ederler. Buraların pamukları kozaya Amerika pamuğundan daha ziyade yapışık gibi olduğu malum ise de toplayanlar az bir müddet sonra alışıarak suhuletle çıkarabilirler. Bu usulün gerek masrafça ve gerek pamuğun iyiliği cihetiyle mahsunat-ı adidesi vardır.

(Tohumun İntihabı) Mahsul için tohumun intihabı maddesi pek ziyade mühim bir keyfiyet iken Memalik-i Mahrusa'da bu hususa asla dikkat olunmaz. Buralarda pamuk tohumundan tefrik olunduktan sonra tohumun cümlesi bir mahale vaz olunur ve vakt-i zeri hülul ettikte iyi fena karışmış bulunan mezkûr tohumdan hemen alıp zer ederler. Pamuğun ıslah-ı cins için bu usulü bütün bütün terk edip Amerika'da istimal olunan kaideye tevfik-i hareket olunmak gerektir. Amerika'da pamuğu toplarken en büyük ve en ala kozaları tefrik edip tohumluk saklarlar. Ve bu kozaları dalları üzerinde sairlerinden ziyadece durdurmak lazımdır. Tohumlar ne vakit koyu esmer rengi kesp ederler ise mezkûr kozaları ol-vakit toplayıp tohumlarını ayrıca çıkarıp sene-i atıye zer vakti hülul edinceye değin rutubet almayan bir mahalde hıfz edilmelidir. Yeraltı ve ebniyenin alt katı kış mevsiminde behemehal rutubetli olacağından mezkûr tohumları böyle mahallere koymayıp ebniyenin üst katında havadar olup neman olmayan bir yere vaz edilmelidir. Ve toprak üzerine yığılmayıp üzerine konulmalıdır.

(Bakisi Sonra)

İşbu seksen iki senesi Şevvalinin yirmi üçüncü cumartesi gününden mah-ı mezkûrun yirmi dokuzuncu cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatını mebni cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	41 25	42 6	42 10	41 39	42 3	42 11

Öğle	41 22	42 9	42 14	42 5	42 8	42 14
Akşam	41 30	42 12	42	42 6	42 6	42 9



“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i saltanat-ı seniyemizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:8 Zilkade:7 Sene:1282 “Cumartesi” Mart-ı Rumi:12 Mart-ı Efrenci:24

Takvim-i Ticaret işbu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmış altı sene-i miladiyesi kanun-ı sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galata'da Gigork Beyin hanında kain mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ilerde her gün çıkarılması mutasavvir olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir adet Osmanlı lirasını eda edecek müşterilere fazla numaraları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticarete ilan derç ittiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticarete atede derci mutasavvir olan ilan bahasına mahsup olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsait-i seniyye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticarete mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanatin derci zımmında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve ale'l-umum meriyyül-icra olan olacak kaffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu

görünen bil-cümle ilanât ve matbuat ile beraber kezalik ledel-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak kaffe-i matbuat ve ilanâtın işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticarete derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilanât-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesini idaresi yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkebe olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil itmeğe müstahak olacak ve ilanât-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaret'in iki yüz elli nüshası Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

Postalar ile taşraya mekatip-i vesairenin tarife-i mahsusası mucibince herkes pulunu yapıştırıp postahanelerde olan sandıklara vaz edecektir. Taşrada posta müdürü olan mahallerden gelen mekatib üzerinde yeşil ve kırmızı ve sarı ve mai ve mor ve turuncu renginde olan pullardan olup bunların mahallerinde ücretleri alınmış olacağından postalar açıldıktan sonra postahane de bulunan kıraatta ashab-ı mevcut olmayıp da mevzular marifetiyle yedlerine götürülen adi mektupların beher için yirmişer taahhütlü mektuplar için kırk para ücret-i kadime verilecektir. Posta müdürü olmayan mahallerden gelen mekatip üzerine ücreti burada alınmak üzere kahverenginde olan pullar cinsinden yapıştırılmış bulunacağından bu pulların esmanıyla beraber kezalik beher mektup için yirmişer para ücret-i kadimiye ita olunacaktır. Eğerçi bunun mugayiri hareket eden olur ve muharrer miktardan ziyade ücret-i kadimiye isteyen mevzu bulunur ise derhal Postahane-i Amire'ye şikâyet kılınmak lazım geleceğinden keyfiyet-i cümlenin malumu olmak üzere ilan olunmuştur.

Memalik-i Mahrusa-i Hazret-i Mülukane'ye işlemekte bulunan postaların vaktiyle mahallerine adem-i vusulüne ve tasallut-ı eşkıyaya ve bu cihetle herkesi düçar-ı zarar ve ziyan etmeğe sebep-i bahis olan her nev beyaz akçe ve meskukat-ı nahhasiye ve eşya-yı sakilenin postalarla nakli saire-i asla hava-i hazret-i şahinşahede bu kere bi'l-irade-i aliyye olunarak seksen iki senesi Martının yedinci gününden itibaren gerek Dersaadet ve gerek taşraca postalara beyaz akçe ve meskukat-ı nahhasiye ve hurca sığmaz eşya-yı sakile alınmamakta bulunmuş olmasıyla keyfiyet-i cümlenin malumu olmak üzere ilan kılındı.

Ergani Maden-i Hümayunu hasılatından olarak Tokat kalhanesinde kal ve tasfiye olunan nahhastan Samsun iskelesinde teslim olunmak ve resm-i gümrüğü maden-i hümayun idaresine ait olmak ve tarih-i kontrattan itibaren biraz sonra teslimi beda olunan bakırın makbuz senedi vürudunda iktiza eden esmani beyaz mecidiye yirmi kuruşa olarak nakden ve peşinen verilmek şeraitiyle dört yüz bin kıyye bakırın bi'l-müzayede fûruhatı derd-dest olup bunun beher kıyyesine on buçuk kuruşa talibi bulunduğundan fi-i mezkûrdan ziyadeye talibi olacağı halde işbu mah-ı halin on beşinci gününe kadar Meclis-i Maden-i Hümayun'a azimet eylemeleri ilan olunur.

Evkaf-ı Hümayun Hazinesinden mazbut-ı Cennet-mekan Bezm-i Âlem Valede Sultan Hazretleri vakfından Boğaziçi'nde vaki Göksu Çayırı

Ve yine vakf-ı meşarün ileyhden Boğaziçi'nde Hangar İskelesi Çayırı

Ve yine vakf-ı meşarün ileyhden Boğaziçi'nde Sultaniye Çayırı

Ve yine vakf-ı meşarün ileyhden yeni Gureba Hastanesi ittisalinde vaki çayır mezkûr çayırkların işbu seksen iki senesi Nisanının yirmi üçüncü gününde vaki revz-i hazırında istimal olunacağı derkâr ise de şimdiden mültezimi tarafından emr-i muhafazasının lüzumu olacağından sene-i merkume Mart yirmisinde ihale ve icra kılınacağı cihetle talep olunarak müddet-i merkume içinde Evkaf-ı Hümayun varidat odasına gelmeleri

Harameyn-i Muhteremeyn hazine-i behiyesinden mazbut evkaftan İstanbul'da vaki merhume-i cedit Valede Sultan Tabit Sereha Hazretlerinin bahçe kapısı nezdinde kâin cami-i şerifeleri havalesinde beher hafta pazartesi günleri küşat olunmakta olan pazarcıyandan bir mutet canip-i vakf için alınacak rûsumatın müddetü'l-münkaziyye olduğundan ve işbu seksen iki senesi Zilkadesi iptidasından itibaren maktuen ihale kılınacağından bedeliyle talip olanların tarih-i ilandan nihayet bir haftaya kadar Evkaf-ı Varidat Odasına müraca'atı etmeleri için ilan olundu.

Saye-i ihsan vaye-i hazret-i padişahede Dersaadet ve Bilad-ı Selase'de vaki iki yüz seksen bir senesi şehr-i Eylülü iptidasından Kanun-ı Evveli gayesinde değin dört mah zarfında muvazzaf kaldırımcılar marifetiyle tamir ve tecdit olunmuş olan kaldırımların miktar-ı zirailerini mebin terkim kılınan bir kıta-yı masaha defteridir.

“Sathen”

Parmak	Hesap-1 Terbi	Mahal
2875	09	Bahçe kapısı haricinde karakol hane önünden zahireciler derunuyla Köprübaşında dereye kadar tamir ve tecdit olunan mahaller
2063	06	Beşiktaş Sahil Saray-ı Hümayunu Harem Kapısı önünden Köprübaşına ve andan Dilaver Paşa Konağı önüyle Beşiktaş Cami-i Şerifine varınca
7259	11	Fatih civarında Nişancı Cami-i Şerifi karşısında çeşmeden Fatih Cami-i Şerifinin Çörkçü Kapısı derunuyla karakol hane vasıtına varınca
6702	12	Vefa Meydanı alt başında Taş Mektep ittisalinde kabristan köşesinden Zeyrek Cami-i Şerifi önüyle Kapan Dekik Kale Kapısı önüne varınca
2158	00	Deva Oğlu Yokuşunda kâin medrese karşısında menzil köşesinden kantarcılar tarikiyle Uzun Çarşı kasap dükkânı köşesine varınca
2857	00	Bahçe kapısı haricinde karakol hane önünden kapı-yı mezkûr derunuyla Bab-ı Zaptiye karşısında çeşme önüne varınca
2004	00	Kasımpaşa'da Cuma Pazarı nam mahalde seyl kapısında duhancı dükkânı köşesinden eşkinci dükkânı önüne varınca
1796	21	Çarçar civarında yağcı çeşmesinden Haydar'da maliye muhasebecisi Saadetli Efendi'nin Konağı köşesine varınca

1395	18	Üsküdar'da Yeni Cami-i Şerif sebili köşesinden sarraf dükkânı önüne varınca
5514	09	Üsküdar'da Uncular Sokağı başında sarraf dükkânı önünden ilerde cami-i şerif karşısında helvacı dükkânı önüne varınca
1996	19	Üsküdar'da Çınar tarikinde kâin Mustafa Ağa'nın hanesi önünden Çingene fırınından yağhaneye kadar
1046	13	Üsküdar'da Küçük Yokuş Sokağı başından mahkeme önüyle caddeye varınca
2716	09	Çarçar'da İfraziye Fırını karşısında sokak içiyle Çukur Hamam civarıyla Çar Çar altı başında Yeni Çeşme önünden Zeyrek Yokuşuna ve yine Yeni Çeşme önünden Ser-Mühendis Mahmud Efendi hanesine kadar
1122	00	Uzun Çarşı başında Nerdebanlı Hamam ilerisinde dökmeci dükkânı alt başında sebil ile Bab-ı Seraskeri Kapısı önünden Süleymaniye Cami'-i Şerifi kapısına giden tarikin vasıtına kadar
2140	00	Şehzadebaşında karakol hane önüyle ileri de terzi önüne kadar
1000	00	Veznecilerde Türbe ittisalinde sebil köşesinden Cenab-ı Riyaset Penahi Konağı kapısına kadar
1112	00	Soğuk Çeşme'den yokuş yukarısında dört yol ağzına ve hamam tarikiyle Dikrat Meydanı tarikine kadar

0120	00	Çarşı-yı kebirde Parmak Kapı tarikinde iki kapı arasına kadar
5347	18	Edirne Kapısından Kara Gümrük civarında karakol hane önünden ilerde Çukur Bostan nihayetine kadar
3444	03	Aksaray Cami Pişegâhında kahve köşesinden Hurhur'da simidci fırını önüyle araba fabrikası önüne kadar
9800	13	Zeyrek'te mektep köşesinden Vefa yokuşuyla kasap dükkânı köşesinden Bozdoğan kemeriyle Seraskeri pişegâhına kadar
2419	08	Deveoğlu Yokuşunda Gülhan Sokağı başından Hatip Kapısı Caddesiyle medrese köşesine varınca
0968	08	Bahçe Kapısında Münavedkani köşesinden Sultan Hamamı Caddesinde araba fabrikası önüne varınca
3396	06	Fatih civarında Nişancı Cami-i Şerif karşısında çeşme önünden Zincirli Kapı karakol hanesi önüne kadar
3933	15	Kasımpaşa'da Hamam-ı Kebir önünden Nalbend Sokağı alt başından bostan pişegâhına ve Silahdar Ağa alt başından üst başına kadar
5573	20	Üsküdar'da Doğancılardan Ahmediye Cami-i Şerifi köşesine varınca ve Çingene Fırını köşesinden Bülbül Deresi tarikinde duhancı dükkânı önüne varınca

80880	16	
-------	----	--

“Tesviye Olunmuş Mahaller”

Parmak Hesap-ı Terbi	Mahal
0420 00	Bahçe Kapısı haricinde karakol hane önünden Zahireciler derunuyla Köprübaşında dereye kadar
0183 14	Deveoğlu Yokuşunda medrese karşısında menzil köşesinden Uzunçarşı’da kasap dükkânı köşesine kadar
0996 00	Üsküdar’da Çınar tarikinde Mustafa Ağa’nın hanesi önünden Çingene fırınından yağhaneye kadar
0466 00	Aksaray Cami pişegâhında kahve önünden Hurhur’da simitçi fırınıyla ‘araba fabrikası önüne kadar
1249 17	Zeyrek’te mektep köşesinden Vefa Yokuşuyla kasap dükkânı köşesiyle Bozdoğan kemerinden Bab-ı Seraskeri pişegâhına kadar
0947 12	Kasımpaşa’da Hamam-ı Kebir önünden Yemenciler tarikiyle Nalband Sokağı alt başında Silahdar Ağa Sokağı alt başına kadar
2532 16	Üsküdar’da Bülbül Dderesi kabristanı önünden Tenbeller Caddesine müntehi derenin tahliyesi
0693 16	Beşiktaş’ta Yahya Efendi Mevlevihanesinden Feriye Dairesine kadar

0924 00	Kasımpaşa'da Cami Pazarı nam mahalde Seyl Kapısında duhancı köşesinden eşkinci dükkânı önüne kadar
8413 03	

“Pamuk Ziraatına Dair Risaledir” (Mabat)

Tohumlar bir minval muharrir gayet dikkatli tefrik iyisi kötüsünden temyiz olunmayarak zer olunduğu halde fena olan tohumlar hafif ve üzerindeki zarlar gayet ince olacağından iyi tohumlardan evvel filizlenir ve bundan şu netice-i muzarra tevellüt eder ki sık olan fidanları seyredecek olan rençper ziyadece savarmış olan iyi tohum fidanlarını kal ve izale eder ve bu suretle tarlada bütün fena tohum fidanları kalıp iyileri mahvolur. Tohum tefrik maddesi gayet kolay bir iş olduğu halde dikkat olunmayıp da bu babda tekasül ve ihmal vuku bulursa bilahare ne büyük mazarrat edeceği ifadatı meşruhadan malum olmağla ve Memalik-i Mahrusa pamuğunun fenalığına sebep-i müstakil işbu tohum maddesine layıkıyla dikkat olunmak hususu derkar bulunmağla ol-babda bazı mertebe-i tafsilata girişilmek münasip görülmüştür.

Bu babda ittihaz olunacak diğer bir tedbirde pamuğun ecnas-ı muhtelifesini layıkıyla tefrik ve temyizdir. Bir fidandan hasıl olan kozalar pamuklarının hepsi bir değildir. En evvel açılan kozalar hem ikinci derecede açılan kozalardan küçük hem içlerinde bulunan pamuğun telleri kısa ve kuvvetsizdir. Fidanların köklerine yakın olan kozalar yağmur yağdııkça yerden sıçrayan damlalardan sararmış ve kirlenmiş bulunur. İşbu üç cins kozalardan hâsıl olan pamuk yek-diğerinden tefrik ve temyiz olunmayıp birbirine karıştırılır ise ala pamuk dahi edna pamuk bahasına satılarak zürra zarar eder. Bilakis işbu üç cins pamuk ayrı ayrı toplanır ise ala cins hem ziyade bahasına satılarak temettü olunur. Ve hem sene-i atıye için işbu ala cins pamuğun tohumları saklanır. Ve işbu üç cins pamuğun tefrikinde asla müşkülât olmayıp yalnız tarladan pamuğu toplarken ayrı ayrı toplayıp yek-diğerine karıştırmamaktan ibarettir. Toplanılan pamukların bu suretle

tefrikine Amerika'da gayet dikkat olunduğu malum olup daima bir tarladan hâsıl olan pamuk ala ve evsat ve edna itibariyle üç kısma taksim kılınır.

Tarladan pamuk toplandıktan sonra ne suretle terbiye olunmasına dair beyan-ı mülâhazata hacet yoktur. Zirai taifesi bu babda lazım olan şeyleri bilirler. Yalnız şurasını beyan lazımdır ki toplanılan pamukları layıkıyla güneşte kurutulmalı ve iyice kuruduktan sonra tohumun tefrikine mübaşerat olunmalıdır.

Tohumu pamuktan ayırmak hakkında istimal olunan makinelere gelince en mükemmel ve Memalik-i Mahrusa için en ziyade muvafık olan makine şimdiye kadar İzmir vesaire mahallere celp ve ithal edilmiş olan makineler nevidir. Fakat bu nevi makine bile Memalik-i Mahrusa halkı için mahzurdan salim değildir. Zira her ne kadar dikkatle bakılmadığı halde mezkûr makine gayet sade görünse de hakikatte gayet masna ve nazik bir şey olduğundan tecrübe etmeyen eşhas layıkıyla istimal edemeyeceğinden daima hüsn-i halde tutmak ve bozulursa tamir etmek için her makine başında erbabından daima bir kişinin bulunması lazım gelir. İleride inşası ve istimali gayet kolay ve bahaca ucuz olarak her sınıf taife-i zirainin kullanabileceği bir nevi makine ihtira olunacağı memuldür.

Pamuk hâsıl olan mahallerden alınan malumata nazaran Memalik-i Mahrusa'nın her tarafında yerli tohumdan hâsıl olan pamuk Amerika tohumundan alınan pamuğa nisbeten pek ucuza satılmaktadır. Bahası bu derece aşağı ve cinsi gayet devn bulunduğu ve fabrika işine gelmediği halde Memalik-i Mahrusa pamuğu memalik-i ecnebiye de hâsıl olan iyi pamuklar ile rekabet edebilmesi mümkün değildir. Eğer tohumun cinsi tahvil olunmaz ve tefrik-i tohum hususunda tedabir-i meşruha istimal kılınmaz ve ziraat hakkında usul-i cedide ittihaz ile mesarif-i ziraiye taklil edilmez ise pamuk ziraatından derece-i matlubede istifade kabil olunamaz. Memalik-i Mahrusa pamuğu cinsinin fena olması hakkında usul-i ziraatın pek büyük dahli vardır. Eğer geçen sene ekilen pamuklar Avrupa usulü üzere zer olunmuş olsa idi fidanlar ziyade kuvvetli bulunarak şiddetli rüzgâr ve borana tahammül edebilir idi. Amerika'da pamuk zer olunan bazı mahaller vardır ki daima Memalik-i Mahrusa'dan ziyade şiddet üzere boran nüzul ittiği halde Memalik-i Müctemia-i Amerika pamuğunun hiçbir sene şiddet-i boran ve rüzgârdan harap olduğu şimdiye kadar işitilmemiştir. Bazı kere ziyade yağmur olur ise toprağa yakın olan kozalara çamur

sıçrayarak pamuk kirlenip lekelenir. Bu cihetle nevice devn-i itibar olunursa da hâsıl olan zarar bundan ibaret olup mahsul hiçbir vakitte külliyyen harap olmaz. (Mabadı Sonra)

Beşinci numeromuzda esnafın usulüne dair beyan olunacak bazı mütalaatı-ı acizanemize muktema olarak Sigorta yani Usul-i Teminiye'ye müteallik bazı malumat-ı meccale verilmiş olduğu gibi bu defa dahi iddihar sandığının fevaidi beyan olunacağından ve ol-babda Mecmua-i Fünun'da muktema derç edilmiş olan bir bent husul-i matluba kâfi görünmüş olduğundan bent-i mezkûrun icazen ber-vech-i ati beyanına mübaderat olunmuştur.

Malum olduğu üzere bab-ı sınaî ve hirefin umur-ı tayişleri kesp-i yevmiye mevkuf olup bunlar hasbü'l-beşeriye bir illete müptela oldukları veyahut ihtiyarlık cihetiyle kuvveyi bedeniyelerine zaaf geldiği halde icra-yı sınaat edemeyeceklerinden kendileri ve evlat ve aileleri düçar-ı fakr-u ihtiyaç olarak bi'l-ahire zel-sevail-i irtikap edecekleri umur-u aşikârdır. Her türlü tedabir-i mümkün ve münasibe ile acize-i ebna-yı cinsimizin ıslah ve terfih-i ahvaline sai ve gayret-i azam vezaif-i insaniyet olduğundan erbab-ı hayrat şu matlap-ı ilanın istihsaline pek çok sarf-ı efkâr etmiş ve bu babda Avrupa'da ittihaz ve icra olunan tedabir ve vesaitin biri iddihar sandığı usulü olduğu bi't-tecrübe ispat olmuştur. İddihar sandıklarının iki büyük faidesi olup birisi işbu sandıklara akçe ve sınaî edenlere aittir ki bunlar bila-semire mübalağa-i cüzilerinden müstefit olurlar. Ve diğeri millete racidir ki sınaat ve ticarete müteferrika istimali mümkün olamayan küçük sermayeler birleştirilerek fevait-i umumiye-yi umurda istimal olunur.

Umur-u tayişte faide-i tasarrufa riayetle ilerde zaruret çıkmamak için vakt ü saatte biraz akçe iddiharına sai eylemek kaide-i hazm ve ihtiyata muvafık olması cihetiyle evsaf-ı makbuleden ve ashabına nisbetle ise vezaif-i tabiyedendir. Çünkü hastalık ve ihtiyarlık halinde iş işlemekte kuvveyi zihniye ve bedeniye müsait olmaktan sarf-ı nazar umur-ı ticaretine sekte gelmek gibi bir sebebe mebni en zengin ve muteber adamların bile bazen bir anda tehedest-i büyüye kalması baidü'l-ihimal olmadığından daima buraları mütalaa olunarak hal-i refah vaktinde arzu-yı nefse tabiiyetle ele geçen mübalağa-i kâmile hariç ve itlaf olunmayıp bir miktarı iddihar kılınması ve bu vechle hem varidat-ı seneviye tezyit ve hem de lede'l-hace saireye muhtaç olmayarak tayişe kâfi bir faiz getirecek bir sermaye tedarik kılınması insanın maddî ve manevî ıslah-ı haline mucep olacağı meczumedir.

Çünkü müsait vakitte kazanılan akçe-i kâmile sarf ve istihsalen olunduk da insan hal-i istiratta avaic-i zaruriyesini tedarikten aciz kalarak hakikat-ı düçar fakr-u sefalet olacağından başka henüz nimet-i refah ile mütemetti bulunduğu esnada dahi vakte mine'l-vakit semire-i sınaatten mahrum olursa hali neye müneccer olacağını mütalaa ettikte faal-i düçar-ı zaruret olmazdan evvel giriftar-ı endişe ve ızdırıp olmaması mümkün değildir. Binaberin mezmum olan hisset derecesine varmayarak faide-i tasarrufa riayetle herkes haline göre bir miktar akçe iddiharına sai eylemesi lazıme-i ihtiyatkareden olduğuna ve beka-yı nevi ve tayişe ve tayiş akçe kazanmağa mütevakkıf olduğundan insanın akçe iddiharına meyl-i tabiiyesi derkâr olup bu babda bazı mertebe-i suhulet ve emniyet gösterildiği halde itlaf ve israf ile meclul olanlar bile bundan ictinap ile iddihar tarikine süluk edecekleri meczum olduğuna binaen Avrupa'da iddihar sandıkları işte bu mütalaat üzerine tesis olunmuş ve netayic-i matlubesi husule gelmiştir.

(Mabadı Sonra)

İşbu seksen iki senesi Şevvalinin otuzuncu cumartesi gününden Zilkadesinin altıncı Cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatını mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	42	42 2	42 3	41 26	41 27	41 36
Öğle	41 39	42 6	41 36	41 29	42 4	41 38
Akşam	42 3	42 6	41 35	41 31	42 6	41 73

Sayı 9 (31 Mart 1866)

Takvim- Ticaret

Le Moniteur Du Commerce

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i saltanat-ı seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:9 Zilkade:14 Sene:1282 “Cumartesi” Mart-ı Rumi:19 Mart-ı Efrenci:31

Takvim-i Ticaret işbu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmış altı sene-i miladiyesi kanun-ı sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galatada Gigork Beyin hanında kain mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ilerede her gün çıkarılması mutasavvir olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir adet Osmanlı lirasını eda edecek müşterilere fazla numeroları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticarete ilan derç ittiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticarete atede derci mutasavvir olan ilan bahasına mahsup olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsait-i seniyye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticarete mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanatin derci zımmında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve alel-umum meriyyül-icra olan olacak kaffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu görünen bil-cümle ilan ve matbuat ile beraber kezalik ledel-hace nazar-ı hükûmette istiştah olunmak üzere icra olunacak kaffe-i matbuat ve ilanatin işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticarete derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilan-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesi idaresi yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkebe olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil etmeğe müstahak olacak ve ilan-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaretin iki yüz elli nüshası Dersaadette ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

Yedlerinde bulunan Duyun-ı Dahiliye tahvilat-ı atikasını bazı esbab-ı manadan dolayı vakt ü zamanıyla mevki-i mübadeleye getirememiş olan ashab-ı senedat dahi muhasenat-ı tebdiliyeye nail olmak istidasında bulunmuş olduklarından fi 4 Zilkade sene 282 ve fi 9 Mart sene 281 tarihiyle müverrah nizamnamede tayin olunan müddetlerin inkizasından evvel mübadeleye getirilememiş bulunan tahvilat-ı atike bakiyesinin dahi işbu şehir-i Martın on dokuzuncu gününden beda ile nizamname-i mezburun on birinci maddesinde muharrer ahkama tevfiikan icra-yı tebdili karar-ı ali iktizasından bulunmuştur.

Binaberin hamil oldukları tahvilat-ı atikeyi tebdil ettirmekliğı Murad edenler bunları icap eden bordrosuyla beraber Darphane-i Amire'de kâin Esham-u Umumiye Emaneti Dairesine getirmek lazım gelecektir.

Daire-i mezkûra da bu işe tahsis olunan Kalem-i Eyyam-ı Mahsusadan madut olmayan her Cumartesi ve Salı günleri vakt-i zuhura iki saat kalarak açılıp vakt-i zuhurdan iki saat sonra kapanacaktır.

Mübadele için lazım gelen matbu bordrolar kalem-i mezburdan istenilip ahz olunacaktır.

Senedat-ı mezkuranın muamele-i tebdiliyesi Sultan meydanında kâin Sergi-i Osmani'de tebdil-i eshama şüru olduğu esnada ilan olunan icraat nizamnamesinin tayin eylediği usulde cereyan edecektir.

Esham-ı cedide mukabilinde varılacak Esham-ı Umumiye senedatı üzerlerinde bulunan seksen bir senesi Kanun-ı Sani kuponu kat olunmuş olduğu halde ita olunacağından ana bedel Devlet-i Aliyye Bankası tarafından tediye olunmak üzere esham-ı mezkuranın seksen bir senesi Eylülü veyahut Teşrin-i Evvel iptidasından sene-i mezkura Kanun-ı Sanisi iptidasına kadar senevi yüzde beş hesabıyla işlemiş olan faizlerine mahsus olarak bir diğer kupon verilecektir.

12 Ze sene 82

Hocapaşa'dan Kumkapı'ya kadar Harik-i Kebir'de iktamca muhterik olan mahallerin tanzim olunan harita-yı şathiyesi mucabince yeni açılacak sokakların küşadıyla tesviye olunmak üzere şimdilik Hocapaşa kıtasıyla Cağaloğlu ve Çemberlitaş taraflarından Divan Yoluna kadar olan mahallere mübaşeret olunmuş olmağla zikr olunan sokaklarda mevcut bulunan taşları ashabının gelip arsalarına nakil ile hıfz etmeleri için Nafia Nezaret-i Celilesi'nden ilan-ı keyfiyete iptidar kılındı.

Hocapaşa Harik-i Kebir'i arsalarının harita-i sathiyeleri bi't-tanzim Hocapaşa'dan Divan Yoluna kadar dokuz yüz küsur kıta arsaların zirai ilmühaberleri itasından itibaren on beş gün içinde miktar-ı ziraatında şüphesi olan arsalar ashabı dahi ehl-i erbaba müsaha ettirerek bir güne yaklaşık zuhur ederse tashih ettirmek üzere Ebniye İdaresine müracaat eylemeleri ilan olunmuştu. Müddet-i mezkûra tecavüz etmiş olduğu halde ol-makule suhuyat pek az zuhur ederek ashabı iskat olunmuş ve mamafih o makule şüphesi zuhur edip de Ebniye İdaresine müracaat ettikten sonra yine hal-i şübhe edememiş bulunduğu halde anlar içinde dahi müddet-i nizamiyesine on gün daha yani şehir-i halin yirminci gününe kadar müddet verilmiş olmağla bu makulelerin bir diyeceği var ise doğrudan doğruya Ticaret ve Nafia Nazırı Devletli Paşa Hazretlerine müracaatla hali şüphe etmek ve sonra bir diyecek kalmamak için bu kere dahi ilan-ı keyfiyet iptidar kılındı.

Fi 9 Zil-kaide sene 282

Evkaf-ı Hümayun Hazinesinden mazbut Cennetmekân Sultan Abdülhamit Han Gazi Tabe-i Sirrihu Hazretlerinin evkaf-ı celileleri merbutatından Kütahya Sancağı

dâhilinde kâin Kavala Kazasında ve İzmir Eyaletinde Söke ve Aynabad Kazalarında ve Sakız Ceziresinde Tikarya Adasında vaki zımpara madenleri hal ü hazır ile işbu seksen iki senesi Martı iptidasından itibaren ihale ve elzem olunacağından talip olanların tarih-i ilanından haftasına kadar mütahitleriyle beraber Evkaf-ı Hümayun Varidat Odasına müracaat etmeleri için ilan olunur.

Evkaf-ı Hümayun Hazinesinden mazbut Cennetmekan Bezm-i Alem Valide Sultan Hazretleri evkaf-ı şerifesi müstagallatından İzmit Sancağına tabi Burs Nahiyesinde vaki Öcü Korusu demekle maruf koru ile dahilinde olan işar ve ağıllar müsdet-i iltizamı münkaziye olduğundan işbu seksen iki senesi Martı iptidasından itibaren taleplerine ihale ve iltizam olunacağından talip olanları müteahidleriyle beraber Evkaf-ı Hümayun Varidat Odasına müracaat etmeleri için ilan-ı keyfiyete iptidar olunur.

Ergani Maden-i Hümayunu hasılatından olarak Tokat kalhanesinde kal ve tasfiye olunan nahhastan Samsun iskelesinde teslim olunmak ve resm-i gümrüğü Maden-i Hümayun İdaresinde ait olmak ve tarih-i kontratodan itibaren bir ay sonra teslim bedaya olunarak altı ay müddette ceste ceste kâmil bedayı alınmak ve her teslim olunan bakırın makbuz senedi vürudunda iktiza iden esmani beyaz mecidiye yirmi kuruş alarak nakten ve peşinen verilmek şeraitiyle dört yüz bin kıyye bakırın bi'l-müzayede fûruhatı derd-dest olup bunun beher kıyyesine on buçuk kuruşa talibi bulunduğundan fi-i mezkûrdan ziyadeye talibi olacağı halde işbu mah-ı halin on beşinci gününe kadar Meclis-i Maden-i Hümayuna azimet eylemeleri ilan olunur.

“Amerika pamuğunun zer ve intişarına sai ve gayret idenler hakkında icra olunacak mükâfat-ı seniyyeye dair talimat kalkalsu tohum-ı mezkur zer olunan mahaller vala-ı azim mutasarrıfeyn-i kiram ve kaimakamlarına Ticaret ve Nafia ve Ziraat Nezareti Celilesi canibinden gönderilen tahrirat suretidir.”

Memalik-i Mahrusa-i Şahanede Amerika pamuğu tohumunun zer ve intişarına sai ve himmet idenler hakkında icra olunacak mükâfat-ı seniyyeye dair geçende makam-ı celil-i cenab-ı sadaret penahiden gönderilen nizamnameden bu kere iki kıtası dahi lefa-i irsal olunarak bazı mahallerinin teşrih ve izahatına iptidar olunur. Şöyle ki birinci bentte bi't-tecrûbe husule gelmiş olan pamuk tohumu yerine sehve-i husule gelmiş deyi tab olunmuş olduğundan ol-vechle tashihi lazım gelir. Birinci ve ikinci bentlerden murat çünkü

Amerika pamuk tohumu birkaç cins olup muktemaları tecrübe olunup da husule gelmemiş olanları yeniden tecrübe olunarak ol-vechle Memalik-i Osmaniye'de Amerika'nın başka cins tohumlarını dahi yetiştirmek için ahali-i ziraiden tesvip kadar üçüncü dördüncü ve beşinci bentlerden murat Memalik-i Devlet-i Aliyye'ye ziyade miktar Amerika pamuk tohumunun getirilmesidir. Üçüncü bent defa-i vahide de yani Amerika pamuk tohumundan iki bin kantar kadar birden ithal etmiş olana ve dördüncü bent bir sene zarfında en ziyade getirmiş bulunana ve beşinci bent doğrudan doğruya bir sancak derununa laa-kall bin kıyye mezkur tohumdan ithal etmiş olana ve altıncı bent dahi bir kazada herkesten evvel olarak iki dönümden ziyade mahale Amerika pamuğu zer etmiş olana verilecek madalyaları beyan eder. Ol-şahıslar gerek tüccardan ve gerek ahali-i ziraiden ve hangi devlet tebaasından olur ise olsunlar yedinci sekizinci ve dokuzuncu bentlerden murat herkesi ziyade ve ala cinsinden olarak Amerika pamuğu ziraine teşviktir. Bir eyalet derununda her kim Amerika pamuğundan en ala ve en ziyade miktar-ı pamuk husule getirmiş ise altın madalyadan başka taraf-ı devletten pamuk ayıklamak için ceyn tabir olunur. Bir makine dahi ita ve ihsan olunacak kadar ve bu iki şartı cem etmiş bulunmadığı takdirce eyalette fakat en ziyade miktar yetiştirmiş olana altın madalya ihsan olunacağı gibi en alasından yetiştirip ol-vechle fûruhat etmiş bulunana dahi kezalik altın madalya kılınacaktır. Onuncu ve on birinci ve on ikinci bentlerden maksat usul-i ziraiyenin ıslahıyla ala pamuk yetiştirmektir. Zira Amerika pamuğunun ziraiyesi başka olduğundan anın ittihazında menfaat-ı külliye olacağı derkârdır. On dördüncü ve on beşinci bentlerde dahi pamuk ayıklamak ve temizlemek için makine getirmiş ve fabrika inşa etmiş olanlara verilecek madalyalar beyan olunmuştur. İşbu nizamda gösterilen mükâfata kesp-i istihkak etmiş olan eşhasın İzmir gibi zer pamuk komisyonu bulunmuş olan eyalet ve sancaklarda mezkûr komisyonlar ve olmayan yerlerde meclis ve hükümet-i mahalliye marifetiyle tayin olunması ve bu mecliste dahi ziraat müdürleri bulunması lazım gelecektir. Müstahakların isim ve şöhret ve iskân ettikleri mahal ve işbu nizamın şeraitine tatbiken cins-i derece-i istihkakları başka başka gösterilerek müfredat defterleriyle eyalet mazbatasının biran evvel Ticaret ve Nafia ve Ziraat Nezaretine irsal olunması iktiza eder. Bu mükâfat yalnız Amerika pamuğu yetiştirenler hakkında olacağı derkar ise de işbu nizamın on ikinci bendinin bir fıkrasında gösterildiği vechle yerli pamuk tohumunun ishaline muvaffak olanlar dahi gümüş madalyaya nail olacaklarından bu maddeye dahi itina kılınması mahsusen tavsiye olunur.

Ber-minval-i muharrer icabının icrasıyla nizam-ı mucibince mükâfata müstahak olanların nezaret-i meşarün ileyhe beyan ve inhası lazım gelir.

Memalik-i Mahrusa-i Şahane'de Amerika pamuğu tohumu cinsinin teksir ve tevfi murat-ı aliyesiyle birkaç seneden beri Amerika'nın en ala pamuk tohumundan celp buyurularak saye-i ihsan-vaye-i cenab-ı padişahide pamuk husule gelen mahallere irsaliyle zirai tevzi ve ita olduğu misalli bu sene-i mübareke için dahi tedarik ve irsal Londra Sefaretine havale buyurulmuş olan üç yüz tonilatodan bu kere vürut etmiş olan altmış tonilato tohum Ticaret Nezaret-i Celilesi canibinden istenilen mahallere sevk ü irsal olunmakta olmasıyla şimdiye kadar gönderilen mahalerin esamisiyle tohumun miktarı beyan olunur.

Amerika Pamuğu Tohumu Kıyyesi

Selanik	50000
Amasya	10000
İzmir	20000
Bursa	10000
İstanbul	02000
Çiftlikat-ı Hümayun	01000
Rusçuk	02000
Kara Hisar-ı Şarki	00200
	90200

“İddihar Sandıklarına Dair Bendin Bakiyesidir”

İddihar Sandıkları her defa da on beş yirmi kuruşa kadar akçe kabul ederek faiz ita eylediğinden sunuf-ı ahalice akçe iddiharna fevkü'l-gaye teshil eylemiştir. Yüz elli kuruş aylığı olan hizmetkârlar ve haftada kırk elli kuruş kazanan rençperleriyle iddihar sandığına akçe tasına muktedir olacağından bunlar kaide-i tasarrufa riayetle kazandıkları akçeden ihtiyacat-ı zaruriyelerini def ettikten sonra her hafta veyahut her ay fazla kalan meblağ-ı

mezkûr sandıklara iade edilir ise çünkü iddihar sandığına verilen meblağın altı ayda bir kere hesabı rüyet olunarak terakim eden faizin sermayeye ilavesi usul-i müttehizeden olduğundan kendileri hiç his etmeyerek az bir vakitte iyice bir sermaye sahibi olacakları derkârdır.

Mevad-ı meşruha İddihar Sandıklarına şahsa ait menafinden olup mezkûr sandıkların umuma raci olan fevaidi bahsına gelince bir adamın her hafta veyahut harrayı artırdığı meblağ-i cüzi zaman mevki ve eşhasın haline göre bir miktar muayene baliğ olmadıkça bi-hasıl kalmadığı ve işbu miktar-ı muayini bulmak dahi nice aylar ve yıllara muhtaç olup ol-vakte kadar meblağ-ı iddiharın sarf-u itlafın edileceği derkârdır. Halbuki varidatın fazla-i şehriyesi İddihar Sandığına verilse asıl sermayenin faizi ve faizin faizi terakim ederek sermaye-i mevzu az bir vakitte tezaif edeceğinden şu fevait herkesi iktisab-ı servete sevk ve teşvik ederek az bir müddet zarfında pek çok kesp-i kudret ve beynü'l-ahali-i saile ve muhtaceyn tenakıs eder ve bu suretle ekserisi fukara guruhundan ibaret olan heyet-i millet üzerinden bir çok nüfusun bargiran tayişi mürtefi olur bir İddihar Sandığına yüz bin kişi akçe vaz etmesi ve her şahsın senevi on lira artırması farz olursa sermaye-i maliye her sene bir milyon lira tezayid eder. Ve başka suretle istimali mümkün olamayan meblağ-ı cüziyeden müteferrika bir minval-i muharrer cem olunarak umum-ı millet hakkında faidelü temüryol ve emsali amelîyat cesmiye icra olunur.

El-yevm Fransa'da İddihar Sandıklarına iki milyon ve İngiltere'de üç dört milyon kadar nüfus akçe vaz edip bundan dört sene muktem vuku bulan tahkikata nazaran İngiltere ve İskoçya ve İrlanda İddihar Sandıklarında fukara-yı ahaliye müteallik sermayenin miktar-ı fark beş milyon İngiliz lirasına baliğ olup miktar-ı mezkûr muharen daha pek çok tezayit etmiş olacağı meczumdur. Mezkur sandıklara akçe vaz edenlerin ekserisi amele ev hizmetkâr guruhundan olduğundan meblağ-i külliye-i mezbura kesp-i yevmi fazlası ve bunun semeresi olup mücarret İddihar Sandıkları sayesinde terakim etmiş olduğu aşikârdır. Alelumum memalik-i şarkiyede fukara takımının aşından veyahut dışından artırdığı akçeye istimal etmek için İddihar Sandıkları gibi emin mahaller olmadığından herkesin akçesi bi-hasıl kaldıktan başka emr-i muhafazasında dahi pek çok teklif-i ihtiyarına mecbur olarak kemerle ... yaşlanıp yahut toprağa defn olunduğu ve bazı kere dahi ma-vaz olarak nesat-ı ifası tezeyyünatında istimal kılındığı malumdur.

Avrupa'da teşkil olunan İddihar Sandıklarına bit-tecrübe fevait-i azamiyesi müşahede olduğundan ve hüsn-i idare ve intizamı ve memurlarının istikameti cümleye emaneti bahş olacak bir halde bulunduğundan fevkü'l-gaye kesp-i saat ehemmiyet eylemiştir. Her kim olursa olsun eline geçen fazla parayı bir gün yanında alıkoyup derakab-ı mezkûr sandığa ta ve bu vechle ara sıra verdiği akçe bir hane iştira edecek veya bir dükkân açacak veyahut ahir bir suretle umur-ı ticarete kullanılabilecek miktara balığ oldukda ahz ve istifa ile istediği vechle istimal eder. Şu usul-i memleket hakkında daha pek çok fevaidi münteç olup şöyle ki halk birbirine bakarak ve çocuklarıyla para artırmak hüsne düşerek çalışıp akçe kazanmak ve sarfiyatlarında kaide-i tasarrufa riayet etmek gibi evsaf-ı memduha iktisap ederler ve çocuklar İddihar Sandığıyla olan muhasebelerini görmek emeliyle okuyup yazmağa sai edip sandığa verdikleri akçe için ne miktar faiz alacaklarını ve her hafta yirmi veya otuz kuruş verildiği halde beş bin kuruşa malik olmak nektar-ı müddete tevfi edeceğini bilmek için ameliyat-ı hesabiye ile iştigal ve bu suretle menfaati zatiye taziyane-i şevk-i gayret olup hasat tedris etmeksizin umur-u hesabiyede mülke istihsal ilerler. İddihar Sandıklarının işbu fevait-i metnevisi inkâr olunamayıp az bir vakit zarfında sunuf-ı ahalinin halini ıslah ve terfihe medar-ı külli olacağı bi-ıştibahtır.

Avrupa'da bulunan İddihar Sandıkları azası ashab-ı afat ve istikametten ve sandığın hey-n-i teşkilinde en ziyade muavenat ve himmeti sebkat eden zevatın müteadid meclislerin zeyr-i nezaretindedir. Büyük memurları meccanen hıdmet edip küçük memurlara miktar-ı kafî maaş verilir. Sandığa varit olan akçenin en ziyade emin surette istimali ve bir güne ihtilas vuku mümkün olamaması zımmında mükemmel usul-i nizamât vaz olunmuştur. İşbu nizamın tamamen icrasına sandık muhasebatının rüyet ve tetkikine memur müteadit müfettişler vardır. Sandığa vaz olunan akçelerin muhasebeleri altı ayda bir kere rüyet olup sandığın ahvali ve mefuat ve makbuzatı sene başında gazetelerle ilan olunur. İddihar Sandığına akçe vaz edenlerin yedine Sandık İdaresi tarafından bir kati senet ita olup tekrar akçe vaz etmek veyahut vaz olunan akçe geri alınmak için sened-i mezburun ibrazı lazım gelir. Hasbe'l-icab sandığın merkez idaresine bizzat gidilemez ise sandık ahir birine teslimen irsali caiz olabilir. Fakat bu takdir de gönderilecek adamın yedine bir kat vekâletname itası lazım gelir. Her kim olursa olsun bazı heyl-i desais ile sahibinden habersiz İddihar Sandığından akçe almağa çalışır ise erbab-ı cinayetten ad olup ana göre mücazat kılınır. Bir vaz akçesini girilmek istedikte sandıktan almış olduğu senedi veyahut

numerosunu beyan edemez ise ifadesi mesmu olamayacağından şayet-i zayi olur ise tecdit olunabilmek için senedin numero bilinmek lazımdır.

Bir müddetten beri ehliyet ve liyakatleri müsellemler bazı zevat maarif-i sıfat canibinden Dersaadet'te tab ve neşrine ihtimam buyurulmakta olup mazhar-ı kabul havas ve avam-ı mütalaası hakikat-i kefil husul-i fevait ve intibah-ı mala-kelam olan "İbretname" nam mecmua-i dekaik-i meşhurenin on ikinci numerosunda takvim-i acizanemiz hakkında dercine bezl-i mürüvvet buyurulan bendin aynen ber-vech-i ati nakline mübarek olunur. Bent-i mezkur sahihen müstelzim-i memnuniyet ne mahsur olduğu inkar olunamayacağı gibi aynen bu mahale derç olunmaktan maksad-ı asli tefehhür olmayıp ancak bent-i mezkur gazetemizin gayr-i menkur olan kusurat-ı mübtediyanesini afv ve semet-i hakikisine imale-i inzar ile gazete-i mezkurdan husul-i muntazar olan fevaid ve mahsunatı bit-tasdik bu yolda acizlerini neşvike bezl-i latif mevfur buyurulmadığına bir delil-i celi ve bu dahi zevat-ı muma-ileyhimin derece-i fazilet ve muvazzah bir burhan-ı alini olduğunu beyan ile beraber bu surette lazıme-i sena-i muhdedin ifasından ibaret olduğunu ilave-i makal eyleriz.

"Zuhur-u Takvim-i Ticaret"

Nezdar-ı bab-ı arifenin müstağniyen olduğu üzere bahş-ı takvim bünyan-ı saltanat ve mütemmim-i meham devlet-i veli nimetimiz şehir-i yar-i adalet-i menkıbat-ı efendimiz hazretlerinin efkâr-ı muhasen asar-ı mulukâneleri fevait-i kespiye ve menafi mülkiyesi cümle indinde malum olan felahat ve ziraat ve umur-ı ticaret ve hırfetin ihyası ve anasır-ı kavvam ve devlet ve devam-ı nizam-ı mülk-i millet olur hususat-ı hayriyenin ale'd-devam icrası kazye-i merziyesine masruf olmasıyla muhsenat-ı asriyeyi hazret-i mulukanelerine bir ilave-i cemile olmak üzere bu kere dahi "Takvim-i Ticaret" namıyla Dersaadet'te bir gazetenin tab ve neşrine müsaade-i seniyye-i cenab-ı hilafet penahileri erzan ve şayan buyurulmağla bunun birinci numero Ramazanü'l-Mübarek on sekizinci ve Kanun-ı Sani-i Ruminin yirmi ikinci günü neşr olunmuş ve balası tuğra-yı gurra-yı cenab-ı padişahi ile tevşih olunup bir tarafı "Türkçe" ve diğer tarafı "Fransızca" bulunmuştur.

Zikr olunan gazetenin birinci numero lede'l-mütala münderiç olan usul-i müttehize ve nizam-ı müessesesine nazaran bunun suret-i vaz ve ihdası sarf-ı ticaret-i berriye ve bahriye ve umur-u sinaiyeye müteallik şeylerin neşri ve ilanına mahsus olacağı gibi ibhas-ı politika ve mesail-i diniyeden tevki ve münacebet edeceği anlaşılmıştır.

Umur-u ticariyeye dair “Darü’l-Hilafetü’l-Aliyye” de bu bile bir gazete çıkarılmasına lüzumu öteden beri musaddık iken bunun şimdi hudusu asr-ı ıslahat-ı hasr-ı hazret-i padişahinin mecmua-i muhasin-i emr olduğu müsbet ve melan olmasıyla dai-yi tevafir-i umur-ı şevket-i canip-i şehriyarının tekrar ile tezyin lisan-ı mahmudat kılınır.

İşbu seksen iki senesi Zilkadesinin yedinci cumartesi gününden mah-ı mezkurun on üçüncü cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatını mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	41 32	41 33	41 38	41 26	41 37	41 34
Öğle	41 28	41 36	41 31	41 29	41 36	41 28
Akşam	41 30	41 29	41 34	41 30	41 34	41 30

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i saltanat-ı seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:10 Zilkade:21 Sene:1282 “Cumartesi” Mart-ı Rumi:26 Nisan-ı Efrenci:7

Takvim-i Ticaret işbu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmış altı sene-i miladiyesi Kanun-ı Sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galatada Gigork Beyin hanında kâin mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ilerde her gün çıkarılması mutasavvir olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir adet Osmanlı lirasını eda edecek müşterilere fazla numaraları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticarete ilan derç ettiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticarete atede derci mutasavvir olan ilan bahasına mahsup olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsait-i seniye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticarete mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanatin derci zımmında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve alel-umum meriyyül-icra olan olacak kaffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu

görünen bil-cümle ilanât ve matbuat ile beraber kezalik ledel-hace nazar-ı hükûmette istiŖhat olunmak üzere icra olunacak kaffe-i matbuat ve ilanâtın işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticarete derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilanât-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesini idaresi yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkebe olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil etmeğe müstahak olacak ve ilanât-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaretin iki yüz elli nüshası Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

Yedlerinde bulunan Divan-ı Dahiliye tahvilat-ı atikesini bazı esbab-ı manadan dolayı vakt ü zamanıyla mevki-i mübadeleye getirememiş olan ashab-ı senedat dahi muhasenat-ı tebdiliyeye ait olmak istidasında bulunmuş olduklarından fi 4 Ze sene 282 ve fi 19 Mart sene 281 tarihiyle müverrih nizamnamede tayin olunan müddetlerin inkizasından evvel mübadeleye getirilememiş bulunan tahvilat-ı atike bakiyesinden dahi işbu Ŗehr-i Martın on dokuzuncu gününden beda ile nizamname-i mezburanın on birinci maddesinde muharrer ahkama tevfikân icra-yı tebdili karar-ı ali iktizasından bulunmuştur.

Binaberin hamil oldukları tahvilat-ı atikeyi tebdil ettirmeyi murat edenler bunları icap eden bordrosuyla beraber Darphane-i Amire'de kâin Esham-ı Umumiye Emaneti Dairesi'ne getirmek lâzım gelecektir.

Daire-i mezkurada bu işe tahsis olunan Kalem-i Eyyam-ı Mahsusadan madud olmayan her cumartesi ve salı günleri vakt-i zuhura iki saat kalarak açılıp vakt-i zuhurdan iki saat sonra kapanacaktır.

Mübadele için lazım gelen matbu bordrolar kalem-i mezburdan istenilip ahz olunacaktır.

Senedat-ı mezkuranın muamele-i tebdiliyesi Sultan Meydanı'nda kâin Sergi-i Osmani'de tebdil-i eshama Ŗuru olduğu esnada ilan olunan nizamnamesinin tayin edildiği usulde cereyan edecektir. Esham-ı cedide mukabilinde verilecek eshama-ı umumi senedatı üzerlerinde bulunan seksen bir senesi Kanun-ı Sani kuponu kat olunmuş olduğu halde ita

olunacağından ana bedel Devlet-i Aliyye Bankası tarafından tediye olunmak üzere esham-ı mezkuranın seksen bir senesi Eylülü veyahut Teşrin-i Evvel iptidasından sene-i mezkura Kanun-ı Sani iptidasına kadar senevi yüzde beş hesabıyla işlemiş olan faizlerine mahsus olarak bir diğer kupon verilecektir.

12 Ze Sene 282

İstanbul'da Tavuk Pazarında vaki Çemberlitaş heyet-i asliye ve kadimesi üzere tamiri mukarrer bulunmuş ve bunun için mühendis ve mimara müracaatla anlar tarafından verilecek resimden karin-i kabul olanı için bin frank ikramiye tahsis kılınmıştır. Fen hendese ve mimarede malumatını izhar etmek arzu eden olduğu halde iptidasından mezkûrun heyet-i hazırası ve birde bede'l-tamir hâsıl olacak halini gösterir. İki kıta resm ve tevarih-i atikeye müracaatla hal-i asliyesi üzerine birde layiha tanzim itmeleri ve işbu layiha ile resm-i tarih ilandan itibaren altmış bir güne kadar Ticaret Nezareti'ne ita kılınmak icap ettiği nezaret-i meşarün ileyha canibinden ilan olunur.

Bu kere Dersaadet Emtia Gümrüğünde resm-i gümrük mukabili olarak alınmış olan gayet ala pırlanta ve Flemenk taşlarıyla murassa Avrupagari bir adet gerdanlık peşin akçe ve mecdiye yüzlük altın olmak üzere müzayede konulmuş olup rağbetin intikasından sonra her kimin üzerinde tekrar eder ise ana ita olunacağından talip olan zevatın gümrük-i mezbur nezaretine müracaat eylemeleri ilan olunur.

Bundan çent mah muktem Boğdan'ın merkez hükümeti olan Yaş Kasabasında küşat olunan Memleketeyn Sergi-i Umumisine dair bir zevatın kaleme almış olub mütalaa olunan risalesi esbab-ı malumeye mebni el-yevm cümlenin nazar-ı dikkatini calip olan Memleketeyn ahalsinin ziraat ve sınaatçe buldukları dereceyi mebin olduğundan mütalaaşı faideden hali olmayacağı ümidiyle risale-i mezkuranın icmal-i takvime derci münasip görülmüştür.

Zikr olunan sergiye beş yüz kişi tarafından eşya gönderilmiş olduğu halde lede'l-muayene ziraatça ve buna müteallik her dürlü imalatça Memleketeyn ahalsinin pek geri kaldığı tebeyyün etmiştir. Bir iki nev müstesna olarak umum-ı esarca dahi Rusya'nın memalik-i cenubisinde alınan mahsulatın Memleketeyn mahsulatına faik olduğu ve bahuşus yerli hinta hububatı akçe ve veznce ve cihat-ı sairece Rusya mahsulatından pek aşağı

olduğu ve fakat Memleketeyn'in eten ve emsal-i hububat dehnayesi Avrupa'nın en ala mahsulatına rekabet edebileceği anlaşılmıştır.

Boğdan Eyaletinde husule gelen şarap usul-i imaliyesinde derkâr olan noksanıyat ile beraber pek ala olduğu gibi içinde hayli madde-i irakiye mevcut olduğundan başka tadca dahi Avrupa'nın meşhur Bordovrin ve emsali mahaller şaraplarına neva-ma meşabihi bulunduğu cihetle şu şaraplar ile Memleketeynce Avrupa ile pek büyük ticaret olunabileceği şüpheden ari ise de yolların müsait olmamasıyla bunlar harice çıkarılamayıp mahalinde durmakta ve ziyadeleştikçe bahası daha kesp-i tedni etmekte olarak hatta kıyyesi birkaç paraya yani hemen bedavaya verilmekte olduğundan ekseri bağ ashabı ameleye verdikleri yevmiye ve sair mesarifatını çıkaramadıkları mülabesesiyle sene-ba-sene bahçelik azalmaktadır.

Japonya ve İtalya'dan celp olunan tohumdan çıkarılan harir kozası pek ince ve metin olduğundan birkaç sene muktem meçhul olduğu halde her yer istihsali maddesinin Memleketeyn de yakında servet-i milliyece medar küllisi olacağı mamul olup hatta her ne kadar ipek kurtlarında dahi şiddetlice hastalık zuhur etmiş ise de ashap-ı emlak gayretlerine fütür götürmeyerek külliyetli dut fidanlarını gars ile meşgul bulunurlar.

Mezkur sergiye mevzu ismar-ı şayan istigrab olduğundan gerçi ashab-ı mazhar sapaş ve tahsin olmuş iseler de zikr olunan meyveler Memleketeyn arazisinin kabiliyet-i tabiiyesi semeresi olup terbiye-i sınıyeden azade ve arazi-i mezkuranın eşcar-ı mesmuraya ne derece teşhiri hâsıl-ı tahsil kabilinden mâmuttur.

Madenler ve kereste numuneleri pek az olduğundan madencilik ve ormancılık fenlerinin ne demek olduğu Memleketeynce henüz malum olmadığı anlaşılmıştır. Hâlbuki arazi-i mezkuranın medeniyetçe serveti fevkalade olduğu gibi muharen tab olunan bir risaleye göre tuz madenleri ve petrol denilen madeni yağ kuyuları harf olunduğu ve bir taraftan kerestenin tahsilat-ı nakliyesi için bazı mahal-i münasibede lazım gelen yollar tanzim ve tesviye eylediği halde bu üç maddeden alınacak hasılat hükümetin ekseri mesarifini kapayabileceği münfehim olmuştur.

Teşhir olunan hayvanatın umur-u ziraide müstamel-i neviden maide sergi-i mezkura da hayvanatça şayan-ı tahrir bir şey görülememiştir. Fakat Memleketeyn'de mevcut bargir ve öküz ve huk gibi hayvanat vücutça ufak ise de gayet dahi tağdiyeleri dahi

pek ... olduğundan ve ba-husus geçen sene canip-i Mısır'da gönderilen mandalardan ashabı külliyyetlice faidement olduklarına nazar-ı ecnaslarını ıslahata teşebbüs olduğu taktirde ne mertebe istifade edileceğini ... etmiş bulduklarından hala hayvanatın ıslah-ı ahval ve terbiyelerine teşebbüs olunmaması muccep-i tesif halattandır.

Memleketeynce el-yevm hayvanatın en alası inek kısmıdır ki bir inek günde üç dört kıyye süt verir. Ağnam-ı adi bir haldedir. Bundan birkaç sene evvel bazı ağniya-i Avrupa'dan bir çok merinos keçiler celp ederek bunların teksirine muvaffak olunmuş ise de ... gittikçe kabalaşmakta olduğundan bunun sebep ve hikmeti layıkıyla terbiyelerine bakılamaması veyahut aba ve havanın tesirat-ı abiyesi semidir. Elhasıl ne olduğuna henüz itla ve ittifak hasıl olamamıştır.

Mahsulat-ı sınıyeye gelince sergi-i mezkûrda görülen mahsulat köylerde nesc olunan bir takım kaba bezler ve aba ve kilimlerden ibaret olduğundan mahsulat-ı sınıye namına sergi-i mezbura gönderilmiş olan eşyaya dair izahat verilmesi abes-i iştigal kabilinden ad olduğuna gibi her bir memalik ve diyarda sınaat ve belki medeniyetin derece-i terakkisi bi'l-cümle sanat ve hırfetin esası olan demir imalatından istidlal olacağına ve iş bu sergide mevzu mamulat-ı cedide gerek adet ve gerek kıymetçe şayan-ı dikkat bir şey olmadığından maid-i ekserisi Memleketeyn'de icra-yı sanat eden ecnebilerin imalatı olduğuna nazar-ı Memleketeyn'de sınaat ve hurfun henüz hal-i tufulliyet ettiği anlaşılmalıdır.

Avrupa devletleri memalikinince vezn-i vekilenin itibarı ekser mahalde müsavi olup ticari beyninde muamele-i ahz ve ita siyak-ı vahit üzere cereyan eylemektedir. Memalik-i Saltanat-ı Seniyye'de bu usul şimdiye değin nazar-ı itinaya alınmayıp bir mahalın kıyye-i vekilesi diğere gayr-i mütabıktır ki mesela kalasın kilosu yüz otuz iki ve yakınında bulunan İbrail kilosu yüz kırk üç kıyye ve Selanik'te ve İzmir'de başka başka olup keyl-i İstanbul'u dahi cümlesine mugayir olarak bundan maada İstanbul'da dört yüz dirhem ve Beyrut'ta ve mahal-i sairede batman tabiriyle altı yüz dirhem itibar ederler ve keza emsali vezn ve ölçekler kâffe-i yek diğere mübayin ve mugayir olduğu halde beynü'l-tüccar ahz ve ita olunur. Halbuki bu husus tarik cihetiyle bir mahalın ahalişi diğeriyle ülfetten duru mehcür ve ahval ve atvarından bi-haber oldukları misalli mahsulat-ı mevkiyenin nakli dahi mümkün olamayıp yetiştiği yerlerde çürüyüp telef olmasından vaktiyle mevkiye bir kıyye

ve bir kilo emsali şeyler birbirine mutabakat etmez surette itibar olunur. Bu suret-i muamele-i ticarete usret-i akçe farkınca suiistimal mucceb olmağa iktiza eder zan olunur. Diyelmeğe erbab-ı ticareti müvazenein tefsavetini muamelat ahz ve italarına halel vermeyecek surette esfiye eylesinler ve bunun gibi şeylerin yek diğere mubeyatında hiçbir mahsumat olamayacağından başka akenin dahi fiyatını bozabilecektir. Saye-i memuriyet veya Hazret-i Tacdari'de Memalik-i Mahrusa-i Şahane'nin pek çok yerlere gün-be-gün kesp-i memuriyet ve umur-u dad-i-sitedin cereyanı pehderpey istihsal yesr-i suhulet itmekte olarak ir taraftan demiryolları inşa ve tarik-i sairede dahi tesviye ve tadil olunmasıyla memalik-i mahrusanın bilad-i inhası ihya buyrulduğu gibi bahr-i nehre amid ve şed hakkında tahsilat-ı mukteziye icra olunarak ve kumpanya vapurları memalik-i Devlet-i Aliyye sevhili liman ve ecnebi iskelelerine gidip gelmekte ve ecnebi iskeletinde Dersaadet ve bilad-ı saire-i Saltanat-ı Seniyye liman ve iskelelerine gelmekte olduklarından ezher cihet daire-i ticaret tevsi olunmasıyla meşhudumuz olduğuna göre Mısır'ın ol-baharına mahsus meyve kış ortasında Dersadet'te ve memalik-i Devlet-i Aliyye mahsulat-ı ekseri mahalde bulunup mamafih iki üç mahta haber alınacak mahal ile Basra'da mekatibe ve vapurlar ve demiryolları vasıtasıyla bir memleket ahalisinin birkaç saat ve birkaç gün müddetle mesafe-i badete bulunan diğer vilayet sakinesiyle mülakat ile mükelleme-i mücavebe edebilmektedirler. Badazin dahi, bu makule teshiatın şimdilerden ziyade runma-yı husül olacağına ve muamele-i ticaret katnadâr kat kesp-i cesaret edecek olmasına binaen herkesin umur-u ticaretçe gidecekleri nizamatta ale'l-sevye mükellef oldukları gibi şu vezn-i mukayyes hakkında Avrupa Devletleri'nin muhteda yaptıkları usule veyahut diğer bir suret-i hüsniyeye tevfiken her mahalde bir kapanın ibaret olduğu dirhem ve kilo ve çeki ve emsali şeylerin vezn-i ahz üzere bulundurulması muhsenattan hale olmayacağından bunun için tüccar ve erbab vukuf-u malumattan mürekkep Ticaret Nezaret-i Celilesi tarafından komisyon-ı mahsus teşkil olup da saye-i muvaffakiyet vaye-i Hazret-i Cihandare de miktar mesavi tayin olursa devlet ve millete büyük hıdmet olacağı umur-u celidir.

“Ruzname-i Ceride-i Havadis”

“Pamuk Ziraatına Dair Risaledir” (Mabat)

Taraf-ı Hükümet-i Seniyye'den dekaik-i meşruha çok kadar veş nazar-ı ehemmiyete alınarak husul-i matlup için ittihaz ve icrası lazım gelen tedabirin ehem-i azamı olmak üzere Amerika'dan senevi külliyyetli tohum cel ile taife-i ziraiye taksim ve tevzi olunmaktadır. Pamuk ziraatına mütaalik makine ve alet ve edavat-ı sairenin gümrük resminden ve rüsumat-ı saireden bi-külliyeye muaf olarak memalik-i mahruzaya müsaade buyrulmuştur. Pamuk zeri için müceddeden açılan tarlaların aşırından muafiyeti ve pamuk zerine ziyadece iktam ve ehemmiyet edenlere altın ve gümüş madalyalar ihsan buyrulması gibi daima teşfikat ve tezeyyibat müsare dahi icra buyrulmaktadır. Fakat yalnız Saltanat-ı Seniyye'nin iktam ve ehemmiyetiyle iktifa olunmayıp ashop-ı çiftlikat dahi bu babda ittihaz ve icrası iktiza eden vesahil ve tedabire teşebbüsten geri durmamaları husul-i maksadın cüzi azimidir.

“İşbu Risalede Müvadin Hülasesi Olmak Üzere Taife-i Ziraiye Talimattır.”

Mahsulü tarladan kaldırdıktan sonra tarlaları sürmeye başlamalı ve güz ve kış esnada laa-kall üç dört defa her cihete doğru nadas etmelidir. Bir tarla her ne kadar ziyade nadas olursa o kadar ziyade mahsul verir. Saban laa-kall bir buçuk iki karış derinliğe kadar gitmelidir. Eğer tarlanın toprağında kil maddesi var ise daha derin nadas olunmak lazımdır. Bir tarla bu suretle sürülmez ise tarlaya pamuk ekilmeyip başka bir şey zer olunmalıdır.

Tarlayı en sonraki defa sürmezden evvel gübrelemek iktiza eder. Mevcut olan gübreyi mesavi miktarda tarlanın her tarafına taksim edip bada saban ile toprağa karıştırmalıdır. Bir tarlaya ne kadar ziyade gübre konulsa reyse fidanlar yağmur ve rüzgâra o kadar ziyade mukavemet ederek mahsul dahş o nispette mütezayit olur.

Tarlayı gübreleyip en sonraki defa sürdükten sonra tohum zer olunmazdan evvel keskilere kırmağa mahsus alet ile tarlanın keskilerini kırıp sathını düzeltmek iktiza eder.

(Bakisi Gelecek Numeroda)

Sinin-i malumeden ber ve vuku bulup mahlule-i vukufeleri canibine ait olan Dersaadet'te bütün ve hisseli akar ve hissesiz menazil bu kere zuhur eden taleplerine teminat-ı lazime ve teshilat-ı mukteziye ifasıyla bi'l-müzayede bi-muacele-i mukarrere tevfiz ve ita olunacağı ve bundan böyle dahi Dersaadet olan mahlulatin peyderpey defteri ilan ettirileceğinden keyfiyet cümlenin malumu olmak ve istek zevat cumartesi ve pazartesi

ve perşembe günlerinde olunacak müzayedesinde bulunmak üzere Evkaf-ı Hümayun Mahlulat Dairesine müracaat eylemeleri ilan olunur.

Dersaadet'te Ahmediye'de basmahane derununda iki buçuk basmacı gediğinden nef-i hissesi mahal-i mezkûrda bir bab-ı gazino ve fevkinde dört bab odası. Yine mahal-i mezkûrda Peştemalci Hanı derununda iki adet peştemalci gediği Süleymaniye karibinde Saman Viren Mahallesinde Çukurçeşme karibinde bir bab-ı ahırın nefi hissesi. Taşkasap karibinde Sarı Temür Mahallesinde bir bab menzil. Ayazma karibinde Sarı Temür Mahallesinde bir bab kazgancı dükkânı hisse-i şaiası. Mahalle-i mezkûrda şehriye yüz kuruş kiralı bir bab-ı kazancı dükkânının salis hissesi. Yine mahalle-i mezkûrda Kantarcılar Cami-i Şerifi ittisalinde on kuruş kiralı helvacı dükkânı mülkünün nef-i hissesi. Yine mahalle-i mezkûrda bir bab menzil Kumkapı karibinde Tavvası Süleyman Ağa Mahallesinde yüz on zirai bir bab-ı arsa. Yeni Bahçe karibinde Dudu Abdüllatif Mahallesinde bir bab menzil. Alim Bey Mahallesinde bir bab arsa. Sulu Manastır karibinde Abdi Çelebi Mahallesinde cami-i şerif pişgâhında nalhacı dükkânı mülkü. Küçük Mustafa Paşa karibinde Âşık Paşa Mahallesinde bir bab menzil. Balat karibinde Atik Mustafa Paşa Mahallesinde kahve ittisalinde iki yüz zirai bir kıta arsa. Koca Mustafa Paşa karibinde Helvacı Beyazıt Mahallesinde üç bin zirai bahçe ve iki bab bahçevan odası. Mahalle-i mezkurda bir bab menzil. Mahalle-i mezkurda defa bir bab menzil. Hasköy'de Abdülislam Mahallesinde bir bab menzil. Mahalle-i mezkurda bir bab menzil ve tahtında koltuğun salis hissesi. Derizhane derununda bir bab oda. Yine han-ı mezkur derununda iki bab odanın nef-i hissesi. Atik Esir Pazarında yirmi zirai bir bab-ı arsa. Balat karibinde Abdi Subaşı Mahallesinde bir bab-ı arsa. Yine mahalle-i mezkurda Fener Kapısı haricinde bir bab-ı şaraphane mülkünün hisse-i şaiası. Yine mahalle-i mezkurda bir bab menzil ve tahtında koltuk. Koca Mustafa Paşa karibinde Ali Fakih Mahallesinde bir bab menzil Zincirlikuyu'da Atik Ali Paşa Mahallesinde bir bab menzil. Yine mahalle-i mezkurda paçacı dükkânının salis hissesi. Kâğıthane civarında Ali Bey karyesinde bir bab oda ve bir bab ahır. Müştemel bir bab menzil. Mahal-i mezkurda nef-i hisse naalbend dükkânı mülkü. Aksaray'da Garba Hüseyin Ağa Mahallesinde bir bab menzil arsası. Sultan Ahmet karibinde Firuz Ağa mahallesinde kaftancı dükkânı ittisalinde seksen kuruş kiralı bir bab itar dükkânının nef-i hissesi. Yine mahal-i mezkurada sebzevatçı dükkânı ittisalinde altmış kuruş kiralı bir bab terzi dükkânının nef-i hissesi. Yedikule haricinde Fatih

Mahallesinde bir bab debbağhanenin ve beş yüz adet cüludun salis hissesi. Mahal-i mezkurda Kazlıçeşme 'de dokuz bin zirai bostanın yüz yirmi sehm itibariyle beş sehm hissesi. Mahal-i mezkurda bir bab-ı mumhane arsası. Mahal-i mezkurda bir bab bostan gediğinin beş sehm itibariyle bir sehm ve bir salis hissesi. Yine mahal-i mezkurda bir bab mumhane. Yine mahal-i mezkurda elli dönüm ve senevi on iki bin kuruş kiralı bir bab bostan gediğinin yüz yirmi sehm itibariyle otuz sehm hissesi. Mahal-i mezkurda bir adet mezarcılık. Mahal-i mezkurda bir bab menzil. Kumkapı haricinde doksan zirai kömürcü mağazasının rabia hissesi. Mahal-i mezkurda bir bab koltuğunun rabia hissesi.

Yine mahal-i mezkurda bir bab manav dükkanının yüz yirmi sehm itibariyle otuz sehm hissesi. Laleli karibinde Kazataş Mahallesinde gözlemeci dükkanı mülkü. Salma Tomruk karibinde Kabasakal Mahallesinde bakkal ve börekçi dükkanının arsası salis hisseleri. Davut Paşa karibinde Kasap İlyas Mahallesinde bir bab helvacı dükkanının nesf-i hissesi. Yine mahal-i mezkurda nesf-i berber dükkanı hissesi. Laleli karibinde Kuyumcu Bahşayş Mahallesinde yetmiş zer bir kıta arsa. Koca Mustafa Paşa Mahallesinde şehriye otuz kuruş kiralı bir bab berber dükkanı. Yeni Bahçe karibinde Karabaş Mahallesinde bir bab menzil. Hüsrev Paşa karibinde Kazasker Mehmet Efendi Mahallesinde bir bab menzil ve ittisalinde bahçenin mülkü. Mahalle-i mezkura da bir kıta arsa. Mahalle-i mezkurda bir bab menzil. Eyüp'te Kızıl Mescit Mahallesinde bir bab değirmenliği. Mahalle-i mezkurada bir bab değirmen mülkünün hisse-i şayiası. Sultan Ahmet karibinde Kapağası Mehmet Ağa Mahallesinde menzil derununda üç yüz zer bahçe mahali. Cübbe Ali karibinde Karabaş Mahallesinde bir bab berber dükkanı ve pişgâhında bahçesi. Cerrahpaşa karibinde Kökçübaşı Mahallesinde küçük langa bostanı demekle arif bostanın mülkü. Yine mahalle-i mezkurda bostan hissesi. Altımermer karibinde Kâtip Müsellahüldin Mahallesinde bir bab menzil. Mahalle-i mezkurada bir bab dükkan arsası. Küçük Mustafa Paşa karibinde Gül Cami Mahallesinde bir bab menzil. Edirnekapı dâhilinde Kepenkçi Mahallesinde dokuz yüz yirmi zer bir kıta arsa. Hasköy'de Küpeci Piri Mahallesinde bir bab arsa. Langad karibinde Kanip Kasım Mahallesinde bir bab taşçı dükkanı mülkü. Mahalle-i mezkurda taşçı dükkanının hisse-i şayiası. Mahalle-i mezkurda kömürcü dükkanı mülkünün nesf-i hissesi. Mahal-i mezkurda Hamam caddesinde üç yüz altmış zer bir kıta arsa. Yine mahalle-i mezkurda bostan mülkünün hisse-i şayiası. Karagümrük karibinde Küpeci Piri Mahallesinde karakolhane karşısında bir bab duhhane dükkanı.

İşbu seksen iki senesi Zilkadesinin on dördüncü cumartesi gününden mah-ı mezkurun yirminci cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatını mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	41 31	41 12	40 12	40 24	Tatıl	Tatıl
Öğle	41 29	40 37	39 18	40 30		
Akşam	41 26	40 16	40 22	41		



“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i saltanat-ı seniyemizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:11 Zilkade:28 Sene:1282 “Cumartesi” Nisan-ı Rumi:2 Nisan-ı Efrenci:14

Takvim-i Ticaret işbu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmış altı sene-i miladiyesi Kanun-ı Sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galatada Gigork Beyin hanında kâin mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ilerde her gün çıkarılması mutasavvir olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir adet Osmanlı lirasını eda edecek müşterilere fazla numaraları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticarete ilan derç ettiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticarete atede derci mutasavvir olan ilan bahasına mahsup olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsait-i seniyye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticarete mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanatin derci zımmında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve alel-umum meriyyül-icra olan olacak kaffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu

görünen bil-cümle ilanât ve matbuat ile beraber kezalik ledel-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak kaffe-i matbuat ve ilanâtın işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticarete derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilanât-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesi idaresi yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkeb olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil etmeğe müstahak olacak ve ilanât-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaretin iki yüz elli nüshası Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

Tokat kalhasinde kal ve tesfiye olunan nahhastan üç yüz bin kıyye nahhas matbuhun Samsun iskelesinde teslim olunmak üzere müzayedesı derd-dest bulunduğundan hulül edecek şehr-i Nisanın dokuzuncu cumartesi gününe değin talip olanların Maden-i Hümayun Meclisine azim eylemeleri ilan olunur.

Senesi tecavüzüyle sahihsiz olarak Galata Gümrüğü ambarında kalmış ve mukaddemen Ceride-i Havadis vesaire gazetelere derç ile ilanât-ı resmiyesi bil-icra sahip-i zuhur etmeyerek nizamına tevfikân Ticaret-i Nezaret Celilesi canibinden gelen memur müvacehadesinde feth-i küşat ile sebt-i tahrir edilmiş olan eşyanın işbu perşembe günü fûruhatına beda ile eşya-yı mezkurenin hitamı beyana değin pazar günlerinden maada beher gün saat altıdan dokuza kadar sırasıyla bil-müzayede peşin akçe ile satılacağından ve eşya-i mezkurenin cinsi ve enva zeyrde gösterildiğinden iştirasına talip olacak zevatın gümrük-i mezburda mahal-i müzayede de hazır bulunmaları zımmında ilan kılınır.

		Adet	Cins	
Adet	Miktar	Kap	Kap	
4	Adet	1	Sandık	Demir Çerçeve Maa Cam
3	Şişe	2	Sandıkça	İspirto

10	Kavanoz	1	Sandık	Mürekkeb-i Efrenci
.	...	1	Sandık	Kitap-ı Efrenc
2	Adet	1	Sandıkça	Sağır Toprak Saksı
20	Adet	1	Sandıkça	Cam
1	Adet	Kapı Kilidi Maa Takım
.	...	1	Fıçı	Taş
4	Adet	2	Paket	Defter
4	Adet	Tuğla
.	Torba	Pamuk Tohumu
5	Adet	1	Torba	Deng Sargılığ Keçi
21	Kıyye	1	Torba	Yün
91	Kıyye	1	Tahta	Tahra Kurşun
3	Deste	Ağaç Saplı Demir Kürek
.	...	4	Deng	Sigara Kâğıdı
.	...	25	Paket	Envai Setre

Harik-i Kebir mahalının sevr-i tanzimiyesiyle müceddet açılacak tariklerin heyet-i matlube de tanzim ve tesviyesi hakkında Meclis-i Valada kaleme alınıp lede'l-arz

mucibince icra-yı icap için irade-i seniyye-i cenabı padişahiye şeref-südur buyurulmuş olan mazbatanın suretidir ki aynıyle bu mahale tab ile ilan-ı keyfiyet olunur.

Cenab-ı Hak kâffe-i afat-ı gönyeden mahfuz ve masun buyursun. Merkez-i Hilafet-i Seniyye-i İslamiye Tahtgâh-ı Devlet-i Aliye-i Osmaniye olan İstanbul şehir-i cihanın en şerefli bir nokta-i kıymettarı ve heyet-i milletin nişane-i iftiharî olmasıyla bu belde-i azminin tevsi-i daire-i mamuriyeti ve terakki-i asar-ı medeniyeti emrinde her ne türlü esbap ve vesaire iptidar olursa şeref tabiyesine şayan ü sezavar olduğu halde asar-ı salifede büyüt ve mesakenin ahşaba münkalip olması ve esvakının ve saat ve intizamına layıkıyla itina kılınmaması meziyet-i mahsusasına münafi bir şekl ve suretle kalmasını mucib olduktan başka Ebniye-i ahşabiye'nin ahval-i tabiyesinden olmak üzere daimü'l-vuku olan harikler sebebiyle her asrda bu şehrin taraf taraf verdiği zaiyat servet-i umumiye'nin tenakıs ve tednisine emr-i mamuriyetin âdem-i terakkiyesine ne derece bais olmuş idi ki malum olup bunun ber-misal nesif iştimali ise geçende Hocapaşa'dan Kumkapı'ya kadar müntehi olan Harik-i Kebirdir ki Dersaadet'in mahal-i mamuresi itibariyle bayağı nefisine karip mevakin harap ve ahali ve sakineyi düçar -ı naile-i ızdırıp eylemiştir. Bu hal devam eyledikçe yani İstanbul'da ahşap bina yapıldıkça yangının dahi baki olacağı ve binaberin istikrarı arzu olunan bünyan-ı servet ve mâmuriyetin payidar olamayacağı cay-ı iştibah olmadığı gibi şu bilye-i mütemadiyenin defî ise iki başlı tedbire muhta olup bunun birisi tarik ve esvakın mümkün mertebe tevsiyle tesviyesi ve diğeri ebniyenin refte refte suret-i umumiyede kargire tahvili maddeleri olarak İstanbul'un şimdiki sokaklarına tarik ismi verilmek bile şayan olmayıp eğri büğrü ve iniş yokuş bir takım dar delikler şeklinde olmasıyla hadd-i inkarda bunlardan birinin içinde ateş zuhur etse alat-ı itfaiyeyi ithal ve istimal şöyle dursun yananların malını ve belki canını kurtarmak müşkil olduğundan tevsi ve tesviye-i esvak maddesi harika karşı esbap-ı ... ve mananın bir büyüğü olduğu misalli taharet ve nezafet ve o cihetle hıfz-ı sıhhat için dahi elzem ve hem şimdi ki halde İstanbul'da emr-i zabıta karışık bir ormanı muhafaza etmenin aynı olup bir taraftan diğeri ucu görünür yollar hasıl olsa şimdi ki takayyüdat-ı vuku-i zabıtiyenin belki nısfıyla hizmet-i muhafazanın icrası kabil olacağı cihetle tevsi-i tarik maddesinin bu yolda dahi lüzum ve faidesi emr-i gayr-i müphemdir. Kargir ebniyeye gelince bütün hayır ve menfaatini mevzu bahis itmek bile lazım gelmeyip cay-ı dikkat şurasıdır ki ekseri Ebniye ahşap olup da arasında kargir başlasa bunlar adeta kireç olmak için hazırlanmış bir takım taş yığıntısı makamında

olacağından harikin âdem-i zuhur ve men faidesi olamayacağı müsellemlerle asıl aranılacak cadde ebniyenin muttasıla kargire tahvili maddesidir. Bu tevfiğe teala-i asr mesud-ı mehasin nümud-ı hazret-i padişahi de şu maslahat-ı hayriye ve tanzimat-ı nafianın icraatına ve Dersaadet'in muhatarat-ı nariyeden istihlas-ı esbabına şüru ve mübaşeret olunmuş olmak için salifü'z-zikr harik-i kebirde muhterik olan mahallere yapılacak binaların kargir olması hususuna geçen de mücade-i seniyye-i şayan buyurulmuş ve bunun bir mahal-i itina dahi kargir-i Ebniye-i mesarifinin ziyadeliği ve servet-i umumiyenin kifayetsizliği cihetiyle kargir bina yapmak suretinin ahaliye teklifindeki müşkülattan ibaret olduğu halde adi kargirin beher zeri nevine göre yüz elli ile üç yüz kuruluş arasında yapılabilmek için tedabir-i lazımeyle teşebbüs kılınmış ve tesviye ve tanzim-i esvak maddesi bir yirmi seneden beri cari olan nizamatin bir suret-i mükemmele vukuyada icrasından ibaret bulunmuştur. Bina-yı aliye-i ebni-i umuminin bu kaide üzere inşası sırasında tarik-i nezd-i ali-i hazret-i şehriyari de rehin-i tasvip ve isap olarak tanzim-i ahval millet-i tezyit-i mamuriyet-i memleket için hemişe masruf matuf buyurulan himem-i mahsusa-i cenab-ı mülukanelerine ilaveten şu maksat-ı hayr-ı mirsat için dahi tahsisat-ı seniyye-i şahanelerinden şehriye beş yüz kese akçe tertip ve ihsan buyurulmuş olmasıyla beraber Darü'l-Hilafetü'l-Aliye'lerinin tezayit-i hüsn-i hal ve mamuriyeti Hazret-i Padişahi ne kadar mültezim ise ıslahatın heyn-i icrasında nizamat-ı mevzua ve kaide-i adl-i hakkaniyetin hilafi halat ve ashap-ı emlak hakkında cevr-i taadat vukua gelmemesi dahi olmeratibe mahlup maadat-ı mahsup padişahi olarak işbu iki maksadın birlikte istihsali için iktiza eden usul ve tedabirin bil-müzakere kararlaştırılması şefaha şeref-südur buyurulan emr-i ferman himmet-i beyan Hazret-i Mülukaneye icap-ı alisinden olduğu Meclis-i Vâlâ'ya tebliğ ve ifade buyurulmuş olduğundan mefhuz-ı zimmet ubudiyet olan dua-yı tezayit umur-ı Şevket Cenab-ı Şehriyari'nin tekrarıyla Huzur-ı Ali-i Vekalet Penahi'lerine iktiza-yı maslahat lede'l-mülâhaza balada arz ve irat olduğu vechle İstanbul'ca muhatarat-ı nariyenin def emrinde olan tedabir-i münferit-i ebniye-i ahşabiyyenin bi't-tedriç kargire tahvili sureti olmasıyla saye-i mülûkane-i hazret-i zile'l-lehide bunun esbap-ı icraatına ve teshiniyesi evvelce mevki bahş ve müzakereye onularak kargir ebniyenin icra-yı asliyesininden olan şeylerin tehvin liyakatiyle imalatı ucuz çıkarmaklığın tariki bulunduğu gibi tevsî ve tesviye-i tarik-i maddesinden mevcut olan nizamın hüsn-i icrası emr-i ehemmine bakılmak icap eder. Çünkü mamuriyet -i mülkiyenin esbap-ı asliyesinden

olduğu üzere bir müddetten beri taşralarca bu husus da vuku bulan ikamat-ı umumiyyeye Dersadet'çe dahi bir misal gösterilmesi lazımeden olduğu misalli şimdiki esvaktan araba değil hayvan bile güç geçtiği halde ebniye-i malzemesini nakilde envai savbet olmasıyla nakl-i eşyaya suhulet vermek ve o cihetle kargiri bahasını biraz daha ucuzlatmak için binalara eşyayı araba ile nakle imkân verecek suretle sokakları tevsi ve tanzim eylemek iktiza edip zikr olunan harik-i mahali esvakının tanzim ve imarı ise nizamat-ı mevcudatın böyle büyük harik-i mahallerinde cari olan ahkâmı iktizasınca arsaları tarla kaidesi üzere musaha ve tesviyesine menut olduğundan şu madde-i nafianın faaliyetine ibtida olunması ve bu cihetle icra kılınacak tesviyede nizam ve insaline göre arsalardan sokağa yer terk ettirilmesi tabiyet-i maslahattan ise de bu zayıttan ashap-ı emlaka bir güne hasar ve zarar terennüp etmeyerek bil-akis mevkin tesviye-i cedideden iktisap eyleyeceği şeref ve itibar arsalarn harikten evvel cereyan eden kıymetlerini tezyit edeceği derkar olup mesela zikr olunan harik mahalinde yüz arşın bir arsanın beher zirai kaple'l-harik yirmi kuruş kıymetinde iken tesviye-i cedide için yirmi yirmi beş arşın yeri yeri sokağa alındıktan sonra baki kalacak mahalin mucale-i ziraiyesi kıymet-i zan-bıkasının bir mislini tecavüz iderek o halde arsanın sahibi tarike bırakacağı yeri bahasını elinde kalacak mahalin terakki-i kıymetinden ma ziyade istifa eyleyeceği emsali delaletiyle mücerrep ve malum olduğundan işin bu ciheti mahzur ve mazeretten salim görünmesiyle beraber bunda en ziyade nezaret ve dikkate şayan olan sokakların hüsn-i azim ve tesviyesiyle arsalarn taksim ve iraesinde cereyan edecek muamalat ve icraatın daire-i nizamiye ve adliyede devran ettirilmesi icap-ı maslahattan olmasıyla yukarı da beyan kılındığı üzere mezkur harik-i mahalinin vesait ve cesameti cihetiyle umur-u adiyenin haricinde bir şey olarak başlıca nezaret ve dikkate muhtaç olduğu gibi icraat-ı vakıa ahkam nizamata müstenit bulunduğu hesabca hiç kimse mütezerrir olmayıp bilakis hale ve istikbale müstefit ve mütemeddi olacağı cihetle buna kimsenin diyeceği olamaz ise de arsalarn mesaha ve tefrikinde az çok münazaat ve müşkülât zuhura geleceği bazı emsal-i delaletiyle melhuz olduğu gibi tarla kaidesi üzere tesviye edilen harik mahallerinde bil-farz yeniden sokak küşadı veyahut kadim bir tarikin tevsi sırasında bazı arsalarda mevcut kuyu ve ocak gibi şeylerin hizmetinde veya bütün bütün sokağa tesadüf itmesinden dolayı şikayetler vukua mesbuk olduğundan arsalarn adilane taksim ve tahdidi ve sokakta kalması iktiza edecek veyahut harap olmadığı halde tarike tesadüfüyle hadımı lazım gelecek kuyu ve matbah

kemerlerinin ashabından fakir ve ihtiyacı olan ve yaptırmağa multedir olamayanlarının arsalarına kuyu ve ocaklar yaptırılarak ilave-i hasenat-ı Celile-i Hazret-i Velinimet olmak üzere mesarifinin salefü'z-zikr tahsis ve ihsan buyurulan mürettebat-ı şehriyeden tesviyesi muvafık-ı madelet ve merhamet-i seniyye olacağına mebni bu icraat-ı hayriye ve nafianın bir minval-i muharrer kimse hakkında bir güne kadr ve muzarratı mucep olmayacak ve emniyet-i bahş olacak vechle ikmal ve ittimamı ve mürettebat ve mesarifatinin ahz ve ibkası bir heyet-i mahsusatın nezaretine tevdi ve tefviz edilmek ve arsaların tesviyesiyle sokakların küşadı maddesine nezaret ve dikkat etmek hem de esna-yı tesviyede memuriyet ile arsalar ashap-ı beyninde icraat-ı vakıadan dolayı münazat ve ihtilafat zuhurunda derhal tahkik ve teftişiyle hilaf-ı usul muamelat-ı ıslah edilmek ve öyle bir madde-i mahsusadan menbais olacak deaviyenin merci-i fasl ve ruiyeti olmak maiyetinden Erkan-ı Harbiye'den lüzumu kadar zabitan bulundurulup arsaların taksimi ve yolların tahdidi hususlarında harik mahalinin bir iki daire itibarıyla anların tarafından nezaret-i mahsusa icra kılınmak ve haftada iki veyahut üç gün Darü'l-Maarifte ictima ederek ve tanzimat-ı belediye için mürettip olan akçelerin sandığı taht-ı nezaretinde ulunarak makbuzat ve medfuadının hesabı dahi oraya ait toplamak ve vezayif-i asliyesini mebin bir ilanname kaleme alınıp herkese neşr ve ilan idilmek ve kargir yapılacak ebniyenin inşaatına tehvil-i mesarif-i imariyesine mütealik keyfiyatın müzakeresi cümle-i vezaifinden bulunmak üzere tanzim olunan pusulada gösterildiği vechle Meclis-i Vâlâ Azasından Semahatli Refik Efendi ve Atafetli Suphi Bey Efendi ve Aza Akif Bey ve harice-i teşrifin ... Atafetli Kâmil Bey Efendi ve aza-yı müşarün-ileyhimden Saadetli Mustafa Efendi ve Ticaret Müsteşarı Saadetli Server Efendi Hazretleriyle mahkeme-i teftiş azasından Faziletli Ferit Efendi ve Erkan-ı Harbiye Reisi Saadetli Mahmut Paşa ve Darü'ş-Şura Azasından Faziletli Ahmet Muhtar Efendi'den mürekkep bir komisyon teşkil kılınmış ve saye-i mamuriyet vaye-i hazret-i şehnişahide Bab-ı Vala'ya Seraskeri civar ve ahalisinde derd-dest inşa olan dükkanlarla tefriatı ve bir de bab-ı zabıtaya pişgâhında Sirkeci İskelesine lüzumuna mebni küşadı mukarrer bulunan caddenin tesviyesi maddeleri için başka başka teşkil edilmiş olan komisyonların ilgasıyla vezaifinin selefü'z-zikr yapılacak komisyona ilave-i memuriyet olması ve mezkur harik-i mahalın nezaret-i müşarün-ileyha marifetiyle bu defa müsahası ikmal ettirilerek üç kıtadan ibaret olan haritası ve arsaların tesviyesine sarf-ı iktiza iden mebalığın keşf-i defteri Bab-ı aliye gönderilmiş olduğundan anlar dahi muayene ve

mütalaa olunup ruuş-ı işara göre muhterik olmayan cevami ve medaris ve türbe ve kabristanlar ile kargir han ve hamamlar dahil olmayarak tesvi-i ceddede arsaların cümlesine yüzde yirmi yedi arşın zayıat isabet edeceği anlaşılmış ise de bu hesap tahmini bir şey olup heyn tesviyede zayıat-ı vakıa yüzde yirmi beşten ziyade olamayacağından ve bu miktar yaralanması ise emsal-i adidesine müvafık olacağı misalli mesarif-i mukteza-i tesviye dahi inde'l-münakasa beher arşını üç buçuk kuruşa olmak ve nihayet üç mah-ı müddette ikmal olunmak ve yüzde yirmisi hitam-ı maslahata talik ile madası beher hafta göreceği işe nisbetle ita kılınmak üzere dokuz yüz beş bin bu kadar kuruşta Lağımcıbaşı ali Ağa ile müşterik-i uhtelerinde tekerrür eylemiş olduğundan mesarif-i maruzanın mürettebatından tesviyesine ve icraat-ı vakıasına bir minval muharrer komisyon canibinden nezaret kılınmak şartıyla müteahhit muma-ileyhime taraflarından mevcut toprakların serian kaldırılması ve işbu harik-i meharında müceddit-i inşadı lazım gelen yolların en başlıcası Hocapaşa'dan Bâbîâlîye ve oradan Divan Yoluna müntehi olacak cedde olup buranın pek ziyade mermer olması cihetiyle tesviye-i maabir o yolda başlanması lazım geldiğinden hemen icra-yı icabına iptidar olunarak bab-ı zabıtaya pişgâhından Bâbîâlîye kadar olan mahal-i ikmal edilmiş ve ilerisi dahi Dersaadet-i tanzim bulunmuş olmasına ve bu caddenin ber-vech-i maruz Dersaadet Limanına isali mukarrer bulunmasına bina-yı umumun tezyin-i lisan mahmudat-ı beyanı için tarik-i mezkurun nam-ı name-i hazret-i padişahiye mensubiyeti ve diğer tanzim ve küşat olunacak caddelerin dahi icdat-ı azim mağfîret-i ittisam-ı cenab-ı hilafet-penahiye isabeti vesair esami-i münasebe ile tevsimi tensib kılınarak her biri mezkur haritada gösterilmiş olmağla mutalaat-ı maruza müvafık rey-i rezin-i ali buyurulur ise komisyonun teşkiline teferruat-ı saire-i maslahatın icra-yı icabatına iptidar olunması ve keyfiyatın nezaret-i müşarün ileyha ile Maliye Nezaret-i Celilesine bildirilmesi ve mezkur komisyonun vukuu bulacak icraatına mütealîk şeylerin dahi bade'l-iktizalarına bakılması ve Erkan-ı Harbiye'den komisyonun maiyetine verilecek zabitanın intihap ve tayini hususunda taraf-ı vala-yı kai-makamiye havalesi tezkir kılındı ise de ol-babda emr-i ferman hazret-i menlehü'l-emrindir.

“Pamuk Ziraatına Dair Risaledir”

(Mabat)

Tarla bu suretle hazırlanır iken evde tohumları bir tahta üzerine yayıp içinde başta bir cüzi miktarı gübre bulunan su ile tohumları o tahtanın üzerine sürtmelidir ve bu esnada yanmış odun külü veyahut biraz kireç dahi karıştırılmalıdır. Bada bu tohumları mezkûr tahtanın üzerine yığıp az bir şey filizleninceye değin bırakmalıdır. Eğer bu ameliyat nisabından ziyade icra olunur ise tohumların çürümesi tehlikesinde bulunulacağından pek ziyade dikkat edilmesi ve hemen tohumların filizlendiği görülür görülmez zira mübaşeret olunmalıdır.

Bu vechle filizlenmeye başlayan tohumları ekilecek tarlaya götürüp bir bargirin çekebileceği küçük bir saban ile gayet doğru ve üç dört parmak amakında bir hat çizerek bir adam sapanın arkası sıra tohumu o çizilen hatta zer etmelidir. Ekilen tohumları hers (1) tabir olunana alet-i mahsusa ile kapatmalıdır. Bu suretle hatları kapattıktan ve terletmemeye zer olunduktan sonra tarlanın her tarafına rulo (2) tesviye olunan aleti gezdirip toprağı tesviye ve bazı mertebe sıkıştırılmalıdır. İşbu alet tarlanın her tarafına gezdirilir ise daha iyi olur.

Tohum ekilecek hatları çizmeğe mahsus sapan bulunmaz ise iki dalının arası yarım veyahut iki salis arşın kadar vasi olmak üzere şayet perkar gibi ağaçtan bir alet yapıp bunun bir zaliyle üç dört parmak amakında bir çukur açarak bu kapiş altı tohum vaz etmeli ve bade alet-i mezkureyi döndürüp diğer zaliyle evvelki çukura meşabe diğer bir çukur açarak yine evvelki miktar tohum vaz eylemelidir. Bu çukurların hatt-ı müstakim üzere bulunmasına dikkat edilmelidir. Tarlanın zirai bu vechle hitam bulduktan sonra balada muharrer olduğu üzere keزالik hersi tabir olunan aletler ile çukurların kapatılması ve tarlanın toprağının sıkıştırılması ameliyatı icra kılınmalıdır. Tohum ekilen hatların mabeyni laa-kall iki salis veyahut yarım arşın kadar vaz olacaktır. Eğer tarlanın toprağı iyi olur ve gübrenmiş ve kökleri kırılmış bulunur ise hatların arası ki salis arşındır aşığı olmak caiz değildir. Aksi takdirde yani tarlanın toprağı iyi olmaz ve gübrenmemiş bulunuyorsa yarım arşın kifayet eder.

Fidanları altı yedi parmak miktarı irtifa vasıl oldukları halde ve belki daha evvelce seyredilmelerine beda olunarak zaif fidanları çıkarıp yekdiğerinden münasip miktar badede yalnız en kuvvetli bir fidan bırakılacaktır. Çıkarılan fidanları koruyarak bu kere makamına kâin olmak üzere tarlada terk olunmak lazımdır.

Tarlada nebatat-ı ecnebiye vusule başladıkta hatların arasında bargirleri cadde-i emrar iderek nebatat-ı mezkure kal ve ihraç olunmalıdır. Bunlar dahi kuruyarak gübre makamına kâin olmak üzere tarla bırakılmalıdır. Ne vakit ki nebatat-ı ecnebiye ekrar husul bulmağla başlar ameliyat-ı meşruha tekrar icra kılınmalıdır. Fidanlar ... bağlamaya başlayıp kozalar kemal-i derecesinde nesf-i raddesinde büyüdükları takdirde bu damak-ı ameliyatını icraya başlamalıdır. Yani kozalar dalların uçlarını kat edip hiç koza bağlamamış olan dalları koparmalıdır. Birinci defa nebatat-ı ecnebiyeyi kal ve icra edecek sonra buna mahsus çift atını hatların arasında imrar ederek fidanların köklerini topraklamalıdır. Bu ameliyat saban ile dahi icra olunsa da ol-vakit fidanların köklerini razzelemek için ziyadesiyle dikkat etmek lazımdır.

(1) Bizim zirai taifesi alet-i mezkuraya tarak-ı tesmiye ederler. Fakat Avrupa zürrasının kullandıkları bizimkilere nisbeten daha ziyade suhulü'l-istimal ve az vakitte çok iş görür olduğundan bunlardan celp ve istimal olunması bilhassa ashap-ı çiftlikata tavsiye olunur.

(2) Alet-i mezkure bizim çiftçilerin silindir tesviye ettikleri alet-i meşabe ise bizimkilerden daha ziyade suhulü'l-istimal ve daha masnudur.

İşbu seksen iki senesi Zilkadesinin onuncu cumartesi gününden mah-ı mezkurun yirmi yedinci cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatını mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	40 16	Tatil	39 12	38 25	38 26	
Öğle	40 7		38 37	38 31	37 35	
Akşam	40 14		39 1	38 30	37	

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i saltanat-ı seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:12 Zilhicce:6 Sene:1282 “Cumartesi” Nisan-ı Rumi:9 Nisan-ı Efrenci:21

Takvim-i Ticaret işbu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmış altı sene-i miladiyesi Kanun-ı Sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galatada Gigork Beyin hanında kâin mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ilerde her gün çıkarılması mutasavvir olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir adet Osmanlı lirasını eda edecek müşterilere fazla numaraları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticarete ilan derç ettiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticarete atede derci mutasavvir olan ilan bahasına mahsup olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsait-i seniye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticarete mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanatin derci zımmında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve alel-umum meriyyül-icra olan olacak kaffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu

görünen bil-cümle ilanlar ve matbuat ile beraber kezalik ledel-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak kaffe-i matbuat ve ilanların işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticarete derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilanlar-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesi idaresi yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkebe olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil etmeğe müstahak olacak ve ilanlar-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaretin iki yüz elli nüshası Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

İzhar-ı iflas eden Filbos oğlu Veçinin mutasarrıf olduğu valide hanında cami altında bir bab oda ve tahtında Bodrum ve Ayazma kapısında boyacı dükkânında nesfi ticarethane marifetiyle derd-dest-i müzayede bulunmuş olmağla talep olan zevatın komiteye müracaat eylemeleri

Mesalih-i İflasiye Komitesi

İzhar-ı iflas eden tahafici bahçevan oğlu Fotakinin müsalihi derd-dest ikmal olduğundan merkumede alacağı olanların tarih-i ilandan itibaren on bir güne kadar gelip ispat-ı müddei eylemeleri ve itmedikleri surette icap-ı hal icra olunur. Gelmeyenler kanun-ı ticaretin iki yüz onuncu maddesi hükmünce masanın haricinde kalacakları katiyyen ilan olunur.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

Bundan aktem izhar-ı iflas eden tüccardan Eynof oğlu Agop ve Zabo oğlu diğer Agop kumpanyasının mesalih-i derd-dest-i ikmal olduğundan merkumlarda alacağı olanların tarih-i ilandan itibaren on bir güne kadar gelip ispat-ı müddei eylemeleri ve etmedikleri surette icap-ı hal icra olunup gelmeyenler kanun-ı ticaretin iki yüz onuncu maddesi hükmünce masanın haricinde kalacakları katiyyen ilan olunur.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

Batt Pazarında hıdırcı esnafından İnstasyadis izhar-ı iflas etmiş ve bazı alacaklılarıyla merkumu celp ve istintak olunduktan sonra ruiyet-i mesalihine muvakkaten

sandıklar tayin olunmuş olduğundan merkumede her kimin alacağı var ise tarih-i ilandan itibaren yirmi bir gün zarfında komiteye gelip kanunname-i ticaretin yüz doksan sekiz ve dokuz ve iki yüzüncü maddeleri ahkâmınca ispat edilmesi ve merkuma buraca ve emaneten ve veyahut şart-ı ahirle yedlerinde eşya-i vesaire bulunacak olanların müflis-i mezbura vermeyip komite ve sandıklar marifetiyle masaya teslim ve ita etmeleri lazım geleceği ve aksi takdirde mesul tutulacakları ilan olunur.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

Mühendis oğlu Ohanis izhar-ı iflas etmiş ve bazı alacaklıları ile merkum-ı celp ve istintak olunduktan sonra ruiyet-i mesalihine muvakkaten sandıklar iddihar ve temin sandıklarından maksat-ı aslıyla bunların usul-i esasiye ve sur-i icraiyelerineden ibaret olup gittikçe gerek fakara-yı ahaliye lazıme-i ianetin icrası ve gerek daire-i servet-i milliyenin tevsii hususunda ne mertebe kesp-i ehemmiyet etmiş olduğu geçen numerolarımızda beyan olunduğu misalli bu defa yine usul-i hayriye-i mezkureden madut olarak Avrupa'nın ekser-i memalikinde müstamil olan rehin sandıklarının beyanına iptidar olunur.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

Rehin-i cümlenin malumu olduğu üzere medyun-ı rehin tarafından dein-i mürtehine temin için verilen şeye itlak olunur ki medyun-ı deynini vadesinde eda itmediği halde dain-i rehinini bey ve semanından ikraz eylediği meblağı istifa ider. Her bir cemiyet-i mütemeddinde ashap-ı sermaye artırmış olup kendi işinde lüzumu olmayan meblağın bi-faite sandıkta hıfz itmekten ise teminat-ı kaviye ile faizle başka sene vermek arzusunda bulunacağı misalli beri taraftan dahi emvalinden birini veyahut bazısını muvakkaten şahs-ı ahir elinde has ettirerek defî ihtiyaç etmeğe medar olacak akçe talepleri eksik olmayacağından rehn üzere istikraz maddesi cemi vakitte ve bil-cümle milel-indinde muamelat-ı meşruadan madut olmak hasebiyle rehn-i muamelatının bir hüsn-i nizamı tahtına alınması zımmında kanunca bazı tedabir-i ittihazı lazımeden olduktan maada bunun esbap-ı tashiliyesinin istihsali zımmında mahsus sandıkların teşkiline dahi teşebbüs olundu.

Şöyle ki rehin üzere istikrar ede gelenlerin kesrisi eşit ihtiyaç ile muhtaç bir takım bi-çaregan olup müracaat ittikleri ashap-ı sermayenin teklifatını bila-temil ale'l-amiye kabul eylemeğe ve ifasından caiz oldukları bir takım şerait-i sekile tahtında kendilerini ilka etmeğe hazır buldukları derkar ve bu cihetle bu güne muamelatta ashap-ı sermayenin

hıfz ve tabine men ve mahl-i insaf mukavelatı aktini zecr ile anlara müracaat eden erbap-ı ihtiyacın himayesi her bir hükümet-i muntazamenin iktam vezaifindedir. Birde eşya-yı menkuleyi rehine vazi ile üzerlerine akçe alıp verilmesi emval-i mesruka ve mağsupenin elden ele teatti ve tedavül ettirilmesine ve rehn almak bahanesiyle yatak olmak misalli fazayiha içtisar olunmasına sebep olduğu bi'l-defaat tecrübe olduğundan buna dahi mahal kalmamak için tedabir-i muktezaya ittihaz olunmak icap eder. Şu emelin istihsali rehn üzerine ikraz olunan akçenin faizi mahdut olması ve rehincilik ile iştidal edenlerin kabul ettikleri her bir rehini tarif eder senet vermeğe icbar olunmaları ve vade-i muayyeneden bir mühlet-i münasibe mürur etmedikçe rehinlerin bey olunamaması ve rehn-i bey olundukta reisül-mal ve faiziyle mesarif-i saire vakıa badel-istifa semeninden ne fazla kalır ise sahibine ret ettirilmesi ve verilen rehnin üzerine medyunun ne güne hukuku olduğu mümkün mertebe tahkik olunmadıkça dainin karza akçe vermemesi ve polis-i zabitan memurlarının teftiş için bu güne rehincilerin buyut ve dükkânına girmeğe her vakit ve halde mezun olmaları ve rahinler satılmak üzere müzayedeye konulacağı vakit etraflıca tarif ile ilan olunması hususat-ı medyun ve rehine zarardan ... ile terhin bahanesiyle sirkat ve emsali uygunsuzluğun vukuuna bir nevi esbap mani olacağı havidir.

El-haletü-hazihi düvel-i Avrupa'da rehincilik usulünün icrası hakkında nizamâtı lazıme vaz ile bil-iktifa rehin sandıklarının teşkil ve icadını iltizam itmemiş yalnız İngiltere Devleti olduğundan rehin sandıklarının tefsilatına girişmezden evvel icmalen bu babda İngilizlerin nizamât-ı mevzualarının beyanı münasip görüldü.

İngiltere'de ikraz olunan akçenin faiz-i senevisi yüzde beş miktarını tecavüz etmediği halde mukabelesinde rehin almak herkes madun olup ancak ikraz olunan akçenin faizi yüzde beşi tecavüz ettiği halde bu misalli alacak mukabilinde rehin-i ahz ve hıfz etmek rehincilik ile meluf olanlardan maada sene-yi mecaz olunmayıp şayet vuku-ı takdirinde yani rehinci olmayan yüzde altı veyahut yüzde yedi hesabıyla fai-i akçe ikraz ederek mukabilinde rehn olur ise kanunen tayip olunur.

Rehin ile akçe ikraz etmek ticaretiyle iştigal edenler her sene hükümet tarafından ruhsat tedarikesini almağa ve ruhsatiye namıyla bir liradan yedi liraya kadar resm vermeğe mecbur olup bu resmeden senevi hükümete yirmi bin liradan ziyade meblağ hasıl olur ve

işbu tezkere-i şahsa ait olmayıp rehn-i mağazasına ait olduğundan bir tezkere ile iki rehn mağazasını tutmak memnudur.

İkraz olunan akçe on İngiliz lirası miktarını tecavüz etmediği halde istikrazat-ı cüziyeden madut olup bu makule istikrazat-ı cüziye mukabilinde verilen rehinler dahi ekseri çok yer tutar ve hıfzı mesarif zade istilzam ider eşyadan ibaret olduğundan bu makule mesarifin kapanmasının meblağ-ı müstakrizin miktarı cüzi oldukça rehincilere faizce ziyade müsaade gösterilerek tanzim olunan bir kıta tarife-i mahsusa-i resmiye mucebince on beş kuruştan aşağı olan istikrazatta ayda on para ve senede üç kuruş ve senevi yüzde yirmi demektir. Faiz alındığı halde istikrazın miktarı arttıkça nisbeten makuse kaitesince faiz-i taklil olunarak on liralık istikrazda ayda on ört kuruş faiz alınır ki yüzde on beş demek olur.

İkraz olunan akçe yirmi kuruş miktarından ziyade olduğu halde hangi parayı saymazdan evvel derhal istikraz aksi takdirde yani yirmi beş kuruşu tecavüz etmediği halde nihayet dört saat içinde karza verilen akçenin miktarını ve verildiği günün tarihini ve rehini vaz eden şahsın isim ve şöhret ve mahal-i ikâmetini ve rehini tefrik ve temyiz edecek bazı nişanesini kayd-i defter etmeğe ve herhalde rehini vaz eden şahsa ahval-i meşruhaya natık koçanlı bir senet vermekte mecbur olduğu gibi rehin ret olunacağı halde işbu senedin ibraz olunması elzemdir. Bu güne rehincilerden alınan akçe istikraz tarihinden bir sene geçerek istika veyahut sene hitamında nihayet üç ay dahi mühlet verilmesi istida olunmadığı takdirde rehinler müzayedeye konulup satılır. Lakin işbu müzayedede usulü yalnız altmış kuruşu tecavüz eden divan mukabilinde verilmiş rehinler merinde olup altmış kuruştan aşağı olan divan mukabilinde verilmiş rehinleri rehinci müzayedeye koymağa mecbur olmayıp deynin vadesi geçtiği gibi anların memleketi üzerine takrir eder.

Müzayedenin şerait-i esasiyesi iki suretle olup birisi müzayedenin icrası ve diğeri müzayedenin icrasından evvel iki defa gazeteler marifetiyle ilan olunmasıdır. Bu surette mesarif-i beyiye oldukça şey -i kalil ise de güne küçük müzayedelerde beyi olunan eşyanın kıymet-i hakikiyesiyle satılmayacağı melhuz olunmayacağından bunlarda kap ve alet ve tecmilat misalli oldukça kıymetli olup sahibi olmayan rehinlerin bey için senede yalnız dört defa müzayedede icra olunarak evkaf erba-i muayeneden başka vakit bu makule eşyanın bey caiz değildir. Müzayedede olunan eşyanın semeni bir defter-i mahsusa da işaret olunarak

duyun-ı faizi ile beraber istika olunduktan sonra fazla kalan meblağ sahibine teslim olunmak üzere üç sene müddet rehinci de hıfz olunur.

Bunlardan maada rehincilik sanatına dair İngiltere’de pek çok nizam ve kavanin merü’l-icra ise de balada zikr olunan ahkâmdan kavanin-i mezkuranın mebn-i aleyhası istidlal olunacağından bu babda etnab-ı semtinden sarf-ı nazar olundu.

(Bakisi Sonra)

Ruşçuk’tan Varna’ya yapılmakta olan demir yolunda el-haletü-hazihi yevmiye on iki bin amele işlemekte olduğundan ve şimdiye kadar Varna’dan Paravadi’ye ve Rusçuk’tan Hazargrad Kazasına kadar yapılıp vapur arabası işleyen tarik yirmi bu kadar saat olarak ara yerde kalan mesafe cüzi bulunduğundan anın dahi işbu mevsim-i sayfda ikmalisiyle güz esnalarında tarik-i mezkurun küşadı amit olunmakta bulunmuştur.

Muktemleri Varna ve sonraları dahi Şumnu ve Osman Pazarı taraflarında zuhur eden hayvan hastalıkları sonradan at ve bargir cinsine dahi intikal ederek Vilayetin ve belki Rumeli kıtasının her tarafında işbu bargir hastalığı umumi ve kesret üzere olduğundan ekserce hastalığa tutulan hayvanattan ekserisi ma-acele ile kurtulmakta ise de yine hayli telefât-ı vuku eksik değildir.

(Tuna)

“Senin-i malumeden bir vuku bulup mahlule-i vakıfları canibine ait olan Dersaadet’te bütün ve akar ve hissesiz münazil bu kere zuhur eden taleplerine teminat-ı lazıme ve teshilat-ı mukteziye ifasıyla müzayede bi-muaccelen mukarrare tefviz ve ita olunacağı ve bundan böyle dahi dört saat olan mahlulatin peyderpey defteri bi’t-tanzim ilan ettirileceğinden keyfiyet-i cümlenin malumu olmak ve istek eden zevat cumartesi ve pazartesi ve perşembe günlerinde olunacak müzayedesinde bulunmak üzere Evkaf-ı Hümayun Mahlulat Dairesine müracaat eylemeleri ilan olunur.” (Mabat)

Hazret-i Ebu Eyüp Ensari’de Kiremitçi Çelebi Mahallesinde bir bab değirmenin rabia hisse mülkü. Mahalle-i mezkurda bir bab bostanın rabia hissesi. Fener karibinde Kiremitçi Mahallesinde bir bab menzil. Babialı pişgahında terzihane ittisalinde bir bab berber dükkânı. Kaztaş karibinde Mustafa Bey Mahallesinde bir bab ekmekçi fırını mülkü.

Mahmut Paşa karibinde çorapçı derununda mağaza hissesi. Kürkçü Hanında bala gedik bir bab mağazanın salis hissesi. Yine han-ı mezkurda dokuzuncu numeroda bir bab mağazanın salis hissesi. Samatya'da Mira Hür Mahallesinde bir bab duhan mülkünün nef-i hissesi. Mahalle-i mezburda altı yüz zirai bir bab bahçe. Mahalle-i mezburda yüz otuz zirai bir bab menzil arsası. Mahalle-i mezburda bir bab şaraphane mülkünün hisse-i şayiası. Yine mahalle-i mezburda bir bab şaraphanenin rabia hissesi. Mahalle-i mezburda bir bab menzil. Vefa karibinde Molla Hüsrev Mahallesinde vefa hanı derununda Pabuççu Pazarın odası hissesi. Eski Pazarda Manisalı Mehmet Paşa Mahallesinde rabia hisse cambaz ahır hissesi. Mahalle-i mezburada bir bab duhan mülkü. Odabaşı Çarşısı karibinde Macuncu Mahallesinde salis hisse helvacı dükkânı. Mahalle-i mezburda iki bab ekmekçi dükkânının rabia hisseler. Eğrikapı haricinde Mola Hüsrev Mahallesinde silahhane mülkü. Sultan Bayezid karibinde Mircan Ağa Mahallesinde şehriye on kuruş kiralı bakkal dükkânı mülkü. Mahalle-i mezburda beş kuruş kiralı duhan dükkânı mülkü. Kumpakı da Nişancı Mahallesinde beş yüz zirai bir kıta arsa. Saraçhane karibinde Mamarabas Mahallesinde nef-i hisse sandıkçı dükkânı. Mahalle-i mezburda nef-i hisse saraç dükkânı hissesi. Yine mahalle-i mezburda defî nef-i hisse saraç dükkânı. Kapandakik karibinde Bank-ı Şecaüddin Mahallesinde bir bab menzil. Mevlevihane Kapısı karibinde Velet Karabaş Mahallesinde iki yüz elli zirai bir kıta arsa. Kapandakik karibinde Yavzaristan Mahallesinde yüz seksen zirai bir kıta arsa. Mahalle-i mezburda bir bab saatçi dükkânının nef-i hissesi. Kapan dakik haricinde bir bab mağazanın nef-i hissesi. Eyüp'e Yavdut Mahallesinde üç göz kayıkhane nef-i hissesi. Mahalle-i mezbura bir bab Saray Hamamı demekle Arif Hamam ittisalinde bir bab konak ve tahtında dükkânın ve hamam-ı mezkur ittisalinde kayıkhane ve peyker odalarıyla pişgahında kain bahçenin hisseleri.

“İşbu mahlul-i menazilin Evkaf-ı Hümayun Hazinesinde Mahlulat Dairesinde beher hafta pazartesi ve perşembe günleri müzayedesi icra olunacağından bunların iştirasına talip olanların mezkur pazartesi ve perşembe günlerinde daire-i mezkuraya müracaat eyledikleri halde kendilerine teslihat-ı icabiye dahi icra kılınacağı.”

Kapandakikte Elvan Zade Mahallesinde Yeni sokakta dört numeroda bürüce tohumeyn on bin kuruş kıymetli iki yüz altmış sekiz zirai bir bab menzil arsası. Leneka'da Bostancıbaşı Abdi Ağa Mahallesinde Leneka Caddesinde doksan sekiz numeroda bürüce tohumeyn on bin kuruş kıymetli bey yüz yirmi zirai arsada mebni dört oda ve bir sofa

seksen zirai bahçeye müstemil bir bab menzil. Sarıkız karibinde Sarınüsuh Mahallesinde Sarınüsuh Sokağında on iki numeroda tertiba yüz yirmi zirai arsada mebni be oda bir sofa ve altmış zirai bahçeyi müstemil bir bab menzil.

İşbu seksen iki senesi Zilkadesinin yirmi sekizinci cumartesi gününden Zilhiccesinin beşinci cuma gününe değın esham-ı umuminin fiyatını mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	34	37	38	37		37 30
Öğle	33 20	36 32	36 30	37 13	Tatil	36 25
Akşam	34 35	37 25	37 16	36 36		37 30

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i saltanat-ı seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:13 Zilhicce:13 Sene:1282 “Cumartesi” Nisan-ı Rumi:16 Nisan-ı Efrenci:28

Takvim-i Ticaret işbu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmış altı sene-i miladiyesi Kanun-ı Sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galatada Gigork Beyin hanında kâin mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ilerede her gün çıkarılması mutasavvir olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir adet Osmanlı lirasını eda edecek müşterilere fazla numaraları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticarete ilan derç ettiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticarete atede derci mutasavvir olan ilan bahasına mahsup olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsait-i seniye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticarete mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanatin derci zımmında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve alel-umum meriyyül-icra olan olacak kaffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu

görünen bil-cümle ilanât ve matbuat ile beraber kezalik ledel-hace nazar-ı hükûmette istiŖhat olunmak üzere icra olunacak kaffe-i matbuat ve ilanâtın işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticarete derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilanât-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesi idaresi yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkeb olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil etmeğe müstahak olacak ve ilanât-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaretin iki yüz elli nüshası Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

“Rehin Sandıklarına Dair Bendin Mabadıdır”

Rehin ve rehincilik sanatına dair İngiltere'de vaz olunan nizamattan maksad-ı asli istikraz olunan akçenin tehvin-i faizi olmayıp mücerret rehinler vadeden evvel satılmayarak veyahut evvel-i mağsube ve mesrukeden olmayarak eshabının muhafaza-i hukukiyle zarardan ve kayesi ve vade hululünde eşya-yı merhunenin fûruhatıyla istifa-yı matlub maddesinde rehincinin bir güne düçar-ı müşkülât olmamasından ibaret olduğu geçen numeromuzda verilen tafsilattan malum olmuştur. İngiltere'de ikraz olunan akçenin faizini tahdid için bazı nizamât var ise de işbu nizamât mevcubunca yüzde on beş ve yirmi faizle akçe ikraz ve istikraz etmek caiz olduğuna nazaran bu makule nizamâtın vaz faizin taklili maksadına müptenidir denilemeyip vazi kanun-ı sırahat işbu faiz maddesine müdahale etmemesi ve rehinci sanatının icrasında serbest-i tam bırakması rehincilerinde bu yüzden husule gelecek rekabet semeresiyle faizin kesp-i tedni eylemesi efkarına mebni olduğu derkar ise de Ŗu tedbir ile husul-i matlub mümkün olamamıştır. Hatta nizamât-ı mevzuaya tevfi ken yüzde on beş ve yirmi gibi fahiş faiz alınmakta olduğundan maada rehincilik ile işti gal edenlerin ekserisi faiz hakkında kanunca vaz olunan hutut muayeneyi tecavüz ederek temin için anlara verilen eşya-yı rehn sıfatıyla kabul etmeyip adeta katiyyen mübaya etmiş gibi olur ve müddet-i muayene zarfında sahib-i evvel tarafından ol eşyanın kıymet-i mahuzesinin iki üç misalli kendilerine tediye olunduğu halde istirdad olunabilmek üzere eşya-yı mezkurayı almış oldukları iddiasında bulunurlar. Bil-farz yirmi beş kuruş bey etmiş olduğu şeyin istirdadı zımmında sahib-i evvel ile elli veyahut yüz kuruş tediye

etmek üzere şifahen makule ederek bu suretle yüzde iki yüz ve yüzde üç yüz faiz ahz ederler.

İşte İngiltere’de fukaranın rehin ile istikraz ittikleri akçenin faizi daima yüzde on iki miktarını mütecaviz olup şu yüzden amele ve rençber takımı ziyade müzayeka ve ıstıraba düçar olduklarından ehven-i kâin ile akçe ikraz etmek niyet-i hayriyesiyle bazı ashap-ı hamiyet ve mürut canibinden mahsus şirketler teşkil ittirilmiş ise de şimdiye kadar bunların yekte semeresi müşahede olunmuştur.

Avrupa’nın memalik-i sairesine gelince bunların hiç birisinde rehincilik sanatı serbest olmayıp her birinde bu babda yed ve ahd-i usulü ittihaz olunmuş olduğu ve Avrupa’nın en meşhur rehin sandığı “Paris Mondapitesi” yani rehin sandığı idaresi olduğu gibi sair sandıkların nizamâtı oldukça idare-i mezkura nizamâtına muvafık ve mahsunat ve favaid yahut mazarrat ve muhazirde cümlesi müşterek oldukları cihetle bu sırada idare-i mezkuranın nizamât-ı esasisinin beyanatıyla iktifa olundu. Rehin üzerine akçe ikraz olunması hakkında yed ve ahit usulünün icrasıyla idare-i mezkuranın imtiyazlı olması ne demek olduğu malum olmak için evvela Fransa’da şu rehin ile ikraz ve istikraz hususunda meriü’l-icra olan nizamâtın ahkam-ı esasiye-i salisesi bilinmek icap edeceğinden ber-vech-i ati beyan olunur. Şöyle ki evvela rehin üzerine verilen akçenin miktarı yüz elli frankı yani takriben yedi yüz kuruşu mütecaviz olduğu halde medyun tarafından verilecek sened noter tabir olunur bir nev imtiyazlı kâtipler marifetiyle tanzim olundukça ve hiç olmazsa bir mahkeme yahut hükümet canibinden tarihini maksat-ı şerh verilmedikçe muteber tutulmaz. Saniyen gerek yedi yüz kuruş mütecaviz olan ve olmayan akçeye mukabil vaz olunan rehin bila-emr-i hâkim müzayedeye verilemeyeceği gibi vezn-i hakimin adem-i lüzumuna dair akit olunacak bir güne şart ve mukabeleye itibar olunmaz. Salisen senevi yüzde beşten ziyade faiz ile akçe ikraz olunmak vech-i mine’l-veche caiz olamaz. İşte şerait-i mezkûra ile rehincilik etmek kanun herkese mecaz iken rehin sandıklarının şerait-i salise-i mezkuranın cümlesinden muaf tutulmayıp imtiyazlı ad olunması rehincilik sanatının bil-faal yed ve ahit usulünde rehin sandıklarına hasr edilmiş demek olduğu derkardır.

Bu surette Paris rehin sandığı yüzde sekiz dokuz ve on faizle rehin almaya mezun olduğundan maada rehin aldığı mebin mahkeme tarafından musaddık senet vermeğe

mecbur olmadığı misalli vadenin hululünde dahi deynin âdem-i tediyesi takdirinde hâkimin emrini istihsal etmeksizin rehin müzayedeye verilebilir.

İşbu sandığın idaresi hükümet canibinden tayin olunan bir müdürün taht-ı riyasetinde olarak müteadit-i azadan mürekkeb bir meclise havale olunmuş olup meclis-i mezkur sandığının namına hükümetin kefaletiyle istikraz ittiği akçeyi ziyade faizle isteyenlere ikraz ederek fark-ı faizden dolayı hâsıl olan varidat ile idare mesarifini kapadıktan sonra kalacak fazlayı hastahaneler sandığına ita eder. Bu surette idare-i mezkuranın varidatı zahiren umur-u hayriyede sarf olunmakta ise de fazla-i mezkura sandığa müracaat eden biçarelerin kesesinden alınmakta olduğuna nazaran bir takım fukaradan faiz ahz ile hastahanelere tasdik demek olduğundan buna pekte usul-i aile nazarıyla bakılamaz.

İdare-i mezkura rehinsiz akçe ikraz etmek ber-vechle caiz olmayıp ashap-ı hacetin idare merkezine kadar eşya taşımak ve istikraz emeliyle biz-zat oralara gelip akçe mütalebe etmek misalli teklifat-ı sakileden azade olmaları zımmında şehrin müteadit mahalinde komisyoncu sıfatıyla mahsus adamlar tayin olunmuş olup merkeze müracaat olunmaksızın ekseriyen işbu komisyoncu marifetiyle rehin alınıp verile geldiğinden komisyoncu yüzde üç ücret almağa mezun olduğuna ve bunlara verilen mezkur ücret sandığa tediyeye olunan yüzde dokuz faize zam oluna geldiğine bakılınca rehin üzerine Paris sandığının verdiği akçe mukabilinde senevi yüzde on iki faiz ve komisyon alınmakta olduğu zahirdir.

İkraz olunan akçenin miktar-ı rehinin kıymet ve nevine nisbet olunmakta olduğundan terhin olunan eşyanın kıymeti mahsus memurlar marifetiyle tahmin olunarak evani-i sim ve zer veyahut mücevherat olur ise kıymet-i mehamminenin dört hisse ikraz olunabilip aks-i takdirde yani terhin olunan eşya-i altın ve gümüşün gayri olduğu halde kıymet-i mühimmelerinin iki salisi miktarından ziyade akçe ikraz olunamaz ve idare-i mezkura yirmi ve otuz ve kırk bin kuruşa kadar kaliteli mebalîğ-i şahs ve ahde ikraz etmekten ictinab etmediği gibi mesarif-i vakasını kavrayamayacağından üç franktan yani on dört kuruştan aşağı akçe veremez. (Bakisi Sonra)

Telgrafın ihdas ve icadı gününden berü menafî ve mahsunatı hakkında ne lazım ise dinlenmiş ve söylenmiş olduğundan şimdi bizim için diyecek söz kalmamıştır. Nazariyat-ı selime ashabından bazı zat bir memlekette yolları vücut-ı insanda olan imarlara ve telgrafi

asap ve sınırlara kıyas ve tesbiye etmesiyle filhakika bir vücutta medar-ı hayat olan kanın cereyan eylediği damarlar ne lüzumda ise memleket deki yollar dahi medeniyet ve mamuriyet o derece mebal-i hayat ve kezalik sınırlar dahi vücudun nasıl medar-ı hareketi olduğu umur-u bedihiyedir. İşte şu iki esas ve kuvvetin hüsn-i muhafazası için vilayetçe şimdiye kadar yollar hususunda sarf edilen mesai ve iktamat ile ehem-i lüzum olan tarik ve mabirin ekserisi yapılmış ve yapılmakta bulunmuş olduğu gibi telgrafların tevsi ve teksiri dahi bu levazımdan biri ekserce saye-i meali-i hazret-i şahanede vilayetin kırk yedi aded kazasından el-haletü-hazihi ekserisinden telgraf mevcut ise de olmayan yerlere de vaz ve temdit-i mülke ve müsalehat-ı lazım ve mühim olduğundan o makule telgraf olmayan yerlerden Balçık ve Pazarcık ve Maçın ve Cami-i atik ve Nebkul ve Levfeca ve Rahve ve Gabruh ve Samako ve Dobanica ve Ayverce ve Ayveraniye ve Mecde'de teşkil olunan Orhaniye ve Dodurgan kazalarına daği bir şube-i temdit olunarak işbu kazaların merkezleri olan kasabalarda dahi birer telgrafhane inşasına karar verilmesiyle ol-babda şayan ve ihsan buyurulan mesait-i seniyye-i hazret-i mülukane-i mantuk-ı alisi üzere iktiza eden teller Avrupa'ya sipariş olunmuş olmayan mahallerince dahi edevat ve levazımatının şimdiden tedariki zımmında canip-i vilayetten icap eden memurine evamir-i lazime ita kılınmıştır.

Tuna

Hacetü'l-İslam Gazali Rahmeti't-Teala Hazretlerinin "El-Hayyau'l-Ulûm" nam kitabının "Babü'l-Menkîrat" mebhasında "Menkîratü'l-Şevari" faslının tercümesidir.

Tarik-i ammeye direkler ve ağaçlar denmek ve ebniye-i mülûkeye muttasıl sekiler ve peykeler vaz etmek ve pencere ve cumba ve cenah çıkartmak ve yol üzerine ağac ve odun ve bağda-yı sair cevap ve atıme yükleri koymak münkerdir. Tazyik-i tarike ve marrin ve abirin izrarına bais olduğu halde meni lazımdır.

Kezalik-i kasapların dükkân önünde yola hayvan kesmesi ve kan ile tariki telvis etmesi münkerdir. Meni lazımdır. Belki kasaba vacip olan tarikin gayri de mezbah ittihazdır.

Kezalik yol üzerine süpürüntü atmak ve karpuz ve kavun kabukları soymak ve ayak kaymağa sebep olacak surette su dökmek münkerdir.

Kezalik yol üzerinden yağmur sularını ve çamurları ve karları süpürmeyip de terk etmek münkerdir. Fakat bunu süpürüp tathir eylemek yalnız muayyen bir kişinin boynunun borcu değildir. Eğer ki yol üzerine kar küremiş kişi evvela ol-halde ne miktar kar kürediyse anı tathir alet-tayin üzerine lazımdır. Mizap muayyinden yola akmış olan suyu süpürüp tariki tathir eylemek bil-husus sahib-i mizabe lazımdır. Ama yağmurdan terakim eden suların ve çamurların izale ve tathiri hesap-ı amidir.

Yani hükümete aittir ki emr edip nesa bunu tathir ettirirler. Yohsa ehednas için bu babda birbirine ve az ve pentten gayri bir muameleye ruhsat şeriyye yoktur.

Velev bir kalıp ki eza etmeyerek ayaklarını uzatıp yol üzerinde yatsa mern olunur. Çünkü uzanıp yol üzerine yatan veyahut tariki tazyik edecek surette oturan insan ve sahi bile men olunur. Külli men ise bit-tarik el-evvel sabittir.

“Masile” Bir kişi tarike kenif ve dükkân ve fırın gibi bir şey ihraç edecek olsa eğer ezn-i hükümete makrun değil ise anı men ve vaz ve inşa etmiş ise ref ve izaleye müsellim ve zemi ve gayri her bir şahsın hak ve salahiti vardır. Gerek muzarrır olsun ve gerek olmasun İmam-ı Azam (R.A.) kavli butur. “Kifaye ve Hülasa” mezhep-i Hanefi de kavli-i sahih budur. “Dermenteki ve İbn-i Abidin” Çünkü hukuk-u amme hakkında tedbir teskin fatına müsallahatına ibtina-i hükümete müfevvazdır. Bila-eyn ve vaz olunan Ebniye hakkında hazret-i imamın kavli üzere fetva verilip her bir şahs için inkârına ve menâ hak ve salahiyat verilmiştir. “Kifaye ve Han ve Gayr-i Hema” Zeyri ahkumatın tarik üzerine vilayet-i ammesi vardır. Çünkü amme tarafından naib ve hami-i hukuk bulunduğu cihetle.

Ruzname-i Ceride-i Havadis

Kırıkçeşme’de Hüsam Bey Mahallesinde Nerdebanlı Sokağı’nda sekiz numeroda elli zirai arsada mebni bir oda ve bir sofa ve yirmi zirai açıklığı müştemil bir bab menzil. Sarıkızda Çıkırkçı Mahallesinde otuz zirai arsa üzerine mebni şehriye kırk kuruş kiralı bir bab kürkçü dükkânı mülkü.

İşbu seksen iki senesi Zilhiccenin altıncı cumartesi gününden mah-ı mezkurun ikinci cuma gününe kadar esham-ı umuminin fiyatına mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
--	-----------	-----------	------	----------	----------	------

Sabah	38 37	38 3	38	38	37	37 10
Öğle	38 30	37 30	38 12	37 25	37 10	37 4
Akşam	39 15	37 35	38 14	37 12	37 20	37 15



“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i saltanat-ı seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:14 Zilhicce:20 Sene:1282 “Cumartesi” Nisan-ı Rumi:23 Mayıs-ı Efrenci:5

Takvim-i Ticaret işbu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmış altı sene-i miladiyesi Kanun-ı Sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galatada Gigork Beyin hanında kâin mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ilerede her gün çıkarılması mutasavvir olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir adet Osmanlı lirasını eda edecek müşterilere fazla numaraları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticarete ilan derç ettiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticarete atede derci mutasavvir olan ilan bahasına mahsup olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsait-i seniyye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticarete mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanatin derci zımmında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve alel-umum meriyyül-icra olan olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu

görünen bil-cümle ilanât ve matbuat ile beraber kezalik ledel-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak kâffe-i matbuat ve ilanâtın işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticarete derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilanât-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesini idaresi yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkebe olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil etmeğe müstahak olacak ve ilanât-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaretin iki yüz elli nüshası Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

İlanât-ı Resmîye

Meyhaneci oğlu Ağnadiyos Savakendo imzasıyla memzi ve 14 Mart sene 1282 tarihiyle mürekkebi biri on bir ve diğeri yirmi bir gün vadeli ve ikişer yüz lira-yı Osmaniyi şamil Çıracı oğlu Artin'e vermiş olduğu iki kıta açık bonoların vadeleri duhul ve mürur etmiş ve bunlara karşuluk bir miktar şey tediye olunmuş ise de merkum Çıracı oğlu ile beyenlerinde nez-i zühur etmiş olduğundan mezkur bunlardan baki kalan akçe-yi artık tediye ifa itmeyeceğini merkum Ağnadiyos beratlı tüccar kanplaryasına haber vermiş olduğundan keyfiyet-i cümlelerin malumu olarak mezkur bonolar kimesne tarafından kabul olunmamak için mezkur kanplaryaya tarafından resm-i ilanına iptidar olundu. 22 Nisan sene 1282

İşbu mahlul-i menazilin Evkaf-ı Hümayun hazinesinde Mahlulat Dairesinde beher hafta pazartesi ve perşembe günleri müzayede icra olunacağından bunların iştarasına talip olanların mezkur pazartesi ve perşembe günlerinde daire-i mezkuraya müracaat eyledikleri halde kendilerine teslihat-ı icabiye dahi icra kılınacaktır.

Çarşı-i Kebir'de Bodrumhane derununda tahtani otuz üç numeroda otuz zirai arsada mebni önünde elli beş zirai camekânı müştemil şehriye altmış kuruş kiralı bir bab oda. Fatih'te Kermesti Mahallesinde elli zirai arsada mebni şehriye elli kuruş kiralı bir bab berber dükkânı

“Tire Muhabirimizden Bu Defa Varit Olan Mektuptur”

Kerre-i arzın hamil olduğu madeniyatın zey kıymetiyle taziz ve kesp-i imtiyaz etmiş olan maden-i makbule şükürler olsun memalikimizin her tarafında mevcut ise de bazı arizat sebepleriyle çeşm-i basiretten pinhan vezir-i zeminde Poşide ve nehan iken la-elhamdü'l-mena mağbut asar-ı sabıka olan işbu zaman-ı muadelat aktaran devr-i Abdülaziz Hanî'de kâffe-i husus ve mevadın ıslahı Memalik-i Osmaniye'nin her yüzden ümran ve iflahı ru-nümut olduğu gibi cümleye küşade olan dü-cenah bab-ı muadelat-ı seniyye her sınıf teba-i Devlet-i Aliyye'nin iki çeşm-i basiretlerini ekonomi politik cihetine amade eylemekte olduğundan Aydın Sancağında kâin Tire Kazası handanından Gürcüzade Halil Efendi kaza-i mezburda vaki kendi çiftliğı olan Alacalı nam çiftlik arazisinde zımpara madeni bulup taraf-ı eşraf Saltanat-ı Seniyye'den yirmi sene imal ve ihracının imtiyazına nail olarak el-yevm maden-i mezkûru işletmektedir. Kesret-i mahsulat-ı mütnevi ile Memalik-i Mahrusa-i Şahane'nin en evvel kesp-i mamuriyete kabiliyeti olan İzmir Eyaleti'nin havi olduğu elviyenin serf-i arazi bulunan Aydın Sancağında daha başka madenler bulunacağı mamul kavi olduğundan Nafia Nezaret-i Celilesi tarafından liva-i mezburda maden-i sairei tahri eylemekte ruhsatı havi İzmir valiliğine hitaben bir kıta emirname ile muma-ileyh Halil Efendi maden-i saire-i tahri eylemekte iken krom madeni bulup işe yarayıp yaramayacağını ve makbul olduğu halde imtiyazına dahi talip olunduğu Meclis-i Maden'e arz eylemek üzere bu hafta Tire'den İzmir'e gelinmiştir. Hamil olduğu emirname-i ali-i mezkurun mucabi olarak İzmir Hükümet-i Seniyyesinden bir kıta buyuruldu. İstihsaliyle liva-i meburun enhas-ı sairesinde dahi maden-i saire-i tahrişine azimet eylecektir. Cenap-ı Ümran bahş kâffe-i İmam-ı Veli-i Nimet-i Ali Maden-i Adalet olan Padişahımız Efendimiz Hazretlerine bitmez tükenmez umur ve ikbali ihsan buyursun. Zatiâli muadelat-ı padişahileri Memalik- Devlet-i Aliyyeleri'nin esbap-ı mamuriyeti olan nice nice bunun gibi vesail ümraniyenin bulunmasıyla terfih ibat ve tebaa mazhar ve muvaffak buyurulmak iddia-i hayriyesi mal-iftihar ziver-zeban rıkkıyyet kılınmıştır.

“Fevait-i Şirket”

Nevi insanın refah ve saadet halinin husul ve bekasına medar olan esbabın ehemmi madde-i şirket olup bu vasıtayla halk biraderane yekdiğerine muavenat ve bir milletin maye-i servet ve iktidarı olan malumat ve teşebbüsata mübaşeratla memalik-i ecnebiye mahsulat ve malumatını kendi memleketlerine nakl ve celp ve kerre-i arzın her tarafıyla kesp-i münasebet ederler.

Efkar-ı şirketin nev-i insanın saha ... şuhut olmasıyla beraber zuhur eylediği iddia olunabilir. Şöyle ki insan iptida-yı emrde havayic-i zaruriyesinin tedarikine hail olan mevani ve müşkülâtın yalnız başına defini muktedir olamadığından bi-zurura hemcinslerin muavenatına müracaat ederek birleşmeleriyle mevani-i mezkurayı izale etmişler. Bu vechle maksatları hâsıl oldukta mesai-i müşterikleri semeresini beyinlerinde taksim eylemişlerdir. İşte bu suretle yani def-i ihtiyaçları maksadıyla hayn-i ittifaklarında esas-ı şirket vaz olunmuş demektir.

İşbu esas-ı bidayet vazından beri payidar olup fakat insan kesp-i medeniyet ettikçe bi't-tedriç başka suret kesp ederek akl ve istimalinde tadilat vuku bulmuştur. Şöyle ki medeniyetin terakkisi cihetiyle ihtiyacı insaniye teksir ve tenvi eyledikçe bunların tedarikin ve istihsali zımında şirket vasıtasına müracaat ederek muktema-i kuvve-i bedniyelerini birleştirdikleri gibi kuvve-i maliye ve akliyelerıyla dahi akt-i şirket eylemiştir ve bu esas emr-i tabii olduğu cihetle minel-iktam riayet olunup ticaret ve ulûm ve fûnun ve saireye dair teşkil eden şirket ve cemiyetler işbu esastan tevellüt eylemiştir.

Emr-i şirketin nevi insan hakkında tesir-i atinin tarif ve tahkiki hakimeye ait olup bizim burada muradımız ancak ticaret şirketlerinin envai ve kifayetini ve bundan gerek ifrat ve gerek umum hakkında tertip eden menafi ve bir milletin tehzip-i ahlak ve kesp-i medeniyet eylemesine medar olduğunu irae ve beyandan ibarettir. Kâffe-i tevaif ve akvamın sebep-i teşkil ve tahdisi olan teavin ve ittifakından menbais ticaret şirketleri bittabi Memalik-i Mahrusa'da dahi zuhur etmiş ise de sair memalik-i ecnebiye de olduğu gibi terk edememişlerdir. Çünkü işbu şirketlerin esas-ı olan efkâr-ı ticaret henüz Memalik-i Mahrusa ahalisinde derece-i matlube de bulunmadığından efkâr-ı şirket zayıf kalmıştır. Şuruların layıkıyla anlaşılması bazı izahata muhtaç olup madde-i mephus-ı anhaya dahi talkı olduğundan şerh ve tefsiline iptidar olunur. Şöyle ki Osmanlılar ziyade cesur ve cengâver bir millet olup kerre-i arzın kıtaat-ı salisesinde münebbet ve mamur hayli memalik zaptıyla levazım-ı zarurilerinin bi'l-suhule dest-res oldukları kendileri dahi zaten ehl-i kanaat buldukları cihetle ticarete sarf-ı zihn etmeyip umur-ı harbiye ile iştigal eyledikleri ve elyevm mutasarrıf oldukları bunca memalik ve siayı mücerret teksir-i mal daiyesiyle feth etmeyip belki meftur ve mütehalık oldukları şime-i canın ezmeye ve besalet iktizasınca arda-i kabza-i tasarruf eyledikleri memalik-i ahalisini hayr-i tahabuş akval olan Şeriat-ı Muhammediye ahkâm-ı adliyesinden ve bunun münteç olduğu nagam-ı

cezileden hiss-i mend etmek niyet-i hayriyesine mebni olduğu derkardır. Mamafih varis-i medeniyet-i Arap oldukları cihetle badiye-i nişin olan akvam gibi tavattun ittikleri mevaki-i mahsulatıyla iktifa edemeyip birçok şeylere muhtaç olduklarından bi'z-zurura ticarete mübaşeret ederek bunun vasıtasıyla Memalik-i Osmaniye'nin bazı mevkileriyle hem-hudud olan memalik-i ecnebiye beyninde münasebet-i ticariye husule gelmiş ve elyevm her türlü eşya ve erzak ihraç ve ithal bulunmakta bulunmuş ise de işbu ticaret-i mücerret tahsil dest-maye-i servet ve seman garzına mebni olmayıp belki ihtiyacat-ı mahalliyesinin def için hasbü'l-zurura teşebbüs olunmuş olduğu tariften müstağnidir. Avrupa ve Amerika ahali ise mücerret tarik-i ticaretle kesp-i servet zımmında kervan-ı adideden beri envai muhataratı ihtiyar ve bahr-i memalik baideye azimetle ahali arza veyahut icbar ederek ticaretgâhları ihdas ve küşat ve oradan memleketlerine ham mahsulat ve seym ve zer ve sair zey-i kıymet şeyler celp eyledikleri misalli her milletin mizacına muvafık meyl ü rağbete calip güne gün eşya nakl ederek mütemetti oldukları cümlelerin malumudur. Esbap-ı salifeye mebni efkar-ı ticaret Memalik-i Osmaniye'de ol-kadar kesp ve saat edemeyip fakat Saltanat-ı Seniyye bir müddetten beri ticaretin lüzum ve ehemmiyetini ve bundan hâsıl olan menafi kesireyi teyeffün eylediğinden terakkisi esbabının istihsali maksadıyla sınıf-ı tüccara imtiyaz ve istisnaiyye ita ve ticaretin mercii olmak üzere bir nezaret-i mahsusa tesisi ve sul ve kavaidini şamiş kanunnameler neşr ve icrası için Mehakim-i mahsusa küşat ve rekabetten varista olmak isteyenlere nizamat-ı mevzuanın müsait olduğu derece imtiyazlar ihsan ve ticaret-i dahiliyeyi teşvik zımmında ihracının resm gümrüğünü tenkis ve hatta bu defa bir sergi küşadına mübaşeret velhasıl bunca muavenat ve fedakarlık ihtiyar buyurmuş olduğu ve bu tarafta haylice emtia-i nefise imal olunup Avrupa'ya dahi senevi külli ham ve mamul eşya gönderildiği halde efkar-ı ticaret için derece-i matlube de terakki edememiştir.

Ahlak ve adablarımızı bilmeyen bir zat şuralarını mütalaa olunduğu halde bunca esbap ve vesail teshiliyeden gergi gibi istifade olunmaması kuvve-i insaniyenin ref ve izalesine muktedir olmadığı bazı mevani manuveye vücuduna sahip olur ise de ahlak ve adabımıza vakıf olanlar nezdinde tahri olunan sebeplerin keşf ü tayini bir emr-i asandır denilebilir. Bunların bilinmesi saddamıza muvafık olduktan başka bi'l-vücuha müstelzim fevait görüldüğünden ticaret-i dahiliyenin şimdiye kadar âdem-i terakkisine hail olan esbaptan başlıcalarının ber-vech-i ihtisar beyanına iptidar olunur.

Evvela balada beyan olunduğu üzere Memalik-i Osmaniye ahalisi ehl-i kanaat olup bununla beraber şaibe-i hasedden dahi meberre bulduklarından ekseriyen herkes tayişine kifayet idecek miktar-ı mala dest-res oldukta bundan ziyadesinin tahsiliyle işigali ifal namakbuleden ad ederek mevcuduyla iktifa eder ve bu vechle mücerret kendi vaktini hoş geçirerek ahlakının hüsn-i halleri vesailinin istihsaline sarf-ı efkâr eylemez. Fakat işbu itikadın battalani edna-i mütalaa ile meydana çıkar. Şöyle ki Hak-Teala Hazretleri nevi insanın saadet hali için kuvve-i akl ve idrakın ihsan buyurmuş olduğundan herkes çalışmağa ve bulunduğu mesallik de mümkün mertebe kesp-i terakki ve kemal eylemeğe mecbur olup mücerret bu tarik ile daire-i dahil feyz ve kabul ve halefi yani akl ve zekasını istimal itmeyerek irtikap battalat eylediği taktirde işbu vezaif-i beşeriyenin adem-i ifasından dolayı dünya ve ahirette muhatap ve mesul olur.

Saniyen ticaretimizin ekserisi sıdk ve istikamet vesaire evsaf-ı makbule ile muttasıf iseler de bir miktar-ı cüzisinin maadasının ticarete dair usul-i vukuunda malumat-ı kafiyeleleri olmadığından işbu cehalet haklarında mazarrat-ı külliyele davet eylediği gibi pek çok menfaatten dahi mahrum kaldıkları ve muamelatça âdem iktidarlarından naşı daire-i ticaretlerinin tevsine sai ve gayret edememeleri derkardır. Her halde ve hareket de cehlden tertip eden mazarrat-ı tariften müstağni ise de ticaret hakkında olan su-i tesiri eşittir. Cahil olan tüccar hiç bir vakt-i hattadan salim ve malumelerini ... ve kaidesine tevfiğe muktedir olamayarak ekseriyen ziyana düçar olduklarından ve sebep-i sahihine dahi anlayamadıklarından bunu su-i tali veya muktezi kader de az ve isnat ile ahz ve itadan feragat ederler. Hâlbuki ticaretin hayat ve bekası ahz ve itaca bir takım malumata mütevakkıf olup bundan behredar olanlar buldukları memleketin ve memalik-i sairenin ahval ve ihtiyaçlarına göre icab eden eşya ve erzakı vaktiyle celp veyahut irsal ederek mütemetti oldukları misalli muamelat vakıalarında ve defter ve senedat tanziminde zapt ve hitadan ictinap ile ehl-i tezvîr ve şeytanatın aleyhlerinde tasdi-i devai serraşte vermezler.

Salisen ehl-i sarf ve sinainin ve gerek tüccarın ekserisi maluf oldukları meşagil ve muamelat dairesinden dışarı çıkmayıp meslek ve mamulatlarının ıslah ve ikmaline sai etmek zamlarınca küfr ve hata ad olunur. Binaenaleyh bu babda kati sarf-ı efkâr etmeyip bazı ıslahat tasvir olunsa bile icrasına cesaret edemezler. Bu hal-i harf ve sinai ve sairenin ilerlemesine mani olduğu gibi ticaretin dahi âdem-i tevsine sebep-i müstakil olmaktadır. Ekserce ber-vech-i meşruh şu hâlin dahi menşe-i cehl olup hile-i evvelide burasını izaha

hacet görünmez ise de cehlin her şeyde başka bir su-i tesiri olduğundan ol-vechle beyanına tasdi kılınmıştır. Avrupalıların salik oldukları meslek ve mişvar ise selefü'z-zikr surete bi-küllüye mabeyn olup bunlar istidad-ı insaniyenin müsait olduğu derece her şeyin merkez-i kemale isali harf ve sınaî ve ticaretin tevsi ile umum-u ahalisinin refah-ı hal ve asayişini müstelzim esbabın tahsiline sai ederler. Şu maddenin ispatı başka delil-i etyanına muhtaç olmayıp her gün müşahede ve istimal eylediğimiz asar-ı sınaîlerine emrar-ı nazar ve bunların nev ve şekil ve suret-ı imallerine dikkat olunduğu halde bile anlaşılır. Memalik-i Mahrusa'da efkar-ı ticaretin âdem-i tevsiine derece-i saniyede olarak diğer bir takım sebepler dahi tadad olunabilir ise de beyan-ı tefsili mucib-i tatvil olacağından sarf-ı nazar kılındı. Kaldı ki efkar-ı ticaretin âdem-i terakkisine mevât-ı salifeden maada diğer bir takım mevani dahi olup misalen Memalik-i Şahene'nin her tarafında muntazam tarik ve emniyet-i tamme bulunmadığı hususlarının zikr olunmadığına itiraz kılındığı halde şu vechle cevap veririz ki evvela bu mahalde yalnız adet ve ahlakımızın iktizasından olan sebepler tahri olup mevani-i medya bahsine girilmemiştir. Saniyen bu makule mevani eğer ki muamelat-ı ahz ve itayı tasip eder ise de efkar-ı ticaret tesis ve tekerrür etmiş olduğu halde menavi-i mezkurunun ref ve izalesine muktedir olup hatta bazı melal ve hususuyla Fenikeliler işbu efkar-ı mahirkenin semeresi olarak ticaretin esasını vaz ve melal-i saire ile münasebet-i ticariye tahsil eylediler.

(Bakisi Sonra) Mecmua-i Fünun

İşbu seksen iki senesi Zilhiccesinin on üçüncü cumartesi gününden mah-ı mezkurun on dokuzuncu gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatına mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	37 14	36 12	34 30	34 16	34 5	34
Öğle	37 10	36 7	35 6	33 34	34 6	33 37
Akşam	37 16	34 37	35	34 8	34 26	34 6

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:15 Zilhicce:27 Sene:1282 “Cumartesi” Nisan-ı Rumi:30 Mayıs-ı Efrenci:12

Takvim-i Ticaret işbu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmış altı sene-i miladiyesi Kanun-ı Sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galata'da Gigork Bey'in hanında kâin mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı Lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı Lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ileride her gün çıkarılması mutasavvur olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir adet Osmanlı Lirasını eda edecek müşterilere fazla numeroları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticaret'e ilan derç ettiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret'te atide derci mutasavvir olan ilan bahasına mahsup olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsait-i seniye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticaret'e mevât-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilan derci zımmında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve alelumum meriyyü'l-icra olan olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu görünen

bil-cümle ilanât ve matbuat ile beraber kezalik lede'l-hace nazar-ı hükûmette istiŕhat olunmak üzere icra olunacak kâffe-i matbuat ve ilanâtın işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticaret'e derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilanât-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesi idaresi yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkep olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil etmeğe müstahak olacak ve ilanât-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaret'in iki yüz elli nüshası Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

İlanât-ı Resmîye

Bab-ı Cafer haricinde Limon İskelesinde zahire tüccarından Poliheron firar etmiş olduğundan ve alacaklılarının istidası üzerine mağazaları temhir ve ruiyet-i mesalihesinden tayin olunmuş olmağla merkumda her kimin alacağı var ise tarih-i ilandan itibaren yirmi bir gün zarfında komiteye gelip kanunname-i ticaretin yüz doksan sekiz ve dokuz ve iki yüzüncü maddeleri ahkamınca ispat eylemesi ve merkume kimlerin borcu ve emane veyahut şart-ı ihzale yedlerinde mezburun eşya vesairesi var ise kendisine ve ahir kimesneye verilmeyip komite ve sendikalar marifetiyle masaya teslim ve ita etmeleri ve aks-i takdirde mesul tutulacakları ilan olunur.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

Fevait-i Şirket

(Mabat)

İmdi ŕu muktemattan ticaret şirketlerinin âdem-i terakkisine sebep ne olduğu anlaşılır. Şöyle ki bunlar emr-i ticaretin teshil ve tevsi için ihdas olunmuş şeyler olup ticaret ise zayıf kaldığından şirketleri dahi kesp-i kemal ve terakki edememiştir. Binaenaleyh ticaret şirketlerinin münteç olduğu envai fevait ve muhasenatın tarifine medar olur. Memleketimizde ŕayan-ı tezkar asar bulunamadığından biz-zurura memalik-i ecnebiye emsaline müracaat kılınmıştır.

Ticaretin ilerlemesinden dolayı şirketler zuhura geldiği misalli bunlar vasıtasıyla cüzi sermayeler birleştirilerek teşebbüsât-ı azimeye esbabı tedarik olunup bu suretle

Avrupa ve Amerika kıtaat-ı saire beyinde münasebet-i külliye peyda olduğu ve bu vesile ile dahi bazı akvam bedeviyenin kesp-i medeniyet eylediği kitap-ı tevarihte mestur olup hatta geçenlerde Japon ve Siyam Devletleri sefiresinin Avrupa'ya seyahatleri işbu münasebat-ı ticariye semeresi olduğu derkardır.

İngiltere ahalsinin kemal-i servetini muceb olan esbabın başlıcası ticaret şirketleri olup bu tarik ile Amerika ve Çin ve Japon ve o tarafta vaki sair-i memalikte azim-i ticaretgâhlar küşat ve bu vechle tevsi daire-i dad ve sitad eylemişlerdir. Elyevm İngiltere Devleti'nin Hindistan'da iki yüz milyon kadar nüfus-ı şamil memalik-i vasiye mutasarrıf olmasının mebda ve menşei miladın bin beş yüz doksan dokuzunda teşkil olunmuş bir şirket olup işbu şirket-i evvel tarihinden beri kesp-i cesamet ederek el-haletü-hazihi ol-kadar memaliğe malik olduktan başka hem-civar bulunan hükümetler dahi haraçgüzâr olduğu cümlelerin malumudur. İşte bunca fevait-i azımeğe mücerret bir şirket vasıtasıyla husule gelerek ezmine-i kadimedan beri Hindistan'da cem ve iddihar olunan esbap-ı servet ve seman bi't-tedriç İngiltere'ye intikal etmekte olup şu hal-i nihayetü'l-emr yerlilerin fakir ve bölgede geri kalmalarını müstelzim olabilir ise de mülu'l-i mütemeddine ile olan ihtilallerin bazı su-i ahlak ve edeplerinin ıslahına medar olmuş olduğu dahi inkar olunamaz.

Fransa ve Flemenk ve İspanya ve sair memleketlerde dahi bu yolda şirketler teşkil ederek bazı memalik-i baede zapt ve istila kılınmış olup eğer ki bunlar salifü'z-zikr Hindistan şirketi kadar mazhar-ı muvaffakiyet olamamışlar ise de daire-i itaate ithal eyledikleri ahalinin bazı mertebe kesp-i nemden ve intizam eylemelerine badi olmuştur.

Akdeniz ile Bahr-i Ahmer birleştirilmek üzere Süveyş Boğazının katını öteden beri pek çok hükümdarlar tasvir ve ... ederek icrasına cesaret edememiş olmadıkları halde bundan birkaç sene muktem teşkil olunan bir şirket-i matlup-ı mühimin tecrübesine kıyam ve ittihaz eylediği tedabir-i sınaiyye semeresi olarak müşkilat-ı kesire melhuzaya galebe eylemiş ve ilerde mevani saire zuhur eylemediği taktirde hüsn-i hitamı müyesser olarak bu dahi Ahram civarında nevi beşerin büyük bir eser-i cedidi olacağı aşikardır. Amerika memaliğine vaki şehirleri yekdiğerine rabt ile yolcuların emed-i şeddini ve emval-i ticaretin naklini teshil eden demiryolları ve kanallar ve hisarlar ve sefain ve bunların barınması için limanlar inşası ve halkın tekerrücü için mesiregahları ve her dürlü mamulata

mahsus fabrikalar küşadı ve sarraflık ve tüccarlık için mevkiler ihdası velhasıl menafi ammeye müstelzim her nev umur-ı muazzamanın ekserisi şirketler vasıtasıyla husule gelip hatta Memalik-i Mahrusa ile Avrupa beyinde işlemekte olan Levit ve Mesajri nam vapur kumpanyaları dahi bu kabilden olduğu muhtaç-ı izah değildir.

İşte ticaret şirketleri bu makule asar-ı hayriye ihdasına bedi olup bu vesile ile müteşebbis olan sermayedarın ahali-i temettü eylediği misalli fevait-i hasılasından umum-ı ahali dahi hisse-i ment menfaat olarak memleketin mamuriyetini mucep olur Memalik-i Mahrusa'da bu makule şirketler husuleti dai olacağı bir minval-i muharrir pek çok esbap ve vesail bulunduğundan herkes ve hususiyle zemere-i tüccar tarafından ihdas ve tevsiata sai ve gayret olunmalıdır. Mahz-ı inayetü'l-heya olarak kerre-i arzın en menbat ve mahsuldar arazisinde mütemekkin ve bu kadar menabi-i servet-i semane-i malik olduğundan ve bunların kuvveden faale götürülmesi dahi cüzi-i himmete mütevakıf bulunduğundan bir an iktam-ı hüsn-i husule himmet kılınmalıdır. İttihat ve ittifakın her işte husul-i muvaffakiyeti muceb olduğu gibi ticaretin dahi ruhu ve alet-i mahrukesi mesabesinden bulunduğu bi-iştibahdır. İşbu ittihat-ı muamelat ahz ve itada şirket demek olduğundan servet ve mamuriyet müzat olduğu halde sermayelerin birleştirilmesi icap eder. Çünkü bir adamın kudret-i maliyesi taalluk etmeyen şeye-i sermayelerin ictimaiyle dest-res olunur. Sermayelerin ayrı ayrı istimalinde her ne menfaat hasıl olur ise birleştirildiği halde anın izaf-ı mezaifi vücuda gelir.

Şirketler vasıtasıyla her ne miktar mahsulat-ı arzıye husule getirilmesi Avrupa ahalsinin buna ihtiyacı derkar olduğundan mebi ve temettü olunacağı bedihidir.

Velhasıl yesr ü saadet halimize medar olacak şeylerin derece-i kemalen isaline sai ve iktam olunması müterettip zemt-i insaniyetdar eğer ki derece-i kemal yalnız kudretü'l-hayaya mahsus bir sıfat-ı celile ise de insata teşebbüs olduğu halde kudretimizin taalluk eylediği mertebe de bir suret-i hüsn ve memduha demek olup bu dahi her ne dereceye vasıl olur ise olsun kemaletü'l-hayaya nisbetle hiçtir.

İşte beyan olunan suretlerin icrasıyla herkes menafi-i zatiyesine hizmet ederek mülk ve millet ve servetinin teksirine dahi vasıta-i müstekale olur.

Efkâr-ı ticaretin bidayet-i zuhuru ve ticaret şirketlerinin sebep-i ihdası ve bunun medeniyetçe hüsn-i tesirâtı ve Avrupa memaliğinde ne esbaba mebni teksir edip Memalik-i

Mahrusa'da tevsi edemediği ifadat-ı meşruhadan mecmele-i müsteban olup ancak böyle bir madde-i mühimmenin layıkı vechle beyan ve tefsili mücelledat-ı telifine mütevakıf olduğundan şimdilik bu kadarla iktifa ve umum hakkında menafi bi-nihaye-yi mucib bu misalli bir müsellehat-ı hayriye hakkında mücerret erbabını teşvik ve terqip niyeti halisasiyla şu mutalaat-ı acizanemin arz ve beyanına içtira kılındı.

Ticaret şirketlerinin envai ve usul ve kavaidinin tarifî dahi bi'l-vücuha müstelzim fevait olduğundan İnşallah-i Teâlâ ilerde bunların dahi beyanına iptidar kılınacaktır.

(Mecmua-i Fünun)

Kala-i Sultaniyeli Hacı Yanikonun malı olup Yunan bandırasıyla Kapudan Vasilin süvvar olduğu on beş bin kiloluk bir kıta-i sefinenin Köstence Limanında demir üzerinde iken Nisanın on ikinci gecesi zuhur eden fırtına da merbut olduğu iki adet demiri kesilerek karaya düşeceği anlaşılması üzerine merkum kapıdan taifesini olup sandal ile dışarıya çıktığından tekrar sefineye gidip bir çare araması orada bulunan liman reisi hüsn-i kapıdan tarafından kendisine teklif olunmuş ise de gark ve telif olacağını beyan ile gedemeyeceği cevabını vermesi cihetiyle muma-ileyh hüsn-i kapudan mezkur sefinenin tahlisi için iki yüz adet mecdiye yüzlük altın vermek mukavelesiyle Köstence sandalcılarından yirmi beş nefer adamı arza ederek mezkur sefineye irsal ile gemiye bir demire rabt ettirdiği ve işbu sandalcıların bir gün bir gece her muhataraya gözlerine aldırıp gemiyi kurtardıkları halde merkum Kapudan Vasil muma-ileyh hüsn-i kapudanın verdiği iki yüz altını vermek üzere sefinenin tarafına teslimi istidasında bulunmuş ise de kapudan-ı merkum sefinden amidini kat ederek dışarı çıkmış ve geminin gark ve sekşat olmasına uzaktan bakmakta bulunmuş ve hatta dışarı çıktıktan sonra yine sefineye gidip tahlis-i çaresine bakılması teklif ve ısrar olunmuş iken yes ve nevmidi ile cevab vererek gemiyi kendine mal etmemiş olması üzerine muma-ileyh hüsn-i kapudanın fevkalade fedakarlık ederek öyle muhatara halinde bulunan sefine için ki yüz mecdiye altın vermesi ve gemiyi dahi kurtarması doğrusu şayan-ı sitayiş bir keyfiyet olup muma-ileyh hüsn-i kapudan ile merkum Vasil Kapudan beyninde bundan dolayı hâsıl olan davanın Dersaadet Liman Odası'na nakl olunacağı ol- taraftan gelen bir mektupta muharrirdir.

Bu davaya limanca ne suretle karar verileceği meçhul olup suret-i meşruhaya nazaran hüsn-i kapudan işbu sefineyi sahipsiz ve muhatara halinde bulup kurtarması ve bu

yolda akçe dahi sarf etmesi cihetle kendine mal itmekte haklı gibi görünür ise de usul-i bahriye icabınca bu misalli muhatara halinde olan sefinenin tahlisi memurini bahriyenin vezaifi cümlesinden olduğuna nazaran mezkûr iki yüz altın Kapudan Vasil'in muma-ileyh hüsn-i kapudana verip kimisini alması lazım geleceği bedihi olduğundan Kapudan Vasil'in suret-i ahirle muma-ileyh hüsn-i kapudanı arza etmiş insaniyete muvaffak bir hareket olmuş olur.

Lefçe Kasabası kaldırımları geçilmez derece de bozuk olduğundan dükkânların kepenk ve saçakları gayr-ı muntazam bulunduğundan zikr olunan kaldırımların tamir ve inşasıyla dükkânların kepenk ve saçakları kesilerek tanzimine mübaşerat olunmuş ve kasaba-i mezkurada ahali tarafından müceddeden bir bab telgrafhane inşasına dahi beda edilmiştir.

Tırnava Kazasına tabi Alna Nahiyesinde Manastır Boğazı denilen üç buçuk saat mesafede olup kemalen sengistan bulunan tarik şose olarak tanzim ve ikmal edilmiş ve nefs-i Alna Kasabasının kaldırımları dahi sekiz bin iki arşın olarak müceddeden inşa ve tanzim olunmuştur.

Müddet-i tahmisiyesi munkaziye olan Varna sancağı varidat-ı aşeriyesinin seksen iki senesine mahsuben müzayedesini hakkında irade-i şeref zuhur etmesiyle emr-i müzayedeye mübaşerat olmuştur.

Vidin'den alınan bir telgrafname mealine nazaran bu günlerde oraca zahirenin pek ziyade revaç ve iştiharı olup ol-havaleden külliyyetli zahirenin Tuna Nehri ile harice nakl olduğu ve şimdi mevcut olan zehair-i idare-i ahaliyeye kafi olacak derece de ise de bunun dahi günden güne fiyatı terakki etmekte bulunduğu anlaşılıyor.

Hamd olsun Vilayetin ekser mahallerinde bu sene vakt ü mevsiminde güzel yağmurlar yağmış ve zaten dahi senin-i sabıkadan ziyade ekin ekilmiş olduğundan fevkalade de asar ve ala yem ve feyz-i bereket mevcut ve meşhut olmasıyla derd-dest müzayede bulunan varidat-ı aşerenin zaman-ı tahmis de olan bedalatını doldurup geçmesi ve bu suretle cezine-i celilece menafi-i külliye husule gelmesi el-tafü'l-hayadan memul ve müstaidir.

(Tuna)

Santorin Adası pişgâhında zuhur etmiş olan volkanlar birleşip yanlarında bir küçük yanar ada daha zuhur ederek suların amiki muktema üç yüz kulaç iken ve volkanın iştidadı münasebetiyle far-ı deryanın yükselmesinden limanın bazı mahallerinde şimdi on yedi kulaç su kalmış olduğu ve Santorin'de bulunan ahali-i mahal-i saire ile muhabere edebilmeleri için Tiritse Posta Vapurlarının odalarına uğraması iltimas ve niyazında bulunan oda-i mezkur ahalisinden nakl ve mecrut edenlere meccanen yerler verilmek üzere Yunan Devleti tarafından Mora'da vaki Koridos Kazasında bir miktar arazi tefrik ve tahsis edilmiştir.

Belçika'da tab olunan ziraat gazetesinin rivayetine nazaran Meksika'dan geçen sene celp olunan tohumluk mısır buğdayı taife-i zerin bazısına bit-tevzi olundukta fevkü'l-mamul neşv ve nema bulmuş ve hatta bazı mahallerde bu mısır buğdayı fidanı altı zirai kesp-i irtifa ile mısırın beheri dahi iki karış boyunda ve buna nisbetle cesamette hâsıl olmasından sene-i sabıkada yüz kilo ve daha ziyade kokoroz mahsulü alınan tarladan bir misli ziyade temettü hâsıl edilmiş olduğundan zirain bu tohumdan zer etmeği teşvik olundukları gibi mahsul dahi kâffe-i sarf edilmeyerek tohum alıkonulmuş ve danesi alınan koçanları dahi vakt-i şitada hatp yerine hark edecekleri mahal-i mezkurda şitanın şiddet ve imtidadı halinde mahsul-i mezkurun bereket üzere zuhur eylemesine bakılınca Memalik-i Osmaniye'nin bala... Meksika'dan tohum-ı celile zer olunmuş olsa fevkü'l-matluup bereket üzere husul-i mamul olmasından bazı ashap-ı tecrübe taraflarından bunun icrasına iptidar kılınması arzu olunur. Mevad-ı nafiadandır.

Mesele-i malume Almanya'nın her tarafına sirayetle melhuz olan karışıklığın vuku halinde mensucat ve mamulat fabrikalarının tatil olunacağı emr-i tabii olmasından bu babda olan mülahazata mebni pamuk fi-i carisinden yüzde yirmi tenzil eylemiştir.

Paris'te küşadı mesmum olan ekspozisyon ebniyesinin mesarif-i inşaiyesi on iki milyon frankla vücuda geleceği keşf ü tahmin kılınmış ise de şimdiye değin üç milyon frank sar eylediği halde yapılan ebniyeye nisbetle ikmal-i keşf olunduğu miktardan bir misli daha mebla sarfiyla hasıl olacağını yazıyorlar.

Avusturya Devleti tarafından üç yüz milyon florin istikraz olunacağından bunun faiz-i senevisi için yüzde altı verilmekle hâsıl olabilecek halde iken Harbiye Vekâleti tarafından tedarikat-ı ihtiyatiye mesarifatı olmak üzere hemen şimdi kırk milyon florin

talep edilmekte olduğundan meblağ mezburun dahi hasbü'l-hal ita edilmek lazım geleceğini tahrir ediyorlar.

Avrupa'nın ahval-i haziresi hususat-ı ticariyeye bütün bütün sekte iras etmekte olduğundan ve bundan böyle ne yolda bulunacaklarından bahsle Paris'te bulunan umum-ı tüccar taraflarından tertip ve tanzim olunarak İmparator'a bir kıta-i mahzu taktim olunmak üzere olduğu gazeteler reva yayından bulunmuştur.

Hastalık münasebetiyle İngiltere'de pek çok hayvanat telef olduğundan ağnam ve keçi misalli hayvanlar kesp-i kelt ve nedret edip bir keçi ancak dört beş kuruşa işira olunabilmekte olduğu gazetelerde görülmüştür.

Kalküta'da kolera pek çok olup limanda bulunan sefain taifesinin ziyade kayırılmakta olduklarını ve birde Bombay'dan yalnız şehir-i Şubat içinde Avrupa'ya gönderilmiş olan pamuğun miktarı iki milyon dört yüz bin lira tohumun alındığını mahalli gazetesi yazıyor.

(Ruzname-i Ceride-i Havadis)

İşbu seksen iki senesi Zilhiccesinin yirminci cumartesi gününden mah-ı mezkurun yirmi altıncı cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatını mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah		34 16	34 22	33 18	33 21	34 11
Öğle	Tatil	34 34	34 30	33 19	34 10	34 15
Akşam		34 18	33 19	33 21	34 8	34 15

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:16 Muharrem:4 Sene:1283 “Cumartesi” Mayıs:7 Mayıs-ı Efrenci:19

Takvim-i Ticaret işbu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmış altı sene-i miladiyesi Kanun-ı Sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galata'da Gigork Bey'in hanında kâin mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı Lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı Lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ileride her gün çıkarılması mutasavvur olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir adet Osmanlı Lirasını eda edecek müşterilere fazla numeroları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticaret'e ilan derç ettiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret'te atide derci mutasavvir olan ilan bahasına mahsup olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsait-i seniye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticaret'e mevât-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilan derci zımmında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve alelumum meriyyü'l-icra olan olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu görünen

bil-cümle ilan ve matbuat ile beraber kezalik lede'l-hace nazar-ı hükûmette istihsat olunmak üzere icra olunacak kâffe-i matbuat ve ilanların işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticaret'e derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilan-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesi idaresi yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkep olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil etmeğe müstahak olacak ve ilan-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaret'in iki yüz elli nüshası Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

İlan-ı Resmiye

Çarşı-yı Kebir'de Kalpakçılar başında Manifaturacı Agop Bedrusyan izhar-ı iflas etmiş ve bazı alacaklılarıyla merhum-ı celp ve istintak olunduktan sonra ruiyet-i mesalihine sandıklar tayin olunmuş olduğundan merhumda her kimin alacağı var ise tarih-i ilandan itibaren yirmi bir gün zarfında komiteye gelip kanunname-i ticaretin yüz doksan sekiz ve dokuz ve iki yüzüncü maddeleri ahkamınca ispat eylemesi ve merkuma borcu ve emanet veyahut şart-ı ahirle yedlerinde eşya vesaire bulunacak olanların müflis-i mezbura vermeyip komite ve sandıklar marifetiyle masaya teslim ve ita etmeleri lazım geleceği ve aks takdirde mesul tutulacakları ilan olunur.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

Kara ve deniz postalarıyla nakl olunacak gazeteler küçük forma itibar olunan Tercüman-ı Ahval ve Tasvir-i Efkar büyüklüğünde olanların her nereye olur ise beşer ve orta kat itibar edilen Ruzname-i Havadis kıtasında bulunanlardan ... ve kıtaca bunların şimdiki büyüklüğünden vasi olanlarıyla risale şeklinde on beş yaprağa kadar bulunanlardan yirmişer para ve marû'l-beyan risale şeklinde olup on beş yapraktan ziyade bulunan gazeteler için kitap ücreti misalli kıyye itibariyle ücret ahz ve istihsali hususuna Divan-ı Muhasebat ve Meclis-i Valâ kararlarıyla bu kere irade-i seniyye-i Hazret-i Padişahi mütealik ve şeref-südur buyurulmuş ve işbu seksen iki senesi Mayıs iptidasından itibaren ol-vechle ücret-i istihsali postahanece kararlaştırılmış olmağla keyfiyet-i malum olup kimsenin gazetesi geriye kalmamak üzere ilan kılındı.

Mücerret saye-i teslihat vaye-i Cenab-ı Padişahi'de bil-cümle teba-i Saltanat-ı Seniyye'nin tehvin-i ihtiyacat-ı medeniyeleri mültezim-i ali olduğuna vahde-i hıfz buyursun. Birbirini müteakip vuku bulan hariklerde muhterik olan ahşaphaneler arsalarına bade-ma yapılacak ebniyeler kargir olmak ve kargir ile ahşap beyninde olan fark mümkün mertebe imha olunmak için Saltanat-ı Seniyye bu yolda bir çok fedakârlık ihtiyar buyurmuş olmasından dolayı teshil-i fiyat için Ebniye İdaresinde teşkil kılınan komisyonu-1 mahsus şimdilik veresi müstesna olarak akçesi peşin olmak üzere her iskeleye boşaltmasıyla beraber beheri seksen sekiz kıyye olmak üzere şimdiye kadar yüz parça satılmakta olan Karataş'ın hakisi yetmişer paraya ve kezalik boşaltması beraber olarak şimdilik ahır ve bahçe kapılarında mevcut olan ve istek iden olur ise her iskeleye nakl olunacak olan ve yedi kuruştan on kuruşa kadar satılmakta bulunan kumun her tarafı birer arşın olmak üzere beher magib ambarı beş buçuk kuruşa ve Boğaziçi sevhilinde kâin kireç ocaklarından Dersaadet ve Bilad-ı Selase iskelelerine gelen ve çalı ile hark olunan kirecin kırk dört kıyye olan beher kantarı sekiz kuruştan on kuruşa kadar satılmakta olduğu halde gayr-i az ihraciye muavene ücretleri kendilerine ait olmak üzere beher kantarı altı kuruşa ve Makrihor'a ve Vaydos ve buna mümasil mahallerde hark olunan çalı kirecinin ocaklarından alınmak üzere gayr-ı az nakliye beher kantarı beş kuruş on paraya Dersaadet ve Bilad-ı Selase'nin istenilen her mevkiine nakliyesiyle beraber yedi kuruş on paraya mezkûr kara ocaklarından vapur gümrüğüyle hark olunan kirecin ocak da alınmak üzere beher kantarı dört buçuk ve kezalik yapılara teslim olunmak üzere altı kuruşa fûruhat edeceklerine esnafı tarafından şerait-i lazımenin derciyle komisyon-ı mezkûra taahhüt senetleri ita olunmuş ve mezkûr fiyatlarla esnaf-ı merkume fûruhat etmeğe mübaşerat etmiş olmağla bada zeyn kargir olarak ebniye yapanların akçesi peşin olduğu halde ol suretle bil-mebi bunlardan ziyade akçe vermemeleri zımmında Ticaret Nezareti Celilesi'nden beyan-ı keyfiyete iptidar kılındı.

27 Zilhicce sene 1282 (30 Nisan sene 1282)

Kâğıthane'de tuğlacı esnafı ocaklarında sekiz parmak boyunda ve dört parmaktan iki hatt-ı kesik eninde ve iki parmak kalınlığında imal olunmakta olan kerpiç tuğla işbu iki yüz seksen iki senesi şehr-i Mayısın on beşinci gününden itibaren yangın mahallerinde yapılacak ahali-i ebniyeler ile ebniye-i miriye için lüzumu olduğu halde Ebniye İdaresi'nden verilecek tezkere ve peşin para ile mahallerinde beher bin adedi yüz kırk

kuruşa verilecektir. Harik mahallerinin gayri bulunan mahaller ile ebniye-i miriye için dahi çünkü esnaf-ı merkumeye verilen hatb yangın mahallerinde yapılacak ebniye için verilecek tuğlaya mahsuben verilmekte olduğundan ve o makule mahaller için verilecek tuğlanın hatb-ı ianesi farkı esnaf-ı merkumeye ait bulunacağından yangın mahallerinin haricinde olarak yapılacak ebniyeler için lüzumu görünen tuğlanın bila-tezkire beher bin adedinin yüz ellışer kuruşa fûruhat olunacağı mukarrer olmağla veresiye satılacak olan tuğlanın işbu fiyatından müstesna tutulması emr-i tabi bulunduğu.

(2 Mayıs sene 1282 29 Zilhicce sene 1282)

Dersaadet gazeteleri ile fûruhat-ı Memleketeyn İmaretı namına ilan olunmakta bulunan Memleketeyn tuzundan dolayı bazı kesianın tahkik-i keyfiyet zımmında Rûsumat Emanet-i Celilesine vuku bulan müracaatlarına cevaben Tuz Nizamnâmesi'nde Memleketeyn tuzunun Memalik-i Mahrusa-i Şahane'ye suret-i ithaline dair münderiç olan ahkâmın meşarûn-ileyh canibinden ber-vech-i ati bi-tekrar ilanına iptidar ve zikr olunan müracaatlara cevap kafi olacağı ihtar olunur.

Memleketeyn tuzu nefsi-i Dersaadet ile nefsi-i Rusçuk ve nefsi-i Varna ve nefsi-i Vidin'den başka mahallere sev ve isal olunamayacaktır. Balada zikr olunan mevkilere nakl olunacak ve Memleketeyn tuzlarının miktar ile naklinin ve sefine kapıdanının isimleri tasrihiyle mahal-i hükümetlerinden bir kati şahadetname ibraz kılınarak mevaki-i mezkurada bulunan tuz memurlarına kıyyesi kaya tuzu altı para fiyatla teslim olunup akçesi ahz edilecek ve işbu tayin ve tahdid kılınan mevakiden gayrısına her nereye olur ise olsun berri ve bahri az çok tuz götürülecek veyahut mevaki-i mezburuya götürülüp de salifü'l-beyan şahadetname ibraz edilemeyecek olur ise tuz ve gümrük ve hükümet ve karantina memurları olmayan reisleri taraflarından kati kabul olunmayıp ve hiçbir tarafa imrarlarına ruhsat verilmeyip geldiği gibi geriye iade kılınacak ve şayet memur ve rusa-yı muma-ileyhin haberleri olmaksızın bir iskeleye veyahut mahal-i ahire nakl ve ihraç olunmuş bulunur ise usulüne tevfiken evvela tuz her kimin malı olur ise olsun kemalen zapt olunacaktır.

Muharrem 3 sene 1283 (Mayıs 6 sene 282)

Dersaadet Limanında bulunan Avusturya tüccar-ı sefainin Akdeniz'e çıkmamaları Tiriste tarafından kapıdanlara haber verilmiş olup İtalya ile Avusturya beyninde muharebe

vuku halinde Akdeniz’de küşat ve kezar edecek tarafeyn-i tüccar sefainine yek diğer taraftan iras-ı ziyan olunmayıp serbest gezinmeleri hususuna karar verilmek üzere bulunduğu muhharen varit olan tahrirat-ı telgrafiye mealindedir.

Mısır pamuğu tohumundan olarak Hükümet-i Seniyye canibinden Mostar Sancağı tarafına gönderilmiş olan beş yüz kıyye kadar tohum mahal-i mezkûra vürut edip kazalara taksim ve usul-i ziraiyyesi dahi ahaliye talim ve tefhim olunmakta olduğu halde ol-taraf ziraatının ilerletilmesi emrinde canip-i Hükümet’ten abzı tasvirat-ı nafia avki olduğu ve derun-ı sancakta sene-i haliye zarfında gars ettirilen eşcar ve bağ fidanlarının adedi yüz yirmi bini tecavüz eylediği müharen ol-taraftan Ruzname-i Ceride-i Havadis’e irsal olunan bir kıta-i tahriratın mealinden anlaşılmıştır.

Lefçe Kasabası kaldırımları geçilmez derecede bozuk olup dükkânların kepenk ve saçakları gayr-i muntazam bir halde bulunduğundan zikr olunan kaldırımları tamir ve inşasıyla dükkânların kepenk ve sancakları kesilerek tanzimine mübaşerat olunmuş ve kasaba-i mezkûra da ahali tarafından müceddeden bir bab telgrafhane inşasına dahi beda edilmiş olup Tırnava Kasabasına tabi olmağa nahiyesinde Manastır Boğazı denilen ve üç buçuk saat mesafe de olup kemalen sengistan bulunan tarik-i şose olarak tanzim ve ikmal edilmiş ve nefis-i Alna Kasabasının kaldırımları dahi sekiz bin iki arşın olarak müceddeden inşa ve tanzim olunmuş olduğu ve Rusçuk’ta kâin Ardı Kapısından çıkılıp Silistre’ye gidecek cadde üzerine yirmi arşın arzında olarak bir şose tarik inşasına bundan aktam şuru-ı mübaşerat olunmuş olup tarik-i mezkûrun tulu demiryolu geçeceği mahale kadar bir cariyat mesafeden ibaret bulunduğu halde inşası mutasavvur olan tarik-i saireye bir misal ve numune ittihaz olunmak üzere canip-i Hükümet-i mahalliye tarafından muntazam ve ihsan suretle yaptırılmakta bulunmuş ve şimdiye kadar on bin ameleden ziyade işlemiş ise de henüz tekmil olamaması bir başından öte başa görünecek suretle gayet düz olmak üzere güzergâhında vaki olan yüksek mahallerin kazılıp icap eden çukurların dahi toprak ile mala ettirilmesi lazım gelmiş olduğundan neşet etmiş olduğu ve iki tarafına gars ettirilecek müteaddid ağaçlar neşv-i nema bulduktan sonra tarik-i mezkûr Avrupa bahçelerinde görülen muntazam ve nefis yollara mukayes olabileceği ve Zıştovi tarafında sahile üç dört saat mesafede olarak bu günlerde bir kömür madeni keşf olunup numunesi götürülerek lede’l-tecrübe pek güzel bir kömür bulunduğu anlaşılmış olduğu Tuna gazetesi havadisat-ı mündericesinden menkuldür.

“Umumen Demiryolları Hakkında Bazı Talimattır”

Saye-i mamuriyet vaye-i hazret-i mülktari de bilcümle kalemrev-i şahanede gerek malumat-ı ticariye ve sına-i sairenin tevsi-i semeresi ve gerek her cihetten ahali ve sekenenin istikmal-i esbap-ı refah ve asayişleri zımmında teslihat-ı müteadideyi müstevcip olacak icra buyurulmakta olan bu nice tedabir-i müfide ve vesait-i hüsnanın cümle-i cemilesinden olmak üzere bir müddetten beri Memalik-i Mahrusa-i Şahane’de birkaç demiryolun inşa ve icra olunmakta bulunduğu hengâmede hudud-ı hadidiyenin tarih-i ihdasıyla suret-i istikmal ve teferruat-ı sairesiyle bunlardan ahali ve medeniyetçe husule gelen fevait-i külliyesinden bazı malumat-ı muhtasara verilmek nefsi-emrde muvafık görülmekle vasf ve beyanına iptidar kılınır. Şöyle ki demiryollar muhtarat-ı cedideden madut olduğu halde tebdil-i mekan ve nakl-i emtia ve eşya için bir vasıta-i garibe olan işbu tariklerin fil-iptida hangi mühendis tarafından ihdas ve icat olunduğunun beyanı umur-ı suhuleden değil ise de arabaların suhulet-i tahriki zımmında tekerleklerinin altına düz ve muhkem ve mehazir-i arızaya mukavemet edebilecek şeyler vaz usul ve adeti pek kadim olup demir tarikler inşa ve icrasından ise başlıca maksat kat-i mesafe-i beyide zımmında arabaların reviş-i hareketlerini teshil ve tezyit ... tahriklerinde arız olan mehaziri mahv ve izale itmek olduğu derkar olup maksat-ı mezburun husulü için fil-iptida istimal olunan şeyler ağaç ve taştan ibaret bulunduğu halde bada bunların yerine demir kullanılmış olduğundan tarik-i mezburaya demir yol tabir olunmuş ise de bunların kuvve-i mahrukesine nazaran vapur yolu dense doğrusu şayandır.

Rivayet olduğu üzere araba tekerleklerinin döndüğü hatlar ağaçtan olmak üzere tarik-i inşa ve tesisi hususu bin altı yüz kırk dokuz senesinden beri İngiltere’de hari olup ol-tarihte vapur kuvveti daha malum olmadığından bu misalli ağaç tariklerinde kullanılan kuvve-i mahruke bargir hayvanları olup işbu tedbir-i cedide ile suhulet-i hareketçe arız olan mehazir-i mukavemenin hayli miktarına galebe olunup yalnız bir bargir on bin köylü garam yani sekiz bin üç yüz yirmi beş kıyye ağırlığında olan humuleyi suhuletle tahrik eder idi ise de işbu ağaçların kolay aşınıp bozulduğundan bunların demir ile kaplattırılıp tekerleklerin hat-ı tariki tecavüz ederek dışarı çıkamaması zımmında hatların pervazları yüksekçe inşa ve imal ettirilmesi iktiza-yı halden görünmüş idi. Fakat bu suretle yapılmış olup neym-i ağaç ve neym-i demirden ibaret olan hattın içine tuz ve toprak ve çamur ve buna mümasil şeyler suhuletle girebilerek bu hal ise arabaların revişine mani ve hail

olmakta bulunmuş olduğundan hattın haricinde olan pervazın tekerleğin etrafına yaptırılmasına karar verilip el-haletü-hazihi mevcut olan veyahut müceddeden inşa olunan demir tariklerinde dahi işbu usule dahi riayet olunmaktadır. Mürur-ı zaman ile bahar kuvvet-i ihdas ve bargir yerine demiryollarında dahi tatbik ve istimal olunup bu vasıta ile memalik-i beyde-i muhtelif beyanında revabıt-ı muhalatat ve mukarebat tesis ve peyda ettirilmiş ve münasebet ahali ve malumat-ı ticaretçe menafi-i azimeye hasıl ettirildiğinden neşr-i neam-ı medeniyet zımmında beyne'l-mülul ahvat-ı umumiye-i matlubenin tesisi hususunda demiryolun bir alet-i kuvveye ve bir vasıta-i münasebe olduğu bedihidir.

(Bakisi Sonra)

Saye-i ihsan vaye-i hazret-i şahanede Dersaadet ve Bilad-ı Selase'de vaki iki yüz seksen bir senesi şehr-i Kanun-ı Sani iptidasından Şubat-ı gayesine değin iki mah zarfında muvazıf kaldırımcılar marifetiyle tamir ve tecdid ile tesviye olunmuş olan kaldırımların miktar-ı zirailerini mebin terkim kılınan bir kıta mesaha defteridir.

Parmak	Sathen Bi-Hesap Terbi	
12	0370	Sultan Hamamında arabacı dükkânı köşesinden Mustafa Efendi Hanı köşesine kadar
00	0485	Mezkûr Han köşesinden karakolhane köşesiyle Mahmut Paşa Yokuşu başında tuhafici dükkânı köşesine kadar hamam köşesine kadar
12	0986	Mezkûr hamam köşesinden kazgancılar köşesiyle Mahmut Paşa yokuşu başında tuhafici dükkânı köşesine kadar
12	0165	Hacı Küçük Mahallesinde ekmekçi dükkânı köşesinden Sed Bahçesi köşesiyle ilerde

		mevcut menzil köşesine kadar
12	513	Mezkûr menzil köşesinden kemerli menzil köşesiyle Acı Hanı karşısında menzil köşesine kadar
12	334	İmam Efendi menzili köşesinden Tevfik ve Mustafa Efendi menzil köşeleriyle İbrahim Bey menziline kadar
00	0721	Mezkûr menzil köşesinden Hacı İzzet Ağa'nın dükkânı önüyle Alaca Hamamda ekmekçi fırını köşesinden yağcı dükkânına kadar
12	0425	Mezkûr fırın köşesinden ilerde kâğıtçı dükkânı köşesiyle berber dükkânı önüne kadar
11	1121	Zeyrek Cami-i Şerif karşısında bakkal dükkânı köşesinden Taş Tekneler Sokağı başıyla sed duvar köşesine kadar
12	1317	Mezkûr seddin ucu yol ağzında diğer sed duvarı önüyle ileride Devletli Ömer Paşa Hazretleri'nin konağı karşısında çeşme önüne kadar
00	0570	Taş Tekneler ittisaliyle Şehzadebaşı'nda Utufetli Mümtaz Efendi Hazretleri'nin

		selamlık kapısından Burmalı Mescit Mektebi köşesine kadar
00	1029	Şehzadebaşı'nda kapamacılar karşısında olan cami-i şerifin kapı ittisalinde türbe köşesinden İbrahim Paşa Sebili köşesine kadar

(Bakisi Sonra)

İşbu seksen iki senesi Zilhiccesinin yirmi yedinci cumartesi gününden Muharrem'in üçüncü cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatına mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	33	33 30	33 20	33 21	33 23	34 10
Öğle	32 30	33 20	33 18	33 10	33 30	34 33
Akşam	32 34	33 22	33 23	33 25	33 29	34 32

Sayı 17 (26 Mayıs 1866)

Takvim- Ticaret

Le Moniteur Du Commerce

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i Saltanat-ı Seniyemizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:17 Muharrem:11 Sene:1283 “Cumartesi” Mayıs:14 Mayıs-ı Efrenci:26

Takvim-i Ticaret işbu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmışaltı sene-i miladiyesi Kanun-ı Sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik

haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galata'da Gigork Bey'in hanında kâin mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı Lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı Lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ilerede her gün çıkarılması mutasavvur olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir adet Osmanlı Lirasını eda edecek müşterilere fazla numeroları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticaret'e ilan derç ettiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret'te atide derci mutasavvir olan ilan bahasına mahsup olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsispat-i seniyye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticaret'e mevat-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanatın derci zımmında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve alelumum meriyyü'l-icra olan olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu görünen bil-cümle ilan ve matbuat ile beraber kezalik lede'l-hace nazar-ı hükûmette istiştah olunmak üzere icra olunacak kâffe-i matbuat ve ilanatın işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticaret'e derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilanat-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesi idaresi yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkep olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil etmeğe müstahak olacak ve ilanat-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaret'in iki yüz elli nüshası Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

İlanat-ı Resmiye

Muktema izhar-ı iflas etmiş olup ikmal ruiyet mesalihi bu kere komiteye havale buyurulan Barsam oğlu Manof ve şeriği Gigoruk alacaklıları tarafından tanzim olunan

raporto ve konkordatoda bazılarının imzaları görülememiş olduğundan merkurda alacakları ve mezkur konkordato ve raportoya bir güne itirazları olanlar tarih-i ilandan itibaren yirmi bir güne kadar gelüb beyan ve ispat-ı müddei eylemeleri ev bu müddette gelmedikleri surette icap-ı hal bila-icra iktiza eden ilam ve ita olunacağı katiyyen ilan olunur.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

Dersaadet gazeteleri ile fūruhat-ı Memleketeyn İmaret-i namına ilan olunmakta bulunan Memleketeyn tuzundan dolayı bazı kesianın tahkik-i keyfiyet zimmında Rūsumet Emanet-i Celilesine vuku bulan mūracaatlarına cevaben Tuz Nizamnamesinde Memleketeyn tuzunun Memalik-i Mahrusa-i Şahane'ye suret-i ithaline dair mūnderiç olan ahkamin emanet-i meşarūn-ileyh canibinden ber-vech-i ati bi-tekrar ilanına iptidar ve zikr olunan mūracaatlara cevap kafi olacağı ihtar olunur.

Çarşı-yı Kebir'de Kalpakçılar başında Manifaturacı Agop Bedrusyan izhar-ı iflas etmiş ve bazı alacaklılarıyla merkur-ı celp ve istintak olunduktan sonra ruiyet-i mesalihine sandıklar tayin olunmuş olduğundan merkurda her kimin alacağı var ise tarih-i ilandan itibaren yirmi bir gün zarfında komiteye gelip kanunname-i ticaretin yüz doksan sekiz ve dokuz ve iki yüzüncü maddeleri ahkaminca ispat eylemesi ve merkuma borcu ve emanet veyahut şart-ı ahirle yedlerinde eşya vesaire bulunacak olanların müflis-i mezburaya vermeyip komite ve sandıklar marifetiyle masaya teslim ve ita etmeleri lazım geleceği ve aks takdirde mesul tutulacakları ilan olunur.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

Kâğıthane'de tuğlacı esnafı ocaklarında sekiz parmak boyunda ve dört parmaktan iki hatt-ı kesik eninde ve iki parmak kalınlığında imal olunmakta olan kerpiç tuğla işbu iki yüz seksen iki senesi şehir-i Mayısın on beşinci gününden itibaren yangın mahallerinde yapılacak ahali-i ebniyeler ile Ebniye-i miriye için lüzumu olduğu halde Ebniye İdaresinden verilecek tezkere ve peşin para ile mahallerinde beher bin adedi yüz kırk kuruşa verilecektir. Harik mahallerinin gayri bulunan mahaller ile Ebniye-i miriye için dahi çünkü esnaf-ı merkurmeye verilen hatb yangın mahallerinde yapılacak Ebniye için verilecek tuğlaya mahsuben verilmekte olduğundan ve o makule mahaller için verilecek tuğlanın hatb-ı ianesi farkı esnaf-ı merkurmeye aid bulunacağından yangın mahallerinin

haricinde olarak yapılacak ebniyeler için lüzumu görünen tuğlanın bila-tezkire beher bin adedinin yüz ellişer kuruşa fûrûhat olunacağı mukarrer olmağla veresiye satılacak olan tuğlanın işbu fiyatından müstesna tutulması emr-i tabi bulunduğu.

Levm ve fûnun ve sînainin suhulet-i zapt ve Teali ile kesp-i terakki ve tamim eylemesi mücerret-i usul tedrislerinin her güne teklifat ve tasibattan biri ve ... vesipat-i teshiliye-i icabiye ettihaz ve tesisine mütevakkıf bulunduğu ve işbu ziyeye-i umumiyenü'l-nefan mümkün mertebe husul-i pezir olması için ise Avrupa ... ve ihtiyar eylemekte oldukları mesai-i cemile ve fart-ı ikdam ve gayretleri müselleme erbap mütalaa ve meşhudanam olduğu halde işte bu maksad-ı hayriye mebni layıkıyla tarif ve efram zımında ilm-i ahval arazinin tahsiline suhulet bahş olmak üzere “Galvanu Palasti” yani bir şeyin tezyin birle avarız ve tesirat hevadan ve kaye ve muhafaza etmek veyahut anın bir eser-i menkuşuna dest-res olunmak üzere maiyet içinde hal ettirilmiş made-i maadiniyeyi ... vasıtasıyla ol şeyin üzerine akıtıp dökmek usulünden ibaret olan fen-i bedi-i tarikiyle kabartma ve bir suret mesnide olarak cebel-i adiyeye ile silsile-i cebel-i aliye mukallit numuneleri ihtira ve imaline muharen sarf-ı hamiyet etmiş ve işbu icat-ı mevat-ı makbule ve müfideden bulunmağla mazhar-ı imtiyaz olmuş olmasıyla Zat-ı Vali-yi Serdar-ı Ekrem'in geçinde la-calü'l-siyaha Avrupa canibine azimetleri hengamede marü'l-zikr numuneler menzur-ı alileri buyurulmuş ve tahti't-i arazi fûnun ise Mekteb-i Haribiye-i Şahane'de tedris olunmakta bulunmasına mebni bunun takımının müellefat-ı müteferriyle beraber bi'l-mübayaa taraf ve alalarından bir yedkar hususi olmak üzere bu defa canip-i mektebimiz bura irsal ve ihda buyurulmuş olduğu vasıl-ı semi-i memnuniyetimiz olmağla işbu himmet-i şayan taktirin tebşir ve ilanına müsaraat kılındı.

Millet-i Ermeniye'nin Katavgikos ünvanıyla manun Reis-i Ruhanisinin meker-i mahsusu olup Erivan memleketi civarında ve Ağrı dağ karibinde vaki Ecmayacın nam şehirde kâin Ermeni manastırının gençhanesinde ezmane-i kadimiyeden kalma dest-i hat ve Ermeniyü'l-ibare olarak müteadit kitab-ı mühimme bulunduğu halde bunların kâffesi ila-yevmmena-hazihi meçhul ve inzar mütala-i icabına irae-i memnu bulunmuş ise de kitaphane-i mezburun havi olduğu müellefatının bir kıta cetveli bit-tanzim bu defa tab ve temsil olunmuş olduğundan midar-ı eser-i mezkuranın üç bin adede baliğ olup içinde hayli nesh-i nadide ve nefise bulunduğu ve bunların erbap-ı ilm tarafından mahalinde emr-i tebt ve mütaalası hususuna irae-i ruhsat olduğu gibi iktisab ve tedarikine izhar-ı havahiş

olunacak bazı fikter-i mühimmesinin dahi tebyiz ve istinsah olunup icap eden mesarif-i tebyiziyesi tesviye olunduğu halde talibine sevk ve irsal olunabileceği cetvel-i metbu-i mezkurun muktema-i resmiyesinde sırahate basit ve beyan olunmuş olduğu ve eser-i mezkuranın bazı mesail-i mühimmece medar-ı faide-i külliye olacağı mervi bulunmuştur.

Muharen Edirne Vilayet-i Zelilesine ilhak ve izafe buyurulmuş olan Gelibolu Sancağında bir müddetten beri taraf-ı hükümet-i mahaliyeden kemal-i gayretle icra ve ithal olunmakta olan tedabir-i hasene ve isalahat-ı külliye-i cümle-i hayriyesinden olmak üzere gere araba ve marın ve abirinin amit ve şedini ve gerek eşya ve emtianın nakil ve irsalini teshil zımmında nefis-i Gelibolu'dan Edirne'ye kadar bir cadde tarik inşa ve imaline maşerat olunup tarik-i mezkurun müruruna hail-i azim bulunan Kurudağ'ın icap eden mahalleri nekb ve tesviye olacağı misalli işbu imalatta yirmi otuz günden beri civar ahalisinden olarak bin nefer ameleden ziyade işlemekte olup bir iki ayda hüsn-i hitam pezir olacağı ve şehir-i mezburun ticaret cihetiyle ehemmiyeti derkar olduğu halde umur-ı tüccariyenin fasl ve ruiyeti için oraca şimdiye kadar bir mahkeme-i ticaret yoğiken muharen defa-i evvel olarak birde ticaret mahkemesi teşkil ve tesis ve makulat ve meşrubata dahi vaz-i nerh buyurulmuş olması keyfiyeti müsteclip memnuiyet ve mahmidet-i iame olmuş olduğu ve buna mümessil sair müteadid tasvirat-ı hasenenin ahd-i karibinde kuvveden faale götürüleceği memul-i kavi bulunduğu mahal-i ihbaratından istinbat olunduğu misalli havalat ol-tarafta bir müddetten beri kurak gittiğinden pamuk tohumuyla mezru bulunan tarlaların ashabı hazin ve meyus bir halde bulunmuş iken lae'l-hamdü'l-menasa muharen aliü't-tevali zuhur eden baran iktizasınca pamuk fidanları bir iki gün zarfında filizlenmeye başlamış ve müzari-i mezbura bir sebzezaridler bi heyetini kesp eylemiş olduğundan bundan dolayı taife-i ziraice tertip eden sürur ve iptihaç ber-kemal bulunduğu ol-taraftan tevarit eden havadisat-ı ahire mealinden bulunmuştur.

Bundan iktam barü'l-Şam taraflarında müverris haşarat-ı adide olmuş olan çekirgeler muharen Selanik Sancağı dahilinde kain Harman Karyesinde dahi zuhur etmiş olduğundan hükümet-i mahalliyeinin asar-ı hemam ve iktam olmak üzere bunların yuvalarını dağıtıp yumurtalarını toplamak zımmında hali-i karreden hayli kesen sevk ve izam kılınmış ve mükafat olmak üzere beher kıyyesine bir miktar akçe tahsis buyurulmuş olmağla ol-vechle birinci gün zarfında takriben yetmiş kıyye çekirge yumurtası cem ve ilhak ettirilmiş olduğu ol-taraftan alınan ihbar-ı mevsukadandır.

“Umumi Demiryolları Hakkında Evvel Derç Olunan Bendin Mabadıdır”

Demir tarihin sürat-i matlube ile seyr ve hareket eylemesi üzerinden mürur edeceği hatt-ı zeminin mümkün mertebe düz vaki olup kuvve-i mahrukesinin dahi bir nisbet ve muvazene-i matlubda bulunmasına mütevakkıf olduğu halde esbab-ı muhtelif cihetiyle demir arabalarının suhulet-i hareketine mani olan muhazir arazinin başlıcaları evvela araba tekerleklerinin hudud-ı hadidiye içinde sürünmesinden tertip eden mukavemet ve saniyen araba ve humulelerin sakalatı ve salisen rüzgârın şededen ve muhalif suretle esmesi ve rabian hattın güzergâhında mütesadif olan iniş ve yokuşlar kaziyeleri olup muhazir-i mezkura kuvve-i muhareke-i bahariyenin eserini haylice taklil ve bazı ahvalde dahi bütün bütün ref ve iptal edeceği derkar olduğundan kavait-i cer-i eskal ve usul-i hendese üzere mukavemet vakianın def ve mahvı iktiza-i halden olup bir demir tarihin geçeceği mahalın keşf ve tahtiti ne kadar mülahazat ve dikkate muhtaç bulunduğu mevat-ı meşruhadan anlaşılacak her vechle iniş ve yokuş olan yolların terkiyle mümkün mertebe en düz ve müstakim hattın üzerinden yürütüleceği derkar ise de buna mevkice müsait olmadığı halde la-cerem iniş ve yokuşlar tesviye ettirilip doğru gidilecek yerde münhani hatlar üzerinden yürütüleceği bazı mahalde dahi hendek-i hafır veyahut alçak olan yerleri imla ettirilip tarihte büyücek yollara tesadüf olundukta memleketin vesispat-i ihtilatına bir güne halel getirilmemek üzere demir tarihi gerek bunların ve gerek bazen ayırmak ve kol gibi mahallerin üzerinden geçirilecek olduğundan iktizasına göre köprüler inşa ve bazen dahi dağları delip altından geçirilmek gibi imalat-ı cismiye icrası la-bed bulunacağı mülahata ve temil olundukta artık demir tarihin ne mübala-i külliye ile meydana gelir şey olduğu tahayyül olunabilir. Fakat bir memlekette demir yolu inşa ve imal olunmak murat olduğunda halde mesarif-i inşaiyesine göre temettat hasıl olup olmayacağı merama vasıl olmak için hangi mevki ve merkezlerden göçürülmesi insap ve infa olduğu mesele-i mühimmesine sarf-ı efkar-ı amika ve bezl-i dikkat kamile olunması umur-ı mukteziyedendir. Çünkü bir demir yolun yalnız büyük beldelerden geçmesi kifayet etmeyip bazı kere ufuk-ı şehirlerden ve belki kasaba ve büyücek karyelere dahi uğraması lazım gelip ol-suretle gerek yolcu ve gerek emtia nakil ve mübadele olunabileceğinden bu halin hem temettuatça kumpanyaya muccep-i faide olacağı ve hem de uğranılan mahal-i ahalisince medeniyet ve servetçe muhasenat-ı faaliyeti müşahede olunacağı müstağni-i beyan ve tarif bulunmuş olduğu gibi sevahili-i derya ve büyük çayırlar karibinde demir yol

yaptırıldığı halde yolcuların her ne kadar demir tarikini tercih edecekleri bedihi ise de mahsulat-ı araziye ve sınıyenin ekseri miktar-ı sefain tarikiyle nakl ettirileceği tabi bulunup bu ise demir tarikin varidatını taklil ve tenkis edeceği havide bulunmağla işte öyle sahile yakın mahalde demir tarik yaptırıldığı halde akabetü'l-emr-i zarar ve ziyanı müstevcip olacağı muharebattandır.

(Bakisi Sonra)

Saye-i ihsan vaye-i Hazret-i Şahane'de Dersaadet ve Bilad-ı Selase'de vaki iki yüz seksen bir senesi şehir-i Kanun-ı Sani iptidasından Şubat-ı gayesine değin iki mah zarfında muvazzaf kaldırımcılar marifetiyle demir ve tecdid ile tesviye olunmuş olan kaldırımların miktar-ı zirailerini mebin terkim kılınan bir kıta müsaha defterinin mabadıdır.

Parmak	Sathen Bi-Hesap-ı Terbi	
00	0940	Edirne Kapısı tarafında Çukurbostan vasıtından Balıkbaşı menzili köşesinden kargir mağaza köşesiyle ilerde duhancı dükkânı önüne kadar
00	0295	Börkçü dükkânı köşesinden Acı Çeşme'de bakkal önüne varınca
18	1477	Mezkûr bakkal köşesinden ilerde hamam ittisalinde çeşme köşesine varınca
12	0345	Şehzadebaşı'nda merhum Eşref Efendi bahçesi köşesinden Burmalı Mescit Mektebi köşesiyle Konyalı hanımın menzili önüne kadar
00	1598	Şehzadebaşı'nda karakolhane

		köşesinden ilerde turşucu dükkânı önüyle borkçu dükkânı önüne kadar
--	--	---

(Bakisi Sonra)

İşbu seksen üç senesi Muharrem'in dördüncü cumartesi gününden mah-ı mezkûrun onuncu cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatını mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	35 6	35 15	34	34 6	34 25	34 17
Öğle	35 10	34 30	34 16	34 10	34 20	34 9
Akşam	34 6	34 10	34 9	34 17	34 19	34 11

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:18 Muharrem:18 Sene:1283 “Cumartesi” Mayıs:21 Haziran-ı Efrenci:2

Takvim-i Ticaret işbu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmışaltı sene-i miladiyesi Kanun-ı Sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galata'da Gigork Bey'in hanında kâin mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı Lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı Lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ileride her gün çıkarılması mutasavvur olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir adet Osmanlı Lirasını eda edecek müşterilere fazla numeroları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticaret'e ilan derç ettiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret'te atide derci mutasavvir olan ilan bahasına mahsup olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsispat-i seniyye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticaret'e mevât-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanatın derci zımmında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve alelumum meriyyü'l-icra olan olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu görünen

bil-cümle ilanât ve matbuat ile beraber kezalik lede'l-hace nazar-ı hükûmette istiŕhat olunmak üzere icra olunacak kâffe-i matbuat ve ilanâtın işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticaret'e derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilanât-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesi idaresi yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkep olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil etmeğe müstahak olacak ve ilanât-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaret'in iki yüz elli nüshası Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

“Esham-ı Umumiye İdaresi'nden İlan”

Esham-ı umumiye İdaresi bu kere Rûsumat Emaneti Dairesine nakl olunmuş olduğundan tebdil-i esham-ı muamelatı gelecek Cumartesi gününden beda ile emanet-i mezkûrada tahsis olunan kalem-i mahsusda beher hafta Cumartesi ve Salı günleri icra olunacağı tahvilat-ı atika ahabının malumu olmak üzere ilan-ı keyfiyete iptidar kılındı.

13 Mayıs sene 1282

Memalik-i Mahrusa-i Şahane mahsulat-ı araziye ve sınaiesinden sarfiyat dahiliye için bir mahalden diğer mahale nakl olunan eşya-yı marufenin kıymetleri tarifenin heyn-i tanziminde Dersaadet raici üzerine müsavi olamadığı gibi taşralarda dahi her memalik-i raici yek diğerinden farklı bulunduğu ve işbu raiciler daima bir raddede kalmayıp tenzil ve terakki itmekten hali olmadığı cihetlerle tarife fiyatından resm-i gümrük istihsalinden bir nispet-i adile görülememiş olduğundan badema eşya-yı merkumenin tarifeden icracıyla cümlesinden resm-i mezburun kıymet-i raici-i mahaliyesi itibariyle ahz olunması ve fakat halkça ve idarece muceb-i suhulet olmak üzere eşyanın beher dört mahta bir kere rûsumat nezaretleri marifetiyle raiceleri tahkik olunarak birer fiyat defter-i tanzim ve gümrüklerin münasip mevkilerine talik ile fiyat-ı mezkûra vechle resm-i gümrük istifa kılınması ve iş bu fiyata razı olmayanların resm-i mezkûru usul-i vechle aynen vermekte muhayyer bulunması bu kere karargir olarak icra-yı iktizası bil-cümle gümrük idarelerine bildirilmiş olmağla cümlelerin malumu olmak üzere ilan-ı keyfiyete iptidar olunur.

Şirket-i Hayriye vapurlarının müzakerat vakıası zımmında Ticaret Nezareti Celilesi Dairesinde hissedarlarından mürekkep beher sene teşkil olunan cemiyet-i umumiyenin bu sene-i mübareke de dahi mah-ı Muharremü'l-Haramın yirminci pazartesi günü nezaret-i meşarün-ileyha dairesinde akt ve küşadı mukarrer olmasına mebni şirket-i mezbura hisselerinden nihayet on hisseye mutasarrıf olanların yevm-i mezkûrda saat altı kararlarında nezaret-i meşarün-ileyha dairesine azimetleri ihtar olunur.

Memalik-i Mahrusa-i Şahane müskirat bey ve fûruhatı hakkında mevzu olan rûsumatın tadiliyle ticaret-i vakıa üzerine ittihazına lüzum görünen bazı mevât derç olunarak bu kere bi'l-idare-i seniyye-i müceddede tab ve temsil olunmuş olan nizamname-i cümlelerin malumu olup herkes tarafından ahkâm-ı mûnderice sene-i tevfikeyen hareket olunmak üzere zeyrde tab ile ilan olunur.

“Dersaadet ve Bilad-ı Selase ve Boğaziçi taraflarında ve Kızıl Adalarda ve Memalik-i Mahrusa-i Şahane'nin sair şehir ve kasaba ve karyelerinde kadeh vakiyye ile az çok müsekkirat-ı fûruhat itmekte olanlardan işbu bin iki yüz seksen iki senesi Martı iptidasından itibaren alınacak bey-i rûsumuna dair nizamnamedir ki ahkâm-ı mûndericesinin gerek Devlet-i Aliye ve gerek düvel-i ecnebiye tebaasından olsun bila-istisna herkes hakkında meriyyü'l-icra olması mukarrerdir.”

Birinci Madde: Dersaadet ve Bilad-ı Selase ve Boğaziçi taraflarında ve Kızıl Adalarda her nerede olur ise olsun her kim kadeh ve kıyye ile müskirat fûruhat edecek olur ise ol-vechle canib-i hükümetten bey-i tezkiresini almağa mecbur olacak ve bu tezkireyi almaksızın hiç kimse az çok hiçbir yerde kadeh ve kıyye ile müskirat fûruhat edemeyecektir.

İkinci Madde: Cami ve Tekkelere nihayet yüz arşın yakın olan mahallerde ve karakolhanelerin ittisalinde ve karşılarında ve sarf-ı İslam mahallerinde ve umur-ı zabıta ve memleketçe mahdur görünen mevkilerde müskirat mahali küşadına ruhsat verilmeyecektir.

Üçüncü Madde: Müskirat bey ve fûruhat olunan yerler mahal-i umumiyeden madut olduğu cihetle ashabı her kim olur ise olsun zabtiye memurları nizam ve asayiş-i beldeye muhalif zuhur iden ifal ve hareketi men etmek ve şüphe ettikleri şeyleri teccüssüs ve tahrir eylemek için her vakit ve saatte derunlarına girmeğe ve erbab-ı töhmetten olanları tutup canip-i hükümete götürmeğe memur ve muktedirdir ve bu babda evvel mahalın sahipleri

dahi zaptiye memurlarına muavenat ve icra-yı teshilat etmeğe mecbur olacak ve bu hususlarda zabıta memurlarının vezaif-i memuriyetlerinin icrasına mümanaat veyahut tasibat ifa ederler ise nizama muayyen olan ceza ile mücazat olunacaklardır. Fakat zabıta memurları vezaif-i mezkûralarını icra sırasında hareket ittisafiyeye mütecasir olurlar ise şahs-ı mazlumun iştikası üzerine taraf-ı hükümetten layıkıyla tahkik madde olunarak müttehim çıkan memurlar tedip olunacaklardır.

Dördüncü Madde: Müskirat satılan yerlerden büyü olunmağa salih bazı odası bulunanlarda sahibi ve hizmetinden gayri kimesnenin gece kalıp yatması caiz olmayacaktır.

Beşinci Madde: Punçcu dükkânı ve kahve şeklinde olan mahallerden başka alelumum müskirat satılan yerlerin akşamdan sonra kapanması iktiza edeceğinden hal ve mevsim ve mahale göre Zaptiye Nezareti ve daire-i belediye dahilinde olan mahallerde Meclis-i Belediye tarafından tayin ve ilan olunacak vakitlerde kapanacaktır.

Altıncı Madde: Müskirat satılan yerlerin sahipleri bu yerlerde kimsenin hatfa edememelerine ve adap-ı umumiyenin hilafı olarak müşterileri tarafından bir hal ve hareket vukua gelmemesine ve dikkat kendileri edip menuna miktar olamadıkları halde zabıta memurlarına haber vermeğe mecburdur.

Yedinci Madde: Müskirat satılan mahallerde kumar ve sair lubiyyat memnu olup daire-i belediye dahilinde Meclis-i Belediyeden ve hariçte olan mahallerde zabıta memurundan ruhsat-ı mahsusa olmaksızın çalgı emsali şeyler dahi memnudur.

Sekizinci Madde: Gerek yerli ve gerek ecnebi bir kimse müskirat yeri açmak istedikte bulunacağı mahal ve mülk sahibi kim olduğunu tashih ile bir ... yapıp Zaptiye Müşirliği makamına ve eğer evvel mahal daire-i belediye dahilinde ise meclis-i belediyeye ita ile oralarda tatkiyat-ı nizamiyesi bila-icra eğer açılacak dükkân veya mağaza nizamının müsait olduğu yerde ise Zecriye Nezareti canibinden resm-i beyinin istihsaliyle tezkiresinin itası için canip-i zaptiyeden veyahut daire-i belediye tarafından ilmühaber verilecektir. Bunun için bab-ı zaptiyede ve meclis-i dairede başkaca bir defter bulunacaktır. Fakat ecnebi olanların evvel emrde tabi oldukları devletin sefaret-i kañılıaryası tarafından bu hususta ruhsatı havi bir ilmühaber dahi getirmediğe istidaileri gerek Zaptiye Müşirliğinden ve gerek Meclis-i Belediyeden kabul olunmayacaktır.

Dokuzuncu Madde: Kadeh ve kıyye ile az çok müskirat satılan mahallerden canip-i miri için senevi bir resm-i beyi alınacağından işbu resm-i beyi ol-vechle müskirat fûruhat olunan mahallerin senevi değeri olan kiralalarının onda üçün müsavi olacaktır. Fakat mine'l-kadim inhisar nizamı üzere gedikli olan mey-kedeler evvel gedikleri başkaca muaccele verecek mübaya etmiş olduklarından o misalli gedikli olan mey-kedelerin ahir-i zanaat ve ticarete tahvil el-yevm derunlarında müskirat fûruhat olunanlarından bu nizam mucibince alınması icap eden resm-i ruhsatiyenin gedik muaccesesi faizi karşılığı olmak üzere nesf-i kendilerine terk olunarak yalnız nesfi alınacaktır. Gedik olan punçu dükkânları gedikleri için canip ve kaffe senevi iki yüz ellışer kuruş vermekte olduklarından bunu kemaken taraf ve kifayet etmek üzere o misalli gedikli punçu dükkânlarının kiralaları nispetiyle alınacak resm-i ruhsatiyeden ol-miktarı tenzil olunarak kavri ahz olunacaktır.

Onuncu Madde: Alınacak resm kira nispetiyle tahsis olunacağından miktar-ı kiranın tayini ber-vech-i ati icra olunacaktır. Şöyle ki derunlarında az çok müskirat satılmakta olan gerek kirada olsun ve gerek ashabı içlerinde otursun kain oldukları mahallenin erbab-ı vukufundan ve esnafının ileri gelenlerinden ikişer kişi ile beyi tahsildarından mürekkep bir heyet teşkiliyle icare-i senevileri evvel heyet marifetiyle ve kemal-i hakkaniyetle taktir ve tayin birle sahipleri veya müstecirlerinin isimleri gösterilerek ve bi-senet gedikli olduğu veyahut sonradan açılıp gediksiz olduğu izaha beyan ve tahrir ve taktir olunan icare-i senevisi terkim ve tezbir kılınarak kıta-i defteri tanzim ve heyet-i mezkûra tarafından imza ve temhit kılındıktan ve iktiza eden beyiyye resminin tahsiliyle ruhsat tezkireleri tahsildarı marifetiyle ashabına ita olunduktan sonra defter-i mezkûr Zecriye Nezareti canibine taktim olunacak ve işbu taktir maddesinde canip-i miriye hasar veyahut dükkân sahip ve müstecirlerine gaddar vuku bir vechle tecavüz olunamayacağından ... öyle gaddar veyahut himaye olduğu tahkik eder ise heyet-i mezkûra taht-ı mesuliyette tutulacak ve badezin bir dükkân müceddid-i anda vaz ve nakline dair gerek Hazine-i Celile'den ve gerek Evkaf-ı Hümayun hazine-i behiyesinden alınmış bulunacak gedik suret ve senetleriyle evrak-ı saire beyiyye resminin tahsis ve istihsali hakkında itibar olunmayıp evvel dükkândan istihsal olunacak beyiyye resmi tamamen ahz ve tahsil kılınacaktır. İşbu heyet yalnız bir sene için teşkil olup bu vechle her bir müskirat dükkânının kiralaları takdir ve iktiza eden defteri tanzim olunduktan sonra her bir dükkân sahibi gelecek seneler için Zecriye Nezaretine müracaat ederek tezkiresini tecdit ettirecektir.

(Bakisi Sonra)

Her memleketin ruhü'l-hayatı müsabesinde olan efkar-ı şirketin beyü'l-ahali intişarı yani gerek imar ve refah-ı memleketçe menfai müteadide ve teshilat-ı haseneyi müsteviç ve gerek servet-i ahalinin terakki ve tezayidini müstelzim olacak büyücek teşebbüsat -ı ticariyeve sairede yalnız kişinin sermayesi kifayet etmeyip bu misalli malumat-ı cismiye'nin istihsal-i esbap-ı icrası mücerret bir çok adamın sermaye ve nukudiyenin istimaline muhtaç bulunduğu derkar ile öyle işlerde iktiza iden reis-i malik tedariki zımmında hisse-i tevzi usul-i müstahsenesiyle muntazam şirketler teşkil birle ahalinin bu misalli teşebbüsata bil-kıyam nükud-ı mevcudelerinin hal-i mutaliyat çıkarıp da istihsal menafi eylemeğe alışması ne derecelerde müfit ve elzem olduğu müstağni-i kayd ve beyan ve tarif bulunup şöyle ki misal olmak üzere yüz bin kuruşluk sermayeye muhtaç olan bir işte bir iki adamın buna tahsis edebileceği beş on bin kuruş iktifa edemediği misalli bir adamın yek tahtadan yüz bin kuruş vermesi kolay olamayacağından başka velev olsa bile hey-n-i zurrda bu keyfiyet-i merkumun belki külliye'nin perişani ve harabini muceb olacağı edna-i mülhaza ile anlaşılacağından halbuki mezkûr sermaye biner veyahut beş yüz kuruşluk hisseler taksim olunduğu ve icrası murat olunan teşebbüs esaslı bir şey olduğu iameye ilan ve tefhim olunduğu halde yüz bin kuruşun sermayeyi tedarik zımmında birer yahut ikişer hisse iştiraya kadir yüz ve iki yüz kişi suhuletle bulunacağı ve bu ... sermayeden tertip edecek kar-i ticaret artık yalnız birimizde mahsur olmayıp bundan hayli müteneffi olacağı ve bu ise servet ve semanın beyne'l-ifrat-ı tamim demek olup ziyan ve zarar zuhuru taktirinde dahi bu hal yalnız bir adamın mahv ve harabını münteç olamayıp hissedaranın beheri cüzice zararda olacağı ve böyle reis-i malik kaffe-i zai ev telef olması nadirü'l-vuku olup bu makule şirketlerin bil-aks ekseriyen müddet-i kalile zarfında tevsi ve terakki bulduğu emsal-i adide ile ispat ve istidlal olunabilir şey olduğu herkes indinde hafi ve setir değildir. İşte bu kabilden olarak saye-i teshilat-vaye-i Hazret-i Tacdari'de bir müddetten beri Tuna Vilayeti Celilesi'nde mütevelliyen ittihaz ve icra buyurulmakta olduğu meşhut çeşm-i memnuniyet ashap-ı hap-ı vatan olan tedabir-i hasene ve tesisat-ı nafia-i cemil-i cümlesinden olmak üzere kaffe-i hissedaranı yerli ahalisinden olduğu halde muktema ol- tarafta tesis ve teşkil etmiş olan Sofya ve Niş araba şirketinin müher etmiş bir senesi muhasebatı ruiyet ve tanzim olunduktan sene-i mezkûra zarfında vuku bulan mesarifi tenzil olunduktan sonra seksen senesi ticaretinin küsürü ile seksen bir senesinde hâsıl olan

ticareti kırk altı bin üç yüz yetmiş kuruşa baliğ olup meblağ-i mezburdan otuz bir bin sekiz yüz yetmiş kuruşu demirbaş olarak mübaya olunan hayvanat ve araba ve eşya-yı saireye sarf olunmuş olduğundan küsürü mevkuf sandık olan on dört bin beş yüz kuruştan geçen seksen senesi misalli şirketin mürekkep bulunduğu elli hisseden beherine yarımşar kese akçe ticaret ve temettü verileceği ve iki bin kuruşundan dahi şirket-i mezkûra memurlarından ibraz hüsn-i hıdmet ve sadakat idenlere tevzi olunması kararlaştırılmış olduğu bu defa Tuna gazetesinde münderiç bir kıta-i ilandan müstenbat olduğu gibi şirket-i mebhusa muhaen Rusçuk araba şirketi ile birleştirilmiş olduğundan şimdiki halde Tuna Vilayeti araba kumpanyası 250 hisseden ibaret olup mübalağa olunmuş demirbaş bargirlerden hayvanat hastalığı cihetiyle bu günlerde 18 res bargir telef olarak bunların tenzilinden sonra el-yevm şirketin 420 res bargir ile 163 adet yaylı ve yaysız arabası 1709 çift koşum ve 38 adet kızak ve bunlara lazım olan edevat-ı sairesi mevcut olduğu dahi gazete-i mezkûranın şerhinden anlaşılmış ve iki şehir-i fenderde dahi yüz elli hisseden ibaret olmak üzere bir araba kumpanyasının teşkili mesam olduğu ol-taraftan tevarit iden havadisat mucebû'l-iptihaçtan bulunmağla umumen akt-i şirket ve ittihat-ı sermayenin kıymet ve muhasenat-ı fiiliyesi inde'l-ahali takdir olunup efkar-ı nafia-i iştirakın ahd-ı karipte bilcümle Memalik-i Mahrusa-i Şahane'de ali-i vefk-i matlub-ı münteşir ve tamim olacağı kaviiyen memul bulunmuştur.

Tekfurdağı'ndan Edirne'ye kadar bir araba caddesinin inşası maddesi müsemmin bulunup icap eden mahallerin muharen keşf ve muayene olunmuş olduğu halde ol-emrde icrası lazım gelen ameliyata yakınlarda mübaşerat ve meşru olunacağı ve nakl-i emtia hakkında matlub olan sürat ve suhulet tarik-i mezkûr ile hâsıl olacak olur ise bu keyfiyet şehir-i mezkûr ile Edirne beyinde inşa ve temdidi mütesavir ve menvi bulunan demiryolunun icra ve imali düçarı akide-i talik ve tehir olacağı meznun bulunduğu ol-taraftan tevarit eden havadistendir.

Rabia meskûnda bir milyon nüfus mevcut olduğu ve üç bin altmış nevi lisan ile tekallüm olduğu ve ayan ve mezahibin bin yüz adetten ibaret olduğu ve beher saniyede birer kişi vefat eylediği tertip olunan istatistik mealinden istibat olunmuştur.

Berlin şehrinde tab olunur Şari Vari yani Hiciv gazetesinde tuhaf olarak on iki milyon menç altın ile Memlobral arabası varikasında üryan olmak üzere Prens Kavze'nin

resmi tersim edilmiş ve resmin altında dahi (Anadan doğduğum gibi üryan bir halde memleketimden tebeyyüt olundum. Teba-i sabıkamın ırk cebini olarak kurtarabildiğim şunlardır.) ibaresi muharrer bulunmuş olduğu Tuna gazetesinde menkuldür.

Dersaadet başlıca tesis-i maliyesinden olan Şirket-i Umumiye'nin şehir-i Mayıs-ı Ruminin altıncı günü izanen hazır ve mevcut olduğu halde Galata'da inikat eden mecliste irad ve mesarifatinin muhasebatı ruiyet ve müvazene olunarak nizam-ı müsemesi ahkâmınca temettuat-ı vakıadan ihtiyat sermayesi olmak için yüzde on ve şirket-i muses ve mevcutlarıyla müdüranına ait ve raci olarak yüzde diğer on tefrik birde yüzde bir olarak şirket-i mezkûra dairesinde müstahdem memurine mükafat tevzi olunmak üzere takriben yüz bin frank akçe dahi ifraz olunduktan sonra bin sekiz yüz altmış beş sene-i miladiyesi Kanun-ı Evvelinin otuzuncu gününe kadar bir senelik olmak üzere hâsıl olan temettü iki yüz on dokuz bin lira-yı Osmani baliğ olup meblağ-i mezbur sekiz yüz altmış beş senesi Kanun-ı Evvelinden garesinde kezalik temettü olarak hissedarına tevzi ve ifa olunmuş elli iki bin beş yüz liraya zam ve ilave olduğu halde madem ki tarih-i teşkil-i şirketten beri altmış beş senesi ahirine kadar mürur iden on sekiz aydan altı maha tesis-i şirketin bit-tabii istilzam eylediği tahiyatla geçirilmiş olup malumat-ı ahz ve itaya asl altmış beş senesinden mübaşerat olduğu tahattür ve mülâhaza olundukta ol-vechle hasıl olan temettuatın sermaye-i nisbetle yüzde otuz bir miktarına reside olunacağı ve şirket-i mezkûra şimdiye kadar asla zararda olmayıp umur-u hususatı ihsan ve memnun olunacak bir halde bulunduğu idare-i şirket tarafından bi't-tanzim meclis-i mezkûra karait olunmuş bir kıta raportun mütalaasından anlaşılmıştır.

Sahte name unvan-ı isabet beyanıyla def matla-i cemiyet ve hazakatten cilve-nümay-ı murat zuhur edip şaş-ı pes-afik-ı fûnun ve ulûm olan gazetenin birinci nüsha-i efisesi mütala-i kezar Takvim-i Ticaret olarak çünkü sıhhat ve afiyet denilen hal bey ve geda ve sigar ve kibarın ve umumen herkesin mültezim ve arzu-i gerdesi olduğundan ayda iki kere tab ve temsil olunacak olup seneliği yüz kuruşa olan gazete-i mezkûra bahs edeceği mevât ise hıfz-ı sıhhat-i nafiasıyla mübahas-ı tabiiye ve fûnuniden ibaret olup bu yüzden tertip edecek fevât-i nazargah-ı iamede umumen taktir olunacağı müstağni-i külf-i vâsif ve izah bulunduğu gibi bir memlekette teksir-i matbuatın umumen hab-i ulûm ve fûnuna râğbetine delalet-i bahire olduğu bir müddetten beri Memalik-i Mahrusa-i Şahane'de gazetelerin miktarı terfi ve tezayit bulduğu çeşm-i memnuniyet ile müşahede olunur ise de hassen ve

müstekalen bir fen ve ilimden bahş ider ve terke'l-ibare olarak şimdiye kadar hiçbir ceride-i feniye murat nema-yı zuhur olmamış olduğu halde mahsunat-ı asriyeden olmak üzere dervaze-i matlup defa-i evvel olarak gazete-i mezkûr ile feth ve küşat olunup bu keyfiyet ise vadi-i hıdmet vatan perveride kendisince bir imtiyaz-ı şayan iftihar demek olacağından sıhhatmenaya bundan dolayı dahi bir mukteza-i ahvat tebrik ve tehniyeye mübaderat olunur.

“Saye-i ihsan-neva-yi Hazret-i Şahane’de Dersaadet ve Bilad-ı Selase’de vaki iki yüz seksen bir senesi şehr-i Kanun-ı Sani iptidasından Şubat-ı gayesine değin iki mah zarfında muvazzaf kaldırımçılar marifetiyle tamir ve tecdid ile tesviye olunmuş olan kaldırımaların miktar-ı zeralarını mebin terkim kılınan bir kıta-i müsaha defterinin mabadıdır.”

00	0571	Mezkûr karakolhaneden kale kapısıyla kapı haricinde olan berber dükkânına kadar
00	0035	Nalband dükkânı önü
00	0321	Kasap dükkânı köşesinden berber dükkânı köşesine kadar
00	0065	Helvacı dükkânı önünden Agâh Efendi menzili köşesine kadar
06	0454	Muma-ileyh Agâh Efendi menzili köşesiyle takıyye köşesine kadar
00	0364	Şeyh Vefa civarında Koğacılar Caddesinde Şerife Hanımın menzili köşesinden tarik-i has nihayetinde Rıfat Ağa menzili köşesiyle Kırık Çeşme civarında Hasan Ağa menzili köşesinde Tevfik Efendi

		bahçesine kadar
00	1062	Muma-ileyh Tevfik Efendi menzili köşesinden ilerde Zeyrek Caddesinde çeşme köşesine kadar
00	0096	Odacı Hasan Ağa'nın menzili köşesinden Yahya Güzel Cami karşısında sokak ve sathında diğer Hasan Ağa menzili köşesine kadar
00	0804	Devletli Ömer Paşa Hazretleri'nin ahır kapısı önünden ilerde Nalband Yusuf Ağa'nın dükkânı köşesiyle saka ahırları önüyle Ahmed Ağa'nın kira ahır önüne kadar
00	1787	Yusuf Ağa'nın dükkânı önünden cadde ile Saraçhane başında olan borkçu dükkânı önüne kadar

(Bakisi Sonra)

İşbu seksen iki senesi Muharrem'in on birinci cumartesi gününden mah-ı mezkûrun on yedinci cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatını mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	33 32	34 32	35	34 15	34 5	35 8
Öğle	33 30	35	34 35	34 6	34 12	34 24
Akşam	33 35	35 3	34 30	34 12	34 35	34 21



“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:19 Muharrem:25 Sene:1283 “Cumartesi” Mayıs:28 Haziran-ı Efrenci:9

Takvim-i Ticaret işbu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmışaltı sene-i miladiyesi Kanun-ı Sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galata'da Gigork Bey'in hanında kâin mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı Lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı Lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ileride her gün çıkarılması mutasavvur olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir adet Osmanlı Lirasını eda edecek müşterilere fazla numeroları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticaret'e ilan derç ettiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret'te atide derci mutasavver olan ilan bahasına mahsup olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsiat-i seniye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticaret'e mevât-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanatın derci zımmında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve alelumum meriyyü'l-icra olan olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu görünen

bil-cümle ilanât ve matbuat ile beraber kezalik lede'l-hace nazar-ı hükûmette istiŖhat olunmak üzere icra olunacak kâffe-i matbuat ve ilanâtın işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticaret'e derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilanât-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesi idaresi yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkep olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil etmeğe müstahak olacak ve ilanât-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaret'in iki yüz elli nüshası Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

İlanât-ı Resmîye

Bundan aktem vefat eden Mösyö Vansanz Yostiniyanti'nin umul-i metrukasına vekil nasb ve tayin olunduğu medan bi't-tefrik-i taksimine mübaderat olunmak için miras-ı mezkurdan hak mütalebe edeceklerin salı ve cumartesi günleri saat beşten ona kadar Galata'da Helvacı sokağında 8 numeroda kâin Mösyö Bendeto Zukarelo mağazasına gelip ispat-ı müddei eylemeleri ve Dersaadet ve şark iskeleleri ve mağrib sevahilinde mukim ashap-ı matlube altmış ve Avrupa'da ashap-ı matlubeden hangi devlet-i memaliğinde ikamet eder olur ise olsun noksan ve Avrupa'nın haricinde bulunan ashap-ı matlube yüz yirmi gün işbu bin iki yüz seksen iki senesi mah-ı Hairan-ı Efrencinin sekizinden itibar o adde tahsis kılındığı ilan olunur.

Vekil-i Miras

Feyora Vanteozoni

Mukim-i Dersaadet

“Müskirat Fûruhatı Hakkında Bila-İstisna İcrası Mukarrer Olan Nizamnamenin Mabadıdır”

On Birinci Madde: Rûsum-ı beyiyye-i müskirat mahalini açacak ve işletecek her kim ise ister sahip-i malik olsun ve gerek müstacer bulunsun doğrudan kendisinden alınacaktır.

On İkinci Madde: Rûsum-ı beyiyyenin bir seneliği kâmilen ve peşinen alınacaktır. Binaen-aleyh verilecek beyiyye tezkirelerinde talep-i ruhsat olan kimsenin doğruya ismi ve

memleketi mahal-i ikameti ve hangi devlet tebaasından olduğu ve işleteceği dükkânın mevki ve müstecar ise asl-ı sahibinin ismi ve bir senelik kirasının miktarı bu nispetle vereceği rüsum-ı beyiyyenin kemiyet-i keyfiyetleri tasrih olunarak Zecriye Nezareti mihriyle temhir olunacak ve verilecek beyiyye tezkiresinin hükmü yalnız bir sene için olacak ve sene hitamında sene-i cedide için rüsum-ı beyiyye itasıyla müceddeden senet alınacaktır. Sene içinde bir kimse müskirat-ı mahali açacak olduğu halde vereceği resm-i beyiyye resm-i mezbur tediyesi tarihinden senenin nihayetine kadar olan müddete göre alınacaktır.

On Üçüncü Madde: Müskirat mahali açmış olan bir kimse sene içinde kendiliğinden ticaretini terk eder veyahut nizamata muhalif hareketi zuhuruyla mağaza ve dükkânı kapattırılır ise vermiş olduğu resm-i beyiyyenin istirdadına istihkakı olamayacaktır. Bir kimse müskirat satmak üzere açmış olduğu bir mahalden ahir bir mahale nakl-i ticaret edecek olur ise muktem vermiş olduğu resm-i beyiyyeyi mahsup etmeğe istihkakı olmayıp başkaca beyiyye tediyesiyle tezkire almağa mecbur olacaktır.

On Dördüncü Madde: Sair erzak ve eşya satılmak için açılmış olan mağaza ve dükkân ve saireden az çok kadeh ve kıyye ile müskirat dahi satmak üzere sahipleri tarafından ruhsat talep olunduğu halde ikinci madde de muharrer takayyüdata tatbiken mahal ve mevkice nizamen mahzur olmadığı halde resm-i beyiyye bütün dükkânın tayin olunan icare-i seneviyesi üzerine ve işbu nizama tatbiken alınacaktır.

On Beşinci Madde: Ruhsat tezkiresi almaksızın müceddeden müskirat mahali açan veyahut başka eşya satmak üzere açılmış olan mahalde bila-tezkire öyle kadeh ile müskirat satmağa kalkışan kimselerin ol-dükkân ve mağazaları zaptiye müşirliği tarafından kapatılıp ve temhir olunup kendisi celp ile işbu nizamname mucibince hakkında lazım gelen muamele icra kılınacaktır.

On Altıncı Madde: Ruhsat tezkiresi almaksızın kadeh ve kıyye ile müskirat satmak üzere dükkân ve mağaza ve sair mahaller açan ve erzak fûruhatına mahsus dükkânlarda kadeh ve kıyye ile müskirat satan kimesnelerin açtıkları mahal derhal kapattırılmağla beraber kendilerinden beyiyye resminden başka zecren kira-yı senevisi iki bin kuruş kadar olanlardan beş ve ondan ziyade bulunanlardan on beş mecdiye altın ceza-yı nakti alınacaktır.

On Yedinci Madde: Zecriye Nezareti memurları müskirat mahalleri ashabının ruhsat-ı tezkirelerini görmek istedikçe asla muhalefet etmeyip göstermeğe mecbur olacaktır.

On Sekizinci Madde: El-haletü-hazihi açılmış olan her nevi müskirat mahalleri dahi işbu nizamın her hususta tamamen ahkâmı altında bulunacaktır.

On Dokuzuncu Madde: İşbu nizamnamede tefsil ve beyan olunan kâffe-i nizamın düvel-i ecnebiye tebaasından kadeh ve kıyye ile müskirat satanlar haklarında dahi bila-istisna şümulü olacaktır. Fakat bunlardan nizamat-ı mezkuraya mugayir hareket edenlerin muahadat mevcubunca tercümanları hazır olduğu halde bab-ı zaptiyede istintak ve muhakemeleri icra olunacaktır.

Yirminci Madde: İşbu nizamnamenin hükmü taşralarda dahi cari olacağı cihetle ve taşralarda müskirat satılan mahallerin rüsum-ı beyiyyesi dahi rüsumat memurları marifetiyle istihsal olunacağı cesbiyle duhan müdür ve memuru bulunan şehir ve kasaba ve karyelerde kadeh ve kıyye ile müskirat satılan nektar-ı mahaller var ise onların ve duhan memurları olmayan yerlerde ve gümrük müdür ve memurlarının ve bunların yani ne duhan ve ne de gümrük müdür ve memurları bulunmayan mahallerde memlüha müdür ve memurlarının ve dühan-ı gümrük veyahut memlüha memurlarından hiçbirisinin bulunmadığı yerlerde harir müdürü ve memuru var ise bunların marifetiyle ol-emrde yegan yegan sabit-i defter edildikten sonra birinci bendde beyan olunduğu vechle ve oraların iza-yı meclisiyle erbap-ı vukuf muteberan ahalisinden ve esnafının ileri gelenlerinden ve idare memurundan mürekkep bir heyet-i teşkiliyle icare-i seneviyeleri kadr ve himayeden ari olarak takdir ve tayin birle ashap veyahut müstecarlarının esamisi ve senedat-ı mutebere ile gedikli ve gediksiz olduğu izahen gösterilerek ve icare-i mukteraları terkim kılınarak bir kıta-i defteri tanzim ve heyet-i mezkura tarafından imza ve temhir olunup beyiyye-i resmi ber-vech-i muharrer ahaline göre duhan ve gümrük ve memluha veya harir müdür veyahut memuru tarafından peşinen bi't-tahsil veyahut müstecarları yedlerine ruhsat tezkireleri ita olunacak ve bunlardan kiralarına nisbetle senevi alınacak resm-i beyiyyenin elli kuruştan aşağı tutanı bulunduğu halde o makulelerden senevi olarak ellişer kuruş beyiyye-i resmi badel-ahz yedlerine ruhsat tezkiresi verilecek badezin gedik nakli ve vazine dair ne taraftan

olur ise olsun sened olup ibraz edenler olur ise muteber tutulmayıp aliü'l-seviye cümlesi hakkında zikri mesbuk gediksiz müskirat satılan mahaller gibi muamelat kılınacaktır.

Büyük Britanya ve İrlanda memaliginden terkip edilen İngiltere Devleti'nin ahalisi otuz milyon dört bin beş yüz on dokuz nüfusa balığ bulunmuş olduğu bu defa tanzim olunup ilan olunan cetvel-i istatistikiyeden anlaşılmıştır.

İngiltere Devleti'nin ... kimileri yirmi bir kıtadan ibaret bulunduğu halde bunlardan altı paresi muktema reside-i hüsn-i hitam olup küsürü dahi el-haletü-hazihi mevzu destegah imal bulunduğu ve vasıl had ikmali olanların umur-ı inşa ve teşhizi ile tamirat vakıasına sarf olunmuş olan mübala ile beraber yakınlarda etmamı melhuz bulunanlarının ali-i vechü'l-takdir mesarif-i inşaiyesi iki milyon üç yüz yirmi dört bin yedi yüz otuz sekiz İngiltere Lirasına balığ olacağı ve safain-i mezburanın haricinde olarak keزالik zırhlı olmak üzere diğer üç kıta kimi dahi derd-dest inşa bulunmuş ise de bunların mesarifi neye balığ olacağı henüz keşf ve taktir olunmadığı İngiliz gazetelerinde mestur bulunmağla kıyas-ı mütavasıt üzere sefain-i mezburanın beheri on iki buçuk milyon kuruşa iblağ olduğu derkardır.

“Felehat ve Ziraat Beyanındadır”

Cümle-i sınaî nafiannın aksam-ı cismiyesinden biri olan fen felehat ve ziraat istihsal ve istifa-yı havayic-i zaruriye maksadıyla insanın ita-yı mahsulata icbar zirle arazi üzerine icra ettiği kaffe-i imalattan ibaret olduğu halde işbu imalatın müteadid ve metnu bulunmak münasebetiyle tafsil ve tadadı işbu mahalde gerçi mümkün değil ise de bunların başlıcaları istihsalı matlup olan efkar ve maksada nazaran aliü'l-vece'l-icmaldir nevi münkasım olabilmek şöyle ki nev-i evveli kable'l-zirai araziyenin emr-i tehiye ve istihzarına dair olan imalat-ı harsiyeden ve nevi-i sanisi zer tohum ile badel-nebat mezruatca icap eden ihtimamat ve mevsim-i hasat hululünde dahi bunların cemi ve izhar-ı imalatından ve nev-i salisi mahsulat-ı mahsudanın mahal-i münasebeye vez ve hıfzıyla ilerde bey ve fūruhat olunmak üzere bunları bir hal-i münasbede bulundurmamak imalatından ibaret olup nev-i rabia dahi yetiştirilmiş olan hayvanatın terbi ve tevfiiri zimmnda lazım gelen tedabir-i taktiranın ittihaz ve icrasıyla bunlardan dest-res olunmuş olan mahsulatın mevki ve fūruhata vaz olunabilmek üzere beherini icabına göre tehiye ve tertib-i imalat ve teşebbüsat-ı mukteziyesine muhassır olduğu halde şıab-ı rabia-i mesruradan birincisi

arazi-i mevat ve gayr-i mahrusanın her güne eşcar gayr-i mesmura ve nebat ve haşiyeye ve çalılardan tathir ve tahlis birle salihü'l-harase olup da derece-i kifaye de mevad-ı madeniye-i mukteziyeyi havi olmayan araziye malumü'l-cins bazı toprak ve icra-yı madeniye-i saire mezc-i tahlit ile arazinin ecza-yı mürekkebesini yarayacak surette adil ve ıslah etmek ve tabi-i gayr-i menbut olup veyahut mütevelliyen birkaç defa hars ve zer olmak münasebetiyle havas ve mesmuresi salıp ve izale olmuş olan araziye kuvve-i semere ithal ve toprağı tasmim ve takviye etmek niyetiyle içine lüzum-ı miktar gübre karıştırmak ve nebatatın kökleri suhuletle toprakta yerleşerek bila-muhazir neşv ve nema bulup muhtaç bulunduğu asara-i mağdiyeyi süzebilmek için toprağı ufaltıp inceltmek ve fidan-ı ağacına göre bazının toprağını yalnız bil ve sevri ile ve bazının dahi çapa ve sair ince alet-i malume ile layıklıca kazdırıp tasfiye etmek ve küsürat-ı müyahidin naşi fidanların düçar zayıf olup çürüyeceği derkar olan arazinin sularını taklil birle bil-akis muhtav-ma bulunan tarlaları dahi mutedil derecede iska etmek kaziyelerinden ibaret bulunduğu misalli şube-i saniyenin imalatı dahi nebatatın hengam neşv ve nemasında teşbi lazım gelen tedabirin icrasıyla derece-i hızca vasıl oldukları halde dahi ne usule tatbiken cem ve iktitafi lazım geleceği ve misalen asma ağacıyla hububat ve ... devaiye ve sebzevat ve nebatat-ı sairenin istilzam eylediği usul-i terbiyesi yekdiğerine mütabık ve müşabe olmayıp orman ağaçlarından sebzevata varıncaya kadar her cins ve nebatın ekserya ayrıca takayyüdat ve ihtimamata ihtiyacı olduğu derkar ile nebatatın nev ve cinsine göre gerek hasiyyat-ı turaptan ve gerek tesirat-ı hevedan intifa edip neşv ve nema bulmak üzere iktiza eden mevki ve halde bulundurup etrafında nebat ederek emr-i terakkisine hail olan yabani ve yaramaz otlardan kurtarmak kaziyelerini şamil olduğu ve mahsulatın hüsn-i muhafazasıyla mevki pazara vaz olunmak üzere icap eden heyet ve hale konulmasına dair olan imalat-ı istihzariye kezalik müteferri olup misalen ol-vechle hububatça ittihaz olunacak usul ve tedabirin kenevir ve ketenin imaline mutabık olmayacağından imalat-ı mezburatın üzümün ... sonra şarap ve müsikirat-ı saire imalinde olduğu gibi mahsulatın masadından sonra bir takım teşebbüsatin icrasını müstevcip olduğu ve şube-i raiye imalatına gelince dahi madem ki hayvanat-ı bitiyeye muhalifül-cins olup bunlardan bazısı kümes ve mandıra ve bazısı dahi tam ve ahırda hıfz olunarak bunların usul-i terbiyelerinde fark-ı külli ve mübayenat gibi olduğu bunlardan hasıl olan mahsulatın dahi dahi müşterilerin heva-i heşene muvaffakaten imali yeni misalen ağnam cinsinden olan hayvanatın yapağı kırılıp kuruhta tehiyye kılındığı

misalli icabına göre sütün dahi penair ve ... sade imal etmek ve mahsuldar olan hayvanların kesp-i semen eylemelerine sarf-ı dikkat kamilen keyfiyetini müstelzim bulunduğu bedihi olmağla daire-i ziraatın bittabi bir takım sına-i müştemil olması münasebetiyle anların dahi malumat-ı umumiyesi olmak lazımeden bulunduğu müstağni-i kayd tafsildir.

(Bakisi Sonra)

“Hulasa-i Ahval-i Malumat-ı Ticariye”

Dersaadetçe eyadi-i tüccarda bulunan manifatura ve şeker kahve gibi emtianın miktar-ı yevmen ... bulup müba-i emtia zımmında her taraftan müşteri ve talip bulunduğu derkar ise de bir müddetten berü bil-cümle malumat dad ve sad ve hususuyla nücutça imtidat etmekte olan buhran ve halin umur-ı politikanın ahval-i malumesi cihetiyle kesp-i istidat etmesine mebni müşterilerin kaffesi miktar-ı elzemden ziyade şey almağa kıyam etmeyip herkes iane-i devranın ne suret göstereceğine terkip ve intizar etmekte olduğu misalli bedel-i emtianın tediyesinde dahi ahval-i sabıkada büyük tüccar tarafından verilen mehel ve suhuletler esbap-ı meşruhaya mebni şimdilik gösterildiğinden bu hafta zarfında vuku bulan ahz ve ita bir daire-i mahdudada bulunup matlub olan derece-i ehemmiyete vasıl olamamıştır ve kahve ve şeker ve pirincin fiyatı bazı mertebe terakki ve tezayit bulup İngiliz manifaturasının dahi hayli revacı görülmemiş ise de ihraç olunmak üzere mübaya olunan pamuğun fiyatı ise cinsine göre kıyyesi dokuz buçuk ve on buçuk kuruşa kadar tenzil bulmuş mamafih kesp-i ıslah edeceği memuldür. Meta-i mezburdan ... el-haletü-hazihi bulunan miktar ancak iki bin balyaya baliğ olduğu halde Bursa ve havalinde kâin mahallerden ipek mahsulatı hakkında alınan havadis pek ala olup muharen tezvîl eden baran ve vuku bulan boranlardan dolayı harir kurtlarına asla İran mazarrat olmamış olduğu ve Rumili sevhilinde kâin bazı mahallerde ise bu sene ipek mahsulatça bazı mertebe düşar-ı endişe ve havf olunduğu muharren Karadeniz'den hayli hububat humulesi vusul bulup şimdiki halde Dersaadetçedir. Ambar bulunan zehairin yüz seksen bin kıyyeye reside olduğu ve buğdayın gerek hükümet-i seniyye ve gerek vapur dakik değirmenlerinden hayli şey işтира olunmakta bulunmak cihetiyle fiyatı biraz terakki bulmuş olduğu icra olunan tahkikat ve tetkikattan anlaşılmıştır.

“Saye-i ihsan vaye-i Hazret-i Şahane’de Dersaadet ve Bilad-ı Selase’de iki yüz seksen bir senesi şehr-i Kanun-ı Sani iptidasından Şubatı gayesinde keyn iki mah zarfında muvazzaf kaldırımcılar marifetiyle tamir ve tecdiyle tesviye olunmuş olan kaldırımların miktar-ı ziralarını metin terkim kılınan bir kıta-i mesaha defterinin mabadıdır.”

00	1031	Karagümrük civarında helvacı dükkânı köşesinden çeşmeye varınca ve çeşme köşesinden bakkal dükkânı önüne kadar
00	0136	Arabacı dükkânı köşesinden mola taşına kadar
00	1464	Edirne Kapısı civarında Acı Çeşme karşısında börkçü dükkânı köşesinden Berber Ömer Ağa’nın menzili ilerde Kilitçeşme’ye kadar
00	1099	Çeşme-i mezkur köşesinden ilerde bakkal dükkânı köşesiyle börkçü dükkânı köşesine kadar
00	0018	Attar dükkânı önü
00	0115	Manav dükkânı köşesinden koltukçu Gigork’un menzili köşesine kadar
00	0486	Börkçü dükkânı köşesinden tarik-i cadde ile Salma Tomruk Karakolhanesi önüyle berber dükkânı önüne varınca
00	0386	Tophanede Yenimahalle’de Kastı menzili önünden bakkal

		dükkânı köşesiyle Hacı Hasan Ağa menzili köşesine kadar
00	0079	Ağa Hamamı vasıtasından Eskira'ya varınca
00	0066	Ağa Hamamı Karakolhanesi önünden tarik-i cadde ile Firuz Ağa Cami köşesiyle Sıra Selvilere varınca devşirme olarak
00	0838	Tophanede Lüleciler içinde Kömürcü Mehmet Efendi dükkânı önünden Humbaracı Paşa Yokuşu'nda çeşmeye kadar
00	237	Fındıklı'da bakkal dükkânı köşesinden yazıcı dükkânı köşesiyle kuru kahveci dükkânı önüyle manav dükkânı köşesine kadar
00	0330	Manav dükkânı önünden tarik cadde ile Rum muştalı karşısında arpacı dükkânı önüne varınca devşirme olarak
00	1905	Fatih civarında Emir Bahri Türbesi önüyle Hırka-i Saadet Taht Kapısı'na kadar

“Tesviye Olunmuş Olan Mahaller”

04	0135	Edirne Kapısı civarında Acı Çeşme önünden bakkal dükkânı önüne kadar
00	0576	Mezkur bakkal köşesinden ilerde diğer bakkal köşesine kadar
12	0402	Mezkur bakkal köşesinden ilerde hamam ittisalinde çeşme önüne kadar
06	0231	Mahmutpaşa'da tuhafici dükkânı köşesinden diğer tuhafici dükkânı köşesine kadar
08	0033	Hacı Küçük Mahallesinde etmekçi dükkânı köşesinden set bahçe köşesine kadar
00	0434	Süleymaniye'de Dökmeciler Caddesi vasıtasında Hacı Ertin dükkânı önünden hamam önüne kadar
00	0120	Hamam-ı mezkur önünden Abdülrahman Efendi menzili önüne kadar
00	0160	Deveoğlu Yokuşu'nda vaki Akif Efendi menzili köşesinden Kepenkçi Cami Şerifi karşısında olan menzil köşesine kadar
18	0127	Tahtü'l-Kala'da Paçacı Sokağı

		başından Hacı İsmail Efendi Hanı karşısında olan davar köşesine kadar
00	1410	Mezkur börkçü dükkânı önünden ilerde haffaf hane kapısı önüne varınca
00	0396	Murat Paşa civarında Sülüklü Caddesi karibinde manav dükkânı önünden kabristan köşesine kadar
00	0100	Haffaf hane derununda devşirme olarak
00	0810	Zikr olunan kabristan köşesinden Reşid Efendi menzili köşesiyle sebil ağzının ilerisinde berber dükkânı önüne varınca
00	0200	Horhor Caddesinde sebzevatçı dükkânı önünden berber dükkânı önüne varınca
00	0184	Sultan Bayezid Meydanı'nda tülbentçiler arasında vaki medrese kapısı köşesinden ilerde attar dükkânı önüyle Maliye Nazırı Devletli Paşa Hazretleri'nin konağı kapısına kadar
12	0658	Kasımpaşa'da Yaci Kethüda Cami-i Şerifi köşesinden ilerde

		köşe başına kadar
--	--	-------------------

(Bakisi Sonra)

İşbu bin iki yüz seksen üç senesi Muharrem'in on sekizinci cumartesi gününden mah-ı mezkurun yirmi dördüncü cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatını mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	34 22	34 10	34 3	33 10	32 34	32 35
Öğle	34 35	34 3	33 20	33 15	32 23	32 24
Akşam	34 30	34 10	33 15	32 35	32 15	32 20

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:20 Safer:3 Sene:1283 “Cumartesi” Haziran-ı Rumi:4 Haziran-ı Efrenci:16

Takvim-i Ticaret işbu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmışaltı sene-i miladiyesi Kanun-ı Sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galata'da Gigork Bey'in hanında kâin mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı Lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı Lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ileride her gün çıkarılması mutasavvur olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir adet Osmanlı Lirasını eda edecek müşterilere fazla numeroları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticaret'e ilan derç ettiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret'te atede derci mutasavver olan ilan bahasına mahsup olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsiat-i seniye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticaret'e mevât-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanatın derci zımmında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve alelumum meriyyü'l-icra olan olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu görünen

bil-cümle ilanât ve matbuat ile beraber kezalik lede'l-hace nazar-ı hükûmette istiŕhat olunmak üzere icra olunacak kâffe-i matbuat ve ilanâtın işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticaret'e derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilanât-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesi idaresi yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkep olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil etmeğe müstahak olacak ve ilanât-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaret'in iki yüz elli nüshası Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

“İlanât-ı Resmîye”

Bundan aktem vefat eden Mösyö Vansanz Yostiniyanti'nin umul-i metrukasına vekil nasb ve tayin olunduğu medan bit-tefrik-i taksimine mübaderat olunmak için miras-ı mezkûrdan hak mütalebe edeceklerin salı ve cumartesi günleri saat beşten ona kadar Galata'da Helvacı Sokağında 8 numeroda kâin Mösyö Benteto Zukarelo mağazasına gelip ispat-ı müddei eylemeleri ve Dersaadet ve şark iskeleleri ve mağrip sevahilinde mukim ashap-ı matlube altmış ve Avrupa'da ashap-ı matlubeden hangi devlet-i memaliğinde ikamet eder olur ise olsun oksan ve Avrupa'nın haricinde bulunan ashap-ı matlube yüz yirmi gün işbu bin iki yüz seksen iki senesi mah-ı Haziran-ı efrencinin sekizinden itibar o akde tahsis kılındığı ilan olunur.

Vekil-i Miras

Feyora Vanteozoni

Mukim-i Dersaadet

“Rüsumat Emanet-i Celilesi Canibinden Gelen Varaka-i Resmîyedir”

Bi-irade-i seniyye beher sene tahsil-ı mukarrer olan bey resminin sene-i haliyesi işbu önümüzde ki mah-ı Haziran iptidası olmasıyla ol-babda cereyan edecek muamele-i nizamnameye dair ilan-ı resmidir.

Evvela: Gerek müstakilen ve gerek erzak ve eşya-yı saire ile beraber kıyılmış duhhan ve tanbako ve yerli ve ecnebi muamelatından olan enfiya ve sigara ve ağız tütünü

satılan dükkânın ve mağazalarda ikamet eden müstecar ve ashabıyla panayır ve pazar ve seyirlerinde gezgincilik ve seyircilik suretiyle gezip bunları fûruhat eden kesân salîfû'l-beyân önümüzde ki mah-ı Haziran iptidasından Ağustos nihayetine kadar üç mah zarfında Dersaadet Duhan Nezareti Dairesine gidip muktema herkese ilan kılınmış olan beyiyye nizamnamesinin tayin edildiği rûsum-ı beyiyyesini bila-ita tezkirelerini almağa mecbur olacaktır.

Saniyen: Eylülün iptidai gününden itibaren tezkire yoklamasına beda ve mübaşeret olunacağı cihetle mevzu-i tediye olan mezkûr üç mah zarfında gidip tezkire almayanlar olur ise gerek tebaa-i Devlet-i Aliyye'den ve gerek tebaa-i ecnebiyeden olsun dükkân ve mağazaları kapatılacak ve gezginci ve sergiciler men ve tatil edilecek ve nizamden beyiyye resminin üç misli tahsil olunmadıkça dükkân ve mağazaları küşat ve sergici ve gezginciliğe ruhsat olunmayacaktır.

Salisen: Zikr olunan üç mah-ı mürurdan sonra müceddeden dükkân ve mağaza küşat edenler ile yeniden sergici ve gezgincilik edenler içinde dahi vaktiyle nezaret-i muma-ileyhaya gidip tezkire almamış olanlar olur ise bunlar hakkında dahi ikinci bentte beyân olunan muamele icra olunacaktır.

27 Muharrem sene 1283 (30 Mayıs sene 1282)

Bosna Eyaleti dahilinde kâin maden vasia-i şahaneden madut bulunmuş olup bu defa keşf olunmuş olan cıva madenlerinin sair memalik-i ecnebiyede işlettirilerek hasılat-ı külliye vermekte bulunduğu malum olan bu cins madenlere tamamıyla mukayese olunabileceği derkar ile gerek nefesat ve küsüratca anların asla madununda kalmadığı ve istihsal olunan numunelerden maden-i mezkûrda cıvanın fevkü'l-gaye kesret üzere bulunduğu fuala-ı ... bulunmuş olduğu maden mühendislerinden olup keşf-i maden zımında canip-i hükümet-i saniyeden eyalet-i mezkûrayı keşf ü gûzar ve tahaffusa memur buyurulmuş olan Mösyö Fonra tarafından Ticaret ve Umur-ı Nafia Nezaret-i celilesine arz ve inha olduğu halde sene-i atiyede küşatı müsemmim olan Paris Sergi-i Umumiyesine gönderilmek üzere bu senenin en nefis madenlerinden muma-ileyha tarafından müteadid numuneler istihsar ve tertip olunmakta olduğu ilan olunur.

Sene-i atide Paris'te feth ve küşatı müsemmim olan sergi-i umumi misalli bin sekiz yüz altmış sekiz sene-i miladiyesinde dahi Avusturya Devleti tarafından ve Yanya

Şehri'nde diğerk bir umumi sergi tertip olunacağı devlet-i meşarün-ileyh canibinden düvel-i saireye resmen ihbar ve inha olunduğı mestur-ı sahaif-i evrak havadis bulunmuştur.

Kolera illet-i müthişesinin hatt-ı numuniyenin bazı taraflarında müceddeden zuhur ettiği keyfiyeti alınan haber ile sebut bulmuş olduğuna binaen oraca tedabir-i mukteziyeye kamil-i dikkatle teşebbüs olunduğı misalli Mısır taraflarından gelecek olan sefainin ...leri gerek temiz olsun gerek bulaşmış olsun Dersaadet'e gelmek üzere hangi liman ve iskeleye uğrar ise şimdilik on beş gün karantina beklettirileceğı ve sefain-i mezbura Kala-i Sultaniye ve Selanik ve İzmir ve Beyrut ve Trablusgarp ve Girit ve Kıbrıs cezirelerinden başka limanda icra-yı usul karantina edemeyeceğı ve ne taraftan olur ise olsun Bahr-i Sefit'ten eğlen kimlerin Çanakkale'de tevkif birle icap eden kağıtlarını muayene ettirmeğre bila-istisna mecbur bulunacağı muharen neşr ve ilan kılınmış Meclis-i Sıhhiye kararı mealinden anlaşılmıştır.

Memalik-i Şahaneden ihraç olunan başlıca emtiadan biri yapak olduğu halde Amerika mesele-i mündefiasından berü Avrupa'ya irsal ve fûruhat olunmuş bil-hisse enguri yapağının miktarı ziyade terakki yolarak bunun çoğı Fransa memaliğine gönderilmiştir.

Ağnamın usul-i cezazesini bilcümle memalik-i Rumili'de hazirü'l-ıyas mevsiminde icra olunarak seksen senesinde kırkılan yapağın miktarı Dobruca'da 9 ve Edirne'de6 ve Anadolu taraflarında dahi takriben iki milyon beş yüz bin kıyyeye baliğ bulunmuştur. Memalik-i Şahanede hâsıl olan yapağın en nefisi Dobruca'nın ki olduğu halde kıyyesi ekserya on bir on iki kuruşa kadar satılarak ikinci derecede bulunan dahi Edirne yapağı olup bunun hemen kâffesi Fransa ve Tiriste tarafından ihraç olunarak elbise-i asker-i şahanenin imali için bundan takriben iki yüz bin kıyye miktarı mahalinde alı konulur Anadolu'nun yapakları ise üçüncü mertebede bulunarak kıyyesi sekiz dokuz kuruşa kadar fûruhat olunduğı halde bunların meşhuru Eskişehir yapağıdır. En ednası dahi Gürcistan'da hâsıl olan siyah ve beyaz yapak olup kıyyesi altı yedi kuruştan ziyade satılmıyor.

Aydın demir tarik hakkında tekevvün bazı müşkülâtın bu defa hüsn-i tesviye pezir olup imalat-ı malumenin ikmal ve etmamı zimmında mukavele ahkâmınca muktema tahsis kılınmış olan müddetin bir miktar daha temdile kumpanya tarafından müceddeden tertip ve

tevzi olunması matlup olan miktar-ı hususun tertip ve tedavül ettirilmesine müsaide-i seniyye buyurulmuş olup mezbur kumpanya direktörü tarafına resmen bildirilmiş olduğu Levand Herald gazetesinden menkuldür.

İskenderiye Limanında ihracat ve ithalatı yakın senelerde fevkü'l-gaye terakki ve tezayüt bulup seksen bir senesinde liman-ı mezkûra duhul eden sefain-i muhtelifenin adedi dört bin iki yüz seksen üç paradan ibaret bulunmuş olup bunlardan beş yüz on üç kıtası Devlet-i Aliye sancağı tahtında bulunmuş olduğu tahkik ve tetkik olunmuştur.

“Felahat ve Ziraat Beyanındadır” (Mabat)

İmalat-ı ziraat ve felahatın neden ibaret olup bunların ne maksat-ı istihsaline mebni icra olunduğu ve yekdiğerine mübayanet-i külliye bulunup beher mahsulün ayrıca bir nev imalat ve ihtimamata muhtaç bulunduğu gibi ale'l-münavebe birbirlerine takip ve tatbi etmekte olan fusul-i erba ve mevsim-i salin beheri dahi bir takım tedabir ve teşebbüsat-ı mahsusaya istilzam eylediğine mebni taife-i akar ve zerin cami-i malumat mütenevvi olup kuvve-i bedine ashabından olmamaları dahi elzem bulunduğu bent-i sabıkta hadd-ı bedahda resede olduğu gibi ziraatın bir takım sınai cami olup imalat-ı mütenevviyasının saire-i sınaatler gibi taksim ve tefrik mümkün olamaması dahi bu teşebbüsat-ı mukteziyenin hemen kâffesi birkaç mahalde icra olunamayıp mahsulatın husul bulduğu mahal-i asliyesinde icra olunmasında ve birde eyadi-i saire geçmeksizin muhtaç olduğu imalatın yine istihsaliyle meşgul olan taife-i zerin kendü taraflarından icra olunmasında derkar olan lüzum-ı katisinden neşet ettiği halde ziraatça olan ictimai fünün-ı muhtelifenin ne merkezde olduğu bunun sınai ve harf-ı saire ile kıyas ve mukabelesinden rana ve nema ve malum olabileceğinden şöyle ki yed-insanın işlediği sınaatler muhtelif olup bunlardan salih-i imal ne kadar mevat var ise ol-kadar esnaf ve harf-i mahsusa olduktan başka mevat ve eşya-yı mezbura bunları iştirâ edecek eşhasın mütalibine göre suret ve ... kesp etmesi icap eden tebdilat ve teşkilattan evvel bir takım ellere geçip kesp-i istikmal ederek ellerine geçtiği adamların dahi yalnız bir sınaat ile meşgul olduklarından işbu sınaat-i mahsusalarında bi't-tabii kesp-i tecrübe edip maharet-i kamile hasıl eyledikleri ve bu hal ise ziraattan başka sair sınaatin bir muhasenat-ı mahsusası olup şaab-ı muhtelifesinin terakki ve istikmal eylemesine ber vesile-i ... olduğu halde işbu muhasenat ise fen-i ziraatta külliyen ademü'l-vücut olup buna ait olan imalat harf-ı mahsusa teşkiline sebebiyet

vermeyerek zirain en ednas her işini kendisi yapmağa mecbur olduğu halde bunlar ise yek diğerine mabeyn ve gayr-ı meşibe bir takım imalattan ibaret bulunmak münasebetiyle ol-zürranın kâffe-i imalat-ı mezburayı icrada kesp-i maharet faika edememesine bir hail-i fiili olduğu tarife muhtaç olmadığı misalli taife-i zira-i mahsus olan imalatın taksim ve tefriki ber vechle mümkün ve kabil olamayıp çünkü her memlekette külli veya cüzi-i müzaraa manen olan bir adamın kârhanesi fiilen muhtelifü'l-cins olarak envai mahsulatın cami olduğu derkar olup arazinin zer olunduğu şeyler itibariyle gerçi müzari ve tarla ve bağ ve bahçe ve bostan ve esma-yı saire ile tesmiye birle bir takım aksam-ı umumiye taksim ve tertip ve yek diğerinden tefrik ve temyiz kılındığı sahih ise de bu araziden beherinde başlıca meşgul olduğu ber-vech bila tesmiye-i umumiyesini dahi istilzam itmiş bulunduğu mahsulattan başka şey ekmek hususunda asla mani ve mahzur olmadığı misalli bil-akis bunu müstevcip olup şayan-ı beyan olan esbab-ı ... ise evvela bir tarlanın alet-tevali bir nev mahsul ita edemeyip evkat-ı muayene de toprağı devr olunup da icap olunan mevat-ı saire zer olunmadıkça ol-tarlanın akıbetü'l-emr besa-i mahsuliyesi mefkut olacağı ve saniyen taife-i zürranın kâffesi bila-istisna gerek nakl-i mahsulat ve icra-yı imalat ve gerek tesmin-i arazi için iktiza eden gübre miktarını istihsal zımında miktar-ı kafi hayvanata muhtaç bulunup bunların tedarikinden asla ve kata sarf-ı nazar olunamayacağı salisen mesela sebzevat ile meşgul bir zürranın hububata mahsus olan şeylerden başka sair işlerde kullanılır kök ve fidanlar dahi dikip işinde tenvi-i hasıl etmeğe mecbur olduğu gibi bağban dahi senede yalnız birkaç ay meşgul olduğu bağına kâffe-i evkatını hasr ve vakf edemeyip daimü'l-vakit işte bulunmak ve kesp-i intifa eylemek üzere eşya-yı saire dahi diktiği ve bu dahi kezalik gübreye muhtaç olduğundan bunun civardan istihsali müşkül olduğu halde bazı hayvanat tedarikini dahi muvafık-ı meram ad itmesinden ve kazaya-yı saireden ibaret bulunduğu bedihidir.

Ziraatın mütevakıf bulunduğu imalatı bir zaman-ı beyte istihsal menafi eylemek üzere arazi üzerine bir takım emek ve nukut sarf itmekten ibaret olduğundan bu babda teşebbüs-ı saire-i ticariyeye müşabehat ve mutabakatı olmadığı halde menafi memulenin mümkün mertebe teminat tahtında bulunmadığı varidat-ı insaniyenin fevkinde bulunan bir takım avarız ve muhtemelat-ı gayr-ı mahdudanın ise mahsulat-ı ihafe ve bazı dahi külliye telef ve izale ettiği muhtaç-ı beyan olmadığından işte ilerde zuhur eden havf olduğu izahat ve zararın tadiliyle telafi-i mafat olunabilmek zımında bilcümle taife-i zürranın

vesait-i ihtiyatiyenin tamamen istihsaline sarf-ı dikkat-ı kâmile edip her halde intizam-ı umur ve tasarrufat kaidesine ziyade riayet birle akıbet-i endiş ve mütebasır olmağla mecbur oldukları tabiyet ahvalden istidlal ve istintaç olunur mevattandır.

(Bakisi Sonra)

“Hülasa-i Ahval-i Muamelat-ı Tecrübe ve Fiyat-ı Emtia-i Dersaadet”

Sene 1283 Safer 3

Bir müddetten beri muhver cereyanına sekte ve helal geldiği derker olan ahz ve itanın mevsim-sene münasebetiyle kesp-i hayat edip gerek Dersaadet ve gerek taşraca emtianın revaç olacağı mamul olunur iken umumen ahval-i politikaya ve ticariyenin tesviye pezir olmadıktan başka bilakis günden güne kesp-i teşevvüş ve iştidar etmekte olmandan naşi bu defa dahi malumat-ı ticariye kayd-ı tatil ve sükûnetten kurtarılmayıp bu esnada miktar-ı külli olarak fûruhat olunan şey yalnız pirinç olduğu halde emtia-i sairenin kafesi asla aranılmayıp köşe-i nisyanda mesruk kalmış geçende ve fiyatı begayet tenzil itmiş olan İngiliz manifaturası dahi Avrupa’da mizan-ı emtia olan mahallerden gelmiş olan bazı havadise müteakip buraca dahi hayli terakki bulmuş ise de bu hal çok imtidat etmeyip gerek pamuk ve gerek manifatura hakkında muharren Liverpool ve Mançester tarafından tevarüd eden bazı na-muvafık ihbar münasebetiyle emtia-ı mezburanın dahi fiyatı menzil bulup radde-i sabikasını bulunmuştur. Bu hafta zarfında 1500 çuval kadar kahve satılıb bunun çoğu taşraya ve küsürü dahi idare-i mahalliyeye muhassıs bulunmuş olduğu hadle umumen emtianın fiyatına ehemmiyeti müstevcib olacak surette tahvil vuku bulmayıp kahvenin cins-i alası çuvalı 1040 kuruştan 1080 kuruşa ve cins-i evsatı dahi 860’dan 960 kuruşa kadar satılarak bu hafta zarfında fûruhat olunan şekerin miktarı 8000 kantara baliğ olup bunun cins-i alası beher fiçısı 245 kuruştan 250 kuruşa ve Fransız şekerı 240’dan 245’e kadar ve büyük kele şekerı 270 kadar ve ufak kele şekerı 280’e kadar satılarak İtalyan kakı çuvalı 50 Franga kadar ve İngiliz kakı dahi 220 kuruşa kadar olmak üzere 2500 çuval pirinç fûruhat olunmuş ise de hükümet-i seniyye tarafından mübaya buyurulmuş olan pirincin miktar-ı bedeli tekasit itibarıyla tediye olunacağından yüz kilo gramı havi beher çuvalı elli beş Franktan hesap olunduğu halde Mısır pirincinin dahi kıyyesi dört kuruşa ve kala-yı çubuğu beher sandığı 680 kuruşa kadar Sibir yağının 12

buçuk kuruşa ve ton yağının 7 kuruş otuz paraya havyar dahi cinsine göre 25den 32ye kadar ve rügan zeytin geçkinine nisbetle terakki bulup iyi alınan 7 buçuk kuruşa kadar Edremit ve Midillinin dahi 7 kuruş 10 paraya ve siyah biberin kıyyesi 6 kuruşa kırmızı biberin dahi dört buçuğa ve kuru karanfilin kıyyesi 5 kuruş on paraya ve tarçın 17 buçuk kuruşa ve ala kırmızının kıyyesi 70 ve ecnas-ı sairesi 55'den altmışa kadar ve çividin dahi alası 45 ve ednası 88 kuruşa kadar ve arfiçe çivisinin fiçısı 1000 kuruşa ve parça olarak kurşun fiçısı 170 ve tenekenin beher iki sandığı 220 kuruşa ve çayın cinsine göre 25'den 55 ve yetmişe kadar ve Amerika romu beş yüz dirhemlik şişesi 8 kuruş otuz paraya ve İngiliz kakı 9 buçuk ve Moskov demiri kantarı 115 ve İngiliz'in ki 22 ve bakırın kıyyesi 17 kuruşa ve vapur kömürünün tonlatosu cins-i alası 38 ve evsatı dahi 36 şiline kadar satıldığı gibi pamuklarına fiyattan düşüp Gürcistan ve İran'ın beher kıyyesi 9 kuruş 10 paraya ve Balıkesir'in 9 buçuk ve Harput'un 10 kuruş 10 paraya ve ednanın 12 kuruşa kadar ve Ankara tiftiği 48 ve sarı balmumu 2 ve afyonun kıyyesi dahi 220 kuruşa kadar satılmakta bulunmuştur.

Harir hakkında Bursa'dan alınan ihbar-ı ahire dahi matluba muvafık bulunmuş ise de bürudet ve rutubet havadan naşi Edirne'nin harir bucaklarına hayli mazarrat dokunmuş olduğu ve muharen havalar ol-taraflarda daim suretle mülayim ve mutedil gittiğinden telafi-i mazarrat olunacağı memul bulunduğu istihbar kılınmıştır.

Bu hafta dahi Karatenizden Dersaadet'e hayli zehair ve hububat gelmiş ise de bunların takriben kâffesi aktarmak kabilinden olmak mülabesesiyle burada kalmayıp tedarükat-ı harbiyeden naşi zehaire-i ... bulunan İtalya Devleti iskelelerine nakl olduğuna mebni mahsulatın bu sene-i mübareke de gerek Rumili ve gerek Anadolu ve Beserabya taraflarında bereketli olacağı gerçi delail-i kesire ile istidlal olunur ise de sebebi mezkûrdan dolayı zehairin fiyatı tenzil bulmayıp terakki eylemekte olduğu ve idare-i mahalliye için bu hafta fûruhat olunmuş olan hıntanın miktarı 40000 kiloya iblağ olunmuş olduğu halde buğdayın fiyat-ı cariyesi cinsine göre 21 kuruştan otuz bire kadar ve keزالık Kokoroz dahi cinsine göre 9 buçuktan 11 buçuğa kadar çıkıp el-haletü-hazihi Dersaadet'te dar-ı ambar bulunan buğdayın miktarı 60000 ve mısırın 20000 ve Kokoroz dahi 25000 kilodan ibaret bulunduğu istihbarat-ı vakıadan anlaşılmıştır.

“Hülasa-i Ahval-i Maliye ve Mesalih-i Borsa”

Umur-ı maliye-i umumiye ile borsa mesalihinin esbap-ı politika-i malumeye mebni geçen hafta dahi pek fena halde bulunmuş olduğu hafi değil ise de bu hafta esbap-ı mezkûraya memleketeyn dahi zam ve ilave kılınarak asakir-i şahanenin suret-i sahîhede aralara gireceği ara sıra şüyu buldurulmuş olduğundan ahval-i maliye-i umumiye ... olmaktan başka hatt-ı şiddet bularak ezhan-ı aimenin hal-i teşvişi terakki bulmuştur. Avrupa'da ve hususiyle Londra'da büyük tüccar ve banka ve sarraflardan iflas edenler eksik olmayıp telgraf vasıtasıyla ihbar olunmakta olduğu misalli Ağrav Masterman nam bankanın malumatına sekte götürüldüğü bir müddetten beri söylendikten sonra önu alınamayıp bu defa on sekiz milyon İngiliz Lirasına balığ olur. Duyunat ile iflasa çıkmış olduğu suret-i sahîhede ilan olunmuş ve mezkûr bankanın gösterebileceği karşılığı ne miktar akçeye balığ olduğu henüz malum değildir. Ol-vechle ızdırap-ı umumiyenin asar ve hamiyesi cihetiyle ve ahz ve itaca beyne'l-ihale-i emniyet günden güne münselip olduğundan herkes düçar-ı havf ve haras olarak yedinde bulunan sehm kâğıtlarını bozdurup para etmeğe müsaraat ve şitap etmektedir. Londra'da diğer bir büyük bankanın iflas etmek üzere bulunduğu haber verildiği misalli işbu buhran-ı umumi Fransa'ya dahi sirayet birle bu defa Paris'te bir büyük kumpanyanın iflas ettiği havadisat-ı ahiredendir. Ahval-i miktar-ı mesrudanın Dersaadet'te dahi ticaret ve maliyece sirayet ve su-i tesiri derkar olup bura tüccarlarından ve hususiyle manifatura ahz ve itasıyla meşgul olanlardan dahi hayli nefer-i duyunat-ı külliye ile izhar-ı iflas etmeğe mecbur oldukları misalli esham-ı umumiyenin dahi küllicek mah-ı Temmuz garesinde inkiza bulan kuponun ıskontosu bu hafta on beş kuruşa kadar çıkmış ise de müddet-i mezkûra hitamında bila-tecavüz iktiza eden faizin bi't-tamam hükümet-i seniyye tarafından tediye ve tesviye buyurulacağı suret-i teminiyede istihbar kılınmış olmağla mezkûr ıskonto sekize kadar tenzil ettiği umur-ı vakiyadandır.

İşbu iki yüz seksen üç senesi Muharrem'in yirmi beşinci cumartesi gününden Saferin ikinci cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatına mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	32 21	32 12	31 12	30 25	31 17	31 17
Öğle	32 30	31 26	30 26	31 30	31 25	30 38

Akşam	32 31	31 24	32 10	31 17	31 20	30 32
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------



“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tastir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:21 Safer:10 Sene:1283 “Cumartesi” Haziran-ı Rumi:11 Haziran-ı Efrenci:23

Takvim-i Ticaret işbu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmışaltı sene-i miladiyesi Kanun-ı Sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galata'da Gigork Bey'in hanında kâin mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı Lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı Lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ileride her gün çıkarılması mutasavvur olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir adet Osmanlı Lirasını eda edecek müşterilere fazla numeroları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticaret'e ilan derç ettiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret'te atede derci mutasavver olan ilan bahasına mahsûp olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsiat-i seniye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticaret'e mevât-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilan derci zımmında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve alelumum meriyyü'l-icra olan olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu görünen

bil-cümle ilanât ve matbuat ile beraber kezalik lede'l-hace nazar-ı hükûmette istiŖhat olunmak üzere icra olunacak kâffe-i matbuat ve ilanâtın işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticaret'e derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilanât-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesi idaresi yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkep olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil etmeğe müstahak olacak ve ilanât-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaret'in iki yüz elli nüshası Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

İlanât-ı Resmiye

Bundan aktem izhar-ı iflas etmiş olan bakkal Yuhari'nin mesalih-i vakıası bu defa komiteye havale buyurulmuş olan ve merkurumun alacaklıları merkuma altı sene mehel vererek kıta-i kondordato tanzim ve imza etmiş olup icra-yı derd-dest olmağla merkurumdan alacaklı olup mezkûr kondordatoya itiraz ve bir diyeceği olanlar tarih-i ilandan itibaren on bir güne kadar komiteye gelip beyan etmeleri ve andan sonra kimsenin vüruduna intizar olmaksızın kondordato mucebince merkuma ilam verileceği malum olmak için ilan-ı keyfiyete iptidar olundu.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

Bundan aktem vefat eden Mösyö Vansanz Yostiniyanti'nin umul-i metrukasına vekil nasb ve tayin olunduğu medan bi't-tefrik-i taksimine mübaderat olunmak için miras-ı mezkûrdan hak mütalebe edeceklerin Salı ve Cumartesi günleri saat beşten ona kadar Galata'da Helvacı sokağında 8 numeroda kâin Mösyö Bendeto Zukarelo mağzasına gelip ispat-ı müddei eylemeleri ve Dersaadet ve şark iskeleleri ve mağrip sevahilinde mukim ashap-ı matlıpe altmış ve Avrupa'da ashap-ı matlubeden hangi devlet-i memaliğinde ikamet eder olur ise olsun noksan ve Avrupa'nın haricinde bulunan ashap-ı matlube yüz yirmi gün işbu bin iki yüz seksen iki senesi mah-ı Haziran-ı efrencinin sekizinden itibar o adde tahsis kılındığı ilan olunur.

Vekil-i Miras

Feyora Vanteozoni

Mukim-i Dersaadet

Bir müddetten beri Ticaret Nezaret-i celilesine mülhak bulunmuş olan umur-ı Nafia Nezareti bu defa bila-ifraz tefriyatıyla beraber kapudan-ı sabık Devletli Halil Paşa Hazretlerine tevcih buyurulmuştur.

İzmir ile Kasaba beyinde işlemekte olan demir tariki memurlarından biri sıtma illetine müptela olmak mülasebesiyle muharen yerine biraderini bırakarak kendisi çekilmiş ve biraderi ise icap eden alayı muayene etmeyip vuku bulan ihmal ve tekasülünden naşi vapur arabalarından birisi hattından taşra çıkmış ise de lae'l-hamdü'l-mena bir güne sakatlık ve telefât vuku bulmayıp fakat arabaların birkaç saat tehir ve tevkif etmeyle kaza-i mezkûr savuşturulmuş olduğu ve memur-ı merkumun kumpanya tarafından şiddeten mücazat kılınmış olduğu İmparsiyal nam İzmir gazetesinde muharrer bulunmuştur.

Bursa ile kezalik Anadolu'da vaki Urfa tarafında küşat ettirilen telgrafhanelerde muharen elsene-i ecnebiye üzerine muhabereye beda ve şüru olunarak yirmi kelimedden ibaret bulunduğu halde Dersaadet'ten Bursa'ya gönderilecek tahrirat-ı telgrafiyeden otuz beş ve Urfa için olur ise dahi yüz otuz sekiz kuruş ücret alınacak olup miktar-ı kelimat-i mezburayı tecavüz eden mektuplardan dahi beher on kelime yahut küsür kelime için on kuruş zam ve ilave olunacağı bu defa Telgraf İdaresi tarafından neşr olunan ilandan anlaşılmıştır.

Pamuk ziraatının teshil ve tamimi mukaddes hayrıyla saye-i inayet vaye-i Hazret-i Tacdari'de kâffesi Memalik-i Mahrusa-i Şahane taife-i ziraine külliyyetli miktar pamuk tohumu tevzi buyurulduğu misalli yalnız Anadolu'da olarak ol-vechle mecane tevzi ettirilmiş ala Amerika pamuk tohumunun miktarı kırk beş bin kıyyeye baliğ olunmuş olduğu bu defa ihbar-ı sahiheden müsteban olmuştur.

Almanya'nın düvel-i mümtazelerinden olan Avusturya ve Prusya beyinde muharen harp ve cedelin vuku ilanı münasebetiyle kuvve-yi tarafiyenin mukayesesine medar olmak üzere beherinin nüfus-ı mevcudasıyla hal-i hazırda kullandığı kuvve-i askeriyesi ve heyn-i muharebe de sevk-i mareke-i cengin ve kıtal edeceği asker ve husuat-ı sairesi hakkında bazı malumat-ı muhtasıra itası münasip vakit ve hal görünerek şöyle ki umumen Avusturya Devleti'nin ahali-i mevcudiyesi otuz iki milyon ve pay-i tahtı olan Viyana şehrinin seknesi üç yüz elli yedi bin dokuz yüz elli yedi nüfustan ibaret bulunduğu

halde tebaası dahi muhtelifü'l-asl olarak Almanyalı ve Macar ve İtalyalı başlıca akvam-ı erbasından mürekkep bulunup varidat-ı seneviyesi 420 milyon Franga iblağıyla vakt-i hazırda 280000 nefer matuf askeri hey-n-i seferde dahi miktar-ı mezburu 700 bin nefere çıkarılarak Almanya'nın sair hükümet-i sagiresine nispetiyle meclis-i ittihat da dört reyi vardır. Prusya'nın ise geçen sene vuku bulan tahrir-i nüfustan anlaşıldığı üzere halisi on altı milyon dokuz yüz doksan bin iki yüz seksen iki ve makarr-ı hükümeti olan Berlin şehrinin dahi dört yüz yetmiş bin nüfustan mürekkep bulunduğu halde kâffe-i tebaası bir milyon nüfustan ibaret olan Poznan nam eyaletten başka bir cins ve nesilden eyyam salih ve salahta tevzif ettiği miktar-ı askeri iki yüz yirmi beş bin olup vakt-i seferde dahi dört yüz bin millet-i askeri tertip ederek Avusturya gibi encümen-i ittihat da dört reyi var ise de Almanya hükümetler nice mevki ve haysiyet cihetiyle ikinci mertebe de bulunarak Avusturya Devleti bu hususta kendisine tekaddüm ve tasavvur eder.

Kolera illet-i mahvfesinin Süveyş ve Mısır taraflarında mahv ve izale olunup İskenderiye tarafında sıhhat-ı umumiyenin merkez-i matlube de bulunduğu muharen ol-taraftan tevarüd eden ihbar-ı mesrat-ı bahşa-yı telgrafiyeden olmağla geçenlerde Dersaadetçe ittihazı lazım gelen tedabir-i şedide-i tahfiziyenin tahfif kılınacağı memul bulunmuştur.

Petersburg şehrinin ahalsi sene-i haliye-i miladiyenin mah-ı Kanun-ı Sanisi garesinde beş yüz otuz dokuz bin yüz yirmi iki nüfustan ibaret bulunup miktar-ı nüfustan 413443 nefer-i zukur ve 225679 nüfusu dahi nas bulunmuş olduğu icra olunan tahkikat-ı istatistikiyeden anlaşılmıştır. Nezd-i erbap-ı ticarete setir olmadığı üzere fildişinden müteadit eşya imal olunup bundan her memlekette külliyetli miktar kullanılmakta olduğu gibi Amerika'da Şefild nam şehrin civarında yalnız bir fabrikanın bu makule-i mesnuat için sart ettiği fildişinin istihsal ve tedarik için senede yirmi bin filin sayd ve katl olunması lazım geldiği ve hayvanat-ı mezkûra ise süratle çoğalamamak münasebetiyle muharen miktarı ziyade nakise bulmuş olduğuna mebni öyle gider ise yakınlarda fildişinin yerine kullanılabilmek ve hususiyle bilardo oyununda müstamel kileler inşa ve imaline salih olmak üzere usul-i kimya vasıtasıyla diğer bir madde-i mahlutanın ihtirai-i icadına muvafık olabilecek olan zata mükâfat ita olunmak üzere Amerika tüccarlarından birisi bu defa bin İngiliz lirası tahsis ve tayin etmiş olduğu mestur-ı sahaif-i evrak-ı havadis bulunmuştur.

Merkez-i ticaret-i cihan olan Londra şehrinde malumat-ı tüccariyenin ne derece-i garibeye isal olduğuna kesp-i itla olunabilmek üzere geçen altmış sene-i miladiyesinde şehir-i mezkûr limanca vuku bulan ihracat ve ithalatın takriben on bir bin milyon franga baliğ bulunmuş olduğu halde miktar-ı mezkûr dört milyon frank memalik-i saireye ihraç olunan İngiliz emtiasından ibaret bulunup iki milyon frangın Fransız emtia ve mesnâtıdır. Neşait ederek Fransa'ya gelmiş olan İngiliz malının iki yüz yirmi altı milyon frangı tecavüz etmediği ve sene-i mezkûra zarfında hatt-ı Mısriyye'den İngiltere'ye irsal ve ithal olunmuş emtia-i mütenevviyanın beş yüz kırk beş milyon frank miktar-ı cisminde baliğ olmak münasebetiyle memalik-i Amerika'dan gönderilmiş olup yalnız beş yüz kırk milyona iblağ olunmuş olan miktar-ı emtiadan ziyade bulunduğu ve ihracat-ı mezkûranın baki miktarı Rusya ve Almanya ve Flemenk ile memalik-i saire emtiasından ibaret bulunduğu zikr ve beyanı münasip görülmüştür.

Prusya Devleti dâhilinde mevcut olan kurşun madenlerinin nüfusât ve kesretçe tevfiği müsellemler olduğu halde muharebe esnasında maden-i mezkûra da memalik-i saireye kurşun ihraç ve fûruhat olunmak keyfiyeti devlet-i meşarûn-ileyha tarafından memnuiyet tahtında konulacağı mestur evrak-ı havadistir.

Levand nam Nemçe vapur kumpanyasının geçen Mayıs-ı efrenci yirmi dokuzunda Tiriste'de ruyet ve tanzim olunan altmış beş sene-i miladiyesi muhasebatından müddet-i mezkûra zarfında kumpanyanın makbuza-ı umumiyesi dört milyon yüz yetmiş bine baliğ olup bad-ı tenzil mesarif temettuat-ı vakıanın miktarı takriben bir milyon yüz yirmi bir bin florinden ibaret bulunmuş olduğu halde sene-i sabıkaya nisbetle temettuatça üç yüz kırk bin florin fazla ettiği tebin ve tahkik eylemiştir.

Halep ticaretçe geçen seksen senesi gayet müsait olmuş olup müddet-i mezkûra tarafında Halep'in gerek ihracat ve ithalatı fevkalade tezayüt bularak memalik-i saireden ithal olunan emtianın miktarı dört milyon otuz iki bin İngiliz lirasına baliğ ve miktar-ı mezkûrdan iki milyon küsur İngiliz lirası İngiltere emtiasına ait bulunduğu halde sene-i sabıkanın en uygunu ad olunan yetmiş yedi senesine nisbetle mebhûs-ı anı olan senenin ihracatı üç misli kadar terakki bulunduğu ihracat dahi yetmiş senesine nisbetle tazâif bularak altı yüz otuz beş bin beş yüz İngiliz lirasına iblağ birle bundan yalnız İngiltere'ye gönderilen malın bahası doksan beş bin dört yüz kırk dört bir liradan ibaret bulunduğu

halde müddet-i mezkûra zarfında Halep'in iskelesi olan İskenderiye'ye emtia yüklü olarak muvasalat eden yalnız İngiliz gemilerinin miktarı elli üç kıta olup ithal olunan otuz dört bin balya manifaturadan dahi otuz bin beş yüz kıtası İngiltere'ye ait bulunmuş Amerika Muharebesi münasebetiyle ol-esnada pamuğun fiyatı fevkalade derece de tezayüt bulup Halep taife-i zirai sair her türlü ziraatı terk birle müstekalen pamuk ekmesiyle meşgul olunan ale'l-muted zer olunan arazinin üç mislinden ziyade pamuk ziraatına tahsis kılınmış olduğundan ahali-i memleketin işbu ticaretten mebalîğ-i külliye temettü ederek sene-i mezkûranın yalnız mah-ı Mayıs zarfında otuz iki kıta İngiliz sefaini vasıtasıyla on iki balya pamuk ihraç olunarak sene-i mezkûra da Halep ve Adana ve Maraş sancaklarından memalik-i ecnebiyeye fûruhat olunmuş pamuğun miktarı doksan iki milyon kuruşa baliğ olduğu halde bundan yalnız yirmi iki bin kuruşu Halep sancağı ahalisinden alınmış ve yetmiş dokuz senesinin pamuğu gerçi iki yüz on bir milyon dokuz yüz bin kuruşa reside olmuş ise de buna nisbetle seksen senesinin pamuk ticareti dün görüldüğü pamuk fidanlarına ol-esnada müstavli olan bir nev kurdun iras ettiği mazarrat-ı külliyesinden neşait edip şöyle ki ovaları iki yüz seksen üç bin dönüm arazinin yetmiş bin balya pamuk verdiği derkar iken mezkûr hastalık cihetiyle seksen senesinde yedi yüz bin dönüm arazi ancak altmış beş bin balya pamuk hâsıl edebilmiştir. Bir müddetten beri pamuğun bahası ziyade tenzil ettiğinden geçen sene hâsıl olan pamuğun hayli miktarı satılmadığı gibi bu senenin pamuk mahsulatı dahi pek fazla olmadığı imare-i hazıradan anlaşılabilir pamuktan sonra Halep'çe ehemmiyeti olan şey yapak olup ale'l-vechel-tahmin senevi yirmi üç bin balya hâsıl ve tüccara fûruhat ile Avrupa'ya gönderilir ise bunun suret-i istihsaliyle Halep iskelesine kadar naklinde müşkülât-ı adide olup yapağın mübaya olunduğu bedevi arabaların şeyhlerine tüccar tarafından verilen atiyeler kalkıp bunların meskenleri olan Halep ile Acemistan Körfezi beyrinde vaki sahralardan Halep'e ve Bağdat'a kadar muntazam yollar yapıp vesait-i nakliyece teshilat gösterilecek olur ise yapağın nakli şimdiki halde tahtında bulunduğu envai hatır ve müşkülattan kurtarılıp miktar-ı mezkûrun iki misline dest-res olunacağı gibi fiyat cariyesi dahi nasfına tenzil edeceği ve arasta-i kayd şübhe bulunmuştur. Üçüncü mertebede gelen meta dahi mazi olup Halep sancağında hasıl olmadığı halde Diyarbakır ve Maraş ve Ayntap sancaklarından nefsi Halep'e celp birle Liverpool Marsilya ve Tiriste taraflarına gönderilir. Halep'in elviyet-i saire-i şahane ile olan ticaret bahsine gelince ol-vechle sene-i mezkûrada Halep'ten çıkan emval ve emtianın

miktar-ı bedeli beş yüz altı bin altı yüz kırk dört İngiliz lirasına baliğ olup yalnız Erzurum'a yirmi milyon kuruşluk ağnam gönderilmiştir. Halep'in yerli akmeşesi dahi meşhur ise de bir müddetten beri memalik-i şarkça Avrupa manifaturasına itibar olduğundan akmeşe-i mezkûranın revacı günden güne hıffet bulup mündefi olan Şam vukuatında oraca hayli fabrikaların ahrak ve harap olunmuş olması üzerine ol-esnada Halep'te imal akmeşe hakkında bazı mertebe-i keremiyet hâsıl olmuş ise de muharen yine hal-i sabıkana rücu ettiği ve Halep'in ehemmiyet-i ticariyesine nazaran muamelat-ticariyenin teshili zımmında bir banka teşkil ve tesis olunacak olsa ahz ve itaca menafi-i adideyi müstevcip olacağı şan ve keman kabul eden mevattan bulunmadığı Levand Herald nam gazetesinde bu defa derç olunmuş bir kıta layihanın hülasa-i mealinden istinbat kılınmıştır.

“Hülasa-i Muamele-i Ticariye”

Dersaadet sene 1282 Haziran 10

Malumat-ı ticariyenin bu hafta dahi hal-i sükûnet-i sabıkasında baki bulunmuş olmak cihetiyle umumen emtianın fiyat-ı cariyelerine asla tagyir ve tahvil vuku bulunmayıp bazı mertebe-i terakki baha ile fûruhat olunmuş takriben bin beş yüz kantar şeker ile bir miktar pirinçten başka külliyetli olarak hiçbir şey alınıp satılmamış birkaç günden beri hububat ve kahve ve şeker gibi emtia ile eşya-yı sına-i sairenin buraca miktarı ve vakitli derkar ise da gerek nükudun nadiratı ve gerek ahz ve itaca büyük tüccar tarafından ale'l-muted gösterile gelen teshilatın gavail-i malumaye mebni adem-i araiyesiyle emniyet-i umumiyenin celp ve ref sebebiyle fiyat-ı emtia asla terakki ve tezayüt bulamadığı misalli ahval-i hazıra-i alimi müstelzim olan müsail-i malume def ve bir taraf olmadıkça ahz ve itanın dahi işbu ... kesaddan reha olup da keremiyet ve ehemmiyet-ı sabıkasını kesp edebileceği memul olunamaz. Bu hafta zarfında güçlü olarak Hükümet-i Seniyye tarafından hayli miktar kurşun mübaya olunarak bedeli eski ve asla işe yaramaz pirinç toplarıyla tesviye ve tediye olunmuştur. İhracat dahi kezalik hal-i sükûnette bulunup fakat yapak bazı mertebe aranılıp biraz şey satılmış ise de haririn mahsulat-ı atisi hakkında tevarüd eden havadis yek diğerine külliyen mabeyn ve muhalif bulunup Bursa'da vaki bazı kara-i malumede ipliklerin arzu olunacak halde bulunduğu mekatip-i adide ile tasdik olduğu halde diğer taraftan bilakis ipek böceklerinin dallara hayn-ı suudunda ol-tarafça

vuku bulan âdem-i itidal heva hasebiyle mahsulat-ı müterakibenin kâffesi bozulduğu haber verildiği misalli zer olunmuş Japonya pamuk tohumunun meth ve vasf olunduğu kadar asar-ı hüsnası görülemeyip yerli tohumunun daha ziyade mahsulat vereceği karina-i ahvalden anlaşılaraq afyon hakkında gelen ihbar dahi gayr-i muvafık olduğu halde adi-i senelerde alınan mahsulata nisbetle bu sene ancak salt mahsulat alınacağı kemal-i teessüf ile istidlal olunmakta olduğundan müttai-i mezburun bahası muharen terakki bulmuştur. Bu hafta Karadeniz'den bu tarafa hayli hububat vürud etmiş ise de bunların cüzi miktarı sarfiyet-ı mahaliye için tevkif olunup küsürü İtalya canibine kalanı Dersaadet dakik değirmenler ile bazı civar-ı mahallerden elli bin kilo kadar hınta mübaya olunmuş olduğu halde alan Dersaadet'çe dar-i ambar bulunan buğdayın 130000 ve mısır buğdayın 30000 ve şairin dahi 20000 kilodan ziyade bulunmadığı ve muharen esen lodos rüzgârlarıyla Haliç Dersaadet'e gerçi miktar-ı külli tehi kimler muvasalat eylemiş ise de bilcümle sefaînin ve hususiyle bitaraf devletler sancağı altında bulunanlarının nevli asla tenzil etmemiş olduğu istihsal olunan malumat-ı muhakkakaden bulunmuştur.

“Hülâsa-i Ahval ve Mesalih-i Borsa”

Ahval-i maliye-i haziranın afk-ı ... ve ızdırabına salah-ı bahş olacağı merkezde bu hafta memalik-i sairede olduğu gibi bu tarafta dahi bir takım havadisatın neşriyle bazı ıslah-ı hal emareleri görünmüş ise de bu havadisatın külliyyen esastan ari olup fiyat-ı eshamın terakkisinde menafî memulesi olan Gerve tarafından mahsusen neşr ettirilip şaiyat-ı muteda kabilinden bulunduğu derkar olmağla umur-ı maliye malum olan hal nam-ı vafık-ı sabıkandan kurtarılamayıp ve ashap-ı eshamın ekserisi işbu ahval fevkalade de malumat esham hususunda sair vakitlerde ittihaz olunan kaide-i temilata asla riayet etmeyerek Bursa'ca ettikleri muamelatlarını eshamın ileride dahi ziyade tenzil-i fiyat edeceği efkârıyla icra etmekte bulunmuş ve nasiya-i ahvale bakılsa tenzil tarafı olanların itikadına takviyat verecek esbap bulunacağı derkardır. Muamelat-ı cariyesine sekte ve hâle geldiği bundan evvelki nüshada betan olunup İngiltere'nin meşhur bankalarından madud olan Azav Masterman nam bankanın açığı tahminen on altı- on dokuz milyon İngiliz lirasına baliğ olduğu gerçi bu hafta gelen havadisten anlaşılmış ise de mezkûr bankanın en cesim şubeleri Paris ve Hindistan ve Avustralya taraflarında bulunduğu mebni şub-ı mezburanın muhasebatı görünüp divanat-ı vakıalarının neden ibaret olduğuna malumat-ı dakike kesp olmadıkça marû'l-zikr bankanın divanat-ı umumiyesi bir suret-i sahihe de

bilinemeyeceği bedihidir. İşbu bankanın açığına karşılık olmak üzere matlubatı bulunup hissedaranın dahi hisse bedellerinden yalnız yirmi beşer lira bediye etmiş olduklarından gerek bunun ve gerek sair muvakkaten fa-yı divandan münkati olmuş olan büyük bankaların kaffesi yakınlarında umur-ı muhtelifelerine intizam verip üzerine muses olmak üzere müceddeden teşkil ve icra-yı malumata şüru edecekleri melhuzdur. Vilayet-i Celile-yi Mısriye tarafından muharen icra olunan istikrazın yüzde seksen buçuk hesabıyla Avrupa tüccaran-ı muteberanından iki zat tarafından temin olunup teminat-ı kâfiye tahtında bulunduğu malum ise de fakat bu aralık Avrupa'ca esham ve kavain-i sairece umumen olan fenalığın eseri olmak üzere istikraz-ı mezburanın dahi yüzde altmışa kadar düşmüş olduğu mervidir. İstikrazat-ı hariciyein tesviye-i faizi zımmında Hükümet-i Seniyye tarafından bura sarrafanıyla muharen akd ve icrasına teşebbüs olunan istikrazın bu defa suret-i katiyede yetmiş olduğu gibi divan-ı umumiye eshamının faiz kuponu dahi yüzde on iki kuruştan aşağı iskonto ile şimdilik satılmadığı derkar ise de bunun dahi vakt-i muayininde tamamen tesviye buyurulacağı vuku bulmakta olan mezkûre-i icabiyenin nice-i hüsnasıyla tasdik olunmadığından doğrusu bunca gavail esnasında divan-ı mezkûranın dahi müddet-i muayenesinde tediye olunması hususunda taraf-ı Hükümet-i Seniyye'den himmet buyurulan mesai-i meşhude memnuniyet ammeyi müstelzim olur mevaddandır.

Tenzil-i fiyat esham hakkında bu hafta ile geçen hafta fiyatları beyninde olan fark pek cüzi bir küsürden ibaret olduğu halde derç olunan cetveldin müsteban olduğu misalli merver eden işbu sekiz gün zarfında kambiyoça hiçbir muamelat-ı cismiye vuku bulmayıp ancak dünkü gün fiyat-ı meskukattan miktar sükut bi'l-müşahede İngiliz lirası yüz on bir kuruş otuz paraya iken on beş paraya kadar tenzil etmiş olduğu istihsal olunan ihbar- sahiheden bulunmuştur.

İşbu bin iki yüz seksen üç senesi Saferin üçüncü cumartesi gününden mah-ı mezkûrun dokuzuncu cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatına mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	30 28	30 10	30 14	30 28	30 12	30 6
Öğle	30 30	30 17	30 30	30 20	30 15	30

Akşam	30 27	30 12	30 25	30 22	30 15	30 5
-------	-------	-------	-------	-------	-------	------



“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tastir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:22 Safer:17 Sene:1283 “Cumartesi” Haziran-ı Rumi:18 Haziran-ı Efrenci:30

Takvim-i Ticaret işbu bin iki yüz seksen iki sene-i hicriyesine müsadıf olan bin sekiz yüz altmışaltı sene-i miladiyesi Kanun-ı Sanisinin yirmi ikisinden itibaren şimdilik haftada bir kere yani beher cumartesi günü Galata’da Gigork Bey’in hanında kâin mahal-i mahsusasında neşr olunur: Dersaadet için bahası: Bir seneliği bir Osmanlı Lirası: Altı aylığı yarım Osmanlı Lirası: Üç aylığı otuz kuruştur: İşbu gazetenin yakında haftada iki defa ve ileride her gün çıkarılması mutasavvur olduğundan tarih-i mezkûrdan itibaren üç mah zarfında bir seneliğinin bahası olan bir adet Osmanlı Lirasını eda edecek müşterilere fazla numeroları bir sene müddet-i mecane-i tevzi olunacaktır: Bir nüshanın bahası iki kuruştur: Takvim-i Ticaret’e ilan derç ettiren kimesnelere ilanlarını havi olan nüshalar altmışar paraya verilecektir. İlanat-ı nizamiye ve hukukiyenin bahası nizamnamenin sekizinci maddesinde musarrahdır. İlanat-ı adiyenin beher satırından üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret’te atede derci mutasavver olan ilan bahasına mahsûp olmak üzere ber-vech-i peşin yüz yirmi kuruştan ziyade eda etmiş olanlara balada zikr olunan ilan bahasından yüzde yirmi tenzil olunacaktır.

Makrun-ı müsiat-i seniyye buyurulmuş olan işbu gazetenin nizamnamesince imtiyazıdır.

Takvim-i Ticaret’e mevât-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanların derci zımmında resmi gazete nazarıyla bakılacağına ve diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacağına bit-ticaret ve bahriye vesair kanunname ve nizamnameleri ve alelumum meriyyü’l-icra olan olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mucibince lüzumu görünen

bil-cümle ilanât ve matbuat ile beraber kezalik lede'l-hace nazar-ı hükûmette istiŖhat olunmak üzere icra olunacak kâffe-i matbuat ve ilanâtın işbu gazeteye derci lazımeden olacaktır. Takvim-i Ticaret'e derci lazımeden olduğu halde sair surette neşr olunan matbuat ve ilanât-ı devlet-i hükûmetleri indinde makbul ve muteber tutulamayacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesi idaresi yazısı Türkçe olup otuz harften mürekkep olacak beher satır için yine altmış para ahz u tahsil etmeğe müstahak olacak ve ilanât-ı mezkûra laakall altı satırdan ibaret bulunacaktır.

Takvim-i Ticaret'in iki yüz elli nüshası Dersaadet'te ve taşralarda vaki hükûmet mahalleriyle mahkemelerinin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir.

Mebda-i saadet-i hal mülk ve millet ve menşe-i ümrani iklim-i saltanat olan cülus meymenet-i menus Hazret-i Padişahi'nin sene-i şemsiye itibariyle ruz-ı meserret-i efruzı bulunan Ŗehr-i haziran Ŗevk-i resanın on üçüncü günü Ŗeref-i ifza-yı hülul ve bu cihetle ifa-yı merasim ve ubudiyet ve eda-yı levazım Ŗadümanı ve mesrete müşaberat olunmak avan-ı sürur ıyani duhul eylemiş olduğundan Ŗehr-i hal-i Saferü'l-Hayrın on ikinci Pazartesi günü ve kala-yı feham-ı memurini kiram ve ... Hazret-i Mabeyn-i Hümayun canip-i mükarim calibinden Azimetli bi-kemal-i huşu ve ical ve caibe-i tebrik ve ...bila ifa rikab-ı resm-i alisini icraya mübaderat ve müteakipen nezd-i Saltanat-ı Seniyye de düvel-i mütehabe tarafından tebrik edilmiştir.

Senşene-i kadime-i müstahseneden olduğu üzere beher sene-i cedide hululünde Velinimet-i Padişaheden Penah-ı Efendimiz Hazretleri envâr-ı teŖrif füyûzat-ı terdif tacdarileriyle Babıalilerini tenvir buyurmakta olduklarına ve bi-limanü'l-saadet sene-i hicriyenin bin iki yüz seksen üç senesinin duhulüyle kesp-i meserret olduğuna mebni geçen çarşamba günü bi-kemal şan ve Ŗevket Babıalilerini bi't-teŖrif mukaddem-i mükeram-ı tevâm-ı mülukaneleriyle daire-i mahsusa-i hümayunları iktisap-ı Ŗeref ve mefhuret ve kela-yı feham ve huzur-ı muted olan zevat-ı kiram hazret-i mazhariyet didar-ı Ŗerefdar cenab-ı Ŗehriyariyle takiyye deyda-i ubudiyet eylemiş ve Ŗayan buyurulan müsaite-i seniyye vezirine geçen sene zarfında ruyet ve icra olunan mevad-i mühimmeye dair huzur-ı Ŗevket mevfur-ı hüsrevanede kıraat olunan mazbatanın istimaine sezavar-ı rağbet ıslah-ı ahval mülk ve bilad ve istihsal-i esbap-ı asayiş ve refah-ı ibad-ı aktem emel-i mafiü'l-bali padişah muadelat-ı mutedleri olduğuna dair karihaü'l-ham sıhha-i

mülktarilerinden bir nutuk-ı mahsus belagat-ı husus iradine-i eydirigi-i merhamet buyurulduktan sonra avdet-i seniyye-i Cenab-ı Şahinşahi şeref vuku bulunmuştur.

Memalik-i Mahrusa-i Mülukane'de hudud-ı telgrafiyenin miktarı sinin-i ahire zarfında üç misli derecesine reside olup alan derd-dest inşa bulunarak an-i karib küşat-ı müsemmin olan tellerden başka hudud-ı mevcudanın on üç bin yedi yüz elli yedi kilo metre mesafeye havi ve işlettilmekte ve alan tellerin miktarı yirmi sekiz bin yüz on beş metre tulunda bulunduğu halde el-haletü-hazihi icra-yı muhaberat eden telgraf-ı mevkuflarının adedi yüz otuz beş olup bunlardan bazısı muhaberat-ı dahiliye ve bir miktarı dahi hıdmet-i ecnebiyeye tahsis bulunmuş olmasıyla telgraf cihetiyle Devlet-i Aliyye'nin doğrudan doğruya karadan Avusturya ve İtalya ve Memleketeyn ve Sırbistan ve Yunanistan ve Mısır ve İran ve Hindistan ile icra-yı muhabere birle tahtü'l-bahri olarak Boğaziçi ile Çanakkale ve Tuna Nehri'nde temdit ettirilmiş olan telgraf tellerinin miktarı dahi takriben altı bin kilometre tulunda bulunarak malumat-ı ticariye ve umumen münasebet-i ahalinin suhulet ve sürat-ı icrasıyla kesp-i terakki eylemelerine bir vasıta-i garibe olan telgraf hususunun kalemler ve Saltanat-ı Seniyye'de yevmen ve ... merkez-i matlube isali zımmında ıslahat-ı mukteziyenin ittihaz ve ithaline müdavemet olunmakta bulunmuştur.

Bilcümle memalik-i muhtelifde de mevcut altın madenlerinden külçe olarak ihraç ettirilmiş olan altın kezeran eden altmış dört sene-i miladiyesinde sekiz yüz yetmiş beş milyon frangı müteceviz olup miktar-ı mezkurdan yüz otuz milyonu Rusya memleketinden ve otuzu Afrika'dan ve iki yüz on ikisi Avustralya ve Zelanda-i Cedide ve takriben seksen milyonu Çin ve Tibet memleketinden ve kırk beşi Amerika-yı Şimali ve hususiyle Kolombiya'dan ve iki yüz kırk Memalik-i Müctemia-i Amerika'dan ve iki yüz milyonu Meksika'dan ve on beş milyonu dahi Brazil memleketinden ihraç olup memalik-i saireden hasıl olan altının miktarı cüziyet kabilinden bulunduğu halde altmış beş sene-i miladiye zarfında çıkarılan altın ise miktar-ı mezkuru tecavüz edip bu ise müddet-i mezkura esnasında müteadid makineler ihdasıyla edvat-ı mezkuranın muktema alet-i lazimenin adem-i vücudu terk ve tatil kılınmış bir takım altın madenlerinde muharen istimal kılındığından neşet etmiş olduğu ve araste-i şan ve şübhe bulunmuştur. Gümüşün dahi miktarı terakki ve tezayüt bulup şöyle ki Amerikadan tahminen otuz beş kırk milyonluk ve Meksika'dan yüz yirmi beş ve Peru ile Şili memleketinden yirmi beşer

milyonluk ve Brezi'lden yirmi bir ve Çin ile Tibet memleketinden altmış ve Japonya'dan otuz ve Avustralya'dan on beş milyon ve İspanya'dan dahi yirmi beş milyonluk gümüş çıkarılmış olmağla müddet-i mezkura esnasında beyne'n-nas mevki-i tedavüle konulmuş olan altın ve gümüş miktarının bin iki yüz yirmi franga iblağ olunmuş olduğu derkar ise de mübalağ-i mezkuranın ekser miktarı Çin ve Hindistan'dan iştira olunan emtiaya bedel olmak üzere yine memalik-i mezkuraya avdet ettiği misalli altının dahi Hintliler indinde makul ve ercah tutulup ekseriyen gümüş sikkesine rabet-i mahsusaları bulunduğu malum olduğundan gerçi altın ve gümüşçe Avrupa'da fevkalade imtila müşahede olunamamış ise de mamafih teksir-i umumen daire-i muamelat-ı ticariyenin tevsini müstevcip olduğunu umur alınan tahrirata nazaran Belgrad Muhafızı Saadetli Ali Paşa Hazretleri mukteza-i kardane ve darayet-i zatiyeleri üzere umur-ı memurasında kemal-i müdaberane hareket ve cümle ile hüsn-i emir ve ülfet ederek herkes kendisinden memnun ve bu vesail ile sarb-ı idaresinin mefhumuna derkar olan sıdk ve hürmet kadimesini bir kat daha ... muvafık olduğu gibi Belgrad Kalesini tathir ve derununda pek güzel bahçeler inşa ettirmiş olduğundan seyir ve temaşasıyla ahalinin iktisap eylediği huzuz ve minnet ve semere-i iktam tamlarıyla asker-i şahane hastahanesinin derece-i netafet ve letafetiyle saye-i inavet vaye-i Cenab-ı Mülukane de bimeranın mertebe-i huzur ve istirahatleri hakikaten ne kabil ve tarif işaret bulunduğu misalli meşarün ileyha hazretleri ikmal-i levazım-ı insaniyet niyet-i hayriyesiyle kalaa derununda zabitan-ı askeriye mahsus üç odadan ibaret bir daire-i cemiyet tedarik ve tertip ve şu odaların birisini kıraat ve diğerini müsahata tahsis iderek kıraat odasında Türkçe ve Sırp ve Fransız ve Alman gazeteleriyle sair bazı kitap ve evrak mevcut bulunduğu cihetle cümle tarafından teşekküren leyl ve nehar tezayüt eyyam-ı umur-ı şevket Hazret-i Padişahi tekrar olunmakta olduğu anlaşılmıştır.

Bazı gazetelerde görülen ilanatta Cidde ve ol-havalide kolera illetinin zuhuruna dair havadisata mebni sevahili-i Mısriyye'den tevarüd edecek sefinin Kala-i Sultaniye ve mahal-i sairede on beş gün karantina beklettirilmesiyle usul-i tahaffuziyeye riayet olunması kararlaştırılmış olduğu halde bu kere usul-i mezkuranın tadiliyle badema yalnız üç gün karantina beklettirileceği Dersaadet Karantina İdaresinden ihbar olunmuş olduğu görülmüş ham olsun işte bundan haval-i mezkurada illet-i mezkuradan eser olmadığı müstedlil bulunmuştur.

Kavanin-i ticaret-i malumelerinden ve Fransa tebaasından Mösyö Nat Galata-i Borsasında kavanin-i mezburaya dair evkat-ı muayenede bir ders-i umumi küşat ve takrir etmek niyetinde bulunduğu halde Borsa İdaresine memur olan tüccaran-ı muteberan tarafından ise bu babda icab eden ruhsat kendisine bu defa ita olunmuş ve ilm-i mezburun umumen herkese ve hususiyle muamelat-ı tüccariye ile meşgul olan zevat beyninde neşr ve tamimi keyfiyetiyle Fransa'nın meriyyü'l-icra olan ticaret kanunnamesinde çind seneden beri arz olan tadilat ve tağirat- adedenin Dersaadet'çe dahi herkese efham-ı ticaretce menafi keşide-iyi mucib olacak mevattan olunmuş olmasıyla işte ilmiyatının malumat-i ticariyeye ziyadesiyle faitesiyle olduğu gibi umumen hukuk-ı nası ve bi'l-hisse hukuk-ı milel hakkında dahi tesirat-ı hasenesi derkar olan böyle bir ilm-i nafianın intişarı zımminında tüccaran-ı muma-ileyha tarafından kemal-i himmet ve müsaraatla muma-ileyh-i mezyunata gösterilen teshilat ve himem-i faika kendisinün memnuniyet-i kamilesini müstevcip olmağla ... ifa-yı teşekkür ve mahmudata bi'l-iptidar birinci dersin yevm ve saati yakınlarda umuma bildirileceği muma-ileyha tarafından beyan ve ilan kılınır.

“Hülasa-i Ahval Muamelat-ı Ticariye ve Fiyat-ı Hazıra-i Emtia”

Dersaadet fi 16 Safer sene 283

Taşra ticaretinin dolap-ı dad-ı vestte gördükleri durağanlığın devam edeceğini his edip bi'z-zurura şu aralık mübaya-i emvale mübaşerat etmeleri pazar ahz ve itaya bazı mertebe revaç gelmesine badi ve taayyünat-ı askeriye için canip-i Hükümet-i Seniyyeden hayli erzak ve dakikin mübaya olunması dahi zehair fiyatının terakkisini mevdi olmuştur. İran ve Gürcistan'a gönderilmek üzere bir miktar toz şekerinin mübaya olmasından dolayı şekerin fiyatı cüzice tezayüt etmiş idi ise de müteakipen dört bin kantar şeker vürud eylediğinden hal-i sabıka tenzil etmiştir. Cins-i alasından Flemenk şekerinin beher kantarı 250 den 255 kuruşa ve cinsi evsatı 246 dan 248 kuruşa ve Fransız afk-ı kilo şekerinin kantarı 260 dan 265 kuruşa kadar satılmaktadır. Bu hafta zarfında kahve müşterisi az olduğundan Riyo kahvesinden cins-i alasının yüz kıyye olmak üzere beher çuvalı 1020 den 1050 kuruşa ve aşağı cinsinden 880 den 960 kuruşa olarak yedi yüz çuval kadar ancak furiyat olunmuştur. Kalay çubuğunun beher kantarı 680 den 700 kuruşa ve pirince dair alışveriş oldukça devam üzere olduğundan İtalya pirincinin ala cinsinden yetmiş sekiz kıyye olmak üzere beher çuvalı 48 den 50 franga ve cins-i evsatı 44 den 46 franga ve

İngiliz pirincinin beher çuvalı 215 den 220 kuruşa ve Mısır pirincinin kıyyesi üç kuruş otuz paradan üç uruş otuz beş paraya kadar ve Sibir yağının kıyyesi 11 kuruş on paradan 11 kuruş otuz paraya ve Meskoton yağının kıyyesi 6 buçuktan 7 kuruşa kadar satılmaktadır. Baharata dair olan ahz ve ita- cüziyat kabilinden olduğundan siyah biberin kıyyesi beş buçuktan altı kuruşa ve kırmızıbiberin kıyyesi beş kuruş otuz paradan altı kuruşa kadar ve kuru karanfilin kıyyesi altı kuruşa kadar fūruhat olunuyor. Boyaların bey ve şırası olmadığından baharat gibi tenzilde ise de fiyat-ı mevzuası ber-vech-i ati beyan olunur. Şöyle ki ala çividin kıyyesi 110 dan 130 kuruşa ve ednası 50 den 65 kuruşa kadar ve kırmızın cins-i alasından beher kıyyesi 60 dan 65 kuruşa ve siyah kırmızın kıyyesi 50 den 55 kuruşa ve karışık kırmızı 40 dan 50 kuruşa kadar ve Amerika romu beher beş yüz dirhemlik şişesi sekizden sekiz buçuk kuruşa ve İngiliz romu dokuzdan dokuz buçuk kuruşa ve Amerika ispirosunun kıyyesi beş kuruş on paradan beş buçuk kuruşa ve Tiriste ispirosunun kıyyesi dört buçuk kuruştan dört kuruş otuz paraya kadar verilmektedir. Çay alışverişi durağandır. Yani Hongonk çayının kıyyesi 23 den 27 kuruşa ve Pekin çiçek çayının 50 den 60 kuruşa ve Tiriste çileğinin çeşitli aralık beher sandığı 170 den 185 kuruşa fūruhat olunmaktadır. İdare-i mahalliye ve sevahil-i Bahr-i Siyah için hayli vapur gümrüğü satılmış olup Nivkasıl vapur kömürünün tonilatosu 37 den 37 buçuk şiline ve Kardif vapur kömürünün tonilatosu 35 den 36 şiline ve İspanya kurşununun beher kantarı 150 den 160 kuruşa ve temür hırdavatın birinci numerodan on ikinci numeroya kadar beher kantarı 165 den 170 kuruşa ve tenekenin iki sandığı 340 dan 350 kuruşa ve tahta olarak bakırın kıyyesi 16 buçuktan 17 buçuk kuruşa ve Moskov demirinin kantarı 110 dan 113 kuruşa ve İngiliz demiri envainin beher kantarı 66 dan 68 kuruşa ve çemberlisinin kantarı 68 den 70 kuruşa ekser-i imaline mahsus demirin kantarı 72 den 74 kuruşa ve karfiçe çivisinin fiçısı 92 den 102 kuruşa ve Anarson Esirmaçat mumunun on bir kilo gramlık sandığı 117 den 120 kuruşa ve on bir buçuk kilo gramlık sandığı 121 den 123 kuruşa ve Fransa'nın on iki kilogramlık sandığı 126 dan 130 kuruşa ve Viyana Espirmaçat mumunun kıyyesi 17 den 17 buçuk kuruşa kadar satılmakta bulunmuştur.

Bu aralık Dersaadet'ten ihracat-ı emtiaya pek de ehemmiyet olmayıp hatta pamuk fiyatının düşkünlüğü cihetiyle yedlerinde bulunan tüccarın bazıları satışa rağbet etmeyerek mevcut pamuğu hıfz etmekte bazıları dahi kendi hesaplarına Avrupa'ya irsal eylemekte olup fakat idare-i mahalliye için yüz balya kadar pamuk satılabilmektedir. Pamuğun fiyat-ı

hazırası güveninkinin beher kıyyesi 12 buçuktan 13 kuruşa ve ednanın 12 den 12 buçuk kuruşa ve Gürcistan ve İran'ın 10 dan 10 buçuk kuruşa ve Balıkesir'in 9 buçuktan 10 kuruşa kadar olup yün fiyatına gelince şu aralık cüzi-i revacı olduğundan temiz yünün beher kıyyesi 14 den 15 kuruşa ve kirlisinin yedi buçuktan sekiz kuruşa ve siyah mazinin kıyyesi 13 den 14 kuruşa mahlutu 10 dan 10 buçuğa ve beyazın 6 dan 7 kuruşa ve sarı balmumunun 20 den 22 kuruşa ve ala kil yağının beher miskali 20 den 22 kuruşa kadar fûruhat olunmaktadır. İtalya tarafından talep olunmakta olduğundan bu aralık esar-ı revaç olunmakta olup İngiltere'ye gönderilmek üzere bu hafta zarfında elli bin kilo İstanbul hinta ve yirmi bin kilo şair satılmış ve Dersaadet vapur değirmenlerinden beheri altmış kıyye olarak iki bin beş yüz çuval dakik fûruhat olunmuş olup alan beş bin çuval dakik mevcuttur.

“Hülâsa-i Muamelat-ı Borsa ve Mesalih-i Banka”

Geçen Cuma günü Dersaadet'te çıkan gazetelerden birisi esham-ı umumiyenin faizi tediye etmek üzere Devlet-i Aliyye'nin Şirket-i Umumiye-i Maliye'den iki milyon lira istikraz etmiş olduğu neşr ve ilan eylemiş idi ise de konsolit fiyatının asla terakki etmemesine nazaran bu havadisın sehv ve hatadan salim olduğunu his ile konsolitçilere itimat hâsıl olmamıştı. Fakat muharen üç yüz binden üç yüz elli bin liraya kadar Dersaadet'te iki bankadan istidane olunmak üzere olduğu ve kezalik Dersaadet'te diğer bir bankadan bir milyon lira daha istikraz olunacağı istihbar ve şu bir milyon lira istikrazının hitam-ı pezir olacağına dair mezkur bankanın Paris'te bulunan direktörü tarafından dünkü gün gelen telgrafname de beyan ve işar olunmuş olduğundan konsolitçiler esham-ı umumiye hakkında emniyet-i kamile hasıl etmiş ve üç gün olagelinceye değin kupon yüzde on üçe kadar kırdırılmakta iken alan kupon ıskontosu yüzde nihayet altı buçuğa kadar tenzil eylemiş ve bu cihetle iki günden beri konsolit fiyatı epeyce terakkiye yüz tutup badema daha ziyade terakki edeceği karain-i ahvalden ru-nümun bulunmuş olduğuna nazaran terakki tarafında bulunan konsolitçiler hayli intifa edecekleri memul ... ve Avrupa'ca zuhura gelen harp ve cedal gerçi iyaneşte -i kibar ve sigar ise de esham-ı umumiye-i Devlet-i Aliye hakkında bunun bir güne su-i tesiri olmadığı emr-i celidir.

Avrupa'nın inkilabat ahval-i politikasından dolayı Londra'da bazı bankaların sektedar olması bahsine gelince zikr edilen bankaların şu derecelere gelmeleri muamelat-ı

esasiyelerinin giriftar-ı akide-i müşkülât olmasından neşet etmiş bir şey olmayıp mücerret-i ihtira ceyl ile istihsal-i menafi etmeğe fırsat olan bir takım kesân şu ahval-i müşevveşe-i politikayı vesile ad edip “Ağrav Masterman” bankasının müzâifede ve tahidat-ı vakiasını ifa edemeyecek bir halde olduğuna dair neşr eyledikleri eracif-i Hindistan’a kadar aks ederek banka-i mezkurun Hint şubesinde bulunan akçelerini herkes ahz eylemekte kıyam ve şube-i mezkura keyfiyeti Londra bankasına efram eylediğinin üzerine Londra’daki ashap-ı matlup dahi olarak paralarını mütalebeye ihtimam eylediklerinden ve bankanın matlubat-ı vakianın ifasına kafi elde akçesi bulunmadığından biz-zurura muamelat-ı sektedar ve diğer bankalar dahi işine evla bir takım eşhasın tir-i eracifine giriftar olmuş ve hatta zikr olunan Ağrav Masterman bankasının muhasebesi inde’l-ruye bir güne açığı olmadıktan başka iki milyon lira kadar fazlası olduğu na-mevdar olmuştur.

“İlanat-ı Nizamiye”

Çarşu-yı kirde mütemekkin astarcı esnafından Bahor Kambiyaz ve biraderi müstecaren ikamet etmekte oldukları dükkânı bu defa kapatıp firar etmiş ve bu ise izhar-ı iflas demek olduğundan alacaklılarının vaki olan istidası üzerine dükkân-ı mezbur küşat ve derununda bulunan mal mevcudu sorguççu hanında kain bir odaya vaz ile temhir kılınmış ise de mal-ı mezbur fena pezir olacağına ve bu ise alacaklılarına pazir-i muceb olduğuna binaen mal-ı mezbur mah-ı halin on dokuzuncu pazartesi günü peşin akçe ile bi’l-müzayede fûruhat olunacağından talip bulunan zevatın yevm-i mezkurda mahal-i mezbura gelmeleri ilan olunur.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

Devlet-i Aliyye sancağı küşat etmiş yetmiş beş tonilatoluk ve yetmiş beş seksen bargir kuvveti Ali Paşa nam bir kıta vapur sefinesi Şirket-i Maliye-i Osmaniye Müdürü Apik Efendi tarafından vaki olan istida üzere Meclis-i Ticaret-i Bahriye de verilen alam mucebince biz-ziyade talibana fûruhatı mukarrer olan ol-vechle vapur-ı mezkûru duhhan gümrüğü pişgahında olduğu halde bir kıta defteri mucebince kâffe-i eşya ve edevatıyla beraber fûruhat olunmak üzere işbu şehir-i Haziranın yirminci ve yirmi yedinci ve Temmuzun dördüncü pazartesi günleri saat beşten yediye kadar iki saat üç defa olarak havyar hanında müzayedesini icra olunarak ve nihayet müzayede de kimin üzerine takarrür

eder ise salisi eşin ve salisanı dahi on bir gün zarfında tediye olunmak üzere tebaa-i Devlet-i Aliye'den muteber kefil irası lazım geleceğinden keyfiyet-i ilanına iptidar olundu.

İşbu bin iki yüz eksen üç senesi Saferinin onuncu Cumartesi gününden mah-ı meburun on altıncı Cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatını mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	30 6	31 6	31 6	31 39	32 30	32 11
Öğle	30 27	31 14	31 12	31 38	32 17	31 35
Akşam	30 30	31 6	31 7	31 34	32 15	31 30

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınur. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i Saltanat-ı Seniyyemizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:23 Safer:24 Sene:1283 “Cumartesi” Haziran-ı Rumi:25 Temmuz-ı Efrenci:7

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucebince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhad olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

“Bab-ı Alide Huzur Kaizü'l-Nur Hazret-i Şehriyari'de Kıraat Buyurulduğu Geçen Nüsha da Beyan Olunan Mazbatanın Suretidir”

Rabbimiz Teala ve Taktis Hazretleri bias-ı teyid Bünyan-ı Şevket ve badi-i kavam vücut-ı devlet olan Velinimet-i Şehriyar-ı Adalet-i Asar Efendimiz Hazretlerini her sel ve zaman-ı teceddüt ve tevali eyledikçe Şerefyari Tahtgâh-ı Hilafetpenahi ve ziynet-i padişahi buyursun iksa-yı maksat mesude-i mülukaneleri Saltanat-ı Seniyyelerinin tezayüt şan ve şekvah-ı alisine ve müstezal saye-i hüma paye-i Hazret-i Tacdarileri olan sunuf-ı tebaanın terakki esbap-ı servet ve asayişleriyle memalik ve beldenin muhafaza-i saadet-i hal ...

delalet edecek icraat-ı nafia ve asar-ı ıslahiyyenin an be an mevki-i fiil-i isali kaziyelerine matuf ve masruf olmasıyla müsalihi Devlet-i Aliyeleri'nin her şube-i idaresince bu niyet-i ayrayat-ı seniyyeye müpteni merüyyü'l-icrasına hülusalınının beher sene Babialî'ye ... müsaadat redif-i Hazret-i Hilafet Penahi de huzur-ı muadilat-ı nüşur-ı Cenab-ı Mülukaneye arz olunması şayan buyurulan müsaide-i seniyye iktiza-yı celilinden olmağla seksen iki senesi içinde umur-ı mülkiye ve mevad-ı maliye-i askeriyeye müteallik vuku bulan bazı ıslahat ve icraat-ı cedidenin mecmulat-ı meclis ve alanın mezkaratı mevcubunca tesviye olunan mesalihin fezlekesiyle beraber beyan ve irad olunur.

İdare-i mülkiyenin en başlı ve mühim şubesi varidat-ı devletin suret-i salimede istihsaliyle sabr-ı fiyat-ı hazinenin muhharre-yi sahihinde cereyanı maddesi olarak şu tarik ve esasın icab ettireceği tedabiri fiile ve vücuda götürmek vazifesi ise mefruz ahde-i memuriyet bulunmağla ve Saltanat-ı Seniyye'nin sınıf-ı tebaadan aldığı varidatın münabesi vergi ve aşar ve rüsumat olmağla bunlara ait olmak üzere sene-i sabıkada bazı savr-ı ıslahiyyeye teşebbüs ve iptidar olunduğu sürede verginin nispet ve esasiyesince mazbut-ı cami olan tahrir-i emlak usulünün saye-i muhasene vaye-i Hazret-i Şahane'de tamim-i icrasına mübaşeret vergi için aranılan muamelat-ı muhakeme ve matarda kaide-i meriyyenin cereyanında mevcut olup binaberin bunun hüsn-i ihtimam ve istikmaline devamdan başka tedbir olmadığı misalli Rumili kıtasınca tahmis-i kaidesi üzere zirai ihale kılınmış olan avridat-ı aşariyenin geçen sene müddet-i ihalesi münkaziyye olmasına ve ihalenin her nasılsa cem ve tahrir-i mahsulat ve tevzi ve taksim-i bedelat hazinenin emr-i istifasını teshil ve tesri eylemek için mahsus bir nizamname yapıp neşr olunmağla ve bunun Anadolu ve Arabistan kıtalarınca dahi mevaki-i icraya konulması kararlaştırılmayla işarın usul-i idare ve ihalesi ... tevsik ve tanzim olunmuştur.

Varidat-ı rüsumiye-i devletin nizam-ı mevcubesi icabınca bir kısmı Hazine-i Celile'nin ve diğeri Rüşumat-ı Emanet-i behiyesinin ve satıt-ı mahsusasıyla tahsil ve istifa olunmakta olarak idaresini hazineye ait olan rüşumattan ağnam resmini saye-i adalet vaye-i Hazret-i Şahane'de tarifesini ıslaha lüzum görüldüğünden iktizası icra kılınmış ve diğeri müteferrik rüşumatın dahi bir takım tahrir-i emlak sırasında bir hal-i itidale konulmakta bulunmuş olduğu misalli emanet-i meşarün-ileyhaya müteallik ve merbut kısmın bir büyüğü olan duhhan resmi usul-i idaresinin ıslahına ve bir dereceye kadar duhhan ziraatına mani olan bazı muamele-i nizamiyenin muvakkaten ilgasına karar verilmiştir.

Varidat-ı devlerin envai muhtelifite itibariyle derpiş olunan kavaid-i maruza-i ıslahiyyenin semere-i tevcihat-ı kudsiyet ayat-ı Cenab-ı Tacdari ile müşahede-i fevaid-i icale ve tedriciyesi memul ve muntazar olduğu gibi servet-i tabiiye-i mülkiye cümlesinden olan orman ve madenler idarelerinin terakki intizamından istifade itmek ve bunların menafi-i müstabelesine hazırda dest-res olmak için meclis-i madenin heyet-i sabıkası yevsi olunup maden-i mevcudanın umur-ı idaresi hakkında dahili ve harici teminat-ı cedide ibraz eylemekte ve maden-i hümayun hasılatından olan nahhasın mesarif ... yapılarak seksen senesi hasılatının bade'l-mesarif Hazine-i Celile'ye yüzde kırk beş raddelerinde menfaat verdiği tebeyyün eylemekte bir taraftan bu menafi-i devletin istikrarına çalışılmakta olduktan başka Memalik-i Mahrusa-i Şahane'de yeniden nemadar madenler keşfi için mühendisler tayin ve izam olunmuş ve ormanların dahi yine böyle mühendisler marifetiyle istikşaf-ı ahvali ve orman nizamatinin ıslahıyla mevki-i fiili isali mukarrer bulunmuş olduğuna ve şimdiden bir numune olmak üzere Bosna ormanlarının işlettilmesi ve hatta Irakiye ormanları hakkında mahalince ittihaz olunan usulün icra edilmesi dahi tensib olduğuna binaen şu iki idareninde ... atiyesi teşebbüsat-ı meşruha ile temin kılınmıştır.

(Bakisi Sonra)

“Vezaif-i Ticariye”

Beyana hacet olmadığı üzere bir memleketin terakki-i hal ve saadet ve tezayüt-i refah ve servetini mucib başlıca esbaptan birisi umur-ı ticaretin ittisaidir. Binaberin tevsi daire-i ticarete derece-i matlub ise mesalih-i ticariyenin ... yakında cerayanı hakkında erbabının dikkat ve gayreti hemen ol-mertebelerde mültezimdir. Emr-i ticaretin esbap-ı terakkiyatı ve ticarete teşkil-i şirketin derece-i menafi ve muhasenatı Takvim-i Ticaret'in geçen bazı nüshalarında beyan ve işaret olunmuş olduğundan bu sıralarda oralardan bahse hacet görülemeyip mücerret-i umur-ı ticariye ile meluf olanların idare-i mesalihine ne yolda dikkat ve menafi-i müntezireden bi-behere kaldıktan maada bil-ahire düçar ve envai müşkülât ve zahmet olmamak için ne suretle hareket etmeleri icap edeceğine dair bazı ihtirata mübaderet olunur. Şöyle ki bir adam harirde az ve çok bir sermaye ile ahz ve itaya girişip muamelat-ı ticariyede bulunabilir. Lakin vezaif-i ticariyeyi layıkıyla ifa etmediği halde netice-i matlubeye vasıl ve fevaid-i memuleye nail olacağıında metmun ve muamelat-

ı tehlikeden emin olamaz. Vezaif-i ticariye dahi kanunname-i ticarete gösterilmiş olduğu vechle bir tüccar beher günkü muamelat-ı ahz ve itasını yani alıp satacağı malın miktar ve esmanını ve zimamaet ve matlubatını ve istikraz edeceği akçe ve vereceği senet ve kabul veyahut keşide veya şahs-ı ahire havale eyleyeceği poliçe ve umur-ı senedatı velhasıl umur-ı ticariyesine dair bilcümle hususatı ile idare-i beytiyesinin mah-bi-mah muhtaç olduğu miktar -ı mesarifini kayd itmeğe mahsus bir yevmiye defteri ve şeriği yahut adamına vechle muamelat-ı ahz ve itasına dair yazacağı mektuplarının kapısına mahsus diğer bir defter ile beher sene başında bir senelik muamelatını bi'l-hesap irat ve mesarif muvazenesi ve emval ve eşya-yı menkulesinin miktarıyla ber-vech-i müfredat alacak ve vereceğini terkim eylemeğe mahsus bir sandık defteri tutmak ve bu defterlerden yevmiye defterine ticaret nezaretinden numr ve vaz olunmuş ve her bir madde satırlar arasında bir kaleme sığamayacak ve sonradan nesne ilave ve tahrir edilemeyecek surette yazılmış olmak ve bir suhv vaki olup da tahsisi icap edecek kayd vukuunda ne kazınıp nede silinerek emen çizilip sıhhat-i keyfiyeti üzerine işaret ve şerbin veya adamından vürut edecek muharrirat ve tahlis edeceği poliçe ve senedatın ve on sene müddet-i müruruna kadar defterlerinin hıfzına mübaderat etmekten ibarettir. Tüccar sınıfında bulunup bazı kimselerden istima olunduğu vechle eğer ortağı olmayan bir tüccarın muhasebe ... talip edecek kimsesi olmayacağından öyle defterler tutmağa mecburiyeti bu kadar denilir. Yahut cüzi alışveriş ile itilaf iden veya yazı okuması olmayıp fakat bizzat okur yazar olmaz ise dahi bir yazıcı istihdamına sermaye ve muamelat-ı ticariyesi olan kimselerin mecbur olduğuna zehap olunur ise muktazi-i müsellihat bir tüccar için bu sözler medar-ı mazeret ad olunamaz. Umur-ı ticarete bir adam yalnız başına yani kimse ile muamele etmeksizin bittabi kendi kendine bir iş göremeyip beher hal-i malını satmak için müşterilere ve malı bittikçe cüzi-i vekil emr itibariyle mübaya-i emvale veyahut istikraza muhtaç olacağı gibi ara sıra verese mal satabilip refte refte daire-i ticareti dahi tevsi edebileceği ve işte şu halat vesair güne muamelat zaruri ahir-i kimselere alaka peyda ettireceği cihetle umur-ı ahz ve itada vezaif-i müterettibenin faşı için şirketin vücut ve ademi mesavi ve mesalih-i ticariyede cüziyyet ve cesimetten bahs olunamayıp ikisi de esas ve ahd üzerine mübtenidir. Çünkü az çok meşgul-i ticaryeyi deruhde eden bir tüccarın şeriki olmadığı halde gerçi karda hissedarı yok demek ise de bir güne ... ve zararide olduğu surette bi-zürura işi dışar sekte olarak haklarını alamayan alacaklılar meydana çıkıp hesap isteyecekleri ve

muhasebe suret-i matlube ve muntazamede ibraz olunduğu halde mevcutu ahz ile alacaklarının belki cüzi azimini kaybedebilecekleri halat-ı vakıadan olduğuna nazaran bir tacirin ashap-ı matlubu munez yani ortağı demek olacağından işte öyle bir hal vukuunda yalnızlıktan yada cüziyyet-i mesallihet veyahut cehaletten bahsle defatir-i zamma ve muhase-i mukteziyeyi ibraz edememekte sard eyleyeceği ... istilzam edemeyip derecesine göre mesul olacağı ve bu cihetle kalil ve kesir sıfat-ı ticarete muvafık muamelatta bulunan kimse kendü işine taliki olanların bir nev emanetgarı ve defterleri dahi kendisinin zaman-ı itibarı demek olduğu bedihidir.

Halkın itibarını bi't-tezyit amele takımına dahi efkâr-ı şirketin tefhimi niyet-i hayriyesiyle Fransa İmparatoru tarafından bir amele şirketinin teşkili hakkında bazı erbap-ı gayret ve hamiyete vuku bulan tergibat ve tesvikat-ı semeresiyle idare-i belediye azasından ve muteberan tüccardan bazı zevattan mürekkeb bir heyet-i şirket teşkil etmiş ve işbu şirket-i cedidenin tevsi-i idaresine muavenat arzusuyla imparator meşarün ileyh şirket-i mezburaya beş yüz bin frank ita etmiştir.

İngiltere'de sefain beyninde mübahese-i sibak adi cari olup Çin memleketinde vaki Hunkun İskelesinde çay havalesiyle Liverpool'a gelecek olan kimler arasında pek çok bahisler vuku bulur kapudanlar bir gün ve bir saatte hareket ile semet-i maksude her hangisi daha evvel müvasalat eder ise Londra çay tüccarı tarafından tehiyye olunan bin İngiliz lirasını kazanmak üzere mukabele eder ve işte ol-vechle gerek Hunkun'da gerek İngiltere'de bazı gemilerin uğuruna büyük mübahese-i sibaka girişilerek el-haletü-hazihi mevcut olan yelken gemilerinin ol-babda en meşhurları Aril nam yeni bir gemi ile Napina ve Fiyori Gros nam sefineler olup hatta şu ikisi bahs ederek geçen bin sekiz yüz altmış beş sene-i miladiyesinde nehzat ve müddet-i sefirlerinde yan yana seyr ve hareketle liman boğazına muvasalat ettiklerini müteakip rüzgar-ı saik birden bire kesp-i sükunet itmesiyle müteferrik oldukları halde mezbur Fiyori Gros müsaide-i zaman ile diğerinden ol bir gemi çeken vapura bi't-tesadüf iki saat muktem liman-ı maksuda ... ve salat olarak rakibini müsabakat eylemiş olmağla hediye-i mevudayı kazanmıştır.

İcra olunan tahkikattan anlaşıldığına göre Avusturya Devleti'nin bin sekiz yüz elli yedi sene-i miladiyesinde otuz beş milyon nüfusu mevcut olduğu halde bundan altı sene muktem Fransa ve İtalya ile akt eyledikleri Vila Franga Muahedesi ahkâmınca Lombardiya

eyaletinden terk ettiği memalîğin havi olduğu iki milyon yedi yüz yirmi altı bin nüfusu tenzil etmekle el-yevm mecmu-ı ahali si otuz üç milyona karibtir. Bunun dahi iki milyon beş yüz bini Lombardiya ve Venedik ahali si olarak devlet-i meşarün-ileyhanın bundan maada memalik-i sairesi halkı mülul-i muhtefadan ibarettir. Yani sekiz milyon Almanyalı ve beş milyon Macar ve bir milyon yüz bin Yahudi ve bir milyon beş yüz bin Bohem ve on altı milyon Slavdır. Bu Slav dahi mülul-i adidiye münkasım olup iki milyonu Leh ve iki milyon sekiz yüz bini Rotan ve bir milyon dört yüz bini Hırvat ve altı milyonu Kazak milletleridir. Mülul-i merkumenin mezhepleri bahsine gelince yirmi iki milyon beş yüz bini Katolik ve üç milyon beş yüz bini Rum Katolîği ve üç milyon Rum ve üç milyon iki yüz bini Protestan ve bir milyon yüz bini Yahudi'dir. Aslında memalîği iki milyon beş yüz bin nüfusu şamil ve Macaristan on milyon ve Galiçya Eyaleti dört milyon altı yüz bin ve Bohemya Eyaleti dört milyon sekiz yüz bin ve Silizya Eyaleti dört yüz elli bin ahali yi camidir.

Almanya'da serzde-i biruz olan gaile-i haile-i harap ve cedal Dersaadet'çe isarın pazar ahz ve itasına haylice revaç vermiş ve bi-husus şair-i iştirasına daha ziyade rağbet gelmiş olduğundan buradan Avrupa'ya sekiz keyl-i İstanbul'a arpanın tulu altı şiline yani bir keyl İstanbul'a dört kuruş on paraya kadar terakki etmiştir.

Amerika'ya kadar tahtü'l-bahr bir telgraf hattının temdidi hakkında hayli çalışmış idi ise de tutturulamamış ve hatta bundan aktem telgraf tellerini tahmilen "Garaayt İstzan" nam vapur cisim yola çıkarılmış iken esna-yı rahde teller bozulmuş olduğundan donup İngiltere'ye gelmiş ve teşebbüsat vakıa hebaya gitmişti. Hatt-ı mezkurun bir suret-i mükemmele de temdidi zımmında tedabir-i mukteziye bil-ittihaz yine icap eden telgraf telleri mahmule-i vapur-ı mezkur Haziran-ı efrencinin otuzunda İngiltere'de kâin "Şirmis" limanından hareket etmiştir.

Avrupa'nın ahval-i hazırası umur-ı ticareten düçar akte-i müşkülât mucceb ve bil-ahire Londra'da hayli bankalarının dolap idarelerinin sektelenmesini müstevcip olduğu cihetle hayli kimseler kaliteli akçesini gaib ettikleri misalli Papanın Hariciye Vekâleti müsnedinde bulunan Kardinal Antonli zikr olunan bankalarda varidatın cüzi-i azimini kaybelemiş olduğu evrak-ı havadis mütalaasından münfehîm olmuştur.

İstatistik marifetiyle erbab-ı meraktan bazısının vuku bulan tecrübesine nazaran bir adam hususat üzere günde üç saat müsahebat edip dakikada yüz kelime saatte efvak bir kitabın yirmi dokuz ve hafta da takriben altı yüz sahifesi ve senede elli iki cilt kitabı istia eder. Kelimatı söylediği tebin eylemiştir.

“Hülasa-i Muamelat-ı Borsa ve Mesalih-i Banka”

Dersaadet Fi 23 Safer sene 283

Ahval-i politikanın inkılabata yüz tuttuğundan beri kable'l-harbe esham-ı umumiye-i Devlet-i Aliye fiyatının derece-i tenzil-i mertebe-i nihayette olmak cihetiyle zuhur eden harp-ı esham-ı mezkûra hakkında daha ziyade asirat-ı azimiyesi olamayacağı hevaide olduğundan el-yevm konsoliteçilerin enzar-ı dikkati iki cihete muhassır olup birisi derd-dest-i icra olunan istikrazın netice-i pezir olup olmayacağı ve diğeri esham-ı faizinin verilip verilmeyeceği maddeleridir ki ciheteyn-i mezkurun dahi maksad-ı vahdet ibarettir. Umumen herkes istikraz-ı mezkurun pezure-yi husul olacağı amid-i sahihinde olup hatta Londra ve Paris borsalarında esham-ı mezkura fiyatının suret-i cereyanı Dersaadet Borsası'ndaki fiyatının tağyirini mucib olamayarak vadesinde ve bil-ahire-i vadesinin çend-ruz mürurunda bile esham-ı mezbura faizinin tediyesine dair canip-i Devlet-i Aliye'den bir ilan resminin zuhuru esham-ı mezkura fiyatının derhal fevkü'l-mamul terakkiyesinde sebep-i müstakil ve istikraz-ı keyfiyetinin an be an intizar olunmakta olan intizar usulü bugün yarın ve asl olmasıyla faiz-i mezkurun tediyesi hakkında bazı kimselere arız olan şüphenin zail olacağı emr-i gayr-i mesturdur. Hatta bugün gelen telgrafnameye nazaran alafranga temmuzun dördüncü günü Londra borsasında esham-ı mezkuranın fiyatı yirmi sekizde olduğu anlaşılmış iken dün ahşam tevarüd eden telgrafnameler müfadi derkar olan harap ve şikak mübeddel sulh ve vefak olacağı ümidini mudi olduğundan bugün borsa-i kemal-i revaç ile küşat olarak esham-ı mezkura fiyatı hayli müzdat olmuş ve şu haber-i sulh ve emniyet karin ve resti ve sıhhat olsun yahut olmasın esham-ı mezkura hakkında herkesin emniyet-i kamilesi husule gelmiştir. Çünkü ahval-i hazıra-i politikadan dolayı umur-ı ticariye ve mesalih-i banka ve saire muhtel olduğundan ashap-ı sermaye ve servetin tevdi emniyet edecek bir mahal bulamayacaklarına ve bir adam-ı esham-ı umumiye-i Devlet-i Aliyye'yi mübaya eylediği surette fiyat-ı haliyesine ve diğer taraftan faizi derd-dest tediye bulunduğu nazaran sermaye-i mevcutunu tazif

eylemiş olacağından el-haletü-hazihi ashap-ı servetin esham-ı mezkura mübayasından daha enfi bir çare bulamayacakları hevaiddattır. İtalya eshamının fiyatı kırk ikide iken zikr olunan ihbar-ı mesaliheden dolayı birden bire kırk yediye terakki eylemiştir. Banka-i Osmaniye getirileri geçenlerde Londra'da akd-ı ihtimam meşveret ederek şüreka-yı kadimiyeye beher hisse için yüzde on şilin ticaret ita olunmasına karar verilmiş ve bu hesaba göre banka-i mezkurun geçen bin sekiz yüz altmış beş senesinde yüzde on ticaret vermiş olduğu anlaşılmıştır. Umuruna sekte geldiği geçen nüshamızda beyan olunan Londra'da kâin Ağrav Masterman bankasının tesviye-i divani için ashap-ı matlubu tecemmi edip muhasebesini inde'l-rüya karşılığı divan-ı mevcudasından fazla görünmüş ve bu cihetle alacakla matlubat vakıalarından nesne gaib etmeyip fakat cüzi-i bir vakit-i sinai edecekleri münfehim olmuştur. Bu aralık Şirket-i Umumiye-i Devlet-i Aliye hisselerinin kıymet-i mevzuaları farkının yüzde yirmi beş tenzil etmiş ve ahval-i hazırda cihetiyle kambiyonun fiyatı bit-tabii terakkiyatta bulunduğu halde emniyet-i iamenin husulü nümudar olmasıyla kambiyo ahz ve itası tüccar borsalarında cüzi ise de bu sene haricinde hayli alınıp verilmekte olduğundan fiyatı icaba tenzil eylemiştir.

“Hülasa-i Ahval-i Muamelat-ı Ticariye ve Fiyat-ı Hazıra-i Emtia”

Dersaadet Fi 23 Safer sene 283

Geçen hafta nüshamızda beyan olunduğu üzere taşra tüccarının mübayaat emvale husul-i rağbeti üzerine muamelat-ı ticariyede cüzi bir revaç gelmiş idi ise de tüccar-ı merkumenin hitam-ı mübayatıyla beraber revaç-ı pazar dahi nihayet bulup muamelat-ı ahz ve ita hal-i sabıkına ricat ve bu hafta emtia-i ticariye ihracat ve ithalatı kesp-i sükûnet eylemiştir. Doğrudan doğruya Bahr-i Siyah'tan Bahr-i Sefit'e geçen hafta hamuleli gemiler dahil-i hesap olmaksızın Fransa ve İtalya için ecnas-ı muhtelifeden olarak elli bin kilo hinta ve bundan maada İngiltere için yirmi bin kilo Mısır buğdayı ve yirmi beş bin kilo şair iştira olunmuş olduğundan bu hafta isar fiyatı yine cüzi terakki etmiş ve hinta ve mısır buğdayın beheri kilesinde ikişer ve şair kilesinde üç kuruş tezayüt eylemiştir.

Dakik-i bey ve şirasına gelince bu günlerde hayli revaç bulup terakki fiyatla beraber vapur değirmenlerinden cins-i alasının altmış kıyyeden ibaret olan bir çuvalı üz kırktan yüz kırk beş kuruş ve evsatı yüz otuzdan yüz otuz ikiye ve ednası yüz yirmiden yüz yirmi iki kuruşa olduğu halde altı bin çuval-ı dakik fûruhat olunmuş ve alan değirmenlerde iki bin

beş yüz çuval dakik mevcut olup bundan başka beher çuvalından otuz kuruş noksan fiyata bin iki yüz çuval Rusya dakiki satılmış olup takriben dört bin çuval dakik mevcuttur.

Erzak ve boya ve ispiroto fiyatları geçen hafta gazete-i mezburda gösterilen derecelerde olup tagir etmiş ve fakat tuz ve kilo şekerinin kantarında iki ve üç kuruş kadar fiyatı tenzil etmiştir. Rukan zeytin ahz ve itasında bir revaç yoksa da fiyatı dahi hal-i sabıkandan fark etmemiştir. Gümölcine rukanın kıyyesi yedi kuruş on paradan yedi buçuğa kadar fûruhat olunmakta ve Rukan-ı Sibir nedret üzere olup kıyyesi dört kuruştan on buçuğa ve Hamburg yağı yediden yedi buçuk kuruşa bey edilmekte olduğu gibi Rukan-ı Sibirin bu aralık tevarüdü gözlenmektedir.

Gerek idare-i mahaliye için ve gerek Bahr-i Siyah vapur kumpanyaları için bir hayli vapur kömürü mübaya olunarak Nivkasıl vapur kömürünün tonilatosu otuz beş buçuktan otuz altı buçuk şiline ve Kardif kömürü tonilatosu otuz beşten otuz altı şiline satılmaktadır.

“İlanat-ı Nizamiye”

Misk yağcı Mehmed Efendi izhar-ı iflas etmiş ve bazı alacaklılarıyla merkum celp ve istintak olunduktan sonra ruyet-i mesalihine sandıklar tayin olunmuş olduğundan merkumda her kimin alçağı var ise tarih-i ilandan itibaren yirmi bir gün zarfında komiteye gelip kanunname-i ticaretin yüz doksan sekiz ve dokuz ve ki yüzüncü maddeleri ahkâmınca ispat eylemesi ve merkuma borcu ve emanet veyahut şart-ı ahirle yedlerinde eşya ve sair bulunacak olanların müflis-i mezbura vermeyip komiteye ve sandıklar marifetiyle masaya teslim ve ita etmeleri lazım geleceği ve aks-i takdirde mesul tutulacakları ilan olunur.

Mesalih-i İflasiye Komitesi

Devlet-i Aliyye sancağı küşat etmiş yetmiş beş tonilatuluk ve yetmiş beş seksen bargir kuvveti Ali Paşa nam bir kıta vapur sefinesi Şirket-i Maliye-i Osmaniye Müdürü Apik Efendi tarafından vaki olan istida üzere Meclis-i Ticaret-i Bahriye de verilen alam mucebince bi’z-ziyade talibana fûruhatı mukarrer olan ol-vechle vapur-ı mezkuru duhhan gümrüğü pişgahında olduğu halde bir kıta defteri mucebince kâffe-i eşya ve edevatıyla beraber fûruhat olunmak üzere işbu şehr-i Haziranın yirminci ve yirmi yedinci ve Temmuzun dördüncü pazartesi günleri saat beşten yediye kadar iki saat üç defa olarak havyar hanında müzayedesini icra olunarak ve nihayet müzayede de kimin üzerine takarrür

eder ise salisi eşin ve salisanı dahi on bir gün zarfında tediye olunmak üzere teba-i Devlet-i Aliye'den muteber kefil irası lazım geleceğinden keyfiyet-i ilanına iptidar olundu.

İşbu bin iki yüz eksen üç senesi Saferinin on yedinci Cumartesi gününden mah-ı mezburun yirmi üçüncü Cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatını mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	31 16	31 13	31 25	31 4	31 2	31 33
Öğle	31 35	31 1	31 8	31 6	31 14	32 8
Akşam	31 30	31 17	31 9	31 2	31 18	33 25

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınur. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:24 Rebiul-Evvel:1 Sene:1283 “Cumartesi” Temmuz-ı Rumi:2 Temmuz-ı

Efrensi:14

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucebince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhad olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

“Mabat-ı Mazbata”

Mesalih-i mülkiyenin idare-i umumiye şubesinde yeniden bir usul-i mahsusayı cami olan vilayetler nizamnamesinin dahi geçen sene icra-i ati-i tevsi olunup oraca teşkil eden Tuna ve Bosna ve Suriye ve Erzurum vilayetlerinden maada Halep eyaletinin dahi tevsi-i daire-i kadimesiyle bir vilayet ittihazına ve Edirne ve Trablusgarp eyaletlerinde vüsat ve ehemmiyet mevkileri cihetiyle şu idare-i cedideden hissedar edilmelerine müsaade-i seniye-i cenap-ı padişahi şayan buyurulmuştur. Vuku bulan tahkikat ve işarattan müstefad

olduğu üzere Bosna ve Erzurum ve Suriye vilayetlerinde nizamname-i mahsusanın tayin eylediği teşkilat-ı cedide ikmal ve itmam edilmiş ve Halep ve Edirne ve Trablusgarp vilayetleri dahi tesis-i mebani-i hareketlerine mütealik mevad ile iştilal eylemekte bulunmuştur. Tuna Vilayetince şimdiye kadar mevki faal ve icraya kullanılan mevad hakkında varid olan hūlasalardan istinbat olunan ahkama nazaran teşkilat-ı esasiyeye dair bir takım nizamname ve talimat tanzim ve ilan olunmuş olduğu misalli vergi hakkında tesis olunan taksis usulü semeresiyle umur-ı tahsilatın kesp-i teshilat eylediği ve kasabalarda tanzimat ve tanzifat-ı mukteziyenin icrası için şimdilik res-i liva olan yedi kazada birer daire-i belediye meclisi teşkil ve muktema dahil vilayette tesis eden araba kumpanyasının tevsi-i heyet-i idaresi cihetiyle kârhaneler idarelerinin dahi bu kumpanyaya ihale ve tefviz kılındığı ve ihale-i zirainin servetine müdar olmak için sene-yi mutedal faizle akçe ikrazı zımında teşkil olunan menafi umumiye sandıklarının sermaye mevcudu yirmi bin kese akçeye reside olarak bu sene ilavesi mukarrer olan sermaye ile şu akçenin bir nesf-i miktarı daha tezayidi tahmin olunmakta bulunduğu anlaşılmış ve Bosna ve Edirne ve Erzurum ve Suriye ve Trablusgarp vilayetlerinde dahi vezaif-i dahiliyeleri hakkında bazı talimat ve levaih yapıp ve teksir-i ziraat madde-i nafiasına dahi ihtimam iktam olunup hususuyla bu sene vilayetinde dahili bazı kumpanya ve kasabalarda zirai akçe ikrazı için sandıklar teşkiline ve Avusturya hududuyla Sırbıya ve Karadađ hatt-ı imtiyazları üzerinde yapılan karakolhanelerin mustahfazaları bi't-tertıp tanzim idarelerine mübaşerat kılındığı ve Suriye Vilayetince dahi umur-ı tahsiliyein bir suret-i muntezime de cereyanına ve olca Şam ve Beyrut şehirlerinde yapıldığı vechle münasip kazalarda meclis-i belediye tesisine ve asker-i zaptiye-i eslihasının ıslahına gayret ve Trablusgarp vilayetinde müstait-i medeniyet olan bazı aşairin icra-yı iskanlarıyla beraber Kolođlu Askeri namıyla bu vilayette mine'l-kadim tekaliften muafiyetle umur-ı hıfziyede kullanılan Arabi'nin ıslah-ı ahvaline bezl-i mesai ve dikkat edilmekte bulunduğu münfehim olmuştur. İdare-i mebhus-ı cededenin esasen muvaffak-ı hikmet ve hükümet olan kavait-i muntezimesi saye-i lütuf vaye-i Hazret-i Padişahide sunuf-ı ahalinin nail oldukları nimet-i ... ve istirahatı an be an teşyid ile efkar-ı madelet ... Cenap-ı Mülukaneye muvaffak olacak icraat ve teşebbüsat-ı teminee delalet eyleyeceği muntazırdır.

Memuriyet-i mülkiye ve servet-i ticaret-i dahiliyenin devam ve istimrarına delil olan esbap ve vesailin en başlıcaları cesm-i memleketin uruk ve asabi müsabesinde

bulunan tarik ve muabirin tanzimi ve umur-ı ziraatın tevsiyle zer ve harsında faide-i tabiye-i müsellemler olan mahsulatın harf ve sınaie mütealıkların teksiri ve nehir ve göllerin tathiri maddeleri olarak bunların her birine ait olan ... seniyyenin semerat-ı nafiası meşhud ve ru-nümud olduğu misalli geçen sene Rumili ve Anadolu kıtalarının bazı mahallerinde mahsulatça feyz ve bereket müşahede olunamamasından naşi zirain muhtaç olduğu tohumluk zahireler saye-i ihsan vaye-i Hazret-i Şahanede canip-i devletten tavizen ifa ve ziraatın bir şube-i nafiası tatmim için sabıklar vechle bir hayli pamuk tohumu dahi tevzi ve ita kılınmış ve ipek böceğine arız olan hastalığın indifaiyle ipek mahsulünün tezyidi ve yabancı zeytin ağaçlarının aşılattırılmasıyla zeytin hasılatının teksiri tedabirine teşebbüs olunarak bir taraftan da bazı mahallerde hayvanata arız olan imrazın defi ve meni sirayeti hakkına mahsus bir layiha yapılmıştır. Ticaret ve sınaat-ı dahiliyenin tevsi ve terakkisine medar olan bazı imalatın nafia fabrikalarının küşadı için imtiyaz ve mezuniyet verilip emtia ve eşya-yı ticariyenin sefaine tahmili ve iskeleye ihracı hususlarını teshil ve bu suretle mesarif-i ihraciye ve tahmiliyeyi tehvin ve taklil eylemek e çıkarılan emtia ve eşyadan alınacak ücretin bir miktarı hazineye ait olmak üzere İzmir ve Selanik limanları etrafına muntazam ve müstahkem bir rıhtım inşası için zuhur eden kumpanyanın dahi tadkik-i şerait-i mukteziyesi müsemmin bulunmuştur.

Tanzim-i tarik hakkında olan icraata gelince bunun bir kısmı demir yollar ve diğer kısmı dahi şose tarikler olarak saye-i ümran vaye-i Hazret-i Şehriyaride şu umur-ı mühimin iki cihetince bir müddetten beri gerek kumpanyalara verilen müsaidat-ı imtiyaziye ve gerek eyalet ve elviyece nizamname-i mahsusuna tevfikeyen vuku bulan iktamat ve muavenat-ı umumiye semeresiyle tarikiyat-ı sahihe-i nümayan olup hat geçende İzmir'den Kasaba'ya yapılmakta olan demir yolu itmam edilmiş olduğu ve Aydın demir yolunun dahi inşaatını tehire bahis olan tünelin küşadı ve bunlarda hitama reside olarak bir iki aya kadar ameliyatının kamilen hitam-pezir olacağı misalli Varna demir yolunun salisanından ziyadesi yapılp nesfinden ziyade mahallinin dahi ameliyat-ı inşaiyesi derd-dest bulunmuş ve İzmir'den Kasaba'ya kadar olan demir yolunun Alaşehir'e değin temdidini için imtiyaz-ı mahsus verilmiştir.

Gerek vilayetler dahilinde ve gerek anların haricinde bulunan eyalet ve elviyece geçen sene icra olunan imarata dair varid olan hülasalar üzerine tanzim ve meşmul -i nagah şevket-i iktinah Hazret-i Padişahi buyurulmak üzere lefa-i arz ve taktim kılınan cetvelde

gösterildiği vechle bir hayli mesafe yolların inşaatı ikmal ve yapılmakta bulunan tariklerin ahvali dahi Nafia Nezaret-i celilesi tarafından mahsus müfettişler marifetiyle tahkik ve tatkik olunarak usul-i inşaiyenin teshilatı istihsal edilmiş ve umur-ı muhafazada medar-ı istinat olan kale ve istihkamat-ı saire ile asker-i şahaneye mahsus kışla ve karakolhanelerin ve sunuf-ı askeriye ve umuma ait hastahanelerle köprülerin tesis ve inşalarına ve yeniden telgraf hatları temdidıyla umur-ı muhaberenin tesriine ve Tırhale sancağında dahi ikraz sandıkları küşadına ve hatt-ı Irakiye de müceddet-i inhar-ı cismiyeden cetveller açılmasına daire-i utavaat gariye girmemiş olan bazı aşairin icra-yı tedibleriyle tadil-i etvar-ı bedeviyelerine ve daha sair başlı ve esaslı imaret ve ıslahata himmet ve müdavemet kılınmış ve bunlardan nafia-i umumiye müterettip olan imaret için sunuf-ı ahalinin kemal-i hoşnudu ve rızalarıyla beraber biraz eyledikleri hıdmet ve muavenat dahi matbu müfhemleri ve vatan ve memleketleri hakkında müsellemler olan musaddakat ve muhabbet-i hakikiyelerini mesbut ve muyed hareket-i memduhadan bulunmuştur.

Anadolu kıtasının Kozan ve Bereket dağları havalisinde idare-i nizamiyenin vaz ve tesisiyle müstait-i medeniyet ola ahalisini saye-i muadilat vaye-i cenap-ı cihandaride sair sunuf-ı ahali gibi saadethale muzahher itmek maksad-ı hayr mersudına binaen geçen sene mahsusen memur ve tayin buyurulan fırka-i ıslahiye marifetiyle ... idare-i muntezime ve imaret-i mülkiyeye esas olup muharen dahi cibali mezkurunun Halep Vilayeti dairesine verilmesi cihetiyle umur-ı mülkiye ve zabıtaca muhtaç olduğu idare-i hasene taht-ı temine olunmuştur.

Saye-i marif vaye-i hazret-i tacdaride istikmal tertip-i umumiye hakkında mezbul buyurulan iktamat ve teşvikat-ı seniyye cabından olmak üzere geçen sene memalik-i marusa-i şahanede on adet reştiye mektubu ile melek-i muhtelifeye mahsus olarak iki yüz yetmiş bir adet sıbyan mektebi ve ahali-i canibinden yirmi dört medrese ve üç kıraathane ile yirmi yedi bab cami-i şerif küşat ve inşa kılınmış ve Hariciye Nezaret-i Celilesi dairesinde bulunan aklama muharrec olmak için Dersaadet'te bir lisan mektebi yapıp bu sene vilayet merkezinde dahi ketebe-i aklama talim-i fünün olunmağa mahsus sabah mektebi namıyla bir dersane tertip olunmuştur.

Bir müddetten beri memalik-i Devlet-i Aliyye'ye nakl ve hicret eylemekte bulunan kabail Çerakeseden taşralarca hal-i mesaferatta kalmış olanların ekserisine haneler inşa ve

memurin-i mahsusa marifetiyle bakiye-i esbap-ı iskaniyeleri itmam ve icra eylemekte bulunmuş ve Erzurum Vilayeti dairesine gelmiş olan Çeçen muhacirlerinin dahi teşebbüs olunmuş olduğu misalli sene-i sabıkada bazı eyalet ve sancaklar dahilinde iskan edilen muhacirin için yapılan hanelerin miktar-ı on bin adeti tecavüz eylemiş olduğuna binaen saye-i mealiye vaye-i hazret-i padişahide muhacirin nüfus-ı mevcudesinin her tarafça istihsal esbap-ı servet ve asayişlerine itina kılınmakta bulunmuştur.

Saye-i ıslahat vaye-i hazret-i cihanbanide idare-i mülkiyece icra-yı tanzimat ve tensikat ile mevad-ı imariyeye ihtimam olunmakta bulunduğu misalli saltanat-ı seniyyenin hd-i esbap-ı şevket ve satveti olan heyet-i celile-i askeriyenin elbise ve esliha ve müteferiat-ı saire idaresince mültezim bulunan ıslahatın esbap-ı mütemmimesinden olmak üzere bilhisse masruf buyurulan ali-i himmet bülent-i mertebet cenap-ı tacdari semere-i lütfiyesiyle geçen sene zarfında kuvve-i berriye ve bahriyeye mütaalik yeneden bir takım asar-ı hasane vücuda getirilmiş ve mevaki askeriyede bulunan ebniyeden icap edenlerin imarına ve istihkamat-ı mukteziyenin ıslahına itina olunmuş olmağla devair-i askeriyeye dahi bundan böyle umur-ı tanzimiye ve imariyenin devamına iktam olacağına derkardır. Sene-i sabıkada daire-i kavanin ve nizamattan tanzim ve tasti ve taktim ile mevki-i icraya konulan nizamnamelerin başlıcaları memalik-i mahrusa-i şahanede müsaite-i imtiyaziye ve ruhsat-ı resmîye istida edenler taraflarından kabulü lazım gelen şerait ve merasime ve umera ve zabitan-ı askeriye mütekaitini itamı ile asakir-i zabtiye-i zabitan ve neferatı mütekaite tahsis kılınacak maaşlara dair olup bunlardan başka bazı nizam ve kavanine derç ev ilavesi iktiza eden fukarat-ı mühimmiyi ve birkaç nizamnamenin tadil ahkâmını havi mazbatalar ve Bağdat Eyaleti ile Tuna Vilayeti tapu ve arazi işlerine ve muhacirin-i mesalihine mütaalik talimatlar yapıp taktim olunmuştur.

Sene-i sabıkada daire-i muhakemata havale kılınan deavi-yi cinne ve cinayet dokuz yüz elli altı adetten ibaret olarak ahkam siyasiye-i medeniyet iktizasınca sunuf-ı tebaanın emniyet-i mal ve can ve arz ve namusları aleyhinde hareket edenlerin icra eylemek ... zimmet-i hükümet olmağla ve enva-i cinayet ceza kanunname-i hümayununda muayyen olan mevada tatbikiyle her birinin mütcesarları hakkında şeren ve kanunen ikiza eden mecazatın tahdidi vazife-i esasiye icabından bulunmağla hususat-ı mebhusanın bu yolda cereyan ahkâmına dikkat kılınmış ve işbu muamele-i cüziyenin aksam ve derecatı erbabına bahis intibah olmak için kaite-i mevzuası vechle gazetelerle ilan olunmuştur. Saltanat-ı

Seniyye'nin idare-i dahiliyesi teferruatından olmak üzere Meclis-i Vala devair-i selasesinin vezaif-i asliyesine mütealik olan mezarikat-ı nizamiye ve devlet ve memlekete ve hukukı teba ve millete dair fasl ve tesviye eylemiş olduğu hususat-ı mütenevvia ile idare-i askeriye ve mülkiyeye müteferri buraca ve taşralarca vuku bulan icraat ve ıslahatın aksam ve keyfiyeti taksilat-ı maruza dairesinde olmasıyla badezin dahi hadi-i tarik muvaffakiyet ve selamet ve badi-i saadet-hal mülk ve millet olan tevcihat-ı celile-i hazret-i taccariye müsteneden icra-yı vezaif-i memuriyet ve musadıkta sarf-ı iktam ve ihtimam olunacağı muhtelim-i ali buyurulduktan emr ve ferman hazret-i veliü'l-emrü'l-ihsanıdır.

“Memalik-i Mahrusa-i hazret-i padişahide cedd-i evvel-i imariyesi vürud eden mahallerden geçen seksen iki senesi Muharremi iptidasından Zilhiccesi gayetine değin yapılmış olan demir ve şose yollarla tarik-i adiyeye ve köprü ve sairinin cetvelidir.”

	İmtiyaza Verilen Hattın Tulu Kilometre	Geçen Seneden Evvel Küşat Olunan Miktar Kilometre	Geçen Sene Küşat Olunan Miktar Kilometre	Küşat Olunan Miktarın Yekûnu Kilometre	Henüz Küşat Olunamayan Miktarın Tulu Kilometre	İmtiyaz ihsan buyurulan demir yollar hatlarının tulu doksan iki saat olup yirmi altı saati iktamları küşat olduğu gibi geçen sene dahi on yedi buçuk saati ikmal olunarak küşat olunmuş ve
Köstence Demir Yolu	66	66	00	66	00	
Aydın Demir Yolu	35	78	00	78	57	
Kasaba Demir Yolu	98	0	98	98	00	
Varna Demir	220	00	00	00	220	

Yolu						geride dahi kırk dokuz saatlik mahal kalmamıştı.
Kilometre İtibariyle	519	144	98	242	277	
Arşın İtibariyle	692000	192000	130300	322300	322300	
Saat İtibariyle	92	26	17	43	49	

Saltanat-ı seniyye divan-ı hariciyesiyle esham-ı umumiyesi faiz tediyesine iktiza eden mebalîğ-i varidatından tefrik ve tahsis itmekle işbu varidat-ı divan-ı umumiye tefasidinin tediyesine memur olan devlet-i aliye bankası tarafından peyderpey ahz ve tahsil olunmaktadır. Ancak bu husus için tahsis olunan mebalîğ-i mezkura usul-i cariye-i memleket iktizasınca evkat-ı muhtelifede mevki-i usule gelecek varidattan olup cümlesinin zaman-ı tahsili divan-ı umumiye tekasiti zamanlarına tesadüf itmediğinden her sene Kanun-ı Sani ve Temmuz aylarında tekasit-i mezkurayı vaktinde tediye etmek için yeniden istikrazlar aktine teşebbüs olunur ve bu taksitlerin zamanında tediye olunması maksadıyla bundan dolayı evkat-ı adiyede bir hayli fedakarlıklar ihtiyar kılınır idi. Fakat beyan-ı hacet olmadığı vechle Avrupa'nın muamelat-ı haliye-i maliyesi yek diğere merbut olduğundan bir yerden bir şey zuhur ettiği gibi anın ahirinin sermayesine tesiri yetmiş yani bazı makul fedakarlık ihtiyarıyla salifü'z-zikr esham-ı umumiye faizlerini gününde ifa için muayyen olan varidat gelinceye kadar muvakkatan bir istikraza müracaat olunmak lazım gelse bulunamayacağı ve bulunduğu takdirde dahi fevkü'l-gaye ağır ve pahalı olacağı tahkik eylemiş olduğundan varidat-ı mahsusanın vürud ile faizlerin andan tesviyesine meydan olmak üzere Temmuz-ı Ruminin birinde tediyesi lazım gelen esham-ı umumiye kuponlarının gelecek şehr-i Teşrin-i Evvel-i Ruminin iptidasında ifa olunmasına karar verilmiştir. Temmuzun birinden Teşrin-i Evvelin birine değin kezran edecek müddet için sahiplerine senevi yüzde altı hesabıyla faiz ita kılınacaktır.

Bu sene Trablusgarp Vilayetinde mahsulat fena halde olduğundan diğer işar-ı vukuuna değin vilayet-i mezkura havalisinden harice zahire ihracı men olunmuş ve keyfiyet-i Babiali'den düvel-i mütehabe-i süferasına beyan ve tebliğ olunmuştur.

“Hülasa-i Muamelat-ı Borsa ve Mesalih-i Banka”

Dersaadet Fi Safer 30 Sene 283

Esham-ı umumiye kuponlarının tediyesi için Hükümet-i Seniyye'nin istikraz akti hakkında ittihaz eylediği suret-i tedabir hesabü'l-vakit husul-i pezir olamayacağı zannında olmalarıyla beraber geçenlerde sername-i biruz olan muktemat-ı salih ve asayıştan dolayı konsoliteçilerin esham-ı mezkûra fiyat-ı hazırasının muhafaza ve terakkisi hakkında derece-i rağbet ve gayretleri ber-kemal olarak otuz bir buçukta iken birden otuz dört buçuğa kadar terakki eylemiş idi ise de işbu rağbet ve iktam esham-ı mezkuranın hülul eden şehir-i hal-i temmuz faizinin tediyesi üç mah sonraya tehir olunmak lazım geldiğine dair geçen gün zuhur eden ilan-ı resmiyeden esham-ı mezkuraca husule gelen tesirat-ı tabiyenin define medar olamamıştır. Fakat Devlet-i Aliye zikr olunan faizin ifası arzusuyla her dürlü teşebbüsata müracaat ve izhar suret-i bezl-i gayret buyurmuş ise de çe-faide derkar olan ahval-i harap ve cenin umum-ı Avrupa'nın umur-ı maliye ve muamelat-ı cariyesini ihlal iderek müzaike-i umumiyei dai olduğu bi-şan olmak hasebiyle biz-zurura tedabir-i mütehazesinde mazhar-ı muvaffakiyet olamamış olup ancak derece-i servet ve itibari mertebe-i ayette bulunan Paris'te “Karadi Mobliye” nam şirket bir taraftan otuz milyon frank mazhar-ı iane olmamış ola idi alafranga Temmuzun birinde vadesi hülul eden duyun-ı tediye muvaffak olamayacağı maddesi nazar-ı mutalaaya alınır ise istikraz-ı mezkurun adem-i husulüne taaccüp olunmak icab itmeyeceği bedihi bulunmuştur. Mamafih şu aralık bazı mertebe sükunete yüz tutmuş olduğundan Devlet-i Aliye üç maha kadar mebalığ-i mukteziyenin bi'l-husule tedarik ve tehiye ile kuponları tediye iderek emniyet-i iamenin bir kat daha istihsaline muvaffak olacağı haveden ve fakat şu ahval-i cariyeden zikr olunan ilan-ı resmiyenin Paris ve Londra'da hâsıl olacak derece-i tesiri intizar olunmakta olduğundan bu aralık Dersaadet borsasında konsolit ahz ve itasında pekte ehemmiyet olmadığı tariften mübaredir.

Defaatle keşide gelen satır olduğu üzere Londra'da işlerine sekte gelmiş olan bir takım banka ve tüccarın muztara Dersaadet'te bulunan bazı banker ve tüccar muamelatına

dahi sirayet ederek hatta bu günlerde bir sarraf ve bir manifatura tüccarının dolap idaresine durağanlık gelmiş ve sarraf-ı merhum tüccar-ı mezbura ziyadesiyle itibar vermiş olduğundan bunun umuruna hululgarı olduğunu müteakip anın dahi işi düçar-ı sekte olmuştur. Kambiyo ve akçe fiyatı bahsine gelince husul-i emniyet neticesi olmayıp mücerred-i muteberan tüccar-ı ihtiyacat vakıalarının defî için akçe tedarik itmek üzere bir mutad üç mah vade yerine on bir ve on beş günde tediye olunmak şartıyla kambiyo vermeleri hususuna meyanlarında karar vermiş ve şu beyan olunan vadeler dahi ibraz olduğu anda ifa olunmak üzere erilmiş kambiyo gibi demek olduğu cihetle taife-i tüccarın Avrupa'ya göndermeğe mecbur oldukları akçeyi aynen irsalinden ise öyle kısa vadeli kambiyonun ahz ve tesyarını mercih görmüş olduklarına binaen bu aralık kambiyo ve akçe fiyatları biraz tedni etmiştir.

“İlanat-ı Nizamiye”

Devlet-i Aliyye sancağı küşat etmiş yetmiş beş tonilatoluk ve yetmiş beş seksen bargir kuvveti Ali Paşa nam bir kıta vapur sefinesi Şirket-i Maliye-i Osmaniye Müdürü Apik Efendi tarafından vaki olan istida üzere Meclis-i Ticaret-i Bahriye de verilen alam mucebince bi'z-ziyade talibana fûruhatı mukarrer olan ol-vechle vapur-ı mezkuru duhhan gümrüğü pişgahında olduğu halde bir kıta defteri mucebince kaffe-i eşya ve edevatıyla beraber fûruhat olunmak üzere işbu şehr-i Haziranın yirminci ve yirmi yedinci ve Temmuzun dördüncü pazartesi günleri saat beşten yediye kadar iki saat üç defa olarak havyar hanında müzayedesi icra olunarak ve nihayet müzayedede de kimin üzerine tekarrür eder ise salisi peşin ve salisanı dahi on bir gün zarfında tediye olunmak üzere teba-i Devlet-i Aliyye'den muteber kefil irası lazım geleceğinden keyfiyet-i ilanına iptidar olundu.

İşbu bin iki yüz seksen üç senesi Saferinin yirmi dördüncü Cumartesi gününden mah-ı mezkurun otuzuncu Cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatına mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	34 15	33 1	31 15	31 5	30 11	30 30

Öğle	33 20	32 2	30 35	30 35	30 24	29 25
Akşam	33 10	31 30	30 33	30 30	30 26	29 26



“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınur. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bil-cümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:25 Rebiul-Evvel:8 Sene:1283 “Cumartesi” Temmuz-ı Rumi:9 Temmuz-ı

Efrensi:21

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucibince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhad olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağ otuz kuruştur.

Tarife hacet olmadığı üzere Ticaret ve Umur-ı Nafia Nezareti Celilesi yalnız Mehakim-i ticaret ile mevad-ı hukukiyeden mütevellid sair hususat ıslah ve rüyetine dair tedabir-i mukteziyenin ittihazına mahsus değildir. Vakıa-ı mevad-ı hukukiyenin derece-i ehemmiyeti ve Nafia Nezareti dahilinde azası dahil ve erbab-ı zevattan mürekkep meclis-i maabir heyeti meczum ise de mesai lazımenin yalnız mesalih-i hukukiye sarfi husul-i mutalebe fi olmadığı ve meclis-i mabirin dahi vezaif-i mahsusası olduğundan daire-i memuriyetinin haricinde teşebbüsata kıyam edemeyeceği misalli umur-ı ticaretin derece-i fevait ve muhasenatının halka vesail tefhimesini ittihaz etmek ve terakki-i hal ve saadet

mülk ve millet ve Memalik-i Mahrusa'da tezayüt refah ve serveti mucceb-i umur-ı ticaret ve ziraat tevsi ve intişarıyla beraber ıslah-ı husul-i hırfet ve izdiyad vesait sınaatın hangi esbap ve sur-ı teshiliyeye menut ise peyderpey makam-ı aliye arz ve ifade etmek ve müvazene-i ihracat ve ithalata dikkat eylemek gibi tedabir ve icraat nezaret-i meşarün-ileyhanın mesai-i mücerredesiyle meydana gelemeyeceği maarif binaberin ol-babda ifa-yı mukteza-yı ahvale kemal arzu ve himmet masruf idi ise de adem-i müsaide-i zaman ve takip-i meşagil bi-payan hasebiyle buraların şimdiye kadar icra-yı icabı mümkün olamamıştı.

Devletli Halil Paşa Hazretleri nezaret-i meşarün-ileyhaya sayesaz ikbal oldukları günden beri ber vech-i mebsut tedabir lazımenin ittihazı için bir heyet-i mahsusanın lüzum-ı hakikisini müşahede buyurmalarıyla meba-ala fethaar-ı ibad ve sebep-i ümrani misalli ve bilad olan zat-ı merahim simat-ı hazret-i padişahının cümle-i muhsanat-ı asriy-i mülktarileri olmak üzere nezaret-i meşarün ileyha dairesinde bir ticaret meclisinin teşkilini tasnim ederek icabı derd-dest icra olduğu maa'l-teşekkür istihbar olunmuştur. Vakıa-i meclis-i mezkurun azası hangi zevattan mürekkep ve vezaif-i memuriyeti ne suretle mertip olacağı bizce malum değil ise de çünkü her teşebbüsatin iptidası bir tarik-i icazda bulunan gederek kesp-i tevsi ve cesamet etmesi kaite-i hükümet icabından olduğu ve bi-husus lüzumu miktar zevat bulunup bulunmayacağı bahsi şöyle dursun muktemat-ı umur-ı vakıa bir suret-i cismiye de zuhur eder ise netayic-i matlubenin husulü hemen mestur olacağı malum erbab-ı şuur olduğundan meclis-i mezkurun vezaif-i memuriyeti gerçi birden bire her dürlü tedabir-i lazıme ve katibe-i teşebbüsat-ı mukteziyenin ittihazına dair olacağı mezmun ise de bir maksadın esbap-ı husulünü istihsale beda ve mübaşerat ve netayic-i muntazıra ve fevait-i matlubeye mazhariyete bir burhan-ı alamet olduğundan meclis-i mezkurun şimdilik başluca vazifesi terakkiyat-ı muamelat-ı ticaret ve teksir umur-ı ziraat ile teshil vesait hırfet ve sanat misalli istikmal esbap-ı esasiyeden ibaret olması memul ve azası erbab-ı malumat ve dirayet-i zevattan mürekkep ve ber-vech-i ... muvaffak olması mütemenna ve mesuldür. İşte nazar-ı meşarün-ileyh hazretlerinin asar-ı himmet ve muvaffakiyet-i cemileleri cümlesinden olarak mülken ve milleten ehemmiyeti malum ve fevait-i azimiyesi herkese meczum olan öyle bir heyetin vücuda geleceğinden dolayı cümle ile beraber meşarün-ileyh hazretlerine arz-ı kemal şükraniyete müsaraat olunur.

“Vezaif-i Ticaret”

Muamelat-ı ticariye de bulunan kimsenin ne yolda defter tutması lazım geleceği ... ettiği halde izar-ı mesrudası kabul olunup olmayacağı geçen nüshada derç olunan tafsilattan malum olduğundan şimdi ol-vechle defterlerin tutulmasında derkar olan muhasenat ile aksi taktirinde zuhur etmesi tabi bulunan mazeretin izahına mübaşerat olunur. Şöyle ki bir tacir muamelat-ı cariyesinde senet alıp vermek vesair güne işler yapmakta her ne dürlü ihtiyatkarane ve her ne derece davi ve sezadan mücanebet eder ise itsin muktezabat-ı inkilabat-ı zaman bazı işlerinde memulünün gayr-i ahval nemayan ve mislen yolunda olduğu zan ittiği bir madde kendisince hali düşvar bir akte-i müşkülata giriftar olup hükumete müracaat eyleyeceği mecbur olabileceğinden işte öyle bir hal-i zuhurunda ve bi-husus emsali mesbuk olduğu üzere orada bir sened ve işte ikrar dahi olmadığı takdirde beyan olunan usulde tutmuş olacağı defterlerini hemen muhakeme bila-ibraz ispat-ı müddei edip hakkını kayp etmeyeceği misalli diğer bir tacirle muamelesi olup da aralarında muhasebe rüyeti icap ittiği surette dahi defterlerini meydana koyup ve şayet hasımının defterleri olmayacak veyahut olup da gayr-ı muntazam bulunacak olur ise kendi defterleri esas-ı ittihaz olunup matlubunu hasıl eyleyeceği derkardır. Velev hükumetce rüyeti icap eder bir işi düşmeyecek olsa bile tacirde defatir-i mukteziyenin vücudu umur-ı ticariyesinde mazbutiyat-ı kamilenin husulünü mudi olup kuyuda müracaatla keyfiyet-i hal ve mevziini ve beher sene ticaret veyahut ziyasını ve alıp vereceği emval ve akçenin miktar ve miadını ve yazmış oldukları mektupların derece-i ahkamını velhasıl her dürlü muamelatıyla dolap idaresinin merkez devranını bilip ana göre ifa-yı mukteziyat ahvale mübaderat edeceği ve ayed adem-i müsaite-i devran ve inkilabat ahval-i cihan mülabesesiyle ve bir hafta düçar olmasıyla muamelat-ı esas ve settine bi'z-zürur durağanlık gelecek olduğu halde dahi iktiza edenlere güzel güzel muhasebesini verip ve kaffe-i mesalihini yani nihayet on sene evvelisinden bir suret-i cereyan ahz ve itasıyla işi sektelenmesinin esbap-ı mevcubesini irae eyleyip hile ve taksirata bir hükumet ve ashap-ı matlubun sual ve takibinden varista ve çar çapın işi dahi had-hitama peyveste görüneceği emr-i bedidardır. İşte şu cihetlerle bir tacir yalnız hal-i hazırını ve bulunacağı mevkiinin bir aralık emin ve vüsatını düşünmeyip çünkü mesalih-i ticariyenin türlü türlü vukuatı ve güne gün zuhuratı olduğu inkâr olunamayacağından heran ahval-i atıye ve umur-ı müstakbeleyi dahi derpiş etmelidir. Zeyr-i askerin alat-ı harp ve vegası islahı ve han hane olduğundan bunların noksanıyeti anların mağlubiyetini mucib olacağı gibi taife-i tüccarın dahi umur-ı

ahz ve italarının vesait-i icraiyesi beyan olunan usulde defterlerin vücudu olup bunların olmaması yahut karma karışık ve gayr-ı muntazam bulunması kendilerinin işlerinde adem-i muvaffakiyetlerini müstevcip olacağı şüpheden beridir.

Sıhhat-i umumiyenin muhafazası derece-i vûcup da olduğu malum ve işte bu yolda hükümet-i seniyyenin dikkat-i mütemadiyesi cümleye meşhut ve meczum olarak undan dolayı arz-ı teşekkürden o zeki kimsenin diyeceği olmayıp halbuki ifrat-ı ahaliden bazı kimselerin dünyada en ziyade muhafazasına dikkat-i fariza zimmet olan sıhhat-i vücudun derece-i ehemmiyetinden bi-haber oldukları cihetle letafet-i hevayi ihlal ve ifsat edecek hareketten geri durmadıkları misalli bu aralık köprü içinde bazı mahallerine hayvanat-ı laşelerini götürüb denize ilka etmekte ve rüzgarın sur-ı muhtelifede hububuyla laşeleri gah-cab ali ve fener ve gah ileriye doğru sevk ile sahil haneler iskelelerinin altına attığından hasıl olan tafinat-ı geriheden bütün halk bi-zar-ı kolera illetine dair bir takım ara-ciyef-i malum ve böyle şeylerin sıhhatçe derece-i mazarratı cümle indinde mahsum olmak hasebiyle mahal-i merkume ahalişi aşırı düçar ıstırap olduklarından icra-yı icapiye seza ve ari-i inayet buyurulmak üzere bunun hükümet-i seniyyenin nazar-ı dikkat ve hemte-i arz olunması bazı zevat tarafından bil-hassa ihbar olunduğu aşikar olmağla icabının icrasıyla sevhili-i mezkuraya o makule hayvanat laşelerinin denize ilka olamaması çaresinin istihsali hakkında icap edenlere tenbihat iki de bila-cera ahali-i merkumenin şu ıstıraptan tahlis ve reha buyurulmasını rica ve temenni ederiz.

“Hülasa-i Muamelat-ı Borsa”

Dersaadet Fi 7 Rebiul-Evvel Sene 283

Esbap-ı malumeye mebni istikraz akti mümkün olamadığından esham-ı umumiye-i Devlet-i Aliyye'nin şehir-i Temmuz faizinin tehir-i tediyesine dair neşr olunan ilan resminin Paris ve Londra borsalarında tesirat fevkaladesi olacak ve devlet-i aliyenin itibar-ı maliyesine hulul verecek zannıyla ve ahval-i harp ve cedalin el-yevm baki olduğu mütalasıyla tedni tarafında bulunan konsoliteçiler aşırı mertebe istihsal menafi edecekleri amidinde iken zikr olunan ilan-i resmide istikraz aktinin adem-i husulünü muceb esbap-ı meşruda Londra ve Paris'de inzar-ı dikkate alındıkta mukarin-i hakikat hal olduğu tasdik olunmuş olmasından dolayı ilan-ı mezkurdan intizar olunduğu derece-i bir su-i tesir hasıl olduğu gibi esham-ı mezkura fiyatı ahval-i meşuşe-i politika ile beraberine yavaş yavaş

hal-i sabıkına ricata yüz tutup zikr olunan konsolitçiler istedikleri gibi nail-i emel olamamıştır.

Çünkü ahval-i politikanın tagiratıyla bilahare müşagil-i harp ve katalin sername-i zuhur olunması bil-cümle düvel-i Avrupa eshamın tedni-i fiyatını muceb olduğu gibi esham-ı Devlet-i Aliyye fiyatının dahi tenziline müstelzim olarak andan beri esham-ı mezbura fiyatı derece-i itidalde cereyan etmiş ve şimdiki derecesi mertebe-i nihayede olduğundan gerçi ahval-i hazıra herkese malum ve ıstırap-ı umumi henüz baki olduğu emri meczum ise de daha ziyade tenzile artık bir mahal kalmamıştır. İstincar olunduğuna nazaran devlet-i aliye devair-i hükümet idaresinin başından tanzim ve ıslahı ve taklil ve mesarifat ve tezyid-i varidat ile irad ve masrafın mevazenesini meydana getirmek ve esham-ı mezkura faizi için Banka-i Osmaniye verilmekte olan varidat-ı Devlet-i Aliyye'ye nezaret etmesi zamanında memur mahsus tabin etmek ve kuponlar iltizamat-ı bedelatına mukabil hazine-i celileye kabul olunmak gibi bazı tedabir-i mühimme ittihazıyla meşgul olmak hasebiyle ahval-i muztara-i hazıra bazılarının zaamı gibi daha bir müddet-i medide devam etmeyip kariben kesp-i salah edeceği memul-i kavidir.

Prusya Devleti ecnebiye ile yekdiğerinden münfasıl iki kıtadan mürekkep olup birisi Avrupa'nın canip-i şarkiyesinde kain asıl Prusya memaliğinden ibaret olarak şimalen Bahr-i Baltık ve şarken Lehistan ve Rusya ve garben Mukalenburg ve Hanover ve cenuben Saksonya hükümeti ile Avusturya memaliğinden Bohemya ve Moravya ve Silizya eyaletleriyle mahdud kıtai-i cismiye ve diğeri Ren Nehri Büyük Dukalığı olup garben Belçika ve Flemenk ve şarken Hanover ve Haskasıl ve Nasuvhas Darmstad hükümeti cenuben Ren Nehri civarında Bavyera ve Fransa memaliği ile mütecavir kıta-i sairedir. İşbu kıta-yı fasıl olan arazinin bazı mahalleri arzen ancak altmış kilometre (Beher kilometre takriben bin beş yüz arşındır.) mesafeden ve bi-hesab-ı terbi tulen ve arzen kıtateyn-i mezkuatın mecmu arazisi iki yüz yirmi beş bin kilometreden ibarettir. Prusya Devleti'nin bin sekiz yüz altmış beş tarihinde icra olunan tahrir nazaran altı milyon dokuz yüz doksan bin iki yüz seksen iki nüfusu ve payitahtı dört yüz yetmiş bin ahaliyi cami olan Berlin şehri olup memaliği sekiz eyalete ve bunlar dahi yirmi beş livaya munkasım olduğu halde memalik-i mezkuranın takriben beş yüz kilometre mesafesi deniz ile muhat ve ekser mahallerin havası soğuk olarak cihet-i cenubiyesi gayet burudat ve rutubetlidir. Silizya ve Vezer Nehrinin canip-i garbiyesinde bulunan eyalet arazisi ziyadesiyle mübet ve

mahsuldar ve Brenderburg Eyaleti şura zardır Memalik-i Prusya nın başlıca mahsulat arzıyesi hububat ve sebzevat ve keten ve kenevir ve safran ev duhhan ve şarabat otu ve maden suları ve Ren Nehri sevahilinde şarap ve bal ve ipek ve demir ve bakır ve kalay ve kurşun ve şap ve güherçile ve kireç ve sumaki taş ve sair ihcar-ı kıymettar ve ... sevahilinde kehribadan ve mahsulat-ı sınaıyesi çuka ve bezv muamelat haririye ve araba ve şapka ve kâğıt ve çuha ve saat ve arpa suyu ve imalat-ı debbağ ibarettir. Ren Nehri ve tarik-i muntazama vasıtasıyla ve Belçika ile Almanya ve Flemenk ile İsveç aralarında bulunmasıyla Prusya memaliğinde ve bi-husus Vezir Nehrinin canip-i şimalinde bulunan memleketlerde umur-ı ticaret pek yolundadır. Devlet-i meşarün ileyha hükümet-i mutlaka heyetinde iken bin sekiz yüz kırk sekiz tarihinde hükümet-i meşrutaya tahvil etmiştir. Prusya Kralı Hohenzollerin familyasından olduğu gibi hukuk-ı hükümdari ... valada meşrut olarak ahali-i mevcudanın ekserisi Protestandır. Leh kıtasından maada Prusya memaliğinde harf ve sınaı derece-i gayeye mevzul ve dört darülfünun mevcut olup iki yüz yirmi beş bin muntazam ve muzaf ve takriben dört yüz bin millet askeri vardır. Devlet-i meşarün ileyha mütefekka-i Almanya dahilinde olup ehemmiyetçe derece-i saniyede vasıl Prusya ile Pozan Büyük Dukalığından maada bilcümle eyalet ve elviyesi Almanya'dan madud olup Almanya ittifakının meclis-i umumiyesinde dört ve adi meclisinde bir rey sahibidir.

“Muskat Şehrinin Muamelat-ı Ticariyesi”

Muskat şehri mevki-i coğrafyası iktizasınca Asya'nın canip-i canubiyesinde ve Umman Körfezi sahilinde vaki ve takriben bin nüfusu şamil olarak hükümet-i ruhaniye ve cismaniyeyi cami olan Muskat İmamının payitahtıdır. İmamet-i mezkuranın bin beş yüz yedi sene-i miladiyesinden bin altı yüz kırk senesine kadar Portekiz Devleti'nin zeyr-i idaresinde olduğu halde bir ihtilal-i zuhur ile devlet-i meşarün ileyhin taht-ı tabiiyetinden çıkıp hükümet-i müstakile heyetine girmiş ve el-yevm sekiz yüz elli bin nüfusu olup Arabistan hükümetinin başlıcalarından madud bulunmuştur. Şehr-i mezburun limanı gayet güzel ve emniyetli ve zahire hıfzına dahi pek elverişli olup sefineler bil-suhule sahile yanaşabilecekleri derkar ise de iskelesi olmadığından gerek emvalin nakil ve ihracı gerek yolcuların girip çıkmaları suubetten hali değildir. Şehr-i mezkur ahz ve ita hakkında oldukça derece-i ehemmiyette ve Basra Körfezi vasıtasıyla ithal ve ihraç olunan emtia-i mütenevviyanın ambarı makamında olduğu gibi gerçi derun-ı şehirde mütemekkin Avrupa

tüccarı yok ise de erbap-ı ticaret muamelat-ı vakıalarında mazhur-ı emin ve teshilat olduğu derkardır. Muskat havalisinin şayan-ı dikkat bir mahsulatı olmayıp Hindistan ve Madagaskar ve Zengibar ile sevahil-i saireye ihracatı hemen yalnız hinta ve hurma ve maden tozu ve kuru balık ve astar ve hamardan ibaret ise de liman-ı mezbur Arabistan ve İran sevahili için gelip geçen birçok emtianın mahzunu gibidir. Avrupa'nın liman-ı mezkura başlıca ithalatı İngiltere muamelatından mavi ve beyaz bez ve demir ve çelik ve hırdavat ve imalat-ı zücaciye ve altın tel ve çuka ve muamelat-ı haririyeden ve Hindistan ve Bahr-i Ahmer ve Basra Körfezi ile Zengibar'dan liman-ı mezburun mahuzatı pirinç ve şeker ve kahve ve biber ve baharat ve Hint cevizi yağı ve kuruyemiş ve pamuk ve zamk ve kozalak ve çivit ve sedef ve fildişi ve kereste ve yün ve deri ve inci ile deve kuşundan ibarettir. Ahval-i mebsutaya nazaran muamelat-ı ticariyenin ikmal etmekte olduğu gibi Süveyş cetvelinin hesabı'l-mevki şehir-i mezbur muamelat-ı ticariyesinin bir kat daha terakkisine badi olacağı memuldür. Süveyş cetvelinin hahafri kariben reside-i hadd-i hitam olarak ahval-i ticariyenin nakil ve imrarına olunacağı ve mukavele-i ahire ahkamınca tatlı su kanalının muhafaza ve tathiri keyfiyet-i vali-i vilayet-i Mısırın muhavvel-i uhde-i himmeti olduğu cihetle cetvel-i mezkurun yakında hitam-ı küşadına bir muktema olmak üzere zikr olunan cetvelin teshil-i tathiri maksadıyla bazı yerleri kurutulmuş ve şu günlerde imalat-ı mukteziyenin ikmaliye marü'l-beyan tatlı su cetveli Mösyö Lespeş tarafından idare-i Mısıriyye'ye teslim olunacağı istihbar olunmuştur.

Sevahil-i Bahr-i Sefit'de çeker ki mestuli olarak mezruatın ekserisini itlaf ve Kudüs-i Şerif havalisinde dahi zeytine varınca beş gün zarfında kaffe-i hasılatı beli ve istihlak eylemiş olduğundan ve bu halde halkın muntazar olduğu varidat-ı kelimeleri elden gitmiş olduğundan Bosna havali-i merkume ahalisinden düçar-ı müzayika ve ıstırap olacağı ve hatta rugan zeytin fiyat-ı cariyesinden birden dört kuruş terakki eylediği mae'l-teessüf istihbar olunmuştur.

Tahkikat-ı vakıaya göre senevi katiat-ı cesime-i alimde otuz milyon şişe şampanya sarf eylemekte olup bunun yüz bini Afrika'da ve üç yüz bini İspanya ve Portekiz'de ve dört yüz bini İtalya'da ve beş yüz bini Belçika'da ve keزالik ol-miktarı Flemenk-i cedidde ve bir milyon beş yüz bini Almanya'da ve iki milyonu Rusya'da ve iki milyon beş yüz bini Fransa'da ve beş milyonu İngiltere'de ve bir bu kadarı dahi Hindistan'da ve on milyonu Amerika-yı şimalide istihlak olunmakta olduğu gazetelerde görülmüştür.

İngiltere Kraliçesinin büyük damadı ve Prusya Kralının veliahdı bulunan zat-ı Silizya ordusu kumandanı ve küçük damadı ve Avusturya tarafında kalan Has hükümdarının veliahdı olan zat-ı mütefekka-i Almanya'nın bir firka-i askeriyesinin ... olduğundan ve mukteza-yı ahval-i acayibe-i katal iki bacanağı bi'l-müvacehe meydan-ı harp de yekdiğerine icra-yı husumet etmeğe mecbur edeceği karibü'l-ihhtimal olduğundan Almanya Muharebesi kraliçe-i meşarün ileyheyı bir mevki-i müşküle koymuştur.

Devlet-i Aliyye sancağı küşat etmiş yetmiş beş tonilatoluk ve yetmiş beş seksen bargir kuvveti Ali Paşa nam bir kıta vapur sefinesi Şirket-i Maliye-i Osmaniye Müdürü Apik Efendi tarafından vaki olan istida üzere Meclis-i Ticaret-i Bahriye de verilen alam mucebince biz-ziyade talibana fûruhatı mukarrer olan ol-vechle vapur-ı mezkuru duhhan gümrüğü pişgahında olduğu halde bir kıta defteri mucebince kaffe-i eşya ve edevatıyla beraber fûruhat olunmak üzere işbu şehri Haziranın yirminci ve yirmi yedinci ve Temmuzun dördüncü pazartesi günleri saat beşten yediye kadar iki saat üç defa olarak havyar hanında müzayedesı icra olunarak ve nihayet müzayede de kimin üzerine tekerrür eder ise salisi eşin ve salisanı dahi on bir gün zarfında tediye olunmak üzere teba-i Devlet-i Aliyye'den muteber kefil irası lazım geleceğinden keyfiyet-i ilanına iptidar olundu.

İşbu bin iki yüz seksen üç senesi Rebiul Evvelinin birinci Cumartesi gününden mah-ı mezkurun yedinci Cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatına mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	29 20	30	30 26	29 31	30 6	30 25
Öğle	29 2	30 7	30 34	29 34	30 2	30 26
Akşam	29 11	30 25	30 7	29 36	30 10	30 25

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyemizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:26 Rebiul-Evvel:15 Sene:1283 “Cumartesi” Temmuz-ı Rumi:16 Temmuz-ı

Efrensi:28

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucibince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhad olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

Belçika ve Almanya ve İsviçre'de neşr olunmakta olan usul-i hazır-ı tedrisiyenin tadkiki bundan iktam Fransa maarif nezareti canibinden maarif memurlarından birisine havale olunmuş olduğu halde memur-ı muma-ileyh tarafından ol-babda beş yüz sahifeyi şamil tanzim ve taktim olunan raporto-ı şayan dikkat ve ... ve izhar-ı cihet sezavar-ı taktir ve tahsin olduğundan mesarif-i temsiliyesi canip-i devletten verilerek tab ve neşr olunmuştur. Zikr olunan raportoda mahal-i mezburada bulunan hemen bil-cümle darü'l-marif idarelerinin tafsilat-ı sahihesi münderiç ise de her birini başkaca şerh ve beyana lazım görünemeyip fakat içlerinde memleketimizin her şeyden evvel muhtaç olduğu bir

suret-i tedrisiye görülmüş olduğundan yalnız Belçika'da vaki Anvers şehrinde mevcut ticaret mektebinden sur-ı talim ve talimin beyanına müsaarat olunur. Şöyle ki mektep-i mezkurda müttehiz usul-i tedrisiye ikiye münkasım olup birisi ilmiyat ve diğeri ameliyattan ve müddet-i tahsiliye dahi iki seneden ibarettir. İşbu mektebe alınacak talebenin kavli Fransızca ve terkip-i ibare ve Fransızcadan İngiliz ve Almanya lisanlarına tercüme ile coğrafya ve ulu-ı rızaiye ve saireye dair bazı isaleden kinayet olan imtihan-ı mahsus virmeğe mütevakıftır. İşbu imtihan sualleriyle birincisine zarfında tahsilat-ı vakıanın imtihan için lazım gelen isaleyi tehiyye ve tertip etmek üzere mektep-i mezkurun ... ve heyet-i mahsusası mevcut olunacak talebe on sekizden yirmi yaşına kadar olması meşrut olup imtihanları dahi senede bir defadır. Alınan talebe iki sınıf olup birisi bila-ımtihan çıkmak üzere girmiş olanlar ve diğeri yalnız dersleri okutup imtihan vermeksizin huruç etmek niyetiyle duhul edenler olup şakirdan gece mektepte kalmayıp yerlerine gederler. Mektep-i mezkur intihapları tüccara ait olan yedi azadan mürekkep komisyon-ı müstakil tarafından idare olunup birinci sene defter-i ticariyenin usul-i tahririyesi ve tarih-i mahsulat-ı ticariye ve ilm-i usulü servet-i milliye ve istatistik ve coğrafya-yı ticaret ve sanat ve ilm-i hukuk -ı mülkiye ve Almanya ve İtalya ile İngiltere lisanları ve ikinci sene dahi kezalik defatar-ı ticariyenin usul-i tahririyesi ve tarih-i mahsulat-ı ticariye ve tarih-i umumi-i ticaret ve sanat ve hukuk-ı ticaret-i berriyeye ve bahriye ve muktemat hukuk-ı mülül ve nizamat-ı gümrük ve sur-ı inşaiye-i teçhize-i sefain ve coğrafya-yı ticaret ve sanat ve ilm-i usul-i servet-i milliye ile lisanü's-salise-i mezkura tahsil olunur. Mektep-i mezkurda her dürlü mahsulat tabiiyye ve ilmiye-i cami muntazam bir numune hane olduğu gibi başlıca sanat-ı ticariyeye kesp-i vukuf eden şakirdana mahsus muntazam bir nevi destgah dahi mevcuttur. İkinci sene beher şakirdana beher güz muamelat-ı mahaliye ve Londra ve Liverpool ve Nivvyork ile ... vesaire mahallerden mürud ihbar-ı ticariyeye dair ita-yı muamelat olunduktan başka mektebin kıraathanesinde dünyada umur-ı ticariyece ehemmiyetli olan başlıca şehirlerin ticaret gazeteleri bulunup mütalaa olunur. Şu suretle iki sene hitamında canip-i devletten mensub memurin imtihan huzurunda malumat-ı matlubeyi istihsal eylediğini ispat eden talebe müteyazat-ı adede ve müfede-i şamil ve derece-i liyakat ve istihkakını müştemil şehadetnameleri aldıktan başka canip-i devletten mesarif-i mukteziyeyi ahz ile umur-ı ticariyece mühim olan memaliği dolaşım hatt-ı senevi bu yolda mesarif olmak üzere umur-ı hariciye nezaretinin mesarifat-ı meyanında otuz bin Frank

idhal oluna geldiği ve Avrupanın hiçbir tarafında umur-ı ticariyece menafi-i azimiyesi meşhut ve sur-ı tedirisiyesi badi-i intişar fevaid na-madud öyle ki muntazam bir mektep mevcut olmadığı havidadır. Mektep-i mezkurun hüsn-i intizamından başka ulûm-ı müstahselenin icra-yı ameliyatı tuhaf bir surettedir. Misalen şakirdan beşer veya altışar kişi bölük bölük olup müteadid-i ticaret mağazalarını teşkil ve mağazalardan birincisi Belçika ve ikincisi Meksika ve üçüncüsü Fransa ve diğerlerini dahi kezalik birer memleket tüccarlarına tahsis ile ameliyatını icra etmek niyetiyle esna-yı tahsilde ilmiyesi tedris olunan mevhum bir muamele-i ticariyenin iki mağaza arasında icrasına başlanıp bi'l-farz Anvers şehri tüccarı ve Rakroz şehri tüccarına badem içi sipariş eder ve bunların sipariş mektupları Fransızca ve cevapları İspanyaca olarak ol-babda bir hayli muhaberat vukua geldikten sonra mal bahasından ve teslimat ve ıskonto miktarıyla poliçe ve saireden dolayı beyenlerinde münazaa ... ileri kezalik ve Rakroz şehriden gemiye tehnil olunan mal Anvers tüccarı hesabına olacağına dair mukavele ederek tüccar-ı mezkur dahi bir İngiliz sigorta kumpanyasıyla bil-mukavele malı sigortaya rabt ve bu sırada muhaberatı Fransız ve İngiliz lisanlarına tahvil ittikleri halde sefine İngiltere sevahilinde kain fırtınaya uğrayıp emval-i mahmulenin bozulmasına ve kumpanya-yı merkum tazminattan aba etmesine mebni tarafeyn İngiltere kanunu üzere bade'l-muhakeme-i matlubat vaki ve zarar ve ziyan alındıktan ve o vakit ücreti ve davanın sair mesarifatı dahi istifa olunduktan sonra sefine İngiltere'den hareketle Anvers Limanına lengrandaz ve salt olur ve işbu muamelat-ı mevhumede buldukları esnada tabe-i merkume ve şehir-i mezburun en işgüzar ve muteber dellallarıyla ... dair bazı müzakereler ittikten başka şehir tüccar başısı canibinden müntehip umur-ı ... bazı tüccar tarafından dahi şakirdan-ı merkume zikr olunan muamelat-ı mevhumeye müteallik lazım gelen şeyler tarif ve idare mektup müdürü marifetiyle talebe-i merkume Anvers şehrinin başlıca mağazalarına ve balada meşruh-ı mesalih mefruzada bey ve şera olunan emvale meşabe-i mahsulatın bulunduğu yerlere getirip eşya-yı muhtelif irae olunur. İşte ber-vech-i muharrer tahsilat-ı bila-kemal mektepten çıkan birisi hemen Anvers şehrinde hemen bir banka teşkil ederek muamelat-ı suret-ı hasene ve nafiada cereyan etmekte ve kariben banka-i mezkurun şehir-i mezburun en mühimi idare-i cismiyesinden birisi olunacağı amid olunmaktadır. Mektep-i mezkurun ahval-i sitayişini tevsil hadd-i nihayet ve mekatip-i saireye dair tafsilat-ı lazıme-yi dahi tefsir ve hikaye eylediğinden sonra sahib-i raporto kendi kendine aciben Fransa Devleti letafet-i mevkiyesi

derkar olan Marsilya ve Havra ve Nanat limanlarından birinde öyle bir mektepin tesisine teşmir sak-ı ihtimam ve gayret etmemelidir. ... hitam-ı makal eylediği gibi biz dahi mektep-i mezkurun mekasid-i asliyesi vasıl-ı tedrisiyesiyle gerek umur-ı ticariye ve gerek mesalih-i mülkiyece husulü malum olan derece-i muhasenat ve tesirat-ı hayriyesini ber-vech-i meşruh bade'l-efham mevken kerre-i arzda bir dane ve mesalih-i ticariyece derece-i kabiliyette ve ehemmiyet de yegane olan Dersaadet gibi bir şehir-i şehirde öyle bir mektebin vücudu derece-i vücupta olduğu ve menafi bi-hesabını mütalaa ile ahali tarafından dahi ezher-i suret bezl-i naktine-i gayret ve hizmette tecviz-i kusur olunmayacağı cihetle her halde masruf olan sevabık inayet-i celileye levahık-ı merut-ı cemile olmak üzere hükümet-i seniyye tarafından muhasenat-ı atıye ve fevaid-i muntazıra-i mülkiye uğruna lazım gelen fedakarlığın ihtiyarıyla saye-i kudret vaye-i hazret-i padişahede Dersaadet'te dahi öyle bir darülfünun-ı ticaretin tesis ve teşkiline muvaffakiyet-i seniyyenin husulü teminat-ı halisesiyle kat reşte-i kalam ederiz.

İngiltere'de mevcut şirket-i maliye ve ticariye ikiye munkasım olup birinci kısmı yalnız hisse üzerine ve diğeri adi komandiyat yani şirket-i müzarebedir. Kısm-ı evvel şirket hissedarlarının her biri İngiliz kanunnamesi ahkamınca kaffe-i muamelat ve tahidatın ifasında kefil-i bi-memul sıfatıyla mesul olduklarından Fransa'da bulunan bu nev şirket ile şirket-i mezkura arasında fark-ı azim vardır. Hissedarları meyanelerinde gerçi her dürlü mukavele edebilirlerse de mukavelat-ı mezkuranın alacaklılara karşı asla bir hükmü olamaz. Vakıa-ı parlamento bazı kumpanyaya hissedarları yalnız hisselerinin miktarına kadar mesul olmak üzere müsaade edip bazen ol-babda derece-i mesuliyetlerini ait tahdid etmiş ise de bunun şimdiye kadar bir asır icraatı görülemeyip nizam-ı mahsusa muhtaç olunmasına binaen muharen İngiliz ticaret kanunnamesine ilave ve kabul olunan mevad iktizasınca İngiltere'de komandiyat-ı şirketleri hissedarlarının fakat sermaye-i mevzualarına kadar mesul olmak bahsinde hemen Fransa komandiyat şirketlerine mutabıktır. Biz Londra'da bulunup umur-ı ticariye ve snaiyeye fevaid-i azimiye ve menafi keliyesi meşhut olan kumpanyaların esas vazifeleri muamelat itibariyle umur-ı teminiyeden ibaret olanlardan bahş edeceğimizden evvela İngiltere bankasının ber-vech-i ati müfsiline mübaderat ederiz. Şöyle ki İngiltere'de o makule banka muamelatı bin yedi yüz sene-i miladiyesine doğru zuhur etmiş ve hayli müddet kuyumcuların yed-i idarelerinde kalmış olup kendilerine tevdi ve teslim olunan akçe-yi merkumun canip-i

devlete ve umum-ı ahaliye dahi ikraz ederler idi ise de muharen hemen el-yevm mevcut olan şerait idareleri üzerine hass-ı muamelat- mezkura ile meluf olmak üzere sair kimesnelerin taht-ı idarelerine geçmiştir. Bin sekiz yüz yediden bin sekiz yüz yirmi altı senesine kadar İngiltere bankası müstesna tutularak gerek Londra ve gerek mahal-i sairede şürekası on neferden ziyade bir şirketin teşkili men olunmuş olup hatta el-yevm Londra ... mevcut iskonto şirketlerinin azası miktar-ı mezburdan mütecaviz değildir. Londra'da gün be gün tevsi ve teksir etmekte olan şirket-i itibariyenin en eskisi ve dünyada mevcut o makule idarelerinin ziyade ehemmiyetlisi İngiltere bankasıdır. İşbu bankanın iki muamelesi olup birisi banknot ve emsali kâğıt çıkarmak ve diğeri dahi başkalarının kâğıtlarını kırıp almaktan ibaret olduğu gibi divan-ı umumiye-i devletin tesviyesine dahi memuriyeti olarak mir-i sandığı makamındadır. Banka-i mezburun işbu hizmete memuriyeti devlet bir nevi ittifaka mebni olmayıp istikraz aktine dair parlamento tarafından tanzim olunan nizamnamede münderiç bend-i mahsus icabındandır. Banka-i mezkur İngiltere Devleti divan-ı umumiyesinin beher altı mahda hulul eden faizlerinin tediyesinden başka istikraz sırasında hisselerin tevzi ve fûruhatı keyfiyeti muhel-i uhdesi olup kendisine devlet tarafından hıdmet vakıasına mükafat istikrazın beher yirmi beş yüz milyon frankta sekiz bin beş yüz seksen beş frank ita ve işbu mükafat akçesi on beş milyon franga balığ olduktan sonra beher yirmi beş milyonda yedi bin beşyüz yetmiş beş franga tenzil kılınır. Mezkur bankanın İngiltere memaliği dahilinde umur-ı ticaret ve sınaatce şehir-i teşar olan Mençistır ve Bermingam ve Lids ve Liverpol ve Sansi ve Lister ve Birstol ve Nivkasıl ve ... ve Portsmut ve Pilmut nam on bir başlıca şehirde şubeleri olduğu gibi idare-i umur-ı mühimme ve mesalih-i adiyesi bir nazar ve bir muaven ile beher sene Martın yirmi beşinden Nisanın yirmi beşine kadar ya zaten İngiliz yahut tebaasından ve laa-kall elli bin franklık hisseye mutasarrıf olan hissedaran olmak üzere intihab olunan yirmi dört direktörün mevdu yed-i emanetleri olup banka nezaretinde laa-kall yüz bin ve muavinlik için yetmiş beş bin franklık hisseye mutasarrıf olmayan kimse intihab olunamaz. Banka idare meclisi nazır ve muavin ile on üç direktörden mürekkep olup kaffe-i umur-ı mühimme ve mesalih-i cariyesini ve memurin-i lazımenin tayinile maaşlarının kati gibi hususatın icabata meclis-i mezkur marifetiyle ruyet ve ivra ol bankanın nizam-ı dahiliyesi laa-kall on iki bin franklık hisseye mutasarrıf olup Londra'da bulunan hissedarandan mürekkep olduğu halde sene de dört defa ictima eden meclis-i umumi

marifetiyle tanzim ve imla olunur. Banka baş kâini idare-i umumiyesinin memur-ı resmisi olduğundan banka ile muhaberat-ı vakıada kanip muma-ileyh hitap olunmak lazım geleceği misalli idare-i mezkuraya müteallik muhasenat-ı hülusalı ilan ve ticaret-i vakıasında iki defa hissedaranına tevzi ve ita olunur. Fakat banka-i mezkur idaresinden ilan olunan muhasene hülusalında Londra’da kırılıp alınan poliçe ve evrak-ı saire keyfiyeti ile bazı husus için ber-vech peşin verilen akçe maddesi tasrih olunamaz ise de buna dahi sebep ve hikmet zikr olunan ıskonto ve peşin para bahislerinde banka-i mezkur ile sair bankalar arasında vukuat-ı şedide zuhur edip hatta ekseriyen zikr olunan bankalar İngiltere bankasına galebe eyledikleri cihetle Londra’da taktir ıskonto muamelesi vukua geldiğinin sıhhati bilinemeyeceği malum olmasından ibarettir.

(Bakisi Sonra)

“Vezaif-i Tüccariye”

Umur-i ticariye ile meluf olan kimsede defatir-i lazıme bulunmak geçen nüshada münderiç olan bendin hatmesinde ima olduğu üzere meydan-ı harpte silahsız askere müşabe olduğu cihetle temil olunduğu halde ne derece mazarr olduğu malum olur ise de ol-babda bazı güne tafsile mübaderat-ı melhuz olan avakıb-ı ahvali mütalaasına rağbet edenlerin bi’l-suhule istidlal edebilmeleri müstelzim olacağı amid ile izahat-ı atiyeye müsaraat olunur. Mesalih-i ahz ve itada bulunan tüccarın diğer birisiyle yahut ahir bir şahsın kendisiyle davası zuhur edecek olduğu ve lede’l-hace defterleri ibraz etmesi lazım geldiği surette defterleri olmaması yahut ol-babda bir suret-i gayr-ı muntazimede bulunması meskul-vuku olduğu üzere çünkü hakkını izhara mukattedar olamayıp bila-karine ... madde-yi memurin-i muhakim dahi keşf edemeyeceğine ve zaten her ne kadar mesul-kalem olsa kavlı-i mücerredî hesabü’l-kanun bir para yerini tutamayacağına binaen davasını kaybetmesi veyahut aleyhindeki davayı def edemeyip mahkum olmasını müstelzim olacağından kat-i nazar vezaif-i tüccariyesini ifa etmemiş olacağından ezhar-ı cihet olmayıp ve belki bu hali kendisinin bazı su-i efkarına verilip erbap-ı dikkat indinde itibari meslup olacağı derkardır. İşte bir tüccar eda-yı vazife-i müterettibesinde zuhura gelecek kusuru bi’z-zurur mahkumiyetini müstevcip olacağı gibi şu mahkumiyetinden dürlü fenalık tevellüd edebileceği cay-ı inkar değildir. Misalen ger mahkum olması hakkını izhara muktedir olamadığından neşet etmiş ise şayet akçenin tediyesi için giriftar-ı zahmet

ve bil-ahire düçar-ı mahbusiyet olacağı ve şu halleri dolap idaresinde dahi hulul verip nihayet mübtela-yı envai mihnet olacağı ve buna mümasil idame-i sair nice ahval-i zuhura gelebileceği havidadır. Mamafih mahkum olan tüccar şayet o aralık ashap-ı servet ve besardan olarak meblağ mahkumu ifa ile o makule zahmet ve külfeti ihtiyar etmeyecek olsa bile bu alemde her halde muvaffakü'l-hayr ol-babda müddet-i ümranda az ve çok bir adamın ahvali mütegayir olmamak hemen derece-i istihsalededir dinebileceği ve bi-husus umur-ı ticaretten edna bir tedbir ve müsaade-i vakit ve saatle istihsal-i fevaid bi-gayet olunabileceği gibi tedabir-i mukteziyede cüzi bir sekamet yahut bir kaza-yı nagihani veya sair esbap-ı nehaniye mebni zuhur-ı zarar ve felaket ile umur-ı ahz ve ita düçar-ı sekte ve betait olmak havfından müberra kalınamayacağı cihetle bir tacirin iflası vuku bulup defatir-i mukteziyesi bulunmaz ise hali pek müşkül olur vakıa borçlu düşmek ve nihayet alacaklıların elinde olup gitmek eski bir hal ise de cümlelerin malumu olduğu üzere burada tüccarın izhar-ı iflas edebilmelerine mesai gösterilip ol-babda nizam-ı mahsusa ittihaz olunalı çok vakit olmayıp Avrupa'ca dahi pek eski değildir. Hatta asarı salifte medyunlar hakkında mücazet-i şedide tertib olunur. Veyahut kanun ahkâmınca medyunun ve evlatlarının karıları alacaklılar tarafından fûruhat olunabilirdi. Ol-babda eski Yunaniler kanun-ı ... Yunaniyeden Solon tarafından bazı mertebe tadil ve ıslah olunmuş iken yine pek şedit olduğu gibi Romalıların nizam-ı dahi andan aşağı olmayıp Fransa'da müflis-i hilekar idam cezasıyla mücazet edilir idi. Fakat bunun muamelat-ı ticariyede su-i tesiri olduğu anlaşıldığından umur-ı ahz ve itanın teshili maksadıyla refte refte kavanin-i mezkura tadilat olunmuş ve şimdilerde fevkü'l-gaye bir suret-i adileye tahvil edilmiştir. Lakin taife-i tüccara bir nevi imtiyaz olmak üzere iflas maddesine irae-i ruy-ı müsaade olunmak bir takım ibadanlığın hakkını yemeğe ita-yı cevaz manasında olmayıp çünkü tüccar-ı esbap zarureden naşi borçlu düştüğü taktirde ila-ahirü'l-ömr medyun ve bir takım kimselerin pençe-i izacında na-tevan ve zebun durmakta bila-veled ... kendisi perişan hal ve muhtaç neval kaldıktan ve her kim ol-davranır ise hakkını alıp diğerleri hukukunda mahrum olmaktan başka faide olmadığı gibi muamelat-ı ticariye dahi serbest olamayıp ilerleyemeyeceği cihetlerle bir tacir muamelat-ı vakiasında bir fenalık yani durağanlık olduğunu gördüğü gibi ber-muceb-i kanun derhal hükumete ihbar-ı keyfiyet ve divan-ı vakiasını ibraz ile kaffe-i mevcudunu teslimini mübaderat etmeğe mecbur olup tadvikat-ı vakıadan sonra mazuriyeti tebeyyün eder ise karşılığı ne ise ashap-ı matluba tevzi ve ita ve

bir güne konkordato olmaz ise şahsen tazyikten bi-tahlis kendisine yine umur-ı ticariye ve sairede bulunmağa ruhsat-ı ita ile hem ashap-ı matlubun hukukunu muhafaza etmek hem de medyun ömrü oldukça perişan kalmamak maksadından kinayettir. Ancak bir tacirin hey-n-i iflasında o makule muamelat-ı lütfiye ve avniyeye mazhuriyeti derece-i matluba ve suret-i muntezime de defterlerin vücuduyla muhasenat-ı lazımesi inde'l-rüya keyfiyet-i iflas esbap-ı zaruriye ve makbuleden neşet edip kendisi hile ve taksirattan biri olduğuna hasıl olmasına menut olduğu bilakis defatir-i müntezimesi olmayarak muamelat-ı vakıasının muhasebesi çıkarılmadığı surette eğer nefse'l-emrde müflis hakiki olsa bile tebera-i zimmet edemeyip hükümet ve alacaklıların az ve çok hitap ve takibine giriftar ve bilahare mücazete dahi düşer olacağı emr-i bedidardır.

“Hülasa-i Muamelat-ı Borsa”

Dersaadet borsa muamelatı oldukça kesp-i itidal eylediği ve hükümet-i seniyye canibinden vuku bulan ilan- resmi üzere esham-ı umumiye hakkında bazı kimselerde zuhur eden ve ham ve hayal refte refte rehin-i zeval olarak anlarda efkar-ı sabıkalarında bazı mertebe-i ... istical ettikleri gibi geçen gün gelen bir telgrafnamede Avusturya Devleti tarafından şerait-i mütarekenin kabulüne irae-yi revî rıza olunmuş olduğu mestur ve bu cihetle asar-ı salah ve salahsız nüma-yı zühur olduğundan esham-ı mezkura fiyatı kesp-i terakkiye yüz tutmuş ve hatta mah-ı hal Rebiul Evvelin yedinci Cuma günü ahşam üstü varid olan haberler üzerine Avusturya ve İtalya beyninde Venedik Körfezinde bir muharebe-i bahriye vukua gelmiş ve Viyana'ya yakın Tuna Nehri üzerinde Prusya ile dahi bir makat zuhur etmiş olduğu münteşir olmaktan naşi husul-i mütareke ve emniyet-i amidi mübeddel yes ve nevmidi olduğu halde Cumartesi günü ahşam üzeri kabul-i mütarekeye dair şuyu olan ahşama mebni yevm-i mezburda sabahleyin otuz kuruş on para iken esham-ı mezbura fiyatı birden bire otuz iki kuruş on paraya kadar çıkmış idi ise de çünkü tedni tarafında bulunan konsoliteçiler yine ahval-i gir-i dar bir müddet daha ber-karar olacağı gibi Fransa İmparatorunun dahi Almanya muharebesine müdahaleye iptidar edeceği efkar ile dem-güzar olmalarıyla borsa usulünce ruyet olunan on beş günlük muhasebeden anlaşıldığına göre eshamın müşterisinden ise bayi daha ziyade olup tedni tarafında bulunanları kaybettiklerini vererek hesaplarını kapatmamış ve mamafih bi-kemal izzatır çe-günkü hale intizarda iken esham-ı mezkura fiyatı müterakki olduğuna dair Pazartesi günü Paris'ten gelen telgrafname-i resmi borsaya talik ve ilan olunduğunun üzerine hemen

müteahit oldukları eshamın nesfini fiyat-ı cariyesiyle gaiplerini verip kapatmış ve nesf-i diğerine zehab-ı sabıklarına itimaden tevfik eylemiş oldukları halde Beyoğlu'nda tab olunmakta olan Le Türki nam gazetelerin tedni tarafında olanlara bir muavenat-ı mütekabile niyetiyle Salı günü çıkan nüshasında Devlet-i Aliye kaime veya tekrar konsolide çıkar. Mali yahut eshamın ne faizini ve ne de res-i almalını vermemeli gibi mukalat-ı garibeyi şamil-i derç eylediği bir bent-i acayip alasar-ı mütalaa gūzar kibar ve sigar oldukta vakıa-i gazete-i resmi bir şey olmayıp muharriri kendisi yazıp yine bozar makuleden ise de Devlet-i Aliye Fransızca bazı ilanatını gazete-i mezkur vasıtasıyla neşretmekte olduğundan beyne'n-nas gazete-i mezkur gūyar-ı resm-i nazar ile bakıldığından bend-i mezburun borsaca bir suret-i fevkalade de tesiri nūmudar ve borsa hakkının her biri birer güne efkara giriftar olup ve bi-husus tedni tarafında bulunanlar bunu bir nimet gayr-i müterakibe ad ve ad edip otuz üç kuruşta iken esham-ı mezkura defaar otuz bir kuruşa tenzil etmiş ve husul mütareke ve müsalihaya dair ve Paris ve Londra borsalarında esham-ı mezkura fiyatının terakkide olduğunu

Memalik-i Mahrusa-i Şahane'ye ithali ... memnu olan ecnebi tuzu mahmul sefain diyar-ı ecnebiyeye Haliç-i Dersaadet'e gelip istedikleri mahalde lengerendaz olarak vakir ve fırsat buldukça hamil oldukları tuzu Leyla ve Hafya ihraç etmek olduklarından ve Haliç-i mezkurun cesameti cihetiyle bu misalli sefaine rüsumat memurları tarafından tamamiyle nezaret olunamayacağından undan böyle ecnebi tuzu mahmul olup diyar-ı ecnebiyee gitmek üzere Haliç-i Dersaadet'e gelen sefainin biraz müddet-i burada tevkifleri icap eylediği taktirde yalnız Salı pazarı önüyle İstinye limanından başka mahalde demir atmaları ve lengerendaz olan bulunur ise derhal kaldırılıp mahal-i mezkura sevk olunmaları için liman memurlarına lazıme icra olunmuş olmağla beyan-ı keyfiyete iptidar kılındı.

“İlanat-ı Resmiye”

Devlet-i Aliyye sancağı küşat etmiş yetmiş beş tonilatoluk ve yetmiş beş seksen bargir kuvveti Ali Paşa nam bir kıta vapur sefinesi Şirket-i Maliye-i Osmaniye Müdürü Apik Efendi tarafından vaki olan istida üzere Meclis-i Ticaret-i Bahriye de verilen alam mucebince biz-ziyade talibana fūruhatı mukarrer olan ol-vechle vapur-ı mezkuru Duhhan Gümürüğü pişgahında olduğu halde bir kıta defteri mucebince kaffe-i eşya ve edevatıyla

beraber fruhat olunmak üzere Temmuzun on dokuzuncu Sal günü icra olunacak ve taleplisi bulunan zevat Havyar Hanında buyurup saat beşten altıya kadar bir defa müzayedesini icra olunacağından ve nihayet müzayede de kimin üzerinde takrir eder ise seman-ı salisi peşinen ve saliseni dahi on bir gün zarfında tediye olunmak üzere teba-i Devlet-i Aliyye'den muteber kefil-i iraesini lazım geleceğinden keyfiyetin ilanına iptidar olundu. Bundan ziyade malumat almak isteyen menadi Mösyö Kastro'ya müracaat etmeleri ve vapur-ı mezkurun müfredat defteri dahi merkumun nezdinde bulunduğu.



“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fikra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:28 Rebiul-Evvel:29 Sene:1283 “Cumartesi” Temmuz-ı Rumi:30 Ağustos-ı

Efrensi:11

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucibince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhad olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağ otuz kuruştur.

Geçen nüshalarımızda umur-ı ticaret-i berriye ve bahriyenin istikmal esbap-ı terakkisi hakkında bazı tedabir-i hasenenin ittihazı ne derecelerde mühim ve ne mertebelerde menafi ve muhasenat-ı adideyi müstelzim olduğu ima olduğu gibi memleketimizin husul-i müvazene-i ihracat ve ithalatı dahi şayan-ı himmet ve dikkat mevad-ı mutenadan birisi olduğu beyanına mübaderat edilir. Erbabına gayri hafî olduğu üzere bir memleketin ihracat-ı mahsulat-ı arziye ve sinaiyesinin diyar-ı ahireye gönderilmesinden ve ithalat-ı dahi memalik-i ecnebiyeden o makule mahsulatın derun-ı memlekete gelmesinden ibaret ve binaberin bir mahalın derece-i ihracat ve ithalatı

ahalisinin beda havaline ber-muayyer sahih olduğu rehin-i rütbe-i bedehat olduğundan bir memlekette eğer muvazene-i ihracat ve ithalat husule gelmiş ise seknesi saadet-i halde ve aks-i taktirde yani ihracatı ithalattan devn olduğu surette zururat ve ıztırapta demek olduğu cihetle şu muvazenenin husulü emrde sarf-ı himmet ve dikkat derece-i vücubda olduğu emr-i müsbettir. Vakıa bazen bir memlekette ne kadar münasebet-i hariciye teksir ve ne derece ithalat tezayüt eyler ise ahalisinin ol mertebe saadet-i hali terakki ve ba-husus varidat-ı gümrük dahi tevsi ideceğine zahab olunmakta ise de bu babda sehv ve hata olduğuna şübhe olunamaz. Fil-hakika ahali-i mütemeddinenin umur-ı ... memalik-i saire halkı ile kesret-i ihtilat ve terakki-i münasebeti muvazene-i mezkuranın husulü taktirde devl ve melülce ziyadesiyle muhasenat-ı mucep ise de ihracat-ı vakıası ithalata tekabül edemediği surette ahalice envai mazarrata müstelzim olacağı gibi düvelce dahi fevait-i matlube hasıl olmayacağı bedihidir. Çünkü bir memleketin ihracatı ithalatından az olması mahsulat-ı arziye ve sınaiesinin kalitesinin ve bu dahi ahalisinin ziraat ve sınaatten bi-behere olduğuna müsbet olduğu derkar ve nevbini adamın birinci derecede akvat-ı yevmiyesinin vesail tahsiliyesi umur-ı ziraat ve sınaat olduğu cihetle bunların taksaniyeti ahalinin tedarik-i maaşat ve iktisab-ı refah ve servet edemeyip düçar-ı envai zaruret ve zahmet olmalarına mucep ve halkın şu ahval-i zaruriyesi devlet matbuasının tekalif-i vakıasını b-hak ifa edememelerini müstevcib olacağı gibi ithalattan istihsal olunacak menafi-i miriye umur-ı ziraat ve mesalih-i hırfet ve sanatın merkez-i matlubede cereyanı halinde hasıl olacak fevait-i kesireye mukabil gelemeyeceği emr-i bedidardır. Vakıa-i ezmane-i mina-salifeden şu müvazene-i ithalat ve ihracatta hemen bir tarafda ehemmiyet yoğ idi ise de teceddüt-i zaman ve inkilabat ahval-i cihan ile an be an bir taraftan umur-ı ziraat ve sınaatin terakkisi ve diğer canipden gün be gün daire-i ihtiyacat-ı beşeriyenin tevsi itmeleri ahali-i mütemeddinenin yek diğerleri ile ihtilat ve ülfet ve kesp-i münasebet itmelerine badi ve birbirlerinin ahval ve hareketlerini müşahede itmeleri meyanlarında rekabet husullerine mudi olmuş ve şu rekabetin pek çok netayic-i hasenesi görülerek refte refte ahval-i ilm şu derecelere piveste olmuş ise de işbu rekabetten varista olan memleket halkı her halde geri kalmış oldukları aşikârdır. Binaberin bir memleketin ya ihracat ve ithalatı müvazene olmalı yahut mümkün mertebe mahsulat-ı sınaie-i ahalliyesiyle fenaat edip diyar-ı ecnebiye ithalatına muhtaç olmamalıdır. şu madde-i gerçi irade-i adeleden azade olduğu havait ise de memleketimizin hal-i hazırı takriben bir devrin evvelki haline

nispet olunur ise de dava-yı ... Şöyle ki bundan otuz sene evvelisine gelinceye kadar Memalik-i Mahrusa hemen ihtilat-ı ecnebiyeden biri ve diyar-ı ahireden şimdiki gibi ithalattan ari olarak ahali-i mahsulat-ı mahalliye ile def-i ihtiyaç etmekte ve kemal-i huzur ve rahatla taiş eylemekte iken ber-mukteza-yı vakit ve hal kıt kıt münasebat-ı ecnebiye ... zuhur vürud ide güne gün muamelat-ı ecnebiyenin pazar ahz ve itasında fevkü'l-gaye revaç peyda olduğu ve ebna-yı vatanımız dahi her nasılsa sermaye-i hissemend olmadıkları cihetle Memalik-i Mahrusa'nın muamelat-ı sınıaiyesi refte refte kesp-i zeval ederek bu bozdan nice nice ashap-ı destegah ve hesapsız taife-i esnafın düçar-ı perişan ve hasar olması ashap-ı muhsenat-ı medeniyet ile beraber servet-i milliyeye ne derece su-i tesiri olduğu zahir ve hatta el-yevm Memalik-i Mahrusa'nın ihracatı ithalat-ı ecnebiyenin cism-i derecesinde olduğundan otuz seneden beri ithalat farkı hesap olunur ise memalik-i ecnebiyeye kaç bin milyon liralara ziyade gitmiş olduğu malum olunacağı gibi unun devlet ve milletçe ne yolda tesirâtı olduğu emr-i bahirdir. İşte bu cihetle mebe'l-hayat-ı cism-i devlet ve sebebadani-i bilad-ı saltanat olan zat-ı şevket semat-ı hazret-i padişahinin ruz-ı minnet ve afruz-ı cülus-ı hümayunlarından beri hülasa-i emel erahim-i işimal hazret-i şahani istikmal-i esbap-ı saadet-i hal mülk ve millet ve istihsal vesail tezayüt-i refah ve asayiş-i ruyet efkar-ı hürriyet-i nesarine masruf olduğundan saye-i kudret vaye-i cenab-ı tacdari de ... iftihar olan bunca eser muvaffakiyet-i celile-i mülukane cümle-i celilesinden olmak üzere Memalik-i Mahrusaca dahi ihracat ve ithalat muvazenesi istihsali hakkında hükümet-i seniye canibinden tedabir-i mukteziyenin ittihazına sezavar-ı atufet buyurulacağı muntazır olmadığı gibi ebna-yı vatanımızın dahi ıslah-ı ahval-i umur-ı ziraat ve sınaata sarf-ı nükuduna iktam ve gayret ve babalarımızdan böyle gördük kelam ve hamat-ı encamını terk ile imale başlıca bir tarik ve usul olan mahsulat ve muamelat-ı ecnebiyeye rekabet ederek tezayüt-i refah ve servetlerine nesb-i nüfus ve ihtimam eylemelerini dahi temenni ve ihtar ederiz.

“Hülasa-i Muamelat-ı Borsa”

Bundan bir mah maktamına gelinceye kadar ahval-i meşuşa-i harp ve cidale Fransa İmparatorunun müdahalesi takdirinde zuhur etmesi melhuz olan netayiç ile asker-i saltanat-ı seniye memleketine girdiği surede vuku kalacak gavailden ihtirazen cümlece birer güne telaş derun ve nümüt olduğu halde bir haftadan beri har taraftan istihsal olan ihbarata meal olarak müjde-i sulh ve asayiş ile badema meşagil-i harp tekrar itmeyeceğine mübeşşir

olduğundan şu hafta zarfında umur-ı müdahale-i politikanın inkişafa yüz tutmuş olduğu derkar ve şu iki mesele yani imparator meşarün ileyhin ol-babda müdahalesiyle asker-i şahanenin memleketine girmesi maddeleri korkulduğu surette revnma olmuş ola idi. Alelumum düvel-i mevcuda eshamına ne derecelerde su-i tesiri olacağıнын tahdid ve tayini ne kabil olduğu aşıkardır. İşte ihbar-ı saire-i mezkura vürud ve kurtulan eylerin adem-i bervezi rev-nümut olduğundan umum-ı borsalarda esham-ı mezkura ziyadesiyle kesp-i terakki ve itibar etmiş olduğu halet herkesin itimat ve emniyetle beraber yalnız esham-ı Devlet-i Aliyye fiyatı bilakis tedni etmiş ve bu dahi iki sebepten neşet eylemiştir. Birisi ... edinmiş olan memalik-i ecnebiye de bazı gazetecilerin neşr ve ilan etmekte oldukları türlü aracif ve diğeri dahi Dersaadet borsasında tedni tarafında bulunan bir takım konsolitiçilerin husul-i emel ve fevait-i mahsusaları için esham ve umur-ı maye-i Devlet-i Aliye üzerine muttasıl şunu buna söylemekte ve konsolit tenzil ittikçe sıdk-ı ifadelerinden bahisle eftar-ı ammeyi ale'd-devam teşviş ve tahrikah Devlet-i Aliyye'nin varidat ve mesarifat-ı muvazenesi meydana gelmedikçe eshamın faizi verilmeyecek ve gah faiz verilmeyip fakat sene bi sene birer miktar eshamın kurası çekilerek bedeline yüzde yüz ifa edilecek ve bazan dahi esham kuponu yüzde elli tenzil ile iltizam ve gümrük rüsumatına mukabil alınacak gibi her an neşr eylemekte oldukları bir alay-ı ikazipten ibaret ise de bu makule aracife samedar olup da gaflet edenlere işvar-ı tacib olunmak lazım geleceği misalli tefvihat-ı mezburanın derece-i bataleti edna-i mütalaa ile malum olacağından ol-babda irad-ı adleye hacet görülememiştir. Mamafih aracif-i mezkuranın mütalaa ve temiliyle kezb-i sarih olduğuna herkes bilinceye kadar hasıl olan su-i tesirinden dolayı esham-ı mezkura tenzil ederek ve bu böyle tedni eyledikçe aracif-i mezkuraya bazı bi-talimat bazı mertebe-i vücut dahi vererek şu aralık tedni taraftarları işlerini becermekte oldukları gayr-i menkur bulunmuştur. Muamelat-ı ticariyeye gelince bu hafta içinde Avrupa'ya verilen poliçelerin fiyatı kesp-i terakki ederek Rum bankerlerin başlıcaları poliçelerini Londra'ya İngiliz lirasını yüz on kuruş on para ve Fransa'ya yirmi iki frank yetmiş sentin hesabıyla ve diğeri bankerler Londra'ya yüz dokuz kuruş on paradan otuz paraya Fransa'ya yirmi iki frank seksen beş sentten yirmi üç frank hesabıyla vermekte iseler de mahsulat-ı cedideve bi-husus-ı mazarraat-ı katıyye dahi hemen yetmiş olduğundan bunlar ahz ve ita olundukça tabi poliçelerin dahi teksiriyle fiyatlarının tenzil etmesi mesul-i kavidir.

Postahane-i Amire mevzuları mekatip-i varideyi vaktiyle mahallerine isal etmediklerinden dolayı bazı taraftan vuku bulan şikayet üzerine badema posta açıldığı anda yevm-i vürudunu mebin bir damga-yı mahsus bila-imal muharreratın üzerine darp olunması Saadetli Ağaton Efendi tarafından iktiza edenlere emr-i tembih olunmuş ve efendi-i muma ileyhin telgraf idaresince derkar olan hüsn-i dikkat ve himmeti mucep-i şükranıyet olduğu posta ahvalinin ıslahı hakkında dahi ber-vech-i muharrer ittihaz eylediği tedbir dil-pezir doğrusu mesalih-i ticariye ve cümlece fevait-i kesireyi müstelzim olduğundan şayan-ı teşekkür ve takdir bulunmuştur.

“Girit ve Rodos Adalarının Derece-i Ahz ve İtası”

Tahkikat-ı vakıaya nazaran Girit ceziresinin doğrudan doğruya İngiltere ile ahz ve itası cüzüyet-i makulesinden olup Hatt-ı Kandiye ve Resmev iskelelerinde geçen sene hiçbir İngiliz sefinesi müşahede olunmamıştır. Müddet-i mezburada Haniye iskelesine bin sekiz yüz otuz dört tonilatoluk yedi kıta İngiliz sefaini vürut etmiş ise de humuleleri kömür ve kaya tuzundan ve bunların dahi kıymeti okuz yüz bin doksan üç İngiliz lirasından ibaret bulunduğu halde sefain-i mezkura liman-ı mezburadan bila-humule avdet eylemiştir. Haniye ile muamelat-ı ticariye icrasında cümleden ziyade Avusturya ... kumpanyası bulunup sene-i merkume zarfında on bin beş yüz doksan altı tonilatoluk humule ile otuz sekiz defa kumpanya-i merkume vapuru duhul ve huruç etmiş ve bunlardan başka iskele-i mezkuraya sekiz bin yüz yirmi üç tonilatoluk yüz doksan sekiz Devlet-i aliye ve yedi bin otuz sekiz tonilatoluk yüz otuz üç Yunan sefain-i ticariyesi vürud ve kumpanya-i mezbur vapurları Kandiye iskelesinde ihraç olunan humulelerin nakline dahi ziyadesiyle münasebet peyda ederek geçen sene zarfında Kandiye’ye on dört bin altı yüz otuz bir tonilatoluk otuz dokuz Levid vapuru ve beş bin sekiz yüz altmış iki tonilatoluk iki yüz on altı Osmanlı ve üç bin sekiz yüz seksen iki tonilatoluk kırk yedi Yunan sefineleri duhul eylemiştir. Levid vapurlarının Resmev iskelesiyle olan derece-i muamelatı Kandiye muamelesine muadil ise de Devlet-i Aliye sefain-i ticariyesinden Resmev iskelesine ancak dört yüz tonilatoluk yirmi sekiz ve Yunanlıdan bin üç yüz sekiz tonilatoluk kezalik yirmi sekiz gemi tevarüt eylemiş ve bunlardan başka düvel-i saire sefaininden Girit ile ticaret eden yük müsabesinde bulunmuştur. Cezire-i mezkuraya ithalat -ı vakıa hinta ve rugan ve pirinç ve kahve ve tuz ve her türlü balık ve Amerikan bezi ve cezirenin ihracatı dahi başlıca mahsul olan rugan zeytin ibaret ise de bunun cüzi azamı ile mahalinde sabun imal

olunup Dersaadet ve Mısıra irsal kılınır. Ada-i mezburda bir güne banka ve emsal idareler olmadığından ahalice ziyadesiyle sıkıntı çekilmekte olup Dersaadet'in banka ve sair büyük şirket idareleri tarafından cezire-i mezkurada bazı şubeler teşkil olunsa bittabi ticaret-i mahalliye'nin terakkisine mucep olacağı gibi ahali bir takım fahiş faiz ile istikrazına mecburiyetinden varista ve güzeştenin miktarı derece-i itidale peyveste olacağı derkar ve el-yevm orada rehin üzerine ahz ve ita olunan faiz yüzde on on ikiye kadar olduğu aşikardır. Cezirenin mahsulat-ı haririyesi Edirne ipek mahsulünün cins ve nevine mutabık olup bundan on bir sene evvel İtalyavari mamulat-ı haririyeye mahsus küçük bir fabrika dahi inşa olunmuş ise de işletilemeyip hayli vakitten beri atıl kalmış ve mahsulat-ı haririyen ziyade feyz ve bereket zer olduğu halde yine on bir bin kıyyeyi tecavüz etmemiştir. Yollar ve köprü bahsine gelince alelumum gayr-i muntazam ve bazı mahallerin yol ve köprü kabil-i mürur ise de bu da yok münazelesinde bir şey olup cezire-i mezkuranın tarik ve maabirinin ıslah ve tanzim ahval-i hükümet-i seniyyenin dikkat ve inayetine şediden muhtaç olduğu gayri müphemdir. Girit Valisi Devletli Paşa Hazretleri'nin mukteza-yı haslet cemile-i muhaebesine ve hakaiktanileri üzere terakki-i umur-ı ziraat ve terfi-i fukara ve ruyet-i niyet-i hayriyesiyle meccaren pek çok zeytin ile dut ağaçları eşcar-ı saire fidanların tevzi ve ita ile ahaliye teşvikat ve tergibat-ı mukteziyenin icrasında meşhut olan himmetleri şayan-ı teşekkür ve mahmudat olmasıyla beraber gün be gün revaç bulmakta olan mahsulatın nakil ve irsalinde müvani meşhudenin def ve ref hakkında tedabir-i mukteziye ittihazının lüzumu inkar olunamaz. İngiltere'nin Rodos Adasıyla olan muamelat-ı ticariyesi Girit Adasıyla olan muamelatından ziyade ise de İngiltere'den Rodos'a zuhur eden ithalat miladen bin sekiz yüz altmış bir senesinde dört bin yedi yüz eli ve altmış ikisinde iki bin beş yüz ve altmış üçünde üç bin beş yüz ve altmış dördünde bin beş yüz elli ve altmış beşinde bin beş yüz İngiliz lirası kıymetinde olduğuna nazaran cezire-i mezkura ile İngiltere'nin umur-ı ahz ve itasında bir güne asar-ı terakkiyat olmadığı anlaşılmış ve bunun sebebi dahi Avusturya ve Fransa ve Rusya ve Yunan vapur kumpanyalarının cezire-i mezkuraya eyyap ve zehapları doğrudan doğruya İngiltere ile muameleye mani olmalarından ibaret olup fakat işbu vapurlar Rodos'a işlemeğe başlayalı ticaret-i mahalliye şuru terakki ederek hatta bin sekiz yüz elli senesinde gümrük idaratu yirmi beş bin kuruş iken el-yevm iki yüz bin kuruşa reside olduğu gibi işbu varidatın kesirisi dahi civar eyaletten harice gönderilmek üzere gelen ve kezalik oralara irsal

olunmak üzere hariçten gönderilen eşyanın resm-i müruriyesinden ibaret bulunmuştur. İhracat-ı vakıanın iki kısmı olup birisi memalik-i ecnebiyeden Anadolu havalisine irsal olunmak üzere cezire-i mezkuraya gönderilen eşya ve diğeri dahi havali-i merkumeden Rodos tüccarı marifetiyle memalik-i ecnebiyeye ihraç olunan emval olarak bunlar içinde ada-i mezkur mahsulatı cüziyet makulesinden olduğu gibi kısm-ı evvelin kesrisi muamelat-ı katiyyeden manifatura ile erzak olup kısm-ı sani nakliyata mütenevvi değildir. Sünger ahz ve itasına gelince bunun adi ve aşağı cinsinin kesresi Fransa'ya nakl olunmakta olup hatta ekser Fransız tüccarı oraya mahsus adam gönderip iştirak etmekte ve İngilizlerin mahaline adam göndermek adetleri olmadığı halde süngerin alması yine İngiltere'ye gitmektedir. Bu babda bittabi hasıl olan rekabetten naşış Fransa tüccarı süngeri dolgun fiyatla mübaya etmekte ise de yine elden ele alıştan daha ihvan geldiğinden ve ba-husus adamları iyisini ayırıp gönderdiğinden dolayı iktisaba menfaat eylemektedir. Nüfus-ı Rodos'un ve ba-husus Karavanhas'ın ahali-i asliyesi yalnız mahsulat-ı arziye ile ihtiyaç ederek ve şehre pek yakın olan köylerden maada Avrupa'nın mamulatından esvap kimin âdetleri olmayıp hatta kahve ve şeker ile pirinç gibi şeyleri bir nev nümayiş kabilinden olmak üzere ahz ve hıfz etmekte ve şehre bait olan kara halkı taife-i nisanın yük ve pamuk mensucatıyla tertibat-ı levazıme eylemekte olarak mahsulat-ı ecnebiyeye gayr-ı muhtaç olduklarından Rodos'un ticaret-i mahalliyesinde bir ehemmiyeti görülemez. Vakıa-i cezire-i mezkura da mahsulat-ı arziye oldukça derece-i kaffede farz olursa bile umur-ı sınaie hemen mefkud ve ihracat-ı vakıanın cüziyeti hasebiyle faitesi na-meşuttur. Bundan üç sene evvel zuhur eden hareket-i arzdan ahalinin bünyasının hali ziyadesiyle zelil olarak henüz kendilerine gelememiş oldukları halde bu sene dahi mahsulatın kalitinden umum-ı halkı fevkü'l-gaye azurde-dil kalmış olmak hasebiyle hadd-i inkarda sene-i atiyede şayet fey ve bereket olmayacak olur ise ahali-i merkume aşırı düçar-ı mazayıka olurlar. Cezire-i mezkura arazisi pek mahsuldar olmadığından def-i hevayic-i zaruriye ve iaf-yı teklif-i miriye için bi'z-zarure fahiş kezeşte ile istikraza mecbur olduklarından ahali-i merkumeden borçlu olmayan nadir ve Rodos ahali-i umumat...ve yortu ve kesaletle mayil oldukları umur-ı bahir olup gerçi nefis-i Rodos şehri halkı bu babda bazı mertebe-i tebdil ve tehzip-i ahlak etmiş iseler de ahali-i kara el-yevm ahlak-ı sabıkalarında ber-karar oldukları derkar ve Pazar günlerinden maadasında hemen yüz kadar yortu günleri olarak şu aralık bir iş görmedikleri şöyle dursun kusur günlerinde bir şey tedarik etmişler ise dahi taiş ve nuş ile itlaf etmekte oldukları aşikardır.

İşte cezire-i mezburanın ahval-i mebsutası şayan-ı teessüf olduğu yedihi ve saye-i inayet vaye-i hazret-i padişahide bunun ıslahı iki tedbire muhtaç olup birisi hariç ez-mezhep bir takım indi yortuların lağvı ve diğeri dahi ahaliye faiz nizamı ile akçe verecek bir idare sandığı teşkil olunmaktan ibaret olduğu umur-ı celidir.

“Geçen nüshamızda münderiç olan İngiltere şirket-i itibariye ve teminiyesine dair bendin bakisidir.”

İngiltere’de hisse üzerine müesses yirmi beş banka mevcut olup ancak işbu bankalar içinde müstesna olarak (Banka De İngiltere) vakıa-i komisyon olur ise de diğerleri bir güne ücret almaksızın kabz ve teslim edecekleri akçeye faiz verdiğinden bunlar ile bila-hisse bankalar muameleleri meyanesinde fark-ı azim vardır fakat (Konat Koran) yani hesap-ı cari üzerine olan akçe ile vadeli paranın kezeştesi siyak-ı vahitte olmayıp akçe-i vade ile verildiği halde ziyadesiyle kezeşte ifa ve hesap-ı careden neşet etmiş bulunduğu surette bankaların bazıları laa-kall elli ve bazıları yüz lira miktar meblağ mütemadiyen bir sene müddet sandıklarında kalmış olur ise ol-vakit faiz-i ita iderler İngiltere’de ol-suretle kezeşte veren yalnız muamelat itibariyle bankalardan ibaret olmayarak cesm-i iskonto kumpanyaları tarafından dahi faiz tediye olunup hatta mebalığ-i makbuzanın vadelerine göre yani senetleri görüldüğü anda yahut üç ve yedi gün dahilinde tediye olunmak mukavelelerinin hangisini şamil ise ana nispetle faiz verilir. Kezeşte ile akçe itasında dahi ekseriyen sur-ı selase-i mezkura istimal olunur. Zikr olunan bankalar ekseriyen yekdiğerine rekabet etmekte ve hatta bin sekiz yüz elli altı sene-i miladiyesinde Londra’da teşkil eden (Yunit Cevint İstok) nam banka sermaye verenleri ticaret vakıadan hissedar ve aks-i hal zuhurunda sermayece azade-i kayd-ı hisar olmak üzere şirkete kabul eylemekte olup bu da rekabet-i mezkuradan husule gelen bir netice-i hasene olduğu tariften azadedir. Sair bankalar içine gelince Londra’da altmış kadar dahi bilhassa yani hususi bankalar mevcut olup şunların bazıları bin yedi yüz senesi avahirinde sernema-yı zuhur olduğu gibi bankalar teshil-i muameleleri zımmında adamları beher gün (Keylilerin Havz) nam mahal-i mahsusda tecmi ve ellerinde bulunacak yekdiğerine poliçe veya sandikat-ı sairelerini mübadele ile birkaç dakika zarfında beynlerinde ki hesaplarını ruyet ve tesviye eyledikleri derkardır. Sigorta kumpanyalarına gelince işbu kumpanyaların muamelat-ı harik ve mazarrat-ı bahriyeye karşı olduğundan bunların umur-ı ticariye ve sınıaiyeye fevait-i azimesi görülmüştür. Londra’da umur-ı teminat-ı bahriye iki idare tarafından icra

olunmakta ve bunların birisi idare-i müşteri ki ve diğeri idare-i müneffer de olduğu halde miktarı sekiz adetten ibarettir. Tüccar ve ekser sefain sigorta kumpanyalarının azasından madut olup İngiltere'nin hemen nasafı işbu kumpanyaların taht-ı teminatındadır. İdare-i münferide (Onder Raytor) namıyla maarif ve miktarı iki yüzden mütecaviz olup mal gönderen tüccar ve ashap-ı sefain ve sigorta dellallarıyla müteahit olanlar (Lobd) nam vasi bir mahal-i mahsusada necmi ile muamelat-ı teminiyeye icra ederler. Suret-i mukavelat ve şerait-i teminiye dahi bir dellal bir sefine humulesinin temini hakkında emr olduğu gibi heman-ı sefine ve süvarisinin isimlerini ve gideceği mahali ve keyfiyet-i seyr ve hareketi ve tesin olunacak emtia ve emval ve kıymeti ile sair lazım gelen mahsusata ber ve refte-i mahsus üzerine kayd ve terkim ederek müteahitlerin derece-i tahammül ve iktidarlarına gör her biri birer miktar şey deruhde eylediğinden tekmiline kadar emval-i mezkuranın temin olunmasını sigortacılara teklif ve her bir müteahit dahi deruhde eylediği miktarın karşısında vaz-ı imza etmekten ve bu babda kaite-i mukavelatı sur-ı mezburadan ibaret olup teminat-ı vakıası kaydına nazaran senevi bir milyon liraya reside olduğundan zikr olunan Levid muamelat-ı teminiyesinin derece-i ehemmiyeti derkar ve işbu miktar diğer yedi kumpanyanın vukua gelen teminatıyla birleştirildiği halde senevi bir milyara baliğ olacağı aşıkardır. Zikr olunan Levid idaresi tarafından teshil umur-ı teminiye ile bu babda hissedar olanlara medar-ı iktisab-ı muamelat olacak bilcümle ve nizamat bir suret-i mükemmele de tertib ve tanzim olunmuş yani idare-i mezkura halkına mahsus olan oda da bir hayli akçe ile vücuda gelip vukuat-ı yevmiyeye dair sırasıyla varit olan ihbar-ı sahihayı şamil ve birisi sefainin keyfiyet-i seyr ve hareketiyle semt-i maksude muvassalatını ve diğeri suret-i kaza ve felaketi müştemil olarak iki cisim cetvel ve odanın bir köşesinde dahi bir nev makine ile hareket edip her saat beyaz bir kağıt üzerine rüzgarın semt-i hububuyla derece-i kuvvetini işaret eyler. İki kalem mevcuttur. Oda-yı mezkur ittisalinde büyük bir divanhane olup burada dahi emval-i bahriyeyi ve deniz işkal-i asliyesini havi mükemmel ve müfid her dürlü haritalar bulunarak mütalaasıyla bi'l-suhule muamelat-ı mukteziye istihsal olduğundan başka işbu divanhane de dört cetvel daha mevcuda olup huruf-ı hâce tertibiyle denizde bulunan sefain ve kapudanlarının isimleri ve derece-i cesameti ile daha sair şeyleri camidir. Emval-i eşyaya mahsus kiraathane şeklinde diğer divanhane daha olarak burada herkes havadisat-ı umumiyeden haberdar olarak kapudanlar odası namında olan diğer bir oda dahi sefainin müzayede ve beyine mahsustur. Levid idaresi hiçbir

mesariften tevfi etmeksizin her husus sırasıyla ve kemal-i dikkat ile istihbar etmekte olduğundan her ne dürlü muamelat verir ise tamamiyle emniyet ve amade şayandır. Hatta idare-i mezkuranın az ve çok ehemmiyeti olan limanların her birinde birer acentesi olduğu gibi işbu acenteler dahi mukim oldukları şehirlerin en muteber ve ehl-i arz takımından olup kendilerinin tezayüt-i itibarına mucep olarak bu vesile ile pek çok iş görürler. Levid idaresi tarafından alınan ihbara bahriye cetvel-i mahsus ile beher gün bade'l-zuhur (Levids List) nam gazeteye derç ve ilan olunur. Gelelim harik-i şirket teminiyesi bahsine. Londra'da bunlar yirmi sekiz adetden ibaret olduğu halde ambar ve değirmende bulunan zahire ve hayvanatı velhasıl nev-i ademin hayatını dahi temin edip hatta şu teminat-ı hayat-ı beşeriye muamelatı diğerlerinden ziyade kesp-i tevsi eylemiştir.

Geçen nüshamızda “Hülasa-i Muamelat-ı Borsa” bendinde (Terakki zarfında bulunan kimselerin efkarı zehap-ı diğerde olanların arasından) yazılacak yerde sehven (Efkar ve zehabı değerde olanların) denmiş olduğundan tashihe iptidar olundu.

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fikra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyemizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:31 Rebiul-Ahir:21 Sene:1283 “Cumartesi” Ağustos-ı Rumi:20 Eylül-i Efrenci:1

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucebince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

Bilcümle mülu'l-i mütemeddinenin nakave-i emelleri her şeyden evvel çocuklarının talim-i ulûm ile iktisap hüner ve maarif etmelerine masruf ve hülasa-i mafîü'l-balları daima teksir-i mekatip ve müderris ile beraber teshil usul-i talimiyeye matuf olarak bu sayede ne derecelerde iktisap satvet ve şan ve ne mertebelerde istihsal menafî bi-payan eyledikleri bedihi ve ayandır. Binaberin herkesin meşhut-ı uyun-ı iftiharı olduğu üzere revz-i minnet afruz-ı cülusu hümayundan beri saye-i muvaffakiyet vaye-i hazret-i padişahi de gerek Dersaadet ve gerek taşralarda yeni baştan hayli sıbyan ve rüştiye mektepleri bit-tesis enbayı teba ve zeyr-i destane ulûm lazım neşr ve tedris olunmakta ve bir taraftan dahi o misalli mektepler yetiştirilmekte olduğundan her an ve saat cümlece davet hayriyat eyat-ı cenab-ı

mülktariye müvazabıttan özgü diyecek olmadığı gibi müddet-i ... Memalik-i Mahrusa'nın her tarafında memalik-i lazıme inşa olunarak vatandaşlarımızın beheri bab-ı ilm ve maarifat olmaları teminiyesinde bulunduğumuz halde bu sırada bazı mütalaatın beyanı münasip ad olunmuş ve memleketimizde mektebe girenler bir kaç kısımda münkasım ise de aslı üç kısım itibar olunabilip bunların birisi sıbyan mektebinde biraz okuttuktan sonra ulûmeliye ve ketp-i fakhiye tedrisi ile sınıf-ı celil-i ilmiye ve diğeri mahalle mektebinden çıktuktan sonra rüştiye mektebine müdavemetle ikmal-i tahsile mübaderat ederek aklam ve mekatip-i asker-i şahaneye dahil ve bir kısmı dahi mahalle mektebine ve bazen bir müddet rüştiye mektebine de devam eyledikten sonra arik-i esnaf ve tüccar veya ahir-i ber-i hizmete dahil olup ancak kısmı evvel ve sanide bulunacak olanlar oraya geç tahsil-i muamelat edebileceklerinden ve lesmiyen oralardan bahse kıyam vazifemizden hariç olduğundan kısm-ı salisten bahs ve beyana girilmiştir. Şöyle ki bir çocuğun mektebe verilmesinden ve hususiyle çocuk mektebe başlarken haline göre çok kimsenin cemiyetler tertib edip bir takım mesariferi ihtiyar etmesinden maksadü'l-bat adi surette olsun okuyup yazdırmayı tahsil ettirmekten kinayet olup yoksa çocuğun mektebe verilmesiyle iktisap-ı şöhret eylemekten ibaret değildir. Hâlbuki bir çocuk mahalle mektebine girip altı yedi ve daha ziyadeler devam ettikten sonra nevi beşere göre her hangi işte bulunsa şiddet-i lüzum derkar olan adi bir mektup yazıp okumak ve kerre-i cümle ve darp ve taksim gibi de rakam ile icap eden hususları bayağı surette olsun deftere işaret edebilmek misalli şeyleri öğrenmiş olmak iktiza ederken bilakis bunların birisi behere yab olamayarak yalnız huruf ve heceyi ve mal anlamaksızın cili ve meharın yazıları okuyacak ve güc ile ismini yazacak derece bir iktidar kesp edebilmekte ve mektepten çıkıp sınaat ve ticaret yahut sair bir hizmetle meşgul olduğu gibi her ne ise o görüldüğü dahi kaybetmekte olduğu inkâr olunamaz. İşte bu surette çocuk hem mektebe devam ettiği sırada az ve çok ağırındadır ve medarının ihtiyar ettiği mesarifle mektepte imrar eylediği evkatı hibeye gidip ileride meşgul olacağı işin cüzi bir umur-ı tahririyesi için yine ahire düçar ve zahmet olmakta ve hem de hiç mektebe girmemiş olanlar gibi dünyadan bi-haber kalmakta olduğundan işte şu hallere hakikaten nazar-ı teessüfle bakılmaktadır. Bunun sebep ve hikmeti bahsine gelince ikeden ibaret olup birisi usul-i tedrisiyenin ziyadesiyle müşkül bir halde olması ve diğeri dahi alel-umum olamayarak ekser malumelerin ehl-i erbaptan olmamasıdır. Gerçi asar-ı kesireden beri ittihaz olunan usul-i tedrisiyenin suret değeri tahvil-i hakikat-ı hali temil

etmeyenlere ziyade giran ve düşvar görünür ise de inde'l-mütalaa emr-i ber-aks olduğu aşikardır. Çünkü mekteplerde müttehiz usul-i tahsiliye ahir-i ber-i muaneyeye vaz olmayıp vaktiyle erbap-ı fazl ve kemalin himmetiyle mücerret vesait-i tedrisiye olmak üzere vaz olunmuş bir şey olduğuna ve mukteza-yı vakit ve hal her dürlü umur-ı sinaiye ve ticariye ile mesalih-i ziraiye vesaireyi teshil edecek ve vesailin istikmal ve ıslahı lazım olduğu müsellemler bulunduğuna nazaran her şeyin es ve esası olan ulûm ve maarifin usul-i tedrisiyesi ishal bir surete tahvil olunmak birinci mertebede nazar-ı dikkate alınacak mevattan olduğunu inkâra kimsenin mecali ve bu halde usul-i hazıra-i talimiyeye bir tarik-i ishal bulunmak derece-i vücupta olduğuna ferd-a-ferdin hiçbir keyl ve kalı olamaz. Muallimlerin derece-i liyakatine gelince vakıa bunların içlerinde erbap-ı kelden zevat var ise de birçoğu huruf-ı hece cüzi-i saireden maada nisana talim ve hatta adi bir tezkire dahi kıraat ve terakim edemediği umur-ı malumedendir. Fakat şu hal esef-i istimalin dahi iki sebebi olup birisi muallimlerin bila-methen derece-i istihkak ve liyakatleri tebeyyün etmedikçe talim-i sıbyan hizmetine nail olamamak kaide-i katıyesi mevzu olmayıp ekseriyen ve rasit tarihiyle mektep muallimliğini sabt etmekte olmaları ve diğeri dahi ahali-i mahallenin düşünmeyerek muallimin adem-i istihkak ve liyakatinden bila-gamaz hakikat-i hali Hükümet-i Seniyye'nin nazar-ı dikkatine arz etmemeleridir. Halbuki çocukları tahsil ulûm ve adaba imale edecek ve vezaif-i insaniyet ve şerait-i ubudiyeti evla kendilerine bildirmeğe başlayacak sıbyan mektebi olup eğer burada hocaları oldukça mükemmel olur ise tesir-i hasenesi meşhut olacağı gibi aksi takdirde çocuklar oralardan bi-behere kalacağı müsellemdir. Şayet on iki on üç belki daha ziyade seneler sıbyan ve rüştiye mekteplerine devam ve bunca Arabi ve Farsi derslerini tahsile ihtimam eden şakirdan bile şu beyan olunan şeyleri layıkıyla tahsil edememekte iken altı yedi sene mahalle mektebine devam eden çocukların ne yolda tahsil edebilir suali derpiş olunur ise vakıa-i usul hazıra-i tedrisiye icabınca şu sual bica olup ancak usul-i mezkura ıslah ve teshil olunduğu halde emsali vechle matlup hasıl ve bir seyyahın esbab-ı sefiriyesi mükemmel olduğu surette müddet-i kalilede ve kemal-i suhuletle sahil-i maksude vasıl olacağı cevabı verilir. Binaberin mahalle mekteplerine duhul ile senelerce okuttuktan sonra çıkıp umur-ı sinaiye ve ticariye veya sair işlerle meşgul olacak olan çocuklar hiç olmazsa balada meşruh olduğu üzere şiddet-i lüzumu derkar olan sade iyileri tahsil edip sarf edecekleri naktine-i vakit ve kudretten istifade etmek ve büyük mekteplere gedenlere dahi sürat-ı istihsal-ı matlube

medar olmak üzere sıbyan-ı mekteplerinin ıslah usul-i tedriseleriyle muallimlerin istiknah derece-i liyakat ve istihkaklarına himmet-i calip muhasenat-ı bi-gayet olacağından saye-i inayet vaye-i hazret-i şahinşahide ve nezaret-i celile-i maarifin himmetiyle ol-babda icra-yı icap-ı hale atufet-i seniyyenin erzanı amid olunur.

“Hülasa-i Muamelat-ı Borsa”

Bir müddet-i medideden beri sernehade-i baliyyü'n-nevm-i sükunet olan şahit-i zerin ruhsar esham işte üç dört günden beri beydar olarak hareket-i muntazıraya bil-kıyam ira-i rev-i terakkiye iptidar eylemesi şimdiye kadar gazetemizde ahval-i borsaya dair yazdığımız bentlere imale-i ... rağbet ve cüzice sarf-ı dikkat eden zevatın ol-babda olan ifadat-ı vakıamızı tasdike müsarat edeceklerine ve mukteza-yı vazifemizden madut olduğu üzere şimdiye kadar tedni kaldıkları halde revz ve leyl ... fasitle iştilal eden konsoliteçilerin tashih-i efkariyle meluf olarak borsa halkının temayilat-ı mütedenniyyeneden menunda derkar olan iktamat-ı mütemeddiyemiz karin-i sevap olduğuna delil kafidir. Vakıa tedni taraftarları terviç emelleri için ale'd-devam neşr-i aracife iktam ile istihsal meram etmek kendilerine bir tarik-i selamet refik ad ile bu babda ziyadesiyle sabitü'l-iktam olup bir taraftan bazı mertebe nail-i emel olmakta idiler ise de diğer taraftan eshamın terakki etmesinden dahi havf ile ilane furuhat ve hafya mübaya edip hesaplarını kapamakta oldukları ve şimdiye kadar esham-ı mezkuranın hemen tedni-i ... bulamamasının başlıca sebep ve millet-i muktemleri dahi ima olunmuş üzere bunların umur-ı maliye-i Devlet-i Aliye hakkında irad-ı makalat bi-asl ve acayip ile hesapsız neşr ve ana zeyp etmelerinden ve hatta suret-i müzayika-i maliyeyi bir heyet-i garibe de ibraz ve hariç ez-tesvir ziyadesiyle geft ve güya bu sırada mütmainü'l-bal olanları bile ilka-yı lece temil-i deraz edip arus-ı kezb ve ... kaba-yı ziyinet olmak üzere bir taraftan dahi neşriyan-ı evvelde verilmesi olan faiz kuponlarının verilmeyeceği bila-dai kendileri üç ve muhalifleri Kanun-ı Sani kuponları için dahi kendileri dört ve mugayirleri beri vermek üzere pek çok mübaheşata iptidar ile husul-i emniyelerine iktam-ı tam eylemelerinden ibaret olduğu emr-i aşikardır. Mamafih Devlet-i Aliyye'nin ittihazına müteşebbis olduğu tedabir-i hasene semeresiyle taahhüdat-ı vakiasının tamamen icrası hakkında efkar-ı iamenin teminiyle beraber tedni taraftarlarının düruğ-bi-füruğlarının bi-asl ve esas olduğu tebeyyün için şimdiye kadar dermiyan eylediğimiz adle ve berahini eser-i fiiliye tasdik eylemiştir. Bi-husus Devlet-i Aliyye gerek Teşrin-i Evvelde tediye olunacak ve gerek zaman-ı tediyesi

gelecek olan faiz kuponlarının günü gününde ifa olunması hakkında bu aralık bir tedbir dil-pezir ittihazıyla esham-ı umumiye faizinin temin-i tediyesine buyurduğu himmet buyurmakta olduğundan işbu tedbirin zuhur-ı fiiliyatında tedni tarafında bulunanların artık külliye tebdil-i efkar etmekten başka çare bulamayacakları bedihidir. Filhakika şu faiz tediyesinin temini Devlet-i Aliyye'nin haylice fedakarlıkları ihtiyar etmesiyle meydana geleceğinde iştibah yok ise de bir taraftan terakki-i itibar maliyesini mucep ve diğer canipten medar-ı intiaşları olmak üzere nakt-i mevcutlarını eshama tebdil eden bir takım itmam ... ve sibyan ile sair bi-iktidarın ve kaye-i menafini müstevcib olacağından bu sırada ihtiyar olunacak fedakarlığın eser-i mahsunatı ve nema olacağı bi-rayb ve meradır. Avrupa'dan vücut eden telgrafnamelere nazaran Avrupa borsalarında esham-ı Devlet-i Aliyye fiyatı tednide olduğu anlaşılmiş ve bu haberler bizim borsaya dahi tesir ederek geçenlerde esham-ı mezburayı yirmi yedi kuruş otuz altı paraya kadar tenzil eylemiş idi ise de iki üç gün arasında münteşir olan haber-i sıdk-ı eser üzerine bi't-tedariç eshamın fiyatı terakkiye yüz tutmuş dünkü Perşembe günü ahşamı otuz kuruş on para ile borsa muamelatına hitam verilmiş ve bu sabah otuz kuruş on altı para ile açılıp birden bire otuz kuruş yirmi altı paraya kadar çıkmış ise de Ağustos-ı efrencinin yirmi sekizi tarihini şamil olarak Paris ve Londra'dan varit olup borsaya talik olunan iki kıta telgrafnamede esham-ı mezkura fiyatı Paris borsasında yirmi altı buçuk ve Londra'da yirmi beş kuruş on paraya olduğu mastur olduğundan birkaç dakika zarfında otuz kuruşa tenzil etti ise de yine terakki edip nihayet otuz bir kuruş otuz beş paradan borsa kapanmıştır. Ber-vech-i meşruh şu hafta içinde muamelat-ı borsanın cereyanı cihetle geçen hafta tedni ettiği beyan olunan pi-akçesinin miktarı tezayüt ederek sekiz gün vade ile on bin konsolit için yüz yirmi lira ve bir gün vade ile mezkurü'l-miktar-ı esham için altmış liraya ahz olunmaktadır. İşte esham-ı mezkuranın terakki-i fiyatına badi olan esba-ı faiz kuponu ıskontosunun dahi tenzili mudi olup yüzde dört buçuğa kadar gerilemekte olduğu derkardır.

“Hülasa-i Muamele-i Ticariye”

Hemen üç mahdan beri Avrupa'ca sername-yi ... olan ahval-i dire-gerin netayiç ve hemyesi olarak reşite-i umur-ı ticariyenin düçar olduğu akte-i müşkülât güne gün şu aralık bazı mertebe ... pezir olmuş idi ise de tevsi-i usul-i mesailinden dolayı tahaddüs etmekte olan ihtilafattan naşi Avrupa'nın ahval-i politikası sabıkandan ziyade meşuş olacağına dair tekevvün eden ... rivayet ve şamatat havf ve haşyete mebni bu hafta zarfında muamelat-ı

ticariye aşuru derece kesp-i sükunet itmiş ve şu sırada cümleden ziyade faidement olacak ola devletin müsellemler olan tedabir-i hasenesi semeresiyle mesail-i mezbura kemal-i suhuletle hal ve tesviye olunacağı amid-i kuvveyesiyle beraber eser-i sulh ve salahın cümleye hasıl eylediği emniyet dahi hemen insilaba yüz tutmuş olduğuna nazaran münazaat-ı hazıra tamamıyla ber-taraf oluncaya kadar dolap-ı umur- ticariye avarız ve sekteden kurtulamayacağı derkardır. Bu hafta Fransa'dan bir miktar toz şekeri vürüt edip esmanın suret-i tediyesi ve cinsine göre beher kantarı iki yüz otuz sekizden iki yüz kırk yedi buçuk kuruşa olarak takriben yedi yüz kantar satılmıştır. Flemenk şekeri nedret üzere olup tüccarlarında bulunmadığı gibi kilo şekerinde dahi revaç olmadığı cihetle büyük kelenin beher kantarı 265 ve iki buçuk okkalık ufak kilenin beher kantarı 275 kuruşa fūruhat olunmakta ve altı yüz çuval kahve satılıp alasından beher çuvalı 1020 kuruştan 1040 kadar ve Rio kahvesinin cinsi evsatının beher çuvalı 920 kuruştan 960 kadar ve cins-i ednasından 840 kuruştan 860 kadar satılmaktadır. Pirinç ahz ve itası geçen haftadan devn ve satışı yalnız Hükümet-i Seniyye'nin bazı mübayaatından ibaret olup fiyatı dahi sabıkı vechle alasından yetmiş sekiz kıyyeden ibaret olan beher çuvalı 45 franktan 47 kadar ve evsatı 41 franktan 43 kadar ve Mısır pirincinin beher kıyyesi 3 kuruş yirmi beş paradan otuz beş paraya kadar bey olunmaktadır. Müsküratca hayli mübayaat vukua gelmiş ise de devn-i fiyatla satılmış ve sekeratın ve bi-husus romun cins-i alası yok gibi olduğundan beheri iki buçuk kıyyeden olan on iki buçuktan on üç şişeye kadar Boston romu bir ve on üçden on üç buçuk şişeye kadar ve NivYork romu dokuzdan dokuz buçuk şişeye kadar İngiliz romu bir lira-yı Osmaniye verilmekte bulunmuştur. Tiriste ispiertosunun yirmi iki kıyyesi ve Amerika'nın on yediden on yedi buçuk kıyyesiyle Fransa'nın on sekizden on sekiz buçuk kıyyesi birer lira-yı Osmaniye bey olunmakta ve kalay ahz ve itasının ismi var cismi yok mesabesinde olup beher kantarı 650 kuruştan 660 kadar ve çinkonun kıyyesi dört kuruş on paradan yirmi paraya kadar satılmaktadır. İran tüccarı bu hafta hayli çay mübayaa edip fakat cinsi gibi fiyatı dahi ziyadesiyle muhtelif olduğundan tafsilattan sarf-ı nazar olunup fakat Çin memaliğinden Pekin çayının beher kıyyesi 40 kuruştan 70 kadar ve Honkon çayının fiyatı 23 kuruştan 30 kadar ahz ve ita olunmaktadır. Beher tonilatosu cins ve mahal-i mahrecine göre otuz beş şilin altı pensten otuz sekiz şiline kadar olarak hayli vapur kömürü bey olunmuştur. Boya ahz ve itası sükûnet üzere olup kırmızın cinsi alasından kıyyesi 63 kuruştan 65 ve muhtalat olarak beher kıyyesi 45 kuruştan 50 kadar ve

evsatı 55 kuruştan 80 kadar satılmaktadır. Rusya rugan-ı sadesi kesret üzere vürüt edip toptan kıyyesi 10 kuruştan 10 kuruş on paraya kadar bey edilmektedir. Rukan zeytin ahz ve itasında ziyadesiyle revaç olduğundan fiyatı terakki etmiş ve Kuş Adası ile Midilli ruganının kıyyesi 7 kuruş on paraya ve Edremit'in 7 buçuğa ve Girit'in 7 kuruş otuz paraya ve Mora'nın 8 kuruş on paraya olarak sarfiyat-ı mahalliye için bu hafta zarfında seksen binden yüz bin kıyyeye kadar rukan zeytin satılmıştır. Muktemleri rukan zeytin mahsulünün kemal-i feyz ve bereket üzere olacağı itikat olunmakta idi ise de muharen baranın müddet-i medide perde-i sahapta ihtifa ile ru-yı zemine nezvilden aba etmesinden naşi hasıl olan yebusetten mahsulat-ı mezkura adetten daha aşağı zuhura gelmiştir. Dakik-i muamelatında dahi revaç olarak gerek burada hasıl olan ve gerek Rusya'dan vürüt eden dakikten üç bin beş yüz çuval bey olunmuş ve İstinye dakikinın cins-i alasından altmış kıyyelik beher çuvalı 145 kuruştan 146 ve cins-i evsatı 135 kuruştan 136 ednası 124 kuruştan 126 ve pek aşağısı 114 kuruştan 116 ve Hocabey dakikinın aslından altmış iki kıyyelik beher çuvalı 150 ve cins-i evsatı 140 ve ednası 130 kuruşa satılmakta olup gerek İstinye ve gerek Hocabey'inkinden iki bin beş yüz üç bin çuval kadar dakik mevcuttur. Evvelleri Avrupa'dan bi-husus Marsilya'dan tevarüt etmekte olan haberler üzerine Bosna mahsulatında eser-i feyz ve bereket nümudar olmak hasebiyle bir muted-i esarca bazı muamelat-ı ticariye cereyan itmiş ve geçenlerde ima olunduğu vechle mevsim-i hasadın hululü sırada kuraktan bozulup intizar olunduğunun nasfi derecesinde ancak mahsul alınacağı anlaşılmiş olduğundan esar-ı fiyatı terakkiye yüz tutmuş olduğu hadle bu aralık vürüt eden ihbar-ı telgrafiyeden nüzul-i baran ile havaların kesp-i itidal etmesi mahsulatının avdet-i feyzini muceb olduğu münfehim olmuş olduğuna mebni bu aralık esarın fiyat-ı cariyesi tenzil ederek bu babda mamul olunduğu kadar ahz ve ita zuhura gelmemiş ve mamafih işbu sükunet müşteri bulunmamasından neşet etmeyip mücerred-i anbarlarda mevcut olan esarın adem-i kifayesine mebni olarak bu hafta on bin keyl İstanbul hıntası ve sekiz bin keyl Mısır buğdayı ve on iki bin keyl şair mübaya olunup memalik-i ecnebiyeye ihraç olunmuş ve sarfiyat-ı mahalliye için dahi ecnas-ı muhtelifeden hayli esar mübaya olunmuştur.

Taharet ve nezafet-i hıfz-ı sıhhatin medar-ı azimi olup ancak hilafının hava-yı ifsat ve bu vasıta ile sıhhat-i umumiyeği berbat etmesi mezbilenin görünüşünden veyahut levininden ve ıraz ve keyfiyetinden olmayıp yalnız taaffününden naşittir. Bu halde bazı

ufak tefek şeylerin taaffünü olmamak muhtemel olup bu makulelerin ortadan kaldırılması mareyn ve maabirini izaden ve kaye-i maksad-ı mühimmene mebni olup bu hüsn-i ahl belediyenin mezbileden ad etmedikleri müteaffünatı ibka ile mesela danenin ve çubuk parçası gibi şeylerin defni her ne kadar lazım ise de hıfz-ı sıhhate hizmet değildir. Islatah-ı etbada temizliğin senedi mutlaken rayiha-i muzıra olup cevap gibi şeyler sadeden hariçtir. Dabbağhane misalli fenalıkların derun beldenin ihracına Hükümet-i Seniyye'nin himmet buyuracağında şey olmayıp şimdiye kadar imhal-i muvakkat-ı münasibe tedarigi için olması amid olunur. Fakat mahalle arasında ve civarında defn-i emvat katiyyen caiz olmayıp İstanbul'da ve belki bazı şehir ve kasabada bile buna dikkat edildiği derkar iken Üsküdar'da bazı mesacit ve zevaya-i hazıralarına emvat defni aralıkta vuku bulmakta olup bu babda olan memnuiyetten Üsküdar müstesna ise vech-i istisna meçhul ve müstesna değil ise memnuiyete karşı bu cesaret ve müsaide taaccüp ve teessüfün nihayet derecesine mevsuldür. Kabrin suret-i mahfuza da olması matlup ve lazım ise etrafına parmaklık inşası olduğu surette her nerede ise bu maksadın hasıl olacağı bedihi ve ikraben ve müteallikatı nezdinde olsun için ise (Bad-ı menzil nübud der sefer-i ruhani) musdakınca ervah-ı bu makule mukarebe-i Suriye'den müstağnidir. Hasıl-ı kelam derun-ı Üsküdar'da gerek mesacit ve zevaya-i hazıralarına ve gerek aralıklarda vaki bazı yerlere emvat defninin ihlal-i sıhhat ve civarında bulunanlara iras ve heşteden başka faidesi olmayıp bu cesaret ve müsaideye cüret edenlere hıfz-ı sıhhat derece-i kasva-yı ehemmiyette ait buyuran Hükümet-i Seniyye'nin tedip buyuracağında şüphe olunamaz.

(Sıhhatname)

Amerika'da vaki bir şehirde genç bir kız tırnaklarını temizlemek üzere daima dişleriyle koparmak ve şu suretle tırnaklarına nizam vermek adet edinmiş ve geçenlerde hasta olup muttasılan istifrağ ile yediğini hazm etmek mahal-i derecesine gelmiş olduğu halde bir dolu derdine deva bulunamayarak nihayet azimdar beka eylemiş olduğundan cesedi teşrih edildikte maddesi üzerine tırnak ufandısı birleşip bayağı el kadar kesp-i cesamet ile midesine gıdanın duhulüne perdegış haylülât olmuş olduğu tebeyyün eylemiş ve işte vaktiyle şu su-i adetini terk ettiren bulunmamak hasebiyle bi-pare kazıp necaiçle düçar olmuş olduğu bazı gazetelerde görülmüştür. Vukuat-ı mezkuradan ve birde (Lukresi Borjya) nam zevcesi tarafından tırnak ufandısıyla meşhut dördüncü Aleksandır tasmim ve ahlen olunmuş olmasından istidlal olunacağı üzere tırnak derununa duhulünde nisanı itlaf

eyleyeceđi cihetle herkesin bu babda dikkat ve deyš ile tırnak koparmak ve ufandısını yutmaktan münacebet eylemesi ihtar olunur.

“İlanat”

Duhhanın beher kıyyesinden ale’l-suya ahz olunmakta bulunmakta bulunan on iki kuruş esmin güya tağyir kılınacağı neşriyatına tahkik keyfiyat zımmında bazı kesen tarafından Rüsumat Emanet-i celilesine müracaat olunmuş ve duhhan ahz ve itasıyla meluf olanlar müceddeden duhhan iştirasını veyahut iştira etmiş oldukları duhhanın bir mahalden diğer mahale nakl ve isirasını bu babda verilecek kararın ilanına talik eyledikleri istihbar kılınmış olmağla neşriyat-ı mezburanın kıtai aslı olmayıp kıyyede on iki kuruş olan resm-i mezburun kemagan-ı cari ve baki olduğu ve bunun ne tenkizine ve ne tezyidine dair gerek Rüsumat Emanet-i celilesince ve gerek Babıali’ce hiçbir tasavvur bulunmadığı ecelden neşriyat-ı mezkuranın tekzibi zımmında emanet-i meşarün ileyha tarafından ilan-ı keyfiyet olunur.

“Postahane Nezareti Tarafından Neşr Olunmak Üzere Vürut İden Varakanın Suretidir”

Sigortaya rabt olunacak nükut ve zi-kıymet eşyanın beher bin kuruşundan posta ücretinden başka saat başına on ikişer para sigorta ücreti alınması nizamı iktizasından ise de ücret-i merkume nasfının tenzili hususuna bu kere idare-i seniyye müteallik ve şeref-sünuh buyurulmuş ve badema evvel vechle ücret ah ve istihsali lazım geleceği derkar bulunmuş olduğundan keyfiyet-i cümlelerin malumu olmak üzere ilan kılındı.

Kara Hisar-ı Sahip Burdur Konya İcayi’l Antakya Adana Tarsus Maraş Hama Humus Halep Ayntap Urfa

Geçen Temmuz yirminci günü Dersaadet’ten ihraç olunan Şam tariki postasının önüne İznik civarında eşkıya çıkararak mevcut olan hurçlardan eşkıya eline geçen hurç derununda Antakya’ya geden bin yirmi kuruşluk nakit ve numune ile balada esamileri muharrer mahallere olan evrakın kaffesi zayi olmuş olmağla keyfiyet-i cümlelerin malumu olmak için ilan kılınır.

Mücerret kargir Ebniye mesarifinin teshil ve tehvini için Bahçekapısı ve Sergici ve Yalıköşkü ve Ahırkapı ve Kumkapı iskelelerinde aşsız ve tur tozsuz çalı kirecinin beher kantarı şimdilik altı kuruşa keزالik tatlı su kumunun ambarı beş buçuk kuruşa ve çapına

mutabık yani tulu sekiz parmak ve arzen üç parmak sekiz hat ve iki parmak kerpiç tuğlanın bin adedi yüz altmış kuruşa satılıp alınmağa karar verilmiştir. Ve fakat fakr-u ihtiyacını ispat edenlere bir kat daha muceb-i suhulet olmak için bu sene elde bulunacak üç milyon tuğlanın beher bini yine ölçü-i mezbura mutabık olmak şartıyla yüz kırk beş kuruşa ita olunacaktır. Bu fiyattan ziyade tuğla ve kireç ve kum fûruhat etmeğe cesaret eden olur ise mecazet göreceği gibi mübaya edenler ile malumatı olup da ticarethaneye haber vermeyen kethüdarları ve iame ve muhtaran dahi mesul tutulacak ve ileride sair iskelelere dahi karar verilerek ilan kılınacaktır.

Damga-yı nal rûsumunun taşralarca umumen terk ve ilga olunduğu misalli buraca dahi afv ve lağvı ve bir de nal üzerine işbu resm-i tahsis olunmaksızın nal bahası on kuruş raddelerinde bulunduğundan şimdi nal ahasının evvelki fiyatı derece-i sene tenziliyle tahfif baha olunması hususuna idare-i seniyye müteallik ve şeref-südur buyurulmuş ve rûsum-ı merkume seksen iki senesi Martının altıncı gününden itibaren şehir-i emanet-i behiyesice terk ve lağv olunarak adi hayvanat nalının beher takımı on iki ve astarın on ve merkebin altı ve fadanenin on sekiz kuruş fiyatla ibad Allah'ın hayvanını nallamakla müteahit olduklarını mübeyyen nalband esnafı tarafından sened ita olunduğu emanet-i meşarün ileyha tarafından bildirilmiş olmasıyla ilan-ı keyfiyete iptidar olundu.

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fikra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:32 Rebiul-Ahir:28 Sene:1283 “Cumartesi” Ağustos-ı Rumi:27 Eylül-i Efrenci:8

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucepince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

Hisse üzerine bir idare-i şirketin tesisine dair olup hülasa-i mali geçen nüshalarımızın birinde ima olunan layihanın Bab-ı Aliye arz ve takdimiyle hüsn-i kabul olunması memul olduğu istihbar olunmuş olduğundan mütalaası müşterilerimize baas memnuniyet olur emniyesiyle layiha-i mezkurada görülen tafsilat-ı esasiyenin derç-i beyanı münasip ad olundu. Şöyle ki şirket-i mezkura bi-irade-i seniyye imtiyaz-ı mahsusasıyla teşkil olunup Devlet-i Aliyye'nin zeyr-i himayet daimasında bulunup yüz yirmi bin hissedenden mürekkep ve beher hissenin yüz lira-yı Osmani itibari olmak lazım

gelecek ve beher hisse için talibi ber-vech-i peşin beş lira ita ederek defter-i mahsusasına bade'l-kayd yüz liralık hisse olup bir sene sonra beş lira daha virecek ve iki defada alınacak beşer liradan bir milyon iki yüz bin lira şirketin sermaye-i daimesi olacaktır. Zikr olunan yüz yirmi bin hisse devlet ve millet hakkında derkar olan netayic-i haseneye mebni zat-ı merahim sığat-ı hazret-i padişahi canip-i muvaffakenat calibinden ve kalay-ı feham hazretinden sair büyük ve küçük memurlara ve ahalden orta halde bulunanlara varınca rağbet edenler tarafından iştirah olunacak bundan taht-ı himayet-i saltanat-ı seniyyede bulunan memalik-i memurin ve ahalsi dahi hisseyap olacaktır. İşbu hissedaran tarafından müntehip zevat canibinden ehil ve erbaptan intihap olunacak lüzumu miktar-ı zevattan mürekkep bir meclis-i mahsus marifetiyle idare edilecek ve şirket-i mezkuranın esas muamelatı gerek burada gerek Avrupa'da esham-ı umumiye-i Devlet-i Aliyye'nin mübayaasıyla edna fiyatından ve gayesinden ibaret olacaktır. Lede'l-hace yani ahval-i hazıra gibi fevkalade bir vukuat-ı zuhur ile bi'l-farz eshamın fiyatı mütedenni olduğu surette iki defada istihsal olunacak beşer liradan husule gelen bir milyon iki yüz bin lira ile mübaya olunacak eshamın nasfi yani alının fiyata göre beher beşer liraya kaç konsolit isabet eder ise ashap-ı hisseye verilip mukabilinde nihayetinde beşer lira daha ahz edilip ziyadesine alınmayacaktır. Şirket-i mezkura sermaye-i mevcut ve itibarını icabına göre buraca muamelat-ı sairede dahi istimal edeceğinden bit-tabii sair bankalar ile rekabet peyda olup ikraz ve istikrazda suhulet ve faiz ve komisyonlarda ehveniyet husule gelecektir. Şirket-i mezkuranın gerek eshamı olup vermesinden ve gerek üslup-ı hükmüyaneye ile sair güne muamelat vakıasından hasıl olacağı menafi-i kesireden yüzde on hesabıyla ashap-ı hisseye faiz verildikten sonra kusuru canip-i devlete ait olacak ve cüzine-i devletin hisseyap olacağı meblağ eshamın mahsup akçesine tahsis olunacaktır. Şirket-i mezkura vasıtasıyla esham-ı umumiye-i Devlet-i Aliyye'nin şu suretle tedni fiyattan ve kayesi Avrupa'ca sair istikrazat atikenin terakki fiyatını mucep ve lüzumu taktirde ahir bir istikrazın akdi murat olduğu halde kemafi's-sabık bir takım şerait-i sefile ve muzıra ihtiyarına mecburiyet gelmeyerek aşırı bir suret-i müfede ve nafiada husul-i istikrazı müstevcip olacağından maada lüzum-ı hakiki üzerine şahit iki baştan esham ihraç olunacak olduğu surette dahi dolgun fiyatla iyade-i tedavüle verilmesini müstelzim olacaktır. Mülahazat" Bu bapta şirket mübaya edeceği eshamı diğer canipten tabii satacağından bu halde esham-ı tenzil edeceğinden bunda terakki-i fiyatın vekayesi mümkün olamayacağı ve

yüz yirmi bin hissenin bey ve taksimi na-kabil olduğu ve birde bundan devlete ... sualleri varit olabileceği melhuz olduğundan ber-vech-i ati izah-ı maddeye mübaderat olunur. Çünkü esham-ı umuminin hemen otuz milyonu Memalik-i Mahrusa ahalişi ellerinde olarak mukteza-yı vakit ve hal hazine-i celilenin şimdilik derkar olan müzayekası ve geçen Temmuz iptidası kuponunun tediyesiyle beraber ahali-i merkume bundan daha bey irat bulunamayacağı itikadında olduklarından ve bi-husus işbu şirket muamelata mübaşerat eylediğinde esham-ı mezkuraca bir tefalet-i mahsusa sırasında bulunacağı gibi ir taraftan aldığı eshamı diğer taraftan satıp veyahut ahval-i fevalade üzerine er-vech-i meşruh defa-i selasede beş lira daha ahz ile mukabilinde hissedarana verilecek olan esham sahipleri tarafından fûruhat olunup da esham fiyatı tedni eder ise şirket-i mezkura bir taraftan sermaye-i cedit ile mübayaya mübaderat edeceğinden başka bi'l-farz otuz iki kuruş üzerine alınan esham ashap-ı hisseye yine bu fiyatla kendilerine verileceği ve şirketin mübayatı sırata esham terakki edip her halde danesinde birkaç kuruş tezayüt bulmuş olacağından cihetle hissedaran elli kuruşa kadar çıkar. Amit-i kuvvesiyle eshamı ellerinden çıkarmak isteyecekleri derkar bulunduğundan şirket-i mezkura beher hal eshamın terakki-i fiyatına badi olup şayet hissedaran meyanında çend-nefer hisselerini satmak isteseler bile anın bir su-i tesiri olamayacaktır. Suret-i tevzi hisseye gelince burası umur-ı maliye-i devlet kesp-i itibar etmek ve halkımızca fevait-i adede husule gelmek niyet-i halisesiyle erbap-ı hamiyet ve gayret ve ashap-ı nüfuz ve hissiyat olanlar hep vatan ve izaz nüfus uğrunda üslup-ı hakmiyane ile teşvikat ve tergibat-i mukteziyeye bezl-i himmet ettikleri halde işin bu ciheti dahi esendar bi'l-farz on bin hisse mabeyn-i hümayun mükerrem-i meşhun hazret-i padişahiye ve on beş bin mesend neşin az ve ikbal olan gerek mülkiye ve gerek askeriyeden bilcümle müşiran-ı feham ve vüzera-yı azim ile arikan-ı kiram velhasıl cümle paşalar hazretine ve beş bin bila münasip vüzera-yı azim ve sair paşalar hazretine ve on bin Memalik-i Mahrusa'nın asilzadeganına ve yirmi bin ulema ve memurin-i ruhaniyeye ve yirmi bin umum-ı tebaa-i Devlet-i Aliye ve yirmi bin Mısır İdare-i Aliyyesi'ne ve yirmi bin hisse dahi umum-ı halka tahsis ile satılacaktır Çünkü bilade beyan olunduğu üzere esham-ı umumiyenin üç rabi Memalik-i Mahrusa ahalisinde az ve çok ekser zevatta bulunup şunlar ise tedni veya terakki-i fiyattan hasıl olacak netayice müşterek demek olduklarından gayret ve himmet-i vezniyeden başka fevait-i mahsusalarını vekaye maksadıyla her biri birer parça şey verecek yedlerindeki eshamın temin-i fevaidiyle vakit ve zamanıyla faizin

tediyesi esbabının husulüne sai ve iktam etmeleri tabidir. Şirket-i mezkuranın hazine-i devlete ait olacak faidesi cihetine gelince fevait-i hasılanın ber-vech-i eshamın havi olduğu taksitinden beher hissedarın alacağı faizden maada senevi yüzde on ashap-ı hisseye faiz itasına mahsus olacak ve bakisi cüzine-i devlete raci olun bununla beher sene idare-i şirket tarafından esham alınarak ortadan kaldırılacak ve fakat şu akçeden yüzde on tefrik olunup meclis-i idarenin tensip edeceği vechle fiyat-ı cariyyeden yüzde beş veya on fazla ve kıra ile ashap-ı hisse yedlerinde bulunacak esham alınıp imha edilecek ve bu dahi hissedaranın bir nev imtiyazı olacaktır. Şayet hasbe'l-vakit bir kaç mahdır maaşlar tedahülde olduğu halde memurinin hisse iştirasında suviyet olacağı dahi hatırlara gelebilmesi melhuz ise de ... hem de sahip-i irat olmağla rakip olanların hüsn-i iratları olduğu halde iş kesp-i suhulet edeceği misalli ileride çıkacak maaşlarıyla tesviyesi dahi mümkündür. İşte tafsilat-ı esasiye-i meşruhadan keyfiyet malum ve bu bapta devlet ve halkça ev ashap-ı hisse ve muamelat-ı sairece dahi ne derecelerde fevait-i azimiye olduğu edna-i mütalaa ile meczum olduğu gibi bu bapta bazı mertebe suubet dahi olsa niyet-i halise ve himmet-i kaviye ile umur-ı müşküle kesp-i suhulet edeceğine (Himmetü'l-Rical Takliü'l-Cibal) mezmuni delil kafidir.

“Mütalaa”

Layiha-ı mezkuranın tafsilat-ı mündericesi vechle bir kumpanyanın tesisi mülken ve milleten envai mahsenet ve menafı mucep olacağında iştibah olmadığından filhakika öyle bir iradenin hüsn-i teşkili mütemennadır.

“Hülasa-i Muamelat-ı Borsa”

Birkaç günden beri borsa muamelatına revaç gelerek eshamın fiyatı terakki ve tagayyür edip ahval-i borsa ziyadesiyle kesp-i salah itmiş ve fakat esham fiyatı bir kararda durmaması mübayacılara göre bahis telhif ve tesif olduğu derkar bulunmuştur. Çünkü esham bir radde de tuttuğu surette mübayacılar kazanmakta olup aks-i takdirde matlupları vechle pi-akçelerinde istifade edememektedirler. Borsa halkı tarafından eyyam-ı sefalet tabir olunan günler şu aralık geçmiş ve nümayiş-i ahvale nazaran şu günlerde muamelat-ı cismiye de bulunan konsoliteçiler tarafından zuhura gelecek muamelelerden dolayı esham-ı mezkura fiyatına inkilabat güne gün dari olacağı muntazır bulunmuştur. Zira geçenlerde başlıca konsoliteçilerin çoğu hemen umur-ı borsadan kefid etmiş ve bu cihetle mesalih-i

borsaya durağanlık gelmiş idi ise de bu aralık anlarına borsaya avdetle muamelat-ı borsaya mübaşerat eylemiş oldukları gibi muamelat-ı hazine ile meluf olanlar dahi onların mesleğine salın olduklarına binaen bir müddetten beri pazar borsadan mehcur olan evacın sername-yi ber-vez olacağı kaviyen memuldür. Ahval-i maliye-i Devlet-i Aliyye gün be gün ıslah olunmakta olduğuna dair ihbaran teyit etmekte ve fiiliyatı dahi görünmekte ve Teşrin-i Evvel iptidasında kuponların tediyesinin sıhhatına atmaynan tam hasıl olup hatta gün be gün kuponların ıskontosu tenzil etmekte ve el-yevm yüzde üç buçuk kuruş ıskonto ile kırdıran güc bulunmakta olup kuponların üç rabi dahi Bank-ı Osmani ve Şirket-i Umumiye-i Devlet-i Aliye ile sair bankerlerdedir. Devlet-i Aliye ile Galata Bankerleri meyanesinde ittihaz olunan tedabir-i hasene üzerine Teşrin-i Evvel iptidasında tediyesi mukarrer olan faiz akçesi derd-dest olduğu cihetle Kanun-ı Sani kuponları yüzde on ve on bir kuruş baş ile kırılmakta olduğu bedihidir. Bir vakitten beri umur-ı maliye-i Devlet-i Aliyye'nin ıslahatına dair ibhas-ı kesire cereyan etmekte idi ise de bu kere ol-bapta vuku bulan tahkikat-ı sahihemizin ehemmiyeti cihetiyle ihtarane iptidar kılındı. Şöyle ki şu günlerde ıslah-ı umur-ı maliye-i Devlet-i Aliyye'ye dair nizamname-i mahsusa tanzim olunup bugün yarın tab ve neşr olunacak ve işbu nizamname mantukunca esham-ı umumiye-i Devlet-i Aliyye'nin faizine karşılık ittihaz olunan varidat ile badema kuponların vakit ve zamaniyla hemen tediyesi maddesi Banka-i Osmani'nin taht-ı idaresine verilecektir. İşte şu tedbir buralarını his etmeleri on günden beri esham-ı mezkura fiyatının terakki etmesini müstelzim olmuş ve yirmi sekizden otuz üç kuruşa kadar çıkıp revş-i hale ve ittihaz olunan nizamname-i mezkur ve tedabir-i saire semeresiyle esham-ı mezkura terakkiye devam edeceği muntazar bulunmuştur. Muamelat-ı ticariyeye gelince poliçe baş ile akçe farkı tenzil etmekte olup Londra için bir İngiliz lirası yüz dokuz kuruş ve Fransa için yirmi üç frank on sentim itibariyle poliçe verilmektedir.

Malum olduğu üzere Avrupa'nın ekser mahallerinde hurufat-ı mahsusa ile imalattır. Yes ile fen-i ... varınca talim maarif ettirilmektedir. Hatta Paris'te ikmal-i tahsil eden imallerin bu aralık mevsim imtihanları hülul eylediğinden canip-i hükûmetten tayin olunan memurlar ile zevat-ı saireden mürekkep akt olunmuş olan meclis-i mahsusda imtihanlarına bila-iptidar irat olunan vesileye verilen ... doğrusu şayan-ı taktir olunmuş ve ispat-ı liyakat ve ibraz-ı istihkak ve marifet edenlere verilmesi labit olunan şehadetnameden başka canip-i devletten alamet-i liyakat olmak üzere işan-ı mahsus dahi ita edilmiş olduğu gibi esna-yı

imtihanda hükümet-i memurine vürud eden bila-imza bir kıta kutupta talebe-i merkumeden birinci numeroyı kazanacak şakirde hediyesi olmak üzere mektebine bin franklık bir kıta bunu göndermiş olduğu mestur bulunmuş olduğundan memur-ı muma ileyh dahi hitam-ı imtihan da sahip-i şukkanın iltimas-ı vechle zikr olunan bonoyu derhal birinci numeroyu kazanmış olan şakirde teslim ile talebe-i saireyi tahsil-i ulema terqip eylemiş olduğu gazetelerde görülmüştür. Dünya ve mafihanın lezzet-didarından mahrum olanların teklifat-ı azimiye ihtiyar ile ol-vechle iktisap sermaye-i fünuna gayret ve muvaffakiyetlerine nazaran nimet-i celile-i basıra mazhar olanların artık ol-bapta ne derecelerde sarf naktine-i mukadderat etmeleri lazım geleceği erbab-ı dekte malum olduğundan bu sırata ziyade tafsilata hacet görülememiş ve şu kadar ki imallerin istihsal-i maarife muvaffakiyetleri anlara mahsus bir usul-i tedrisiyenin vücuda getirilmesiyle husule gelmiş olduğunu imaya mübaderat olunmuştur.

Fî-zamana ... bil-cümle memalik için demir yolun derece-i lüzumu halat-ı meczumedendir. Çünkü tarik-i mezkur nakil ve seyahat için mültezim ve matlup olan sürat ve ehveniyetin ikisini dahi camidir Hatta demir yollar meydana geleli muktemleri teshil eyyap ve zehap ile tadil mesarifata ve saile müstakile olan kanalların gün be gün ehemmiyeti zail ve umur-ı nakliye ve süferaya hemen tarik-i mezburaya mahsur olduğu gibi el-yevm demir yolların bulunduğu mahallerde ki kanallar hemen süvari yanında piyadeye müsabe olarak şu hallere bakılınca keyt keyt artık isfar bahriyenin ortadan kalkması melhuzdur. Hatta şimdiye kadar gemi ile nakl olunmakta ve derece-i sıklet ve külfeti meydan da olan vapur kömürü kemalen demir yollar vasıtasıyla nakl edilmektedir. Vakıa bu sırata demir yolun bu derece-i şiddet lüzumuna binaen mahal-i sairede olduğu gibi mesarifat-ı külliye ihtiyar olunup da her yerde dahi her yerde dahi demir yollar mı yapılmak iktiza eder denilir ise bu sual beca değildir. Zira bu suret mütalaa olunmuş olsa idi çok mesarif-i inşaiyesiyle zuhura gelecek netayic-i hasenesi beyninde olan fark-ı nazar mütalaaaya almak ve bir memleketin demir yolları olmalı ise de memleketin ihtiyacına göre yapılmak iktiza eder. İşte demir yolun esası şu kaideye mebni olduğu gibi bu bapta derkar olan fevait-i azimiyyeye nazaran şimdiye kadar kesp-i tehir etmesi bahis teessüf olduğu gayr-i münekkerdir. Demir yolların başlıca şehirlere nakl-i eşya ve iskele verdiği teshilar-ı kemale menafî kesirenin husulünü muccep olduğu cihetle umur-ı sınaiyyece ehemmiyeti olan her bir mahalde tarik-i mezburun umumu hakkında arzu-yı umumi hasl olmuştur.

Mamafih o misalli yolların vücuda gelmesi şimdiye kadar külliyyatlı akçeye muhtaç olduğundan ve miktar-ı külli sermayelerin o makule yollarda kapanması dahi servet-i milliyece bir çok netayic-i hamiye görüldüğünden mürur zamanıyla bu makule şeylerde hasıl olacak malumat-ı ilmiye ve ameliye semeresiyle ve sail tesile meydana gelip badema o misalli hatıratın zuhura gelmesi memuldür. Demir yol İngiltere müşahir Henr ve Ranından (İsfinson) nam zatın ihtira-i kerdesibi olup en evvel makarrı sınaat olan ve vesait-i nakliyece kesp-i kemal eden mahallerde zuhur ile nakl-i emvalde ve sürat-i kemale ve derece-i matluba vücuda gelmiştir. Bu bapta iptida zuhur eden efkara nazaran iniş ve yokuşu tasviye etmek ve bunun için külliyyatlı akçe sarf eylemek lazım geleceğinden muhatera-i muma ileyh bu sirata hayli ihtirat beyan ittiği gibi muharen ehl-i hünerden (Bronil) am zat dahi şu efkarı teyit eylediği cihetle nihayet efkar-ı mezburaya kuvveden fiile çıkmış ve fakat muma-ileyh ... bu sirata külliyyatlı mesarife muhtaç olduğuna dair olan efkarında bazı mertebe hatası olduğunu kendisi dahi fark eylediği o aralık inşa olunan demir yol hattının keşfinde ihtiyar eylediği tarik-i tasarrufundan anlaşılmiş ve mamafih muteri-i muma-ileyh İngiliz olduğundan ve İngiltere’de bu bapta külli mesarifler vukua gelmekte olduğundan mesarifin az ve çoğuna bakılmayarak hemen o makule yolların inşasına teşebbüs olunmakta olduğu bedihi bulunmuş olup ancak bir mahalin ehemmiyetini gözetmek ve kaffe-i hududu derece-i mesavette yani yüz bin tonilatouk eşya ve yirmi bin yolcu nakl edebilen bir yol ile bunun aşarını nakl edemeyen diğer bir yol siyak-ı vahitte tutulmak icap etmeyip bu yolda mesarifin bir ehven tarikini bulmak ve mahalin derece-i ehemmiyetine göre yol yapılmak lazım gelir. Vakıa-i Memalik-i Mahrusa’da beher kilometre için iki yüz bin frank sarf olunup o makule demir yolların inşasına iktidar yok ise de umur-ı sınaiye kesp-i kemal etmiş ve dağları delmek ve ormanları devşirmek ve emsali şeylerde lazım gelen alet-ı teshiliye meydana gelmiş olduğundan efkar-ı salife-i umumiye üzere o makule şeyler tedariki mümkün olmaya bir iktidar-ı külliye ve abiste olup u dahi mefkud olduğundan öyle şeyler vücuda gelemez itikadıyla işi mahale talik etmek icap etmeyeceğini ihtar ve şimdiye kadar vatanımızın üç aylık yolu hemen üç güne tenzil ve her dürlü nakliyat ve seyahatı teshil edip mucep-i şefer ve ifiharı olacak o misalli yollardan mahrumiyeti işte o makule efkar-ı beyideden ve birde daima Avrupa sermaye ve servetine ihtiyaçtan naşi olduğunu ilave-i güftar ederiz. Çünkü sermaye-i ecnebi buraya gelip o makule şeyleri yaptığı vechle istifade edemediğinden daha ziyade faidement olacak yerlere

gitmektedir. Fakat memleketimizde saatte altmış kilometre mesafe alacak derece serü'l-seyr demir yolların lüzumu olmadığı gibi yapılsa bile anı idare eyleyecek iskal bulunmadığı derkar ve hatta İskoçya'da şimdilerde yapılan yolların beher kilometresi elli altmış bin frank mesarifle vücuda gelmekte olduğuna nazaran İngiltere'de dahi bu yolda taklil-i mesarif iltizam olunup sürat-i kamile aranmamakta olduğu ve İtalya'da bir demir yolun Gemlik'ten Bursa arasında yapılan yolda on beş yirmi kilometre ancak kat-i mesafe edecek derece de makinesi olduğu aşikardır. Halbuki İzmir vesaire de yapılan demir yollar mesarifi külliye ile vücuda gelip varidatı ise sarfına göre cüzi olduğu ve Memalik-i Mahrusa da saatte yirmi nihayet otuz kilometre yol alır makineli yollar kafi ve vaki olduğu misalli bunlar dahi diğerlerine nisbetle ziyade ahvan-ı mesarifle vücuda geleceği cihetle Memalik-i Mahrusa'da lazım gelen yolların inşası şu kaideye tatbik olunduğu halde fevait-i adede ve tasarrufat-ı kamileye mucep olacağı ihtar olunur.

Mah-ı halin on ikinci perşembe gecesi saat ikiden sonra hava bulutlanarak saat dört raddelerine geldikte fevkalade avaze-i rad ve berk ile yağmur yağmakta olduğu halde Hazargrad vücuhundan Hacı İsmail Ağanın kasaba-i mezkura civarında Beşikbar Sırtı nam mahalde kain harmanı derununda iki yüz dokuz ... bir buğday yığınının saika-i isabet ederek yanmağa başladığı canip-i hükümetten haber alınıp derhal asker-i zaptiyenin kaffesi yetişerek itfasına çalışılmış ise de mümkün olamayıp kamilen muhterik olmuş ve asakir-i merkumenin gayretleri ile etrafında bulunan diğer yığınların kurtarılmış olduğu oradan yazılıyor.

(Tuna)

Fransızcayı tahsile hevesgar olanlara suhulet ve menfaat-i bahş edecek surette lisan-ı letafet-resan-ı Türkiye mütercim-müellifat olmadığı cihetle lisan-ı mezkuru tahsil edenler suubet geçmekte oldukları cihetle şakirdan ve havahişgaranın tahsillerini teshil zımmında bir tarik açılması elzem bulunduğundan mekatibi askeriye Nazırı Saadetli Galip Paşa Hazretleri'nin vakıa olan teşvik ve himmetleri ile Erkan-ı Harbiye binbaşlarından olup Umum-ı Mekatip-i Askeriye Daire-i İdadiyesi ders nazırı bulunan Rıfatlı İsmail Hakkı Efendi lisan-ı Fransiviyede (Olandrof) tesmiye olunan kitap-ı fevait nesabı Türkçeye nakl ve tercümeyle muvaffik olmuş ve kitab-ı mezkur Mekatip-i Askeriye-i Şahane şakirdanına tevzi ve ita olunmak üzere tab ettirilmekte bulunmuştur. Eser-i mezkur lisan-ı mezbur

hevesgarane kavait-i sarfiye ve ifal-i kıyasiye ve gayr-ı kıyasiye ve mutasarrıfa ve gayr-ı mutasarrıfayı talim ve az vakitte teklim için medar-ı azam makale suretiyle seksen altı derse taksim olunmuş ve bu derslerin her birine müteallik olan terakip ... talim bulunduğu cihetle kaffesi iki yüz elli altı talimiye resede olmuştur. Kitab-ı mezkur zaten lisanı üzere telif olunup havhişgar tahsil lisan olanlara bir alet-i suhulet bulunduğu cihetle her lisana nakl olunmuş ve Fransızcası on on beş defa tab edilmiş olduğu cihetle bunun lisan-ı Osmaniyeye tercümesi arzu olunur iken efendi-i muma-ileyhin şu vechle sarf-ı himmet ve gayret etmesi ve kütüphane-i ulemada derkar bırakması sitayiş ve tahsine şayan bir harekettir.

“Paris’te Tab ve Neşr İdilen İstatistik Tam Gazetede Görülen Bir Bendin Türkçesidir”

Tahkikat-ı sahiheye nazaran Avrupa devletlerinin mevcut askeri üç milyon sekiz yüz on beş bin neferden ibret olup unların maaşı ve tayinat ve mesarif-i saireler için her halde üç bin beş yüz milyon frank ki yani devletlerin varidat-ı seneviyesinin yüzde otuz ikisi sarf ve harç olunduğu anlaşılır. Asayiş-i umumiyenin devamı halinde asker-i mevcudanın nasf-i kendi işlerine değilse Avrupa’nın müvazene-i maliyesince bin altı yüz milyon frank fazla görüneceğinden mebalîğ-i mezbura demir yollar inşasına sarf dilerek bir mil mesafeye yüz elli bin frank eder ise on bin mil mesafe müceddeden demir yol inşa kılınacağı ve u vesile ile bir takım karye ve kasabatın kesp-i şeref ederek sarfiyatın bir misli menafin ru-nema olacağı zahir ve havaide olup eğer ki mebalîğ-i mezburanın yollara sarf edilmeyip de bankaya verildiği takdirde otuz iki senede hasıl edeceği temettü her devletin dinini tedibeye kafi veyahut Avrupa’nın mektep olmayan karye ve kasabatın mükemmel birer mektep inşasına vafidir. Dağıtılacak olan nakirat bahsine gelince bunlar dahi bir milyon dokuz yüz bin ... olduğu halde her biri ziraat ve ticaretle meşgul bulunarak bir adam yevmiye iki frank kazanacağından bu hesabca yevmiye üç milyon sekiz yüz bin frank ki senevi bin üç yüz seksen yedi milyon franktan aşırıldığı taktirce yüz otuz sekiz milyon varidat hasıl eyleyeceği ve bundan başka bir hayli dahi kazanılacağı aşıkardır.

(Ceride-i Havadis)

İşbu bin iki yüz seksen üç senesi Rebiul Ahirin yirmi ikinci Cumartesi gününden mah-ı mezkurun yirmi yedinci Cuma ününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatını mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	32 10	32 35	32 35	32 20	31 33	32 15
Öğle	32 20	23 19	32 7	31 20	31 20	32 25
Akşam	31 25	32 35	32 15	32 10	32 12	32 26



“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyemizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:33 Cemaziyel-Evvel:5 Sene:1283 “Cumartesi” Eylül-i Rumi:3 Eylül-i Efrenci:15

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucebince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

Devlet-i Aliyye'nin istikrazat-ı hariciye ve esham-ı umumiye faizi ve res almalarının tediyesi için karşılık tahsis ettiği varidatın suret-i tertib ve havalesi hakkında Meclis-i Has-ı Vükela da bit-tensib bi-irade-i seniyye karargir olan nizamattır.

Birinci Madde: Devlet-i Aliyye şimdiye kadar ad ettiği istikrazat-ı hariciye ve faiz ve res almalarının tediyesi için muvakelenamelerinde münderiç olduğu vechle varidat-ı mahsusasından karşılık tayin ve tahsis etmiştir.

İkinci Madde: İstikrazat-ı hariciye faiz ve res almalının tediyesine tahsis olunan slefüz-zikr varidatın hasılatı istikrazat-ı hariciye faiz ve res almalının tediyesine lazım olan

mübalağdan hayli fazla olduğundan bu fazla esham-ı umumiyenin taksitlerine karşılık olacağı misalli evsat tarafına lüzumu olan meblağı dahi Devlet-i Aliyye beher sene varidat-ı umumiyesinden başkaca ikmal ile eda eyleyecektir.

Üçüncü Madde: Binaenaleyh her sene Martın iptidasında Maliye Nezaret-i Celilesi tarafından iki kısım üzere mahsusen bir kaime yapıp bu kaimenin birinci kısmında Devlet-i Aliyye'nin evvel senenin ahirine kadar tediye edeceği istikrazat-ı hariciye faiz ve res almasının miktarını ve bunların tediyesine karşılık tahsis olunan varidat hasılatının kemiyetini ve bu hasılatın istikrazat-ı hariciye taksitlerini kapattıktan sonra kalacak fazlasının üzerine esham-ı umumiye taksitlerinin kemalen tediyesi için evvel sene varidat-ı umumiyesinden ilave ve tahsis edeceği varidatın nev ve miktarı irae ve terkim ve bundan başka çünkü bu divan faizlerinin tediyesinde şimdiye kadar görülen suubet ve adem-i intizamın sebep-i asliyesine karşılık tahsis olunan varidatın tahsil zamanları divan faizlerinin taksit zamanlarına uydurulması hususu olduğundan bu mehzurun indifai zımında her sene salifü'z-zikr karşılık tahsis olunan varidatın tahsil-i hazinece divan-ı hariciye ve esham-ı umumiyenin taksit zamanlarına uydurularak tertip olunup bu tertibin sureti dahi mezkur kaimenin ikinci kısmına tahrir kılındıktan ve lede'l-arz irade-i seniye müteallik buyurulduktan sonra evvel kaime-i nezaret-i meşarün-ileyha tarafından resmen Bank-ı Osmaniye ita ile karşılık tahsis olunan meblağın havalisi icra olunacaktır ve mezkur kaime nezaret-i meşarün-ileyha tarafından ve bank-ı mezkur canibinden ruzname-i ceride-i havadis ile Türki gazetelerine derç-i iptidar eyleyecektir.

Dördüncü Madde: Bank-ı Osmaniye havale olunan selefü'z-zikr mecmu varidattan hari zarfında nem-kadar hasılat vürut ederek bankaya dahil olur ise er ayın gayesinde Maliye Nezaret-i Celilesi tarafından ve banka canibinden mezkur gazeteler vasıtasıyla ilan iptidar eyleyecektir.

Beşinci Madde: İstikrazat-ı hariciye ve dahiliyeye tahsisen bankaya havale olunan selefü'z-zikr akçeden maliye hazinesinin banka ile sair cihetle vaki olan muamelatına bir akçe sarf edemeyip o makule muamele için Maliye Nezareti bankaya başka havale tertib ve ita eyleyecektir.

Altıncı Madde: Sene-i gayetinde mecmu-i hasılatın karşılık oldukları divan tediye olunduktan sonra banka da fazlası kalır ise bu fazlayı banka Maliye Nezaret-i Celilesinin amirine sarf ve ita eyleyecektir.

Yedinci Madde: Bu nizamın tamamen icrasına bin iki yüz seksen üç senesi Martın iptidasından yani bin sekiz yüz altmış yedi senesi Martının on üçünden itibaren şüru olunacaktır. “Tedbir-i Muvakkata”

Sekizinci Madde: İşbu seksen iki senesinin el-haletü-hazihi safi kezeran etmek ve senesinin iptidasından beri hazine ile banka beyninde cereyan eden muamele ve muhasebe ve tarafından tutulan kayd-ı defatir balada muharrer nizama tatbiken tutulmamış olmak hasebiyle şimdi bu senenin bakiyesi olan kısmı hakkında nizam-ı mezkurun tamamen icrası mümkün olamayacağından yalnız Ağustos iptidasından Şubat gayetine kadar Devlet-i Aliyye'nin istikrazat-ı hariciye ve esham-ı umumiye taksitleri için tediye edeceği meblağın miktar ile bu karşılık tahsis ettiği varidatın nev ve miktarını mebin defteri bankaya ita ve havalesi icra olunarak suret-i defter Maliye Nezaret-i Celilesi ve banka taraflarından mezkur gazetelere derç-i iptidar eyleyecektir.

Dokuzuncu Madde: Bu nizamın ale'd-devam icrasından bi-irade-i seniye bilhassa Maliye Nezaret-i Celilesi memurdur.

“İşbu seksen iki senesi Ağustos iptidasından Şubat gayetine kadar Devlet-i Aliyyenin müstekrazat-ı hariciye ve esham-ı umumiye taksiti olarak vereceği meblağın miktar ile nizamnamenin sekizinci maddesi mucibince karşılık tahsis olunan varidatın defteridir.”

Kese

029149	Elli dört senesi istikrazının Teşrin-i Evvel taksiti
015425	Altmış senesi istikrazının Kanun-ı Sani taksiti
070843	Altmış iki senesi istikrazının kezalik
070973	Altmış üç ve dört seneleri istikrazının kezalik
040589	Altmış beş senesi istikrazının kezalik

019973	Altmış beş senesi istikrazının kezalik
047084	Elli sekiz senesi istikrazının Mart taksiti
294036	
036849	Elli dört ve elli beş seneleri istikrazları için doğrudan doğruya Mısır hazinesinden verilecek olan esham-ı umumiyenin Temmuz ve Kanun-ı Sani taksiti
370000	
627187	

Buna karşılık olarak Ağustos iptidasından Şubat gayetine kadar dahil sandık olmak üzere Banka-i Osmaniye tahsis ve havale olunan varidatın miktarı

Kese

350000	Beher elli bin kese olmak üzere Ağustostan Şubat gayetine kadar yedi ayda Rüşumat Emanetinin gümrük ve duhhan ve tuz ve harir ve sair varidattan
080000	Ağnam rüşumundan
015000	İstanbul varidatıyla müskirat rüşumundan
002300	Sırp vergisinden
014000	İzabe olunan müskukat-ı mağşuşa varidatından
030000	Mısırın zam-ı cedidinden
010000	Bankada mevcut bulunan
140000	Atiü'l-zikr sancakların varidat-ı umumiyesinden

641300	
--------	--

Kese

06000	Selanik Sancağı varidat-ı umumiyesinden
10000	Drama Sancağından
25000	Aydın Sancağından
50000	Edirne Sancağından
10000	Kara-Hisar Sancağından
25000	Saruhan Sancağından
04000	Tırhala Sancağından
10000	Menteşe Sancağından
140000	

“Hülasa-i Muamelat-ı Borsa”

Yev-hafta zarfında muamelat-ı borsaca meşhut olan kemal-i revaç müddet-i medideden beri görülmemiş ve Dersaadet borsasının dahi Avrupa borsalarının ahvalini gözetmeyip müstakil bir halde olduğu konsolitçilerin Avrupa'daki esham-ı umumiye fiyatından iki kuruş fark ile ahz ve ita itmelerinden münfehim olmuştur. Gerçi şimdiye kadar Avrupa borsaları Dersaadet borsasına kendi mesleklerine tatbik-i hareket ettirmekte idiler ise de bu aralık emr-i ber-aks olup Dersaadet borsası Avrupa borsalarına bir numune nema olduğu gibi ruş-ı hale nazaran badema Dersaadet borsası Avrupa borsalarını kendi ruş ve refterine tabiyet ettirmeyip buradaki konsolitçilerin esham-ı umumiyeye verecekleri fiyat oralarda dahi kabul olunmağa mecburiyet husule geleceği aşıkardır. Vakıa-i esham-ı umumiye Devlet-i Aliyye'ye ait bir şey olduğuna ve malumatı-ı mahalliye elbet daha

sihhat üzere olacağından başka evvel ve ahir beyan eylediğimiz üzere esham-ı umumiyenin cüzi-i azamı Dersaadet ve Memalik-i Mahrusa ahalisinde olup Avrupa'da akl-ı kalil bulunduğuna nazaran Dersaadet borsası ol-babda beyan-ı rey-i varidat ile diğer borsalara mervi olmak lazım geleceği emr-i bedidardır. Devlet-i Aliyye'nin divan-ı umumiye ve hariciyesinin bir suret-i matarda ve muntazimedede faizini tediye etmek niyet-i hayriyesiyle Bank-ı Osmani ile mukavele-i vakıası ekseriyen olageldiği üzere ilan olunmazdan evvel derece-i hükmünü bil-muvazene konsoliteçiler pazar borsaya revaç verip otuz yedi kuruş otuz paraya yani on iki gün zarfında on kuruş kadar çıkarmış iseler de mukavele-i mezkuraya dair nizamname-i mahsusun neşrinden sonra bir taraftan yirmi sekiz raddelerinde mübaya edenler otuz yedi kuruş otuz paraya terakki ettiği gibi hesaplarını kapayıp temettuatını almış ve diğer canipten tedni taraftarları yine satmağa başlamış olduklarına mebni esham-ı mezbura yine tedniye yüz tutmuş ve vakıa-i fiyat-ı hazıranın teyiti için tagirat-ı vakıa yolunda ve muktezi olduğu gibi eshamca işbu inkilabat borsa halkı mevait-i seniyyenin icraatını görünceye kadar devam edeceği ruş-ı halden müstadlel bulunmuştur. Mamafih efkar-ı iameye göre umur-ı maliyece ittihaz olunan tedabir-i hasene nizamname-i mezkurun ibaret olmayıp ancak irade-i seniyyesi şeref-südur etmiş daha sair tedabir-i hasene ittihaz olunmuş olup nizamname-i mezkur bunlardan beri olduğu ve iş bu havadis-i kemal memnuniyetle cümlece teyit edildikte bulunduğu misalli bu sırada vakıa müvazene-i matlubenin husulü için tedabir-i saibenin meydana gelmesi la-beda olduğu bedihi bulunmuştur. İşte bu hafta zarfında muamelat-ı eshamın kesret-i cereyanı ve yevmiye tagirat güne gün zuhur itmesi hasebiyle bittabi pi akçesi dahi ziyadeleşerek sekiz bin vade ile on bin konsolit için iki yüz ve bir gün için yüz lira istinlaç akçesi alınmaktadır. Bu aralık esham fiyatı sırasına girip tagirat güne gün varista olarak hemen bir radde-i matarda bulacağı muntazı olduğundan pey-akçelerinin evvel derecelerde kalmayarak tenzil edeceği derkardır. Bu hafta ruyet olunan borsa hesabında derece-i muamelata nazaran yediden on paraya kadar raport akçesi tayin olunmuş ve bunun bu mertebelerde olması dahi aynen eshamın matlup olduğu kadar bulunmamasından neşet eylememiştir. Eshamın birden bire terakki itmesinden dolayı tedni taraftarları külliyatlı ziyandeyda olmuş ve bu sırada havyar hanı halkı mutazarrır kalmış olduğu gibi ruyet-i vakıaya göre bir Ermeni konsoliteçi esham otuz dörde çıktığı vakit aklı başına gelip hesabını kapatmış olduğu halde dokuz bin lira ve bir Rum dahi altı bin lira kaybeyleymiş ve bu esnada evvelden

kaybedenler zararlarını çıkardıktan sonra hayli temettü dahi eylemiştir. On yevmiye ikişer kuruş tagirat fiyat on kuruş kadar terakkiyat ile beraber borsa halkından hiçbirisi izhar ... etmemiş ve cümlesi alan taahhüdat vakiasını ifa etmekte bulunmuş olup faiz ıskontosu dahi yüzde üç kuruş on paraya kadar çıkmıştır.

Memalik-i Mahrusa'nın on seneden beri muamelat-ı ticariyesinin dair vuku bulan tahkikatı şamil İngiltere konsoloslarının raportoları ayan-ı dikkat olduğundan hülasa-i mallarının beyanı müşterilerimizin ol-babda malumat-ı mücemmile istihsal ile beraber müddet-i mezbura da umur-ı ahz ve itanın derece-i terakkiyat seriesine kesp-i itla edebilmelerini müstelzim olacağı cihetle ber-vech-i ati ifade-i keyfiyete iptidar ve bu sırada evvela payitaht-ı saltanat-ı seniyyeden basit kelimeler ve ... münasip ad ve şimar olundu. Şöyle ki 1841 senesinde Dersaadet'e bir milyon doksan üç bin dört yüz altmışaltı tonilatoluk olarak sekiz bin iki yüz elli bir sefine ve 1846 senesinde iki milyon altı yüz otuz yedi bin dokuz yüz doksan dört tonilatoluk on beş bin yedi yüz yetmiş sefine ve 1861 senesinde altı milyon yüz bir bin dört yüz bir tonilatoluk yirmi dokuz bin yüz kırk bir sefine ve 1864 senesinde yedi milyon dört yüz otuz iki bin üç yüz altmış iki tonilatoluk kırk sekiz bin dokuz yüz otuz sekiz sefine duhul ve huruç etmiştir. Gerçi tahkikat-ı mezbura resmi değil ise de işte şu müddet zarfında gelip giden sefinenin miktarından ne mertebelerde terakkiyat zuhura geldiği malum olur. Muktemaları İzmir limanına duhul ve huruç eden sefaının miktar-ı sahihine kesp-i itla olunamamış ise de 1843 senesinde doksan altı bin üç yüz yirmi tonilatoluk beş yüz elli sefine gelip gitmiş ve 1855 senesinde duhul ve huruç eden sefaının miktarı üç yüz altmış sekiz bin altı yüz on altı tonilatoluk olarak iki bin altı yüz yirmi sekizde baliğ olmuştur. 1863 senesinde tevarüd eden sefaının adedi gerçi iki bin beş yüz elli altı tenzil etmiş ise de humulenin miktarı sekiz yüz doksan iki bin iki yüz altı tonilatoya terakki eylemiştir. İhracat ve ithalat kıymetine nazaran ikisi dahi bir derecede olduğu gibi umur-ı ahz ve itanın teshili ithalatın teksirini mucceb olduğu münfehim olur. 1839 senesinden 1842 senesine kadar ithalat ve ihracatın miktar-ı yekunu iki milyon kırk sekiz bin dokuz yüz İngiliz lirasından ibaret iken 1852 senesinde iki milyon yedi yüz yetmiş üç bin altmış üç İngiliz lirasına baliğ olmuş ve 1855 senesinden beri Memalik-i Mahrusa'ca daire-i umur-ı ticaret kesp-i nevsia başlayıp 1854 senesinde ihracat ve ithalat iki milyon sekiz yüz otuz dokuz bin yüz İngiliz lirası olduğu halde defaat beş milyon yüz doksan dört bin iki yüz kırk liraya terakki etmiştir. Tarih-i mezburdan beri

umur-ı ahz ve ita an be an teksir idüb hanı 1863 senesinde üç milyon yedi yüz otuz bin beş yüz yirmi dört liralık kıymetinde ithalat ve buna karşılık dört milyon sekiz yüz otuz bin dokuz yüz yetmiş dokuz liralık ihracat ki cemen kıymet-i ithalat ve ihracat sekiz milyon beş yüz altmış üç bin beş yüz iki İngiliz lirasına baliğ olup sevhili-i dahiliyece zuhura gelen ahz ve ita dahi yekün-i mezkurdan hariçtir. Mezkur raportolara nazaran gerçi öteden beri Memalik-i Mahrusa'ca ticaret-i bahriyede İngilizler birinci derecede görünürler ise de bu babda sehv ve ... Çünkü 1843 tarihinde Memalik-i Mahrusa da ticaret-i bahriye de İngiliz sefaini Osmanlı ve Yunan ve Avusturya gemilerini müsabakat ederek vakıa-i duhul ve huruç eden sefain-i ticariyesinin miktarına bakılır ise İngiliz ticaret-i bahriyesi derece-i selasede ise de 1863-64 senelerinin cetvellerinde görülen kıymet-i ithalata göre İngilizlerin ticaret-i bahriyesi sevhili-i dahiliye tüccarı müstesna olarak melül-i saire ticaretini sabikat etmiş olduğu aşikardır. İzmir limanı sevhili-i Devlet-i Aliyye'nin ithalattan ihracatı ziyade olan mutena limanlarından biridir. Fakat zikr olunan ihracat fazlası memalik-i ecnebiyenin ithalatına karşılık olmayıp mücerret-i sevhil-i dahiliyece zuhura gelen ihracat ve ithalat beyninde hasıl olan fazladan ibarettir. Yani altmış sekiz milyon yüz yetmiş sekiz bin frank ihracat ve altmış bir milyon altı yüz seksen iki bin frank ithalatı olup bunun yirmi beş milyon iki yüz yetmiş dokuz bin frank sevhili-i dahiliyeye olan ihracatı ve on bir milyon altı yüz altmış sekiz bin frank dahi sevhili-i mezkuradan ithalatıdır. Selanik limanının yedi yüz yetmiş yedi bin üç yüz elli iki İngiliz liralık Fransa'ya ithalatı olduğu gibi buna mukabil üç yüz otuz üç bin liralık Fransa'nın ithalatı olduğu ve İngiltere ile Selanik beyninde mübadele-i mahsulat-ı Fransa'dan aşağı olduğu anlaşılmıştır. Fransa ve İngiltere'nin liman-ı mezbura olan ihracat ve ithalatı beyninde görünen fark-ı mücerret Fransa ve sair kumpanya raporlarının vücudu ile mezkur kumpanyaların yarım milyonluktan ziyade eşya nakl etmelerinden neşet eylemiştir. Selanik ticaret-i umumiyesi muktemleri ithalatı ihracatından ziyade olduğu halde 1851 senesinden beri umur-ı ber-aks olup 1864 senesinde sekiz yüz elli sekiz bin yüz yetmiş dokuz liralık ithalata karşı bir milyon yüz üç bin yüz üç liralık kıymetinde ihracatı zuhura gelmiştir. Cezayir Devlet-i Aliyye'nin ahz ve itasına gelince memalik-i berriye derecesinde olmayıp fakat Anadolu havalisine nakl olunan bir hayli emvalin güzergahı olarak bir çok vapurların oraya gelip gitmesinden dolayı Rodos adası umur-ı ahz ve itaca diğer adalar gibi değildir. 1851 senesi istatistik tahkikatına nazaran mezkur sene-i merkumede otuz üç bin yüz altmış beş

tonilatoluk iki yüz altmış dokuz sefine duhul ve elli dört bin altı yüz on tonilatoluk dört yüz otuz bir sefin girip yine humulesi ile çıkmıştır. 1861 tarihinde dört yüz seksen dört gemi gelip gitmiş ve humulesi yüz kırk bin dokuz yüz otuz beş tonilatodan ibaret olup bunun yüz on beş bin üç yüz otuz tonilatosu büyük kumpanya vapurları nakl eylemiş ve 1865 senesinde zikr olunan vapurların humulesi yüz elli beş bin altmış yedi tonilatoya reside olmuştur. Tahkikat-ı mezkura da görülen bazı izahata göre Rodos adasına dahi sevahili-i saire gibi duhul ve huruç eden sefaının miktarı az ise miktar-ı humule ol-kadar ziyade olduğu anlaşılmıştır. Kıymet-i eşyaya gelince 1847 senesinde ithalatın miktarı iki milyon dört yüz elli beş bin frank ve ihracatın miktarı yedi yüz yirmi dört bin frank olduğu halde 1851 senesinde ithalat üç milyon yirmi bir bin frank ve ihracat üç milyon üç yüz yetmiş yedi bin franga teside olmuş ise de 1865 senesinde ki tahkikata nazaran ithalat yüz altmış iki bin dört yüz elli yedi İngiliz lirası ve ihracatı yetmiş beş bin yüz on beş lirayı tecavüz etmemiş olduğuna göre ithalat ve ihracat beyninde fark-ı azim zuhura gelmiştir.

Girit adasının ithalat ve ihracatı Rodos adasından aşağı olup 1845den 1850 senesine kadar altı milyon seksen sekiz bin iki yüz franklık ithalatı ve altı milyon iki yüz otuz beş bin franklık ihracatı vuku bulup inde'l-cem iki milyon seksen üç bin iki yüz franga baliğ olmuştur. 1851 senesinde ada-i mezkurun ahz ve ita-yı umumisi sekiz yüz bin liraya baliğ olmuş ve halbuki 1865 senesinde ada-i mezkurun ithalat ve ihracatı altı yüz doksan iki bin üç yüz kırk beş İngiliz lirasına baliğ olduğuna nazaran Girit cezaresinin ihracat ve ithalatı keyt keyt tenzile yüz tutmuş olduğundan bunun sebep ve hikmetinin istiknahı arzu olunur mevattan bulunmuştur. Kıbrıs adası diğerlerine nisbetle hal-i terakkide olup ahz ve itası 1851 senesinde yüz altmış bin lira iken 1864te beş yüz yirmi dört bin üç yüz on dokuz İngiliz lirasına baliğ olduğuna göre ada-i mezkurun muamelat-ı ticariyesi ziyadesiyle terakki etmiş ve işbu muamelatın bir ciheti İngiltere ticaretine ait bulunmuştur. Fransa'nın 1841 tarihinde ada-i mezkur ile olan ahz ve itası birinci derece de iken el-yevm bil-akıs hal-i tednide olup işbu tagiratın sebebi dahi pamuk ziraatının terakkisiyle muktemaları adanın başlıca mahsulü olan bu yanın azalmasından ibarettir.

Memleketeyn mahsulatı bu sene pek noksan olup bundan dört ay muktem mısır unun kıyyesi Eflak parasıyla on ikiden on beş paraya satılır iken şimdi otuz beş kırk paraya çıkmış ve bir Macar altınına alınan saman dahi şimdi üç macara fırlamış olduğundan ahali-

i umur-ı idare de düçar-ı zaruret oldukları cihetle herkes ellerinde bulunan hayvanatı yarı bahasına satmakta ve geçen gazeteye yazıldığı vechle Sırbistanın hali dahi bu merkezdedir.

(Tuna)

Memalik-i Mahrusa-i hazret-i şahanede satılan tuz fiyatının tahfif ve tenzili suretinin istihsaliyle ahali ve tebaaya şu yüzden dahi teshilat gösterilmesinin esbap ve imkan-ı tahri ve mutala olunmakta olup Bil-lutufe-i Teala saye-i maali vaye-i hazret-i mülukane de bu suretin kariben husule geleceği memul kavi ise de tahkik olduğuna göre tuz fiyatının terakkisine başlıca sebep-i memhulelerde yirmi beş kıyyeden aşağı tuz satılmadığı cihetle herkesin tuz muhtekarlarına müracaata mecburiyeti keyfiyet olup mezkur memluhalara gelenlere az çok istedikleri kadar tuz satılmasına müsaade olursa mesalihata hayli suhulet vireceği anlaşılmağla Veli Nimet Beyn-i Temiz Padişahımız Efendimiz Hazretlerinin nahbe-i müradat-ı hayriyat Ayat-ı Zillullahileri ise umum-ı tebaa ve zeyr-i destanın her halde irade-i ahvali kaziyyesi olmağla badezin ifrat-ı ahaleden tuz mübaya edecek olanların istedikleri taktirde doğrudan doğruya memluhalara gederek fi-i miriyesiyle yarım okkaya kadar tuz alabilmeleri mecaz tutulması tensip olunmuş ve lede'l-istizan irade-i seniyye cenap-ı cihanbani dahi ol-vechle müteallik şeref-südur buyurularak ol-babda Rüsumat-ı Emanet-i Celilesi tarafından memurin-i memluha tembihnameler irsal kılınmıştır.

(Ruzname-i Ceride-i Havadis)

“İlanat”

Duhhanın beher kıyyesinden ale'l-süpa ahz olunmakta bulunan on iki kuruş resmin güya tagir kılınacağı neşriyatına dair tahkik-i keyfiyat zımmında bazı kesen tarafından Rüsumat Emanet-i Celilesine müracaat olunmuş ve duhhan ahz ve itasıyla meluf olanlar müceddeden duhhan iştirasını veyahud iştirat etmiş oldukları duhhanın bir mahalden diğeri mahale nakl ve iştirasını bu babda verilecek kararın ilanına talik eyledikleri istihbar kılınmış olmağla neşriyat-ı mezburanın kıta-i aslı olmayıp kıyyede on iki kuruş resm-i mezburun kemaken-i cari ve baki olduğu ve bunun ne tenkisine ve ne tezyidine dair gerek Rüsumat Emanet-i Celilesince ve gerek Babialı'ce hiçbir tasavvur bulunmadığı ecelden neşriyat-ı mezkuranın tekzibi zımmında emanet-i meşarün ileyha tarafından ilan-ı keyfiyet olundu.

Ergani Maden-i Hümayunu merbutatından olup geçende müddet-i halesi münkazıyye olan Hoşin nam nahhas madeni işbu seksen iki senesi Teşrin-i Evveli iptidasından itibaren on sene müddet-i imtiyaziye ve senevi elli iki bin kuruş bedel ile mahalince talipi uhdesinde tekerrür eylemiş olduğundan mahali kararından ziyadeye Dersaadet'çe talip olanların işbu şehr-i Cemaziyel Evvelin on beşinci gününe değin müteahitler bir beraber Maden-i Hümayun Meclisine azimet eylemeleri ilan olunur.

İşbu bin iki yüz seksen üç senesi Rebiul Ahirin yirmi altıncı Cumartesi gününden Cemaziyel Evvelin dördüncü Cuma gününe değin esham-ı umumiyenin fiyatına mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	32 8	34 30	37 10	35 20	35 20	35 10
Öğle	33 00	35 20	36 7	34 28	35 30	35 12
Akşam	33 32	36 20	35 30	35 18	35 18	35 5

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fikra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:36 Cemaziyel-Evvel:26 Sene:1283 “Cumartesi” Eylül-i Rumi:24 Teşrin-i Evvel-i Efrenci:6

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucibince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağ otuz kuruştur.

Eğer lisan Türki lisan-ı selaseden mürekkep olup mühimen imkan güzelce Türkçe öğrenmeğe Arabi ve Farsiyi dahi tahsil eylemek lazım gelüb bu dahi umur-ı müşküleden olduğu dermiyan olunur ise Türkçe öğrenmek ve adi surette yazıp okumak için ishal tariklerin vücudu derkar bir çocuk bir şeyin mübadiyesini tahsil eder ise ilerisini bi'l-suhule istihsal eyleyeceği aşikardır. Lasmiyan gerek Dersaadet ve gerek taşralarda Ermeni milletinden hala lisan-ı Türkiyi bilmeyen pek nadir olup haylisi okuryazar ve bayağı her türlü umur-ı ticariyelerini bahriren oldukları malum ve bu suret ile millet-i merkumenin derece-i istifadesi emr-i meczumdur. Çünkü balada beyan olunduğu üzere lisan-ı nevbini

adamın nakil ve mütercim ahvali olup bir yerde bulunacak iki adam yekdiğerinin lisanından bi-haber olduğu halde meyanelerinde matlup-ı vechle adem-i husul ülfet-i zaruri bir halet olduğu gibi ahd-ı hüma-i ahirin derece-i ahvaline vakıf olamayacağı haveden ve ez-cümle doğup büyüdüğü yerde bir işi düşerde hükumete müracaat edecek olduğu vakit Türkçe bilmez Fransızca söylerim demek de ne derecelerde münasebetsizlik olduğu tariften müberradır. Filhakika Rum milletinden Türkçe tahsil etmiş bazı zevatın vücudu ve bir müddetten beri cabeca Türkçe hocalar tayin olunup bazı şakirdan mekatip tedrisi edilmekte olduğu müsellemler ise de iş bu tedbir derece-i kafide değildir. İşte şu hallere nazaran hem ebna-yı vatan arasında ülfet-i kamile hasıl olmak ve hem de lisan-ı hükumeti öğrenip umur-ı ticariye ve sairelerinde iktisab-ı yesr-u suhulet etmek üzere işbu millet mekteplerinde bila-ımtihan tedris ve talime iktidarı tebeyyün edecek muallimler tayin edip çocuklarına daha küçükten lisan-ı millileriyle beraber Türkçeyi dahi talim ve takhime gayret itse Avrupa'dan buraya gelmiş bazı kimseler Türkçe öğrenip içlerinde okur yazanlar dahi olduğu halde burada doğup büyüyerek iktisap nefte ve tayiş etmekte olanların ifade-i meram edecek derece Türkçe öğrenmemelerinde olan noksanıyeti ikmal eylese faideden başka ne hasıl olur envai ulûm ve fûnuna kesp-i malumat etmek isteyen zevata göre lisan-ı adide tahsil etmek lazım ise de umum-ı halk fûnun ve marifle uğraşamayıp o yolda olanlar hemen madut ve mahdut olmak hasebiyle millet-i merkumenin evvela lisan-ı milliyesiyle beraber zeban-ı Türkiyi dahi tahsil etmeleri haklarında lisanını öğrenmekten daha müfid olduğuna şübhe var mıdır. Bu makule mutalaatta nazariyete yani siyak-ı ifadeye bakılmayıp esas veledinat-ı maddeye atufgah olunmak lazım geleceğinden makalat-ı meşruhanın nezd-i erbab akvalde rehin tasdik olacağı amit ile beraber millet-i merkumenin bu babda sarf-ı dikkat ile ihtarat-ı vakıamızın husul-i semeresini temenni ederiz.

Mahsulat-ı araziye ve sinaiyemiz Avrupalılar ne derecelerde ibraz-ı rekabet etmekte oldukları ve esbap-ı gayr-i müsteviye ile beraber ol-babda bunlara mukabile etmek ne mertebelerde müşkül olduğu la-terkide görülen Halep mahsuburundan vürut mektup sureti mütalaasından malum olacağından mektup-ı mezkurda mastur Halep'in sınaat nesciyesinde dair fukaranın hülasa-i beyanına mübaderat eylemiştir. Şöyle ki Halep'te sanat-ı mezbura ezmine-i sabıka da memalik-i şarkıye de tenvir saz-uyun ... olan lemat-ı medeniyetin bakiyye-i eserinden ve mamulat-ı vakıa pamuk ve harir ile sıralı kamış nescicinden ibaret olduğu halde esbap-ı mukteziyenin noksanıyatı ile beraber ehl-i sinainin gayret ve

dirayetini semeresiyle oldukça güzel bir halde ve ehl-i sanat ve taife-i amele kemal-i refah ve rahatta iken Avrupalılar ve ale'l-husus Almanyalılar ihtira eyledikleri sınai güne gün sayesinde akmeşe-i metnua ile Memalik-i Mahrusa'nın esvak ve pazarını doldurmuş ve emtia-ı mahalliyeden daha ehven bey ve fûruhat ile rekabete girişmemiş olduklarından arız olan sair esbaptan ani pamuğun tezayüt-i kıymetle mısır pazarında ki kesattan dolayı sanat-ı mezburaya hemen kesp-i zeval etmiştir. Fakat esbap-ı arıza-i mezkura pazar muamelat-ı ticariyenin ... veya müzayekesinden ibaret ise de buralar zuhur ve mürur eder kabilinden olup asl-ı şaban dikkat ve Hükûmet-i Seniyye'nin şediden muhtaç tedabiri ve inayeti olan başlıca sebep ve millet-i Almanya'nın meydanda olan şiddet rekabeti olduğu derkar ve ez-cümle ahl-i sanatın Avrupalılara mukabil harekette bulunamayacaklarına sebebi rûsumat mevzua olup misalen mahsulat-ı mahalliye'nin başlıcası olan harirden yüzde on aşr ve bade yüzde sekiz gümrük alınmakta ve Avrupa'dan gelmekte olan edilmekte olup oyalar dahi şu surette olduğu emr-i aşikardır. İşte şu halde tabi-i muamelat-ı mahalliye pahalı çıkıp ehven olamayacağından bunun çaresi ilm-i emval-i milliye kaidesince muamelat-ı mahalliye'nin her türlü rûsumattan muaf tutulmasıyla bulunabileceği bedihi olup halbuki bu babda bilakis gümrük rûsumu tezyit olunmakta olduğuna nazaran sanat-ı mezkuranın terakkiyatı müşkülünce görünüyor.

“Hülâsa-i Muamelat-ı Borsa”

Muamelat-ı borsaya dair geçen nüshamızda yazılan bentte ima olduğu üzere eshamın tedni-i fiyatı bu hafta dahi devam etmekte olup bu sırada çer-i etrafa ahali-i inzar ve ziyadesiyle temile dahi iptidar olunmuş ise de ortada adem-i emniyet ve tedni-i fiyatı müstelzim olacak hiçbir esbap ve vesail görülemiyor. Vakıa-i Girit ve kaini fırsat-ı ganiye ittihaz ile konsoliteçilerden tedni taraftarı olan efkar-ı setmiye ashabı layen kıta neşr-i eracif ve ana zeyp ile terviç meramlarına mecid vesai oldukları müsellemler ise de erbap-ı akl ve fetanetten olup terakki tarafında bulunanlar şu sözler kesp-i sarih olduğunu bilerek ekavil münteşire-i kezibeye havale-i semi etmemekte oldukları derkar olup ancak geçenlerde tedni taraftarları arayıp bulamadıkları bir vesileye dest-res olmuşlardır. Çünkü geçen gün gelen Paris telgrafnamesinde borsa otuz kuruşta açılıp yirmi dokuz kuruş otuz parada kapandığı mestur bulunmak kazıyesi mütedenniye'nin terviç ana zibini intaç ederek Paris borsasının usulü iktizasınca hesapları buradaki gibi beher on beş günde ruyet olunmayıp her ayın on altısı ve otuzunda görülmekte olduğuna ve Temmuz taksitinin vade-i tediyesi

borsa muhasebesi zamanından evvel tayin olunup kuponlar kesilmiş olduğuna mebni inde'l-mütalaa Paris telgrafnamesinin tedni ile vürudunun sebebi rana malum olacağı bedihi ve terakki taraflıları filhakika esham kuponunun kesilmiş olduğunu ve fiyat-ı mezkura kuponsuz esham fiyatı olduğunu bilip hatta tedni tarafında bulunanlar ile ol-babda mübahesata girişmeğe kabban ile ihtimam ettirilir ise de taraf-ı efkar-ı tedni taraftarlarının kemal-i bi-perva ile vuku bulan mesai mütecasiraneleri bil-ahire borsaya su-i tesir ederek esham-ı mezkuru bu gün otuz üç kuruş on paraya kadar tenzil etmişlerdir. Gerçi telgrafname-i mezkurda kuponlu yahut kuponsuz esham denilip izah-ı madde olunmamış olduğundan ol-babda vuku tekasül müttekir değil ise de şurası anlaşılacak mertebede fiyat ve irade kuponsuz eshamın olduğu derece de meçhul olmadığı bu nema ve her ne ise inkilabat-ı ahval ile bu günlerde borsa içinde zuhur eden şamata ve ... fevkü'l-gaye olarak tarifi ne kabil olduğu havaidir. İşte şu suretle müttedinlerin borsaca kesp etmiş oldukları nüfus ve iktidar artık fevkü'l-gaye olduğuna bunlara aşağı diyecek olduğu gibi hemen esham tedni ettiğine nazaran artık ve şu aralık şunlar ile mukabele müşkül olup çok kimse şunların şu nüfuz ve istidraçlarının ne vakitlere kadar devam edeceğini intizar etmektedir. Ahval ve esbap-ı meşruhaya mebni herkes ihtiyatkarane davranmakta ve vakt-i müsaideyi gözetmekte olmak hasebiyle bu hafta borsa da teatti-i eshamca bir ehemmiyet görülemeyip muamelat-ı vakıa cüziyet makulesindedir.

Şehr-i Rebiul-Ahirin gayesinde sername-yi meydan biruz olan Mecmua-i Fünun mütalaa olunmuş ve mevat-ı muhteviyesi tarih-i Konstantiniye ve ilm-i hayat ve tarih-i hakime- Yunan ve tarih-i Çingizhan ile Avusturya ve Prusya Devletleri beyninde geçenlerde akd olunmuş olan muahede-i salihyeye dair ve mevat-ı mezkura hakikat-ı şayan-ı dikkat ve mütalaa vesile-i husul marifet olduğu emr-i bahar olup muarrirlerinin ebna-yı vatana ol-vechle ulûm-ı nafia ve ahval-i salifenin neşr ve ilanına rağbet ve himmetleri hakiken erbabına müstelzim envai şükranıyat olduğu azade-i kayd-ı işarettir. Malum olduğu üzere yevmiye yahut haftada bir veya iki üç defa çıkan gazeteler ekseriyen ahval-i hazıra-i ilm ve muamelat cariye-i beni ademden bahş ve beyan ile tazeden tazeye havadisler vermekte oldukları gibi o makule mecmualar bir takım ulûm ve fünun ve bazı eser ve ahval salife ile meşhun olduğundan memalik-i Avrupa'da mütalaaasına rağbet-i umumiye derece-i gayede olduğundan en be en güne gün mecmualar ve türlü türlü risaleler tab ve neşr olunmakta olduğu misalli o makule eser-i nafia buraca dahi matlup-ı vechle

iktisab kadar kıymet ve bu yüzden ebna-yı vatanımızca istihsal-i malumat-ı müfideye husuli şevk ve rağbet ziyadesiyle arzu olunur.

“Hülasa-i Muamelat-ı Ticariye”

Muamelat-ı ticariye bu hafta içinde geçen günlerden ziyade kesp-i ehemmiyet etmiş ve Pazar ahz ve itaya haylice revaç gelmiş olup her türlü eşya epeyce ihracat ve ithalat vuku bulmuştur. Gürcistan ve İran tüccarı tarafından çay ve eşya-yı zücacıye ve manifaturaya dair zuhura gelen mübayaat ale'l-umum muamelat-ı ticariyenin hüsn-i cereyanına medar-ı külli olmuş ve Tuna için hayli bey olunmuştur. Şu aralık muhtelifü'l-envai bir miktar kahve tevarüd etmiş ise de memul olduğu üzere revaç olduğundan bu hafta zarfında fiyatı tedniye meyal olarak altı yüz çuval kadar ancak satılmış ve ticaretlerinde üç bin çuval meftar-ı mevcut bulunmuştur. Şeker ahz ve itasında bil-akis eser revaç-ı nümudar olup fiyatı dahi terakkiye yüz tutmuş olduğundan en ala şekerin beher kantarı 256 kuruştan 260 ve alası 252 kuruştan 254 ve evsatı 250 kuruştan 252 ve büyük kilo Fransız şekerinin beher kantarı 280 kuruştan 285 ve küçük kilesi 290 kuruştan 295 kuruşa kadar bey eylemekte olup bu hafta bin iki yüz kantar şeker vürüt etmiş ve bin dört yüz kantar satılıp iki bin kantar kadar mevcut ve dört binden beş yüz bin kantara kadar şeker yolda olarak hemen vürüt etmek üzeredir. Sarfiyet-ı mahalliye ve civar iskeleler için ve canip-i hükumetten vuku bulan mübayaattan dolayı pirinç ahz ve itasına geçen haftalardan ziyade revaç gelerek Mısır pirincinin beher kıyyesi üç kuruş yirmi beş paradan otuz paraya ve Hint pirincinin yetmiş sekiz kıyyelik beher çuvalı 180 kuruştan 160 kuruş fiyatla ve alasından Cenuh pirincinin beher çuvalı 45 franktan 47 franga ve evsatı 47 franktan 43 franga kadar fūruhat olunmakta olup bu hafta iki bin balya kadar fūruhat olunmuş ve dört bin kadarı mevcut olup külliyatlıca vürudu muntazır bulunmuştur. Rom ahz ve itası devam üzere ise de fiyatı devnce olup iki buçuk kıyyelik bir şişe Amerika romu yedi buçuktan yedi kuruş otuz paraya ve İngiliz romu altı kuruş on paradan altı kuruş otuz paraya kadar bey olunmaktadır. İspirto müşterisi var ise de kelt üzere olup Fransız ispiertosu yük menzilesinde ve bir miktar-ı cüzinin vürudu intizar olunmaktadır. Espermaçit mumunda ziyadesiyle revaç olup tüccarlarda bulunmadığından dükkancılar yedlerinde bulunan mumu fiyat-ı matlubeleri üzere satıp istifade etmektedirler. Belçika mumunun sekiz kıyye iki yüz elli dirhemlik beher sandığı 124 kuruştan 126 ve dokuz kıyyelik sandığı 127 kuruştan 130 ve Fransa mumunun dokuz kıyye yüz altmış dirhemlik sandığı 132

kuruştan 135 Viyana mumunun o miktarlık sandığı 132 kuruştan 136 ve beher kıyyesi 20 kuruştan 20 buçuk kuruşa vapur kömürü kesret üzere vürüt eylediğinden fiyatı biraz tenzil ederek beher tonilatosu birden iki şiline kadar satılmaktadır. Gerek yerli ve gerek Rusya'dan vürüt eden dakik ahz ve itasında revaç tam ve hususuyla İstinye değirmenleri mahsulünde ziyadesiyle bey ve şera vukua gelmekte olup on beş günden beri takriben sekiz bin çuval dakik fûruhat olunmuş ve rivayet vakıaya ve revş-i hale nazaran işbu ahz ve ita eyyam-ı şitada şu revacda devam edeceği derkar bulunmuştur. Yerli dakikin cins-i alasından altmış kıyyelik beher çuvalı 140 kuruştan 142 ve evsatı 131 kuruştan 133 ve yine bundan bir nevi 126 ve ednası 115 kuruştan 117 ve Hocabey dakikin cins-i alasından altmış iki kıyyelik beher çuvalı 152 kuruştan 154 ve evsatı 132 kuruştan 135 ve ednası 125 kuruştan 27 kuruşa kadar satılıp el-yevm tahminen beş bin çuval dakik mevcuttur. Hisbü'l-mevsim ihracat kesp-i terakki ve ehemmiyet etmekte olup revş-i hale bakılır ise mahsulat-ı cedide umur-ı esvak pazara medar-ı külli olduğu derkardır. Pamuk mahsul-i cedidinden bir miktar balya pembe vürüt etmiş ise de daire-i ihracatı tevsi edecek derecede olmayıp sene-i sabıka mahsulünden bir haylisi sarf olunduğu halde epeycesi olan mevcut olduğu gibi bu dahi mahalli levazıma istihlak olunacak miktardan ibarettir. Gürcistan ve İran pamuğunun beher kıyyesi 11 buçuk kuruştan 12 buçuk ve Harput'un ki 12 kuruştan 13 ve ... ve Adana'nın ki 12 buçuktan 13 buçuk kuruşa kadar satılıyor. Mevcut afyon cüzi olup vürüt etmemekte olduğuna nazaran bu sene işbu mahsul geçen senelerden daha az olduğu istidlal olunmakta ve cinsine göre kıyyesi 60 kuruştan 290 kuruşa kadar satılmaktadır. Kayseriyye cehriyesi revaç üzere olup kıyyesi 13 kuruştan 14 buçuk ve mazı 13 buçuk kuruştan 15 ve mahlut mazı 10 buçuk kuruştan 12 ve getserenin alası nadir bulunarak beher kıyyesi 25 kuruştan 26 ve evsatı 7 kuruştan 20 kuruşa ve sarı balmumu dahi yekte ... olmayıp cinsine göre kıyyesi 22 kuruştan 25 ve tiftiğin alasından kıyyesi 48 kuruştan 50 kuruşa bey olunuyor. İpek fiyatı terakkide olup fabrikacılar beyinde istiğna etmekte ve borsadan alınan haberlere göre mevcut kozanın gelecek seneye kadar fabrikaların idaresine kafi olmadığı ve içlerinde çok fabrikatörlerin hemen üç dört ay kadar işleyecek kozaları ancak mevcut olup andan sonra işlerini tatil etmeğe mecbur olacakları misalli fabrikatörler yeniden tedariğine kıyam edecek olsalar kıyaslarından fazla ve sonra kendileri satmak için bulamayacakları bir fiyat vermedikçe lazım gelen kozanın tedariki müşkül olduğu anlaşılmaktadır. İsar ahz ve itasına gelince işbu pazarda dahi kemafis'-sabık revaç ve

ehemmiyet ve fiyatça metanet olduğu derkardır. Nümayiş-i ahvale göre hinta fiyatı derecesini bulmuş ve yeni mahsullerin nihayeti bereketli olması memul bulunmuştur. İhbar-ı ahireye nazaran değil yalnız Fransa ve İngiltere ve İtalya'da ale'l-umum mahsulat adi surette dahi olmayıp pek fena halde olması şöyle dursun memalik-i saire de hemen yük menzilesinde olup şu aralık layen-kati nüzul eden baran bi-hesap ekserisi harman mahalinde bulunduğu hadle mahsulatı itlaf ve harap eylemiştir. İngiltere'nin pek çok mahallerinde bahis semet ve sat ve şimaliyesinde husule gelmiş olan külliyyatlı buğday harmanları baran daimü'l-seylandan çürüyüp gitmiş ve vürut eden telgrafnameler melülllerinden İngiltere'de yine zuhur-ı baran ile mahsulata haşarat-ı külliye gelmiş olduğu münfahim olmuştur. Bu hafta zarfında hayli zahire satılmış yani seksen bin kilo hinta fûruhat olunup kırk bin kilesi buradaki vapur değirmenleri için ve kırk bin kilo dahi ihracat için alınmıştır.

“İlanat-ı Nizamiye”

Dersaadet'te bulunup yedlerinde esham-ı umumiye tahvilatı olanlar şehr-i Temmuz kuponlarını lace'l-muayene işbu Teşrin-i Evvel-i Ruminin birinci ve alafranga on üçüncü gününden beda ile her haftanın Pazartesi ve Salı ve Çarşamba ve Perşembe ve Cumartesi günlerinde Cezayirli hattında kain divan-ı umumiye kalemine teslim ile makbuz senedi ahzına medudurlar.

Herkes kuponlarını teslim ettikten on gün sonra makbuz senedini ibraz ederek müstehak olduğu faiz ve bu faizin üç aylık faiziyle beraber tamamen Banka-ı Osmani'den alacağı malum olmak için ilan olundu.

İmaret-i Amirede tabh olunmakta olan fodulalar için lazımı bulunan dakikin beher üç mahda bargire bi'l-mena talipine ihalesi icra olunarak işbu seksen iki senesi Eylül gayetinde müddet-i münkazıye olacağı cihetle mezkur Eylülün yirminci Perşembe diğeri yirmi ikinci Salı ve yirmi dördüncü Cumartesi günlerinde yine üç aylık münakasa icra olunacağından talip olan tüccarın eyyam-ı mezkurada Evkaf-ı Hümayun teftiş meclisine gelmeleri ilan olunur.

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fikra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:37 Cemaziyel-Ahir:4 Sene:1283 “Cumartesi” Teşrin-i Evvel-i Rumi:1 Teşrin-i Evvel-i Efrenci:13

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucebince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

Mütalaasına rağbet eden zevatın malumları olduğu üzere Takvim-i Ticaretin iptidayı zuhurunda bila sene bazı mevat-ı imtiyaziye vesair derç ve temsil ile bir müddet ol surette neşrine iptidar olunmuş idi ise de mevat-ı mezkura bir sahifenin on iki satırlık mahalini zapt etmiş ve gerçi ileride hafta da iki defa tab-ı menvi müzmir ise de şimdilik hafta bir kere çıkarılmakta olup imtiyazat-ı vakıası dahi birinci nüshasında bir tafsil-i derç ve ilan kılınmış olduğuna binaen tevsi-i sahaif havadis-i amit ile mevat-ı imtiyaziye vesairenin tabında ber-vech-i bila ihtiyar ihtisar olunmuştu. Halbuki mevat-ı mezkuranın ol-vechle icazı Takvim-i Ticarete derç olunacak ilanlar-ı resmiyeden badema ücret

alınacağına hamil olduğu istihbar kılındığından eğer ki devair-i Hükûmet-i Seniyye'den vürut eden ilan-ı resmiye ber mucceb-i imtiyaz şimdikiye kadar mal-iftihar meccanen tab olunmuş olduğuna nazaran o makule muhtemelata bir mahal olduğu meczum ise de mücerret-i bila-vücut izale-i iştibah maksadıyla devair-i resmîyeden vürut edecek kaffe-i ilan-ı badezin dahi kal-i evvel bila-icret ve bi-kemal memnuniyet tab ve neşr olunacağı gazetemizin bila-sene derç ve ilave kılınmış olduğu gibi la celal-tab lazım gelen ilan-ı resmîyenin Takvim-i Ticaret idaresine irsaline himmet buyurulması temennisinde bulunulduğu cihetle beyan-ı keyfiyete iptidar olunmuştur.

Avrupa'da güne gün şirketler ve pek çok cisim-i idareler mevcut olup azar ahz ve ita gün be gün revaç-tam bulmakta ve bu vesali ile aza veya hissedaran şirket ziyadesiyle istifade ve iktisap menafi fevkalade eylemekte oldukları gibi bir iki seneden beri bazı afv-ı şehir ve kasabalarda büyük şirketler veya hissedarlığa girişmeğe muktedir olmayanlar için miktar-ı cüzi hisse ve sermaye üzerine bir takım ufak tefek şirketler teşkil olup nizam-ı mevzuaları diğer götürülerin semere-i dirayet ve malumatlar ile müddet-i kalile zarfında bunların devair-i idareleri tevsi etmekte olduğu misalli revş-i ahvale nazaran az vakit içinde memulden ziyade kesp-i cesamet edeceği müfthirane Avrupa'nın bazı evrak havadisinde mestur olduğu görülmüş olduğundan bu sırada ebna-yı vatanımızın inzar-ı dikkatine bazı malumatın arz ve ihtarı münasip ad olunmuştur. Şöyle ki usul-i şirket ne esbap ve efkara mebni meydana gelip bunun menafi-i umumiye ne mertebelerde hüsn-i hizmeti olduğu geçen nüshalarımızda beyan ve ifade olunduğu gibi Mecmua-i Fünun gibi bazı eser-i rüzgarın nesh-i sabıklarında dahi tafsil ve hikaye olunmuş olup esasen keyfiyet-i şirket malum olduğu cihetle buralarını tekrar izaha hacet görülememiş olduğundan teferruatından bahis ve beyana mübaderat edilmiştir. Usul-i şirket fevâit-i adideyi cami bir kaide-i hikmet tahtında olduğu müsellemler olup fakat gazetemizin geçen nüshalarının birinde Almaya mesele-i harbiyesinin netayic ve hamiyesinden dolayı zuhur eden müzaika-ı şedide esnasında Londra bankalarının dışarı olduğu ahval-i perişaniyesinin esbap-ı mevcubesine dair yazılan bentte mestur olduğu üzere iptida-yı emrde müesseseler su-i efkar ashabından olmayıp bina-yı şirket niyet-i halise üzerine müesses bulunmak ve nizam-ı mukavele ile beraber müdürleri dahi ...fesat mevcut ve nizam-ı gayr-ı mükemmel olarak müdüründe dahi ehliyat ve sadad-ı mefkud oldukça sekte ve halden beri olamayacağı havidadır. Hatta bundan iktam Dersaadet'te şirket-i mütemedda ve

emsali bazı şirketler peyda olmuş olduğundan buralarca dahi efkar-ı şirket münteşir olup eser terakkiyatı muntazır iken bil-akis bunların her biri birer yolda düçar-ı sekte ve ashap-ı sermaye mütezarrır olarak içlerinden birisi ber-vech-i matlup tevsi-i muamelata muvaffak olamamıştır. Zikr olunan şirketlerin bu suretle sektedar olduklarına sebep iptida-yı tesisinde müesseselerin su-i niyetleri olduğu hatırlara gelemez veyahud müdürlerin ihanetidir denemez ise de anların bazılarının şerait-i mevzualarında misalen ashap-ı hisseye sermayesi kadar ve belki daha ziyade verse mal verilmek mecburiyeti gibi yolsuz mukavelat mevcut ve müdürlerinde umur-ı ahz ve itaca malumat-ı mukteziye mefkud olduğundan hissedaran bir aralık şirketten aldığını vermiş ise de ber-mukteza-yı vakit ve hal sonraları aldığını veremeyerek ilişip kalmış ve bu suretle şirket kasası sermayesini yine ashap-ı hisseye kaptırıp devî ve nezai kıyam eylemesi dahi işine gelmemiş ve bi'l-farz davi edip hüküm ettirmiş ise dahi tahsil edememiş olduğundan bir taraftan ekser sermayenin elden çıkması ve diğer taraftan davalar ile uğraşması ve bununla beraber sergarda olan kimsenin usul-i idare-i şirketten bi-haber olmak hasebiyle cüzi bir sebeple vala ve hayran kalması sabıkü'l-beyan şirketlerin perişan olmasını müstelzim olmuştur. Ol-babda zuhur eden adem-i muvaffakiyet usul-i şirketin fenalığı olmayıp şerait-i mevzuanın yolsuzluğuyla müdürün dirayetsizliğinden neşet etmiş olduğu erbap indinde meczum ise de ne faide ki bir şirket sahibi cereyan etse şu dakaikten bi-haber olanlar işte kalan şirket dahi teşkil etmiş ise de nam ve nişanı kalmamış ve bir takım halkın paraları hebaya gitmiştir sözlerini dermiyan ederler halbuki tüccarı fen-i mimariden bi-behere resmi dahi fena bir surette olur ise binanın mevat-ı esasıyesi ve inşaiyesinde ne kabahat ve zirgar-ı kamil eline düşmeyerek hassa-i tabiisi meydana çıkarılamayıp da heyn-i imalinde kırılır ise ihcar-ı kıymettardan ne şikayet vardır. Hülasa-i kelim usul-i şirketin menafi şerait-i mukavele ve idare-i hasenenin vücudu ile istihsal olunabileceği derkar ve Avrupa'da mevcut şirketlerden meşhut olan fevait güne gün usul-i idare-i şirketin kemal-i intizamıyla müdürlerinin mektepten çıkma erbap-ı malumattan olmalarının semeresi olduğu aşıkardır. Binaberin efkar-ı şirketin bu aralarda dahi intişarı mülken ve milleten ne mertebelerde menafi-i adideyi müstelzim olacağı tariftan ari ise de işbu efkar-ı vücuda gelse bile bunun faidesi evvela bu makule şirketlerin suret-i idaresini meydana koyacak ve mesalih-i ahz ve itanın hifaya-yı umurunu bilip inkılabat-ı ahval zuhurunda tedabir-i mukteziyenin ittihazına muktedir olacak kimselerin bitişmesine ve işte bu dahi ilmiyat-ı tüccariyenin

istihsal olunmasına muhtaç olduğu atiyen delilden varista olup yoksa bundan evvelleri vezaif-i ticariyeye dair gazetemizde beyan eylediğimiz bentlerimizde ima olunduğu üzere el-yevm tüccar ve esnafımızın ekserisi muamelat-ı vakıasının oldukça yoluyla ve sırasıyla defterlerini tutamamakta ve Ticaret Nezaret-i Celilesinin bunca ilan ve tembihatıyla beraber henüz eser-i intibah görülememekte iken ezhap-ı nasda efkar-ı şirket ... zuhur eylemiş olsa bile ekserisi nail-i emel olamayıp bilahare nasça emniyet-i münaseli ve belki de çok kimsenin esas şirketin istikameti tarafına zehab olacağı meydanda olan numuneleri dalaliyetiyle malumdur. Bu surette ebna-yı vatanımızca evvel bi evvel enur-ı ticariyeye dair olan ulûmun esbap-ı tahsilini vücuda getirmek ve derece-i saniyede memalik-i sairenin her tarafında mevcut ve an be an eser-i terakkiyesiyle menafi ve fevait-i kesiresi rev-nümud olan usul-i şirketin icraat-ı amelîyesine müsaberat eylemek iktiza edeceğini ve bununla beraber memalik-i ecnebiyede ekseriyen bu makule umur- hayriye yani istikmal ve sail tahsilat-ı ilmiye için ahali-i memleket ve hayrı hevahan ve akile-i millet tarafından hükümet-i mahalliyeden istihsal ruhsatla teşebbüs-ı mukteziyeye sarf-ı himmet ve gayret oluna geldiğini ihtar ideriz.

Alınan ihbar-ı mahalliyeye nazaran Varna ve Rusçuk beyninde inşa ve temdit olunmakta olan demir yol reside-i hadd-i hitam olup şehir-i hal cemaziyel-saniyenin garesinde icra-yı tecrübesine mübaderat olunduktan sonra şehir-i mezburun yedisinde resm-i küşadı icra olunacağı anlaşılmıştır. Tarik-i mezkur kumpanyasının şu yolda iki milyon lira mesarifât inşaiyesi vukua gelmiş sanat ve metanetçe birinci derecede tanzim olunmuş olup Varnadan Rusçuk'a kadar yüz elli milden ibaret olan vadi-i arabalarla şimdiye değin otuz altı saat zarfında tayy olunan mesafeyi zikr olunan demir yol arabası altı saatte kat edeceği derkar ve rivayet-i vakıaya göre kumpanya-i mezkur Rusçuk'tan Yerkögi'ye Tuna üzerine bir köprü Yerkögeden Bükreşe kadar bir demir yol imtiyazını talep etmek tasvirinde olduğuna nazaran eğer şu suret dahi zahir olur ise Varna'dan Bükreşe'e yedi saat zarfında gidileceği emr-i aşikardır. Vakıa-i tarik-i mezkur Memalik-i Mahrusa'nın eser-i ümraniyeden madut olup umur-ı ticariyeye ber-vech-i matlup teshil ile memalik-i garbiyeyi dahi bu taraflara takrip ettiğiinden ve bi-husus Tuna sevahili ve civar memaliğine badi-i fevait-i azimiye olacağıından doğrusu hayr-i hevahan mülk ve millet bu babda istihsal-i kemal memnuniyet edeceği misalli cümle-i eser muvaffakiyet neser-i hazret-i padişaheden olmak üzere Varna Limanı yaptırılıp sefain-i ticariye barınacak bir hale getirilmesine bezl-i

taktine-i himmet olunduğu halde Varna iskelesi bir bender-i azim olacağı azade-i kayd ve iştibahdır.

Bu hafta muamelat-ı borsa geçen haftadan daha revaç üzere olup esham fiyatının semet-i nezlinden terakkiye yüz tuttuğu derkar ve bi-husus Çarşamba gününden beri epeyce eser-i terakkiyat nümudar olup bu dahi dahilen ve haricen bir güne ihbar-ı politika zuhurundan dolayı olmayıp fiyat-ı mezkurunun terakkiyat-ı vakıası mücerret canib-i Devlet-i Aliyye'den taahhüdat-ı vakıanın tamamen icrasına sarf-ı himmet olunduğu gibi badema dahi ol-babda bezl-i miktarat olunacağı zahir olmuş ve tedabir-i müttehize en ziyade havf ve telaşa olan konsolitiçilerin temin bellerine zamat-ı kafi görünmüş olmasından neşet eylediği ve esham-ı fiyatın derece-i terakkisi tedabir-i mezkuranın mertebe-i kuvvetine tekabül etmekte başladığı aşikardır. ... vakıası meydanında olmamış ve tedni taraftarları vakıa-yı mezkurayı terviç-i emelleri maksad ile azam edip borsa halkının tehdiş-i izhane-i gayret etmemiş olsa idiler fiyat-ı mezkuranın daha süratle terakki eyleyeceği havida idi. Mamafih ruş-i hale nazaran şu suret-i matlube kariben sername-yi biruz iderek ahval-i sabıkadan mütederris ve mütenebba olmayan tedni taraftarları (El-ceza-i men cinsü'l-imal) serine mazhar olup ders-i saniye görecekleri yani kemafis-sabık zararda olacakları şüpheden müberradır. Borsa ahvali herkesçe meçhul olup vadesiz ahz ve itada dahi derece-i ziyan na-malum olduğundan bu aralık konsolitiçiler bila-vade bey ve şeradan ise pey ile malumeyi daha tercih etmektedirler Çünkü pey ile vukua gelecek malumede nihayet ne miktar zarar görüleceği zahir olmak hasebiyle herkes haline nisbetle pey verip ahz ve itaya görüşür. Sekiz gün vadeli om bin konsolit için yüz beş bir gün için kırk lira istilanç alınıp veriliyor. Sekiz gün vadeli devble için bin de on üç para ve bir gün için altı para fark ile bey ve şera edilir. Umur-ı ticariye bahsine gelince poliçelerin şimdiye kadar devam etmekte olan tedni-i fiyatı tekerrür etmiş ve geçen afta Londra'ya yüz yedi buçuk kuruş İngiliz lirası ve Fransa için yirmi üç buçuk frank hesabıyla poliçe verilmekte idi ise de geçen Pazartesi günü tüccar borsasında vukua gelen bazı muamelat üzerine fiyat-ı mezkura biraz kesp-i terakki iderek Londra için yüz sekiz kuruş beş para İngiliz lirası ve Fransa için yirmi üç frank otuz beş sentim hesabıyla poliçe verilmiş ve andan sonra zuhura gelen muamelatta dahi haftasında bedeli ifa olunmak üzere İngiliz lirasını yüz sekiz kuruş on para hesabıyla poliçeler ita kılınmıştır. Londra'da (Ağra Masterman) bankasının muamelat-ı vakıasının muhasebesi hüsn-i suretle tesviye olunmakta olup ashap-ı matlup

geçenlerde yüzde yirmi beş hesabıyla iki milyon lira almış oldukları gibi yüzde yirmi beşi dahi se'l-hali zarfında ve bakiü'l-lisani gelecek sene olup banka-i mezkur andan sonra muameleye beda ve devam eyleyeceği geçen nüshalarımızın birisinde beyan olunmuştu. Halbuki kezalik sektedar olmuş geçenlerde esbap-ı mevcubesinden bahş olunmuş olan Londra'da meşhur (Orand) bankasının muhasebat-ı vakıası bil-akis suret-i gayr-i matlubede zuhur edip hatta geçenlerde direktörler ashap-ı hissedenden ale'l-hesap daha talip etmişler ise de hissedaran teklif-i mezkuru adem-i kabul ile meblağ-ı matlubeye verememiş oldukları cihetle tedik-i ahval ve ruyet-i muhasebesi zımmında komisyon-ı mahsus tayin olunmasına karar verilmiş idi ise de banka-i mezkur usul-i kadime üzere teşkil olunmuş olduğu halde muharen nizam-ı cedit vechle mesuliyet mahduda şirketi usulüne ahvil olunmuş ve ruyet olunan muhasebeden banka-i mezkur muamele-i sabıkasından neşet etmiş üç milyon lira borç ile muamele-i cedideye girişmiş olduğu anlaşılıp halbuki hissedaran bundan bi-haber bulunmuş oldukları cihetle banka-i müesseseleri yani direktörleri takip edilip icra-yı icabı için ashap-ı hisse meyanelerinde karar vermiş ve dava mesarif için beher hissedaran beşer lira toplamağa başlamışlardır.

Alafranga Teşrin-i Evvelin iptidası tarihli Londra muamelat-ı maliyesine dair mütalaa olunan varaka şayan-ı nazar görüldüğünden nakl ve tercüme olunmuştur. Varaka-yı mezkuraya nazaran muamelat-ı mezkurada bir müddet eser-i sükunet tekrar eylemiş olduğu halde bu aralık bankalardan alınıp verilen akçe ıskontosu bi't-tedriç tenzile yüz tutmuş olduğu anlaşılıp hatta tarih-i mezkurdan evvelki perşembe gününden beri İngiltere bankasının ıskontosu yüzde beşten dört buçuğa tenzil iderek ruş-ı hale göre dörde kadar tedni eyleyeceği istidlal olunmaktadır. Vakia şu günlerde bankada müterakim olan nücut ile banka notların kesireti banka-i mezkur deyr günlerini ıskontonun tenzili çaresini ittihaz etmeğe mecbur edeceği bedihi idi. Mamafih deyr götürüler gerçi ıskontoyu daha evvel tenzil etmek amelinde idiler ise de çünkü gerek pamuk ve gerek zahirece mahsulat-ı cedidenin netayiç-i ahval na-malum olduğundan yüzde ondan birden bire ıskontoyu dörde kadar tenzil etmekte bazı mertebe mahzur olduğuna mebni tedriç ile nihayet şu derecelere kadar indirmişlerdir. Yavaş yavaş şu raddeye inmesinden müsteban olacağı üzere ıskonto fiyatı epeyce müddet şu raddelerde takrir edeceği cihetle mesalih-i cariye-i ticariye bundan ne derecelerde istifade ve kesp-i suhulet eyleyeceği havide bulunmuştur. Bu aralık Londra'da pek çok akçe mevcut olup hatta bir hafta zarfında sekiz yüz altmış sekiz bin lira

ithalat ve iki yüz bin lira ihracat vukua gelmiş ve ihracat bade'l-tenzil altmış sekiz bin lira baki kalmış olup bu suret-i tüccar ve sairenin nazar-ı dikkatini celp eylemiştir. İngiltere bankasına gelince müddet-i mezbura içinde altı yüz dört bin lira ithalatı ve fakat ki bin lira ihracatı zuhura gelip inde'l-hesap altı yüz iki bin lira mevcut bulunmuştur. Bunlardan başka Hint-i şeriften hareket edip şehir-i mezburun dördünde Londra'ya vusulü muntazır olan (Çanye) nam vapurda iki yüz seksen üç bin ve Avustralya'dan çıkıp Londra'ya gelmek üzere esna-yı rahde bulunan (Marsilya) nam Avrupa'da dört yüz bin lira mevcut olup gerek şunlar ve gerek balada gayr-ı az ihracat mevcut olan nükt külliyatlı akçe demek ise de şu aralık muamelat-ı ticariye de sükûnet olduğundan iş pamuk üzere bir taraftan sermaye talip eden dahi olmadığı derkar ve uş-ı ahvale nazaran umur-ı dad ve sat bir müddet dahi bu suretle gedeceği aşıkardır. Esham-ı muamelatı bahsine gelince bunun pazar bey ve şirasında gergi gibi durgunluk olup gerçi kemafis-sabık hisse üzerine bazı taahüdane girişip ashap-ı sermayeyi hissedarlığa davet edenler meydanda olmayıp bu makule işlere dair bir ilan görülmüyor ise de bundan iktam Almanya mesele-i harbiyesinden dolayı Londra'da zuhur idem müzaika-i ahvalden halk ziyadesiyle öğrenmiş ve eski gibi hemen ne makule iş olur ise olsun hissesini almak maksadından sarf-ı nazar eylemiş olduklarından geçen günler iki kumpanya teşkil olunmak ameliyle iki ilan zuhur etmiş ise de hisselerini iştiraya talip çıkmamış ve şu ahval sükûnet-i ashap-ı sermayeyi garik lece'l-hayret etmiştir. Çünkü umur-ı ticariyede kemal-i sükûnet ve sair güne işler için hisse olup istihsal-i fevait etmek efkârında adem-i emniyet olmak hasebiyle sermayedarın akçelerini ne suretle istimal edip servet ve yesarlarından ne yolda istifade edebileceklerini bilememektedir. Şu hal-i hayret iştimal-i miladın bin sekiz yüz kırk sekiz senesiyle elli dokuz tarihinde sername-yi biruz olan mezaifa-yı maliyenin avakibinde dahi zuhur etmiş olup bu sene dahi tekrar ve kavi görülmüştür. Filhakika sermaye ve nükt ve fevkü'l-matrup mahye ve mevcut ise de pazar ahz ve itada adem-i revaç ve sükûnet ve ıstırap ve müzaikadan dolayı herkesçe meydana gelen insilab-ı emniyet mülabesesiyle erbap-ı sermayeye pazarlarını bankerlerinin ebedi-i muhafazasına vermesi ıskonto ve kezişenin bit-tabî tenzilini muceb olacağı bedihattan ve mamafih bu suretin umur-ı ticariyeye ne derecelerde su-i tesiri olduğu ve izahatındandır.

Totrakan Kasabası on sene evvel üç beş yüz haneli bir mahal olduğu halde Eflak yakasında vakı Oltanice Kasabası karşısında ve Rusçuk ve Hazargrad ve Silistre

Kasabalarıyla on ikişer saat mesafede olup mevkiye ticarete elverişli olduğu ve mezkur üç kazada kain ekser karyenin mahsulatı buraya indirildiği cihetle geçen sene kasaba-i mezkuranın kabiliyet ve ehemmiyet-i mevkiyesi vilayetçe taktir olunarak zikr olunan üç kazadan oraya yakın kırk bu kadar köy alınıp verilmesiyle müceddeten bir müdürlük teşkil olunmuş idi. Kasaba-i mezkura şimdi yeni halde bin haneyi ve üç dört yüz dükkanı tecavüz edip bir taraftan dahi müceddet mağaza ve dükkan ve haneler yapılmakta bulunmuş ve müdürü bulunan Hurşit Efendi ile memurin saire-i ahaliyenin iktam ve himmetleri ve İslam ve Hristiyan ahalsinin dahi yekdiğerine müsabakatla vukua gelen mesai ve gayretleri icabınca kasaba-i mezkuranın umur-ı tanzimiye ve tanzifiyesi dahi fevkü'l-matluplerle ilerlemiş olduğundan orasının birkaç seneye kadar Tuna sevahilinde en büyük ticaret iskelelerinden biri olacağından şüphe yoktur. Hatta iki sene evvel dört bin kuruşa satılan arsalar bu sene üç dört misli pahaya çıkararak bir taraftan dahi herkesin orada dükkan ve mağaza tedariki emeline düşmüş olmaları bu maddeye delildir.

(Tuna)

Saraybosna'da Hristiyan mektebinde tahsil-i ulûm ve maarif etmekte bulunan şakirdanın işbu seksen üç senesi şehir-i Rebiul-Ahirin otuzuncu günü icra-yı imtihanları tasdim kılınıp Bosna Vilayeti umum kumandanı ve vali devletlü paşalar hazretleriyle Üçüncü Ordu-yu Hümayun Erkan-ı besalet ittisamından Mirliva Esadatlî Ali ve İbrahim Paşalar ile memurin ve mülkiye ve burada bulunan düvel-i muazzama konsolosları asaletli beyler tercümanları ile beraber evamir-i askeriye ve vücuh-ı memleket ve Refaatli Despot Efendi ve sair lazımlı-huzur olan müteahhirin ahali ve rusa-yı millet hazır olduğu halde iki yüz neferden mütejaviz ittifalık imtihanlarına hocaları marifetiyle şuru olunarak şakirdan-ı muma-ileyhim dört sınıfa münkasım bulunduğu halde ilm-i tarih ve coğrafya ve hesap ve gramatik ile İtalya lisanından irad olunan isaleye münasip ve muvaffak ucube itasına muvaffak olduklarından bunların böyle fûnun-ı metnuadan iktisap eyledikleri malumat şayan-ı taktir hazır olup her birerlerinin tazyane-i şevk ve gayretleri olmak üzere taraf vali-i vilayetten teşfikten taltifat-ı lazıme ifa buyurulduğu ve bu misalli asar-ı bergezedenin bahis-i müstakili olan padişahımız efendimiz hazretlerinin dai temadi-i ömr ve ikbal ve şevket ve İclal hazret-i mülukaneleri cümle taraftan eda ve tezakir edilerek avdet olunmuş ve mektep-i mezkurun malumu bulunan ... Kosta'nın veya kavf ve neyi Espabi'nin gayret ve himmet vakıaları vali-i meşarûn ileyh hazretleri canibinden taltifat-ı

layıka ile taktir olunmuş ve matba-i vilayette tab olunan kitab-ı münasebeden mektep-i mezkura iki yüz kadar dahi ihda kılınmıştır.

(Bosna)

Amasya'dan 26 Eylül

Sene-i sabıka misalli Teşrin-i Evvelin on beşinci günü Amasya'da panayır küşat olunacağından ve müddeti on beş gün olduğundan tarikçe lazım gelen esbap-ı tahfiyeye bil-icra gelecek tüccarın emniyet ve asayişle vusulleri arzu olunmakta ve ikametler için başka başka mahaller inşa ve ihzar kılınmaktadır.

(Ceride-i Havadis)

Mütalaa olunan gazetelere göre Rusya Devleti tarafından ber-vech-i ati sekiz bendi şamil bir nizam-ı ittihaz olunup icra-yı ahkâmında aşırı itina kılınmakta olduğu anlaşılmiştir. Şöyle ki Lehistan'da vaki (Maryanoyal) şehrinde bulunan Leh mektebi Rusya mektebine tahvil olunup her dürlü ders Rusya lisanı ile tedris ve talim ettirilecektir. Saniyen (Bilsak) şehrinde Rusya'nın talim-i itfaline mahsus mektepler gibi mekatip-i sibyat tesis olunup kutvalin çocukları terbiye ve talim olunacaktır. Salisen (Sidel) şehrinde ki Leh mektebi Rusya mektebi usulüne tebdil olunup şehir-i mezburda bir kız mektebi dahi tesis eyleyecektir. Rabian (Zemvesk) şehrinde bir bab Rusya mektebi inşa kılınacaktır. Hamsen (Herublesece) şehrinin Leh mektebi Rusya mektebi usulüne tahvil kılınacaktır. Sadesen (Solvalki) şehrinde bulunup biri sıbyan ve diğeri itfal-i anase mahsus olan iki mektep kezalik Rusya mektebine tahvil olunacak ve cümle dersler rusya lisanı üzere verilecektir. Sabia-i Lehistan'da adavet yahut üzere mekatip muhatalata inşa ve tanzim olunup dersleri kamilen Rusya lisan üzere ita olunacak ve (Lobel) şehrindeki iki mektep ve (Lomça) ve (Proga) mektepleri ile (Varşav) şehrinde bulunan mekteplerin ikisi mekatibi mahtulata usulüne vazedilecektir. Saminen Yahudi sıbyan mekteplerinin kaffesinde Rusya lisanı kullanılıp cümle ders dahi lisan-ı mezbur ile talim olunacaktır. (İşbu nizamname Leh milletine göre icraat-ı cismiyeden olduğuna şüphe olunamaz.)

“İlanat”

Dersaadet emtia gümrüğü tarafından minegari altın üzerine Flemenk taşlı salkmalı bir kıta elmas broş ile gümüş üzerine kezalik Flemenk taşlı bir kıta gerdanlık işbu mah-ı

Teşrin-i Evvel-i Ruminin onuncu gününe müsadıf olan pazartesi günü vakt-i zuhurdan beda ile kuyumcular kethüdası Abdi Ağa dükkanında bil-müzayede fûruhat olunacağından iştirasına rağbet edenlerin mahal-i mezkurda bulunmaları ilan olunur.

Hendek sokağında ve Şişhane zabıtası merkezinden takriben seksen zirai uzaklığında vaki türbeye 100 kıta zirai bir arsanın birinci pey olarak bir lira altı beşlik mecdiyeye mezkur Hendek sokağının sul-i canibinde ve Şahkulu Cami-i Şerifinden takriben beş zirai uzaklığında vaki bi-hesap terbi 250 zirai diğer bir kıta arsanın beher zirai dahi bir lira yirmi millik mecdiyeye zam etmek ... olduğu halde Teşrin-i Evvelin irinci gününden itibaren on beş gün zarfında altıncı daire mühendishanesine müracaat etmeleri lazım geleceği ihtar kılınır.

Dersaadet harik mahallerinde kargir olarak yapılmış mükerrer olan ebna-yı umumiyyeye muktezi eşya rusumetinin afv ve terki lazımeden olduğundan ve mukaddemce gerçek semi ilga olunmuş olduğundan resm-i mezburun dahi hazinece müzayedesinde sar-ı nazarla terkiyyen kayd-ı müteallik ve şeref südur buyurulan irade-i seniyye ikza-yı alisinden olarak icabı icra kılınmış olmağla keyfiyetin ilan zımmında Takvim-i Ticaret matbaasına işbu memhur posta ita kılındı.

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fikra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:40 Cemaziyel-Ahir:25 Sene:1283 “Cumartesi” Teşrin-i Evvel-i Rumi:22 Kanun-ı Evvel-i Efrenci:3

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucebince mevad-ı kanuniye ve hukukiye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

Nevi insani mazhar olduğu fitrat-ı zatiyesine nazaran fazail-i adide-i cami ve ulûm ve fûnun güne gün istihsaline kabil olduğu derkar ise de yalnız istidat ile husul imal gayr-i mümkün olup kabiliyet-i zatiyenin kuvveden fiile çıkması lazımeden ve bu dahi ilmen ve amelen malumat-ı mukteziyenin tahsiliyle olacağı ve izhadandır. O makule malumatın iktisabı dahi yalnız okuyup yazmak ve mektebe girip çıkmakla hasıl olamayıp ara sıra malumat-ı müstahsilenin sur-ı icraiyesini okuyup denilmek ve bazı mertebe o misalli mübahasata girişmek dahi elzemdir. Çünkü bir adam hod-be-hod bir şey tasavvur edip icrasına teşebbüs etmek fûnun-ı adideyi matlup vechle tahsil ve tahkikat ilmiye ve

ameliyeyi layıkıyla tekmil itmeye menut olup bu ise umuma nisbetle mümkün olamayacağından sıhhatnamenin geçen nüshasında münderiç olup mae'l-memnuniye karain olunan bir bendinde ulûm-ı lazıme ve fûnun-ı tıbbiyenin emr-i terakkisine medar-ı külli olmak üzere bazı cemiyet-i ilmiyenin teşekkülü hakkında olan ifadat dakikat-ı şayan mütalaattan şüphe olmadığı gibi umur-ı sınaieye bazı müzakerat ve mübahesata girişmek ve istihsal olunacak malumat ve ameliyatın anik ve bedini tezekkür edip ana göre iş görmek üzere esnafımızın dahi heyet-i matlubede birer cemiyet teşkil ve usul ve kavait-i amellerini mütalaa ve tamik itmeleri ne derecelerde ehem olduğu muhtaç-ı beyan değildir. Eğer memleketimizde umur-ı sınaie o derecelerde değildir ki hatta o misalli cemiyetler peyda olunup müzakerat-ı mukteziyeye mübaderat olunsun dinecek ve esnaf lonca odaları meydana konacak olur ise evvela bu alemde birden bire hiçbir matlub hasıl olamaz. Lonca odaları dahi derece-i kafiyede görünemez. Bil-farz haftada bir defa olsun her esnaf-ı sınai melufelerinin keyfiyet ve ahvalini müzakere etmek ve etraf ve ... ameliyat vakıalarının ma-fevkinde bir şey meydana gelecek olur ise kendileri daha iyisini ve hiç olmaz ise ana benzerini yapmak üzere bir çare ve tedbir-i ittihaz eylemek üzere içlerinde oldukça akil ve dirayet ashabından kimselerden mürekkeb birer cemiyet peyda etmiş olsalar iç olmaz ise öteden beri böyle gördük böyle gideriz kelam-ı bi-encamı yavaş yavaş zihinlerden çıkıp refte refte ıslah ahval-i sınaie muvaffakiyet husule geleceği derkardır. Çünkü buna hane-i ulûmda ber-vech-i muharrir defaat-ı mükemmel surette bir şeyin husulü ve'l-esman umur-ı sınaie vesairenin hemen derece-i matlubeye vusulü kabil olmayıp Avrupalıların elyevm buldukları derece ise takvimimizde çok kere beyan olunduğu üzere asar-ı kesireden beri vukua gelen semere-i aktem ve ihtimamlarıdır. Vaktiyle oralarda dahi umur-ı sınaat ve ticaret yok menzilesinde ve hatta umur-ı ticarete bulunanlar şeref-i itibar ve namustan azade oldukları Tevarih-i şınasanın malumlarıdır. Fakat muhharen sınaat ve ticaretin derece-i ehemmiyetini anlayıp var kuvvetlerini bezveye vererek ve iptidalarında esnafça bazı nizam ve sınaie ile bir taraftan tahsilat-ı ilmiye ve diğer taraftan ameliyata gayret eyleyerek akıbet şu mertebelerde gelmişlerdir. Burada dahi şimdilik esnafça öyle cemiyetler teşkil ile ıslah-ı ahvali-i sınaieye gayret olursa hem şimdiki buldukları halleri elbet kesp-i salah ider ve hemde keyt keyt ileride derece-i lüzumu anlayıp tahsilat-ı ilmiye esbabını istikmale dikkat ederek elyevm bi-faide görünebilen ... yine vesile olmuş olur. Lonca odalarının heyet-i hazıraları esnafın terakkiyat-ı ahvaline katiyen faidesi

olmadığı eser-i delaletiyle malumdur. Zira esnafa tayin olunan kethüdaların ekserisi evvela kendilerinden bi-haber ve esnafın hali nedir ve kavait mevzularından ibaret olup acaba terakkiyat-ı ahvali ne makule esbaba muhtaçtır. Şuralarını düşünmek şöyle dursun fevait-i şahsiyeden maada insana tefekkürüne gayrete muktedir oldukları halde öyle lonca odalarının vücudu husul-i emniyeye ne suretle kafi görünebilir. Hatta umur-ı esnafa yoluyla bakmadıklarından başka emsali meşhut olduğu üzere efrat-ı esnaftan birine Hükümet-i Seniyye'den vuku bulacak tebligat-ı resmiyenin matlub-ı vechle icrasına dahi muktedir olamayıp bazı hususta müşkülât çekildiği münekker değildir. Halbuki bir esnafın kahyası anların reisleri demek olup usul-i idareyi bilmek ve kavait ve vezaif-i müterettibesine vakıf olmak icab eder. Şu cihetle lonca odalarının ahval-i esnafın terakkiyatına bir güne medarı olmayıp beyan olunan surette esnafça birer heyet-i cemiyet teşkil ve erbap ve oldukça okur yazar ve ahvalinin ve bedden haberdar birer kimse reis tayin ile haftada bir veya ikişer defa müzakerat ve mübahesat-ı mukteziyeye girişip istihsal-i esbap-ı terakkiyata gayret olursa fevait-i adideyi mucep olur itikadındayız.

Avrupa meşahiri münceminden bir zevatın tahkikat-ı vakıasına göre bundan böyle otuz sene zarfında üç defa kesf-i vakıa olacak olup bunların birincisi hulul edecek sekiz yüz yetmiş sene-i miladiyesi Kanun-ı Evvelinin onuncu gününde zuhur edip Cezayir ve Sicilya ve İspanyanın cihet-i cenubiyesiyle Memalik-i Mahrusa'dan ve ikincisi bin sekiz yüz seksen yedi senesi Ağustosun yedinci gününde vuku bulup Asya kıta vasıtası ve Rusya'nın taraf-ı cenubiyesiyle İspanyanın şimal-i şarkisinden ve üçüncüsü bin sekiz yüz doksan altı senesinde Sibir kıtasından müşahede olunacağı evrak-ı havadiste görülmüştür.

“İmtiyazlı Gümrük Eshamı Hakkında Bil-irade-i Seniyye-i Hazret- Padişahi Karargir Olan Nizamatin Suretidir”

Beyandan müstağni olduğu vechle gümrük eshamı namıyla irat olarak öteden beri Maliye Nezareti celilesinin ba-berat-ı ali çıkardığı esham-ı adideye mutasarrıf olanların vefatları vukuunda uhdelerinde bulunan eshamın kamilen hazineye zapt olunması ve hal-i hayatında sehmini ahire ferağ ve reyde edecek olanlardan dahi harç-ı berat vesaire olarak iki senelik faizi miktarı harç olunması usul-i cariye iktizasından olup bu usul icabınca ashap-ı eshamdan esbap tayiş ve servetleri mutasarrıf oldukları sehmi faizine muhassar bulunanların vukuu-ı vefatlarında evlatlarının hal-i saadet ve refahı defaat-ı mübeddel

fakr-u ihtiyaç olduğu misalli ashap-ı eshamından bazı esbap-ı mukteziyeye mebni sehmini ahire satmağa mecbur olanların alacakları muacceden bir çoğu reyde harcına giderek kendilerine az bir şey kalmakta ve bu zararı göze kestiremeyenler dahi satamayıp diğer taraftan işlerinin tesviyesince iriftar-ı mazayika ve suubet olmakta olduğundan ve aktem ve amal-i merahim istimal-i hazret-i padişahi ise kaffe-i teba ve sekene-i memalik-i şahanelerinin her tarik ile teshil esbap ve muamelat intiaşıyla tezyit saadet-i hali kazye-i merziyesi olduğu bedihi bulunduğundan bu efkar mukarrem desar-ı cenap-ı mülukanenin netayıç-i celilesinden olmak üzere mücerret nefaü'l-nas elyevm usul-i atika üzere maliye hazinesinde mevcut bulunan malumü'l-miktar gerek eshamının zirde keyfiyeti beyan olunan imtiyazlı gerek eshamına tebdil olunarak çıkarılması ve usul-i kadime üzere çıkarılmış olan esham ashabından dahi sehmlerini işbu imtiyazlı eshama tebdil itmek isteyenler olduğu halde atide zikr ve beyan olunan şerait ile anlara tebdilinden dahi müsaade olunması hususlarına irade-i seniyye hazret-i padişahi müteallik buyurulmuştur.

Birinci Madde: İşbu çıkarılacak imtiyazlı gümrük eshamı kanun-ı berat-ı ali ile tevciye olunacak ise de müceddeden ihraç olunacağı cihetle şimdi bir sene müddetle kaime olarak tedavül edip iki taksiti kaime üzerine ifa olunacak ve andan sonra taksitin alınması berat yaptırılmağa mütevakkıf olacaktır ve bunların beratları dahi meccanen tanzim ve ita kılınacaktır.

İkinci Madde: Mezkur imtiyazlı eshama ba-berat-ı ali mutasarrıf olanların vefatları vukuunda uhdelerinden münehhel olan sehmlerin yalnız nasfi hazineye ait olup nasfi diğeri zukur ve anastan bir evadı var ise ana ve evlatı müteadit olduğu halde ... veya anlara intikal edecektir. Peder ve madırlarından bu nevi sehm intikal edenlerin dahi vefatları vukuunda terk eyledikleri eshamın kezalik nasfi mahlul evrak hazineye ait ve nasfi diğeri ir minval-i muharrer evlatlarına müntakil olarak batnen bade batnin müteselsil bu yolda muamelesi cereyan edecektir. Müteveffa bila-velet bulunduğu surette uhdesinden münehhel olan sehm bit-tabii hazineye ait olacaktır.

Üçüncü Madde: Bu imtiyazlı eshama ba-berat-ı ali mutasarrıf olanlar sehmlerini ahire ferağ kasrit etmek murat eyledikleri halde esham-ı adiyeye hakkında olduğu gibi harç-ı berat vesaire olarak iki senelik faizine müsavi harç olunmayıp yalnız bir senelik faizinin asfina müsavi harç-ı berat alınarak Mefruğ Lehk ismine berat-ı cedit ita olunacak ve ırsen

evlata intikali halinde dahi müntakil olan sehmin bir senelik faizinin rabına müsavi harç-ı berat alınacaktır.

Dördüncü Madde: Esham-ı mezkura ashabından dar-ı aliyyede bulunanlar mutasarrıf oldukları sehmlerinin faizini vakt-i taksitlerinde maliye hazinesinden ve taşralarda bulunanlar mukim oldukları sancakların mal sandığından istifa edeceklerdir.

Beşinci Madde: İmtiyazlı eshamın ahire ferağ ve kasrında esham-ı adiyeye hakkında cereyan etmekte olan muamelat ve teklifata ihtiyaç olmayıp sehmini satmak murat eden kimse Dersaadet'te ise bir kıta-ı takrir veya arzuhal ile Maliye Nezaret-i Celilesinde müracaat edip evvel takrir ve arzuhal divan-ı muhasebata bil-havale ol-babda divanca tatkikat-ı lazıme ifa ve ferağ ile mefruğla veyahut vekilleri celp ile takrirleri istihsal olunarak divan-ı mezkur tarafından tanzim olunacak mazbata üzerine icabının icrasıyla mefruğ leha berat-ı cedide ita olunacaktır. Sehmlerini ahire ferağ edecek olanlar kezalik bir kıta-ı takrir ve i-arzuhal ile mukim oldukları sancağın vali ve mutasarrıf ve kaimakamına müracaat edip evvel takrir ve arzuhal meclis-i memlekete bil-havale meclis-i mezkurada suret-i istida tadhik ve ferağ ile mefruğla veyahut vekillerinin takrirleri ahz olunduktan sonra tasdiki havi mazbatasını tanzim olunarak Maliye Nezaret-i Celilesine canibine irsal olunacak ve hazinece iktizası bilahare evvel sehmin mefruğla ismine berat-ı alisi tastir ettirilerek sahibine isal olunmak üzere mahaline tesyar kılınacaktır. Esham-ı adiyenin kasridi vukuunda mefruğ lehin tasarrufu muteber olmak için muayyen olan kırk gün müddet bu imtiyazlı sehmin kasridi hakkında yirmi güne tenzil olup bu müddet dahi fariğın yahut vekilinin fera-ı takriri verdiği gününden itibaren kezeran eden yirmi günden ibaret olacaktır.

Altıncı Madde: İmtiyazlı esham ashabından vefat edenlerin nasf-ı sehimleri evlatlarına intikal edeceğinden o misallilerin evlatları yahut veli ve vasileri dar-ı aliyyede bir takrir veya arzuhal ile Maliye Nezaret-i Celilesine ve taşralarda bulunanlar mukim oldukları sancağın vali ve mutasarrıf ve kaimakamına müracaat edip dar-ı aliyyede istidaları divan-ı muhasebata bil-havale tatkikat-ı icra olunduktan sonra müteveffanın zukur ve enastan bir evlatı var ise münehhel olan sehmin nasfı ana ve evladı müteadit olduğu halde müttesa veya anlara intikal ederek her biri için başka başka berat-ı ali verilecektir. Taşralarda bulunanların istidaları dahi memleket meclislerinde bi't-tadhik mazbatasının

tanzimiyle Maliye Nezaret-i Celilesine irsal olunup oraca dahi icabı icra olunarak lazım gelen berat-ı alileri bi't-tastir mahallerine tesyar olunacaktır.

Yedinci Madde: İmtiyazlı sehm beratı kaza-i zai olur ise fakat bir senelik faizi üzerine yüz kuruşta on para hesabıyla varaka baha alınarak berat-ı cedidi ita kılınacaktır.

Sekizinci Madde: İmtiyazlı esham kemaken sunuf-ı teba-i Devlet-i Aliyye'den bila-istisna herkesin ismine berat-ı ali tevciye olunacak ve baladan beri beyan olunan nizam cümle hakkında ale's-seviye cereyan edecektir.

Dokuzuncu Madde: İşbu müceddeden küşat ve ihraç olunacak salifü'z-zikr imtiyazlı gümrük eshamının muaccesesi tahsis olunan imtiyazat-ı meşruhaya mükabil on seneliğine olmak üzere ihraç olunacaktır.

Onuncu Madde: Usul-i atika üzere eshamına mutasarrıf olanlar sehimlerini işbu imtiyazlı eshama tahvil etmek murat ederler ise maliye hazinesine mutasarrıf oldukları sehminiki senelik faizi miktar-ı muaccele-i menzema vermek ve fazla akçe vermeğe vakitleri müsait değil ise uhdelerinde bulunan atık sehmin faiz-i senevisinden evvel nisbetüzere icab eden miktarı yani yüzde yirmisi tenzil olunmak şartıyla tebdil ettirmelerine mesai olarak bila-harc-ı berat-ı cedit tastir ve ita olunacaktır. Mukattaat hakkında dahi aynı bu vechle muamele kılınacaktır.

Ber mutet bu sene-i bahar Almanya'da dahi uzunca Abat panayırının hulul eden mevsim küşadında orada tecemmü eden sunuf-ı tüccar ve ahalinin celp ve ithal eyledikleri emtia ve eşya sair senelere nisbetle pek ziyade ve halkça görünen izdiham dahi fevkalade olduğu halde panayırın emr-i muhafazası zımmında merkez ordu-yu hümayundan sevk ve izam buyurulan iki bölük süvari asker nizamiye-i şahane kol kol etraf ve enhaba tertib ve tesrip olunarak ve bu babda sair güne takayyudat-ı lazımeye dahi teşebbüs kılınarak mücerret ye-i asayiş vaye-i cenap-ı mülukanede lae'l-hamd ve'l-mena panayırın iptida-yı keşandan ittihasına kadar hiçbir güne uygunsuzluk vukuu bulmamış ve havalar dahi bilcümle tüccar ve tebaanın tamamı aramış ve huzur ve rahat ve kemal-i revaç ve keremiyet ile ahz ve itaları reside-i hadd-ı hitam ve panayır müddeti dahi pezire-i encam olması cihetle refte refte avdete başlamış oldukları ol-babda tahdis-i nimet ve ifa-yı teşekkür mefruz ... havi tüccar ve ahali-i merkume tarafından ber mutet tanzim olunan arzuhal-i umumi ile Avusturya Devleti fehimesi konsolosunun vürud eyleyen şukkası leke-

i irsal olunduğu Edirne Vilayet-i Ceditesi Valiliğinden bit-tahrirat işar kılınmış olmağla ilan-ı keyfiyete iptidar kıldı.

Bu hafta zarfında ahval-i borsada yekte eser-i inkılap olmayıp fiyat-ı esham hemen geçen haftalarda ise de canip-i saltanat-ı seniyyeden an be an ittihaz buyuruldukta olan tedabir-i hasenenin semere-i bahiresi olarak esham-ı fiyatı ziyadesiyle semet-i terakkiye meyal olduğu derkardır. Malumdur ki eshamın tenzil-i fiyat maksadında olanlar cüzi-i tedni tarafını gördükleri gibi derhal ana zeyp-i mesrudalarının sathını iddia ile terviç-i efkarlarına daha ziyade gayret etmekte oldukları gibi terakkiye yüz tuttuğu anda artık ... kargir olmayacağını görerek bazıları terakki taraftarlarına tatbik-i efkar ve o aralık tebdil-i lisan eylediklerinden daha ziyade eser-i terakki nümudar olup ara sıra terakki-i halin cüzice tedniye na-meyil etmesi dahi tabi olduğundan gerçi bu haftanın eyyam-ı ahirinde biraz tenzil etmiş ise de terakkiye meyl-i kavisi olmak hasebiyle birkaç saatler zarfında terakki etmekte olduğu misalli geçenlerde Fransa'dan gelen bir zevatın vapurdan çıkar çıkmaz dört yüz bin esham mübaya eylediği haberi duyulmuş olduğunun üzerine esham-ı mezburaya derhal hayli fırlamış ve hatta o zevatın vürusu anda Devlet-i Aliyye ile bazı istikrazat akti ve kuponların tediyesine dair bazı mukaveleye girişeceği ve emsali sözler ... eylemiş olmak cihetiyle konsolitiiler tarafından kaliteli esham-ı mübaya olunmuş ise de şayat-ı mezburanın bi-esas olduğu muhharen tebeyyün eylemiş ve işte bunun üzerine takriben kırk para kadar tenzil etmiş olduğu halde tedabir-i müttehizenin tesirat-ı hasenesi olarak esham-ı faiz-i atinin tediyesinde herkesin istihsal emniyet eylesmesinden naşi yine terakkiye başlayıp hal-i tedniyede kalmamıştır. Bir müddetten beri derkar olan borsanın ahval-i munkalibesi yavaş yavaş yoluna girmiş ve ruş-ı hale nazaran badema daha ziyade sırasına girerek terakkiyat-ı muntazıra hasıl olacağı kuvveye mamul ve akçenin fakat anından dolayı bu hafta borsanın yevm-i muhasebesinde rapor on paradan on iki paraya kadar olacağı melhuz bulunmuştur. Ahval-i ticariyeye gelince bu aralık poliçe fiyatı derecat-ı mütefavitede olup gerçi geçen hafta Pazartesi günü Londra için yüz yedi kuruş otuz para İngiliz lirası ve Fransa için yirmi üç frank kırk sentim hesabıyla poliçe verilmiş ise de andan sonra müşteri ziyade olup hayli poliçe alınmış olmak hesabıyla bu hafta fiyat-ı mezburaya Londra için yüz sekiz kuruş on para ve Fransa için yirmi üç frank elli beş sentime terakki eylemiştir.

İşbu bin sekiz yüz altmış altı sene-i miladiyesi şehir-i Temmuz-ı efrensi iptidasından nihayetine değin Bank-ı Osmaninin vukuu bulan makbuzat ve medfuatını mebin cetveldir.”

Makbuzat

	Para	Kuruş
Reisül-Mal	00	445500 000
Dersaadette mütedavil banka evrak-ı naktiyesi	00	11200
Şubelerin tedavülde bulunan evrak-ı naktiyesi	00	1292884
Tediye olunacak tediye bedelleri	35	41241176
Hesap-ı cari mucebince hazine-i celiledem mahuzat	39	54323628
Muhasebat-ı cariye-i muhtelif mucepince keza	26	89790927
Meyad-ı muayene ile emanet	19	7755587
Nukud-ı ihtiyatiye	29	6464966
Ashap-ı hisseye verilecek hisse-i temettü	00	3406069
Makbuzat-ı mütenevvia	37	15328990
	25	665115931

Medfuat

	Para	Kuruş
Henüz talep olunmamış hisse taksitlerinden matlub	00	226180535
Dersaadet sandığında nukud-ı mevcut	14	718446869
Şubeler sandıklarına keza	34	16960729
Senedat-ı mevcuta bedelleri	23	160724441
Hesap-ı cari mucebince hazine-i celileden matlub	02	2037665
Muhasebat-ı cariye-i muhtelif mucebince matlubat	29	109724267
Emtia ve esham üzerine mebalig-i mukaraza	01	04192457
Emval-i menkule ve gayr-i menkule	27	1785518
Medfuat-ı mütenevvia	15	3288447
	25	665115931

İşbu defterlere mutabık olmağla tasdik olundu.

İmza

Jilberston Marikidi Polok

“İngilterenin Hülasa-i Muamelat-ı Ticariyesi 1866”

İşbu sekiz yüz altmışaltı senesinde İngiltere'nin vukuu bulan muamelat-ı ticariyesi üç sene muktemanına nazaran tarih-i ticaret ve sınaatında görülmedik bir dereceye reside olup hatta bundan evvel eyyam-ı müsaide ad olunan seneler muamelatından yedide bir kesp-i terakki etmiş olduğu tanzim olunan resmi cetvellerden müsteban olmuştur. Şöyle ki

geçen sekiz ay zarfında İngiltere'nin ihracatı bin sekiz yüz altmış dört senesinin sekiz aylık ihracatından on altı buçuk milyon ve yedi aylık ithalatı sene-i mezburanın ol-miktar müddet içinde zuhura gelen ithalatından on altı milyon lira ziyade görülmüştür.

“Geçen Seneler Zarfında Vukuu Bulan Muamelat-ı Ticariyenin Cetvelidir”

Yedi Aylık İthalatı	Sene	Sekiz Aylık İhracatı	Sene
İngiltere Lirası		İngiltere Lirası	
119068429	1864	108716219	1864
94305065	1865	102400696	1865
102400696	1866	102400696	1866

Cetvel-i mezkura nazaran malum olacağı üzere haliye-i müstesna olarak sair senelerden en müsait olan bin sekiz yüz altmış dört senesi ihracatça yüzde on iki ve ithalatça yüzde on üç fazla olup geçen şehr-i mayıstan ağustosun on beşine kadar aled-devam umur-ı ticariye düçar-ı sekte olmasıyla beraberine sene-i haliye-i muamelat-ı ticariyesinin ol-dereceye reside olması doğrusu şayan-ı taaccüp olduğu hüveyda işbu terakkiyenin sebep ve hikmeti dahi hemen yalnız pamuk ticaretidir dense becadır. Çünkü bin sekiz yüz altmış dört senesi sekiz aylık imalat-ı kutniyenin ihracatı otuz yedi milyon sekiz yüz doksan dokuz bin sekiz yüz altmış dokuz ve bin sekiz yüz altmış beş senesinde otuz beş milyon yedi yüz altmış beş bin altı yüz kırk dokuz liraya baliğ olduğu halde bu sene muamelat-ı mezburanın sekiz aylık ihracatı kırk dokuz milyon beş yüz seksen sekiz bin iki yüz yetmiş dört liraya reside olmuştur. İmalat-ı kutniyenin kıymeti lede'l-tenzil İngiltere'nin ihracat-ı sairesine sekiz aylık olmak üzere 1864 senesinde yetmiş milyon sekiz yüz yirmi bin üç yüz elli bin ve 1865 senesinde yetmiş beş milyon altı yüz yetmiş yedi bin beş kırk altı liraya çıkmıştır. Balada zikr olunduğu üzere İngiltere Devleti'nin sene-i haliye ihracatı bin sekiz yüz altmış dört senesi ihracatından on altı buçuk milyon lira yani yüzde on beş ziyade ise de malat-ı kutniye ihracatı altmış dört senesi ihracat-ı kutniyesinden hemen beş milyon lira yani yüzde dört fazla vukuu bulmuştur. Bundan başka İngiltere ihracatının bir şubesi dahi imal olunmamış pamuk olup bundan dahi sene-i

hazıra esnasında geçen iki seneden yedi yüz bin İngiliz kantarı ziyade ihraç olunmuş ve miktar-ı mezkurun yüz kırk dirhemden ibaret olan bir librenin kıymeti on beş pens vaz fiyat olunduğu halde beş milyon liraya baliğ olur. İthalata gelince bu babda lan terakki dahi pamuk ticaretinden ve birde İngiltere’de fiktan-ı mahsule mebni külliyatlı hınta ithal olunmasından neşet etmiş ve gayr-ı mamul pamuğun ithalatı bin sekiz yüz altmış dört senesinde kırk dört milyon üç yüz doksan iki bin yedi yüz on altı ve bin sekiz yüz almış beş senesinde yirmi dört milyon beş yüz otuz dört bin sekiz yüz seksen dokuz liraya ve hınta ithalatı dahi 1864 senesinde on milyon beş yüz on sekiz bin altı yüz otuz sekiz ve 1865 senesinde dokuz milyon üç yüz yirmi üç bin beş yüz elli dört lira kıymetinde iken bu sene on altı milyon doksan iki bin yüz altmış sekiz liraya baliğ olmuştur. Pamuk ve hınta müstesna olarak 1864 senesinin yedi aylık ithalat-ı sairesi altmış dört milyon yüz elli yedi bin yetmiş beş ve 1865 senesinde altmış milyon dört yüz kırk altı bin alt yüz altmış dokuz ve 1866 senesinin kezalik yedi aylık altmış beş milyon iki yüz dokuz bin dört yüz otuz beş liraya reside olmuştur.

İlanat-ı Resmîye

Bundan aktem izhar-ı iflas etmiş olan ve bir takım kesân ile münazaları zuhur eden Kuryan Mikail ve şürekası kumpanyasının mesalih-i iflasiye ve bil-cümle hususat-ı sairesi lede’l-ruya ashap-ı matlub tarafından bi’l-muvaffaka bu kere lazım gelen raportosu derdest tanzim bulunduğundan mezkur kumpanyadan rehinli ve rehinsiz her kimin alacağı var ise işbu tarihten nihayet on bir güne kadar Galata’da Yorgancı sokağında numero 10 Tangarzade Pozanat Efendi mağazasında birinci meclis-i ticaret emriyle akd olunan komisyon mahsusuna müracaat ile alacaklarını ispat eylemeleri ve müddet-i mezkuradan sonra zuhur eden olur ise alacaklı nazarıyla bakılmayacağını bilmeleri için son defa olarak ilan olunur.

Teşrin-i Evvel 22

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fikra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:41 Recep:2 Sene:1283 “Cumartesi” Teşrin-i Evvel-i Rumi:29 Teşrin-i Sani-i
Efrenç:10

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucibince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağ otuz kuruştur.

Terakki-i vesail ilim ve maarifat ve esbap-ı ticaret ve sınaat için bazı cemiyet-i hayriyenin teşkili ne derecelerde elzem ve bu makule tedabirin ıslah-ı ahval-i memleket ve husul-i servet-i milliyeye fevaid-i azimiyesi olduğu memalik-i Avrupa'da meydanda olan emsali delaletiyle malum olduğundan şu sırada sarf-ı himmet ne mertebelerde idüğü takvimin geçen nüshalarında beyan ve işaret olunmuştu. muhasenat asriye-yi hazret-i padişahi cümle-i cemilesinden olmak üzere erbap-ı hamiyet ve hayr-ı hevahan memlekette bazı zevatın semere-i himmet olarak bu kere Dersaadet'te “Cemiyet-i Amerlperver” namıyla bir heyet teşkil eylemiş olduğu mae'l-memnuniye istihbar olunmuş

ve cemiyet-i mezkuranın esas vazifesiyle vukuu bulacak muamelatına dair olan nizamname görülmüş olduğundan bi'l-kemal mahzuziyet bazı fıkralarının imasına müsaraat olunmuştur. Şöyle ki cemiyet-i mezburanın esas vazifesi hangi millet ve tebaadan olur ise olsun ve gerek zükur ve gerek nasdan bulunsun işsiz kalıp cemiyete müracaat eden kimselere muktedir olduğu mertebe nakten veya madde-i sermaye ve icabına göre iş verip o makuleleri boşa bırakmaktan ibarettir. Cemiyet-i mezburanın heyet-i idaresi müsellemler ve gayr-i müsellemler zevattan bir reis ve iki muavin ve bir müşavir ve bir katip-i umumi ve bir katip-i hususi ve bir ahz ve ita katipi ve bir istida kâtibi ve bir muhasip ile bir sandık eminininden mürekkebe olacaktır. Cemiyet-i mezkuraya şehriye on kuruş aylık verdiği halde zükur ve anasdan on yedi yaşından yukarı herkes kabul olunacak ve azadelerden on iki yaşında olanlar dahi kabul olunur ise de on yedi yaşına kadar sahib-i rey olmayacaktır. Azadan iki üç ve daha ziyade aylık veren olur ise kabz olunup cemiyetin muceb-i memnuniyeti olarak teşekkür edilecektir. Heyet-i idare haftada bir defa müzakereat-ı mukteziyede bulunacak ve her ayın ilk pazar günü cemiyet-i umumiye akt olunup icabat-ı ahval mevki-i müzakereye konacak ve lede'l-hace ayda bir defa daha akt-ı meclis caiz olacaktır. Mecliste müzakere Türkçe ve Rumca ve Fransızca lisanlarıyla olacak ve şayet lisan-ı mezkuradan gayrı bir lisan ile beyan-ı efkâr edecek aza olur ise katiplerden birisi ifadat-ı vakıayı tercüme ederek heyet-i cemiyete tefhim eyleyecektir. Heyet-i idare beher sene şehir-i Nisanın ilk pazar günü akd olunacak meclis-i umumide sıra verilecek miktar-ı iraye nazaran ittifak ve ekseriyet ile tebdil ve bakiyeden intihap ve tayin olunacaktır. Cemiyet-i mezburanın nizam-ı dahiliyesinin başlıcaları bundan ibaret olup muamelatı bahsine gelince balada muharrer olduğu üzere her kim ve hangi sınıftan olur ise olsun cemiyete müracaat eden kimselere nakten veya maddeten muavenat ederek ve her ne suretle ise iş bularak bu makuleleri boş bırakmayacaktır. Yani esnafdan olupta alat-ı mukteziyesi olmadığından işleyemeyenlere edevat-ı lazıme ita ederek ve ehl-i huruftan bi-kudret olanlara sanatlarına göre icab eden sermaye ve eşya vererek amele ve emsali kimselerden işsiz kalanlara hallerine göre birer iş bulacak ve fukara çocuklarına iktiza eden sanat ve hurufat tahsil ettirilmesi çaresine bakacak ve bunlardan sanat bilen olur ise mevat-ı lazıme verip işletecek velhasıl ber-vech-i muharrer işsizlere muavenat ederek boş gezmek ve beyhude dolaşmak gibi ahvali def edecektir. Cemiyetin bir maksadı dahi işsizlik ve kudretsizlik bahanesiyle zel-i sual irtikaribe vakit bırakmamak olduğu gibi kesp-

i tevsi ettikçe ileride cemiyet-i insaniyeye lazım gelen şeylerin suret-i imaline mahsus bazı usul-i talimiyesini meydana koyup iktiza edenlere öğretecektir. Cemiyet-i mezkuranın vezaif-i müterettibesnin tamamen icrasına mübaşeratı hayli akçeye mütevakkıf olduğundan şimdilik mah-be-mah hasıl olacak akçenin nasfı ber-vech-i muharrer muhtaç olan kimseler için istimal olunarak nusuf-ı diğeri alıkonulacak ve bu usul cemiyetin sermayesi bin liraya resid oluncaya kadar cari olup andan sonra sermaye-i mevcut kamilen istimal ve şayet bir sene zarfında bin lira hasıl olmaz ise bi'l-müzakere ana göre icabı icra edilecektir. Cemiyetin ber-vech-i mebsut muhtaç olanlara vereceği akçe veya eşyanın miktarı bin kuruş müteceviz olamayacaktır. Cemiyet kimseye bir akçe terk ve heba etmeğe muktedir olamayıp vereceği akçe icaba göre vade-i münasebe ve kefalet ile ita edilecek ve vadesi hitamında verilen akçe alınacak ve teva alınmadığı halde kefillerden tahsil olunacaktır. Akçe talebine dair bir taraftan istida vukuunda sahib-i istidanın hal ve keyfiyeti erbab-ı vukuftan tahkik olunduktan ve ne miktar akçe ve ne miktar vade verilmesi münasip olduğu anlar tarafından ihbar ve tahdid kılından sonra akçe verilecektir. Cemiyetin yarım ay şeklinde bir mühr-i mahsus olup etrafında “Dersaadet’te Cemiyet-i Amelperver” muharrir ve ortasında zanbur müsavvir olup bunun etrafında dahi “Adem-i Amel Haceldir” ibaresi mastur olacaktır.

Mütalaa

İşbu cemiyet esas şayan-ı dikkat ve muceb-i menfaat bir heyet olup vaz ve teşkiline himmet eden zevat doğrusu sezavar-ı tahsin olduğu ve bu babda erbab-ı hamiyet ve gayretin muavenat ve himmeti zuhur eder ise kesp-i tevsi ederek ileride enba-yı cinsimiz ve vatanımıza hüsn-i hizmeti meşhut olacağı kuvveyen memuldür. Nizamname-i mezburanın gerçi daha bazı teferruatı var ise de bit-tercüme badema aynen tab olunması mutasavvir olduğundan şimdilik bu kadarcıkla iktifa olunması münasip görülmüştür.

“Matbaaya Verilen Varakadır”

Sokakların gecelerde gazlarla tenvir maddesi tezyinat ve tanzimat-ı belediyenin en mutenesi olup ancak bu yolda vukuu bulacak mesarifat için daimi aidat tedariki lazımdır. Bu mesarifte sokakları gazlarla mezin olan her memlekette gazların nur ve ziyasıyla müsfit olanlar tarafından tesviye olunur. İşbu gaz mesarifi zahirde mesarif ise manide irattır. Çünkü ticaret cihetiyle terakki etmekte olan bir memleket gazlarla tezyin bulunduğu halde

orası erbab-ı seyahat ve ashap-ı ticarete ikametgah olur. Bir memlekette bu sınıf halkın ticareti başka cihette maksur olsa bile ihtiyaç-ı ruzmerresi memleket içinde tesviye olunacağından o memleketin ahz ve itasını artırıp ahali-i memleket bundan istifade eder. Bundan başka sokakların aydınlığı icra-yı sanat etmeğe müsait olarak beyhude geçmekte olan gecelerden bir çok zamanı ihtilas etmek mümkün olmasıyla bu suret ticarete başkaca menfaat bahş olur. Fener ve adam taşımakta ve fener ve mum tedarikinde alet-tevali görülmekte olan ihtiyacın indifai ve umur-ı zabıtça derkar bulunan fevaidi hiçe sayılsa bile yukarıda şerh olunan gaz fenerlerinin lüzum-ı sahihini ispata kafidir. Rusçuk'ta daire-i belediye tarafından pek çok yollar tanzim ve kaldırımlar inşa olunmuş ve tanzimat ve tanzifat için pek çok şeyler meydana getirilmiş ise de gaz fenerleri irad daimi tedarigi mütalaasıyla şimdiye kadar hal-i sabıktan bir kadem ileri gidememiştir. Memleketimiz ilerledikçe gaz fenerlerinin lüzumu cümle tarafından ale't-tedariç tasdik olunmakta bulunmayan ileride üç yüz elliye iblağ olunmak üzere şimdiki halde mevcut olan elli fenerin yüz elliye iblağ için daire-i mezkura tarafından teşebbüs-ı lazımeğe iptidar kılındığı reside-i sem-i memnuniyet olmağla dairin bu maddeyi daha ziyade nevsi-i muvaffakiyeti arzu olunur.

(Tuna)

Mütalaa

Bir şehirde gazın vücudu iktisap alim ... ne mertebelerde faide bahş ise hemen bazı derecelerde ol-derecelerde fevaid-i adideyi mudi olduğu gayr-i menkûr ve İstanbul gibi şehri şehyarın şu faideden mahrum olması hakikat-i cay teessüf olduğu emri ebherdir. Muktemleri bazı zevatin eser-i himmet ve teşvikiyle sokaklarda fener eşal olunmuş ve gerçi bu suretin aynen devamda ru-nema olamayacağı bir alamet olduğuna zehap olunup hakikat-i mucib ... şükranıyet olmuş olduğu halde az vakitte emri ber-aks olmasından dolayı müteessif kalınmıştır. Şu gaz keyfiyeti ve haleti bir çok mesarife muhtaç zan olunmakta ise de bu zehap-ı karin sevap değildir. Misalen Dersaadet mahlutu gaz talep edecek ve halk bunun fevaid-i meşhutasını anlamak isteyecek olur ise bunun sur-ı icraibesini taahhüt edecek hayli kumpanyalar zuhur eder. Fakat üç beş haneli bir mahalde adi bir esnaf bile idare edemeyip dükkan açamayacağı gibi teklifat-ı külliyeye muhtaç olan öyle bir maksad birkaç kimsenin talebiyle hasıl olamaz. Malumdur ki bir işin hissedarı ne

kadar çok olur ise beherine nisbetle sarfi ol-kadar cüzi olur ve gazın mesarifat-ı mukteziyesine iştirak dahi çok yerlerde münteşir olmasından ibaret olup kenar ve köşelerde kadar olmaz ise bile başlıca caddeler ve cemiyetli yerlere şai gazın pertev-suz olması lazım gelir. Yani gazın sarfiyatı çoğaldıkça mesarifi az olur. Ziynet-i memalik ve intizam az ki mesalikce şehir-i tagayyür-i afak olan Avrupa'nın şu ahvali bir nevi mevhub-e-i heya yani hasise-i tabiye olmayıp men-tarafa mahzur olduğu akl ve fetanet emerisiyle ebna-yı ademin çalışıp meydana getirdiği şeylerden ibarettir. Bu hisse vaktiyle anlarda öyle şeylerden mahrum idiler. Hatta mervidir ki sokakların tenviri iptida -i safhadır. Ne tasvir olunduğunda Paris'te geceleri sokaklara fener konması emr olunmuş ve halk yalnız fener koymak ... iktifa etmiş olduğundan ferdası murat yalnız fenerlerin ve zai olmayıp mum dikilmek lazım geleceği ilan olunmuş olduğu halde vakıa-i fenerlere mum dikilmiş ise de eşal olunamadığından yakalanması dahi emr olunarak ... hal üçüncü tembiye üzerine herkes mumları yakmıştır. Bu rivayeti imadan maksad hakikat-i halde böyle olmuş demek olmayıp fakat vaktiyle her bir memalik eser-i ümrani ve maariften biri idi ise de fevaid-i ulûm ve medeniyet ve menafi-i sinai ve abadan-ı memleketi hangi millet daha evvel fark ve temyiz etmiş ise bugün ki dün birinci derecede servet ve iktidar ve güne gün satvet ve yesar-ı sahip ol-millet olduğu müstağni-i işaret ve bu makule şeylerde ise ahali-i memleket ve hayr-ı hevahan milletin dahi mesai-i cemilesi muktezi olduğu Avrupa ahalisinin usul-i müttehizlerini mütalaa ile rehin rütbe-i bedahattir. Hülasa-i kelim sahib-i varakanın ifadesi pek baha olarak iki baştan ihtira zahmetini çekmeğe hacet olmayıp fevaid-i adidesi meydanda bulunan gaz ve emsali şeylerin gerek Dersaadet ve gerek taşralarda vücuda getirilmesi hakkında himem-i mukteziyenin bezli intizar olunur.

Varna'dan Rusçuk'a kadar temdit ve inşası reside-i hüsn-i hitam olduğu bundan muktem takvimimizde beyan olunan demir yol geçen Çarşamba günü küşat olunarak yolcu ve eşya nakline başlanmış olduğu ve arabalar sabahları saat üçte hareket eylemekte idüğü varid olan telgrafnameden müstefat olmuştur.

“Hülasa-i Muamelat-ı Borsa”

Bu hafta esham fiyatı geçen haftanın muamelat-ı borsa hülasesinde beyan olunan dereceden cüzi fark etmiş ise de nihayet bugün yine ol-derecelerde kalmıştır. Gerçi borsaya ziyadece gelenler olmuş ve muktemleri bir aralık muamelattan ... istiğna edenlerden çoğu

yine o yollara dökülmeğe başlamış iseler de ... fiyat- mezkuraya inkilabat gelmiştir. Vakıa o makulelerin borsaya bizzat avdet ve muamelat-ı aleniyyeye mübaşeratları meşhut olmayıp mübayacı ve vasıtaları marifetiyle ahz ve ita etmekte iseler de borsada suret-i cereyan bey ve şeradan anların bi'l-vasıta pazar borsaya geldikleri anlaşılmaktadır. Borsaca zuhura gelmekte olan inkilabat-ı cüziyyeye sebep dahi vaktini bilen ve borsanın haline göre davranın kimselerin muamelatından yani bir takım aracifin neşriyle işğal olduğu esnada hemen muameleye girişip havadis-i münteşirenin adem-i sıhhati tebeyyün edinceye kadar bazı arada istifade edenlerin işgüzarlıklarından ibarettir. Borsa halkının efkar-ı hazırasına ve ruş-ı hale nazaran esham fiyatı gelecek Kanun-ı Sani kuponunun tediyesine kadar hemen derece-i hazırada kalıp pek de tagayyür etmeyeceği ve zikr olunan kupon tediye olunduktan ve keyfiyet-i tediyesi borsa halkınca anlaşıldıktan sonra esham fiyatının derece-i matlubeye vasıl olacağı istidlal olunuyor. Geçen hūlasalarda beyan olduğu üzere açık muamelatın tehlikesi meçhul ve pey ile ahz ve itanın zararı ise mahdud olduğundan ve birde bu aralık borsada inkilabat-ı matlube olmayıp ileride bazı mertebe mütegayyir olarak iktisap-ı menfaat olunacağı amit olunmakta olduğundan şu günlerde konsoliteçilerin açık ahz ve itaları cūzi olup pey ile muameleleri ise ziyadecedir. İstilanç fiyatı sekiz gün vadeli on bin konsolit için seksen lira ve bir gün vadeli ol-miktar esham için otuz iki lira ve bir ay vadeli beş bin esham için seksen beş liradan ibarettir.

“Esrarın Fiyat-ı Hazırasına Mebin Cetveldir”

	Kilo	Kuruş	Paradan	Kuruş	Paraya
Azakın Koloz Hıntası	00	34	00	36	20
Beserabya'nın Keza	00	31	20	33	00
Kilisin Keza	00	28	00	29	20
Köstence'nin Keza	00	28	00	29	20
Balçığın Keza	00	27	20	30	00

İbrail'in Güzelce Hintası	00	25	00	28	20
Kilis'in Keza	00	27	00	30	00
Burgaz'ın Keza	00	28	20	29	20
Varna'nın Keza	00	28	00	30	00
Balçık'ın Keza	00	28	00	29	00
Azak'ın Yirke Hintası	00	31	20	34	00
İsmail'in Keza	00	29	20	30	20
Tuna'nın Kokorozu	00	16	00	17	00
Rumili'nin Keza	00	14	20	15	00
Anadolu'nun Keza	00	00	00	14	14
Tuna Şairi	00	13	00	13	20
Rumili'nin Keza	00	14	00	14	20

“Takriben Mevcut Ambar”

Kilo

Koloz Hinta	150000
Güzelce Hinta	250000
Kokoroz	7000
Şiir	25000

Geçenlerde ki buralarda İsmail Ağa nam kimsenin bir kıtaa sefinesi İzmit Körfezinde kazazede olup süvarisi Halil Kapudan ve sekiz taifesiyle bir yolcu gaib ve telef olmuş ve Baritanlı Memiş Oğlunun kereste humulesi bir kıta sefinesi Karaburun'da düçar-ı kaza olarak derununda bulunan on iki kişiden altısı ve süvarisi Mehmed Kapudan tahlis-i can etmiş ve on kapanlı Mehmed Efendi'nin şiir humulesiyle Balçıktan eglmekte olan sefinesi dahi Karadeniz sevhilinde Kilyos karibinde gark olup içinde bulunanlardan beş kişisi telef ve altısı istihsal kariban eylemiş oldukları istihbar olunmuştur.

Amerika'da hırfet ve sınaat ve asl-ı derece-i nihayet olup erbap-ı maarif gün be gün muhtaraat güne gün ile hayret bahş akval rabia meskun olmakta oldukları gibi Amerika hüner ve ranından Mösyö Asyek tarafından bir nevi makineli at icat olunmuş idüğü gazetelerde görülmüştür. Esb-i mezkur bayağı at şeklinde ve karnında bir anahtar olup rakip olan kimse ayağıyla müftehana dokunduğu gibi makineler işlemeğe ve at dahi harekete başlayıp ve tırıs veya rahvan velhasıl ne suretle taleb olunur ise ol-vechle refter edip ve yürüdükçe kulaklarını dikip gözler ile kuyruğunu dahi tahrik ile ara sıra kesp-i tecdi gibi kaşındığından ve tatlı ve deniz sularında yüzmek gibi her bir hareketi icra edebildiğinden hemen kesp-i revahtan fark olunmayıp anın makamına kain olur imiş. Fakat şu atın yalnız makineleri dokuz bin yedi yüz riyal mesarif ile meydana gelmiş ise de mürur-ı zaman ile tehvin-i mesarif amit ve zikr olunan kesp-i muhteri hulul edecek bin sekiz yüz altmış yedi senesinde Paris'te küşadı müsemem olan sergi-i umumiye vaz olunacak olduğundan muhterin mazhar-ı ... ve afrin olacağı memul olunuyor. Bu rivayet-i vakıa akle beyit görünür ise de sahih-i farz olunduğu halde kesp-i mezkur-ı tabi hayvan yerini tutulmasıyla beraber arpa ve ot ve saman gibi şeylere hacet kalmayıp malik olan

kimsenin ahlafından ahlafına intikal eder. Bir malik daimi hükmünde olacağı cihetle doğrusu bunun muhtarat-ı mühim ve nadideden ad edileceği azade-i tarif ve işardır.

Mizan-ı baran hakkında beyan sekiz yüz on yedi sene-i miladiyesinden beri icra olunmakta olan tahkikat üzerine istihsal olunan malumatın semeresi olmak üzere şehir-i mezkurda senevi nüzul eden meyahın miktarı ali-vechü'l-sihha tebeyyün olunmakta olup şu netice-i hasene dahi mütesaviyetü'l-cesame iki tabak vasıtasıyla husule gelmiştir. Bu tabakların biri rest-hane-i mezbur havalisinde ve diğeri dahi havleden yirmi yedi metre irtifaında mevzuudur. Bu suretle Paris şehrinde senevi had ve sat üzere eli üç santimetrelik yani bi-hare inkılâp ve bir tarafa cereyan etmeyip ruy-ı zeminde tecemmü edecek olsa zirai-i Osmaniye'nin altı rabi irtifa edecek derece sev-i nüzul edip adi yağmurlu senelerde eyyam-ı baranın adedi yüz otuz altıya reside olduğu tahkik olunmuştur. Bin sekiz yüz on yedi senesinden evvel tanzim olunan tahkikat-ı resdiye defterlerinde 1691 senesi Kanun-ı Sanisinde ve 1725 senesi Şubatında ve 1810 senesi Kanun-ı Sanisinde üç defa olarak birer mah ale'd-devam nüzul eden fevkalade baran-ı birun az husule mizan olduğu mesturdur. Şehir-i mezkurda nüzul eden baranın miktarına nisbetle kerre-i arzın başlıca kıtaalarında senevi nazıl olan meyahın miktarı ber-vech-i ati beyan olunur. Şöyle ki Londra'da elli üç ve Amerika'da kain "Sanid ve Menfoda" üç yüz sekiz ve yeni Amerika'da vaki "Guva Dolob" ile "Portoriko'da" yetmiş beş ve "Petersburg'da" kırk altı ve İsviçre'de vaki "Upsal'da" kırk üç "Napoli'de" doksan beş ve Venedik'te seksen bir santimetre sev-i nüzul etmekte olduğuna nazaran kıtaat-ı harrede daima kıtaat barideden daha ziyade yağmur yağdığı ve tahkikat-ı mezkura mucebince Paris şehrinde yazın mevsim-i şitada daha kesret üzere baran nüzul edip Haziran ve Temmuz ile Ağustos illerinde yağın yağmur suyunun miktarı baki dokuz aydaki yağmurun miktarını mütecaviz olduğu ve ekseriyen enhar-ı mevsim-i şita ile sevk-i baharda ... etmesinin sebep ve hikmeti dahi havaya suud eden baharın eyyam-ı harrede ziyade ve eyyam-ı baride de pek az olmasından neşet eylediği anlaşılmıştır.

Nivyork'tan yazdıklarına göre bu aralık Amerika ile Avrupa arasında üç suretle telgraf hattının temdidi hakkında bazı tasvirat meydana gelmiştir. Sur-ı mezkuranın biri Amerika'da vaki "Monreo" nam kaleye muhazi İngiltere'de vaki "Sen Şarl" burnundan "Bermod" ve "Akvers" tarikleriyle "Lizbon'a" temdit olunacak olup bunda üç bin iki yüz yirmi yedi mil ve ikincisi İngiltere'de vaki "Falsoç" nam mahalden zikr olunan "Akvers"

tarikiyle Yeni İskoçya'da kain "Halifaks" şehrine isal olunup şu tarikte iki bin beş yüz mil ve üçüncüsü İskoçya sevhilinde "Fervye" adaları ve Kanada tarikiyle "İzlanda" ve "Labrador" kıtasına tevsil edilip bu yolda bin dokuz yüz elli mil bad-ı mesafe olacaktır. Sur-ı mezburanın icrasını deruhde eden kumpanyalar teşkil ederek biri Nivyork'ta ve Amerika Bahr-i Atlantik Telgraf Kumpanyası namında olup sermayesi on milyon İngiliz lirasından ibarettir. Sermayesi altı milyon liradır. Dördüncüsü Amerika-yı Cenubi Telgraf Kumpanyası namında ve keزالik İngiltere'de teşkil eylemiştir. Bunlardan birinci kumpanya tarafından "Yezof" kari çelikten ve üzeri bakır kablo teller istimal olunacağı zan olunmakta olduğu gibi ikincisi dahi mevsim-i ... ihtira akirdesi olup mezkur beyz ... telin aksi olarak bakırdan mamul ve üzeri çelik teller ile kablo ve bunun üstü dahi katranlı bez ile sarılı ve serçe parmağı kalınlığında olan yeni tel kullanılacağı söylenmektedir. Tasvirat-ı imezkura kuvveden fiile çıktığı halde Avrupa ve Amerika beyinde tatlı ihbar ziyadesiyle kesp-i sürat ve suhulet edeceği misalli telgraf ücretinde dahi husulü ehveniyetle elyevm ücret-i mezkura beher kalem için bir lira ise de ol-vakit yarım altına tenzil edip on kelimedenden ibaret olacak bir mektubun ücret-i nakliyesi yirmi altı franga tecavüz etmeyeceği memul olunur.

Fransa Devleti canibinden bade'l-tanzim tab ve neşr olunan sene-i haliye sekiz aylık gümrük cetvellerine nazaran gerek ihracat ve gerek ithalatça terakkiyat-ı kamile nümudar olmuş ve müddet-i mezkura zarfında ithal olunan emtianın miktar-ı kıymeti yetmiş sekiz milyon iki yüz kırk bin İngiliz lirasına baliğ olup geçen senenin yine o müddet içinde vuku bulan ithalatından on milyon altı yüz kırk bin lira fazla zuhur eylemiştir. Sene-i haliye sekiz aylık Fransa ihracatı altmış milyon iki yüz yirmi altı bin dokuz yüz yirmi İngiliz lirasına reside olarak 1861 ve 1862 ve 1863 senelerinin cetvellerine tatbik olundukta fark-ı azim görünüp geçen sene sekiz aylık ihracatı üzerine on iki milyon altı yüz seksen iki bin İngiliz lirası fazla zuhur eylemiştir. Tüccara verilmesi mukannen olan atbe vesair akçeler bade'l-tenzil rüsumat ve gümrük idareleri on dokuz milyon altı yüz beş bin sekiz yüz kırk İngiliz lirasını tahsil etmiş ve geçen senenin müddet-i mezkura tahsilatından bir milyon sekiz yüz bin lira ziyade alınmış olduğu anlaşılmıştır.

Amerika ... bir zat suların derinliğini ol-... mahsus "Barometre" namıyla bir nev meyzan-ı ihtira etmiş ve meyzan-ı mezkur kilo gibi müdevver ve üzerinde mizanü'l-hararede olduğu gibi işaret mevzu bulunmuş olduğundan amik-i bahara kesp-i itla murat

olunduğu halde meyzan-ı mezkur denize inildiği ve kaar-ı deryaya indiği anda yine yukarı çıkıp işaret mevzuu tadad olunarak derece-i amik malum olacağı ve bunun icra-yı tecrübesiyle muhsenat-ı tebeyyün eylemiş olduğu cihetle ashap-ı sefain istimal eylemekte oldukları evrak-ı havadiste görölmüş ve filhakika şu suret-i eyyap ve bir takım teklifat ile amik-i deryanın tahkiki zahmetlerinden kurtulmasını müstelzim bulunmuştur.



“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fikra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:42 Recep:9 Sene:1283 “Cumartesi” Teşrin-i Sani-i Rumi:5 Teşrin-i Sani-i

Efrensi:17

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucebince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağ otuz kuruştur.

Erbabına malumdur ki menba-i ticaret olan ve limanı bulunan bütün şehirlerde sevahilin tanzim ve tesviyesi ehem-i mühimmeden maduttur. Çünkü terakki -i umur-ı ticariyenin bir liman kenarının kesp-i tevsi ve imtidadıyla hüsn-i intizamına cihhet-i irtibatıye-i şedidesi mucez ve medar memalik-i Avrupa'nın sevahili-i bahr ve enharında bulunan şehirlerde tehmil ve tahliye-i emval-i zahmetlerinin teshili zımmında tanzimi sevahile hükümet-i mahalliye'nin derece-i himem-i mütevelliyesiyle ehil ve erbaptan kimseleri ur-ı münasebede intizam-ı sevahili hakkında olan rey ve efkarlarının istitlatında mertebe-i gayret-i daimiyesi müstağni-i tariftir. Bu babda uzun uzadı basit kelama hacet

görülmeyeceği gibi emsalini göstermek teklifine kıyam etmeğe dahi ihtiyaç olmadığı derkar ve bi'l-farz makarr-ı ticaret olan “Sothemston” ve “Liverpool” ve “Garayet Gormasi” ve “Marsilya” ve “Bordo” ve “Harve” şehirlerine seyahat eden ve limanları manzur çeşm-i vakit ve hayretleri olanlara ayan olduğu üzere intizam-ı sevhilin umur-ı ticariyeye derece-i faidesiyle bunun servet-i umumiyyeye olan tesirat-ı hasenesi ne kabil tadat ve eşardır. Kenar-ı deryanın adem-i intizamından dolayı meydana gelmekte olan mesarifat beyhude malum ve bunun esbabı erbab-ı basiret indinde meczum olduğundan ol-davide dahi tafsil-i makale hacet görülemeyip şu kadar ki Haliç Dersaadet sevhilinin intizamı derece-i kafiyyede olmaması cihetle bu babda bazı mütalaatın beyanına iptidar olunur. Şöyle ki Dersaadet ve civarı sevhilinin tanzim ve tesviyesi ehem ve bu madde Dersaadet ve bilcümle Memalik-i Mahrusa'nın mesalih-i ticariyesinin esbab-ı terakkiyat ve vesail husul-i hayatı demek olduğundan taraf-ı sairenin intizamından aktemdir. Hatta kerre-i arzda birinci nazar ile manzur ve misli ne meşhut olan Haliç Dersaadet'de umur-ı ticariyeye mahsus o makule eser-i mefkut olarak nakl-i emval ve iskal umur-ı ekseriyen bir takım sandal ve muaveneler vasıtasıyla icra olunmakta ve bunlar dahi bir takım kimselerin el emekleri ile husule gelmekte oldukları misalli kenarlarda bir güne karakollar olmadığından istenilen yerde tahliye-i emval olunabileceğine nazaran Haliç İstanbul sevhili adeta umumen nakl ve ihraç-ı emvaline mahsus iskele gibidir. Hatta İstanbul'un suruna azaf-ı nazar olundukta mürur zaman ile hariç sur tutularak şimdiye kadar arzen Halic'in sekizde biri gayb olduğu bi'l-suhule malum olur. El-hasıl ahval-i sevhili Dersaadet şedid-i intizamiye muhtaç ve bu suret mütalaa bi-faide olmayıp ne derece ehem olduğunu Memalik-i Mahrusa'nın kesp-i mamuriyet ve abadanı etmesini arzu eden hayr-i hevahan indinde müsellemdir. Sevhil-i Halic Dersaadet tanzim ve huruç ve duhul olunacak başlıca caddeler tesviye olunmazdan evvel tarik-i sairenin intizamına gayretten husulü maksad pekte amit olunamaz. Ezcümle köprülerin mevazi-i hazıraları münasip ve mahal-i saireye nakli gayr-i kabil olduğu denemeyeceği misalli ileride şimdiki caddeler nerelere müntakil olup pazar-ı ticaret hangi mahallerde kurulacağı meçhuldür. Bugün yapıp mesarif-i külliye ile meydana gelen bazı ebniyelerin yarın umur-ı ticaret mevaki-i saireye intikal etmesiyle eski şerifi kalmayacağı velhasıl sevhil-i bahr-i kesp-i intizam etmedikçe ve her caddenin mevki ve mahali tayin eylemedikçe bazı esbap-ı zuhur ile tarik-i mevcuda muvakkâen tebdil edebileceğinden daimi nazar ile bakılamayacağı akıllara gelmez

şeylerden değildir. O makule tanzimat ve ıslahat dahilene ve haricen şehirlerin terakki saadet ahvalini muceb ve mülkçe ve halkça fevaid-i adideye müstevcip olacağına nazaran sevahili-i Haliç ber-vech-i matlup tesviye ve tanzim olunarak elyevm şurada burada parekende demir yollar üzerinde bulunan gemiler güzel surette yapılmış kenarlara yanaşıp bağlanmış olmak ve bila vasıta ihmal ve iskalini alıp çıkarmak gibi ahval-i haseneye Dersaadet sevahilinin hal-i hazırını tercih edecek kimse bulunamaz zan ederiz. Çünkü sevahili-i mezbura ol-surette tanzim olunduğu halde güzel güzel mağazalar ve emval-i ticariyeye mahsus binalar inşa olup gerek Dersaadet ve gerek Boğaziçi mahalleri arasında münasebat ve eyyap ve zehap daha ziyadeleşip her şey mazhar-ı teshilat bu suretle memleketimiz ileride hala ve muvakken gıpta ... olacağı hüveydadır. Hülasa-i makal-i sevahil-i mezburanın tanzim ve ıslahı elzem ve hükümet-i seniyye şunun derece-i elzem ve ihtiyacını ve payitaht-ı saltanatın keyfiyet-i mamuriyet ve saadeti bilcümle Memalik-i Mahrusa'nın muktema-i ümrani ve serveti olduğunu rana bildiği emr-i gayr-i müphem olmak hasebiyle saye-i muvaffakiyet vaye-i hazret-i padişahide sernema-yı meydan biruz olan bunca eser-i hayriyeye ilave-i faika olmak üzere Haliç Dersaadet kenarlarının ber-vech-i dil-hevah hüsn-i tanzim ve tesviyesiyle teshil-i muamelat-ı ticariyeye ve bu suretle de yeni baştan istikmal-i husul ebedani ve mamuriyet-i mülkiyeye sezavari-i inayet buyurulacağı azade-i iştibahdır.

Saye-i maarif vaye-i hazret-i padişahide Dersaadet ile Bilad-ı Selase'de kain mekatip-i rüştiye de tahsil-i maarif eylemekte bulunan şakirdanın beher sene icra olunduğu misalli bu sene-i mübareke de dahi mevsim imtihanları tekarrüb ederek bir muted mekatip-i mezkura şakirdanı takım takım mecas-ı maarife ceb ile imtihanlarının icrası derd-dest bulunmuştur. Mekatip-i mezkuraya devam edecek çocuklar beher sene Şevval-i şerif içinde alına geldiği misalli bu sene-i mübareke de dahi ol-vechle alınacağı mukarrer ve beyandan müstağni olduğu üzere sıbyan mektepleri işbu mekatip-i rüştiyenin adediyesi olduğundan eğerçi mekatip-i sıbyaniyenin dahi usul-i talimiyesine an be an dikkat ve nezaret kalınmakta ise de senin-i sabıkada müşahede olunduğu vechle sıbyan mekteplerinden rüştiyelere alınacak itfal içinde bazılarının radde-i tahsiliyeleri mekatip-i rüştiye için derece-i kafiyede bulunmadığına mebni bu misallilerin cami zamanda rüştiye mekteplerine alınması mümkün olamayacağı cihetle badezin dahi sıbyan mekteplerinden rüştiyeye alınacak şakirdanın bahe-mal dört defa hatm-i şerif eylemiş ve ilmihal ve tecvid risalelerini

okuyup öğrenmiş ve Türkçe yazıyı pürüzsüz okumağa mülken kesp eylemiş olanlarından intihab olunması bu defa karargir olmuş olduğu malum olarak herkes evladını ol-suretle okutturmağa gayret etmeleri lazım geleceğinin beyanına iptidar kılınmıştır.

Gelecek seksen üç senesinde müstakrazat-ı hariciye ve esham-ı umumiye faiz ve reisü'l-mal için tediyesi lazım gelen mübalağın suret-i tertibi hakkında verilen karar-ı aliyi mütezaman geçenlerde tab ve neşr olunan takvimimizde bu babda ettihaz buyurulan karşılıkların bir kısmı rüsumat emanet celilesi idaresinde bulunan gümrükler ile tuz ve duhhan ve harir rüsumu hasılatından sene-i merkume Martından Kanun-ı Evvel gayetine kadar şehriye ellışer bin keseden on mah zarfında Bank-ı Osmani-i Devlet-i Aliye'ye teslimi maker olan beş yüz bin kese olduğunu ilan etmiş eden zikr olunan beş yüz bin kesenin ol-vechle seksen üç senesi Mart hululünde şehriye ellışer bin kese olmak üzere muksatan teslimine beda olunarak Kanun-ı Evvel gayetine kadar kamilen banka-i mezkura verilip arkası alınması zımmında emanet-i meşarün-ileyhaya geçen gün emr-i mahsus verildiği ve emanet-i meşarün-ileyha canibinden dahi hemen bank-ı mezkur deyr-i götürülerine tebliğ-i keyfiyet eylediği bu defa mae'l-memnuniye istihbar olunmuştur. Zikr olunan Martın hululüne daha bu kadar mahlar müddeti var iken ol-babda şimdiden o emr-i mukteziyenin lazım gelenlere verilmesi hususu karar-ı mezbur hakkında ittihaz buyurulan tedabir-i kuvve-i celile cümlesinden olarak herkese büyük teminat demek olduğundan mae'l-teşekkür cümleye tebeşir ederiz.

“İşbu sekiz yüz yüz altmış altı sene-i miladiyesi şehriye Ağustos-ı efrenci iptidasından nihayetine değin Bank-ı Osmani'nin vukuu bulan makbuzat ve medfuatını mebin cetveldir.”

Makbuzat

	Kuruş	Para
Reisü'l Mal	445 500 000	00
Dersaadet'de Mütedavil Banka Evrak-ı Naktiyesi	10 200	00
Şubelerin Tedavülde Bulunan	2 529 400	00

Evrak-ı Naktiyesi		
Tediye Olunacak Senedat Bedelleri	69 680 211	35
Hesap-ı Cari Mucebince Hazine-i Celileden Mahuzat	68 784 431	9
Muhasebat-ı Cariye-i Muhtelif Mucebince Keza	66 071 409	28
Meyad-ı Muayene İle Emanet	4 968 043	34
Nükud-ı İhtiyatiye	6 464 966	00
Eshab-ı Hisseye Verilecek Hisse-i Temettü	3 217 952	00
Makbuzat-ı Mütennevia	14 878 864	3
	682 065 478	23

Medfuat

	Kuruş	Para
Henüz Taleb ve İstifa Olunmamış Hisse-i Tekasit	226 180 535	00
Dersaadet Sandığında Nakt-i Mevcut	53 908 684	29
Şubeler Sandıklarında Keza	22 039 570	24
Senedat-ı Mevcuta Bedelleri	207 635 056	23
Hesap-ı Cari Mucebince	14 364 190	13

Hazine-i Celileden Matlıpat		
Muhasebat Cariye-i Muhtelifi Mucebince Matlıpat	104 937 170	29
Emtia ve Esham Üzerine İkras Olunmuş Mübalag	47 364 629	01
Emval-i Menkule ve Gayr-i Menkule	1789400	32
Medfuat-ı Müteferrika	3 846 140	32
	682 065 478	23

“İşbu defterlere mutabık olmağla tasdik olundu.”

İmza

Jilbirston

Markidi Palok

Mah-ı halin üçüncü pazar günü sabahleyin saat üç raddelerinde Tuzla çektirmelerinden Ali Reis sevvar olduğu kayık Büyükada'dan saman humulesiyle kıyam ederek Kartal'a azimet etmek üzere iki mil kadar açıldığında rüzgarın şiddetinden mahal-i maksudunu tutamayıp bocaladığı ve Hanbeli Adasına gelmeğe mecbur olduğu halde kayığın altından tahta kopup su ile nasfına kadar batmakta olduğu mektup bahriye-i şahaneden bil-müşahede kayık vesair tedarik olunmakta iken şirket-i hayriye vapurlarından Kapudan Aspro'nun sevvar olduğu on numarolu vapurun yolcu almak üzere Hanbeli Adası iskelesine yanaştığından vapur kapudanına dahi haber verilerek derakip üzerine hareket etmekle mezkur kayığın taifelerinden İbrahim kurtarılıp ve reis ile Mustafa nam taifeyi dahi ada-i mezkur baş çifte reisi halas itip salimen mektup bahriye-i şahaneye getirmiş olduklarından mektep-i mezbur hekim başısı tarafından muayeneleri bila-ivra derakip hamama götürülerek ve elbiseleri kurutularak akılları başına gelinceye değin muazzezen tevkif kılınmış ve saye-i şevket vaye-i hazret-i padişahide mektep-i mezbur memuriyetinin şu yolda olan aktem ve himmetleri memnuniyeti mucib-i mevattan bulunmuştur.

Alınan ihbara nazaran Sofya'dan Radomir'e kadar derd-dest tanzim olan tarik reside-i hadd-i hitam olarak ehyap ve zehaba beda olunmuş ve tarik-i mezkur yedi buçuk konak imtidadında olarak güzel surette yapılmış olduğu anlaşılmıştır. Cümle-i muhasenat asriye-i hazret-i padişaheden olarak Memalik-i Mahrusa'nın her tarafında ba-husus Rumili ve Bosna havalisinde an be an tesviye olunmakta olan tarik-i maabir terakki-i ziraat ve tezayüt mesalih-i ticaret ile ... servet-i memlekete ne derecelerde faide bahş olduğu emr-i zahir olduğundan doğrusu ... eyyam umur ve İclal hazret-i mülktariyi tertip ve tekrar ile ifa-yı zerre-i şükraniyete istical aktem faraiz-i zimmetten olduğu azade-i kayd-ı eşkaldır.

“Hülasa-i Muamelat-ı Borsa”

Borsa ahvali an be an kesp-i salah ve esham-ı umumiye fiyatı bu aralık haylice terakki eylemiştir. Filhakika geçen hafta muamelat-ı borsa hülasasında ruş-ı hale nazaran gelecek Kanun-ı Sani kuponunun tediyesinden sonralara kadar fiyat-ı mezbura hal-i hazırında kalıp pekte tebdil etmeyeceği beyan olunmuş ise de ahval-i istikbaliyeden mübahesat ve ihbarat-ı vakıamız fiiliyatıyla makrun sıdk ve sedat olduğunu gördükçe müftehirane tekit makale-i mübaderat etmediğimiz gibi efkar-ı mecusede meşhudumuz olan hattiyat ve suhuyatımızın esham fiyatı otuz dört raddelerinde kalmayıp üç dört gün zarfında otuz altı kuruşa kadar çıkararak ol babda tagayyür-i külli meydana çıktığını mae'l-muayene beyan ve işaret eyleriz. Ahval-i borsaca işbu tebdilat-ı seriyyenin esbab-ı mucibesiyile konsolitchilerce emniyet-i matlubenin hasıl olup olmadığı bahsine girişilir ise esbab-ı mezkura Paris'de umur-ı maliyece malumat-ı kamilesi kesp-i şöhet etmiş olan Mösyö Miris'in Bank-ı Osmani müdürlerine hitaben geçenlerde vürud eden iki mektuptan ibaret ve şu mektupların müzamin-i hadiyesi borsa halkınca aşırı hüsn-i tesir eylemesinden gayettir. Zikr olunan mektuplar hayr-i hevahan devlet olan ve buraca tedni faidesi bulunan zevattan fevait etmemiş ve mallarına kesp-i vukuf eylememiş olan kimesne bulunamayacağından ve ba-husus oraların şerh ve izahına girişmek dahi vazife-i müterettibe müsait olduğundan muharrirat-ı mezburanın ne aynen ve ne de hülasat-ı dercinden sarf-ı nazar olunmuş olup şu kadar ki muharrirat-ı mezburada Paris'deki Bank-ı Osmani Devlet-i Aliyye'nin geçen mazayika-yı maliyesi esnada mukteza-yı vazifesi üzere ibraz-ı eser muavenat etmediğine dair uzun uzadı basit makal etmediği imaya mübaderat olunur. Borsa halkı muharrirat-ı mezkuraya ziyadesiyle nazar-ı itimat ile bakmakta olup sıdk-ı mefadanı ise meydandadır. Hatta esham faizi hakkında canib-i Saltanat-ı

Seniyye'den ittihaz buyurulan tedabir bi'l-vücuu karin adl ve sevab olmadığı halde bank-ı mezkurun ol-babda ihtiyar eylediği meslek aks olduğu cihetle eshab-ı esham-ı bank-ı mezburdan müteessirdir. Muma-ileyh Mösyö Miris'in Bank-ı mezburun hilaf-i hakkaniyat muamelesini beyan eylediği sırada geçen kuponların Paris'de altı güne kadar kim götürürse tediye olunacağını ve andan sonra kabul olunmayıp Dersaadet'e irsal lazım geleceğini ilandan maksadı müddet-i mezkura mürurundan sonra Dersaadet'e irsali zahmetinden kurtulmak için herkesi bir miktar-ı karma ile kuponu satmağa mecbur itip diğer taraftan tebeyyün eylediği adamlar vasıtasıyla iştirâ ederek bu vesile ile arada banka istifade etmekten ibaret ve bu efkar ise mugayyir-i nasfat olduğuna beyan eylemiş ve bu suret-i ifade dahi kabil-i cerh görülememiştir.

Mae'l-teessüf istihbar olunduğuna nazaran bu sene Tunus'ta mahsulat noksan olduğundan ileride zahmet çekilmemek üzere memalik-i saireden hinta cem ve iddihar olunması hakkında hükümet tedabir-i mukteziye icrasında imiş.

“Dersaadet'de Esarın Fiyat-ı Hazırasını Mebin Cetveldir”

	Kilo	Kuruş	Paradan	Kuruş	Paraya
Azak'ın Koloz Hintası	00	32	00	33	00
Beserabya'nın Keza	00	29	20	31	00
Kilis'in Keza	20	27	00	29	00
Köstence'nin Keza	00	27	20	28	00
Balçık'ın Keza	00	27	20	39	00
İbrail'in Güzelce Hintası	00	24	00	26	20

Kilis'in Keza	00	26	00	27	20
Burgaz'ın Keza	00	27	00	29	28
Varna'nın Keza	00	26	20	30	00
Balçık'ın Keza	00	27	00	28	00
Azak'ın Yirke Hıntası	00	30	00	32	00
İsmail'in Keza	00	28	20	29	20
Tuna'nın Kokorozu	00	14	20	15	20
Rumili'nin Keza	00	14	00	14	20
Anadolu'nun Keza	00	12	20	13	20
Tuna Şiiri	00	12	20	13	10
Rumili'nin Keza	00	13	00	13	20

Takriben Mevcut Ambar

Kilo

Koloz Hınta	10000
Güzelce Hınta	15000

Kokoroz	8000
Şiir	15000

“Naval-i Sefainin Fiyat-ı Hazırasını Mebin Cetveldir”

			Frank	Santimden	Frank	Santimdir
Köstence'den Bahr-ı Sefid'e	40	Keyl-i İstanbul İçün	4	25	4	50
Hocabey'den Keza	40	Keza	00	00	5	00
			Şilin	Pensten	Şilin	Pense
Sina'dan İngiltere'ye	80	Keza	00	00	08	4
Varna'dan Keza	80	Keza	00	00	08	3
Nikolaif'den Keza		Meskotonilates İçün	67	6	07	06
Efpatorya'dan Keza		Keza	00	00	64	00
Hocabey'den Keza		Keza	00	00	62	6
Enez'den Keza	40	Keyl-i İstanbul İçün	00	00	08	09
Sina'dan Anvers'e	40	Keza	08	4	08	11

Dersaadet'den Anvers yahut İngiltere'ye	40	Keza	00	00	8	00
---	----	------	----	----	---	----

Carı eskal fenninde maharet-i kamile ve şöhret-i şaiyası olan bir zat tarafından gayet ufak bir makine imal olunup geçenlerde Belçika'da vaki "Vakfid" şehrinde küşat olunan sergiye vaz edilmiş ve bu makine kazgan ve çarh ve on dokuz tulûmba ve işbu edevatı birbirine isale eder otuz dokuz rezeye şamil olup buhar ile hareket ittiği ve cürmü iki parmak ve vezni ancak dört dirhemden büyük çarha çelik ve altından ibaret olarak dakikada yedi bin defa döndüğü gibi ve altı katrelilik buhar ile sekiz dakika ale'd-devam hareket ittiğinden meşhuda olanların eşvarı dikkat ve hayretlerini mucib olmuş ve şimdiye kadar kerre-i arzda bu ufaklıkta hiçbir makine görülmemiş olduğu karait olunan Belçika gazeteleri mealinden anlaşılmıştır.

Fransa'nın bazı mahallerinde nüzul eden barandan Eftez'de olan ahali için açılmış olan iane defterine alafranga Teşrin-i Evvelin yirmi yedisine kadar toplanmış olan akçenin miktarı bir milyon iki yüz altmış yedi bin üç yüz kırk dört franga reside olmuş olduğu Fransa gazetelerinde görülmüş ve bir buçuk iki mah zarfında bu kadar akçenin tecmi Fransa ahalisinin ebna-yı vatanları haklarında olan merut ve insaniyetlerini malem olduğundan doğrusu şayan-ı takdir olduğu gayr-ı münekker bulunmuştur.

Avrupa'nın bazı yerlerinde nüzul ettiği gibi Amerika'nın bazı taraflarında dahi pek çok yağmurlar düşerek hasıl olan seyl-i revan iyice köyleri düçar-ı hasar ferevan ettiği misalli bazı mahallerin demir yollarını bozup arabaları eyyap ve zehaptan tatil ve civan eden inhar bazı köyleri dahi tahrip eylemiş ve emvalce külli mazarrat ve insanca dahi bazı telefata zuhura gelmiş olduğu ihbar-ı mahalliyeden anlaşılmıştır.

İngiltere lordlarının ekseri ifrat derece zengin ve malidar olup bir işleri olmadığından her biri birer güne meraklı olduğu malumdur. Bu kabilden olarak Londra'da lordun biri ziyadesiyle çalgıya merak edip nerede iyi sazında ve havanında işitip bulur ise orada kalıçe ikamet ider ve çalgıcıların arkası sıra dolaşır imiş merkur güçlerde evvela hanesini kamilen siyahlar ile tefriş iderek beytül-hazan şekline kavidikten sonra meşhur bir takım sazında bi-davet ider. Çalgıcılar hanesine geldiklerinde lord meydanda olmayıp

madamları bunları kabul ile ifa-y hoş amdiye müsaraat ettikten sonra lordun tenbihi üzere saz ve söze başlanır lord şimdi gelir deyip giderler sazındalar. icra-yı ahanen ile tenşit kalıp tenke mübaşerat ile ettiklerini müteakip hazaranbesat ile lord meydanına gelerek bir müddet imtima ettikten sonraya sazendelere biraz şu odaya girip oturacağım siz devam devam idiniz ve ... makamı cenaze alayı hüdasına tebdil ediniz deyip kalkıp odasına gitmiş ve biraz müddet sonra kulaklarına peşto sedası geldiğinden ve sazendeler güzel çalıp ziyadece para almak niyetinden başka akıllarında beste olmadığına sazendeler ber-muceb-i talimat derhal cenaze alayına mahsus hava ile terenesaz olarak bir müddet devam eylemiş oldukları halde lordun bir eseri görülememiş olduğundan birisi odasına gitip baktığında biçare lord kanlar içindeyi ruh yakur görmüş olmasıyla derhal familyasıyla hükumete ihbar-ı keyfiyet ve bir takım telaş-ı azim ile bunun sebep ve hikmeti tahriye mübaderat olunduğu sırada masa üzerinde bulunan bir varakada dünyada ilk aziz şey çalgı olup kendisi uğrunda canını feda ettiği gibi sairlerinin dahi kendi eserine enba etmiş ihtar olunduğu mastur olduğundan merkumun kendi kendini ihlak ettiği anlaşılmiş olduğu gazetelerde görülmüştür.

“İlan-ı Nizamiye”

Yağcıhanı mütemekkinlerden kürk tüccarından Todos ve Manol ve Tocko izhar-ı iflas etmiş ve merkumunda her kimin alacağı var ise tarih-i ilandan itibaren yirmi bir gün zarfında komiteye gelip kanunname-i ticaretin yüz doksan sekiz dokuz ve iki yüzüncü maddelerin ahkamınca ispat eylemesiyle ruyet-i mesaliha senedinin tayin olunmak üzere ticarethaneye gelmeleri ve merkumun borcu veya emanet veyahut şart-ı ahirle yedlerinde eşya bulunacak olanların müflisin merkumuna vermeyip komiteye ve sendikalar marifetiyle masaya teslim ve ita etmeleri geleceği ve aksi takdirde mesul tutulacakları ilan olunur.

3 Teşrin-i Sani 1282

Paris’de mukim Mösyö Şiva Bovahiz tarafından kabulünden üç gün mürurunda emr-i acizaneme tediye olunmak üzere Dersaadet’de Prusya Devleti tebaasından Mösyö Openhaym ... kumpanyasına keşide olunmuş olan bin adet sterlin liralık bir kıta kambiyo alafranga Teşrin-i Evvel sekizinde muma-ileyha tarafından kabul olunmuş olup ancak vadesi hululünde kambiyo-i mezkurun zuhuruna taraf-ı acizanemden dahi la celal-i ahz

ve'l-tahsil imza olunup adamımıza teslim kılınmış ise de merkum yedinde her nasıl ise kaza-i zai olması cihetle meblağ-ı mezkur kefalet kuvveye ile kumpanya-i mezkurdan ahz olunmuş olduğundan bundan böyle kambiyo-i mezkur zuhur eder ise muteber tutulmak üzere icap eden mahallere ilan-ı keyfiyete iptidar olundu.

Mercan Papasoğlu

Galata Kalesi karibinde der-dest-i inşa olunan tarik üzerinde vaki arazi parça parça satılmakta olduğundan talip olanların altıncı daireye müracaat eylemeleri.

Gerek Türkçe ve Fransızca ve İngilizce ve Rumca lisanlarından birisiyle arzuhal ve senedat ve mukavelename yazdırmak ve gerek o makule evrakın lisan-ı mezkuradan Türkçeye veya Türkçeden lisan-ı mezkuraya nakl ve Türkçe ettirmek isteyen zevatın Galata'da Yüksekaldırım Caddesinde Gigork Bey hanında kain iki numarolu odaya müracaat etmeleri ihtar olunur.

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fikra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:44 Recep:23 Sene:1283 “Cumartesi” Teşrin-i Sani-i Rumi:19 Kanun-ı Evvel-i

Efrenç:1

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucibince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

“Maarif Nezaret-i Celilesi Canibinden Neşr Olunmak Üzere Vürud İden

Varakaların Suretleridir”

Bazı adamlar şunun bunun mektuplarını toplayarak ücret ile görüntü götürmeği sanat ittihaz ederiz. Şehir postası hukukuna dokunmakta oldukları istihbar olunup eğer ki mezkur posta hakkında müesses olan nizamname hükmünce herkes lede'l-hace kendi hizmetkarı veyahut nakl-i mekatibi sanat ittihaz etmemiş olan ahir bir vasıta ile mektuplarını irsal edebilip ücretle mektup götürmeği ittihaz etmek memnu olmasıyla buna

mütcesar olanlar hakkında care tertibi lazım geldiğine mebni badezin o makule ücretle mektup nakl edenler ile geçen dünde yedlerinde bulunan mekatibin beheri için birinci defasında taraf-ı hükümetten bir yirmilik beyaz mecidiye ceza-yı nakti ahzı ve bu halin bir şahsın tarafından tekrarı vukuunda işbu ceza-yı naktinin tazyif edilmesi hususuna Meclis-i Vala'da karar verilerek kaleme alınan fıkra-i mahsusa nizamname-i mezkura zeyl edilmiş olmağla beyan-ı keyfiyete iptidar olundu.

“Şehir Postası Nizamnamesinin On Altıncı Maddesine İlave Olunan Fıkra-i Nizamıdır”

Şunun bunun mektuplarını toplayarak ücretle gönderip götürmeği sanat ittihazıyla şehir postası hukukuna dokundukları tebeyyün eden adamların nakl ettikleri her bir mektep için taraf-ı hükümetten bir ad dinar milin beyaz mecidiye ceza-yı nakti ahz olunacak ve işbu hareket-i memnuanın bir şahıs tarafından vuku tekrarında mezkur ceza-yı nakti tazyif edilecektir.

Bir memlekette Dersaadet gibi bir şehirde umur-ı ticariyenin teshil-i muamelatı zımında müteadit bankaların vücudu elzem ve ale'l-umum ahali zirai teysir umur-ı haraset için saye-i muvaffakiyet vaye-i hazret-i padişahede bazı vilayetler dahilinde teşkil olunup Memalik-i Mahrusa'nın her tarafına tamim olunması muntazır olan menfaat-ı umumiye sandıklarının ihdası ziyadesiyle mültezim olduğu gibi taife-i amele ve emsali kimseler için dahi iddihar sandığının teşkili labat olduğu emr-i gayr-i müphemdir. İddihar sandığının derece-i menafi hakkıyla bilinmek Avrupa'ca bu babda müttehiz olan usulden istihsal olunan fevaidi anlamağa muhtaç olduğundan bu babda numune olmak üzere Londra'da bir iddihar sandığının derd-dest tanzim olan cetveli badema derç sahife-i beyan olunacaktır. İddihar sandığı amele ve emsali eşhasın yevmiye kazanacakları akçeden idare-i ruzmerrelere kafi miktar şebiül-yukuduktan sonra bakisini teslim etmeğe mahsus bir sandık olup kefalet kuvveye tahtında her türlü muhataradan ari ve o makule kimselerin bir nevi emanetkarı olmak hasebiyle oraya teslim olunacak akçenin sair idarelerde olduğu gibi kayp ve ashabının mütezarır ve haib olmasından havf olunamayıp kabz edeceği akçenin tebeyyün olunacağı miktar-ı misalen yüz kuruşu tecavüz ittikten sonra kezeşte dahi ita eder. İşte bir adam bu sandık sayesinde hem kesp-i yevmiyesinden artırabileceği akçeyi yanında taşıyıp çaldırmak veya düşürüp gayb ... birer parça virdiği akçeyi bir müddet sonra

gömülüce ve birden almış ve faizini dahi kazanmış olur. Memleketimizde o misalli ve sailik fıktanı cihetiyle o makulelerden çok kimse senelerce sefalet-i garabeti ihtiyar ile giriftar envai şedait-i rüzgar olduğu halde ceybi aransa bir yâre bulunamayıp az çok kazandığı akçe sürülse nereye verip ne ittiklerini kendileri dahi bilmezler. Vakia-i mücerreptir ki mesela bir adam birden yüz kuruş alır ise ya hıfzına gayret eder yahut bir derdine deva eyler. Lakin beşer onar kuruş aldığı surette göze görünmeyerek beyhude haraç olunması kolaydır. Halbuki bir adam bil-farz yevmiye yedişer kuruş kazansa o üçünü idaresine sarf edip dördünü sandığa teslim etmiş olsa ayda yüz yirmi kuruş arttırmış ve sene de bin dört yüz kuruş sermaye sahibi olmuş olur. Bu suret akçe teslim edenlerin fevaidi cümlesinden olup sandığın muamelatı dahi memleketin umur-ı dad ve sett emsali işlerine ne derecelerde teshilat bahş olacağı bil-mütalaa anlaşılır. Dersaadette bir iddihar sandığı teşkili bazı zevatın menvi-i zamirleri olarak teşebbüsat-ı mukteziyeye kıyam ile Hükümet-i Seniyye'den müsaide-i istihsal etmek tasavvurunda oldukları istima olunmuş olduğundan ziyadesiyle memnu kalınıp şunu yed menfaat-ı bededin makrun-ı sıhhat olmasıyla kuvveden fiile çıkması mütemennadır. Dersaadet şehrinin cesametiyle o makule kimselerin kesretine nazaran öyle bir iddihar sandığının teşkiline himmet eden olsa istifade edeceğinden ve bunun halkça ve milletçe derkar olan fevait-i adidesi meczumu olduğundan Hükümet-i Seniyye'nin ol-babda imtiyaz itasıyla iktiza eden muavenat ve himmetin erzane-i sezaveri mer-i himmet buyuracağında iştibah yoktur. Gerçi memleketimiz ahali bu makule şeylere alışmamış ve bi-husus bazı mahallere terbi eyledikleri emniyetleri su-i istimal olunduğunu görmüş olduklarından öyle bir iddihar sandığı meydana gelmese bile halkın ... ülfeti düşürecek görünür ise de malum erbap-ı akval olduğu üzere her maksadın mukteması asar-ı müşkülattan gayr-i hali ve her matlubun tamamen husule muhtaç iktam mütevellî olduğuna nazaran bunun iptidalarında bazı mertebe suubet çekilse dahi refte refte herkes alışıp ve ürür-ı zamanıyla fevait-i azimiyesini anlayıp netayice-i matlube hasıl olacağı derkardır.

Memalik-i Mahrusa'dan ihraç olunmakta olan pamuk balyalarında cüzi bir şeye temas ile ateş alır. Bir nevi kibrit ve bi'l-suhule kabil eşal-i sair şeyler bulunduğu ve bu sebeple ara sıra harik vuku bulmakta olduğundan sigorta kumpanyalarının külli zarar deyda olduklarından (Liverpol) ve (Mençıstır) tüccarı öteden beri müşkül olduklarına binaen badema o makule halatın vukua gelmesi hakkında mezyid-i ehemmiyet dikkat ve

sebeup olanların şediden tedip ve terbiyelerine mübaderat olunması zimmında cenap-ı Babıalı'den iktiza eden valat-ı azim ve memurin-i kiram hazretine evamir-i mahsusa estar ve tesyar olunduğu istihbar olunmuş ve bu suret-i hakikat muccep-i kemal şükranıyet olmuştur. Bir müddetten beri saye-i inavet vaye-i hazret-i padişahede Memalik-i Mahrusa'da pamuk ziraatının ilerlemesi için Hükümet-i Seniyye'nin derkar olan himamet-i aliye ve inayet-i mütevellıyesinin semere-i bahıresi olarak o müddet içinde ziraat-i mezkuranın ne derecelerde terakki ... Osmanıye'ye ne mertebelerde faide bahş olmuş olduğu meydanda ve bir şeyin husulüne gayret bit-tabı illet-i alıyesi olan esman-ı mütekalılesını almaktan kinayet olup bu dahi esbap-ı mananın defı ve müşteriye ısındırarak vesailin istihsalıyle elden çıkarılmasına dikkat etmekle vücuda gelecek şüpheden azade iken bir müddettir İzmir ve saireden ihraç olunmakta olan pamuk ... ara sıra o makule şeylerin zuhuru badi-i esef ve hayret olmuştı. Çünkü böyle şeylerde vaktıyle dikkat ve iktiza eden tedabirin ittihazına müsaraat olunmayacak olur ise keyt keyt malik-i itibarı zail olarak bunca iktamat-ı vakıanın semeresi iktıtaf olunamayacağı mahal-i iştibah değildir. Halbuki hasılat-ı mezkura malen ve bedenen bir takım mesarif ile vücuda gelip ele alıncaya kadar bir alay zahmetler gelmekte olduğu halde bazı bed-hu ahalinin efkar-ı mahsusaya mebni o makule ... yol bulamamasına dikkat-i mertebe-i vücup da olduğu rehin rütbe-i bedahattir. Hülasa-i kelam Babıalı'nın ber-vech-i mesruh tedabir-i müttehızesi doğrusu azımı teşekküre şayan ve ahalice ihsan ale'l-ihsan kabilinden olduğu bedihi ve ayan olup hükümet-i mahallıye canibinden dahi bu sırada sarf-ı dikkat ve himmet olunması muntazar olduğu gibi ol-babda faedemend olanların dahi ziyadesıyle basiret üzere bulunup öyle hareket-i gaddaraneye cüret edenlerin ele geçirilmesiyle vekaye-i menafılerine ale'd-devam gayret etmeleri ihtar olunur.

Kaffe-i tebaa ve zir-i destan saltanat-ı seniyyenin her halde esbap-ı asayış ve istirahatlerinin istikmalı ve her surette ihtıyacat-ı zarurıyelerinin def ve istihsalı netayıce-i efkarımız ehem-i eser cenap-ı şahınşahi olduğu müstağni-i beyan olup insanın ise ihtıyacat-ı zarurıye-i müteaditesinden birincisi hıfz-ı sıhhat ve vücud-ı kazıyye-i mühımmesi olarak bu ihtıyacat-ı zarurıyenin çare-i indifa seriana bakılması lazımeden ve bu dahi derhal tabıbe müracaatla vücuda geleceği umur-ı bedihıyeden olduğu bi-husus leyla ve büyükat birinde arza zuhurunda tabıp tedariki emr-i asir bulunduğu cıhetle cenap-ı hükme-i mutlak bir kulunu muhtaç etmesin öyle büyükat-ı muayene ve tedaviye ihtıyac

olanların müracaat etmeleri zimmında İstanbul ve Eyüp ve Üsküdar'da birer eczacı dükkanı etbanın bi'l-münavebe bulunmalarına mahal-i ittihaz olunduğu misalli bu kere dahi saye-i merhamet vaye-i cenap-ı şahinşahede Fındıklı ahali dahi bu inayet-i celileden hissement lütuf ve merhamet buyurulmak üzere mahal-i mezkur caddesinde salı pazarı civarında kain Yorgaki'nin eczacı dükkanı bakkalın nevbet-i mahali tahsis olunarak müstakile tabip ve cerrah tayin olunmuş olduğu ve İstanbul nevbet-i mahali olan Sultan Bayezid civarında mimkeşhane karşısında kain eczacı dükkanında bulunan memurin-i sahihenin diğer mahallere nakilleri lazım gelerek Kosta caddesinde Dabanlı Cami-i Şerif caddesinde 65 numeroda kain kikli dükkan demekle arif eczacı Ustabaşı Hoca Bağos Cenahir de Ceyanın dükkanına nakl olunup badema dükkan-ı mezkur İstanbul nevbet dükkanı ittihaz kılındığı cihetle keyfiyet-i cümle malumu olmak ve Hüdangir'de leyla tabip ve cerrah icap ettiği halde Tophane ve Fındıklı ve Salı pazarı ve Kabataş civarı ahali zikr olunan Salı pazarında kain dükkana ve İstanbul'ca dahi salifü'z-zikr Koska'da vaki dükkana müracaat olunmak üzere beyan-ı keyfiyete mübaderat kılındı.

İzmir'den Kasaba'ya kadar vaz ve temdit olunan demir yol kumpanyası hissedarları parlamento azasından Mösyö (Kalin)in aht-ı riyasetinde olarak geçen şehri Eylülün otuzunda Londra'da akt-ı encümen ederek ber-mutet bazı muktemat-ı serd ve beyan olunduktan sonra kıraat olunan raportonun tercümesidir. Demir yolun küşadında iptida ki haftalarda hasıl olan varidat pek cüzi görünmüş ise de bunun sebep ve hikmeti evvela yolun yeni olması ve saniyen hasbe'l-mevsim yolcuların eyyam ve zehabında ehemmiyet olmamasıydı. Şundan nakl-i emval-i vasıkalda olan cüziyyeyi dahi malum olacağından bu babda olan esbap-ı mucebenin başkaca teksirine hacet görülemez. Fakat bu hal şehri Temmuzda hitam bulmuştur. Hatta gerek seyahin ve gerek nakl-i emval ve eskal hakkında ziyadesiyle gayr-i müsaite olan şehri mezburun varidatı yolculardan 284 ve emval-i nakilesinden 165 lira ki Cuma ondan on iki bin lira husule gelmiş olduğu halde andan sonra altışar alınan ihbara göre gerek yolcularca gerek sairece terakkiyat-ı kamile zuhura gelip ve gerek İzmir gerek demir yolun mümtet olduğu mahaller ve civarında umur-ı ticariye ve gergi gibi tezayüt edip terakki-i varidat ve husul-i menfaat eser-i runma olduğu anlaşılmiş ve teyit meda için şehri Ağustos ve Eylül ile Teşrin-i Evvelin birinci haftasında hasıl olan varidat cetvel-i mahsus ile beyan olunmuştur.

İşbu varidatın miktarı ile varidat-ı sabıkta inde'l-muayene derece-i terakkiyat anlaşılmiş ve şimdiye kadar adi yollar ile nakl olunmakta olan emval ve eşyanın demir yola sevkive nakli ve irsal-i eşyaca tergibat-ı lazımenin icrasıyla umur-ı sairenin zeyti için İzmir ve mahal-i sairede icap eden acenteler tayin olunmuş ve cenap-ı devletten resmen kabul olduğuna dair henüz bir emir olmadığından tarik-i mezkur idaresi yevm-i mültezimleri yedinde bulunmuştur.

Saye-i memuriyet vaye-i hazret-i padişahede Erzurum'dan Muş'a kadar temdit olunmakta bulunan telgraf hattı karin-i hüsn-i hitam olarak emr-i muhabereye beda ve mübaşerat eylediği Erzurum Vilayeti Valiliği canibinden bu defa vürut eden telgrafname mealinden anlaşılıp telgraf hududunun oralara dahi ittisal ile vilayet-i mezkura ahalisinin emr-i muhaberatta mazhar-ı teshilat olmaları doğrusu Mehasin-i asriye-i cenap-ı mülktareden olarak şayan-ı teşekkür bulunmuş olmağla beyan-ı keyfiyete iptidar olundu.

Trablusgarp Vilayet-i celilesinden vuku bulan inha üzerine müsaide-i aliye şayan buyurularak badema Trablus ve Bingazi ve sevhili-i mezkuran daha bazı mahallere işlemek ve Girit dahi uğramak üzere bu kere vapur-ı mahsus tayin kılınmış olduğu istihbar olunmuş ve şimdiye kadar oralara mahsus vapur işlemediğinden yolcu ve muhaberata çekilmekte olan zahmet azade-i işaret olduğu halde bu suretle teshil-i seyahat ve muhaberata sezev vari inayet doğrusu şayan-ı kemal şükr-i inayet bulunmuştur.

Muhtaciyane ianenin aklen lüzumu sabit olup sunuf ... cami olan şariat-ı İslamiye'de bunun hakkında envai tergibat varit olmuştur. Mülkçe fevaidi ise beyandan müstağnidir.

İaneyeye muktadir olanların sarf-ı naktine-i himmet eylemeleri hamiyet-i insaniye icabındandır. İhtiyacın envai kesiresi olduğu misalli tarik-i ianede müteadit olup cümlesinden ziyade ishal ve enfî meydana sermaye koyarak cemaatler küşat ve şirketler icat ederek anlardan hasıl olan nefî ve faideler ile bens ve bi-vaye bulunanları sokak ortalarında zel-i sevaili irtikaptan men ve vekayenin esbabı istihsaldir.

Bundan sonra amele sınıfının daire-i tayişlerini tevsiya ve sokağa bırakılmış etfal için mahal-i mahsus tedarikine ve bunların zikarına okuyup yazmak ve anasına dikiş gibi şeyler öğretmek için mektepler ve terbiyehaneler inşasına himmet olunmalıdır.

Halehan ve Gülhane ve Buyut ve Kayıkhane köşelerinde hasta olup yatıp kalanlar için hastahanelerin aşu lüzumu derkardır. Hususat-ı metsurayı bir adamın yapması lazım gelse külliye ma-mülkünü sarf etse yine muktedir olamayacağı emr-i bahardır. Fakat böyle olmayıp buna efrat-ı kesireden mürekkep bir heyetin himmet eylemesi lazım geleceğinden ve bu halde her bir zevatın ita edeceği akçe pek cüzi olacağından bu ihtarımıza teklif-i giran nazarı ile bakılamaz.

Bu surette bunun sermayesi akçe olmayıp belki ancak himmet ve gayrettir denilir ise bait değildir. Böyle heyetlerin teşkili erbap-ı servet ve gayretin mer-i himmet fatiriyelerini tahrik için müşviklerin bazı mertebe-i ihtiyar tab ve külfet eylemelerine menuttur. Zira insan bina-yı nevinin zillet ve sefaletе düçar olmasından müttesif olmak miri tabidir.

Lakin böyle iane-i külliye şahs-ı vahit muktedir olamayacağından ve müşviksiz hiçbir cemiyet bir vakitte ve bir mahalde teşkil edemeyeceğinden evvel emirde eshan-ı hamiyetin daire-i muvaffakat da içtimaileri için muktemat-ı teşvikiye tertibine ihtiyaç zaruri sabittir.

(Sihhatname)

“İzmir’den Tahrirat-ı Mahsusa Fi 1 Recep”

Amerika mesele-i zalesinin bidayet-i zuhurundan beri Memalik-i Mahrusa’nın bazı mahallerinde ve hususiyle İzmir Eyaleti’nde pamuk ziraatı hayli ilerlemiştir. Mesele-i mezkura mündefi olduktan sonra pamuk fiyatı birden bire tenzil etti ve pek çok tüccarın dolapları sektelendi ise de bir müddetten beri mutedil surette devran etmektedir. Şimdi ala cins pamuğun kantarı İzmir’de altı yüz elli kuruşa alınıp satılıyor. Turgutlu kasabasında ise pamuk kozasının kıyyesi iki kuruştan yüz paraya kadar satılmakta olduğu cihetle pamuk fiyatı ile müvazene olunduk da koza pek ehven görülmüştür. Şöyle ki bir kantar pamuk yüz yetmiş altı kıyye kozadan hasıl olur. Bununda kıyyesi doksan paradan hesap olunduğu halde semeni üç yüz doksan altı kuruş tutar. Kırk dokuz buçuk kuruş kabuğundan çıkarmak mesarifi ve çekirdeği dahi fabrikacıya kalmak üzere beher kantarda on kuruş fabrika ücreti ve dört buçuk kuruş hamaliye zam olunduk da pamuğun kantarı dört yüz altmış kuruş etmek lazım gelir. Ahalinin kozalarını pamuk yapmayıp da ucuz satarak beher kantarda iki yüz kuruşa karib zararı ihtiyar etmelerinin sebebi lede’l-tahkik alacaklıların ve vergi

tahsildarlarının kozayı pamuk yapacak kadar müsaade vermediklerinden neşet eylediği ve hatta geçen hafta zarfında Manisa canibinden vergi için vuku bulan tazyikat bir aya taksim olursa idi ahalinin hiç olmaz ise iki yüz bin kuruş faide görecekları anlaşılmıştır.

Bu sene pamuk mahsulü buralarda oldukça bereketli olup yalnız Turgutlu kasabasında (Üç milyon) kıyye pamuk kozası hasıl oldu.

Amerika tohumundan yetiştirilen pamuk kıymet ve fertçe yerli cinsine faik olduğundan taraf-ı Devlet-i Aliyye'den Amerika'dan lüzum-ı miktarı tohum celbi ile ahaliye meccanen tevzi ve ita ve her türlü teşvikat ve tarifatı icra olunmaktadır. Fakat birkaç senelerdir ipek böceği tohumuna arız olan hastalık cihetiyle ahaliye fütur gelerek bunca emek ve masraflar ile vücuda gelmiş olan tut ağaçları sökülüp yakılmaktadır. Buralarca ipekçilik zaman... derecesine geldi. Çünkü Aydın Sancağının harir-i aşrı senevi beş altı yüz ve Turgutlu kasabasının iki yüz elli bin kuruşa ihale ve elzem olunmakta iken Aydın harir-i aşrı yirmi otuz bin kuruşa tenzil etmiş ve kasaba ise böcek tutmak terk olunmuştur. Mahalli hükümetlerden vaktiyle devlete bildirilip böceklerden hastalık olmayan mahallerden beher sene tohum celbi ile ahaliye tevzine tut bahçelerinin bozdurulmamasına devam ve himmet edilse ahali böyle kıymetli bir büyük mahsulü kaybetmez idi. (İşte şayan-ı teessüf burasıdır.)

(Tasvir-i Efkar)

Bosna Vilayeti Celilesi dahilinde Ayzoronik Sancağında sene-i haliyede mahsulatı mahalli havaicine kafî olmadığından hıntanın harice çıkarılması Hükümet-i Seniyye'den men olunmuştu. Canip-i vilayetten vuku bulan işardan lae'l-hamd zehairin derece-i kifaye de olduğu müstefit olduğu memnuiyet-i mezkuranın bu kere canip-i Hükümet-i Seniyye'den lağv olduğu istihbar olunmuştur.

Niş Sancağı dahilinde Ayvaranya kasabasında senede iki defa panayır açılmakta ise de serece-i saniyyede ad olunmakta idi. Kasaba-i mezkura muvakkâ ol-havalinin merkezi ve her tarafa münasebet teması olduğundan panayır-ı mezkurun badema birinci derecede itibar olunup iri mevsim-i baharda şehir-i Nisanın yirmi üçünde küşat olunup on beş gün ve diğeri fasl-ı şetada Teşrin-i Saninin yirmisinde açılıp on gün müddet olması hususuna müsaide-i seniyye şayan buyurulmuş ve kasaba-i mezkura vaki muvakkâ civar karye ev

enhasenin ortası olduğundan şu müsaide-i seniyyenin erbap-ı ticaret ve umum-ı ahalice fevait-i adideyi muceb olacağı haviden bulunmuştur.

Amerika'nın Baltimor şehrinde bir tuhaf vakıa zuhur etmiş şöyle ki iki kişi tıraş olmak üzere Berlin'de bir berber dükkanına duhul ederek setrelerini birden çıkarıp duvara asılmıştır. Birincisi tıraşa oturup berberin elinden kurtulduğu gibi acele ile öbürünün setresini omuzlayarak çıkıp gitmiş ve mezkur setrenin sahibi dahi tıraşını bitirip setresini giyeceği vakit asıl kendi setresi olmadığını görünce aklı başından uçup (Aman setremin cebinde iki bin beş yüz liralık kaime var idi. Yetişip şu hırsız tutunuz.) deyi feryat ve figan etmesiyle beraber acilen yeni evvel setreyi gitmiş ve hırsız dediği adamı bir takrip demir yol muhatasında yakaladığında zavallı adam evvel emirde neye uğradığını bilemeyip şaşmış ise de badema yanlışlıkla setreler değişilmiş maddesi olduğunu anlayınca ötekisinden daha ziyade telaşa düşmüş ve her nasıl ise cebinde iki bin beş yüz liralık kaime bulup labes olduğu setreyi kendisinin beş bin liralık kaimeyi muhteva bulunan asıl setresiyle mübadele edince aklı başına gelip yeniden soluk almağa başlamış ve hırsızdır deyi yakayı ele vermesinden asla canı sıkılıp bunu canına minnet ve hakkında ayn-i rahmet ad etmiş ve diğeri ise bunun haline bakarak şaşmış ise de irade bir güne sırket vuku bulmayıp mücerret yanlışlıktan ibaret olduğuna vakıf olmağla ikisi de yekdiğerlerine pardon ederek memnunen ayrılmışlardır.

(Ruzname-i Vaka-ı Mısıryye)

Mütalaa olunan gazetelerin rivayetine nazaran bu aralık Paris'te at eti ziyadesiyle kesp-i revaç etmiş ve yedi yerde mahsus kasap dükkanı mevcut bulunmuş olup haftada takriben on altı bin kıyye at satılmakta ve senevi sekiz bin kıyye miktar lehm-i kesp sarf olunmaktadır. Lehm-i mezbur şimdiye kadar teklif-i miriyeden muaf olduğundan üç yüz on üç dirhemden ibaret olan beher kilogramı derecesine göre yirmi beş sentimden bir franga kadar satılıyor. Gerçi at kemik ve iç yağı gibi şeylerden varista ve safi olarak bey olunmakta ise de kasapların her tarafta adet-i cariyeleri olduğu üzere alınacak atın dörtte biri her halde kimin olacağı derkar olup ancak tecrübelerine göre üç kilogram dana eti mukabilinde olduğu anlaşılmıştır. Kesilecek atların evvelce ve kesildikten sonra muayene etmek üzere Hükümet-i Seniyye'den mahir bir baytar tayin olunduğu misalli kasaplar dekakin velhumu ziyadesiyle temiz tutmağa mecbur ve hastalıklı etini satamadığını made

halden düşkün ve kesret istihdamıyla zayıf ve lagar olan atların etini bey etmekten dahi memnuadırlar. Paris’te lehm-i esbin şu revaç-ı teminini görerek (Normandiya) Eyaletinden takım takım imalmende atları Paris’e sürüp götürmeğe başlamış oldukları halde inde’l-muayene hayvanat-ı mezbura etçe elverişli ve iyi halde olmalarıyla bi’l-mübaya birkaç hafta beslendikten sonra zebh olunmaktadır. İhtiyar-ı sagıratı fena iken ihtiyar at eti iyi olduğu ve lehm-i kesp dana etinden daha ziyademendi olduğu gazetelerin cümle rivayetindedir. Buna... zebhten azade iken Paris ehl-i maarifinin güzel himmetlerine uğramıştır.

“Dersaadet’te Esarın Fiyat-ı Hazırasını Mebin Cetveldir”

	Kile	Kuruş	Paradan	Kuruş	Paraya
Azak’ın Koloz Hintası	00	34	00	37	20
Beserabya’nın Keza	00	30	00	33	20
Kilisin Keza	00	28	20	31	20
Köstence’nin Keza	00	28	20	30	20
Balçağın Keza	00	29	00	29	20
İbrail’in Güzelce Hintası	00	23	00	28	00
Kilis’in Keza	00	27	00	29	20
Burgaz’ın Keza	00	28	00	30	00
Varna’nın Keza	00	28	20	30	00

Balçağın Keza	00	28	00	29	20
Azak'ın Yirke Hintası	00	32	00	34	20
İsmail'in Keza	00	00	00	00	00
Tuna'nın Kokorozu	00	00	00	00	00
Rumili'nin Keza	00	14	20	15	20
Anadolu'nun Keza	00	13	20	14	00
Tuna Şairi	00	12	00	13	20
Rumili'nin Keza	00	13	20	14	00

“Takriben Mevcut Ambar”

Kilo

Kuluz Hintı	15000
Güzelce Hintı	20000
Kokoroz	00000
Şair	10000

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fikra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:45 Şaban:1 Sene:1283 “Cumartesi” Teşrin-i Sani-i Rumi:26 Kanun-ı Evvel-i
Efrenci:8

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucibince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağ otuz kuruştur.

Bir memleketin yalnız letafet ve nefaset-i mevkiyesi kaza-i memuriyetin intacına kafi değildir. Zira mubakkın ve her türlü imara kabil pek çok bi-misal ve bedel-i mahaller var ise de muvakkı-i tabiyeleri daha devn olan yerler esai-i vakıa-i beşeriye semeresiyle anlardan pek ziyade derecelerde kesp-i ziynet ve şöhret ve çok kimseleri müşahedesine düşür mecburiyet etmiştir. Gerçi ziynet-i ebniya ve memalik ve intizam ezka ve mesalik bazı kimselere göre beyhude ve bi-faide şeyler ve safahat ve teseyyüp yolunda teşebbüsler ise de bu zehap sevap olmadığı hüveydadır. Çünkü bir şehrin ebniyesi miktar-ı güzel ve sokakları ne mertebelerde vasi ve muntazam olur ise sekenesinin huzur ve rahat ve selamet

ve sıhhatince ol-kadar fevait-i azimiyesi olduğu gibi ziynet ve intizam-ı memleketin kesret eyyap ve zehap-ı canip ile bu sayede terakki-i umur-ı ahz ve itaca mertebe-i hüsn tesiri na kabil tevsip ve beyandır. Bi-husus bir şehirde ara sıra sergi-i umumi küşat etmek ve erbab-ı sinai ve ehl-i marife meydan imtihan göstermek gibi şeylerin menafi-i fevkaladesi bedihi ve ayandır. Tevarih sene sene hafi değildir ki nevi beşer vaktiyle diniyeden bi-haber olduğu halde me'n-indeh mazhar olduğu cevher akıl ve dirayet terbiye-i zikr-i zaman ve mürur heyne ve an ile incalaye yüz tutmuş ve ebna-yı zaman yek diğerinin müşahede-i imal ve hareketi bunca ulûm ve fûnunun vücuda gelmesi muceb olmuştur. Bir memlekette sergi-i umumi açıldığı halde çer-i etraftan güne gün muamelat-ı tabiye ve sinaiye ve envai eser-i salife ve haliye vürut ile nehade-i mevki ibret olacağından bunların müşahedesini ashap-ı akvalin hakikati en basit ve hududlarını muceb ve hususuyla erbabın terakki-i malumat-ı ilmiye ve amelîyelerini müstevcip olduğu aşikardır. Avrupa'da cabice o makule sergi-i umuminin küşadı ezher cihet fevait-i kesireden başka her dürlü malumatın terakkiyat-ı azimesine medar-ı külli olduğu şüpheden beri bulunmuştur. Çünkü tıynet-i beşeriyede şemye-i rekabet ve daiyye-i tefvikiinde metanet olduğuna binaen enzar-ı umumiyeye arz-ı hüner ve dirayet ve pazargah aimeye ibraz kalay marifetiyle beyne'l-ikran vel-mülul kesp-i imtiyaz ve şöret etmek emniyesiyle çok kimseler hiç hayal ve hatırlara gelmez ve keyfiyet sinaiyatına akılları ermez. Yeni baştan hayli şeyleri meydana getireceklerinden o makule sergilerin mahsulat ve sinaiye-i mevcudiyenin terakkiyatından maada nice muhtaraat-ı cedidenin zuhurunu müstelzim olacağı derkar ve fakat bu misalli serginin ziynet ve intizamca kesp-i kemal eden bir şehirde küşadında şuhur-ı saire de açılmasından daha ziyade faite husule geleceği aşikardır. İşte şu hallere nazaran sene-i atide Paris'te küşadı mukarrer olan sergi-i umumiyeden devlet ve halkça hasıl olacak fevait güne gün tariften birundur. Sergi-i mezkurun küşadı bir iki sene evvel tasmin ve her tarafa ilan ve tefhim olunmuş olduğundan oraya miktar-ı alimden ve her devlet ve milletten dürlü mahsul ve güne gün mamuller vürud edeceği misalli gibi seyr ve temaşa ve bazısı tezyit-i malumat ve ahz ve ita maksadıyla pek çok insan geleceği cihetle o aralık Paris'in kalabalığı hariç ezhiyal olacağı zade-i iştibahtır. Sergi-i mezkurun küşadından hitamına kadar gelip gedecek olanların miktarı bir milyona reside olur denebilir ise de en aşağı beş yüz bin farz olursa bile oraya gedecek olanlar elbet kudretli kimseler olacağından ve bi-husus esnada kesret-i nas mülasebesiyle tabi her dürlü hüveydacın fiyat-ı terakki edeceğinden her gelen birbiri

üzerine laa-kall ikişer bin frank sarf ettiği halde memalik-i hariciyeden Paris'e bir milyar frank bırakılmış olacağı hüveydadır. Bir memlekette müddet-i kalile zarfında bir milyon frank girecek olduğu halde ahalisinin istihsal edeceği menafi-i azimiye artık düşünölmelidir. Halbuki ikişer bin frank bir adamın yalnız müddet-i ikametinde mesarif idaresi olup oraya gelenin ise az çok birer parça şey iştirita itmesi tabi olduğundan her biri biner franklık eşya aldığı halde Paris'te bırakılacak akçenin miktarı bir buçuk milyara balığ olacağı ve bu hesap ise maruf olan (Hesap-ı Ferah) kavline sığınamayıp inde'l-mütalaa bulunabileceği bedihidir. Netice-i kelam sergi-i mezkur gerek terakkiyat umur-ı sınaie ve tezayüt malumat-ı tahsiliye ile kesret-i cereyan mesalih-i ticariyece ale'l-umum ahali-i memleketçe fevkalade menfaat-ı bahş olacağında şüphe yoktur. Buralarını beyandan maksad bir devletin ... sergi-i umumi küşat etmesinden ahalisince olan fevait-i maddiye ve muhasenat-ı fiiliye ne derecelerde olduğuna atiyeden ibaret olup memnu husule gelece menfaat dahi tarif istemez. Fi zamanına heza her şeyde olduğu gibi bu misalli umurda dahi eser terakkiyat nümudar bu terakkiyat menafinin tezayüdünü müstelzim olmuştur. Misalen Paris'te bundan muktemleri açılan sergiler tedarikat-ı hazıraya nazaran şimdi yeni açılacak serginin yanında lasi gibi kalacağı ve bunun derd-dest inşa bulunan binası dahi hayret bahş akval olduğu ihbar-ı mahalliyeden anlaşılmıştır. Tafsilat-ı meşruhadan murat bir memleketin intizamı sekenesinin cihetiyle husul-ı fevaidini istilzam ettiği misalli ca-beca sergi-i umuminin küşadı dahi envai netayic-i haseneyi iktiza edip bazılarının efkar-ı vechle abese iştigal olmadığını beyandan kinayet ve fakat o makule şeylerde intizam usul-i hasenenin vücudu labit olup her bir tasvirin matlub-ı vechle kuvveden fiile çıkması se ticaret-i adideye menut olduğu gibi ol-babda intizam-ı idarenin husulü dahi teksir vukuuna muhtaç olduğu rehin rütbe-i bedahattir. Hatta muhasenat-ı asriyye-i cenab-ı padişaheden olmak üzere üç sene evvel Dersaadet'te küşat olunan Sergi-i Osmani'nin memleketimizde defa-i evveli olmamakla beraber idare-i intizamına diyecek yok idi ise de saye-i muvaffakiyet vaye-i hazret-i mülukanede bir sergi-i umumi daha küşat olunacak olsa hüsn-i intizamı evvelkinden ala olacağı birinci defasında görölen eser-i cemileden istidlal olunur. Sergi-i umuminin kesadı bütün dünyanın her dürlü mahsulat-ı tabiyesi ve mamulat-ı sınaiesi bir yere cap ve cem ile mahal-i sergi bir nevi pazargah-ı umumi teşkil demek olduğuna mebni ezher cihet faidesinden başka sergi açılacak şehir ve belki bütün civar ahali için büyük seyahat makamına kaim olarak görölüp işitilmeyen ve mahal-i mahsulü

malum olmayan dürlü dolu şeyler müşahede olunacağından ber-vech-i mebsut erbabının imalen ve amelen ziyadesiyle istifade edeceklerinden maada umur-ı halk dahi bir çok garaib eşyaya kesp-i malumat edip umumen bir intibah hasıl olacağı hüveydadır. Paris sergisinin ne suretle küşat olunup ne yolda cereyan edeceği vaktiyle tahkik ve ilan olunacağından derece-i muhasenatı ol-vakit fiilen dah malum olur netice-i efkar bir şehirde eyyap ve zehap-ı ecnebi miktar-ı ziyade olur ise ahalisinin ol-kadar ziyade huzul-i menafi müstelzim olacağı gibi bu maksat şehrin ezher cihet hüsn-i intizam ve teshil ve sayet-i seyahat ile kesp-i şöhrat itmesine ve abeste ve fevait-i adidesine binaen bir memlekette ara sıra sergi-i hususi ve umuminin küşadı ehem ve elzem olduğu adileden varistadır.

Azade-i tarif olduğu üzere memurin-i devlet-i cism-i saltanatın azası müsabesinde olup hüsn-i imar-ı memleket ve istikmal esbap-ı servet millete sayit müstakale oldukları derkardır. Mücarret-i eser-i muvaffakiyet celile-i hazret-i padişahiden olarak bundan muktem dahi maal-iftihar tebeşir ve işar olunduğu üzere Rumili ve Bosna ile Suriye kıtalarında vala-yı azam ve memurin-i kiram hazretinin eser-i himmet ve gayretiyle az vakit içinde hayli yollar ve güzel usuller meydana gelerek ıslahat-ı cismaniye muvaffakiyet hasıl olmuştur. Kıtaat-ı mezkura da ve bi-husus Bosna ve Rumili taraflarında bir iki sene zarfında tesviye ve tanzim olunan tarik ve maabir doğrusu şayan-ı mücemmedet ve taktir olduğu vilayetlerin gazetelerini mütalaa ve işaret-i mahalliye ile rehin müsabet ve bu makule umur-ı hayriye ve tedabir-i haseneye dair bazı erbab-ı himmet ve hayrı heva-han devlet ve milletin maruzat-ı sadıkası hükümet-i seniyyece inzar-ı dikkate alınarak mazhar hüsn-i kabul olduğu eser-i adidesiyle mübrehin olmak hasebiyle işte burası ve birde tesviye-i tarik ve emsali haklarında mucib-i menfaat olan işlerde Hükümet-i Seniyye'nin teşvikat ve tergibat-ı hayri hevahanesi ihale-i vakıaları ve tund işlerimizin istihsal ve sail servet ve mamuriyet esbabı ne makule şeylere menut olduğunu fark ve temyiz ettiklerini malum olduğundan şurası dahi başkaca şayan-ı şükranıyet görülmüştür. Çünkü bir memleket halkı istihsal esbap-ı mamuriyet ve istikmal ve sail servete başlar ise bunun zuhur netayic-i hasenesiyle husul-i emel bir memlekette yolların intizamı ve muhtacın-i zirai için menfaat-ı umumiye sandıklarının teşkili ve emsali şeyler ahalisine ne derecelerde faite bahş olduğu müstağni-i beyandır. Filhakika demir yolların hali gayri ise de her memlekette temdidi gerek mevkice gerek idarece mümkün değildir. Demir yol misalen İstanbul'dan Edirne'ye gederek ve Filibe ve Sofya gibi başlıca şehirlerden geçüb icab eden

bazı mühim kasabalara dahi şubeler verilerek tanzim olunabilir. Yoksa her bir kasaba ve karyeye yapılamaz. Bu halde demir yolun geçeceği yerlere etrafından bi'l-suhule nakl-i emval ve eşyaya kabil muntazam-ı adi araba yolları yapılmak icab eder. Demir yol arabaları muttasıl işleyip netayiç-i matlube hasıl olsun zira demir yol yapılmış veyahut sevahilde bulunan yerlere sefain işlemiş olsa bile bunların medar-ı idaresi olan adi yollar gayr-ı muntazam yollarda merkezlere emval ve eşya kolaylıkla nakl olunamadığı ev olur olmaz muhalefet hava sebebiyle yollar kapanıp işlemediği surette demir yol ve sefainin gelip gitmesinden fevait-i umumiye hasıl olamayacağı misalli bil-ahire bunların idaresine dahi sektedarı olarak işlerinde devam edemeyeceklerinde şüphe yoktur. Binaberin bir memlekette adi araba yollarının tanzim ve tesviyesi derece-i evvele de olarak bunların vücut ile beraber başlıca yerlere demir yollar dahi temdit olunur ise bu suret tekmile-i hal-i saadet ve memuriyettir.

Takvim-i Ticaret'in geçen nüshalarından birinde beyan olunduğu üzere bir liman sevahilinin tanzim ve tesviyesi umur-ı ticariye ve saireye fevait-i adide ve teshilat-ı azimiyeye mucib ve şehrin dahi terakki-i ziyet ve intizamı müstevcip olduğu gibi umur ... ehemmiyeti olan sevahili-i şehirde hiç olmaz ise muntazam birer iskelenin mevcut olması derece-i vücuttur. Saye-i muvaffakat vaye-i hazret-i padişahide Rüsumat Emanet-i Celilesince az vakit içinde ıslahat-ı azimiye vukua gelmiş ve bundan devletçe menafi istihsal olunmuş olduğu misalli mesalih-i ticariyenin ne derecelerde zuhur-ı teshilat olup umur-ı idaresinde emanet ne mertebelerde kesp-i intizam eylemiş olduğu eser-i delaletiyle meczum ve şu hüsn-i idare ve usul-i mazbutiyetin taşra idarelerine dahi tamim olunmasına hüsn-i himmet olunmakta olduğu maluktur. Hatta işaret-ı mahalliyeye nazaran ecanip-i emanetten vuku bulan himmet-i celile semeresiyle Gelves'de muntazam ve kargir olarak bir Rüsumat İdaresi tesis ve inşa ve güzel bir iskele bina olunmuştur. İdare-i mezkura ikiye munkasım olup birisi emtia ve diğeri duhhan rüsümuna mahsus olarak ve muhafaza-i emval ve eşya-yı ticariye için vasi ve muntazam bir ambar yapılarak binanın metanet ve risaleti de şayan-ı taktir olduğu ve iskele yüz kırk arşın tulunda ve on iki arşun arzında gayet metin olduğundan ihraç ve temhil-i emval hakkında sefaine ve erbab-ı ticarete fevkü'l-gaye suhulet bahş olunduğu anlaşılmıştır. Gelves ve Yenişehir ve havalisinde iskelesi olup oralardan ihraç veya havali-i mezbura ithal olunacak mahsulat ve emvalin mihri olduğuna nazaran iskele-i mezkurun inşası rüsumat idaresince mazbutiyet ve umur-ı

ticariyece suhulet-i kamile husulüne badi ve muhafaza-i emval-i tcariyeye mahsus ambarın tesisi ise başkaca muhasenat-ı mudi olacağı muhtaç-ı tarif değildir.

Malumdur ki Malta Limanı gerek vüsat ve gerek emniyetçe pek meşhurdur. Epice vakitten beri liman-ı mezkura bir havuz yapılmak ve bu suretle de iki başından şöhret ve ehemmiyeti tezyit olunmak tasmin olunmuş idi ise de hasbe'l-mevki husul-i matlap ziyadesiyle ... görüldüğünden müddet-i medide şu niyet-i hayriyenin hayr-ı fiile isaline bir müteahit zuhur etmemiş olduğu halde muharen Londrada bir şirket liman-ı mezkura da ber-vech-i dil-heva bir havuzun yapılmasını deruhde etmiş ve bunun ikmali için on sene müddet-i mahal alarak geçen bin sekiz yüz altmış bir sene-i miladiyesinde icra-yı icabına mübaşerat eylemişti. Bu kere Malta'dan alınan ihbara nazaran gayet muntazam ve güzel surette olarak zikr olunan havuzun hafr ve imali kuvve-i karibeye gelmiş ve şu ilave-i hasene ile liman-ı mezkurda ... kesp-i ziyet ve ehemmiyet eylemiştir. Ol-babda heyn-i bedayetinden şimdiye kadar altı sene zarfında ale'd-devam üç yüzden bine kadar amele istihdam ve elliden yüz tonilatoluk yirmi sekiz mivane ve ikisi iki yüz elli bargir kuvvetinde iki gemiciğin vapur istimal olunmuş ve müddet-i mezkura içinde hafr ve ihraç olunup imanın iki üç mil bad-ı mesafesine nakl ile denize ilga olunan gerek taş ve gerek çamur fiçılarının miktarı tahminen dört milyona reside olmuş ve şu halde Malta limanının otuz beş dönüm vesatında sathı ve yirmiden otuz kadim-i amiki olduğu müstedlel bulunmuştur. Mezkur havuzun hafr ve imalinde ezmane-i sabıkadan kalma musavver ve musani eser-i salife ile Romalılar ve Fenikelilerin yadigar rüzgarlarına daire şayan-ı dikkat bir hayli eşya-yı atike bulunup şunlardan kabil nakl ve tahrik olanlar (Valet) şehri numehanesine isra ile vaz-i mevki temaşa olunmuştur.

Teşrin-i Saninin yedinci günü Rusçuk havalisinde üç dört parmak amikinde kar yağmış ve böyle cüzi kar yağmasıyla demir yol arabalarının işlemesine hulul gelmeyeceği bedihi bulunmuş olup ancak tarik-i mezkurda araba dönecek yerler ile arabaların önünde lokomotif tabir olunan makineler arabaların döndürülmesi için iktiza eden müdver makine henüz yapılmamış olduğundan arabaların avdetinde işbu lokomotif geri geriye gitmek mecburiyetinde olmasıyla vapur arabasının önünde olan kar küremeğe ve yolu temizlemeğe mahsus bulunan aleti geride kaldığı cihetle geçen gün kumpanya tarafından amele tutulup ve yolculardan dahi bazıları indirilip karları küremeye gittiği işitilmiştir. Eğer araba dönecek yerler bu kış bitirilemez kalır ve her kar yağdığında kumpanya amele

ile yol açmağa mecbur olur ise bu suret müşkül ve müstehil olup ale'l-husus bu havanın kesret berfi müslim olmasıyla birkaç arşın kar nüzulünde vapur ve alet kuvvetiyle dahi yol açılması kabil olamayacağından ol-halde bir müddet demir yolun tatil edileceği aşıkardır. Hatta iki gün sonra nüzul eden bir karış kar münasebetiyle demir yolu arabaları Hazargrad'a kadar gedebilip ileriye geçemeyerek avdet etmiştir.

Rusçuk şimendiferinin açılıp işlemeğe başladığı yazılmıştı. Şimendifer arabaları Varna ve Rusçuk beyninde yolcu taşımakta ise de birkaç günden beri ufak tefek birkaç kaza vuku bulmuş olduğundan yolculara havf ve dehşet gelmiştir. Hatta Devletlü Vali Paşa Hazretlerinin geçen gün Varna'dan Rusçuk'a vürudunda yolun demir çubuklarını sıkıştırmak için konulmuş ve yıkılmış olan taşların henüz yerleşmemiş ve zaten ihtimamı yapılmamış olmasından dolayı bir taşın araba tekerleğiyle demir çubuğu arasına sıkışmış olması üzerine arabalar yoldan çıkmış ve bir büyük kaza vukuuna az kalmış iken her ne hal ise yoluna konulmuş ve geçen perşembe gecesini dahi esnayı rahde lokomotifin bacasından çıkan ateşler bazı eşyayı tutuşturmuş olduğundan ve ateşi söndürmek için uğraşıldığından vakt-i mutedi olan ahşam ezanında Rusçuk'a gelemeyip gece saat yedide vasıl olmuştur. Birkaç gün evvel dahi yine bu yola bir ateş zuhur ile bazı tüccarın pamuk ipliği deneklerinden birazı yanmış olduğu işitilmiştir. Şu hallerden ve esbap-ı saireden dolayı birçok kimseler demir yoluyla gitmekten ihtiraz ediyorlar.

İşbu Teşrin-i Saninin ikinci Çarşamba gecesini saat dokuz buçuk sularında Rusçuk'ta hava gayet açık ve berrak ve yayladan yerler dahi şafak ve parlak olduğu halde semanın canip-i şarkisinden karviü'l-şekl bir cisim ziyadar-ı nümudar olup garba doğru etmiş ve bir mahalde karar ile dağılarak harman cesametinde bir daire-i nariye teşkil ederek yarım dakika kadar o halde kaldıktan sonra inhisal hasıl edip ip gibi tulunu ve bazı yerleri münharif ve münhani olduğu halde yere doğru uzanarak mahv olmuş ve o sırada binlerce ufak ufak ve bunların içinde tahminen yirmişer ve otuzar dakika fazlalar ile bir takım büyük büyük ecsam-ı nurani dahi şarktan garbe doğru küre-i arz üzerine düşmeğe başlayıp saat dokuz buçuktan on ikiye kadar iki buçuk saat ecsamın layen kat bu yolda seyr ve cereyanı imtidat etmiş ve işbu ecsamın küre-i arz üzerine düştüğü yerler dahi ateş içinde gibi bir halde görünmüş olduğu ve bu alamet-i sema-vayanın dehşet indez kalıp müşahidin olduğu haber veriliyor.

“Mütalaa”

Bildiğimiz gördüğümüz güneşin mevhum olan diğer bir şems etrafında ekser ehl-i heyet tarafından kabul kılınmış olan hareketi yok farz olduğu surette merkez alim şemsdir. Merkez şemsden Zehel ve Evrenos ve Neptün’e varınca bir sim-i küre farz ve hayal olursa bunun derununda ve şemsin etrafında devir ve hareket eder sabe-i siyaranın başka nice bin küçük siyarat mevcut olması fena inkar olunamaz. Hatta bazı erbab fen-i merkezden bai nispetinde olmayarak merih’in fevkalade küçük olmasından zaten büyük iken bir kuruklu yıldızın çarpıp bir çok parçalara munkasım olduğunu ve zikr olunan parçaların sair kevakib seyyare gibi haval-i şemsde hareket etmekte bulunduğunu istidlal eylemiştir. Bunun gibi daha pek çok esbaba mebni küre-i mütesureye nisbetle zerrat kabilinden şemsin etrafında özer bir takım siyaret mevcut olup ecsam-ı müştealeden olmalarıyla heyn-i devir ve seyrinde kemal-i süratle hava-yı nisbiye ve tabakat-ı kesifeye girerek sürat-ı seyrinden ve havayı kuvvetle bir mesnedin şirare-i cüzi-i katrikiyye husulüyle iştigal veyahut bazı akvale göre zal-i mahr ve ti-i arzdan iya-i şemse çıkmasıyla şemsden iktibas enver ederek bir hatt-ı münheni üzerinde sukut eder gibi görünerek mahv olur ki lisan-ı enamda şehir-i teşar olan (Şahab) yahut (Yıldız de Şemsi) bu eserden ibaret olduğunu ashap-ı fen heyetinden pek çok zevat iddia etmişlerdir. Zikr olunan (Şahab) hakkında şimdiye kadar sened-i sahiha-ı müstenit hiçbir güne malumen sahici ve kati olmayıp mütekaddimin bu babda ihtiyar sükut etmiş ve fakat Araplardan İmam Muhammed Farabi ve mütahhirinden Cem-i Gafir şerh ve tafsil olunan rey-i zan ağap olarak kabul ve beyan eylemişlerdir. Ecram-ı merkume muhtelifü’l-hacm olmağla haval-i şemsde devir ve hareketleri ve birbirlerine takrirleri halinde cazibe-i umumiye kanununa tabiiyetle yekdiğerine munzam olarak veyahut küçükleri büyüklerin etrafında hareket-i devriye ederek bir heyet-i içtimaiye peyda olur ki akmar-ı müteadideyi havi bir siyara kabilinden olarak şemsin havalinde bu heyetle ittihaz ettiği mahir ki üzerinde devrana başlar. Bu neviden merih ile arz beyninde ale’l-tevali seyret keşf olunmaktadır. İçinde bulunduğumuz on dokuzuncu asrın iptidalarında merih ile arz beyninde ancak altmış dokuz adet seyyare bulunduğu keşf olunmuş iken şu vukuattan dolayı Avrupa müneccimlerinin iktimatıyla daha pek çok kevakib-i seyyarenin vücudu keşf olunmuş ve alan sedat-ı mütevelliyeye ile aranılmakta bulunmuştur. İşte bu misalli seyyareten birinin mahreki mahrek-i arza bit-tabii iki cihette mukarip bulunmasıyla arz ile işbu ... seyyare cihetinden

birinde takrip etmelerinde cazibe-i arz cazibe-i umumeye galabe ederek kendisine çekip hava-yı nesmiye duhulünde şahap haline tahvil edip müşahede olunan ahvalden ... şekli cism nevraniyi meydana getirip eyyare-i sagire-i mezkuranın ikmarı menzilesinde olan ecram-ı saire-i sagire dahi bunu müteakip tabakat-ı nesmiyeye eya pey girerek şahap haline tahvil eyler ki İmam-ı Farabi ve müteahirinin işbu beyan olunan reyleri kabul olunduğu suretçe yıldızın şarktan garba doğru düşmesi hakkında rivayet olunan ahval-i müthişe bundan neşet etmiş olmak lazım gelir. Asıl dikkate şayan olan ciheti bu yıldız düşmesi maddesinin bir iki saat imtidat eder. Eğer ki seyyare-i mezkuradan sonra biraz şahap daha düşmüş denilmek kabil ise de bu hali görenler eha'd-nasdan olup erbab-ı fenden olmamalarıyla birazda sehv ve hatta ve mübalağadan kurtulamaz.

(Tuna)

“Dersaadet’te Esarın Fiyat-ı Hazırasını Mebin Cetveldir”

	Kile	Kuruş	Paradan	Kuruş	Paraya
Azak’ın Koloz Hintası	0	37	00	40	00
Beserabya’nın Keza	0	34	00	37	00
Kilis’in Keza	0	23	00	35	00
Köstence’nin Keza	0	23	20	37	20
Balçık’ın Keza	0	24	00	32	00
İbrail’in Güzelce Hintası	0	30	00	32	20
Kilis’in Keza	0	22	00	34	20

Burgaz'ın Keza	0	33	00	35	20
Varna'nın Keza	0	33	00	36	00
Balçık'ın Keza	0	32	20	35	00
Azak'ın Yirke Hintası	0	35	00	38	20
İsmail'in Keza	0	37	00	44	00
Tuna'nın Kokorozu	0	16	00	36	20
Rumili'nin Keza	0	15	00	15	20
Anadolu'nun Keza	0	14	00	14	20
Tuna Şairi	0	14	00	14	20
Rumili'nin Keza	0	14	20	15	00

Takriben Mevcut Ambar

Kilo

Koloz Hintı	20000
Güzelce Hintı	30000
Kokoroz	10000

Şair	25000
------	-------

“İlanat”

“Posta-i Amire”

Bazı adamlar şunun bunun mektupların toplayarak ve ücret ile götürüp getirmeği sanat ittihaz ederek şehir postası hukukuna dokunmakta oldukları şehir postası mültezimi tarafından ifade olunup eğer ki mezkur posta hakkında muses olan nizamname hükmünce herkes lede'l-hace kendi hizmetkari yahut nakl-i mekatibi sanat ittihaz itmemiş olan ahir bir vasıta ile mektuplarını irsal edebilip ücretle mektup götürüp getirmeği sanat ittihaz etmek memnu olmasıyla buna mütecasir olanlar hakkında ceza tertibi lazım geldiği badezin o makule ücretle mektup nakl edenler geçtik de yedlerinde bulunan mekatibin beher için birinci defasında tarik-i hükümetten bir yirmilik beyaz mecidiye ceza-yı nakti ahz ve bu halin bir şahıs tarafından tekrarı vukuunda işbu ceza-yı naktinin tazif edilmesi hususuna divan-ı muhasebat ve Meclis-i Vala kararı ile bil-istizan irade-i aliyyeye müteallik ve şeref-südur buyurulmuş ve bu babda kaleme alınan fıkra-i mahsusa nizamname-i mezkura zeyl edilmiş olduğu.

Evvela derd-dest inşa olunmuş olan Karanfil ve Hendek sokakları köşesinde vaki terbian 300 zirai bir kıta arsanın birinci pay olarak 480 lira-yı Osmaniye ve saniyen Galata kalesi meydanında vaki terbian 150 zirai diğer bir arsanın kezalik birinci pay olarak 900 lira-yı Osmaniye'ye müşteri zuhur etmiş olduğundan meblağ-ı mezkura zam etmek isteyenler olduğu halde sal-hal Rumi Kanun-ı Evvel altıncı gününe değin altıncı daire-i belediye mühendishanesine müracaat eylemeleri lazım geleceği ihtar kılınır.

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fikra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:46 Şaban:8 Sene:1283 “Cumartesi” Kanun-ı Evvel-i Rumi:3 Kanun-ı Evvel-i
Efrenç:15

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucibince mevad-ı kanuniye ve hukukiye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığına lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağ otuz kuruştur.

Beyandan müstağni olduğu vecihle Devlet-i Aliye işbu seksen iki senesi Şubat'ın gayesine kadar tediye lazım olan bi'l-cümle istikrazat-ı hariciye faiz ve reisü'l-mallarıyla esham-ı umumiyenin yüz doksan bin kese miktarı olan Temmuz taksitini kamilen ifa idüb eğer ki istikrazat-ı hariciye faizlerinden cüzi-yi miktarı henüz vakti hülul etmemek hasebiyle taksim olunmamış ise de karşılığı tamamen sandıkasında mevcut bulunmuştur. Mezkur esham-ı umumiyenin Kanun-ı Sani taksiti olan diğer yüz doksan bin kesenin dahi karşılığı varidat-ı hazineden mertep olan ancak bu varidatın zaman-ı tahsilleri iktizasınca bir miktar Kanun-ı Sani ve Şubat içinde dahil sandık olabileceğinden taksit-i mezkur ise

Kanun-ı Sani'nin iptidasında duhul edeceğinden mücerret taksit-i mezkur faizi vakt-i zamanında ita olunmak için muharına gelecek karşılığında tediye olunmak üzere Banka-i Osmani ile Mösyö Dobini kumpanyasından muharen lüzumu kadar akçe istikraz olunarak esham-ı umumiyenin zikr olunan Kanun-ı Sani taksiti faizi dahi kamilen hazır ve amade edilmiştir. Bu sene yeniden istikraz edilmeksizin bir milyon kese raddelerinde olan divan-ı hariciye ve esham-ı umumiye faiz ve reisü'l-mallarının bir minval-i muharrir tesviye ve ita olunması mücerret meşhut-ı enam olan iktamat-ı celile ve takiyyedat mütemadiye-i hazret-i padişahiye mebni maliye hazinesinin ittihaz ettiği usul-i inzibat ve tasrifin semeresi olduğu gayr-ı münkerdir. Bundan böyle seniyyen atıye verilecek faizlerin karşılıkları dahi 27 Rebiulahir 283 tarihiyle ilan olunan nizamnamenin üçüncü maddesi mucebince hazinece bir kaite-i mütezime üzere tertip ve tahsis olunarak bu babda cereyan eden iğtişaş ve nizamsızlığın önü kestirilmiş olmak hasebiyle bu usul iktizasınca bu Marttan sonra her taksitin akçesi vekt-i taksitten muktem hazır bulunacağından badezin şimdiye kadar vuku bulmakta olduğu gibi Devlet-i Aliyye taksit zamanlarında divan faizi vermek için sıkışıp ağır ve fahiş faizler ile hariç ve dahilden akçe istikraz etmek mecburiyetinden ve bundan dolayı gün be gün terakki-i divani muceb düçar olduğu külliyetli zarar ve hisardan varista olacağı bi-iştihabdır.

“Maarif Nezaret-i Celilesi Canibinden Neşr Olunmak Üzere Vürud Eden Varakanın Suretidir”

Sekine-i Darü'l-Hilafe-i Aliyye'nin muhtaç oldukları zehairin şu aralık killet-i vürudu hasebiyle mevsim-i şitadenin aziz fiyatının kabarması tabii olarak ekmekçi esnafi ise bu ser-i reşte ile şimdiden zam-ı fiyat istidasında bulduklarına ve saye-i asayiş vaye-i hazret-i mülukanede sekine-i darü'l-saltanatü'l-seniyyenin aktem havayici olan nan-ı aziz imalatı maddesinin müşkülâtından ve gayesi lazımeden olarak beher sene eyyam-ı mübarekede nan-ı aziz fiyatı tenzil olunur iken bu sene bilakis ziyadeleştirilmesi katiyyen tecviz olunamayacağına binaen mücerret birkaç ay zarfında İstanbul'a lüzumu olan zehairi buraya çıkarmağa müşevvek ve ekmek fiyatının rehasat-ı tabiiye ve halkın menfaat-ı umumiyesini müstelzim olmak üzere duhulü mütekarip olan evvel iptidasından Kanun-ı Sani nihayetine kadar iki mah müddette harice gedenin istisnasıyla yalnız Dersaadet'de sarf ve imal olunmak için her ne taraftan olur ise olsun vürud eden buğday ve dakikten resm-i gümrük alınmaması Meclis-i Vala ve Encümen-i Mahsus-ı Vükelada verilen karar

üzere yine bila-istizan makrun müsaide-i inayetade-i hazret-i padişahi buyurulmuş olmağla ilan-ı keyfiyete iptidar olundu.

“Nizamname-i Cemiyet-i Amelperver”

“Birinci Fası”

Maksat-ı cemiyet beyanındadır.

Cemiyet-i Amelperver namıyla Dersaadet’de bu defa bir cemiyet-i hayriye tesis ve teşkil idüb niyet ve maksadı dahi asla cins ve mezhep ve millet fark ve temyiz etmeyerek ve sa-i iktidarına göre işe muhtaç olanlara iş iraye ve tedarik etmekten ibaret bulunmuştur.

“İkinci Fası”

Cemiyete dahil olacak zevatın suret-i kayd ve kabulüyle azaların umumen vezaifi beyanındadır.

“Birinci Madde”

Hangi mezhep ve milletten olur ise olsun zukur ve anastan her kim olur ise silk-i aza-yı cemiyete dahil olabilip şu kadar var ki on yedi yaşını ikmal itmiş olması lazımedendir ve aza-yı cemiyetin birader veya evlatlarının on iki yaşında oldukları halde dahi dahil cemiyet olmaları caiz ise de bu misalliler on yedi yaşını ikmal etmedikçe meclis-i cemiyet esnasında müzakerat-ı cariyeye karışamayıp serd-rey eylemeğe dahi hak ve salahiyetleri olamayacaktır.

“İkinci Madde”

İfrat-ı azadan beheri iane-i ... olmak üzere şehriye on guruş ita ve ifaya mecbur olup ber-vech-i peşin üç ve altı aylık veyahud bir senelik ita olunacak olur ise kabul olunacaktır. Aza-yı cemiyetten suret-i daima da veyahud defa-i vahide olmak üzere tensip olunacak suretle beyan-ı teşekkür olunacaktır.

“Üçüncü Fası”

Heyet-i idarenin mürekkeb bulunduğu azanın vezaif-ı mahsusası beyanındadır.

“Birinci Madde”

Cemiyetin heyet-i idaresi bir reis ve iki muavin ve bir katip-i umumi ve bir istida kâtibi ve bir muamelat kâtibi ve bir katip-i hususi ve bir muhasip ve bir sandık emini ve sekiz müşavirden mürekkebe bulunduğu cümlesi ekseriyet ara-yı hafiye ile intihap ve tayin olunacaktır.

“İkinci Madde”

Reis-i cemiyetin vezaifi meclisin beda ve hitamını aza-yı hazıraya ilan ve beyan etmek ve taktim eden meclisin tasdik olunmuş hülasa-i müzakeratını imza etmek ve beyan-ı efkar etmek isteyenlere sıra ile ruhsat-ı iraye etmek icra ettirmekten ibaret bulunmuştur ve kendisi esna-yı müzakeratta beyan-ı rey edemeyip fakat ara-yı hafiye usulü üzere beyan-ı rey olduğu takdirde serd-reye salahiyeti olduğu gibi bir madde üzerine ifade-i efkar zımmında müzakerattan hissedar olmak murat eyleyecek olur ise dahi riyaseti muvakkaten muavinlerden birine terk ve havaleye mecbur olacaktır ve cemiyete dair bir istida vukuunda sahip-i istida hakkında icab eden tahkikatın istihsal ve icrası zımmında azadan üç nefer tayin ve tahsis edecektir.

“Üçüncü Madde”

Reisin bir mani zuhurunda veyahud guyubeti takdirinde vezaifi ekseriyet arayı haiz olan muavin tarafından ifa olunacaktır.

“Dördüncü Madde”

Kâtip-i umumi evrak ve senadat ile cemiyetin mühr-i mahsusunu hıfza memur olduğu misalli kendisine ait evrakı reis ile imza iderek miktar azayı mebin bir defter tutacaktır. Umur-ı mühime hakkında verilen kararları bir defter-i mahsusa derç ve kaydedeceği misalli cemiyete taktim olunan azanın kayfi için dahi irice bir defteri olacaktır. Umur-ı mekatibe-i cemiyeti bilahare intizam ettiği mektupların suretlerini bir defter-i mahsusa kayd edeceği gibi kendisine hitaben gönderilen evrakı dahi her meclis atide reis tarafına iraye edecek ve cemiyetin akt-i encümen edeceği gün ve saat ve mahali gazeteler vasıtasıyla ilan iderek sene hitamında dahi umur-ı cariye-i cemiyete dair bir kıta-ı layiha tanzim ve karait edecektir.

“Beşinci Madde”

İstida kâtibi işe dair almış olduğu her istidayı bila-avk ve tahir reis cemiyete iraye bu babda tahkikat-ı lazımenin icrası zımmında reis tarafından tanzim ittirilecek mektupları icab edenlere tebliğe mecburdur. Kayd-ı istidat için bir defter tutacağı gibi hususat-ı mezbura hakkında yazacağı cevapların suretlerini dahi irice bir deftere kayd ve derç edecektir.

“Altıncı Madde”

Muamelat kâtibi cemiyet dainlerinin alıp verecek hesaplarını irice bir deftere kayd ve terkim ederek akçe tesviyesini emr olan senedatı dahi reis ile beraber imza edecektir.

“Yedinci Madde”

Kâtip-i hususi beher mecliste cari olan mezkuratın hülasasını tanzim ve meclis-i atide karâit edip tasdik olunduktan sonra reis ile beraber imza edecektir ve bunun çün irüce bir defter tutacaktır. Katip-i umuminin guyubeti takdirinde vezaif mertebesi katip-i hususi tarafından ifa olunacağı misalli bunun guyubeti halinde vezaif-i mezburayı ifa zımmında reis-i cemiyet istediği zatı muvakkaten tayin edecektir.

“Sekizinci Madde”

Muhasip bulunan zat cemiyetin kaffe-i divanat ve matlubatını suret-i muntazama da kayd-ı defter ederek hasılat ve medfuat hakkında koçanlı senedat-ı matbaa için numero tertibi üzere irice bir defteri olacağı gibi sandık emini tarafına la-cale'l-tahsil teslim olunan senedatı zımmında bir defter yevmi dahi tutacaktır. Ol-vechle tahsil olunan meblağın miktarını mebin olmak üzere beher ay sandık emininin bir kıta pusula ahz etmeğe sarf-ı ihtimam edecektir.

“Dokuzuncu Madde”

Sandık emini aza-yı cemiyetin vermeğe mecbur olduğu mebalığ-i ... evkat-ı muayenede tahsil edip vaktinde istifa olunmamış mebalığ-i mütedahilenin miktarını mebin olarak beher iki ayda muhasip tarafına bir pusula verecek ve tahsil olunmuş olan meblağ dahi bir defter-i mahsusa kayd ve işaret edecektir.

“Onuncu Madde”

Aza-yı heyet-i idarenin kaffesi vezaif-i mahsusasını meccanen icra ederek bu babda dikkat-i lazıme ile ifa-yı vazife-i hususi aza-yı mezburanın efkar-ı hamiyet ve fedakeranesine havale olunur. Aksi takdirinde cemiyet tarafından icab-ı hale teşebbüs olunacaktır.

“Dördüncü Fası”

Heyet-i idarenin mürekkeb bulunduğu azanın suret-i intihabı beyanıdır.

“Birinci Madde”

Aza-yı heyet-i idarenin nesb ve intihabı beher sene cemiyetin yevm-i teşekkül ve tesisine mütesadif olan mah-ı Nisanın birinci Pazar gününde icra olunacaktır. Bu babda akd olunacak meclis ile mecalis-i adiyeye-i sairenin kaffesinde miktar aza mevcut ve hazır olur ise olsun meclis daima mükemmel ve kafi ad olunacaktır.

“İkinci Madde”

Aza-yı heyet-i idare usul-i hafiye üzere ekseriyet ara-yı mutlaka ile nesb ve intihap olunup cümlesi birden intihap olunan müşavirlerden başka aza-yı saireden beheri için irüce serd-i rey olunacaktır. Ekseriyet ara-yı mutlaka hasıl olamadığı taktirde tekrar usul-i meşruhaya teşebbüs olunup defa-i saniyede dahi netice-i matlube husule gelmeyecek olur ise yalnız en ziyade araya muvaffak olmuş olanlar hakkında müceddeden serd-i rey usul-i icra olunacaktır.

“Üçüncü Madde”

Aza-yı idareden biri suret-i katiyede diyar-ı ahire azimet veya hastalanıp istifa ittiği takdirde yerine ahiren nesb ve intihabı balada muharrer ikinci maddede beyan olunan usul üzere icra olunacaktır.

“Dördüncü Madde”

Tahkik-i muhasebat için tayin olunacak komisyonun azası dahi ber-vech bila-intihap aza zımmında akt olunacak mecliste nesb ve tayin olunacaktır.

“Beşinci Fası”

Suret-i akd-ı meclis beyanıdır.

“Birinci Madde”

Cemiyet beher mahın birinci Pazar gününde ale'l-adet akt-ı meclis ederek heyet-i idare tarafından lazım görüldüğü halde fevkalade olarak dahi akd-ı encümen olunabilecektir.

“İkinci Madde”

İş hakkında vuku bulan istidat ile tahkikat-ı matlubenin istihsali için tayin olunacak zevatın vereceği livacı mütalaa ve müzakere olunup icra-yı icabına arar verilmek üzere heyet-i idare haftada bir kere akd-ı meclis edecektir.

“Üçüncü Madde”

Gerek esna-yı müzakeratta ve gerek cemiyetin mazabat ve defatirinin tanzimi için cari ve müstamel olacak lisan Rum lisanı ise de işbu lisandan ana olmayanlar Türkçe ve Fransızca olarak ifade-i efkar edebilmek lisan-ı mezburanın haricinde olmak üzere sair lisanda vuku bulacak teklifat evvel lisandan malumat olan birisi vasıtasıyla Türkçe olunduktan sonra o makule teklifat hakkında cereyan edecek müzakeratın hülasası dahi yine ol-suretle icab edenlere beyan ve tebliğ olunacaktır.

“Dördüncü Madde”

Beher meclis-i cemiyette umumen cari olacak mevat evvela taktim eden adi veyahud fevalade meclisin mazbatasıyla saniyen mürur eden mah zarfında heyet-i idarece vuku bulan icraat ve muamelatın hülasa-i vechle bir kıta layihası salisen cereyan eden mekatibe ve muhaberenin kıratından rabian bir karar verilememiş istidat hakkında idare tarafından cemiyete olacak teklifat-ı icabiye ile hamisi cemiyete dair olarak aza-yı hazıra zarfından olarak teklifat ve ifadat serd ve beyandan ibaret bulunacaktır.

(Bakisi Sonra)

“Okçular Başında Kain Sadr-ı Sabık Merhum Reşid Paşa Türbesi Karşısında Altmış Üç Numarolu Kıraathane Sahibi Canibinden Mürut Varakanın Aynidir.”

Niş Sancağına tabi Avranya Kasabası berren Rumili'nin vasıtına tesadüf eylediği gibi bahren dahi Selanik ve İşkodra ve nehren Lev m ve Belgrad iskelelerine dahi kırk sekiz ve elli beş saat mesafesi bulunmasıyla oraya ve oradan her tarafa nakl-i eşya ve emvalde

ezhar-ı cihet yesr ve suhulet olduğuna binaen saye-i teshilat vaye-i hazret-i şahanede Rumili tüccarlarına yeneden bir ticaret kapusu açılmak maksad hayr-ı mersad ile kasaba-i mezkurada öteden beri küşadı mutet olan panayırların umumi hal ve heyetine tahvil bulunmasına lüzum-ı hakiki görüldüğüne mebni birisi on beş gün müddetle ruz-ı hazırdan yirmi üç gün evvel ve diğeri dahi on gün müddetle ruz-ı kasımdan yirmi altı gün muktem küşat olunmasına karar verilerek ol-vechle irade-i hazret-i padişahi şeref-reyz-i sünuh ve südur buyurulduğunun üzerine Takvim-i Vekayi'nin sekiz yüz elli yedi ve Ruzname-i Havadis'in dört yüz altmış altı ve Tasvir-i Efkar'ın dört yüz on dört ve Tuna gazetesinin doksan dokuz ve Bosna gazetesinin yirmi beş numeroluları ile neşr olunmuş ve Rumili havalisinin her tarafında layıkıyla ilan olunması hakkında dahi valat-ı izam ve mutasarrıfın-i kiram hazretiyle elviye-i kaimakamlarına bi-evamir name-i sami emr-i ferman buyurulmuş olmağla önümüzde ki ruz-ı hazırdan yirmi üç gün evvel kasaba-i mezkurada panayır-ı umumi küşat olunacağından alıcı ve satıcı tüccarın ve herkesin malumu olmak üzere şimdiden ilan keyfiyete iptidar kılındı.

“Bir Zat Tarafından Gelen Varakadır”

Suriye vilayet-i celilesinin ziraat müdürlüğü memuriyetinin bi-irade-i seniyye ilga buyurulmasından naşi vali-i ve'l-işan vilayet devletlü paşa hazretleri terekkiyat-ı umur-ı ziraiye için ve sayet-i teshiliye istihsalini mülhaza iderek reis-i livalarda idare meclisi ve kasabalarda dahi kezalik meclisler azasından birer münasibinin ziraat müdürü vekili unvanıyla mevat-ı ziraat rüyetine tayini hakkında Babıali'den emr-i istihsaliyle icra-yı icabını elviye-i mülhaka memurin-i kiramına tavsiye buyurmuş ve merkez vilayette dahi hafta da bir kere cemiyet etmek üzere erbab-ı vukuftan ve muhabbet-i vataniye ashabından mürekkep bir ziraat meclisi teşkili tasmininde bulunmuş oldukları kemal-i mübahatle vasıl-ı semî tahkikim olmuştur. Beyana hacet olmadığı vechle bizim memleketlerde Avrupa memaliği gibi hariçten celb-i menafi edecek ve hattı ihtiyacat-ı dahiliyenin bir cüzine kifayet eyleyecek derecede sanayi ve harf olmayıp bizce medar-ı azam servet-i efrat-ı beşerin bila-istisna hemyişe muhtaç oldukları madde-i mesuda-i ziraat ve felahattır ki bu yolda takdir çalışıp çabalasak ol-kadar fevaide mazhar ve bu sayede servet ve semanca dakaik-i sanayi iktisabıyla ilerleyen milletlerle beraber oluruz. Binaenaleyh vali-i meşarün ileyh hazretlerinin teşebbüsat-ı mebhuseleri böyle esaslı bir efkar-ı saadet medara müstenit bulunduğundan bu babda asar-ı fiiliye ibrazına muvaffakiyetlerini lütufü'l-

hayadan istida etmeliyiz. Avrupa memaliğini görmemiş isem de oralara gidip gelen bazı ihbanın rüyetine göre Avrupa toprağında mahsulat yetiştirmek pek çok ameliyat-ı felahate mevkuf imiş ve hatta çiftliklerin icra-yı ameliyat-ı külliye ile yek diğerinden ziyade ve ala mahsulat yetiştirmeleri için mahrun-ı şevk ve gayretleri olmak üzere emsaline faik surette bir nevi mahsul yetiştirenler devlet tarafından atıye ve muvaddal ve sair imtiyazat ile taltif edilirlermiş. Memalik-i Mahrusa-i şahanenin her tarafında ve hususiyle Suriye’de bulunan arazi ise kudsiyet-i manuyasından başka kuvve-i enbatiyece hakikat-i arz-ı mübarek denmeye şayan olarak pek o kadar ameliyata muhtaç olmaksızın her ne zer olursa husule gelir ve dünyanın her tarafında itibarı bulunan pamuk ve iyi zeytin mahsulatı pek güzel hasıl olur. Bundan üç sene muktem taraf-ı Devlet-i Aliyye’den Suriye ahalisine bila-seman tevzi olunmak üzere bir hayli Mısır pamuk tohumu irsal buyurulup tevzi ve zer edilmiş olduğundan matlub-ı vechle menafî husule gelmiştir. İdlbizade Azatlı Abdah Efendi’nin Beyrut’ta inşa etmiş olduğu iplik fabrikasında yerli pamuğundan imal olunan ipliğin Avrupa’dan gelen iplikten yüzde beş on guruş ziyadeye kemal-i rağbetle alınıp satıldığını muma-ileyh bir aralık ifade ittiğinden bu dahi bu havalide pamuğun matlub-ı vechle kabiliyeti husulüne delildir. Şu kadar ki esbab-ı ziraiye ve nakliye bizlerde pek nakıs olduğundan bu noksanlık sebebiyle fevait-i mahsulat tamamiyle zirai yedine geçmemekte olması teessüf olunur bir meseledir. Avrupalıların bir çift manda ile üç günde sürülecek bir tarlayı makineli saban ile bir res-i bargir ile bir günde sürmekte ve on adamın biçtiği mahsulü alet vasıtasıyla bir adam biçmekte ve vesait-i nakliyeleri dahi pek mükemmel olduğundan bizim çiftçilerin tarladan harman yerine arkalarına ve bargirlere tahmil ederek birçok vakitte hazar-ı zahmetle naklettikleri demetleri vasıta-i seri ile az zamanda nakl etmekte oldukları müsellemdir. Bazı gazetelerde dahi buna dair fikarat görülmektedir. Bizlerde dahi böyle alet ve edevat istimaline taife-i zirai sevk olursa ziraatce terakkiyat-ı bediye görülür zan ederim. Bu suret Hükümet-i Seniyye’nin himmet-i mahsusasına muhtaç olarak vali-i meşarün-ileyh hazretlerinin efkar-ı Hayriyeleri bu makule ve sail-i ümraniye fevkalade mail görüldüğünden refte refte böyle şeylerin Suriye’de vücuda getirilmesi amit ve iskandayız. Fakat buralarda Rumili’nin her tarafında ve Anadolu’nun bazı yerlerinde bulunduğu gibi manda ve öküz arabaları istimali maruf ahali mahsullerini şehirlere ve iskelelere bargir ve ekseriyen deve vasıtasıyla nakl edip kat-i külli zahmet çekmekte ve halen biraz yağışlık ve yağmurluk olunca develerin ayakları kayıp sakatlandığından cüzi

yağışlık vakitte ahali deve ile ahali nakl-i zehair edemeyip yerlerin korunmasını gözetmektedir. Horan sancağı arazisinin herkesin malumu olan kuvve-yi tabita-yı hayret fezası cihetiyle şu havalinin ihtiyacatını verdikten sonra buradan Akka iskelesine nakl olunarak oradan sefaine tahmil ile Avrupa'ya dahi pek çok zehair gitmekte ise de ber-vech-i muharrer araba bulunmadığı cihetle develerle nakl zehairde envai mahn ve meşakkat müşahede olunmaktadır. Bu sancağın tarik ve mesaliği cüzi bir tesviye ile araba işletmekte kabil olduğundan Rumili gibi ahalsinin manda ve öküz veyahud deve koşulur arabalar istimal etmeleri için tedabir yapılırsa ve vücut ve mütayinan Balat'tan çift ve çubuk sahibi olanlar umum-ı ahaliye numune olmak üzere çiftliklerinde ikişer üçer araba tedarikine hükümetçe memur buyurulsa fevait husulüne medar-ı vusul olacağından şübhe edilemez. Şam'dan Horan'a ve Horan'dan Akka'ya geden yolların şose olarak tesviyesi hakkında valiü's-sabık devletli paşa hazretleri zamanında bazı tasavvurat-ı dermiyan olunup kolera illeti zuhuru ve mevani-i saire hululeti ile kuvveden kaldığını işitmiş idim. Bu yollar az zahmetle tanzim olunabileceğinden ahalinin ziraat ve harasetten hali eyyamında her kaza ve karye ahalsi hududu dahilinde bulunan yolların tesviyesine bi'l-münavebe çalıştırılmakla beraber bu yolların intizamından müstefit olacak tüccar takımı dahi bi't-teşvik bir miktar iane-i naktiyeye davet ve taraf-ı saltanat-ı seniyyeden dahi muavenet olursa Horan sancağından devlet ve milletçe kazanılacak menafi-i hariç daire-i kıyastır. Vali-i meşarün ileyh hazretlerinin bizzat sarf-ı iktamat ile beraber ziraat müdür ve vekillerine ita buyurması olmaları memul olan talimat ve ... semeresiyle ... Teali memleketimizde ziraatça terakkiyat ve tashilat-ı külliye hasıl ve yolların intizamıyla dahi barit arzu ve amelimiz ser-i menzil-i maksuda vasıl olmak teminiyetindeyiz.

(Suriye)

“İlanat-ı Nizamiye”

Dersaadet ve Mısır ve İskenderiye'de ahz ve ita ile iştilal etmekte olan Hoca Karbet ile Pedros Gazar Vesya'nın alacaklıları beyinlerinde bir kıta konkordato tanzim ve imza eylemiş olduklarından mezbur konkordato aleyhine bir güne itirazları olduğu takdirde tarih-i ilandan bila-itibar nihayet on bir gün zarfında komiteye gelip beyan ve ispat etmeleri müddet-i mezbura zarfında gelmedikleri halde intizar olunmayıp icap-ı hal icra

olunacağı ve birde konkordatoya imza itmiş olan ashap-ı matlup alacaklarını nizam-ı vechle ispat eylemeleri için ilan-ı keyfiyete iptidar olundu.

“Postahane-i Amire”

Bazı adamlar şunun bunun mektuplarını toplayarak ve ücret ile götürüp getirmeğe sanat ittihaz ederek şehir postası hukukuna dokunmakta oldukları şehir postası mültezimi tarafından ifade olunup eğer ki mezkûr posta hakkında muses olan nizamname hükmünce herkes lede'l-hace kendi hizmetkari veyahut mekatibini sanat-ı ittihaz etmemiş olan ahir bir vasıta ile mektuplarını irsal edebilip ücretle mektup getirip götürmeği sanat ittihaz etmek memnu olmasıyla buna mütecasir olanlar hakkında ceza tertibi lazım geldiğine mebni badezin o makule ücretle mektup nakledenler ele geçtiğinde yedlerinde bulunan mekatibin beheri için birinci defasında taraf-ı hükümetten bir yirmilik beyaz mecidiye ceza-yı nakti ahz ve bu halin bir şahıs tarafından tekrarı vukuunda işbu ceza-yı naktinin tezyif edilmesi hususuna divan-ı muhasebat ve meclis-i vala karar ile bila-istizan irade-i aliye müteallik ve şeref-südur buyurulmuş ve bu babda kaleme alınan fikra-i mahsusa nizamname-i mezkura zeyl edilmiş olduğu.

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fikra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:48 Şaban:22 Sene:1283 “Cumartesi” Teşrin-i Evvel-i Rumi:17 Kanun-ı Evvel-i Efrenci:29

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucibince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağ otuz kuruştur.

Muhtaç tarif değildir ki nev beni-adem ebna-yı cinsine malumat ve elden geldiği mertebe ifal ve imal-i hayriyeye gayret etmeli ise de şu ne kadar himmet ve gayret birinde sarf olunmalıdır. Zira her şey ki mahalinde istimal olunmayandan husul-i menfaat memul ve bilahare zuhur-ı mazeret emr-i meçhul değildir. İşte bu kabilden olarak ebna-yı beşerden muktedir olanların muhtacına tasdik ve iane ve ali kaderü'l-istita hem cinsini iaş ve himaye etmeleri şeren ve aklen derece-i vücup da olduğu gibi şu vacibi ifa edenlerin inde'l-hak ve inde'l-halik makbul ve memduh oldukları rehin-i mertebe-i vüzuh ise de şu tasdik ve iane olsuz bir surette olduğu halde bundan icvaret-i müntezirenin husulünde

iştibah-ı külli olduğundan başka bilahare mülkçe ve halkça mazarrat-ı adide meydana geleceği şüpheden beridir. Dersaadet'te... ise de bir müddetten beri derce-i ifrata reside olduğu cümleye meşuttur. Filhakika bunların içinde bir takım alil ve sahihen muhtaç-ı iane olanlar var ise de ekserisi cerrar ve hilekar olduğu derkardır. Çünkü kimse kimsenin hakikat-ı haline vakıf ve sokakta ... olan adamın derece-i fakr ve ihtiyacına arif olmadığından gelip geçenlerden ashap-ı hamiyet ve merhamet olanlar ebna-yı cinsini sokak ortalarında ve şurada burada neşte-i han mezat ve her biri birer güne zi'l-suali ihtiyar ile düçar bilye-i meskenet olduğunu gördükçe ... fünunu hareket ederek vazife-i icraya kıyam ile gönlünden koptuğunu verip tasdik etmektedir. Halbuki sahihen mecbur sual olanların şu suretle mazhar-ı iane olduklarını ihtiyaçtan beri ve perde-i namus ve edepten ari olan bir takım eşhasın meşhut ve mesmu oldukça burada olanlar hemen teptil cami ve kifayet ederek ve mahal-i sairede bulunanlar seyr-i seri ile bir... buralara kadeime-i cenabın azimet olarak nihayet şu derecelere gelmiştir. Bunlar adeta büyük ticaret kumpanyaları gibi yekdiğeri ile muhabere ve mahal ve memleketlerinde ki padişahlar ile... ederek ve buralılar bize ne dursun falan yerde şöyle para veriyorlar. Taşradakiler İstanbul'da dilenciler altın topluyorlar deyip birbirlerini zi'l-suali ... davet ve teşvik edip bila-mezahim mevani her tarafça gezip dinlenir ve nihayet aza dahi kanaat etmeyerek gelip geçenlere bir alay makalat sevgend-i amiz ile bizar ve taciz edip cer ederler. Hatta rivayet mevsukadandır ki burada bazı kadınlar kocaları sabahleyin işlerine gittikten sonra hanesinden çıkarken komşularına ser-reşte vermemek üzere biri yeni dileneceği yerlerde kimin üzere diğeri eski olarak birbiri üzerine iki ferace giyerek derhal kendileri dahi evden dışarı çıkar ve ahşama kadar dilenip toplandıktan sonra yine kocalarından evvel hanelerine avdet ederler. Bazı evrak-ı havadiste keşide-i kelan beyan olunmuş ve mütalaa edenlere malum olmuş olduğu üzere bir takım bi-insaf şunun bunun çocuklarını ücret muayene ile alup gündüzleri sokak ortalarında ve çamurlar içideyatırarak ebna-yı sebin tahrik-i arak emr-i himmetler için dam-ı tezvîr ve hile kurmakta ve bazıları giceleri virdikleri talimatlara vechle sübyanı calî bağırtıp ağlatmakta oldukları misalli kimisi heyet-i acibe ve eşkal-i garibede görünüp bazısı dahi in-kezeb kendilerini alil ve muhtaç-ı sahih sıfatta göstermekte olup bir takım çocuklarda bunları görerek iyi bir ... amile dilenmek yolunu öğrenmektedirler ve bunlardan işe güce yaramayan ise pek nadir olup birer hizmete konulsa her biri yevmiye idaresini ma-ziyade kazanacağı gibi bazı yolcuların böyle dilenip

dolanarak alime taciz edeceğize gelip ize hizmet idiniz aylık vereyim yollu ifadelerine bazısı kocam var demek bazısı o makule sözü işettimi oradan sıvışıp gitmektedir. İşte şu haller bütün merhametten hasıl olmuş şeyler olduğuna ve (...) (...) mezmurca bir takım fena adamlara inayet ehl-i arzlara aynı ihanet demek olduğu misalli bunların ahval-i zahirelerine bakılarak haklarında medangah şefkatle ifayı ve icap-ı insaniyet etmeleri o yolda olmayanların ve o cüzi-i düçar müzayeka olanların ahir umur-ı meşrua ve makbuleye mübaşeratla iktisap ruzmerreye mübaderat etmeğe zel-i suali irtikabı tercih eylemelerini muceb ve bir hayli çoluk çocuğun şu tarik-i hacalet refika salik olmalarını müstevcip olmalarına nazaran o makulelere verilecek sadakanın ünsan ve adapça mazarratı meydanda ve ... cerrarın zuhuru sahihen fakir ve asl-ı iane olanların fark ve temyizini taassup ederek bilahare böyleler mahrum-ı himmet kalmakta oldukları tariften azadedir. Hakikaten maddeye dikkat ve netayic hali temile rağbet etmeyen bir takım kimseler saileye dair bir söz açılrsa ve bunların çare-i indifai yolunda bir şey yazılrsa kail ve rakamına harf-endaz öyle bi-çarelerden ne isterler ve bunlara ilişmek günah değildir. Bu yollu sözler ile gelen gayretsiz olur ise de bu yolda hamiyet ve himmet ebna-yı cinse aynı ihanettir dinse becadır. Çünkü bir adam hizmet vakıasına mukabil hakkı olup alacağı şeyin bile hemen istemekten tedip ettiği ve kendini bilen dünyalar verilecek olsa zel-suali itikap etmek istediği halde başkasının bunu yapmasını tecviz eylemek şiar nesfetten değildir. İnsaniyete hizmet ve ifa-yı şarita-i hamiyete rağbet hemcinsini sokaklarda ilendirmeğe ruhsat vermek olmayıp memalik-i sairede olduğu gibi alil ve biçarelere mahal-i mahsus peyda ve hallerine göre iş bulup iaşe ve infaklarına sai afv olunmak gerektir. Hatta bu yolda bazı teşebbüsata kıyam olunacak olsa elyevm fakirim deyip ebna-yı sebepli izaç etmekte olanların çoğu ortadan gaib olacağına şübhe yoktur. Zira anlardan haylisi celp-i nafaka maksadıyla dilenmeyip mücerret akçe iddiharına sai etmekte ve bazıları şuraya buraya faiz ile para verilmekte olduğundan ve bir takımı dahi bir kere yüzünden perde-i namusu kaldırıp dilenmeğe alıştıktan sonra sokakta avuç açıp dilenmek gibi kolay sanat var iken ber-alay zahmet ve kefaletle iş görmeğe ne hacet deyip bir hizmet bulabilse bile bataet-i melufesi deruhde etmeğe mani olup zi'l-suali kendine sanat ittihaz eylemiş olduğundan bir yerde oturup iş işlemek değil yalnız yiyip içmek ve oturup kalkmaktan başka nesine teklif olunmayacak olursa yine durmayıp hizmet-i lazıme tedarikine kalkışacağı derkar ve bu suret taşralarca dahi malum olduğunda İstanbul'da altın yağması var gibi saile kıyafetle her

tarafından gelip dilenmekte olan genç ve dinç kimselerin gelmelerinin önü kesileceği aşikardır. Şuralarını beyandan murat-ı muhtacın ve fakara-yı tayip olmayıp bilakis bunların haline ezhar-ı eseften ibarettir. Gerçi ahkam-ı şeriyye ve kaide-i insaniyece herkesin ... nevini adam ve uhtacına ianeyi talip olduğu azade-i rakam ise de sokak ortalarında ebna-yı sebile yakışsız güne gün sözler söyleyerek sual etmek mecaz olamaz. Zira üstü başı düzgün bir yolcunun cebinde beş parası bulunamamak veyahud tasdik edebilecek derece ufak akçesi olamamak baidü'l-ihimal değildir. Halbuki sai'l rıza-yı bar için ve şunun bunun için deyip mutalebede ısrar ettiği ve yolcu ve sebebe mebni ise nesine vermediği surette hangisi asam veyahut değer-ha bir şey verilse bile böyle sadakadan ne icra ve faide hasıl olur. Asıl fakir ise sokakta bulunsa bile adale-i dest-i sual etmeksizin muntazar iltaf-ı hafiyeye olup ancak bir takım cerrarının teksiri ber-vech-i mebsut fakara-yı sabirinden olanların zaval-i rağbetlerini muceb olmak hasebiyle buraları dikkat olunacak şeyler olduğu misalli bunların az çok mülken mazarratı dahi inkâr olunamaz. Saile takımının keyt keyt teksir etmesinden istidlal olunacağı vechle bunlar kendi hallerinde bırakılır ise mürur-ı zaman ile daha çoğalacağı derkar ve içlerinde sağlam ve dinç ve illet ve mazardan salim birçok genç kimseler mevcut olduğu gibi terbiye olursa ileride adam olacak bir takım sıbyan dahi bulunduğu halde şunların zel-i sualde bırakılmasında nevi insana tertip edecek ve bala bir suret gayr-ı makbulede sokaklarda anlara olunan ianeden hasıl olacak ecr-i tekabil edemeyeceği aşikardır. Hülasa-i kelam memalik-i Avrupa'da olduğu gibi saile takımının ahvali bi't-tatvik muhtaç ve alil olanların bir suret-i hasenede iaşe ve ettifakı ve tamül-aza ve sağlam olan Dersaadet'e gelmek isteyenlerin meni ve erbab-ı hayır ve hamiyetten olup da ebna-yı cinsinin nakıs ala-aza ve amelinde olanlarına iane etmeğe rağbet eden zevatın nukud-ı himmetine mahsus bir sandığın dahi çaresine bakılrsa muhsenat-ı adideyi muceb ve tevaif-i acizenin zillet-i sualinden halasıyla beraber sokak ve köşelerde yar ve ağyara karşı bu cerrarın heyet-i acibe ile ezac ve tazyikinden ebna-yı sebilin reha ve geceli gündüzlü şunun bunun kapıları çalınmaktan müberra olmasını müstevcip olacağı cihetle bu bapta zuhur-ı himmet ve inayet-i seniyyeye intizar olunur.

Memalik-i Mahrusa-i Şahanenin havi olduğu eyalet dahilinde bulunan şehirlerin ve hususıyla merkez hükumete basitçe olan karyelerin bazılarında tevettün eden müselleme ve gayr-ı müsellemeden canip-i miriye mertebe ve muayyen bulunan vergiden fazla ve usul ve nizam-ı mevzuanın hilafında mesarif namı ve türlü desais ve hile tasniyye ile ekser

...ve muhataran ve kocabaşların senevi bir hayli akçe tevzi ve tahsil ederek ahalinin ezrar olunduğu istihbar buyurulmaktan naşı bundan sonra bu ahval mazarranın devamı taktirinde bu cüret hangi kazada vukuu bulur ise evvel kazanın heyet-i meclisi sual ve muhatap olacağından ve derece derece daire-i mesuliyet en büyük hükümet memurlarının dahi dahil olmaları tabi olduğundan mektep ve mabet mesarif-i milliyesi ve metrolit muayenatı gibi malum ve muayyen olan şeylerin kema-kan müstesna olmak üzere bunların haricinde hiçbir nam ile ahaleden nesine talip ve ahz olunmaması ve bu iş için mahsus-ı muhakkak ve müfettişler tayini dahi mukarrer olduğundan badezin hilaf-ı tenbiye hareketinden ihtiyap olunması bi-emirname-i sami emr ve ferman buyurulmuş ve keyfiyet-i memurin vilayete bildirilmiş olmağla malum olmak için buraya derç ile ilan olunur.

Tahkikat-ı vakıaya göre gelecek sene Paris'te mukarrer olan sergi-i umumiye vaz olunmak üzere Memalik-i Mahrusa'dan gönderilecek olan mahsulat-ı arziye ve sınıyenin her taraftan peyderpey vürud ile komisyon mahsusuna teslim olunmakta ve komisyon-ı mezkurun eser-i himmet ve gayretle eşya-yı müruda pek güzel surette tertip edilmekte olup kariben yola çıkarılacağı anlaşılmış ve Memalik-i Mahrusa ahalisinin u sırada meşhut olan gayret ve eşya-yı merkumenin ahval ve keyfiyetine nazaran malum olan sai ve dikkatleri doğrusu şayan-ı mahzuziyet olduğu gibi bundan aktem Dersaadet'te küşat olunmuş olan sergi-i umumi-i Osmaniye'nin menafi-i matlubesi zuhur etmiş demek olduğundan işte burası dahi başkaca sezavar-ı şükranıyet olduğu derkardır.

Meşahir-i muallimin kanun-ı ticaretten Fransız "Misyonat" nam zatın işbu mevsim-i şita esnasında dahi Beyoğlu'nda Kana sokağında on bir numero ile murakkam hanesinde ikinci sınıf şakirdan için olmak üzere kanun-ı ticaretten ders-i mezkurasına mübaşerat etmiş olduğu vasıl semi-i memnuniyetimiz olmuştur. İlm-i mezkurun Dersaadet ahalisinden ticaretle meşgul olmak niyetinde bulunanlara ne derece mucib-i fevait bir madde olduğu varista-i kayd tarif olup muma-ileyhin ise bu suretle ilm-i nafia-ı mezkurun nazariyat ve ameliyatına mütalaa eylemek arzusıyla bu vechle teshil tahsilata devam etmesi şayan-ı takdir bir keyfiyettir. malum muma-ileyhin bundan aktem tertip etmiş olduğu birinci sınıf şakirdanı hayli ilerlemiş olduğu gibi kendisinin dahi tedris ettiği mevadı bir usul-i haseneye tevfikem kemal-i fesahat ve belagatle talebeye beyan ve tefhim ettiği muma-ileyhin derslerinde bulunmuş olan zevat nezdinde umur-ı müsellemeden bulunmuştur.

“Cemiyet-i Amelperver Nizamnamesinin Mabadıdır”

“On Beşinci Madde”

Heyet-i idarenin muhasebat-ı cariyesiyle defatir-i sairesini muayene ve tahkik eylemek üzere aza-yı idarenin nasib ve intihabı gününde üç neferden mürekkeb olarak bir komisyon-ı mahsus tayin olunup hülasa-i tahkikat vakıasını dahi meclis-i atide cemiyete beyan edecektir.

“On Altıncı Madde”

Cemiyetin meclislerinde azasından madud olanlar hazır olamayıp azanın haricinde bulunanlardan dahi yedinde matbu davetnamesi olanlar meclise kabul olunabilir.

“On Yedinci Madde”

Hazır bil-meclis olan aza-i bedayet-i mezakeratta bir defter-i mahsusta isimlerini yazacaklardır.

“On Sekizinci Madde”

Aza-yı hazıranın aza-yı gaibeye vekalet etmesi caiz değildir.

“On Dokuzuncu Madde”

Esna-yı müzakeratta vuku bulan teklifatın ret veya kabulü hususta rey hakkı usulüne teşebbüs olunmak üzere üç nefer aza tarafından beyan olundukça serd-i rey alini usulüne riayet olunacaktır.

“Yirminci Madde”

Serd-i rey hafi hususunda tesavi-i ara vuku takdirinde reisin reyine müracaat olunarak ana göre karar-ı maddeye teşebbüs olunacak ve rey-i hafi hususunda dahi tesavi-i ara vuku bulur ise müceddeden serd-reye iptidar olunacak ve defa-i salisede dahi tesavi-i ara zuhur eder ise o makule maddenin tezkiri meclis-i atiye havale ve talik olunacaktır.

“Yirmi Birinci Madde”

Cemiyetçe verilen her nevi kararın tarihinden akli üç ay mürur ettikçe o makule kararın tahvil ve tağyiri mümkün olmayıp o vechle tağyir arar zımmında beyan olunacak teklif dahi tahrir olacağı gibi altı nefer azanın iktizasını dahi havi bulunacaktır. Evvel

taktirde dahi teklif-i vakıanın hüsniyet veya arif-i cemiyete bilahare beyan eylemek üzere cemiyet tarafından tensib olunur ise bir komisyon-ı mahsus tayin olunacaktır.

“Yirmi İkinci Madde”

Ameliyat-ı cemiyet hakkında olan faslın altıncı maddesi ahkamınca taraf-ı cemiyetten tesisat-ı sınaie küşat ettirildiği halde o makule olacak tesisatın cemiyet ile olacak münasebeti nizam-ı mahsusa ile tahdid ve tayin olunacaktır.

“Yirmi Üçüncü Madde”

Cemiyete dair her bir varaka muteber ve mamul tutulmak için mehr-i cemiyet ile memhur bulunduğu halde aza-yı heyet-i idareden icap edenlerin iktizasını dahi haiz bulunacaktır. Reisin iktizasını havi olmayan varakaya dahi gayr-i muteber ve sıhhate nazar ile bakılacaktır.

“Onuncu Fası”

Nizam Şeti

“Birinci Madde”

Aza-yı cemiyetten beheri icap eden ilm ve haberin kendisine teslimi anda iane-i muayene-i şehriyesini eda ve tesviyeye mecbur olup altı ay kadar iane-i şehriyelerini ifa etmemiş olanların isimlerini sandık emini heyet-i idare tarafına beyana mecbur olduğu gibi canip-i umumi tarafından dahi buna mahsus matbu mektuplar ile o makule kimesneler ifa-yı dine davet olunacak defa-i saniye olarak ihbar olunduktan sonra üç ay zarfında tesviye-i din edemeyecek olanların isimleri salık azadan katiyen mahv ve terkin olunur. Defa-i saniye olarak ber-vech-i bila-vuku bulacak davete dahi birinci davetten bir mah sonra teşebbüs olunmak icap eder.

“İkinci Madde”

Esna-yı müzakeratta serd-i efkar etmek murat eden aza bu bapta reis tarafından ruhsat talebine mecbur olduğu misalli sadd maddenin haricinde dahi serd-i makalat etmemek lazımedendir.

“Üçüncü Madde”

Esna-yı müzakeratta şahsiyete dair sözler şediden memnu olduğundan tağyirat-ı garzaneye kıyam eden kimseye derhal irad kelimadan mena-i reisin salahiyeti olacağı gibi adem-i itaat taktirinde o makule aza red-i muvakkat ile mücazat olunacak ve tarafından yine ısrar vukuunda der-akap salık azan ismi terkin olunacaktır.

“Dördüncü Madde”

Komisyon mukarrerler ile cemiyete bir şey teklif eden kimesneler müstesna tutularak aza-yı saire-i cemiyet esna-yı mecliste madde-i vahide hakkında olarak üç kereden ziyade beyan efkara hak ve salahiyeti olamayacaktır.

“Beşinci Madde”

Her bir aza işbu nizamnamenin ahkam-ı mündericesine tamamen tevfiq-i hareket eylemek mecbur olup mugayir harekette bulunacak olanlara taraf-ı riyasetten defa-i evvelide ihtarat-ı lazıme icra olunduktan sonra defa-i saniyede dahi ihtarat vakıa defter-i mazbatada kayd ve derç olunacak ve bu suretle kesp-i salah etmeyecek kimsenin ismi heyet-i idarenin teklifi üzere salık azadan terkin olunacaktır.

“Altıncı Madde”

Cemiyetin ilerlemesine mani olup aleyhinde olanlar ile ifa-yı neza ve şikak eden ve umumen etvar-ı müstahak ashabından bulunan aza daire-i cemiyetten tart ve ret olunarak ismi dahi terkin olunur.

“Yedinci Madde”

Aza-yı idarenin kaffesi akd olunan meclislerde mümkün mertebe intizam zere hazır bulunmağa mecbur olup alet-tevali üç mecliste hazır bil-meclis olmayan azaya istifasını vermemiş nazar ile bakılacak ve nizamname ahkamı mucibince yerine ahirinin nasb ve tayinine teşebbüs olunacaktır.

“Sekizinci Madde”

Taife-i nisvandan bulunan aza-yı cemiyet işbu nizamnamenin ahkamına mütabata mecburdurlar.

“Dokuzuncu Madde”

Aza-yı idareden beheri uhde-i sene muhavvel olan vezaifi kemal-i dikkat ve itina ile ifaya mecbur olup bu bapta tekasili veyahud mugayir harekette bulunduğu tahkik eden azaya mazul nazarıyla bakılacaktır.

“On Birinci Fası”

Madde-i Mahsusa

İşbu nizamnamenin hükmü tarih-i tesis-i cemiyetten itibaren iki seneye kadar cari olup müddet-i mezkura hitamında bit-tecrübe muktezi görünecek tadilat ve tahvilat icra olunacaktır. İşbu nizamnamenin tamamı icrası bila-istisna kaffe-i aza-yı cemiyetin gayret ve hamiyetine muhavvel bulunmuştur.

İşbu Nizamname-i Cemiyet-i Amelperverin 1282 senesi şehri Mayıs yirmi dokuzunda akt olunmuş olan meclisinde bi't-tezkir tasdik olunmuştur.

“Fenal Kavar” nam kumpanya hisselerinin vadesi hulul eden reisül-mal ile faizi tediye olunmamış olduğuna ve İtalya Devleti mezkur kumpanya müteahit ve kefil bulunduğuna mebni cümle-i tahvilat devlet-i meşarün-ileyhanın Paris'te bulunan murahhası Mösyö Nigro'ya bil-müracaat kendisi devletinin murahhası olduğundan bahisle taht-ı taahhüdünde olan matluplarının tediye etmesini mutalebeye mübaderat eylediklerinde murahhas-ı muma ileyh ol bapta ira-i ravi istinkaf ettiğinden ashap-ı matlub murahhas-ı muma ileyhi Paris mahkeme-i ticaretine davetle ikame-i davaya iptidar etmiş ve murahhas-ı muma ileyh dava-yı mezburun rüyetini mahkemenin vazifesi dahilinde olmadığı dermiyan eylemiş ise de mahkeme evvela dava-yı mezburun faslı vazifesi haricinde olmadığına karar verdikten sonra dava-yı mezkuru bi'l-ravibesinden müberrezenin vadesi hulul etmiş ve kumpanya-i mezbur bedellerini tediye etmeyip devlet-i meşarün-ileyha dahi edasına kefil bulunmuş olduğundan İtalya Devleti taahhüt ve kefaleti mucebince mebalığ-i matlubenin ifası hakkında mahkumiyet hüccaletine düçar olmuş ve hükm-i mecbur vechle reisü'l-mal ve faiz matlub-ı tediye oluncaya kadar senedat-ı mezburanın Paris borsasında tedavül ve kimse kabul etmeyip adi kapora nazarıyla bakılmasına karar verilmiş olduğu gazetelerde görülmüş ev bu keyfiyet doğrusu şayan-ı dikkat mevattan olduğu derkar bulunmuştur.

“Derssadet'te Esarın Fiyat-ı Hazırasını Mebin Cetveldir”

	Kilo	Kuruş	Paradan	Kuruş	Paraya
Azak'ın Goloz Hıntası	00	39	00	42	00
Beserabya'nın Keza	00	38	00	40	00
Kilis'in Keza	00	36	00	39	00
Köstence'nin Keza	00	37	00	40	00
Balçık'ın Keza	00	37	00	40	00
İbrail'in Güzelce Hıntası	00	32	00	36	00
Kilis'in Keza	00	34	00	38	00
Burgaz'ın Keza	00	35	00	38	00
Varna'nın Keza	00	33	00	36	20
Balçık'ın Keza	00	34	00	38	00
Azak'ın Yirke Hıntası	00	33	00	34	00
İsmail'in Keza	00	37	00	44	00
Tuna'nın Kokorozu	00	17	00	18	00

Rumili Keza	00	16	00	17	00
Anadolu'nun Keza	00	15	20	17	00
Tuna Şairi	00	15	00	15	20
Rumili'nin Keza	00	16	00	16	20

“Takriben Mevcut Ambar”

Kilo

Guluz Hinta	25000
Güzelce Hinta	35000
Kokoroz	15000
Şair	25000

“İlanat-ı Nizamiye”

İzhar-ı iflas eden yağcı hanında sakin kürek tüccarından Todoş ve Manol ve Tocko'nun mesalih-i vakıası komiteye havale olunmuş ve merkumunun alacaklıları üç sene zarfında üç taksitte istifa etmek şartıyla bir kıta konkordato tanzim ve imza etmiş olup icapı derd-dest icra bulunmuş olmağla merkumdan ve kumpanyasından alacaklı olup mezkur konkordatoya itirazı ve bir diyeceği olanlar tarih-i ilandan itibaren yirmi güne kadar komiteye gelip beyan ve konkordatoya imza eden alacaklılarını nizamı vechle ispat eylemeleri ve andan sonra kimsenin vüruduna intizar olunmaksızın konkordato mucebince icap-ı hal icra olunacağı katiyen ilan olunur.

Yozgat ticaret mahkemesinden mürud-ı tahriratta tüccardan Frank oğlu Vasil ve biraderi Hacı Veşriki izhar-ı iflas ederek mesalih-i vakıaları derd-dest ruyet ise de

merkumun Dersaadet'te dahi dayenleri olduğu taktim eyledikleri bilançolarında gösterilmiş ve bunların nizamem yirmi bir güne kadar alacaklarını ispat eylemeleri ilan olunarak on neferi ispat-ı müddei eylemiş olup icabı icra olunacağı işar olunmuş olduğundan Dersaadet'te bulunan alacaklılar bu tarihten itibaren yirmi bir güne kadar komiteye gelip ispat-ı müddei eylemeleri ve etmedikleri takdirde gelmeyenlerin hasbe'l-kanun masanın haricinde kalacakları cihetle ilan-ı keyfiyete iptidar olundu. (Mesalih-i İflasiye Komitesi)

Gerek Türkçe ve Fransızca ve İngilizce ve Rumca lisanlarından birisiyle arzuhal ve senedat ve mukavelename yazdırmak ve gerek o makule evrakın lisan-ı mezkuradan Türkçeye veya lisan-ı mezburaya nakl ve tercüme ettirmek isteyen zevatın Galata'da Yüksek Kaldırım Caddesinde Gigork Bey Hanında kain iki numarolu odaya müracaat etmeleri ihtar olunur.

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fikra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:49 Şaban:29 Sene:1283 “Cumartesi” Kanun-ı Evvel-i Rumi:24 Kanun-ı Sani-i
Efrenci:5

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucibince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağ otuz kuruştur.

Öteden beri ... asrımızda bir milletin nail hal-i saadet ve mazhar-ı şan ve mekanat olması mütalaken intişar ulûm ve fûnun ve terakki-i malumat güne gün itmesine mütevakıftır. İşbu dava delail-i aleniye ve bir ahin-i fiiliye ile müsbet ve erbabı indinde müstağni-i tarif ve işaret olduğundan bu yolda irad-ı misal takrir-i makale ile abese iştilgal gibi görünür ise de bu makule şeylerde iade-i kelam faideden başka nesine istilzam etmeyeceği misalli mukaddemleri ulûm ve maarif ile araste ve bu sayede derece-i şöhret ve sütutları rütbe-i nihayeye peyveste olmuş nice akvam var ise de melal-i mevcudaya atf-ı negah ile delil gaipten ise hakikat-i hali burhan-ı hazırından istitla ve istiknah olunması

evveli ve bu halde Avrupa ahalisi ve bi-husus Amerika sekinesinin ahvali mülhaza olunmak icra olacağı derkardır. Tevarih-i senasene ayan olduğu üzere Amerika kıtası dört yüz sene evvel meçhul ve sekenesi halet ve haşitte bir kavm-i cühul olduğu halde nice yüz senelerden beri hal-i medeniyette bulunan milletlere yetişmiş ve belki bazı mertebe-i musabakat dahi etmiştir. Yeni Dünya'nın eskilerine nisbetle yeni demek olan ahalsinin bunca melal-i kadimeyi yetişüb bazılarını dahi geçmesi ulûm ve maarifin intişarı sayesi olduğuna şüphe var mıdır? Bunların şu hali ise bir nevi hissiseyi zatiye olmayıp tahsil ve tamim-i maarife gayret ve devam ve istikmal ve teshil ve sayet-i tahsiliye de aktem ve ihtimamları semeresidir. Çünkü bila-esas bir binanın inşası na-kabil veyahut temel ... olur ise devamı gayr-ı muhtemel olduğu gibi nevi beni-beşerin ifal ve hareketi esas adimü'l ... ulûma mübteni olmak lazım geleceğinden aksi olduğu yahut asa'l-hareket-i insaniye de metanet olmadığı surette mesai-i mebzuleden netayic-i matlubenin husulü emr-i müşkeldir. Binaberin bir millet ve sekan-ı memleket istihsal hal-i saadet ve satvet emel edindiği taktirde evvel bi-evvel her türlü ulûm ve fününun neşr ve tamimiyle efrat-ı ahaliye dakaik-i fevait maarifi tefhim ederek sair esbap servet-i milliyenin istikmaline derce-i saniyede itina itmeli. Bi'l-farz halkın hazine-i efkarı sermaye-i maariften ari olduğu halde intizam-ı tarik ve mesalik ve tezyin ezka ve memalik ile teşkil devair şirket ve sair güne istihzar ve sayet-i menfaat hususlarından gafil ve o makule şeyler ise ahalinin gayret-i umumiyesiyle hasıl olacağı kayd-ı zunundan biridir. Millet-i İslamiye mine'l-kadim zuyur ulûm ve maarif ile araste ve evsaf-ı fazl-u kemal ile piraste olduğu mevcut kütüphane-i yadgari olan bunca eser-i delaletiyle mertebe-i vuzuha piveste olup ancak bazı esbap-ı menafeden dolayı bundan evvelleri evsaf-ı sabıkaya bazı mertebe nakise tari olmuştur. Gıbtasaz-ı sevalif-i ezman ve hayat-bahş-ı cism-i devlet ve zeyr-i destan olan veli nimet bi-imtina-ı padişah maarif-i unvan efendimiz hazretlerinin cülus memnuniyet menus-ı hümayunları ruz-ı müsaadat afarozundan beri her sınıf teba-i mülktarilerinin istihsal sermaye-i ilm ve maarifetle istikmal ve sail hal-i saadetleri hakkında mebzul var iken olan müsaadat güne gün hayr-ı tebhiş rabi-i meskun olduğu dahilen ve haricen müddet-i kalile zarfında tesis buyurulan mekatip-i adide ve zuhur eden bunca matbuat-ı cedide ile cemiyet-i müfide delaletiyle malumdur. Çünkü bir memleket halkının keyfiyet-i fazl-u kemaline ... o misalli eser olup bir şehirde ki adet-i mekatip ve matbuat ile miktar-ı cemiyet ve müellifat ahalsinin derece-i maarif-i medeniyetini gösterir mizan-ı sahihü'l-ayar olduğu azade-i

kayd-ı işaretidir. Hatta şu aralık Dersaadet kütüphaneler müfettişi Refetli Abdurrahman Necim Efendi'nin ashap-ı rüşt ve zekadan bazı zevat ile bi'l-ittihat bir cemiyet-i ilmiye-i tedrisiye teşkil ve haftada iki gece fasaha-ı Arap'ın asar-ı rüzgarından “Malukat-ı Seba” nam manzume-i nefiseyi tedris itmekte olduğu istihbar olunduğundan geçenlerde bilhassa gidilmiş ve dersleri ve mesalil-i ilmiyeden açılan mebahis latifeleri istima olunmuştur. Efendi-i muma-ileyhin derece-i fazl-u kemali malum ve bundan aktem kavaid-i nahviyeye dair “ Teshilü'l-Tahsil” nam Arabü'l-ibare bir kıta risale-i muhtasara ve müfide telif itmiş ve risale-i mezkura Fransa'da lisane-i şarkiye ve ... lisan ve kavaid-i Arabiye ile meluf olan erbab-ı maariften Mösyö “ Rişard Boşya” tarafından dahi Fransızcaya tercüme ve temsil olunup Paris fünun gazetelerinde bile mazhar-ı sitayiş olmuş olduğu meczum ise de bu suretle neşr-i ulûme himmet itmesinden ve birde Sultan Bayezid'de Yusuf Bey'in eser-i himmeti olarak bir sene zarfında hayli kimseler gerek kıraat ve gerek tahsil-i kitabetçe fevkü'l-mamul kesp-i malumat itmesini mucib olan mektep-i tedris-i İslam'da bade'l-ait risale-i mezkuranın isteyenlere meccanen tefhim-i müzayedesine rağbet edeceğini söylemiş olmasından dolayı azim-i teşekkür olunmuştur. İşte ... erbab-ı hamiyet ve hayr-ı havan milletin hüsn-i gayretle cabeca o makule cemiyetler peyda ve naşir ilm ve maarifat rev-nüma oldukça halkın muhabbet-i ilmiyesi tezayüt ve bu suretle refte refte bünyan-ı kadim maarif-i vatanımızca teceddüt edeceği gibi bir taraftan dahi saye-i hazret-i şahinşahide daha bir çok mekatip-i ulûm ve fünun vücuda gelerek az vakit içinde ber-vech-i matlub her tarafa intişar-ı maarif arzuları hasıl olacağını kuvveyen amit ederiz.

Esham-ı umumiye ashabının hulul edecek şehri Kanun-ı Sani iptidasından itibaren beher hafta Pazartesi ve Salı ve Çarşamba ile Perşembe günleri saat beş buçuktan dokuz buçuğa kadar geçen altı aylık faiz kuponlarını Cezayirli hanında kain esham-ı umumiye dairesine ibraz idüb muayene ittirdikten on gün mürurunda daire-i mezkuranın ilm ve haberlerini Bank-ı Osmaniye götürüp bedellerini almaları ve beher hafta Cumartesi günleri evvelki taksitleri almayanların kuponlarını muayeneye tahsis kılınmış olduğu Bank-ı Osmani tarafından bu kere ilan olunmuştur.

Aydın'dan alınan haberlere göre ol-havalide en ziyade revacı olan emtia pamuk olduğu gibi Dersaadet'ten oralara pamuk gitmiş olduğu istihbar bulduğundan fiyatı hayli terakki eylemiş olup kantarı dört yüz altmış kuruşa satılıyorken altı yüz ve temizlenmemiş pamuğun kıyyesi üç kuruşa olduğu halde üç guruş on altı paraya çıkmıştır. Sarf-ı mahalliye

için etraftan vürut eden zehairin fiyatı dahi kesp-i terakki edip hıntanın beher keyli yirmi altıdan otuz ve şairin on üçden on dört guruşa mübaya olunmakta ve badema daha ziyade kesp-i terakki edecek amit ile bir takım muhtakarlar zahire cem ve iddihar anılmakta olup ruş-ı hale nazaran şunların zehabları pek de yanlış olmadığı istidlal olunuyor. Çünkü bu sene mahsuller derece-i kifayede olduğu meşkuktur. Rugan zeytin mahsulü sene-i sabıkada ne kadar bereket üzere idi ise bu sene ol-kadar aşağı olmak hasebiyle bunun dahi fiyatı terakki edeceği melhuzdur.

Paris ulûm ve maarif olan asr-ı muhasin hasr-ı cenap-ı padişahinin eser-i cemilesinden olarak an be an güne gün cemiyetler ve yeniden yeni gazeteler zuhur itmekte olduğu gibi bu kere “Muhabere” namında Türkçe gazete daha meydana gelmiştir. İşbu gazete ve maarif ile hülâsa-i politikadan bahş edeceği misalli birinci nüshasının iyak-ı ifadesine göre sade tabirat ile basit gıftar mesleği ihtiyar olunup on beş nüsha meccanen mahalle mekteblerine ita eyleyeceği anlaşılmiş olduğundan ve bu makule evrak-ı havadisın intişarı her halde fevait-i adideyi mucib olduğu şüpheden ari olduğundan gazete-i mezkuranın zuhuru müstelzim memnuniyet olduğunu mae’l-tahniye beyan ederiz.

Kararen Takvim-i Ticaret’de beyan ve vezaif-i ticariye namıyla mahsus ilan olunduğu üzere umur-ı ticariye ile iştilgal eden kimselerin kanun lazım gelen muntazam defterlerin tutulmaları muktezi ise de icabı takdirde tüccardanım deyip meydana çıkan ve işleri hükumete düşen evrak-ı mevcudeleri mucebinca ruyet-i muhasebe ve muhakemeyi talep eden çok kimselere defterinizi ibraz ediniz denecek olsa ceplerinden bir cüzdan veyahut adi surette ve samü’l-tedarik olabilecek bir heyette defter kılıklı evrak-ı perişan ibraz itmekte ve bundan dolayı muhakim-i ticaret ve sair mecalis-i hükumette ziyadesiyle müşkülât çekilmekte olduğu işitilmektedir. Vezaif-i ticariye üzerine ... gıftar itmekten maksad umur-ı ahz ve ita ile meşgul olanları ihtar ve tüccarın buldukları işlerin şeraiti ne olduğu ve ol-babda gaflet ittikleri surette mukteza-yı vakit ve hal bir gün olur ki mesuliyet ve hiç olmaz ise az çok hukukundan mahrumiyetlerini istilzam edebileceğini ve eşardan ibaret idi. Bu babda evvel ve ahir ticaret nezaret-i celilesinden mahsusen ilan ve şehbendar ve vekilleri marifetiyle hayriye ve Avrupa tüccarına ve ale’l-umum umur-ı ticariye de bulunanlara tavsiye ve beyan olunmuş ise de matlub-ı vechle netayiç-i muntazıra husule gelememiştir. Taife-i tüccardan ekserisinin bu babda adem-i defterlerinin sebebi ilanat-ı vakıa hükmünün suret-i katiyede icra olunmasıdır. Çünkü nevi beni ademden çok kimseler

encamkarı mütalaa ve avakip-i ahval rüzgarı mülâhaza itmedikleri ve bi-husus bazı tüccarın “Ne şerikim var ne refik defter tutup nefsi-i tazyik niye lazım” zehap ne sevabında olarak bila-icap hükumete müracaat eylediğinde temyiz hukuk madde-i mühimmesinde çekilecek meşkat ve bilahare kendilerince de zuhur edebilecek mazarrattan gafil oldukları malumdur. Binaberin hem kendilerinin hukukunu işkal ve hem de heyn-i iktizada muhakim ve mecalis-i hükumeti tefrik hak ve sevapta bir hayli işgal-i ittimamları zımmında bir vade-i münasebe tayin ve tahdit olunup meyard-ı muayyen mürur ettiğinden sonra tüccarın hükumete ibraz edecekleri defterlerin ber-muceb-i kanun-ı nezaret-i meşarün-ileyhadan memhur ve musaddık ve suret-i matlubede muharrir olmadığı halde muteber tutulması bir karar-ı kati tahtanü’l-nisa ve bu aralar beratlı olanlara şebender ve ... ve beratsızlara kethüda ve loncaları marifetiyle nas olan mahallere ilan-ı mahsusanın talikiyle her sınıf tüccara layığıyla tefhim ve ihtar buyurulsa maksad hasıl olacağından ve bu suret-i umur-ı ticariye ve Hükümet-i Seniyye’ce fevait-i muhasenat-ı adide müstevcip olduğundan nezaret-i meşarün ileyha sair icraat-ı hayriye sırasında suret-i mebsutanın dahi ifa-yı muktezasına ... himmet buyurulacağı amit kavisindeyiz.

Cemiyet-i Amelperver riyaseti canibinden gelen nizamname tercümesi aynen ve beraberat-ha geçen üç nüsha da derç ve temsil edilmiştir. Nizamname-i mezkuru mütalaa eden zevata malum olmuş olacağı vechle cemiyet-i mezkura heyet-i insaniyeye hıdmet etmek aminesiyle meydana gelmiş olduğundan erbab-ı hamiyet ve ashap-ı gayretin hüsn-i himmetle daire-i cemiyet tevsi ettiği surette ebna-yı beşerden ellerinde sanat ol-babda sermaye veya edevatı olmayan veyahut sanatları yoksa da işgüzar oldukları halde bir hıdmet bulamayanlar mazhar-ı teshilat ve hıdmet olacaklarından bundan netayiç-i hasene ve fevait-i bi-gaye usule geleceğinde şüphe yoktur. Hatta nizamname-i mezkurun bir fikrasında mestur olduğu üzere cemiyet-i mezburanın makasid-i teşkilinden biri dahi envai bahane ve mazaret serd ile saillik edenlerin önü alınması çaresine bakılmaktan ibaret olduğuna nazaran geçen nüshamızda yazıldığı vechle saile taifesinin tatkik-i ahvaline girişilip alil ve sahihen bi-cal ve fakir olanlar bi’l-tefrik çare-i iaşesine bakıldığı surette cerrar ve bi-husus tesal-i vesile bazı konak ve hanelerde serakta içtisar eden taife-i biar takımından icab edenleri mahallerine iade ve ehl-i arz olup yerleri olmayanlara birer hıdmet-i irae ve tedarikine himmet etmek üzere cemiyet-i mezkuraya müracaat eylemesi tembih ve ifade olunabilir.

Cümleye malumdur ki insan her şeyden evvel sıhhat ve cevdi muhafazaya gayret ve aktem etmek gerektir. Çünkü ebna-yı beşer her türlü ihtiyacatını def-i muvaffak olabilir. Misalen aç veya çıplak ve emsali hal-i zarurette olduğu surette buna her nasılsa bir çare tedarik edebilir. Ama vücutça eser-i bimarı zahir olunca tedabir-i hekimane ittihaz etmedikçe vücudu muhazara-i mevte kilacağından şüphe yoktur. Bu surette herkes evvela hıfz-ı sıhate gayret ve inhıraf mizaca dıçar olduğunda tertib-i edvaya müsaraat etmelidir. Fakat hıfz-ı beden ne yolda olacağını bilmek lazım olup bu dahi evvel emrde olan nesayih ve ihbaratı mütalaa ile hasıl olur. Gerçi şimdiye kadar bu babda memalik-i saire de olduğu gibi buralarda mahsus gazete ve temsilat-ı tıbbiye yoğ idi ise de saye-i maarif vaye-i hazret-i padişahide bundan aktem hıfz-ı sıhhat vücuta ve saireye dair mevad-ı nafiayı havi “Sıhhatname” nam bir eser-i zuhur edip mütalaasıyla iktisap hıfz-ı mevfur olmuş ve musenin şu yolda görülen himmet hayr-i havahane müteşekkik kalınmıştı. Gazete-i mezkurun geçen vakit mutedinde çıkmamış veya ... intizar kalmış olduğundan teklad ahvaline lede’l-ibtidar bazı esbap mani hayluletle geçen ay ihraç olunamamış idi ise de yine bu kere tan ve neşr olunmuş olduğu bila-istihbar kesp-i mesar edilmiştir. Hayr-ı havahan vatan ve millete malum olduğu üzere bu makule eserin devam intişarı erhap-ı hamiyet ve ahali-i memleketin hüsn-i kabulüne mütevakkıf olupmazhar-ı iame olamadığı halde tabi matlub hasıl olamaz. Bunun neşrine himmet-i mahzen ebna-yı cinsine arz-ı hıdmet maksadından ibaret ise de mesarif-i vakıasının karşılaştırması umumen vazife-i insaniyettir. Zira gazete-i mezkur sair evrak-ı havadise müşabe olmayıp insanın her şeyden olan vücut-ı zatisini muhafazaya hizmet eder bir eser nafidir. memalik-i Avrupa’da bu yolda müteadit gazeteler neşr olunmakta olduğu halde ahalsi mütalaasına ziyadesiyle rağbetitmekte ve bu rağbet-i umumiye dahi öyle eser-i nafiayı tekessür eylemektedir. Burada ise topu bir tıbbiye gazetesini mevcut iken bunun muhafaza-i devamına adem-i muvaffakiyet ebna-yı vatanın mügayir hasletidir. Hülasa-i elam gazete-i mezkurun muhasenat adidesi malum ve umumen hizmet-i müfidesi meczum olduğundan beka-yı vücuduyla beraber tevsi daire-i idaresini ziyadesiyle arzu ve temenni ederiz.

Alınan ihbara nazaran düvel-i Avrupa’nın umur-ı maliyelerince derkar olan müzayekesine mebni her biri birer güne akd istikraza mecbur olmuştur. Rusya Devleti Londra ve Amsterdam bankerlerinden geçenlerde istikraz eylemiş olduğu yüz elli milyon franktan maada bu kere yeni baştan otuz altı milyon franklık esham-ı tahvilatını ayad-ı

tedavüle çıkarmıştır. İtalya Devleti'nin umur-ı maliye nezareti bedel-i mevhum üzerine bi-emr-i kralı yüz milyon franklık esham-ı ihracına mezun olmuştur. Saksonya Devleti müşahir-i sarrafandan Rosçild ve Onpehaym ile ört milyon dolar için bir istikraz akd etmiştir. İsviçre Cumhuriyeti Almanya-i Şarki Bankasıyla vade-i kalile ile üç milyon dolar istidane eylemiştir. Fransa Devleti dahi yirmi bir istikraz akdi tasvirinde ise de henüz kuvveden fiile çıkaramamıştır.

“Mütalaa”

Devlet-i Aliyye'nin gelecek Kanun-ı Sani esham-ı umumiye taksitini ifa etmek üzere bir istikraz-ı muvakkat akt ettiğinden ve bila-istikraz faiz tediyesi müşekkel olduğundan bahisle Avrupa'nın bazı gazetelerinde bazı mübahesat görülmüş idi. Saltanat-ı Seniyyenin zuhur eden mesarifat-ı fevkaladesi varidat-ı hazinenin bam-ı tahsilleri esham faizinin meyadına tevafuk etmemesiyle beraber yeniden bir istikraz-ı hariciye müracaat itmeksizin üç mah zarfında birbiri arkası sıra iki taksiti birden ki bir milyon sekiz yüz bin lira demektir ettiye ve ifa buyurmuş olacağı gibi bu defa akd olunan istikraz muvakkat bir şey olup varidat-ı hazinenin zaman-ı istihsalleri hululünde bila-istifa tediye ve ifa olacağı vechle Kanun-ı Sani kuponu dahi bila-istikraz varidat devletten verilmiş demek olacağı hüveydadır. Şuraları mütalaa olunur Düvel-i meşarün ileyhanın her biri birer güne düşar-ı müzayeka ve istikrazına mecbur oldukları mevki-i bahse konur ise zikr olunan gazetelerde bu yolda mebsut olan mübahase artık geçinlik demekten başka bir mana verilemez.

Avrupa ile Çin memaliği beyninde emr-i muhaberenin radde-yi matlubeye isal ve tanzimi maksad ile Rusya Devleti tarafından “Pekin” şehrinde bulunan sefarethanesi maiyetinde bulunan bir telgraf memuru tayin kılınmıştır. Telgraf mektupları “Kalküta”ya kadar geçeceği hatvet-i telgrafiye tarifeleri mucebince ücret ahz ile nakl olunmakta ve Kalküta'dan dahi gerek sürücü-i mahsus gerek posta ile Pekin ve “Tiniste”ye irsal edilmekte olup Kalküta'dan Tiniste'ye kadar bir bargirli sürücünün ücreti doksan sekiz ve iki bargirinin yüz kırk yedi ruble olmak üzere kat-ı fiyat olunmuştur. Bir mektubun porta ücreti yedi buçuk guruş olup ayda dört defa yani Pekin'den beher ayın dördüncü ve on birinci ve yirminci ile yirmi birinci ve Kalküta'dan beşinci ve on ikinci ve on altıncı ile yirmi altıncı günleri posta hareket ederek Pekin'den Kalküta'ya on beşer gün zarfında gelip gederek Çin'e gönderilecek muharrerat takımıyla Rusya Sefarethanesine irsal olunup

oradan yerli yerine ita ve Avrupa'ya tesyar kılınacak mekatip sefarethane-i mezbura bade'l-teslim Kalküta'ya kadar posta ve andan sonra telgraf vasıtasıyla Avrupa'ya bas ve isra olunmakta olduğu istihbar idilmiş ve bu suret oldukça şimdilik teshil-i muhabereye medar-ı azim olup Avrupa ile Çin beyninde intizamı muhabereyi mucib olduğu gibi suret-i muhaberenin muhasenatı Çin ahalişi teyakkun ederek ve oralarca dahi hatvet-i telgrafiye'nin şimdiden rağbet ve gayret olunmasını istilzam edeceği ve bu vechle Amerika ile Avrupa muhabere edilebileceği memul bulunmuştur.

Bundan aktem Fransa'da zuhur eden şiddet-i barandan mesap olduğu beyan olunmuş olan ahali için açılan iane defterinin şimdiye kadar yekûnu dört milyon dört yüz bin sekiz yüz iki frank yirmi iki santime reside olduğu Paris gazetelerinde görülmüştür.

Alınan ihbara nazaran Fransa'da zahire gün be gün revaç olmakta olduğu anlaşılmiş ve ruş-ı hal ve eyyam-ı şita olmak mülabesesiyle ve aralık diyar-ı ecnebiyeden zahire nakli dahi müşkülce olduğuna bakılır ise badema daha ziyade kesp-i revaç edeceği melhuz bulunmuştur.

“Dersaadet'te Zehairin Fiyat-ı Hazırasını Mebin Cetveldir”

	Kilo	Guruş	Paradan	Guruş	Paraya
Azak'ın Koloz Hintası	00	39	00	41	00
Beserabya'nın Keza	00	37	00	39	00
Kilis'in Keza	00	36	00	38	00
Köstence'nin Keza	00	36	00	38	00
Balçığın Keza	00	35	00	37	20
İbrail'in Güzelce Hintası	00	33	00	35	00

Kilis'in Keza	00	35	00	37	00
Burgaz'ın Keza	00	35	00	38	00
Varna'nın Keza	00	36	20	38	00

Balçığın Keza	00	34	00	36	00
Azak'ın Yirke Hintası	00	33	00	34	00
İsmail'in Keza	00	34	00	37	00
Tuna'nın Kokorozu	00	20	00	22	00
Rumili'nin Keza	00	19	00	20	00
Anadolu'nun Keza	00	17	00	19	00
Tuna'nın Şiiri	00	16	20	17	00
Rumili'nin Keza	00	17	00	17	20

Takriben Mevcut Ambar

Kilo

Guluz Hintı	80000
-------------	-------

Güzelce Hinta	120000
Kokoroz	10000
Şiir	40000

“İlanat-ı Nizamiye”

Gerek Türkçe ve Fransızca ve İngilizce ve Rumca lisanlarından birisiyle arzuhal ve senedat ve mukavelename yazdırmak ve gerek o makule evrakın elsene-i mezkuradan Türkçeye veya Türkçeden elsene-i mezburaya tercüme ittirmek isteyen zevatın Galata’da Yüksek Kaldırım caddesinde Gigork Bey hanesinde kain iki numarolu odaya müracaat itmeleri ihtar olunur

“Naval-i Sefainin Fiyat-ı Hazırasını Mebin Cetveldir”

			Frank	Santimden	Frank	Santimdir
Köstence’den Bahr-ı Sefid’e	40	Keyl-i İstanbul İçin	3	00	3	12
Hocabey’den Keza	40	Keza	3	50	3	75
			Şilin	Pensten	Şilin	Pense
Sina’dan İngiltere’ye	80	Keza	7	00	07	6
Varna’dan Keza	80	Keza	00	00	08	3
Nikolaif’den Keza		Meskotonilates İçin	67	6	07	06
Efpatorya’dan		Keza	00	00	64	00

Keza						
Hocabeğ'den Keza		Keza	00	00	62	6
Enez'den Keza	40	Keyl-i İstanbul İçin	00	00	08	09
Sina'dan Anvers'e	40	Keza	08	4	08	11
Dersaadet'den Anvers yahut İngiltere'ye	40	Keza	04	06	5	03

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyemizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:51 Ramazan:13 Sene:1283 “Cumartesi” Kanun-ı Sani-i Rumi:7 Kanun-ı Sani-i Efrenci:19

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucibince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

Erbap-ı akvale malumdur ki umur-ı ticaret bir memleketin münabe-i servet ve ganasının birisidir. Şu vechle bir belde de mesalih-i iflasiye ne kadar çoğalır ve taife-i tüccar ne mertebe teksir eder ise devlet ve milletçe ol-derece iktisap servet ve yesar olunur. Fakat burası umur-ı ticariyeden ahali-i mahalliyeinin beheryab olmasına mütevakıftır. Çünkü tüccar yalnız ağyar olduğu halde fevait-i matlube hasıl olamayıp menafi-i ticaret hemen eyadi-i canip de kalmış olur birde muktemleri Avrupa'ca emr-i ticaret asilzadekan

ve eşraf-ı memleket için gerçi hemen derece-i memnuniyette olarak ahz ve ita bayağı adamlara mahsus idi ise de umur-ı ticaretin derece-i lüzum ve fevaidi tabin ve refte refte ehemmiyeti tayin etmesiyle her devlet men ve tahzir yerine herkesi teşvik ve tergibe gayret ederek ve beyne'l-düvel güne gün ticaret-i muahedeleri tanzim ve imla ve tüccara her dürlü teshilat-ı irae ve ita olunarak emr-i ticaret şu derecelere gelmiştir ve hatta Avrupa ve sair memalik-i mütemeddine de tüccar bazı mertebe evvelki asilzadekan eşraftan daha ziyade kesp-i itibar eylemiştir. Velhasıl umur-ı ticaret her halde makbul ve memduh bir hizmet ve bu medaa “El-Kasib Habibah” kavli menafi ile dahi muyed ve müsbet olup şeren ve aklen bu bapta itiraza mahal olmadığı derkardır. İşte emr-i ticaret şu derece de ve mütemekkin olduğumuz mevkiin mertebe-i kabiliyeti meydanda iken şuralardan istifade etmeyip de kendimizi hal-i zarurette bırakmaklığımız ne kadar teessüf olunacak mevattan olduğu ve burası adeta bir adem-i taht-ı tasarrufunda olan bir yerde define olduğunu bildiği halde hafır ve ihraç etmekten gafil ve ahir birinin çıkarıp getirmesine kail olmak gibi bir hale ... olduğu aşikardır. Bu takdirce ale'l-umum Dersaadet sekenesi şu dakaikten tamamıyla haberdar olup buldukları mevki eden istifade etmeleri lazım gelir ise de ahali-i İslam'ın şundan istihsal-i fevaide rağbetleri pek az olduğu müstağni tarif ve eşardır. Gerçi Devlet-i Aliyye'nin tebaa-i gayr-ı müslimesinin umur-ı ticarete gayretleri meşhut ise de ecnebilerin derece-i istifadeleri fevkü'l-gayedir. Eğer bunların şu ticaretleri servet kademe mevcut sermayeleri sayesinde dincek olur ise bu söz kabul olunamaz. Çünkü on on beş sene evvel bir tacirin yazıcısı yahut hizmetçisi olduğu halde el-yevm bin liradan yüz bin liraya kadar servet ve seman peyde etmiş adamları biliriz. Şayed bunlar yek diğerine itibar ve muavenat iderler denirse bir tacir akilane ve ... hareket ve namusunu vekaye ve himayete ettiği halde herkesin mazhar muavenat ve itibarı olacağı zahirdir.

Bunda mahzen ademü'l-fettan başka bir sebep ve hükümet görülemeyip hatta umur-ı ticaretin fevait ve menafi tasdik ile beraber muamelatına girişmesi kendilerine bir nevi ... ad edenler vardır. Halbuki bir adamın saadet-i hali yalnız meratip-i beşeriyenin ihraz ile hasıl olamayıp havayic-i zaruriyesini tedarik yani istihsal-i maaş ve akvat ve huzur-ı belal ile imrar-ı evkat ederek kuyud-ı ihtiyaçtan hali olmaktan ibarettir. Bu kaideye nazaran bir adem umur-ı mesalih-i meşruadan hangi hizmete müsteid ve muktedir ise onunla meşgul olup kesp-i kar etmek ve bu işte bulunmak bana ayıptır dememek gerektir. Zira bir kimse bir vakit bir tacir yanında bulunur da akilane davranır ise pek çok emsali olduğu üzere

ileride kendisi de sermayedar ve tacir sahib-i iktidar olarak birkaç adam kullanır. Bi-husus umur-ı ticariyece malumat-ı ilmiye olmak lazım olduğu gibi ameliyatını dahi bilmek elzem ve tüccar maiyetinde olmak adeta ameliyat mektebinde bulunmak demek olacağı gayr-i müphemdir. Velasimen sermayesi ol-bapta kullanılmayan ve faiz almak hülyasıyla memaliğini bazı kimselerin eyyad-ı mekiline düşüren çok adam vardır. İşte bu sermayedar kendisi münfereden ve malumatı yoksa erbab ve mutemet bir kimse ile müşteriken hiç olmaz ise bir bakkal dükkanı açmış olsa icaben alacağı faizin iki üç katını kazanamaz. Yahut ahir ticaret yoluna gitse sermayesini an be an ... etmez veya bunca tüccarın ahval-i saadet ve istirahatlerini müşahede olunamaz. Hülasa-i meram buraca ahali-i İslam'ın umur-ı ticariye ile dahi itilafa ihtimam etmesi elbet haklarında mucceb-i hayr ve menfaat ve her halde medar-ı husul servet olacağı gibi şu ifade ve halen şayet bazı mertebe garip görünür ise de nazar-ı eman ile bakıldığı halde dikkate şayan olduğu bedihi ve ayandır.

“Telgrafhane İdare-i Behiyesinden Lacle’l-tabi Vürut Eden İlanamedir”

Gelecek şehir-i Şubatın iptidasından itibaren Anadolu kıtasında bulunan telgraf hatlarıyla olunacak muharrirat-ı telgrafiyenin ücretleri zeyrde muharrer cetvelde gösterildiği üzere bu kere tatil ve tenzil olunmuş ve beher yirmi kelimededen ibaret olup Anadolu telgraf merkezlerine gönderilecek mektupun ücreti bir mutet mecidiye olarak ahz olunacağı gibi yirmi kelimeyi tecavüz eder ise ona kadar beher kelime on kelime itibar olup yirmi kelime ücretinin nasfı zam ve istifa kılınacaktır.

“Dersaadet’ten Merakiz-i Atiyye Gidecek Muharriratın Tarifesi Cetvelidir”

İzmit’e	025
Ankara’ya	010
Yozgat’a	035
Sivas’a	045
Diyarbakır’a	060
Musul’a	075

Bağdat'a	090
Hacı Kara'ya	090
Daracı'ya	100
Basra'ya	110
Kavva'ya	115
Halep'e	050
Beyrut'a	055
Gazze'ye	055
Yafa'ya	065
Trabzon'a	055
İzmir'e	025
Kala-i Sultaniye'ye	020
Kudüs-i Şerif'e	065
Ayvalı'ya	020
Urfa'ya	055
Bursa'ya	010

Takvim-i Ticaret idaresine şehir postasıyla vürüt eden imzasız bir varakada sıhhatnameye dair geçen nüshamızda bazı mütalaatı havi yazılan bendin bir fıkrasına itiraz olunmuş ise o makule imzasız evraka cevap verilmek gazetemizin hilaf-ı mesleği olduğundan fikra-i mezkuranın tefhim-i müzayesine girişilmek teklifinden sarf-ı nazar olunmuştur.

Alınan ihbara nazaran Paris’de derd-dest ve inşa doğrusu şayan-ı sepr ve temaşa olan sergi-i umumide Devlet-i Aliyye hesabına olarak bir sevt-i mükellife de bir cami-i şerif ve bir köşk ve bir hamamın vaz-ı esas ve inşasına mübaşerat olunmuş ve ebna-yı mezkura Dersaadet’te fen ... malumat-ı kafiyesi olan bir kalfa marifetiyle yapılmakta ve haricen ve dahilen şan-ı ali-i saltanat-ı seniyyeye muvafık surette nukuş güne gün ve sanat-ı latifet-i nümün ile tezyin olunmakta olduğundan bunların sergi-i mezkura başkaca müstelzim ... olacağı anlaşılmıştır.

Vürut eden haberlere göre Edirne’de geçen günler ziyadesiyle soğuklar idüb ve hayli karlar dahi düşüp nehirlerden buzlar akmakta ve mamafih kayıklar işlemekte bulunduğu gibi Rusçuk’ta dahi hayli kar yağıp havalar kesp-i iştihat etmiş ve adeta birkaç günler eyyap ve zehap kesilmiş idi ise de bu aralık kesp-i letafet eylemiş olduğu münfehim olmuştur.

Bir müddetten beri İzmir’de bulunan İngiltere’nin meşur ressamlarından Mösyö Tevzar bu kere Dersaadet’e gelmiş ve muma-ileyhin ressamlıkta malumatnamesi olduğu gazetelerde görülmüştür.

Bursa havalisinde bu sene mahsulat haririye pek noksan ve yok menzilesinde olduğundan koza iştirası için geden tüccar yazar ahz ve itada adi ve fenalanmış bir miktar kozadan başka nesne görememiş olduğuna mebni bir iş görmeksizin ve hiçbir alış veriş etmeksizin ricat eyledikleri mahsulat-ı mezkuranın şu halde ve şiddet-i şitanın derece-i kemalde olmasından ne naşi oldukları ihbar-ı mahalliyedendir.

Memalik-i Mahrusa-i Devlet-i Aliyye her dürlü ziraat ve sınaat ve ticaretin bir büyük mevki-i müsaidi olduğuna ve veli nimet... şehr-i yar-ı mehasin eser efendimiz hazretlerinin akza-yı mekasid seniyye-i cenab-ı padişahileri terakki-i imar-ı memalik ve belden ve istihsal saadet-i hal ahali ve sekene kaza-yı hayriyesi olarak ol bapta meşhut aynı iftiharımız olan himem-i celile ve müsaidat aliyye-i mülukaneleri delalil-i adidesiyle müsellemler bulunduğuna binaen mücerret-i mahreç-i istihdama bir tarik-i cedit iraye olunmak ve devlet ve memleketçe istifade husulüyle bu yolda olan tasavvurat ve mülahazatın mukteması olmak üzere mülkiye-i mühendis ve ıslah-ı sinai mektepi namında bir dersane açılarak oraya mektep-i mülkiye ve mahreç-i iklam şakirdanından mukaddemat-ı fünun derslerini ikmal ve bi’l-ımtihan şehadetnamelerini istihsal ile istek

idecek olanlardan şimdilik lüzumu kadar talebe alınıp icab eden derslerin okutturulmasına ve bazı mahir ustalar tayiniyle ve işbu dershanenin bir kısmı dahi sınaie tahsiliyle en ziyade mükemmel ve mazbut olan asl-ı imaliyenin talim ettirilerek senevi otuz nefer mühendis yetiştirene ve divan yolunda derd-dest inşa olan Darülfünun'un buna tahsil-i hitamına kadar emr-i tedris tehir olunmak için daire-i maliye ittihaz evvelki Darülfünun ebniye-i cismiyesinin tahtında ki mahallerin muvakkaten mektep suretinde kullanılması ve teferruatının tesviyesiyle ... Teali sene-i atıye ol-bapta hululünde icra-yı muktezası hususlarına Meclis-i Vala ve Encümen ... kararıyla bila-istizan irade-i seniyye-i cenab-ı padişahi müteallik ve şeref-südur olmuş olmağla beyan-ı keyfiyete iptidar kılındı.

Meskukat-ı nahhasiye-i Mısırye'nin ve Memalik-i Mahrusa-i şahanenin sair cihetlerinde tedavülü memnu olduğu halde bu memnuiyet cereyan edememesinden ve meskukat-ı nahhasiye-i Osmaniye'nin taşralara gönderilmesi memnuiyetin muhharen ilga imha olunmasından dolayı bir takım erbap-ı ihtiyar bunu kendilerine sermaye-i ticaret ittihaz ederek ve öteden bereden topakları umum-ı meskukat-ı nahhasiyyeyi bazı eyalet ve ... sevk ve ... altın ile yüz beş ve yüz on kuruşa ve ana daha ziyadeye döküp gönderdikleri bakir sekeneyi oralarda bırakmakta olduklarında mebni şimdi kesr-i mahallerde bu sekene-i nahhasiye çoğalarak halk beyninde cereyan eden azim sekte ve suub da düçar olmasıyla ve halbuki mezkur meskukat ... makamında tedavül etmek için yapılp mücerret teshil muamelat ve ikmal-i küsürat zımmında tertip olunmaktan ve binaenaleyh şu suretle tedavülü gayr-i caiz görünmekten naşi bunlar için memnuiyet-i sabıkanın tecdit ve bir hadd-ı suret tayini derece-i vücup da görünmesiyle badezin öyle bakır akçe götürülüp de bir mahal ve bi-iskelenin gümrüğü hududuna tevkif kılınarak fakat sahib ve hamli yine Mısır'a yahut diyar-ı ecnebiye götüreceğini kuvvayen temin ve ol bapta muteber kefil iraye eylediği taktirde kendisine iade ve bilakis sınai ile veyahut kaçırılmak suretiyle gümrük hattından içeriye ithal olunduğu halde zapt-ı müsadere kılınması ve bundan elyevm tedavülde bulunanlar için dahi işbu seksen iki senesi Şubat-ı gayetine değin müddet-i tayin olarak her kim yedinde olan meskukat-ı nahhasiye-i Mısırye'yi ol-vakte kadar elden çıkarmaz ise zapt edilmesi ve meskukat-ı nahhasiye-i Osmaniye'nin dahi her türlü fesat ve ihtikarı vaki olmak üzere bundan böyle gerek Dersaadet ve gerek Rumili ve Anadolu sevahilinde kain iskelelerden kimsenin on kuruştan ziyade bakır akçe ... eylemesine gönderilecek ve götürülecek olduğu surette ahz olunması ve kaçak olarak tutulacak

meskukat-ı nahhasiyenin üç rabia lacele'l-imha canib hazineye gönderilip rabianın dahi tutan adama ita kılınması hususatı Meclis-i Vala-yı Ahkam-ı Adliye'de ve encümen-i mahsus-ı meşverette mütehadeten tezakir ve tensip olunmuş ve bila-istizan irade-i seniyye-i cenab-ı padişahi dahi ol-merkezde müteallik ve şeref südur buyurulup icabı icra kılınmış olmağla beyan-ı keyfiyete iptidar olundu.

“Hindistan ile Cereyan Eden Muhaberata Dair Londra Telgraf İdaresi Canibinden Hülasesı Atide Muharrir Bent Derç Ettirilmişdir”

Dokuz ay zarfında İngiltere'den Hinde yirmi iki bin sekiz yüz seksen altı kıta telgraf çekilmiş ve bunun iki yüz yetmiş altısı taraf-ı devletten ve küsürü tüccar canibinden keşide olunmuştur. Birbiri üzerine hesap olundukta ve bu vasıta ile memalik-i Osmaniye'den nakl olunan telgraf mektuplarının her biri dört gün on bir saat on üç dakika zarfında geçirilmiş ve bunların en süratlısı iki saat dört dakikada ve en geçgini yirmi üç günde icra kılınmıştır. Memalik-i Rusya ve İran'dan geçirilen telgraf mektuplarının en çabuğu on bir saat on dakika da ve birbiri üzerine on gün üç saatte ve en ziyade kesp-i tahir etmiş olanları yirmi günde gitmektedir. Rusya Devleti teshil muhaberati telgrafiye için pek çok ıslahat icra eylemiş ve hatta geçen Kanun-ı Evvelde ale's-suya ikişer buçuk günde mektup varabilmekte bulunmuş ise de şu müvazene iktizasınca Memalik-i Osmaniye'den keşide olunan telgraf muharreratı az vakitte vasıl olmaktadır. İskenderiye hattından iki gün telgraf mektubu yirmi saatte geçirilmekte ve bu kol iki taraf-ı hatlarında suhuletli görünmekte idi ise de ne faide ki hatt-ı mezkurun bazı mahalleri bozularak oraca olan muhaberati düşür akten tahir olmuştur. İngiltere gazetelerinin ekserisi İskenderiye'den Halep'e ve Halep'ten Basra'ya kadar bir demir yolun tesviye ve inşası derece-i lüzumda olduğundan bahisle bu işin husulü zımmında bir kumpanya teşkili için ahaliyi teşvik eylemekte ve bunun dokuz milyon lira mesarifle tasviyesi mümkün olduğunu tahmin ve beyan etmektedirler.

(Ruzname-i Ceride-i Havadis)

Mısır vali-i ve'l-işanı ebhetlü devletlü paşa hazretlerinin taht-ı riyaset-i aliyelerinde olarak geçenlerde akt olunmuş olan cemiyetin netice-i müzakeratı olup kararlaştırılmış olan mevadın tafsilatına dair Takvim-i Vekayi-i Mısıriye'de görülen bazı fikarat ki

memuriyet-i memalîğın esbab-ı mucebesidir. Nakl ve beyan olunmak münasip ad olunmuştur.

İskenderiye ile Mısır arasında olan demir yolunun olup mahattadan mahattaya vapurlar gelinceye kadar intizar etmekte ve lahe'l-hamd çok kere telefat vukuu buldu ise de yolun bir olmasından İskenderiye'ye geden vapurlar ile gelenler birbirine çatmaktan memun olmayıp büyük hatırlı olduğu halde himem aliyye-i hazreti hidiv ile bir yol daha inşa ve tecdit olunarak şimdi yolun iki olmasıyla biri İskenderiye'ye geden ve diğeri İskenderiye'den gelene tahsis olunduğundan müsademe havfi külliye mündefi olmuştur.

Gelelim Asr-ı Mehasin Hasr-ı Hazret-i Hidiv Efendinin müceddet-i imal ve inşa olunan demir yollara bunların birincisi Belbis feridir ki ...dan Zagazig ve andan Mansura'ya kadar seksen beş mil mesafedir.

İkincisi mahalle-i Revah'tan Zefte'ye kadar mümtet olan feridir ki yirmi mil mesafedir. Üçüncüsü yine mahalle-i Revah'tan Dosok'a kadar Memduh olan feridir ki otuz dört mil mesafedir. Dördüncüsü Semnut'tan Talha'ya kadar gider koldur ki on iki mil mesafe olup bunların cümlesi rehin-i hitam olmuştur.

Bunlardan başka imal olunmakta olan demir yolların beyan-ı fûruu ber-vech-i atidir.

Evvela vadi feridir ki Kalyıp'dan başlayıp vadiye ve andan Süveys'e kadar yüz mil mesafedir. El-haleti-hazihi her ne kadar Süveys'e kadar demir yol var ise de Remal ve arazi-i haliyeden mürur etmekte olan ve bu münasebetle ber-vech-i mergub intifa olunamamakta olup şimdi yapılmakta olan şimendifer ise balad-ı memure ve binadır. Meşhure arasından mürur edeceğinden ticaretce andan külli faide hasıl olacağı derkardır.

Saniyen Tanta'dan Şebin'e kadar yapılmakta olan demir yol ki yirmi mil mesafedir.

Salisen Birye feridir ki Bilad'dan Belkis'a ve andan Şebin'e ve andan Dimyat'a yetmiş beş mil mesafedir.

Rabian Navi'den Hamza'ya ve Menhur'dan Rahmani'ye ve Kalyıp'tan Kanatır-ı .Hayriye'ye kadar ... olunmakta olan feridir ki bunlardan Kalyıp'tan Kanatır-ı Hayriye'ye kadar olan feri hemen beş altı güne kadar hitam bulacaktır.

Hamisen Mısır'dan Cihet-i Saide'ye yapılacak demir yolların iftitahtı baisü'l-felâhı olup yüz kırk mil mesafede münayebandır. Yine tevsil olunan feridir ki geçen sene Mısır'dan oraya kadar olan yolun cesri iki ay zarfında yapılmış ve kantarları kemal-i sürat ve keremiyat ile imal olunmakta bulunmuş iken neyl-i mübarekin geçen sene cümlesi termim ve taslic olunmuş ve kemal-i ihtimam ve içtihat ile işlenmekte bulunmuştur. Sadisen Beni Savif'ten Feyyum'a kadar yapılmakta olan feridir ki imtidadı yirmi iki mil mesafedir. Bu yolların cümlesi mamurirlerinden mürur ideceğinden teshil menkulat-ı tivariyeye badi olup ahalinin tehvin-i meşak seferiyelerini müstevcip olacağından muhsenat-ı azimiyesinin tarifine hacet yoktur.

Bu yolların imtidadınca telgraf kolları memdut olduğu gibi Akas-yı Said olan Asvan'a kadar yapılmış ve andan iki yüz altmış millik mesafede bulunan Vadi-i Halfe'ye vasıl olmuştur. Oradan dahi Aktar-ı Sudaniye'nin merkez vasıtı olan Hartum'a kadar yapılmaktadır ve bundan maada Sevakin idare-i celile-i Mısriye'ye iltihak ettikten sonra andan Takem'dir ki yetinin merkezi olan Kesele'ye kadar ki on beş merhaledir. Telgraf imaline başlanıp bu mesafenin telgraf hattı hemen batmakta olduğu ve oradan dahi Hartum'a kadar med olunacak olup mühimmat-ı lazımesi muhayene bulunduğu ve Kena benderinden ve Kasir iskelesine kadar dahi bir kol yapılacağı cihetle aktar-ı Sudaniye ve Sevakin cihetlerinde olan vukuatın la-hatta-i vahide de istihbar olunacak cihetle saye-i mamuriyet vaye-i hazret-i mülktaride vatanımızın kaffe-i cihet mütenevviyasında esbab-ı temden mamuriyetin azdiyat ve terakkisi müşahede olundukça kesp-i envai mesar ve iftihar ve ahz zaman-ı idaresi olan zat-ı celilü'l-saffetin adiyeye-i hayriyesini tekrar ideriz.

Kerre-i zeminin bi'l-cümle deryalarında sene-i haliyenin nesf-i evveli olan altı mah zarfında vukua gelmiş kazaların kemiyet ve keyfiyetini havi olup "Levid" kumpanyası marifetiyle tanzim kılınan "İstatistik" nam defterin sureti bu kere İngiliz gazetelerinde görülmüş ve defter-i mezkur şimdiye kadar bu güne kaza ve muhataraların beyanını şamil neşr olunmuş defterin kemal ve ihsanı olarak şayan-ı mütalaa bulunmuş olmağla aynıyle tercümesine iptidar kılınmıştır.

"Tercüme-i Suret-i Defter-i İstatistik"

İşbu 1866 sene-i miladiyesinin mah-ı Kanun-ı Sanisi iptidasından mah-ı Haziranı intihasına değin güzeran eden altı mahda 4949 kıta yelken ve 506 kıta vapur sefinesi ki cümle 5455 adet gemi bazıları hafifçe ve bazıları ziyadece hasar zede olmuştur.

67 kıta sefine külliye garf ve madum olmuş 187 kıta gemi ru-yı deryada kalıp bada-i zaman bunların 40 kıtası tekrar istihlas ve istihsal olunabilmiş ve bakisinin ele geçirilmesi mümkün olamadığına binaen telef ve zai olmuştur.

Ceman 974 defa müsademe-i sefain vukua gelerek 659 kıta gemi bazısının azca ve bazının çokça sakatlanmış ve 96 adet sefine devrilip batmıştır.

650 kıta sefine müsademededen başka kazalar sebebiyle gark olmuş.

1070 adet sefine kum üzerine saplanıp oturmuş ve bunların 893 kıtası istihraç ve istihlas olunabilmiş ise de bakisinin bir miktarı naçar-ı ali hale terk olunmak lazım gelmiş ve miktar-ı diğerinin ne hale giriftar olduğu bilinmemiştir.

31 adet sefine zapt ve müsadere kılınmış ve bunların 10 kıtası korsanlar tarafından ahz ve girift olunmuştur.

85 kıta sefine muhterik olmuş ve direklerinin devrilmiş olması hasebiyle 160 adet gemi seyr-i derya edemeyecek mertebe sakatlanmıştır.

86 kıta sefinenin derun ambarlarında bulunan meşhunatı fırtına sebebiyle bahre'l-kav olunmuş ve 101 adet sefinenin güverteleri üzerinde bulunan meşhunatı emvac-ı bahr alıp götürmüştür.

591 kıta sefine delinip su almış ve 468 adet sefinenin lenger ve zincirleri telef olmuş ve 106 vapur geminin makineleri sakatlanmış ve kömürleri kalmamış 193 kıta geminin melahlarından itaatsizlik zuhura gelmiş ve beynlerinde hastalık ve sair fenalık vaki olmuş.

1163 kıta gemi esna-yı fırtına da yelkenlerini ve alat-ı sairelerini kaybederek hasar zede olmuş.

Velhasıl ceman 1037 kıta sefine külliye garf ve telef olmuş ve bundan başka 148 sefinenin kezalik bütün bütün telef oldukları zan ve tahmin olunmuş ve 614 gemi ziyadece

ve 2459 adet sefine hafifçe hasar zede olmuş ve 28 kıta sefine gark olduktan sonra deryadan istihraç ve istihlas ettirilmiştir.

Gark olmuş 894 sefinenin cemi meşhurat ve mahmulatı külliye telef olmuş ve kıta-i ... olan 41 sefinenin meşhuratı kamilen istihsal olunabilmiştir.

Vukuat-ı marü'l-beyanda ceman 1400 nüfusun telef olduğu iptida-yı emrde hesap ve kıyas olunmuş ise de "Levid" kumpanyasının istatistik defatiri tanzimiye memur meclisi baş katibi işbu kıyasın mazbut ve mestufu olduğunu bi'l-beyan zikr olunan altı mah zarfında deryalarda vukua gelen kazalar sebebiyle rehin telef olmuş nüfusun miktarı pek çok ziyade olduğunu tahmin etmiştir.

(İntiha)

(Ruzname-i Vaka-i Mısriye)

"Dersaadet'de Zeharin Fiyat-ı Hazırasını Mebin Cetveldir"

	Kile	Kuruş	Paradan	Kuruş	Paraya
Azak'ın Koloz Hintası	0	38	00	40	00
Beserabya'nın Keza	0	36	00	38	00
Kilis'in Keza	0	35	20	36	20
Köstence'nin Keza	0	36	00	37	00
Balçığın Keza	0	35	20	37	00
İbrail'in Güzelce Hintası	0	33	00	35	00
Kilis'in Keza	0	35	00	36	00
Burgaz'ın	0	34	00	35	20

Keza					
Varan'ın Keza	0	34	00	35	20
Balçıgın Keza	0	33	20	35	20
Azak'ın Yirke Hintası	0	33	00	34	00
İsmail'in Keza	0	34	00	37	00
Tuna'nın Kokorozu	0	20	00	21	20
Rumili'nin Keza	0	18	20	19	00
Anadolu'nun Keza	0	17	20	18	00
Tuna Şairi	0	16	00	16	20
Rumili'nin Keza	0	00	00	18	20

Takriben Mevcut Ambar

Kilo

Koloz Hintı	40000
Güzelce Hintı	60000
Kokoroz	00000
Şiir	30000

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:52 Ramazan:20 Sene:1283 “Cumartesi” Kanun-ı Sani-i Rumi:14 Kanun-ı Sani-i
Efrensi:26

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucebince mevad-ı kanuniye ve hukukiye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

Memleketimizin halkında şayan-ı dikkat ve belki müstevcip-i hayret bir halet ve adet-i mevcuttur ki terekkiyat-ı matlubeye mani olduğu teslim kerde-i ehl-i basirettir. Buda gerek tahsil-i maarifat ve gerek istikmal ve tevsi esbap-ı sınaat ve ziraat ile istihsal ve sail ticaret-i hususilerinde bayağı teşvikat-ı daimeye ihtiyaçtan ibarettir. Filhakika her maksadın hüsn-i husulünde kibar ve sigar-ı hükümetin muavenatına muhtaç olduğu aşikar ise de her madde-i hayriyenin hükümet tarafından ve teşvikine talik olunması icap etmeyip ahali kendiliğinden dahi bazı mevat-ı hayriyenin ibrazına gayret ve hükümetin ruhsat ve

himmetine muhtaç olan şeyleri hemen arz ve ifade ve istihsal-i müsaide ile icra-yı icap hale mübaderat etmeleridir. Her hususça hükümetin teşvikat ve tergibatı külliyyen dünyadan bihaber olan ahali hakkında vukua gelmesi iktiza eder. Zira halk kıymet-i ilm ve maarifat ve umur-ı ticaret ve ziraat ve keyfiyet ve menfaat-ı sınaat ne demektir bilmediği surette buralarını ahaliye tefhim ve ihtar-ı hükûmetçe himmet olunacak mevaddan olduğu azade-i kayd-ı işar olup halbuki saye-i inayet vaye-i hazret-i padişahi de hamd olsun ebna-yı vatanımızın hemen ekserisi şu dakaik ve fevâitten haberdar oldukları derkardır. Binaberin umumen ahalimiz ulûm ve maarifin teba-i ehemmiyeti ve keyfiyet-i ziraat ve ticaret ile emr-i sınaatın derece-i lüzum ve menfaatini uzun uzadı tafsil ve hikayeye muhtaç olmadığı zahir ve hatta bu yolda bir söz açılrsa ilmen faidesini ve memalik-i Avrupa'dan malumat güne gün gelmekte ve heran türlü şeyler ihtira ve imal ile buraya götürüp sağılınmakta olduğu cihetle memleketimizde sınaat kalmamış ve bu yüzden servet-i milliyeye zarar-ı azim tertip etmiş olduğunu himale varınca ekserisi maruz-ı şikayette beyan edeceği emr-i bahardır. Bu takdirce yani halkımız şu makule işlerde teşvikat-ı daimeye muhtaç olacak derecenin ve bad-i halden gafil olmadığı meydanda olmasıyla nüsneya hamil olunamaz. Çünkü gerek ulûm ve maarifat ve gerek ziraat ve sınaat ile umur-ı ticaretin terakkisi aktemat-ı mütevelliyeye menut olup bu dahi yorgunluğu mucib ve derece-i evlada bazı mertebe mesarifat-ı zatiyi müstevcip ise de şu yorgunluğun zaten ve milleten zuhura gelecek netayic-i hayriyesiyle cüzi-i mesarif zaedenin hasıl olacak menafi-i kesiresi muhtaç-ı tarif değildir. Ezcümle bir adam iktaza eden ulûm ve fûnunu kema-yenbagi istihsal ve kesp-i kemal eder ise zatınca meri ve muteber olacaktan başka kendisinden ebna-yı cinsi istifade ittikçe ve muktedir olduğu mertebe tercümece veya telifçe olsun cemiyet-i insaniyeye bir yadigar arz eyledikçe medema'l-edvar namdar sahib-i eser olmuş ve umur-ı sınaate dair bazı şeyler vücuda getirdiği ve esbap-ı terakkiyata dikkat ve himmet ettiği surette dahi zikr cemil kazanmış velhasıl bir kimse şu yollarda çalıştığı halde hem kendisine tahsil menfaat ve hem de az çok birer suretle ebna-yı cinsine dahi hıdmet etmiş olacağı hüveydadır. Nevi beşerin mukteza-yı hilkatı dahi şu sureti icap eder. Asrımızda gerçi ulûm ve mesarifatça eser-i terakkiyat inkar olunamaz. Lakin sınaat ve ticaret ve ziraatça derece-i matlubede terakki vardır dahi dünyamız hatta sınaat eski halden pek devn olup daire-i umur-ı ticaret dahi gerçi hal-i sabıkına nisbetle gergi gibi kesp-i vesaat etmiş ise de cüzi-i azimi eyadi-i ağıyarda kalmış ve mesalih-i ziraat filhakika derece-i salifeden

hayli fark etmiş ise de matlub-ı vechle henüz her tarafça yolların muntazam olmaması mülabesesiyle bu dahi ber-vech-i dil-heva kesp-i hamiyet edememiştir. Halbuki memleketimizin müvazene-i ithalat ve ihracatı ancak şu ziraat madde-i mühimmesinin ilerlemesiyle husule geleceğinde şübhe yoktur. Sınat ise esnafın söz anları ve ziraat ashap-ı çiftlikat ve memleketin aklen ve umurdanları ve mer-i ticarettahi ahali-i belde sermayedarlarının gayret ve himmetine muhtaçtır. Vakıan sınai-i dakika icrasına ve fabrika ve emsal ve sayetin tesisine kuvve-i malumat sınaatlerine dair ne zuhur bir şey görüldüğü ve bu dahi halkça margub olduğu müşahede olunduğu halde yine eski bildiklerinden yarım hatve ileri gitmemekten ise zuhur eden şey ne ise muktedir oldukları mertebe-i mevki muayeneye koyup tıpkısını ve belki daya iyisini imale gayret ve sınaatlarında dahi tefn etmek ve saniyen kadimeden beri yapılan şeylerin ıslah ve kalıp-ı ihsana ifrağına dikkat eylemek gerekir. Çünkü sarf-ı zehan olduğu halde mülke-i ameliye kuvvetle dahi hayli şeyler yapabilir. Bizim esnafımız ise yeni baştan ibraz-ı maarifat değil ıslah-ı sınaatlerine dahi layıkıyla dikkat etmiyorlar. Ticaret için az çok sermayedaran bir yere gelse de birer şirket teşkil itseler veyahut muktedirler ise başka başka umur-ı ticaretle meluf olsalar elbet zaten ve mülken menafî-i azimiye husule gelir. Vakıan idare-i umur-ı ticaret dahi malumat-ı mahsusa mütevakkıf ise de evvela birer bab-ı istihdam olunup muharen ister ise mal sahibi dahi icabına bakabilir. Ziraat bahsine gelince çiftlikat sahibi ve ziraat erbabından kudretyab olanların tezyit esbap-ı haraset aktem ve misalen münfereden ve müştereken harman esnasında lazım gelen ve pamuk kozasını ayıklamağa mahsus olan makinelerin celbiyle teshilat-ı sairenin istihsaline ihtimam etmeleri iktiza eder. Avrupalılar bazı sengistan mahallere başka türlü mahsuller alıp her güne gün teshilat kendileri yeniden meydana koymaktadırlar. Hemen her tarafı ise terrab-ı halis ve her türlü mahsul yetiştirmeğe kabil olduğu halde nice mahaller ve tarla yerlerimiz külliye hali durmakta olduğuna ve hazır bunca vesayet-i teshiliyenin ele geçirilmesinden iğmas olunmasına ehl-i insaf çeşm-i teessüfle bakılmaktadırlar. Vakıan ziraat terakki tse bile vesayet-i nakliyein yolunda olmaması husul-i menafî mani olduğu cay inkar değil ise de muktemleri dahi beyan eylediğimiz üzere her memleketin her tarafında demir yollar yapılamaz ve yapılsa bile işleyemez. Çünkü iradı mesarifini koruyamaz. Bu halde her memlekete birinci derece lazım gelen adi araba yollarıdır ki bu da hayr-i hevahan millet ve rusa-yı memleketin ihtimam daimi ve ehlinin muavenatıyla vücuda gelir şeylerdir. Ezcümle vilayet usul-i

Mehasin şumulü teşkil ideli nazar-ı hakikat beyn ile bakılır ise müddet-i kalilede Bosna ve Tuna ile sair mahallerde zuhura gelen her türlü ıslahat şayan teşekkür haletten olduğu derkar ve bu dahi himmet-i mütemadiye-i Hükümet-i Seniyye ile aktem ve gayret ahali-i mahalliye'nin semere-i itfafi olduğu emr-i bedidardır. Sair akile-yi memleket işte şuralarını derpiş ederek ve o misalli numuneleri kendilerine medar-ı intibah ad eyleyerek her tarafça şu sıralarda teşmirsak gayret olsalar az vakitte aciben nail emel olmaklığımız da şübhe var mıdır? Tafsilat-ı şüruhadan maksad ebna-yı vatanımızın her ne ise mevcut olan emur-ı sınaie ile mesalih-i ticariye ve ziraiyece esbap-ı terakkiyattan kinayet ise istikmaline gayret ve hebab ... muntakız olmağla gayret etmesini ihtardan ibarettir. Zira mürur-ı zaman ile daire-i medeniyet tevsi ve bu sebeple de zaruri ihtiyacat-ı beşeriye tahlif ve tekr etmekte olduğundan bi-husus ulûm ve fûnun terakki buldukça sınaat ve ziraat ile umur-ı ticaret dahi tenvi etmekte bulunduğundan bir memleket esnafı veya tüccar veyahut zirai meslek-i sabıkadan ad etmez ve ebna-yı zamanenin ruş-ı reftarına tatbik imal eylemezler ise tabi-i dolap umurları dönmeyeceği rehin rütbe-i bedahattir.

Mihaliç Körfezi'nin eyyam-ı seyfade eğer ki suları tenakıs bulması halinde tombaz tabir olunur altı düz kayıklar işletilebilmekte iseler de vakt-i şitada bunlarla denize çıkılmak uyamayacağından karaya çekilip oralardan nakl olunacak şeylerin medaniyeye tevsiliyle Dersaadet'e celp olunabilip Mihaliç'in mevki ve civarı ise gayetle menbut ve mahsuldar mahal olduğundan her bir mahsulün yetiştirilip etrafa ve Dersaadet'e gönderilmesi menkulatça olacak teshilatın istikmal esbap ve saileye sene-i menut olduğundan ve ale'l-husus meraları hayvanatın beslemeğe mesalih ve kafi bulunduğundan mevsim-i şitada mahal-i mezkur körfezin vapur işlettirilmesi muhasenat-ı adedenin husulüne muceb olmağla Aziziye kumpanyası ... "Ternev" Bey geçenlerde lace'l olmuayene mahal-i mezkura gidip suların ve uğranılacak mevkiin müşahadesiyle az su çeker vapurlardan işlettirildiği halde ticaretçe ve ahalice külli faite hasıl olacağını anlayıp kumpanya-i mezkur vapurlarından Raciya ve Nafia nam vapurların şu mevsimde mahal-i mezkura sevkine karar verilerek beher hafta Pazartesi günleri sabahleyin buradan vapur hareket ettirilmekte ve beş buçuk saat zarfında mahal-i maksuda muvasalat eylemektedir. İşte oralarca nakl-i eşya hakkında saye-i teshilat vaye-i hazret-i şehriyari de kolaylık hasıl eylediği gibi celp takımının taşralardan celp ittikleri kuyun ve sağırlar dahi Dersaadet civarında layıkıyla beslenmesi mümkün olamadığından ve mahal-i mezkur merileri münbet

olup vapur ile gönderilmelerinde dahi suhulet hasıl eylediğinden hayvanatlarını oralarda rai ittirmek üzere kesr-i celp takımı gönderilmekte bulunmuşlardır. Mezkur kumpanyanın eser ve aktem-i himmeti ve vapurlarının derya-yı menafin her tarafına sevk eyleyerek temettuat ve feyre hasıl eylediği mücerret derya himmet-i celilesi ve tasavvurat-ı amike-i hayriyesi nezdinde denizler katre hükmünde olan padişah ali nejadın nam ... olunmasının bereket-i celili ve idaresinin dahi bad-ı nesim salahata dümen tutan bir reis tevfik ... idare-i bi-adili himmet-i hayriyesi olup bu suretle müşahit olduğumuz ıslah ve menafin saye-i seniyye-i Hazret-i Zilullahi'de daha ilerisini idaren ile merfü'l-hal olmaklığı cümle ile bir beraber cenab-ı vahibü'l-hasandan temenni eyleriz.

Avrupa hükümdaran-ı azimden birinin na-mezaci-hali tezayüt etmiş olduğuna dair ve İtalya'dan gönüllü taifesinin ser-kerde-i mahudinin Girit ceziresine azimet eylediğini mütedair münteşir olan havadisat-ı suret-i sahihede ve katiyede tekzip olunduğu halde yine esham-ı umumiyenin tenzil-i fiyatını müstelzim olmuş ve hatta Girit ve ahvali derece-i matlubede ve taife-i asat semet-i ... raci oldukları ihbar ile Paris ve Londra telgrafnamelerinde meşhut olan terakki-i fiyat meyanında iken yine ber-vech-i eshamın tezayüt kıymetine hüsn-i tesir görülememiştir. Çünkü Dersaadet borsası halkı Avrupa'dan gelmekte olan telgrafnameler efkar-ı sınıyeden neşiat etmiş yahut muamelat-ı cüziye üzerine müpteni bulunmuş olduğu itikadıyla nazar-ı itibar almakta ve esham-ı mezkura fiyatınca borsa-i mezkuru ... menzilesinde ad etmektedirler. Binaberin Dersaadet konsolitchileri borsanın ruş-ı hal ve mevkine ve kendi fevait ve menafine nazaran hareket ve buralarını derpiş mütalaa edip ana göre muameleye mübaderat etmekte oldukları derkardır. Tedni taraftarlarının şu suret-i mütedenniyyene de hareketleri Saltanat-ı Seniyye'nin taahhüdât vakıasının hayr-ı fiilinde isalinde derkar olan mesai-i fevkaladesiyle beraber eshamın şu vechle tedn-i fiyatı intizar ammece güya sarf-ı efkar olunmasını müstelzim olur itikat bi't-taline mebni olduğu bedihi ise de şu mütalaanın ne derecelerde bi-esas ve ... olduğu erbap-ı indinde malumdur. Geçen nüshamızda derç sahife-i beyan kılınan ilanname-i mahsus mucebince meskukat-ı nahhas-i Mısıriye'nin men-i tedavülü hususunun tecdit ve tekit olmasını gerçi ileride muhasenatı malum ise de şimdilik iki günden beri çarşı ve pazarda hayli müşkülâtı muceb olmuştur. Çünkü hasbe'l-vakit ortalıkta işsizlik ve kesat pek ziyade olduğu kesp-i ekser tevaif bi-iktidar ellerinde bakır akçe bulunduğu cihetle hayli zararda olacakları şüpheden azade bulunmuştur. Hatta altın ile bakır arasında on üç

kuruş fark olduğu halde elyevm elli kuruşa çıkmıştır. Bu hale ve on iki milyon meskukat-ı nahhasiye-ı Mısıriye mütedavil olduğuna nazaran bu bapta tahminen dört beş milyon zarar tertip edeceği misalli bozulan cüzi-i azimi dahi kudretsiz kimselere raci olacağı bedihidir. Umur-ı ticariye bahsine gelince poliçe ücreti tenziline olup buda muamelat-ı ticariyenin hüsn-i cereyanına bir delildir.

Daire-i Memalik-i Aliyye'nin kısmet ve saatinden dolayı şehir ve kasabalarda birer ikişer tabibe ihtiyaç olarak tabibat-ı askeriye mahreç bulunan memur ve tayin olunmasıyla umum-ı ahaliye lüzumu olan etbabü'l-zarure teba-i ecnebiyeden intihap olunmakta olanların derece-i hazakat ve maharetleri her ne kadar tatik ve teşrih olunsu bile ekserisi halkın bunları lede'l-hace idare-i askeriye dahi alınmasına mebni şimdi taşralarca etbaya killet-tari olduğundan muhasenat asrıyye-i cenab-ı velinimete la-hakk-ı cemile olmak ve fünün-ı naifa-ı tbbiyenin teshil tedrisi ile mülken ecza-i terkibiyesine kafi etba yetiştirilip ol-vechle hıfz-ı sıhhat-ı umumiyeye sarf-ı dikkat ve mesai kılınmak üzere mektep-i tbbiye-i mülkiye namıyla müceddeden bir dersane küşat ve teşkili ve işbu mektep-i tbbiye-i mülkiye talebesinin geceleri mektepde kalmayıp mekatip-i saire-i umumiye gibi gayren muzaf olarak gündüzleri devam eylemek ve tabibat-ı askeriye meratibi mukabilinde bazı imtiyazat ve müsaidata mazhar olmak üzere tertibi ve alınacak talebenin mekatip-i şedideden şehadetname ile çıkmış olan veyahut o derece erbap-ı malumattan bulunan müslim ve gayrimüslim tebaa-i Devlet-i Aliyye etfalinin on altı yaşından aşağı ve yirmi yaşından yukarı olmayanlarına ve iki yüz nefere hasr ile bunlardan taşralı bulunanların doktorluk diplomalarını istihsal ettiklerinde kurradan muafiyetleri ve şimdiye kadar sanat-ı mühimme-i tebabat Fransız lisanı üzerine tedris olunmakta olarak bu suret-i talimce tasyibatı muceb olacağından saye-i kemalet vaye-i hazret-i tacdaride böyle lisan-ı ecnebiyeden tahsile derkar olan ihtiyacın refiyle mektep-i mezburada fen tıp ve teferruatının lisan-ı Osmaniye tercüme ile talim ve talebe-i lazıme beş sınıfa taksim olup müddet-i tahsiliyenin beş seneye temdidi ve mektebin birinci sene küşadında elli nefer şakirt alınarak ve beşinci senede iki yüz nefere baliğ ve bu mektebin nezaret-i mahsusası mektep-i tbbiye-i şahane idaresine mefuz olmak ve çıkarılacak etbanın suret-i istihdamları badaa tayin ve tensik olunmak üzere daire-i mezkurada hemen tertip ve küşadı ile ol-bapta kaleme alınıp ahkam-ı mundericesi yolunda görünen layihanın merkez icraya konulması

Meclis-i Vala ve Encümen-i Mahsus-ı Vükela'da cereyan eden müzakerat üzerine bila-istizan icra kılınmış olmağla beyan-ı keyfiyete iptidar olundu.

Bu aralık Ayine-i Vatan nam resimli bir gazete daha cülh saz-ı zuhur ve bundan ahval güne gün ve ba-husus tasvir-i hümayun ve resm-i behin-i şehzade-i necabet makrun ile Ayasofya Cami-i Şerifi ve Babiali ve Selimiye Kışla-i Hümayunu resimlerinin müşahedesiyle ebna-yı vatan hakikat-i nail sürur-ı mevfur olmuştur. Öyle resimli gazetenin tahdisi memleketimizde birinci defa olduğundan ve Avrupa'ca malum olan emsali delaletiyle mübrehin olduğu üzere bir memlekette bu makule eser-i terakki-i maarife medar-ı azim olduğundan bunun her birisinin avarızdan mahfuz ve ber-karar olması teminatıyla beraber müessesenin bu babda olan himmetlerine mae'l-tehniye arz-ı şükranıyet ederiz.

“Antakya'nın Ahvaline Dairdir”

Malum olduğu üzere Antakya muktemleri kaimakamlık olduğu halde elyevm müdür marifetiyle olunmakta olup Trablus şame-i mülhaktır. Antakya havalisinin münbet ve mahsuldar arazisi olup hasleti tütün ve susam ve pamuk ve buğday ve arpa ve mısır ve zeytin ve ipek ve balmumu ile süngerden ibarettir. Mahsulat-ı mezkura bir müddetten beri nefsi Antakya'ya gelerek andan sonra gerek dahil-i Memalik-i Mahrusa'ya ve gerek haricen nakl ve irsal olunmakta olduğu müsallü ihracatın başlıcası hemen tütün ve susam ile pamuktan kinayettir. Oraların duhhan mahsulü üç nevi olup birincisi ebu'l-reyha ve ikincisi cibar ve diğer nevi bayırlı namıyla maruftur. Ebu'l-reyha nevi-i cibal mürtefinin bazı mahal-i münasibelerinde zer olunup mahsulat yetiştikten sonra cem ve nakl ile kış esnasında hanelerde açılıp meşe ve ceviz ağaçlarıyla tütsü verilerek kurutulur. İşte şu tütsüden bir nevi reyha hasıl olduğundan duhhan-ı mezkura ebu'l-reyha namı verilmiş ve sebep-i temsiye suret-i mebsutadan ibaret bulunmuştur. Liva-i mezkura da senevi işbu duhhandan takriben bir milyon kilo husulat olunmakta ve diğer iki nevi duhhandan sekiz yüz bin kilo mahsul ahz olunmakta olup şu iki nevi duhhanın emen kaffesi kıta-i Mısriyye'ye ihraç olunmaktadır. Ebu'l-reyha nevinin üç türlü olup birincisi mühlence kilosu ondan on bir kuruşa ve ikincisi altıdan altı buçuğa ve üçüncüsü yüz paradan üç kuruşa kadar satılmakta ve Bayırlı tütünü dört buçuktan beş ve Cibar tütünü üç buçuktan dört kuruşa kadar bey olunmaktadır. Liva-i mezburun seksen senesi duhhan ihracatının

kıymeti yüz on yedi bin liradan ibaret olduğu halde seksen bir senesi ihracat-ı mezburanın miktar-ı kıymeti yüz elli dokuz bin liraya baliğ olmuş ve bir sene zarfında külliyetli fark husule gelmiştir. Senevi orta halde ibaret ile susam mahsulünün miktarı altı yüz bin kiloya reside olup bunun beher sene yüz elli bin kilo miktarı Fransa'ya nakl ve ihraç olunur. Fakat seksen senesinde altı yüz bin liralık ihracatın zuhura gelmiş iken seksen bir senesi susam mahsulü pek noksan olduğundan ihracat-ı saire meyanında sene-i sabıkaya nisbetle hemen vücudu yok müsabesinde görülmüş yani iki bin beş yüz liralık kadar susam ancak ihraç olunabilmiştir. Pamuk mahsulünce liva-yı mezkur muktemleri şöhret bulmuş ve külliyatlı hasılat zuhur etmekte bulunmuş olduğu halde sonraları her nasılsa ahali-i ziraat-ı mezburadan kafit ederek yalnız sarfiyat-ı mahalliyeye kifayet edecek derece pamuk zer eylemekte olduklarından naşi mahsulat-ı katniyece şöhret-i sabıkası gitmiş idi. Fakat Amerika muharebe-i dahiliyesi esnasında pamuk ziraatına yine arzu gelmiş ve canip-i Hükümet-i Seniyye'den teşvikat-ı mukteziyenin icrasında ibraz kemal-i fütüvvet ve inayet olmuş olduğundan ziraat-ı mezburaya elyevm hayli ilerlemiş ve senevi üç yüz bin kiloya kadar mahsulat olunmakta olup seksen senesi pamuk ihracatı elli beş bin beş yüz liralık miktardan ibaret olduğu halde seksen bir senesi ihracat-ı mezburanın kıymeti seksen dört bin beş yüz liraya terakki eylemiştir. Fakat hinta ve şiiir ve mısır ve rukan zeytin ve bal mumu ile sünger mahsulatının ihracatında diğerlerine nazaran ehemmiyet-i matlubeye kadar gerçi bir milyon beş yüz bin kiloya kadar senevi hinta husule gelmekte ise de hemen kaffesi dahil livada hazır olunmakta olduğu gibi arazisinin mukteza-yı feda-yı tıbbiyesi olarak buğday mahsulünün biraz aşağı olması dahi ihracatının cüziyetine sebep olmakta ve bazen birer miktar şey sevhili-i karibeye nakl olunmaktadır. Haad-i sat üzere senevialtı yüz bin kilo kadar zeytin mahsulü alınmada olup eskiden bir makine mevcut idi ise de ve muhharen Avrupa'dan diğer bir makine daha celp olunarak elyevm rukan zeytin makine vasıtasıyla ihraç ile mahalince sarf olunmakta ve sabun fabrikalarında istimal olunmakta olduğundan bundan harice bir şey gönderilememektedir. Antakya'da üç fabrika mevcut olup evvel ki sene takriben üç bin liralık miktar yağ ihracatı olduğu halde geçen sene hemen on altı bin liralık miktar rukan ihracatı zuhura gelmiştir. Sünger hasılatı bahsine gelince işbu mahsulü alınması gayetle meşgul ve tehlikeli bir sınaat olduğundan bunun istihaliyle meluf olanlar dalgıçlık usulünü pek de layıkıyla bilmeyip otuz kulaçtan ziyade suya giremediklerinden mahsulat-ı mazburanın terakkisi mahal-i derecesindedir. Hatta

evvelki sene mahsul-i mezburun kıymet-i ihracatı yedi bin iki yüz elli liraya reside olmuş olduğu halde geçen sene ihracat-ı mezburanın miktarı üç bin dört yüz on liraya tenzil eylemiştir. Antakya'ya Avrupa'nın ithalatı manifatura ile eşya-yı maadineye ve erzaktan ibarettir. Fakat evvelki sene manifatura ithalatı tenakıs ve erzaktan evvelki senedeki on bin liralık ithalat geçen sene on yedi bin dört yüz liraya terakki eylemiştir. Fransa'dan Antakya'ya vürud eden emval-i kahve ve şeker ve pirinç ve bazı eşya-yı maadeniye ile dereden ibaret olup mukabilinde pamuk ve yapağı ve hububat-ı duhhaniye ile sünger ahz olunmakta ve Antakya'nın başlıca muamelat-ı ahz ve itası hatt-ı Mısriye ve sair Memalik-i Mahrusa-i Şahane ile vukua gelmiştir. Antakya'da hırfet ve sanat yok menzilesindedir. Gerçi nesac ve kasar ile terzi ve kunduracı ve kavmici ve demirci ve tüfenkçi ve duvarcı ve doğramacı var ise de mamulâtı adi halde ve sabun imal olunuyor ise de pek uzağa gitmeyip yine civar mahallerde sarf olunmaktadır. Antakya'da ber-vech-i muharrer susam ve zeytin yağlarını ihraç etmekte vasıl belde üzere pamuk kozasını ayıklamağa mahsus fabrikalar mevcut olup bunların birisi vapur ile idare olunmakta olduğu gibi sair vapur fabrikaları dahi vardır. Antakya'nın limanı derece-i matlube de olsa umur-ı ticariyesi ber-vech-i di'l-heva terakki edeceği derkar ise de liman-ı mezkur pek küçük ve tar olup duhul ve huruç eden sefain ziyadesiyle ufak ve humuleleri cüzi olmakta ve oldukça büyücek gemilerin duhulüne daire-i limanın vesaiti olmamak hasebiyle ahalinin bundan istifadesi mertebe-i matlube de değildir. Antakya'nın havasına gelince pek vehim olup muktema liman-ı mezkurun sevhili-i cenup ve şimalinde mevcut olarak oldukça hal-i mahfuziyette bulunması müstelzim olan kaya ve duvarlar mürur zamanıyla telatim-i deryadan yakılıp getmiş olduğundan cereyan-ı heva sürat-ı kamile peyda ederek emvac bahr-i limanı tehlikede bırakmış olduğundan maada gün be gün doldurmakta bulunmuştur. Mamafih Antakya'nın hal-i sabıkına nazaran derkar olan terakkiyatı badema daha ziyade ilerleyeceğine bir delil olduğu gibi limanın tathir ve tanzimi hakkında aralık mazhar inayeti seniye olması dahi amit olunur.

Ahali-i Çin'in fert-i zeka ve istidat-ı tıbbiyeleri Avrupa ile oldukça ihtilat ve insaniyet hasıl etmezden evvel dahi Avrupa'nın en müsteadlarına ders vermek derecede olduğu reyü'l-ayn müşahede olunan bazı imalat mesnualarından rehin rütbe-i bedehat idi. Biraz vakitten beri şeref-i müvaneset semeresi olarak mülk ve memleketlerince görülmemiş olan ve derece-i medeniyetin istiktam-ı hakikisinden bulunan şeyleri dahi

görüp işittikçe hayr-i husule isalini tacil ve bu cihetle şerait-i medeniyeti tekmil etmek amilinde bulduklarından Avrupa’da olduğu gibi şimendifer tariki inşasını arzu ederek defaat İstanbul’dan Londra’ya kadar olan baad-ı mesafe miktar-ı mahallin tesviye ve tanzimine beda ve mübaşerat etmişler ve şimdilik yirmi kıta sefinenin istiabına kafi demir hatlar ve edevatın risalini Londra’ya sipariş eylemiştir.

(Ceride-i Havadis)

“Dersaadet’de Zehairin Fiyat-ı Hazırasını Mebin Cetveldir”

	Kile	Kuruş	Paradan	Kuruş	Paraya
Azak’ın Goloz Hintası	0	39	00	41	00
Beserabya’nın Keza	0	38	00	40	00
Kilis’in Keza	0	36	00	38	00
Köstence’nin Keza	0	35	00	38	00
Balçığın Keza	0	35	00	37	00
İbrail’in Güzele Hintası	0	34	00	36	00
Kilis’in Keza	0	35	00	37	00
Burgaz’ın Keza	0	34	20	36	20
Varna’nın Keza	0	35	00	37	00
Balçığın Keza	0	33	00	36	20

Azak'ın Yirke Hintası	0	33	00	34	00
İsmail'in Keza	0	34	00	37	00
Tuna'nın Kokorozu	0	21	00	22	00
Rumili'nin Keza	0	18	00	20	00
Anadolu'nun Keza	0	17	20	19	00
Tuna Şairi	0	15	00	16	00
Rumili'nin Keza	0	11	00	17	00

“Takriben Mevcut Ambar”

Kilo

Goloz Hintı	30000
Güzelce Hintı	40000
Kokoroz	00000
Şair	20000

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fikra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyemizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:53 Ramazan:28 Sene:1283 “Cumartesi” Kanun-ı Sani-i Rumi:21 Şubat-ı Efrenci:2

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucebince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

Bir memlekette sergi küşadı ne derece fevait-i adidenin husulünü mudi olduğunu Takvim-i Ticaret'in 45 numarolu nüshasında derç ve beyan olunmuştu. Serginin esasen gerçi mertebe-i ehemmiyeti malum ise de bundan alike'l-hal istifade olunup olunamaması ve diyar-ı ahirede küşat olunacak sergi-yi mahsulat gönderilip teşhir olunmasında da mutlaken faide olup olmaması dahi ca-yı temildir. şu iki suret-i ariz ve amik mülahaza olunur ise gerek sergi küşadında ve gerek memalik-i ecnebiyede açılacak sergiye eşya gönderilmesinde husule gelecek fevait şerait-i mukteziyenin vücuduna muhtaçtır. Çünkü sergi-i dahili açılmaktan maksad hem devletçe memalik-i dahiliyede ve hem de ehl-i sınaat meyanesinde daimi rekabet peyda olup her biri sınaatının terakkisi hakkında sarf-ı gayret

ve miktarat etmekten ibarettir. Sergi-i ecnebiyeye eşya göndermek dahi hem memalik-i dahiliyenin mahsulatı inzâr-ı ammeye arz etmek ve hem de bu vesile ile sergide bulunacak mesnuat ve mamulat ve sairenin müşahedesiyle istifada olunmaktan kinayettir. Bundan on beş sene evvel İngiltere’de küşat olunan sergi-i İngiltere ehl-i hîrfetine ne derecelerde faide bahş olup ne mertebe terakkiyata sebep olduğu eser-i adidesiyle malum olduğu gibi umur-ı sînaat ve hîrfette aşağı bulunan memalik-i ecnebiye hakkında ne kadar su-i tesir eylemek idüğü memleketimiz de muktemleri mevcut lan sînaat-ı nesciyesinin hemen mahvını muceb olduğu delaletiyle meczumdur. Hatta sergi-i mezkurun küşadını müteakip İngilizlere nisbetle umur-ı sînaiyece devn olan İsveç memalığı ... ve pazarı İngiltere’nin mahsulat-ı sînaiyesiyle mala mal olmuş ve Memalik-i Mahrusa’nın ise her tarafı dolmuştur. Çünkü İngiltere’de her dürlü sînaat ve ba-husus mamulat-ı cedideye ve nesciye ve Fransa’da şarap ile imalat haririye fabrikacılığı mertebe-i kemal vasıl olmuş ve bunlar ... kuvvetlerini bazıya vererek çalışıp çabalayarak her memleketin adevat ve meşrebine göre şeyler imal ederek ve hususuyla yerlilerin mamulatından daha ehven-i beha ile vererek mallarını sürmenin çarelerini aramakta oldukları bedihi bulunmuştur. Hatta Londra’da reb-i meskunun bilcümle elbise ve kıyafetlerinin numuneleri mevcut olup her sînaat ehli o renklere bakarak hangi memleket halkına el verecek şey yapabilir ise ana göre davranıp ve sergilerde vaz olunan memalik-i ecnebiye mamulatını dahi bi’l-muayeni derhal mevki-i icraya koyup hem ala ve hem de fiyatça ehveni imal etmekte oldukları derkar ve memleketimizde beher gün vürut etmekte olan şeyler büyük küçük herkese malum olduğundan bu babda delil irat etmekte hacet olmadığı aşikardır. Ezcümle sînaat-ı ... Memalik-i Mahrusa da hemen eser-i na-bedit olmuş ve ortada fakat havlu gibi ufak tefek şeyler kalmış olduğu hadle başlıcası o makule sergiler eşya teshir olunmanın su-i tesiri olarak hulepler dahi şimdi İngiltere’den gelmekte ve bunlar mamulat-ı mahalliyeden hem iyice ve hem de ehvence olarak satılmaktadır. Bu gidişe bakılır ise şimdiye kadar Avrupalıların bir dürlü usul-i imaliyesini bulamayıp keşf-i ısrarına gayret etmekte oldukları Anadolu kalıcaların dahi yakınlarda tıbkısını ve emsaline nazaran belki daha iyi ve ucuzunu imal edip ve sînaat dahi ... eşya gönderilmemek mahsulat-ı dahiliye enzâr-ı ecnebiyeden saklamak mı lazım gelir. Yok maksat bu değildir. Çünkü zaten harf ve sînainin hemen başlıcaları vasıl işe yararları zaten elden gitmiş ve memleketimizde elyevm mevcut olan sînai menzilesinde kalmış olduğu gibi sergiye eşya gönderilmemek ve

keyfiyet-i mamulâtı saklamakla matlup hasıl olamayıp ancak sergilere eşya vaz ile beraber suret-i istifadesinin istihsali çaresine bakılmak icap edeceği hüveyda bulunmuştur. Bunun esas husulü tedabir-i atiyenin ittihazına mütevakıftır. Şöyle ki Saltanat-ı Seniyye tarafından Paris Sergi-i Umumiyesine vaz olunmak üzere tehiyye buyurulmuş olan mahsulat-ı sınaie ve arziye ile beraber erbab-ı hırfet ve sınaat ve ashap-ı dirayet ve fetanetten birer ikişer kimse intihap ile sergi-i mezkura izam olunup bunların her biri sergide görecekları mahsulat-ı sınaie ve zıraiyyeden kendi sanatlarına ait olan eşya-yı muayeni ce sur-i imaliyesini müzakere ve mütalaa ile mümkün mertebe zapt ederek buraya vürutlarında hemen ali kadar ala mekan-ı mevki icraya koymak gerektir. Ol-babda tayin ve izam olunacak kimselerin Paris gibi yere gidip gelmeleri epeyce mesarife muhtaç ise de her bir memurun mesarifi mensup olduğu esnafın heyet-i umumiyesi tarafından tesviye ettirilebileceği misalli efrat-ı esnafa nazaran mesarif-i mukteziye cüziyet makulesinden idüğü derkardır. Zira yalnız eşyanın teşhirinden bir faidenin husulü mamul olmayıp Avrupalıların müsellemler olan rekabet-i şedideler ile ehliyet ve kar azmabileri iktizasaatça henüz malumları olmayan bizde bir mahsul var ise ana dahi olarak sairleri gibi derhal imal ve belki Paris Sergisi daha hitam bulmazdan evvel buralara isal edeceklerinde şübhe olmadığından bilahare andan mazarrat geleceği emr-i meçhul değildir. Hülasa-i kelimeler esasen sergi küşadı muhasenatı muceb olduğu gibi sergi-i ecnebiye eşya vaz ve teşhir olunması dahi calip-i menfaat ise de buralarca meşruh üzere şerait-i mukteziyenin icrasına vabestedir.

“Kontrato Nizamnamesinin Üçüncü Maddesine Zeyldir”

Dersaadet ve Bilad-ı Selase taşralarda bulunan bilcümle emlak ve akardan kontrato senedine rabt olunmaksızın icar olunan mahallerden iki kat kontrato resmi ahz olunacağı misalli kontrato harcını noksan vermek için mucer ile müstecar uyuşarak bedel-i icarı kontrato senedine devn-i tahrir ettikleri muharen tebeyyün eden mahallerden hakikaten değeri olan icareye nisbetle iktiza eden kontrato resmi kezalik iki kat olarak ahz ve tahsil kılınacaktır. İşbu fıkra-i nizamiye ahkâmının icrasına bu babda kontrato idaresi tarafından vukuu bulacak ilan tarihinden iki mah sonra mübaşerat olunacaktır.

Bi-irade-i seniyye kontrato nizamnamesinin üçüncü maddesine zeyl olunan bilad-ı muharrir nizamın icrasına işbu Kanun-ı Sani iptidasından Şubat gayetine kadar iki mah

müddet tayin kılınmış ve müddet-i merkume münkaziye olduktan sonra kontratosuz bulunan mahal ve akardan ber-muceb-i nizam iki kat resm ahz ile kontratoya rabt olunmamış olan emlak ve akaratin nizam-ı mezkur hükm-i alisine tevfikan bedel-i sahiheleri üzere zikr olunan iki mah müddetin hitamına kadar kontratolarının tecdid ve itina olunmak üzere beyan kılındı.

Fi 18 Ramazan sene 1283

İki lira bedel ile şimdiye değin Bank-ı Osmani canibinden ita kılınmakta olan banknotun bin sekiz yüz altmış yedi sene-i miladiyesi Şubat-ı efrencinin birinci gününden itibar olunarak cümleye beyan kılınır ki mezkur banknotlar için alınacak bedel-i badezin on adet beyaz yirmilik mecidiye olacak ve işbu banknotlar iki mühür ile yani biri Osmanlı imla ve diğeri Fransızca yazı ile memhur bulunacaktır. Mezkur banknotlardan muktema iki altın ile mübadele olunanları her kimin yedinde mevcut ise bank-ı mezkur dairesine götürüb bedelini yine iki Osmanlı altını olmak üzere ahz eyleyecektir. Selefü’z-zikr iki yüz kuruşluk yani on adet beyaz yirmilik mukabilinde verilecek iki mühürlü senedatın başka olarak beheri beş yüz kuruşluk olmak ve beş adet Osmanlı altınına bedel verilmek şartıyla diğeri bir banknot dahi neşr olunacaktır.

“İşbu bin sekiz yüz altmış altı sene-i miladiyesi şehr-i Teşrin-i Sani-i Efrençi iptidasından nihayetine kadar Bank-ı Osmani’nin vukuu bulan makbuzat ve medfuatını mebin cetveldir.”

“Makbuzat”

	Kuruş	Para
Reisü’l-Mal	445 500 000	00
Dersaadet’de Mütedavil Banka Evrak-ı Naktiyesi	7000	00
Şubelerin Tedavülde Bulunan Evrak-ı Naktiyesi	2 069 200	00
Tediye Olunacak Senedat	64 639 785	30

Bedelleri		
Hesap Cari Mucebince Hazine-i Celileden Mahuzat	42 619 201	25
Muhasebat Cariye-i Muhtelifi Mucebince Keza	88 356 627	20
Mevat-ı Muayeni ile Emanet	4 622 233	33
Nükut-ı İhtiyatiye	6 464 966	29
Ashap-ı Hisseye Verilecek Hisse-i Temettü	3 133 823	00
Makbuzat-ı Müteferrika	18 827 404	18
	676 240 242	35

“Medfuat”

	Kuruş	Para
Henüz Taleb ve İstifa Olunmamış Hisse-i Tefasit	226 180 535	00
Dersaadet Sandığında Nakit Mevcut	34 297 679	25
Şubeler Sandıklarında Keza	20 087 104	21
Senedat-ı Mevcuda Bedelleri	196 859 324	11
Hesap-ı Cari Mucebince	25 701 904	01

Hazine-i Celileden Matlubat		
Muhasebat Cariye-i Muhtelifi Mucebince Matlubat	109 139 415	31
Emtia ve Esham Üzerine İkras Olunmuş Mebaliğ	56 138 346	21
Emval-i Menkule ve Gayr-ı Menkule	1 807 063	13
Medfuat-ı Müteferrika	6 028 869	13
	676 240 242	35

İşbu cetvel defterlere mutabık olmağla tasdik olundu.

İmza

Jilbirston

Marki De Polok

“Hülasa-i Muamelat-ı Borsa”

Bu hafta muamelat-ı borsada bir güne ehemmiyeti olmayıp esham-ı umumiyenin geçen hafta fiyatından farkı birkaç vakitlerden beri derkar olan fark-ı cüzi gibi beş on paradan ibarettir. Borsa muamelatında ve ale'l-umum mesalih-i cariyede zuhur eden sükûnet tam konsolitchilere hayret bahş olduğundan muktemleri vukua gelen muamelata nisbetle bu günlerde ki bey ve ... müsabesindedir. Borsada şu hal-i sükunet ve konsolitchilerin düçar oldukları hayret -i inkılabat umur-ı politikaya ve ba-husus tedni taraftarlarının dürlü ana zeyp ve aracif-i münteşirelerinin su-i tesirinden neşet etmiş olduğu malum idi ise de bu aralık ortalık daire-i emin ve rahatta ve her taraftan ihbar-ı asayış ve huzur alınmakta olup hatta saye-i sutut vaye-i hazret-i padişahide Girit meselesi dil-heva ali-i vechle mündefi ve tedni taraftarlarının neşriyat-ı kazbeleri zahire çıkıp Rumili ve

Tırhala havalisinde her baranvar emin ve istirahat mültemi olduğu ve bir taraftan Paris ve Londra'dan vürut eden telgrafname-i resmîyede ki fiyat daima terakkide olduğu derkar iken bir takım efkar-ı sekime ashapı işbu emniyet ve asayiş bir savt-ı muvakkata da olması zam-ı fasidinde olduklarından esham-ı umumiye fiyatının terakkisi görülemeyip hemen bir radde de durmakta ve güne gün hal böyle ise de yarın umur-ı politikanın ne olacağı meçhul olduğu mütalaasıyla vade-i tevile ve miktar-ı külli üzerine iş görülemeyip cüzi ve yevmi muamelat ile emrar-ı evkat edilmekte olduğundan beher hafta verilen raport gaib olunmaktadır. İşbu borsanın ahval-i meşruhası konsolitiçileri ihafe etmekte terakki taraftarları emniyet ammenin husulüne tamamıyla istinat edememekten ve tedni taraftarları dahi asayiş-i matlup hasıl olduğundan neşr ede gelmekte oldukları duruğlarının bi-füruğ olduğunu bilip birden bire terakki-i fiyat eder ise düçar ziyan-ı azim olabilecekleri mülhaza ile ihtiraz eylemekte olduklarından tarafeyn dahi yevmiye muamelat-ı cüziyeden başka büyük mübahesata girişmemektedir. Ruş-ı hale ve borsa halkının efkar-ı hazıralarına nazaran ne makule ihbar-ı müsaide zuhur etmiş olsa şimdilik yine külliyatlı işlere girmekten ve evvelki gibi az vakit içinde esham fiyatını yükseltmekten ictinab edip umur-ı maliye-i Devlet-i Aliyye'nin derece-i intizam ve iktidarına tevfiğ-i muamelat etmek efkarındadırlar. Tüccar borsasına gelince yevm-i küşat ve muamelesi olan Pazartesi gün hiçbir muamele zuhura gelmemiş olup fakat borsa haricinde bazı poliçe teati olmuştur.

Daire-i memalik-i Devlet-i Aliyye'nin kismet ve saadetten dolayı şehir ve kasabalarda birer ikişer tabibe ihtiyaç olarak tabibat-ı askeriyeye mahreç bulunan mektep tıbbiye-i şahane de tahsil fen edenler dahi ordu-yı hümayunlar maiyetine memur ve tayin olunmasıyla umum-ı ahaliye lüzumu olan etba bi-zurura teba-i ecnebiyeden intihap olunmakta ve anların derece-i haz-ı aks ve maharetleri her ne kadar tedkik ve teşrih olunsu bile ekserisi halkın muhafaza-i afiyetine kifayet edecek sefnle müteessif olduktan başka bunlar lede'l-hace idare-i askeriyeye dahi alınmasına mebni şimdi taşralarca etbaya kıllettari olduğundan muhasenat-ı asriye-i cenab-ı velinimete la-hakk-ı cemile olmak ve fünün-ı nafia-i tıbbiyenin teshil tedrisi ile mülken ecza-yı terkibesine kafi etba yetiştirilip ol-vechle hıfz-ı sıhhat-i umumiyeye sarf-ı dikkat ve mesai kılınmak üzere mektep-i tıbbiye-i mülkiye namıyla bir derslane küşat ve teşkil ve işbu mektep-i tıbbiye-i mülkiye talebesinin geceleri mektepte kalmayıp mekatib-i saire-i umumiye gibi gayr-ı muzaf olarak gündüzleri devamla tabibat-ı askeriyeye mekatibi mukabilinde bazı imtiyazat ve müsaitata

mazhar olmak üzere tertibi ve alınacak talebenin mekatibi rüştiyeden şahadetname ile çıkmış veyahud o derece erbap-ı malumattan bulunan müslim ve gayrimüslim tebaa-i Devlet-i Aliyye etfalinin on altı yaşından aşağı ve yirmi yaşından yukarı olmayanlarına ve iki yüz nefere hasr ile bunlardan taşralı bulunanların doktorluk diplomalarını istihsal ettiklerinde kurradan muafiyetleri ve şimdiye kadar sanat-ı mühimme-i tabibat Fransız lisanı üzerine tedaris olunmakta olarak bu suret-i talimce tasyibatı muceb olacağından saye-i kemalet vaye-i hazret-i tacdaride böyle lisan-ı ecnebiyeden tahsile derkar olan ihtiyacın refiyle mektep-i mezburada fen tıp ve teferruatının lisan-ı Osmaniye tercüme ile talim ve talebe-i lazıme beş sınıfa taksim olunup müddet-i tahsiliyenin beş seneye temdidi ve mektebin birinci sene küşadında elli nefer şakirt alınarak ve beşinci senede iki yüz nefere baliğ ve bu mektebin nezaret-i mahsusası mektep-i tıbbiye-i şahane idaresine mefuz olmak ve çıkarılacak etbanın suret-i istihdamları bada tayin ve tensik olunmak üzere daire-i mezkurada hemen tertib ve küşadı ile ol-babda kaleme alınıp ahkam-ı mündericesi yolunda görünen layihanın merkez icraya konulması Meclis-i Vala ve Encümen-i Mahsus-ı Vükela'da cereyan eden müzakerat üzerine bila-istizan makrun-ı müsaide-i lütuf aite-i hazret-i padişahi olarak iktizaları icra kılınmıştır.

Saye-i teshilat vaye-i hazret-i mülktaride Harik-i Kebir mahallerinde inşa olunmakta olan kargir ebniyeye muktezi eşya fiyatının rahiç vakte nazaran tehvin eylediği sırada aktemce beher kıyyesi yirmi beş kuruşa satılmakta olan taş barutunun fiyatı on kuruş otuz paraya indirilerek ve kafi-i rüsumattan muaf tutulmak üzere kirecin dahi beher kantarı peşin akçe ile altışar kuruşa fûruhat olunması kireççi esnafı ile mukavele olunarak yedlerinden mümzi ve memhur taahhüt senedi alındığı halde esnaf-ı merkume güya ekseri mahallerde verdikleri kireç esmanına pek çok zamanlar dest-res olamadıkları ecelden fiyat-ı mezkura ile kireç fûruhat ederler ise müddet-i kalile zarfında mağdur ve perişan olacaklarından bahisle azı müşterileri iskat ederek beher kantar kireci sekiz dokuz kuruşa satmakta oldukları işitilmekte bulunmuş ve bu halin devamı asla caiz olmayacağından esnaf-ı merkume ticarethaneye celp ile taahhütlerinden bir para bile ziyadeye kireç fûruhat etmemeleri tembih ve tekid kılınmış ise de esnaf-ı merkumeden bazıları müşterinin derece-i ihtiyacını derk ederek şayet altı kuruştan ziyadeye kireç atmağa cesaret edenleri derakip-i ticarethaneye haber verirler ise hem haklarında mücezat-ı kanuniye icra olunacağı ve hem de beher kantarı altı kuruşa olarak istenilen miktar kireç hemen tedarik olunup müşteriye

teslim kılınacağı cihetle artık hiç birisinin altı kuruştan ziyade fiyatla kireç almağa mecburiyeti kalmayacağı cümlenin malumu olmak üzere beyan-ı keyfiyete iptidar kılındı.

Caddenin esvak mahalatinde birkaç yüz seneden beri terakim etmiş olan moloz ve süpüründüyü deryaya nakl ve şu vesile ile müceddeden bir rıhtım inşa olunarak cedde iskelesinin tevsi ve birde Şerif Kapısı civarında olup deryadan su neşf etmesiyle hastalık zuhuruna sebep-i müstakil olan kolun doldurulması kararlaştırılarak her bir mahale ahali taraflarından vukuu bulan gayret ve ihtimam ile doldurulan mahale inşası lazım gelen rıhtım için iktiza eden levazimat Cadde-i Kaimakam Nuri Efendi memurin ve muteberan tüccar ve ahali caniplerinden tesviye kılındığı ve cadde mersasında bulunan kayıklar emtia ve hüccac mahmul olduğu halde iskeleye münasip olan boğazın sığ olmasından dolayı oturup envai müşkülata düşer olduklarına binaen işbu mazarratın def ve izalesi maksadıyla mahal-i mezkur hafır ve tamik ve caddenin çarşılarında ahali ve hicac ve esnaf konuşa ahz ve ita ile hararet-i şemsten hastalığa müstalen olmakta bulduklarından çarşı boylarında dahi sakflar imal olduğu ifadesine dair mahalinden vürut eyleyen muharrirat ol-babda Meclis-i Vala'dan kaleme alınan mazbata ile lede'l-arz manzur ... hazret-i cenabani ve mezkur inşaat ve tathirat aktem ihtiyacat-ı umumiyyeden ve dört beş bin kese akçe sarfıyla meydana gelebilecek icraattan bulunduğu halde imaret celile-i Mekke-i Mükerrreme ve Vilayet-i Behiye-i Eyalet-i Hicaziye canip-i samilerinden masruf olan aktemat-ı mütevelliyeye ve muma-ileyh taraflarından ibraz edilen gayret ve hamiyet zatiye ile ahzine-i celileye bir güne bar olmaksızın yapıp meydana getirilmesi şayan-ı taktir ali olmuş ve zikr olunan rıhtımın imla ve inşasıyla hasıl olan meydana ebniye inşa olunmak ve hüccaca bir evkif ittihaz kılınmak ve bekasına delil celil olmak üzere nam-nami cenab-- veli nimet mensubiyeti hususuna dahi müsaide-i seniyye-i hazret-i hilafet penahi sezevar buyurularak suret-i mahzuziyet-i celileyi mütezemmin mahaline emirname-i sami-i vekalet penahi tastir ve tesyir buyurulmuştur.

Vilayet dahilinde kain kazalarda muavenat ahali ile birer menafi sandığı küşat olunarak ... rehin ile zirai ahaliye bunlardan akçe ikraz olunmakta olduğu muktem ve muharen gazetemize derc kılınmıştı. Bu kere tahkik ve istihbar olduğuna göre zirai ahaliden bazıları menafi sandıklarından akçe istikraz etmek mecburiyetinde oldukları halde istidane edecekleri akçe için kefil iraye edemedikleri ve bazı yerlerde dahi köylüye akçe ednası köy muhtarının vücut ve huzuruna talik edilip istikraz ve ikraz maddesi düşar-ı

müşkülât olduğu cihetle bu makule kefil iraye edemeyen zirai menafî sandıklarından akçe istikraz edemeyerek yine evvelki gibi ağır ve fahiş kezişmeler ile tüccar ve mürabehacılardan akçe istikrazına mecburiyet halinden kurtulmadığı anlaşıldığına ve vakıan kefil veremeyen kimselere menafî sandıklarından akçe istikrazı caiz değil ise de o misallilerin alacağı akçe için kefil iraesî meşrut olmayıp ahali-i ziraatından her kim olur ise olsun emval-i menkule ve gayr-i menkuleden rehn-i iraye ve ednası zikr olunan sandıkların muktema neşr olunan nizamnamesinde münderiç ve muharrer bulunduğuna ve işbu sandıkların küşadından maksat aslı ise ahalinin akçe istidanesi zımmında bir takım tüccar ve mürabehecilere müraccat mecburiyetinden kurtulması idüğüne binaen eğer sandıklar nizamına tevfikân rehn-i ita edip fakat kefil gösteremeyenlere mücerret kefil gösteremediklerinden dolayı akçe ikraz olunmayıp ahalinin minval-i muharrer tüccar ve mürabehecilere müracaat ettikleri vaki ise bu hal layık ve münasip olmayacağından menafî sandıklarından istikraz olunacak akçe için kefil ve müttehit olmaksızın yalnız rehn ile verilecek akçelere mukabil alınması lazım gelen tarla ve bağ ve bahçe ve sair bu gibi rehinlerin sandık nizamnamesinin on birinci ve on ikinci maddelerinde muharrer şerait tevfikân kabul olunması ve rehin olmayarak yalnız kefaletle ehl-i karye edane olunacak akçe için kefil bilinmek ne kadar muhterik tasdikine muhtaç ise de bu husus bir köyde her şahsın alacağı akçe için muhterik kasabaya kadar gelmesi gibi teklifatı buda bir takım tasyibat ve müşkülâtı muceb olacağından ve vilayetin icraat-ı nafia ve hasenesinden olarak her karye ve mahale de birer ihtiyar meclisi olduğundan menafî sandıklarından akçe istikraz edecek olan adam her kaç kuruş istidane edecek ise keyfiyeti sakın olduğu karye muhtar ve ihtiyar meclisine ifade ederek ve alacağı akçenin miktarını ve birlikte götürüldüğü kefillerin muteber olduklarını mebin muhtar veya ihtiyar meclisi tarafından bir şahadetname alarak ve kağıt müstakrazından alınacak senede rabt le hıfz olunup istediği miktar akçenin verilmesi ve öyle her defa ki müstakrazat cüziye için karye muhtarının kasabaya celp ve ihzarına lüzum gösterilmesi ve karada ... zirai muhacirinden ziraat maddesi için menafî sandıklarından akçe istikraz etmek isteyenler olur ve ahali-i kadimeden kefil dahi iraye olur ise nizamname-i mezkur ahkamına tevfikân kefalet ve rehin ile anlara dahi hallerinin temin edeceği miktara göre akçe ikraz olunması ve birde sandıklarından istikraz olunacak akçenin üç aydan bir seneye kadar verilmesi ve hitam müddetinde yeniden tecdid edilmesinden dahi caiz olması nizamında mesruh iken bazı

mahallerde sandıklardan istikraz edecek adam bir müddetle akçe istediği halde sandık vekilleri muvafakat etmeyip dört ve beş ve nihayet altı ay müddet vaz etmekte olduklarına ve bu ise müddeti hitamında borcunu ödemek için zirai bir takım müşkülât ihtiyarına mecbur etmekte olduğuna binaen badezin talimatı mucebince müstakraz ne kadar müddet için akçe ister ise istikrazata o kadar müddet için tebeyyün kılınması canip-i vilayetten elviye-i mülhaka memuri-i kiramına bi-muharrirat-ı umumiye işar olunmuş olmağla kifayet malum olmak üzere gazetemize dahi derç ile ilan olunur. (Tuna)

“Dersaadet’de Zehairin Fiyat-ı Hazırasını Mebin Cetveldir”

	Kile	Kuruş	Paradan	Kuruş	Paraya
Azak’ın Koloz Hintası	0	40	00	42	00
Beserabya’nın Keza	0	38	00	40	00
Kilis’in Keza	0	37	00	39	00
Köstence’nin Keza	0	37	00	38	00
Balçığın Keza	0	37	00	38	20
İbrail’in Güzelce Hintası	0	35	00	36	00
Kilis’in Keza	0	36	00	37	20
Burgaz’ın Keza	0	37	00	37	20
Varan’ın Keza	0	36	00	37	00
Balçığın Keza	0	37	00	38	00

Azak'ın Yirke Hintası	0	37	00	38	00
İsmail'in Keza	0	37	00	38	00
Tuna'nın Kokorozu	0	21	20	22	00
Rumili'nin Keza	0	19	00	20	00
Anadolu'nun Keza	0	18	20	19	00
Tuna Şairi	0	16	20	17	00
Rumili'nin Keza	0	15	20	16	00

“Takriben Mevcut Ambar”

Kilo

Guluz Hintı	40000
Güzelce Hintı	50000
Kokoroz	10000
Şair	30000

Gerek Türkçe ve Fransızca ve İngilizce ve Rumca lisanlarından birisiyle arzuhal ve senedat ve mukavelename yazdırmak ve gerek o makule evrakın lisan-ı mezkuradan Türkçeye veya Türkçeden lisan-ı mezburaya nakl ve Türkçe ettirmek isteyen zevatın

Galata'da Yüksek Kaldırım Caddesinde Gigork Bey hanında kain iki numarolu odaya müracaat etmeleri ilan olunur.



“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fikra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:55 Şevval:11 Sene:1283 “Cumartesi” Şubat-ı Rumi:4 Şubat-ı Efrenci:16

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucebince mevad-ı kanuniye ve hukukiye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

Bu aralık ekser gazetelerimizde terbiye-i ammeye istikmal esbap-ı servet-i milliye ve emsali umur-ı hayriyeye dair ihtarlar ve mütalaat görülmektedir. Mevat-ı münteşirenin ekserisi hakikaten şayan-ı dikkat ve ebna-yı zamaneye müstelzim intibar ve gayret olmak lazım gelir ise de eser-i muntazırası görülemiyor dense caizdir. Vakıa o misalli evrak-ı havadise kendisine hem de ve celisi ve ahval-i milliye ve umur-ı cariyeyle temil ile istihsal ve sail terakki ... hayriyesini enis ittihaz etmiş olan hayrı hevahan o yolda ihtarlar ve mütalaatın kader ve kıymetini bilir. Hemen mevat -ı mebsutanın sıhhatini tasdik eder ise de ça-faide bunların hepsi yalnız kolda kalıp eser-i fiiliyesi yok gibidir. Bunun esbap ve ali-i ... ise de başlıcası ... mertebe behreyab ilm ve kemal olmayıp bu misalli halet ve esbap-ı

terakki düşünür. Zevatin hemen madut olmasıdır. Gerçi az vakit zarfında hayli evrak-ı havadisın zuhurundan ve bu gibi daha sair bazı eserden kaide-i mertebe-i ulûm ve maarifin terakkisi istidlal olunabileceği kabil inkar değil ise de memleketimizce bunlar sıdk-ı medaya delil fi ittihaz olunamaz. Zira yeni çıkan gazeteleri dahi eskiden mevcut gazeteleri mütalaa edenlerden ibarettir dense mübalağa olunmuş olmaz. Gerçi şuralardan muradımız daire-i maarif merkez-i sabıkadadır demek olmayıp oldukça derece-i tevsi bedihi ise de ber-vech-i di-heva terakki-i ahval-i milliye sair tedabir-i kuvveye ittihazına menuttur. Mukteza-yı meşrep ve ahlak-ı ahalimiz cüzi vekil her işte teşvikat-ı resmiye ve ihtarat-ı arifiyeye muhtaç olup bunun sebep ve hikmeti dahi malum olduğu üzere ezhan-ı umumiyenin eser-i maariften beri olmasıdır. Hatta erbap-ı ticariye ayandır ki esnaf şöyle dursun oldukça ashap-ı dirayet ve maariften çok kimse gazetelerin muktemalarını yani azl ve nesp ve buna mümessil havadisi okuyup anladıktan sonra sair işe yarar taraflarına bakılmaksızın bir köşeye atılmaktadır. Fakat ahalimiz umur-ı ticaret ve sermaye-i haz ve sınaatten ari olduğu cihetle bunlara dair olan şeyleri okusa dahi bir faide mucib olmayacağından bu hal takbih dahi olunamaz. Bu surette halkımızın gerek umur-ı ticariyeye ve gerek meşagil-i sınaiyeye alıştırmak mutlaka bu yollara lazım gelen malumatın tahsili için iktiza eden mektupların vücut bulmasına muhtaçtır. Vakıa böyle şeylerde kararen keşide-i kelk satır olduğu üzere ahalimiz gayret ve aktem etmeli demekte ise de tıfl-ı şeyr-i hevar .. esmar-ı diniyeden bi-haber olduğu hadle sai peder ve madır ile ettikten sonra bizzat iktitafa sarf-ı iktidar eylediği gibi halkımız henüz lezzet-i esmar ulûm ve maarifat ve fevk-i ticaret ve sınaatten layıkıyla lezıtab olmadığından inayet-i sabıkaya lahika-i faika olmak üzere bu sırada hükümet-i seniyyenin mesai-i meşfikane ve himemat-ı seri-i pederanesine sediden muhtaç olduğu ehl-i insaf indinde emr-i müslimdir. Gerçi saye-i hazret-i padişahide hayli mekatip-i rüştiye ve saire meydana gelmiş olduğundan usul-i tedrisiye de derkar olan müşkülât-ı adide ile beraber oldukça tahsilat hayli terakki etmiş ise de mekatip-i mezkurada istihsal ulûm ve fûnun eden şakirdanın hemen cümlesi aklam ve mekatip-i askeriye-i şahaneye gitmekte olduklarından bu mektuplar adeta memurin-i mülkiye ve askeriye mahreç olarak umur-ı ticariye ve sınaie ye medar olmadığı derkardır. Mekatip-i mezkura da ikmal-i tahsiliye eden talebe ve velilerin efkarı dahi bade'l-tahsil her halde hıdmet-i resmiede bulunmak tasavvurundan ibaret olup hatta mektepten çıktıktan sonra umur-ı ticariye ile iştilal etmesi ihtar olursa gerek şakirt gerek

veledini bayağı bir tarik havalinin irae olunmuş gibi müteessir ve mektepde bunca tahsilatın semeresi ne olduğu suallerine müteşebbis oldukları erbab-ı dikkat indinde aşikardır. Vakıa ahalemizden tarik-i esnaf ve o makule sair umur-ı cüzi ticariyede bulunanlar var ise de bunların dahi efkar-ı tasavvurat mabsutadan ari olmayıp fakat o yolda bulunmamaları esbap-ı zaruriye tahtında olduğu gibi mümkün oldukça tarik-i mezbur edenlerin emsali dahi pek çoktur. Hülasa-i kelim bizce terakkiyat-ı matlubenin husulü mekatip-i mevcuda hakkında an be an meşhut olan ıslahatın devam ve esbap-ı teshile-i tahsilenin istihsalıyla beraber cümle muvaffakiyet celile-i eser-i muvaffakiyet nesar-ı cenap-ı mülktariden olarak mülkiyeye mahsus bir tıbbiye mektebi vücuda geldiği gibi umur-ı ticariye ve sınıyeye dair malumat-ı mukteziyenin tahsiline mahsus mekatip-i lazımenin tesisine mütevakıftır.

Geçen hafta muamelat-ı borsaya dair yazılan hülasada esham-ı umumiye fiyatının esbap-ı malumeye mebni semet-i terakkiye yüz tutmuş ve otuz üç buçuk kuruşa kadar çıkmış olduğu ima olunmuştu. Hülasa-i mezburaya mütalaa edenlere meczum olduğu vechle fiyat-ı mezburanın terakkisi İngiltere Kraliçe'sinin nutk-u resmîyesinde meşhut olan eser-i sulh ve asayiş ve ba-husus nutk-u mezburun Devlet-i Aliyye'ye dair olan fikrasında efkar-ı hürriyet nümâyişinden neşet eylemiş olduğu halde muhâren nutk-u mezburanın tafsilatı vürud etmiş ve tedni taraftarları ile bazı efkar-ı mahsusa ashâbı nutk-u mezburun hülâsasından istinbat olunan derece-i mani-i matlubeye havi olmadığı havadisini neşretmiş olmaları esham-ı mezburanın tekrar tenzil fiyatını dai olup otuz dört kuruş altı parada iken otuz üç buçuğa kadar inmiş ise de işbu sui tesiri devam edemeyip yine kesp-i terakki ile tedni tarafındakilerin akavil-i müntehireleri tenzile muktedir olamamıştır. Geçenlerde zuhura gelen tebdilat ve ... Devletlü Fuad Paşa Hazretlerinin yine temşit mesalih meham-ı Saltanat-ı Seniyyeye vürud ile meşarün ileyh hazretlerinin kuvve-i akl ve zeki şemiye-i mühimmedanı ... umur-ı idare-i maliyeden ziyade mesalih-i politikanın merkez-i matlubede cereyanına kefil olup meslek-i sulh ve asayiş iktizasınca bazı havadisat metkune ve evvel baharda zuhuruzam olunan bazı vakayı gayr-i matlubenin ortadan kalkmasına sebep-i müstakil olacağı gibi memuriyet-i haliyeleri muktema-yı suud-ı mesnet sami olup filhakika bu suretle emniyet-i matlube husule geleceği amit konsoliteçilerin temin ile esham fiyatının ber-vech-i muharrir terakkisine mudi olduğu söylenmekte ve işbu amit İmparator Napolyon Hazretlerinin parlamentoda irad etmiş ve

hülasa-i mali bir telgraf geçenlerde vürud eylemiş olan nutk-ı resmisinde asayiş-i umumi efkarı bir karar mevcut olan bazı mesail-i cüziyenin daire-i sulh-i ıslah da hal ve tesviye olunacağı müttelik-i aliyye olduğu haberler ile musaddık olduğu beyan olunmaktadır. Binaberin ahval-i borsa kesp-i itidal etmiş ve oyuncular mutmainü'l-bal olmuş olduğundan ortalığın ruyişine bakılır ise esham fiyatı badema daha ziyade kesp edeceği istidlal olunmakta ve hatta gelecek Temmuz taksitinin kuponları şimdiden Pazar ahz ve itaya girmiş ve yüzde sekiz buçuk dokuz kuruş kırma ile alınıp verilmeğe başlayıp bu gidişle kırma fiyatı tenzil edeceği memul bulunmuştur. Ahval-i borsanın kesp-i salaha yüz tutması umur-ı ticariyenin hüsn-i cereyanına dahi vesile olup poliçelerin kıymeti dahi hadd-i itidale reside olmuştur. Bu hafta tüccar borsasında gerçi ahz ve ita hemen zuhur etmemiş ise de beynü'l-tüccar poliçe iştirasına rağbet-i ziyade olup Londra için lira yüz dokuzdan yüz dokuz kuruş on paraya ve Paris için yirmi üç frank on santimden yirmi santime olmak üzere poliçe ahz ve ita olunmaktadır.

İlm-i tıbb hazarat ve medeniyet halinde ve neam-yı merat husul olan bir sınaat ber-menfaat olduğu gibi ümran-ı medeniyetin fıktanında na-mevcut olduğu emr-i tıbbiyedir. Binaenaleyh Avrupa'da bu fen-i celil envai ticaret ile tetkik ve tamik olunarak imhat kitap-ı tıbbiye olan müellifattan hıfz-ı sıhhat-ı umumiye hıdmet ve menfaat edince nice nice mevât ın tevellüd eylediği cihetle müşahede olunan fevaidinden herkes indinde ilm-i tıbbın cemiyet-i zaruriye-i beşeriye de ne derece lüzum-ı hakikisi olduğu emr-i bedihidir. Memalik Mahrusa-i Şahanenin her bir mahalinde hakim bulundurulup merzanın tedaviyesiyle hıfz-ı sıhate esas olacak vesail cümlelerin tahri ve tedariki matlup ve mültezim ise de şimdiye kadar yani tahsile nisbetle müddet-i kalile zarfında yetiştirilen etba-i muktemce suret-i resmiyede beyan kılındığı vechle her tarafın idaresine kafi olmadığı ve memleketlerde ecnebi etba bulunsa dahi yerli ahaliden yetiştirilecek derecede amizce-i ahali ve ab ve heva-yı mevki hak ve hakikatiyle arız olamamak hasebiyle malumat-ı müksepleriinden matlup vechle iktitaf semeret-i nafia olunamadığı yakinen meşhut Basra-i Evveli ilazan olarak saye-i muvaffakiyet vaye-i hazret-i şehriyaride bu emr-i mühimmenin dahi bir hüsn-i kalibe ifrağı emel ve arzusu ve müstedanın iktisap-ı sınaat ve maarifat eylemesi niyet-i celilesiyle fünun-ı hakimiye tahsili için Mektep-i Tıbbiye-i Şahaneden başka olarak bir mektep küşadına ve yirmi yaşlarına kadar bulunacak ezkiyaya ulûm-ı hakimiye tefhim ve tedrisine müsaide-i seniyye buyurulmuş idi. Muktem

ve muhharen aldığımız malumata göre mektupta tarik-i tahsil esham ve menafi umum-ı ahaliye şimal olduğundan şüphe yoktur ki kıraat olunacak kitap-ı hakimiye talebeyi Fransızca lisan tahsilinden müstağni kılınmak üzere lisan Türkiye bi't-tercüme badezin dahi Avrupa'ca bu yolda olacak mekaşifata dair vuku bulacak telifat-ı cedide kezalik tercüme ile izah madde idilerek meydana konulacaktır. Buna teşekkür etmeliyiz ki şu yolda ru-nema-yı husul olan himamet-i celile vücudumuzun sıhhat ve afiyetine sebep olacak bir kanun hayat-i bahşin intişarına ve ekser mahalde de ve kadinesinden bi't-tevarüs “Eski Ocak” tabiriyle hekimlik edenlere zaruri muhtaç olup da hillet-i memulünde iken nuş zehraya-i memmat etmeleri mukarrer olanların tehalik-i azimiyeden vekayelerine sebep olacaktır. İşte ne büyük inayet ve ne azim meruttur ki gersin eşin hilafet-i kübera ve hami raya ve beraya olan padişah-ı tedbir efendimiz hazretleri bu yolda olan himamet-i celile ve inayet-i cemilelerin mebzul buyurup tahsil-i tababet edilmek üzere küşadı müzemmin olan mektepte mah-ı halin evahirine doğru derslere beda ve mübaşeret edileceği ve alınacak talebenin yirmi yaşına kadar kabul kılınacağı karar-ı sabık icabından ise de muhharen olan mesmuatımıza göre nihayet otuz aşlarında olan müstadanın kabule karin müsaide olmuş ve fakat alınacak talebe oldukça sarf ve nahvi görerek Türkçe ibareyi layıkıyla okumağa muktedir bulunmaları mültezim bulunmuş ve ol-suretle alınacak şakirdanın usul-i imtihaniyeleri beher hafta Cumartesi ve Pazartesi ve Perşembe günlerinde Mektep-i Tıbbiye-i Şahane'de icra olunacağından şimdiye kadar on beş kişi kayd ve tahrir kılınmıştır. İşte vaktiyle bazı mekteplerde cevami-i şerife derslerinde biraz bulunup da şu haldesini yirmi ve yirmi beş ve daha ziyade bulunan zamanım geçti diye mekatip-i şahanede tahsil ulûm-ı aliyye etmekte olan şakirdanı görüp de “Liyetü'l-Şebat Yavd-ı Yevme” kelamını evrad-ı zeban ederek derecesini öyle bir maada bulunmanın zamanı geçirmiş olduğu için müttesif bulunursa işte şu vakitte telafi ... etmek mümkün olduğu ve asr-ı maarif hasr-ı mülükanenin müsaide ve inayet-i celilesiyle bu makule zevatın dahi envar-ı maarifle tenvir kalıp edeceklerini lisan-ı muhalesatla müjde ederiz ki tahsil-i fünün-ı tıbbiye için küşadına inayet buyurulan mektep istihsal destmaye-i mübahata bir mektep olup talim olunacak fen-i şerif ise umumen faide menat olmasına sebep bir emr-i azimdir. Elhak sinesinde insafı olanlar bu nimeti tefekkür ve mülahaza ile bir gün ve bir saat vakit geçirmeyip salifü'z-zikr imtihana tahsis olunan günlerde Mektep-i Tıbbiye-i Şahane canibine tacil-i azimet ve iktisab-ı şerif ve aklı başında olanların mülazemet eylemelerini

halisane ve hayr-ı hevahane beyan eder ve saye-i muvaffakiyet vaye-i hazret-i şehriyaride daha nice mevat -ı hayriyenin hayz-ı husule isalini cenap-ı vahhabü'l-ihsandan temenni ederiz.

“Ceride-i Havadis”

Aldığımız malumata nazaran Memleketeyn İmaretini bir ve tarafı mahsulünden İbrail iskelesine tenzil olunan zehairin gümrüğünü kaldırmak tasavvurunda olduğundan bunun için verilmiş olan bir layihanın divanda mevki-i müzakereye konulmuş olduğu anlaşılıyor. Bunun sebep ve illeti dahi İbrail'in karşı tarafında Maçın kazası dahilinde Potbaşı denilen mahalin günden güne kesp-i imar ve cesamet etmesiyle İbrail iskelesinde olan ehemmiyetin nakl etmesine mani etmek için düşünülme bir çare demek oluyor.

Vakıan Potbaşı denilen mahal İbrail arasında mevki-i ticaret olmağla salih ve müsait bir mevki olduğu halde Tuna nehrinin tezayüdünde oralarını su basmağla yakın vakte kadar hali ve muattal kalmış ise de istidat-ı mevkisi münasebetiyle gemilerin bir takımı humulelerini oraya çıkarmak mecburiyetinde olduklarından ve boş gelen deniz gemileri dahi süferalarını mahal-i mezkura da bırakıp bunların terakimi bazı mahallere suların tecavüzünü men eylediğinden mahal-i mezkurun bu vesile ile istihsal esbap-ı mamuriyeti tasavvur olunarak iki sene muktem merkez vilayetten mahsus mühendis irsaliyle tanzim ettirilen haritası mucebince istek edenlerin oradan yer alıp bina yaptırılmalarına ruhsat verileceği ilan olunmuş idi. Mahal-i mezkura da bir karakolhane ve bir karantinahane mevcut olduğu gibi bir takım mağaza ve dükkanlar gibi binalar dahi yapılarak vücuda gelmiştir. Karşısındaki İbrail iskelesi ise meşhur ve Müslim bir bender ticaretgah olarak husulüyle bizim tarafın ekser mahsulatı İbrail'e tenzil ile oradan deniz gemilerine nakl ve tahmil eyledik de ve tüccarı dahi bu taraf zehairinin ticaretiyle istifade eylemekte iken şimdi ihtiraz olunduğu vechle bu ticaret Potbaşı iskelesine intikal etmek ve bu cihetle İbrail iskelesinin ehemmiyetine halel gelmek lazım gele vakıan şayan-ı mülhaza görülür ise de netice-i fiiliyesi hakikat böyle midir? Burası mukayese ve muvazeneye muhtaçtır.

Bizim efkarımıza kalırsa Potbaşı iskelesinin kesp-i cesamet ve mamuriyet etmesi ve bertaraf muamelat-ı ticariyesini teshil eylemesi İbrail'in ticaretine kat-ı sekte vermeyip belki orasının daha ziyade faidelendirilmesi muceb olacaktır.

Vakıan zamane-i sabıka da her millet ve memleket kendi mamuriyet ve terakkisini memalik-i mütejavirenin tedniyesinden hasıl olur zan ve itikadına ittirba eyler idi. Lakin şimdiki erbab-ı fen kuvvelen ve fiilen mütekaddimin bu bapta olan vicdan ve efkarını cerh ile bir memlekete civar olan memalik-i ticaretçe ve sınaatçe ilerlemesi ol-memaliğin dahi terakkisini muceb olduğunu ispat eylemiştir.

Çünkü bir memleket ne kadar mamur olur ise olsun komşu olan memalik hal-i harabide bulunur ise ol-memleketin ticaret ve sınai yalnız kendi ihtayacat-ı dahiliyesini ifa edebilecek bir derece-i memduhaya kadar varabilir ve memalik-i mütejavire kesp-i mamuriyet eder ise ol-vakit ahalsinin ihtiyacatı dahi teksir ederek mahsulat-ı dahiliyenin ifa edemediği levazımı diyar-ı ahirden tedarik ve tehiyyeye mecbur olduğundan bu suretle memalik beyninde olan muamelat tevsi idüb sınai-i ticaret dahi ihtiyacat-ı dahiliyeyi ve levazımat-ı hariciyeyi def edecek surette kesp-i terakki etmesiyle iki tarafın memuriyetidir. Zira Avrupa'da kaffe-i memalik yekdiğerine sınai ve ümranca müsabekat ve tefvik etmek daiyyesinde bulundukça erbab-ı sınaie dahi sınaat-ı melufelerini ilerletmek kayd ve arzusuna düşerek ve kendisinin yapamayacağı veyahud memleketinde esbap-ı lazımesinin fakadanından dolayı başka mülkten celbe mecbur olduğu embia ve mahsulatı istihsal etmek için öteki mülkün muhtaç olduğu eşyanın ilerletilmesi vesailini tevsi etmek mecburiyetinde bulunarak bu suretle Avrupa memaliği yekdiğerin ihtiyacatına medar olacak ihtiraat ve teshilat-ı sınaiyeye sarf-ı meçhut etmesiyle mamuriyetin intihasına reside olmuşlardır.

Bunun bazı misalini kendi memleketimizde dahi müşahede ediyoruz. Ezcümle Boğazköy ile Köstence arasında işlemekte olan şimendifer yapılmazdan muktem Tuna'nın iki cihetinden çıkan mahsulatın kaffesi İbrail ve Kilis'e ve oradan gemilere yüklenip Karadeniz tarikiyle memalik-i saireye nakl olunur idi. Şimendifer yapıldıktan sonra mahsulatın bir büyük mahreci Köstence Kasabası olmuş iken bundan İbrail şehrinin ticaretine ne halel ve zarar tertib edebildi. Belki bilakis oraların dahi ticareti daha o kadar teksir ve tevsi eyledi Kilis ile İbrail yekdiğerine gayet akın birer şehir mamur iken birinin ticareti diğerinin mamuriyetine sebep olmuştur. İşte gözümüzün önünde olan tecrübe ve misal müddaimizi teyit ve ispata kafidir zan ederiz. Bu kabilden olarak Varna ile Rusçuk arasında küşat olunacak şimendiferin Köstence demir yoluna ve gerek İbrail şehrine yine bir güne sekre ve taksise iras etmeyeceğini tekrar eyleriz.

“Tuna”

“Suriye’de Mütalaa Olunan Bir Bendin Aynidir”

Beher sene Bağdat’tan Şam-ı Şerif’e gelmek de olan kariban bu kere dahi şehri Şaban’ın yirmi yedinci günü üç bin deve ile Şam’a muvassalat etmiştir. Bu kariban hakkında aldığımız tahkikat ve malumata göre Bağdat’tan hareketten itibar en kestirme yolda gelerek otuz gün zarfında vürud etmiştir. Zıkr olunan üç bin devenin iki bini eşya ve emtia-i mütenevvia-i ticariye humulesine ve beş yüz deve yolcuların rekubuna mahsus olup diğer beş yüz deve dahi burada satılmak üzere ticaret zımmında getirilmiş ve mare’l-zıkr iki bin yükün ekserisi tanbakodan ibaret bulunmuştur. Karibanın Bağdat’tan heyn-i hareketinde yolda bazı eşkıya-i Arap’ın beklemekte olduğu haber alınarak yolculardan dört yüz miktarı zuhur edecek tasallut-ı eşkıyaya müdafaaya muktedir surette tertib olunarak bu suretle muhataradan selamet ve kemal-i asayiş ve emniyet üzere ve esnayı rahide havanın güzel devam ettikten hiçbir güne sıkındı ve müşkat sefireye görmeksizin saye-i asayiş vaye-i hazret-i padişahi de huzur ve rahat ile mahal-i maksuda vasil olmuş ve bundan yirmi gün sonra Bağdat için Şam-ı Şerif’ten dahi bir takım eşya ve emtia alarak yine hareket etmek üzere bulunmuştur.

“Akka’dan Mektup Fi 15 Şaban Sene 283”

Birkaç mah muktem pamuğun vuku bulan tedni-i fiyatı maddesi pamuk zirainin muktemaği olan şevk ve havahişlerine kesl ve fütur verdiği işitilmekte ana kaimakamı saadetli paşa buraya muvasalatından berü tevsiye-i mesalih-i mülkiye ve terakki-i mevat -i imariyeye sarf ma-hasıl efkar etmekte olduğu gibi pamuk mahsulünün dahi geçen seneden ziyade ekilip yetiştirilmesi için her dürlü bezl-i mesai ve aktem ettiğinden zirainin pamuk zirainden geri kalmamaları zımmında bu yolda lazım gelen teşvikatı bilahare ol-bapta neşr olunan vesayanın tesiri ile bu sene mevsiminde liva-i mezburun her tarafında ziyade pamuk ziraatına ahali-i zirai yeni baştan tecdit şevk ve ... ederek bu sene pamuğum senin-i sabıkada birkaç kat ziyade olması letafü’l-hayadan memul ve müstedaidir.

Rusya veliahdının bundan aktem icra olunan düğünü esnada mefruşat ve melbusata dair eşya-yı mensuce kamilen Fransa’da mübaya ve celp olunmuş ise de andan sonra Rusya’da kibar sigar cümlenin mamulat-ı dahiliyeden başka emval-i ecnebiyeden bir paralık şey iktisap ve istimal etmeleri hususu Rusya Devleti tarafından memnuiyet-i şedide

altına alınmış ve bazı gazeteler havadis-i mezburayı bade'l-beyan işbu memnuiyet devlet-i meşarün ileyhin eshamı ziyadesiyle düşmüş olduğundan akçenin hariç memaliğine çıkmamasıyla eshamın kesp-i terakki etmesi efkarından neşet eylemiş olduğu mukem-i istihzada ilave-i makal eylemiştir.

Avusturya memaliğinden Bohemya eyaletinde bir şehirde ekmekçinin biri farelerin haşaratından artık usanmış olduğundan şunları bir takrim-i tesmim edip ahz-ı sar ve ziyanlarından tahlis-i gariban etmek üzere eczacının birinden biraz fare otu iştira ve bir çuval dakika karıştırıp fırının bir tarafında vaz etmiş olduğu halde iki gün mürurunda merkum yaptığı işten gaflet edip zikr olunan otu diğer dakik ile beraber hamur yapıp etmek çıkarmış olduğu cihetle nan-ı mezburadan iştira edenlerden otuz kişi fena surette mesmum olup... meşuk bulunmuş olduğu ihbar-ı mahalliyeden müsneban olmuştur.

Gazetelerin rivayetine göre darphanesinde külliyatlı akçe sirkat olunmuş ve bir kolda üç yüz bin ve bir rivayette yedi yüz bin frank çalınmıştır. Rivayet-i mezbura sahih ise garip ve meblağ-ı mesruk haylice para olduğundan sariklerinin bulunacağı memuldür.

“Dersaadet’de Zehair-i Fiyat Hazırasını Mebin Cetveldir”

	Kile	Kuruş	Paradan	Kuruş	Paraya
Azak’ın Koloz Hintası	0	37	00	38	00
Beserabya’nın Keza	0	36	00	37	50
Kilis’in Keza	0	35	00	37	00
Köstence’nin Keza	0	36	00	36	20
Balçığın Keza	0	35	00	36	00
İbrail’in Güzelce Hintası	0	31	00	34	00

Kilis'in Keza	0	31	00	35	00
Burgaz'ın Keza	0	34	20	36	00
Varna'nın Keza	0	35	00	36	00
Balçığın Keza	0	34	00	36	00
Azak'ın Yirke Hintası	0	31	00	34	00
İsmail'in Keza	0	37	00	38	00
Tuna'nın Kokorozu	0	21	00	22	00
Rumili'nin Keza	0	19	00	20	00
Anadolu'nun Keza	0	17	00	18	00
Tuna Şairi	0	15	20	16	00
Rumili'nin Keza	0	16	00	17	00

“Takriben Mevcut Ambar”

Kilo

Koloz Hintı	20000
Güzelce Hintı	30000

Kokoroz	00000
Şair	20000

“İlan-ı Resmi”

Menfaat-i mahsusa-i zaniyesini umumen mazarratında arayan bazı eşhas-ı mürtekibe bu defa dahi güya eski altılık ve beşlik ve yirmi ve on paralıkların fi-carisi tenzil olunduğu havadis-i kazibesini neşr ederek hakikat-i hali bilmeyenleri ... ellerinde bulunan akçeleri devn-i baha ile almağa yani adeta çalmağa çalışmışlardır. Havadis-i mezkuranın kat-i asl ve esası olmadığından bunu neşr eden mürtekibin bi't-tahkik kanunen tedip olunacaklardır. Altılık ve beşlik kemaken beş ve altı ve anların eczasından olan yirmilik ve onluk yine yirmi ve on paraya olup bunların tenziline dair devletçe hiçbir karar değil tasavvur bile olmadığı ve her kim şunun gibi yalan sözler ile meskukat-ı mebusayı devlet ve mukarrer olan fi-i kadimelerinden noksan almak esbabına teşebbüs eder ise şediden tedip olunacağı ve çünkü devlet tarafından böyle bir tedbire teşebbüs olunması lazım gelse evvelce herkese resmi ilan olunmak kaide olmağa öyle bir ilan-ı resmiye müstenit olmayan bu makule neşriyata asla ve hiçbir vakit de inanılmamak iktiza edeceği cümlenin malumu olmak için beyan olunur.

“İlan-ı Nizami”

Memleketimizin muhtarı firar eyledikten sonra muhtar mührü bi-insaf kimselerin yedlerine geçip bu babda her ne kadar itiraz etmiş isek de müfid olmayıp bunu iğraz -ı şahsiyelerinin icrasına ser-reşte ad ederek hiç birimizin malumatı olmaksızın senedat-ı tanzim ve terkim ve muhtar mührü ile temhir eylediklerinden bu güne senedatın kati hükm ve itibarı olmadığını ilan ederiz.

“Ahali-i Suzebul”

Fi 24 Kanun-ı Sani Sene 1283

İşbu bin iki yüz seksen üç senesi Şevval'in dördüncü Cumartesi gününden mah-ı mezburun on birinci Cumartesine kadar esham-ı umumiyenin fiyatını mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	33 24	33 01	33 26	34 06	00 00	33 25
Öğle	33 10	33 12	33 37	35 35	00 00	33 35
Akşam	33 02	33 17	33 17	33 38	00 00	33 36



“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyemizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:56 Şevval:18 Sene:1283 “Cumartesi” Şubat-ı Rumi:11 Şubat-ı Efrenci:23

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucebince mevad-ı kanuniye ve hukukiye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istiştah olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

Vezaif-i insaniyenin başlıcalarından birisi ale'l-umum ebna-yı cinsine muavenat ve hüsn-i hizmet etmek ve ... mezhep ve dindaşına ahval-i zaruriye ve sur-ı meşruada merhamet ve himmet eylemektir. Çünkü insanın insan olması vezaif-i insaniyein insafına vabeste ve aksi hal ve hareket daire-i ademiyyetin haricinde bir halet olduğu tarifden varestedir. Hatta bunca eyyat-ı beyanat ve ehadis-i şerife-i cenab-ı ahr-i kainat ile muhtaceyn hakkında bezl-i siddikane nedenli emir ve iradat derecelerde targibat zuhura gelmiş olduğu ve izhattandır. Bu taktirde şeren ve aklen insan ebna-yı cinsten düşkün ve

zafiyet ve zebun olanlarına iane etmek vazifesiyle mükellefdir. Vakıan taht-ı emr ve irade-i sübhani de bulunan sıddıka zekat ve sıddık-ı fitre gibi şeylerden ibaret ise de sair güne ianelerde bulunmak dahi saffat-ı mütemayize-i insaniyeti ihraz etmek için kişiye derece-i vücuptadır. Lakin bu bapta gerek cihet-i şeriyye ve gerek akliyenin bilinmesi umum-ı halkın evvel mertebelerde ulûm-ı mukteziye ile kulakları dolgun olmak ve diniyeye yalnız nüfusunu kayırmağa gelmeyip alinden geldiği iyiliği etmek dahi lazım olduğunu bilmek gerektir. Halbuki bunlar er ferdane bir zamanda malum olmuştur. Ne de malum olmak ihtimali vardır. Fakat vezaif-i insaniyenin vesayet-i icraiyesi erbap-ı ilm ve maarifat ve ashap-ı rüşd ve hamiyetin semere-i teşvikatı olduğu rehin rütbe-i bedahattir. Memalik-i Avrupa'da türlü türlü ianeler toplanır ve kah bir defter açılarak ve kah balolar ve emsali cemiyetler akd olunarak ur-ı muhtefa da muhtaceyn için hayli akçeler meydana getirilir. Lakin bunlar umum halkın ittifakıyla vücuda gelmeyip kah erbap-ı hayr ve bazen “Yunanlılar gibi” muayyen şer olanlardan bir çend nefer birer komite teşkil ve taraf taraf birer ikişer kimseler vasıtasıyla teşvikat-ı lazıme bilahare ahalinin aruka gayretlerini tahrik eyleyip akçe cem ederler. Mamafih insan vezaif-i insaniyesini icraya ne derece gayret etmeli ise suret-i haktan koparak ebna-yı cinsin celp-i emin ve rahatını muceb olan teşebbüsatta şerik olmaktan dahi ol derece tevki ve mecaniyet ile midir? Zira na meşrua da istimal olunmak üzere teşkil edecek iane sandığına itla-i dest himmet adeta “Birisinin eline tefnik ve mühimmat harb ve cenk verip keyt ... ademi ihlal ile” demek olduğu azade-i reyb ve işarettir. İşte bu suret-i iane kanun-ı insaniye de mecaz ise öyle sandığa vaz nükt ... etmekte dahi mesai vardır. Hülasa-i kelimane iane ve himmet dahi muvafık kanun-ı insaniyet olmak iktiza eder. Ruzname-i Havadis'in geçen nüshalarının birinde Girit'te esbap olan ahali-i Müslime hakkında Millet-i İslamiye Cemiyeti ianeye davet olunmuş ve bu bapta ashap-ı hayret ve himmet sürat-i icabet lazım geldiğini beyan eylemiştir. gerçi birisi Tasvir-i Efkâr'a gönderdiği varakada bazı makalat serdiyle bu bapta icabattan imtina suretini göstermiş ise de bu zevatın tazminat yolunda beyan eylediği endat bazı vaka-i salifeye tazbik-i muamele olunmak ihtarından ibaret olması melhuz ise de sahib-i varaka iane-i zatiye ile muamele-i resmiye beyninde ki farkı temeyyüz edememiş demek olduğundan varaka-i mezbura şu sırada cerh-i efkara medar olabilmek ihtimali olmadığı derkar bulunmuştur. Ruznamede beyan olduğu vechle ahali-i mezburanın mazhar-ı iane olmaları lazımeden ve beyne'l-mal muceb şân ve şeref umur-ı hayriyeden olduğu gibi

hasail-i İslamiye de mezkur olan şemye-i merhamet iktizasınca bu bapta arzu-yu umumi olduğu bazı ferain-i ahvalden istidlal olunmaktadır. Fakat bunun suret-i istihsali hakkında şimdiye kadar bir idare teşkil etmemiş olduğundan bu bapta varid hatır-fatır olan bazı mülahazatın ihtarına mübaderat olunur. Şöyle ki işbu iane evvela ihtiyarı olduğundan bir güne su-i istimalat vukuu gelmek üzere Dersaadet'te her mahallenin müttehiran ahalisinden çend-nefer zevat ile imam ve muhtarandan mürekkep bir komisyon teşkil etmeli ve her mahalle ahalsinin verecekleri ianeyi komisyon-ı mezbura teslim edip hitam-ı mesalihattan sonra heyet-i mezkura tarafından müfridat defteri ve iktiza eden bir kıta mazbata ile beraber ittihaz olunacak evrata sandığına teslim ve ita eylemelidir. Bununla beraber muteberan ve mutemedan millet ve erbap sıdk ve dirayet zevattan mürekkep bir komisyon-ı umumi teşkil ile zikr olunan evrata sandığı bunun zeyr-i nezaret ve himayesine verilmelidir. Bu bapta ahalince erbap-ı sıdk ve dirayetten mürekkep hükümet-i mahalliye de komisyon-ı mahsus teşkil olunup hasıl olacak iane akçeleri komisyonları tarafından tesyir olundukça hakkaniyet ve bila-garz-ı adilane ...kan ve müstahkin ahaliye tevzi ve taksim eylemelidir. Gerçi bu suret teklifi bir şey görünür ise de atan ve millet uğrunda eyyam-ı mahduda zarfında hafta da iki üç saat müddeti feda edecek zevatın vücuduna bakınca badi-i nazarda meşhut olan teklifat laşey müsabesinde olduğu erbap-ı gayret ve hamiyet indinde müsellemler ve suret-i ahirle teşebbüs olduğu halde ber-vech-i dil heva matlub hasıl olamayacağı emr-i gayr-ı müphemdir. Bu suretin ayine-i husulde cilve-nüma olması dahi mutlaka her mahallenin müttehizan ahalisinden hayr-i hevahan millet ve hamiyet ve fetvetten olanların aktemine menut bir keyfiyettir. Zira evvel ve ahir yazıldığı üzere bu makule şeylerin hayr-ı husule vusulü için ale'l-umum efrat ahalinin ittifakı mümkün olmayıp o makule komisyonlar teşkil ettiği halde bu nevi işitip gayret-i vataniye ve hamiyet-i zatiyesi olan ahali vereceği ianeyi götürüp teslim edeceği misalli bu bapta umum-ı mahallerde birden komisyonların teşkili dahi kabil olmayıp mahallenin biri şu emr-i hayra iptidar eder ise şüyu bulup sairlerine dahi sirayet ederek işva-yı erbap himmet ve gayret olacağı hüveydadır.

Tafsilat 54 numerosu ve Ramazan tarihiyle Takvim-i Ticaret nüshalarına derç ile ilan olduğu üzere meskukat-ı nahhasiye mücerret beyne'n-nas alınıp verilen nükutun kemal-i küsürü ve muamelat-ı sekenenin teshili için kat ve darp olduğu halde erbap-ı ihtikar bunu sui istimale iptidar eylediklerinden ve bu ise halkı izrara vesile olduğundan

Mısır meskukat-ı nahhasiyesinin Şubat gayetinde külliyyen men-i tedavülüyle beraber Darphane-i Amire meskukat-ı nahhasiyesinden dahi taşraya götürülecek ve taşralardan Dersaadet'e getirilecek akçe için tayini had ve miktar edilmiş idi. Sikke-i nahhasiye-i Mısriye takım takım Dersaadet'ten ihraç ve nakl olunmağa başladığı gibi bu makule ıslahatın icraatında mesalihat kesp-i haft ettikçe bazı müşkülât iptidaiyyesinin derece derece tadili dahi, umur-ı tabiiyeden bulunduğuna ve hatta maktem dahi gümrüklerden ziyadece bakır sikke mürurunu mana hasıl olan mecburiyet ol-vakit Dersaadet'te külliyyatlı kavaim-i naktiye bulunarak kavaim-i mezkura taşralarda tedavül etmemesi ve taşralara gedecek olanlar yedlerinde olan kaimeleri bakır meskukata tebdil ile külliyyatlı sikke-i nahhasiye götürerek ufak akçenin fiktanından dolayı İstanbul'ca muamelat-ı nase sekte-i arız olması husulünden neşet eyleyip şimdi ise saye-i muvaffakiyet vaye-i hazret-i şahinşahi de evrak-ı naktiye olmadığı cihetle o mütalaaya dahi mahal kalmadığına binaen gümrüklerden İstanbul meskukat-ı nahhasiyesinin imrarı hakkında olan memnuiyetin külliyyen ref ve ilga olunması ve fakat meskukat-ı mezkuranın ma-vaz lehi olan ikmal küsür yolunda sarfı için tahdid ve tadil miktarı lazım gelmekle badezin İstanbul sikke-i nahhasiyesi mal sandıklarına nihayet yüzde beşe kadar alınıp andan ziyade kol alınması ve bu halde beyne'n-nas vaki olan ahz ve ita da dahi yüzde beşten ziyade sikke-i nahhasiye almağa kimse mecbur olmayıp ziyade kabul edenler olur ise mal sandıkları bu nispetten ziyade almayacakları cihetle zararı kendilerine ait olacağıнын beyannamesi ve bir de marü'l-beyan Mısır meskukat-ı nahhasiyesinden eyadi-i nasta bulunanların evvelki ilan mucebince nihayet Şubatın ahirine kadar tedavülü mecaz ise de ondan sonra her kimin elinde bulunur ise zapt olunacağıнын tekrar edilmesi hususlarına bila-istizan irade-i seniyye-i hazret-i mülktari müteallik ve şeref-südur buyurulmuş olmağla ilan-ı keyfiyete iptidar olundu.

Harput Eyaleti'nin makar-ı hükümeti olan mezra saye-i intizam vaye-i hazret-i padişahi de an be an kesp-i mahmuriyet ederek muhterik olan hükümet konağı dahi bi-kemal şevk ve havahiş canip-i ahaliden ifa olunan iane ile müceddeden inşa ve bir takım dakakin ve saire ebna kılınıp bir mükemmel kasaba heyetine girmiş olduğundan badezin o isimle yad olunmasından sarf-ı nazar edilerek nam nam-i hazret-i veli nimete mensuben "Mamuretü'l Aziz" Eyaleti ünvanlıyla manun olması eyalet-i mezkura valiliğinden vuku

bulan eşar üzerine lede'l-arz makrun müsaide-i seniyye-i hazret-i mülktari buyurulmuş olmağla ilan-ı keyfiyete iptidar olundu.

İşkodra muteberan tüccarından Mojani nam zat bundan bir sene maktem bir kıta vapur iştira ederek ve Tiriste'den İşkodra gümrüğüne iki saat mesafede kain Avbot iskelesine işleterek tarik-i ticaret-i teshil ve bu yolda fevkü'l-mamul temettü ve ticaret eylemesi sair tüccarları dahi teşvik ve terhib eylemiş olduğu cihetle bu defa bazı tüccardan mürekkep bir kumpanya teşkil ederek bir kıta cisim vapur daha mübaya olunmuş ve bu vapurların yakında Bar ve İşkodra ve Direç iskelelerine dahi uğrattırılması ve İşkodra koluna dahi bir ufak vapur işlettirilmesi müsemmin bulunmuş olduğu muharrirat-ı varideden anlaşılmış ve bu misalli şayan-ı teşekkür mevattan bulunmuştur.

Paris ekspozyonuna gönderilmek üzere Memalik-i Mahrusa-i cenab-ı padişahinin her tarafından celp ile sergi-i Osmani ebniyesinde cem ve tertib edilmiş olan eşyanın bir miktarı ekspozyonun hitamina değin Paris'te bulunmak üzere tayin buyurulmuş olan dört nefer memurun ikisi beraber olduğu halde devn ve vapura tahmil ve irsal olunmuş ve eşya-yı mezkuranın bir miktarının geri kalması vapurun dem-i tahmilinden neşet edip anların dahi gelecek Çarşamba günü diğer memurlarla beraber gönderilmesi müsemmin olduğu işitilmiştir.

Eşya-yı mezkura pek mükemmel ve nefis ve inzar-ı ecnebiyeye arz olunmağa layık bir surette bulunduğu cihetle heyn-i teşhirinde cümle zarfından tahsin olunduğu memul kuvve bulunduğundan ve ekspozyon ahvalini beyan sıra da memelik-i Devlet-i Aliyye eşyası için söylenilecek sözleri mehap ve muhbirimiz behime-i hal-i eşar edeceklerinden eşya-yı mezkura hakkında şimdilik tafsil-i makalden sarf-ı nazar ederiz.

Gelecek şehr-i Nisanın yedinci gününden itibaren Lehistan'da kıyye ve kantar ve endaze ve arşının velhasıl her türlü tartı ve ölçünün Rusya vezn ve zirai tahvil ve tebdiline karar verilmiş olduğunu gazeteler beyan ediyor.

Kerre-i arzın katb-ı şimali taraflarını keşt ve güzar ve tahkik-i ahval etmek üzere Fransa ve İngiltere devletleri canibinden şimdiye değin bir hayli kesen sevk ve izam kılınmış ise de gedenlerin ekserisi gelememekte idi. Şimdi devlet-i meşarün ileyh Darülfünunu caniplerinden biraz daha izam ve bunlara seyr ve seyahati mesarifi olmak lazım gelen on beş bin liranın birazı devletleri hazinesinden ve küsürü iane-i ahali olarak

tesviye itmam kılınacaktır. “Bu yolda sevk-i inhaç olunacak zevatın esna-yı seyr ve seyahatlerinde düçar ve rota-i ıstırap olacakları memulüyle emel ve iktamları bazıları indinde abes nazar ile görülürse de alime nisbetle bir cezm-i sağır ve mahal-i iskanımız bulunan kerre-i arzın her bir tarafının ahval ve keyfiyetine bi’t-tedrih yakinen kesp-i vukuf arzusuyla sarf-ı naktine-i cevhercan eden erbap-ı himamet hakikat-i ilme pek büyük bir hizmet etmek yolunda Avrupa ahalisinin ümran ve medeniyet-i şerif cihenbehasından ayıkıyla haberdar olmalarından bu makule şeylerin fevait ve muhasenat-ı cemiliyesini ranen mülhaza ettikleri için iane-i naktiye itası kaydında buldukları şayan-ı sapaş ve tahsindir.”

“Ruzname-i Ceride-i Havadis”

İtalya Devleti bin sekiz yüz altmış sene-i miladiyesi bütçesi geçende millet meclisinde meydan-ı mezkuraya konulmuştur. Zikr olunan bütçe iki adet olup birisi İtalya'nın geçende zeyr-i zapt ve idaresine geçmiş olan Venedik Eyaletine dairdir ki mealinden müsteban olduğuna göre eyalet-i mezburanın zikr olunan bin sekiz yüz altmış yedi senesinde bilcümle varidatı “76500138” ve mesarifatı ise “54302338” franktan ibaret bulunmuş ve inde'l-hesap eyalet-i merkumenin sene-i mezbura hasılatı mesarifinden “22200000” frank fazlalı görünmüştür. Mezkur bütçelerin ikincisi ise İtalya'nın eskiden mutasarrıf olduğu memaliğe mütealiktir ki Hülasa-i mealine nazaran memalik-i merkumenin mezkur altmış yedi senesi hasılatı vakıası “788900078” ve mesarifatı “997566611” frank olup lede'l-hesap memalik-i mezkura varidatı mesarifinden “208666533” frank noksan bulunmuştur. İşbu iki adet bütçe bir yere cem olunup hesap kılındığı taktirde devlet-i meşarün ileyhanın sene-i merkume de bilcümle varidatı ve hasılatı “865420416” ve mecmu mesarifatı “1051868949” franga reside olmasıyla bu hesapça devlet-i meşarün ileyhanın sene-i merkume de “86466533” frank açığı vardır.

“Tuna”

Ziya vasıtası ve illet-i mahsusasıyla karada resm almak misalli tahtü'l-bahr mevcut olan eşyanındahi resmini almak için Fransa'da “Bazan” namında bir fotoğrafçı ticaret-i adide icrasıyla hayl müddet meşgul olup şimdi elbise fotoğraf ameliyatıyla elli kulaç amikinde bulunan yerde mevcut eşyayı ... maz ederek alet ve edevatı tahtü'l-bahr olduğu halde resmini alabilmeğe muvaffak olmuş olduğu evrak-ı havadiste muharrerdir.

Zuhur eden şiddet-i barandan husule gelen seylap İngiltere’de vaki “İyorkeşir” nam mahali istila ederek haşarat-ı azimeye mucib olmuş ve bu aralık İspanya dahi bu sene baran-ı tufan neşetinden hisseyab -ı hasarat olup bazı mahalleri eşvarı ziyanda kalmış olduğu ihbar-ı mahalliyeden münfehim olmuştur. Geçenlerde birbirini müteakip zuhur eden şiddetli boranlar üç gün mümted olmuş ve bu yüzden hayli sefain-i ticariye kazazede olduğu gibi Napoli sevahilinde zehair ve hububat humuleli otuzdan mütecaviz tüccar gemisi gark ve telef olup fakat henüz esbap-ı sefain malum olmadığı ve haşarat-ı vakıa on beş milyon frank tahmin olunmakta ve elli kişi garik lece-i memat olarak sevahi-i mezbura da şimdiye kadar o makule şiddetli fırtınanın zuhuru na meşhut olduğu memleket-i ihbar eylemekte olduğu gazetelerde görülmüştür.

Gazetelerin ruiyetine göre Avusturya Devleti İsviçre Cumhuriyeti beyninde bir ticaret muahedesi akt olunmak üzere olduğu anlaşılmıştır.

“Tayms” nam İngiliz gazetesinde münderiç olan istatistiğe nazaran in sekiz yüz altmış üç senesi zarfında demiryol hududu on iki bin iki yüz yirmi iki mil mesafe imtidat etmiş olduğu halde yolculardan kaza-yı na-gehani ile on dört kişi ... ve takriben dört yüz kişi fena halde mecruh ve bazı taksirat vakıalarına mebni yirmi kişi vefat ve bir nefer cerebhedar edip üç kişi yaralanmıştır. Bin sekiz yüz altmış beş senesi zarfında hudud-ı mezburanın imtidatı on üç bin iki yüz seksen dokuz mil mesafeye reside olup kıza-yı yirmi üç yolcu telef ve bin otuz dört kimse mecruh ve adem-i takayyüde mebni on üç kişi vefat ve beş kişi cerihadar olmuş bu surette üç sene zarfında ceman yüz yedi kişi telef olup iki bin yüz kırk altı kimse yaralandığı anlaşılmıştır. Fakat zikr olunan telef ve mücerrimin yolculardan ibaret olup gerek demir yolların memurin ve hıdmesinden ve yollar ve saireden mürur ve ... edenlerden kıza-yı mezbura düçar olanlar ilave olduğu halde 1863 senesinde yüz seksen dört ve 1864 senesinde üç yüz yirmi iki ve 1865 senesinde iki yüz yirmi bir ki ceman üç senede altı yüz yirmi yedi nefer telef ve 1863 senesinde dört yüz yetmiş ve 1864 senesinde yedi yüz doksan beş ve 1865 senesinde bin yüz otuz iki nefer ki ceman üç sene de iki bin üç yüz doksan yedi kişi mecruh olmuştur. İngiltere demir yolları itlaf-ı siyaheyn hakkında olan derecesi işbu istatistikten malum olup fakat şu malumat Fransa’nın dahi ol bapta istatistiğine dest-res olunup muvazene olunmak efkârını ihtar etmiş olduğundan ele geçirilip anın dahi tab olunabilmesini memul ederiz.

Fransa’da “Vils” nam kasabada bir karı üç aylık çocuğunu beşikte uyutup birkaç dakika zarfında gelmek üzere çocuğun yanına bakıcı makamında çocuğu gibi sevdiği ufak köpeğini bırakmış olduğu hadle bir yere gitmiş ve mezbura avdetli odasına duhul ettikten küçük çocuğun üzerine çıkıp yatmış olduğunu gördüğü gibi güya kendilerine kemal-i muhabbetinden beşiğe çıkmış zannıyla hay çapkın diyerek koşup köpeği indirmiş ise de kelp meğer çıkıp yüz üstüne yatmış olduğundan bi-çare çocuk nefes alamayarak boğulmuş ve mezbura “bade’l-harabü’l-basıra” yetişmiş olduğu Fransa gazetelerinde görülmüştür. “Hayvana o derece itimat nicesi şu suretten başka ne olabilir”

Geçen bin sekiz yüz altmışaltı senesi zarfında Fransa’nın muamelat-ı ticariyesinde eser-i terakkiyat fevkü’l-gaye olup iki bin yedi yüz on sekiz milyon franklık ithalat ve üç bin yüz on bir milyon franklık ihracatı zuhura gelmiş olup mecmu-i muamelat-ı ticariyesi beş bin sekiz yüz yirmi dokuz milyon franga reside olmuş ve geçen altmış beş senesinde ki muamelatının miktarına nisbetle altmışaltı senesinde üç yüz milyon frank ithalatta ve iki yüz doksan dokuz milyon frank ihracatta fazla zuhur eylemiştir.

Fransa’da gerek duvar ve gerek döşeme velhasıl hane numerosuna varınca her tarafı istiridye kabuğundan olmak üzere evler inşa olunması tasavvur olunmuş ve işbu niyetin kuvveden fiile çıkmasına mübaşerat dahi edilmiş olduğu evrak-ı havadiste görülmüştür. “Eğer bu teşebbüs sahih olup vücut bulur ise doğrusu diyecek yoktur.”

Rusya’da “Şirket-i Sinaie-i Kavkas” ismiyle kumpanya teşkil olunacağı ve şirket-i mezburanın vazifesi Kavkas havalisinde umur-ı sınıyeyi ve hususiyle mesalih-i ziraat ve harasta ilerletilmekte gayret etmekten ibaret olup arazi-i mezruaya saki için kuyu ve kanallar hafr ile pamuk ziraatı ve hububat-ı saire harastı tezyit ve esbap-ı terakkiyat ve istidadı olan sınaat-ı nesciyenin teksirine dikkat edeceği misalli şirket-i mezburanın altmış sene müddeti ve iki milyon İngiliz lirası sermaye-i mevhumu olarak sermaye-i mezburanın hisseleri memalik-i ecnebiye de satılacağı ve sermaye-i mevzuanın kezeşte ve temettüne devlet tarafından kefalet olunmayıp şirket-i mezbura altı mah gazetelerin rüyetine göre

Avustralya’da usul-i tezvîc pek garib ve tuhaf bir surette icra olunmakta ve bahusus kızlar başluca vasıta-i ticaret olmakta imiş. Çünkü bir karının kıymeti birkaç dereden ibaret olup her kim tezvîc murad eder ise bazı hayvanat postlarını tedarik ve peder ve madır yine ita ile mukabilinde kız alır ve zengin olanlar birkaç kızı alabilüb o makule

esbap-ı tezvice malik olmayanlar için başka bir ehven-i suretle tehil etmek çareleri mevcut imiş. Şöyle ki birisi bir kız almak istediği suret de bir mahalde durub bir elinde ... ve bir elinde balta olduğu halde pederi kızını alıb mahal-i mezkura götürür ve kız dahi kemal-i hüüz ve eleminden ağlayarak ve başını önererek mecburi pederini takib eder ve diğer taraftan validesi kızının şu haline bakarak ah ve vah ile arkaları sıra gider ve orada bi-çare kız pederinden ayrılıb hanesine avdet ve firar etmekte kıyam eder ise de babası değnek ile başına vurub ve saçından tutub cebren sub-ı maksuda isal eder. Bunlar bir yere geldikten sonra kıza talib olan kimse üzerine kızın sair alakadarları hücum edip aralarında muzarebe-i şedide zuhur ederek ve o sırada kız bir takrip yine hanesine sıvıştığı gibi talibi kavgayı terk ile kıza yetişip cebren iade ve yine muzarebeye sarf-ı gayret ve fevkalade edip rakibesine galebeyi çalar ise kızı kapıp hanesine gider ve bazen muzarebeleri esnada pençe-i rakibeden kurtulamayıp mazruben semet-i ademe poyan olur şu muzarebeleri arasında ihtiyarları gelüb terk-i muhaseme ediniz talibi kızı alıb gitsin diyerek kabaya emr ettikleri halde hemen gavgayı bırakıb herkes yerine gider ve talibi dahi kızı alıp evine götürür herhangi surette ise kız zevcesi olacak adamın hanesine gittiği gibi hemen idare-i beytiyeye dikkat ve adeta cariyeye müsabesinde hüsn-i hizmete müdavemet eyler imiş. Adet-i garibe-i vahşiler ile beraber ahali-i mezburanın ihtiyarlarına hürmet ve emirlerine itaate müsaraat eylemek gibi hüsn-i ahlak ve adapça olan adetleri doğrusu tahsin olunur.

“Dersaadet’te Zehairin Fiyat-ı Hazırasını Mebin Cetveldir”

	Kile	Kuruş	Paradan	Kuruş	Paraya
Azak’ın Goloz Hintası	0	37	00	39	00
Beserabya’nın Keza	0	37	00	38	00
Kilis’in Keza	0	36	00	36	00
Köstence’nin Keza	0	35	00	36	20
Balçığın Keza	0	34	20	36	00

İbrail'in Güzelce Hintası	0	32	00	34	00
Kilis'in Keza	0	33	00	35	00
Burgaz'ın Keza	0	34	00	35	00
Varna'nın Keza	0	34	00	35	20
Balçıgın Keza	0	34	00	36	00
Azak'ın Yirke Hintası	0	37	00	38	00
İsmail'in Keza	0	37	00	38	00
Tuna'nın Kokorozu	0	20	00	21	00
Rumili'nin Keza	0	17	00	18	00
Anadolu'nun Keza	0	16	00	17	00
Tuna Şairi	0	14	00	15	00
Rumili'nin Keza	0	15	00	16	00

“Takriben Mevcut Ambar”

Kilo

547

Goloz Hinta	30000
Güzelce Hinta	35000
Kokoroz	00000
Şair	20000

İşbu bin iki yüz seksen üç senesi Şevval'in on birinci Cumartesi gününden mah-ı mezburun on yedinci Cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatını mebin cetveldir.

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	33 23	33 25	33 11	33 25	33 22	33 10
Öğle	33 30	33 08	33 00	33 22	00 15	33 20
Akşam	33 33	33 11	33 23	33 26	33 20	33 18

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fikra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:57 Şevval:25 Sene:1283 “Cumartesi” Şubat-ı Rumi:18 Şubat-ı Efrenci:30

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucebince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

Dersaadet limanı mevki-i tabiiyesince kerre-i arzda bir dane olmasıyla beraber sevahili bir hal-i müntezeimde olduğunu Takvim-i Ticaret'in geçen nüshalarında mae'l-teessüf beyan ve memalik-i saire limanlarının mevaki-i tabiiyeleri dahi devn ve hatta bazıları gemi barınamayacak derecelerde olduğu halde mesai-i vakıa ve himamet-i mütevelliyeye semeresiyle ne derecelerde tanzim ve imar olunup bundan ale'l-umum ne mertebelerde iktisap husulet ve nef-i azim bulunduğu ilave ve atiyen olunmuştu. Limanımız şu intizamdan mahrumiyetten başka bir hal-i esefi mevcuttur ki burası dahi ca-yı telhifdir. Şu hal memalik-i ecnebiyenin her tarafında mevcut olan patent usulünün adem-i vücududur ki bununla limanca masbutiyet-i adide ve bir nevi varidat-ı cedide hasıl

olduktan başka bir takım eşranın hüsn-i haşin ittihaz eylemiş oldukları sefaından limanımızın tathiri ile bu yüzden bir çok fenalıkların dahi önü alınacağı derkardır. Köprüler arasında ta boğazlara kadar limanın her tarafı serbest ve her kim nerede ister ise usanmaz ve işi olmaz ise sefine çevirip gidinceye kadar işittiği bir de lengeri az ikamet olup her tekliften biri ve ne işi olup imtidat ikametini mevcut nesne ne idüğüne dair her bir suallerden aridir. Halbuki patent usulü her devlet limanında cari olup limanın umur-ı inzibatiyesi istikmal olunduktan maada rüsum-ı mukannenesinden hayli varidat istihsal olunmakta ve bu sayede bir takım tevaif-i eşranın şehirde imtidat-ı ikametle zuhura gelecek mazarrattan ahali dahi azade kalmaktadır. Dersaadet Boğaziçi'nde nice gemiler mevcuttur ki beş on senedir yerinden hareket etmemiş ve adeta deniz kalebesi hükmüne girmiştir. Sahiplerine işleri nedir ve böyle tul-ı müddet gemiler ile beraber ikametlerine hikmet ne makule şeydir deyip sorulsa gemileri taife-i eşranın gece ve gündüz derun ve birun bir şehirde bir takım fenalıklar yaptıktan sonra gelip iltica etmelerine mahsus olup kendileri dahi anların reisleri idüğü cevabını vermekten başka acibane diyemiyorlar. Fakat herkese malumdur ki şu gemiler o makule eşhas mazarraya bir nevi tahsingah olup başka bir hizmetleri yoktur. Hatta bunlar katiyyen gemingahlarından daha mazardır. Zira bu aralar basılıp defî çaresine bakılır lakin o makule sefaının fark ve temyiz ile basılması dahi müşküldür. İçinde mukim olanlar ise elbet yiyip içmek ve giyinip geçinmek isterler. Senelerce bir yere sefer etmeyip oturdukları halde rüzgar ile mi iştilgal ederler. Herhalde sırasını düşürdükçe şunun bunun canını yakıp geçinmenin çaresine bakacaklardır. İşte patent usulünün icra olunmaması limanın adem-i inzibat ahvaliyle bir hayli avridattan mahrumiyeti mucceb olduktan maada şehrin umur-ı zabıtasını eşkal ile bir çok fenalıkların ikatını müstevcip olduğu hüveydadır. Devlet umurunda ... olup kendi memleketinde her usul-ı adalenin vazında olduğu gibi bu usul-ı harirde ale'l-icra olup kimsenin bir diyeceği olmayacağına nazaran onun icrasında bir güne eser-i suubet dahi olmadığı şüpheden müberradır. Bir gemi ahir limanlarda resm vermeğe mecbur olduğu halde Dersaadet'te oralardan muaf olması ve ba-husus bir takım eşkıyaya ... ve memen olduğu malum iken yine merbut lenger emin ve istirahat bulunmasından icab eylesin usul-i mezburanın sur-ı icraiyesi kavait ve nizamat-ı mahsusa tahtında olduğundan bu babda malumat-ı muktaziyenin itası dahi matbaadır. Hatır olmuş ise de buralardan basit makaleden hülasa-i efkarımız esasen usul-i mezburanın derece-i lüzum ve muhasenatı ile adem-i vücudu

vücuhuyla mazarratı mudi olduğuna beyandan ibaret olduğundan tafsil-i fûruatına girişilmiştir.

Girit'te olup bu kere mesap olan ahali-i İslamiye'ye hamiyet ve vatandaşı icabınca her millet canibinden iane ita kılınmakta olduğu misalli İstanbul'da mukim Latin milleti olan zat tarafından dahi sınıf-ı evvel ve sani ve salis yani beş on ve yirmi kuruş itibariyle üç defter açılıp umum Latin milleti iane itasına davet olunmuş ve anlardan ziyade itaya talip olanlar için başkaca bir defter açılmış ve ahali-i merkume için verilmekte olan iane akçelerinin şimdilik Bank-ı Osmani canibinden teslimi her ne kadar gazeteler vasıtasıyla ilan olunmuş ise de her gün hasıl olacak ianenin bank canibine tesliminde bazı mertebe müşkülât olduğundan iane verenlere emniyet bahş olunmak ve hitamında hasıl olacak iane akçesi defterleriyle beraber emr olunacak mahale teslim ve ita kılınmak üzere zikr olunan dört kıta defter evvel emirde bank canibinden temhir ettirildiği ve millet-i merkumeden iane verecekleri her kaç kuruş ve verecekler ise müteallik oldukları deftere kendileri bizzat kayd etmeleri usul-ı ittihaz olunduğu istihbar olunmuş ve bu suret ilan olunduğunu müteakip kemal-i arzu ve havahiş ile iane-i naktiye başlanılmasına nazaran anların verecekleri ianenin dahi bir hayli akçeye baliğ ve reside olacağı derkar ve bu hal ise umumen olunan davet semeresi olduğu bedihi ve aşikar bulunmuş olmağla beyan-ı keyfiyete iptidar kılındı.

Girit eşkıyası yüzünden zarar deyda olan ahali-i Müslime'ye olunacak ianenin suret-i tesviyesiyle müstahkine tevzi ve muamelatının hüsn-i cereyanı elbette azası eshab-ı dirayet ve afetten mürekkep bir cemiyetin vücuduna muhtaç ve bu ihtiyaç ise eshab-ı servet ve yesardan ve muteberandan Saadetli Mustafa Efendi ve Saadetli Memiş Paşa Hazretiyle Valide Sultan Aliyyetü'l-Şan Hazretlerinin sarrafı Saadetli Buğuz Bey ve Tengerzade Saadetlü Ohanis Efendiler Hazretinden ve Girit tüccarının muteberlerinden birkaç zevatın ve bunların icra edecekleri muamelatı ilan için Osmanlı gazetecilerinden bazılarının himmetleriyle def olabileceklerine ve zevat-ı muma ileyhın bu babda dariğ-i himmet eyleyecekleri meczuma malum olduğuna mebni mezkur cemiyetin teşkili halinde taraf-ı Saltanat-ı Seniyye'den bir iki zatın dahi talimi lazımeden olmasıyla bu işe Meclis-i Vala azasından Saadetli Ziya Bey Efendi Hazretlerinin veyahud diğer bir zatın nesb buyurulması temenni olunduğu hakkında gazeteler hakkında ihtarat vuku bulmuş ve bu

iane hakkında olunacak ıslahata şu suretin bir an aktem icrası kafi olacağı ve izahattan bulunmuş olduğundan bilhassa temenni olunur.

Girit meselesinden dolayı mesap ve düçar-ı acz ve ıstırap olan ahali-i Müslime hakkında bazı devair-i aliyede birer kıta iane defteri küşadıyla pek çok akçenin toplanmakta olduğu gibi Kitabet ve Mektup-ı Maliye odalarında dahi o misalli birer defter açılarak iane akçesi toplanmakta idüğü vasıl sem-i memnuniyetimiz olmuş ve hitamında miktarının ber-muceb-i defter ilanı mukarrer bulunmuştur.

Meclis-i Maabir azasından Mösyö “Reyte” nam zevatın geçen bin sekiz yüz altmışaltı sene-i miladiyesinden mizanı heva vasıtasıyla Dersaadet’ten bürudet ve sıcaklığı ve hususat-ı sairece olan meşhudatı üzerine olan vukuatı ber-vech-i zeyr tahrir kılındı.

Mizan-heva sene-i merkume seyf ve şitada on üç buçuk derecede bulunmuştur ve iki yüz yirmi iki gün poyraz ve yüz dokuz gün lodos ve otuz dört gün karayel esmiştir.

Beher gün öğleden evvel doksan dokuz gün hava bulutsuz ve yüz kırk üç gün bulutlu ve yüz yirmi üç gün ziyade kapalı görülmüştür.

Dokuz gün ortalık kesp-i incimat etmiş ve doksan gün yağmur ve yedi gün kar yağmış ve on yedi gün fırtına olmuştur.

Kanun-ı Sani on birinci ve Şubatın on yedinci günleri sabahları Haziranın yirmi yedinci günü ahşam üzeri üç defa hareket-i arz ve Teşrin-i Saninin on dördüncü gecesinin nasfinden sonra yıldızlar uçmak gibi alem-i sema bulmuştur.

“Selanik’de Bulunan Muhabirimizde Varid Olan Tahrirattır”

Selanik ahalisinden ekseri ticaret ve sınaat ile meşgul buldukları cihetle birkaç senelerden beri Marsilya ve Viyana’dan dahi mamulat-ı mütevennia ve eşya-yı saire celbiyle bir hayli menfuat istihsal etmekte oldukları halde geçenlerde Amerika meselesinin bertaraf olmasından dolayı pamuğun fiyatı tedni eylemesiyle tüccarın yedlerinde bulunan malları yüzde otuz ve kırk aşağı tenzil etmiş ve bereketli zarara düçar olunarak bazıları dahi ezhen iflas eylemiş ise de ahz ve itanın arası kesilmeyerek celb-i emvale bir kan daha aktem eylemekte ve şu sıralarda pamuğun fiyatı pek yollu gitmekte olduğuna nazaran herkesin sinai ettiği akçe cem eyleyecekleri mamul bulunduğundan bilcümle tüccar dolap

ticaretine çeki düzen vererek saye-i inayet vaye-i hazret-i padişahi de muamele-i tüccariye buraca pek çok kesp ve suud eylemiştir.

Etlafın tahsil-i ulûm ve fûnun eylemesi bahsine gelince ahalinin bu babda rağbeti görülememesine teessüf olunur mevattan bundan sekiz on sene mukaddem Eğriboz müteveffa Emir Paşa'nın eser-i gayreti olarak burada inşa olunan mektebe el-haletü-hazihi gidip gelmekte olan sıbyan tahsil-i ilime olan gayretleri ve hocaları Mekremetlü Salih Efendi'nin ... ve himmeti semeresi olarak haylice tahsil-i hiza etmekte iseler de Selanik'in ahali-i İslam'ı tahminen on beş bin nüfustan ibaret iken bu mektepte nihayet yüz yirmi nefer etlaf bulunabilir ve bu dahi ahalinin ilme olan adem-i rağbet ve riayetlerden neşet eylediği anlaşılır. Mektep-i mezkuru hoca-i sabık Süleyman Efendi'nin ibtida-yı memuriyetinde etfalın müşahede olunan hal-i perişanisi üzerine hükümet-i seniyye tarafından ol-zaman gösterilen cüzi bir teşvikat semeresiyle iki yüz nüfusa karip etfal cem olunmuş idi. Bunların her sene icra-yı imtihanları esnasında sair mekteplerde olan etfal muayene olunarak kabiliyetleri bila-intihap doğrudan doğruya ol-mektebe alınmasına hükümet-i seniyye tarafından lazım gelen tedabirin icrasına ve nüfusun ziyade tecminde mektepçe bi'l-zarar görülecek darlığı def için hayr-i hevahan ahali tarafından mektep-i mezkur üzerine bir kat daha inşasına gayret olursa saye-i maarif vaye-i hazret-i padişahi de ebna-yı vatanımızın ekserisi zerrin kaba-yı fûnun ve maarif ile tezyin endam-ı kabiliyet ederler.

Bundan maada ahalinin çoğu kahvehane ve kumarhanelerde oyunlar ile evakitgüzar olup iş güç asla efkarlarında olmaz ve dükkan ve sınaatleri bulunmaz. Bundan sekiz on mah muktem bu kabilden bir delikanlı Mevros Pederi olan kumar oyunlarında itlaf eyleyerek validesi mekdur-ı hal olduğu için bazı dilsiz kelimat ile kahvehane de merkumun tektir ve terbiyesine bulunduğu hale merkum delikanlıya validesinin tazirat-ı müşfikanesi giran gelerek kendisini telef etmiş olduğu söylenmişti. Ebna-yı vatanımızın bu gibi tehlik ve mazarratlardan kurtarılması için evvela hallerine ve biliyetlerine münasip ticaret ve harf ve harasta işlerine teşvik olunsalar ve kumar ve oyunlarının unvanı kahvehane ve mahal-i saireden kaldırılıp cihet-i katiyyede men olunmasına hükümet himmet buyursa pek güzel olur.

Siroz kazasında işbu sene-i mübareke de dahi küşat olunacak gariban panayırına tüccarın peyderpey gelmekte olduğu cihetle işbu panayıra gidecek tüccarın teshil-i imrar ve muhafazaları zımmında Binbaş Refetli Selim Ağa'nın memur ve tayin buyurulması tüccar tarafından ba-arzuhal istida kılınmış ise de icabının icra olunduğuna malumat alınamadı.

“Ruzname-i Ceride-i Havadis”

Malikü'l-Müluk olan hazretgah bu vilayet-i cismaniyeye dahi paşah-alempena alebgah hazretlerine bağışlasın amin.

Bu vilayet ahalisi ol-kadar sahib-i saadet kişilerdir ki ... kendileri ekip biçtikleri şair dahi kezalik nesh ve imal eyledikleri ihram olmağla bu bahtiyar adamlar gerek memalik-i mahrusa-i şahaneden ve gerek diyar-ı ecnebiyeden her cins eşyadan bir şeyin vüruduna vaktemanü'l-evakat muhtaç değildir.

Men-baad dahi muhtaç olmasınlar bu kadar ihtiyaçsızlıkla beraber bazı kaza ahalisi tüccardan selimpare almaklığı vaktiyle itibar edinmemiş olsalardı bütün bütün ihtiyaçtan beri ve para almayan kazalar ahalisi gibi bunlar dahi divandan müstağni olurlar idi. Dünyada birinci derece de rahatla yaşayan insanlar bunlardır demekliğe layık görülüyorlar idi.

Ne çare ki bu borç belasına giriftar olmamışlar şimdi yakalarını kurtaramıyorlar. Çünkü bunların çoğu ami adamlar olduklarından ve hesaba ve kitaba aşına olduktan bunlar para alırlar iken kaç kuruş aldıklarını ve derun senede kaç ay müddet vaz olduğunu ve müddet-i mevzuası hulul ittiğini ve baad enkazen elimde kaç mah mürur eylediğini bilememeklerinden vakit ve zamanıyla hiç biri borcunu vermeyip senetin müddet-i mevzuası haberleri olmaksızın geçiyor ve dayın parasını istediği vakit adyun şaşırıp kalır ve ele'l-enhaya memaliğini satıp harap ve berbat faizle para mamur ve abad olmaktadır. İşte her memleket de bu vilayet de dahi karzen para alan kesanın haraplığına sebep asıl ve bais müstakil borç bila-seydir.

Bundan her akilin ictinab eylemesi ve yorganına göre ayağını uzatması yani gelir ile kendisini ve çoluğunu idare eylemesi ve kazancından ve meksebinden ve maaşından ziyade mesarif eylemesi herkese vacidir. İşbu borç illeti mülkesinin sirayetinden elyevm mesun bulunan kazalar ahalisi vekaya ve muhafaza eylemek ve bu balaya müptela olanların evlatlarını ve mühimme imkan kendilerini kurtarmak ve garibeden metun

bulunanlara nasihat ve ibret olmak emeliyle bunların tasavvuratla akçe istikraz ede geldikleri ve ne yüzden erişan oldukları ber-vech-i ati beyan olunur.

Musalta kazası ahalisinden istidane edenler az mevsiminde ayne zeytin yağı vermek veyahud beher cerresi altmış kuruştan bedelle verilmek şartıyla mukavele ederler. Bedelen mukavele edenler feyz ve bereket olup da yağın cerresi otuz kuruşa tenzil eder ise dayın senetde muharrer mukavele vechle altmış kuruş hesabıyla arasını ister ve aynen mukavele eden olur ise alacaklısını çıkarmayıp yağın cerresi altmış kuruşa terakki ettiğı vakit yağı taleb eyler. Bu iki nevi borçlu borcunu veremez. Bu hesaba yüz cerre zeytin yağı iki yüz cerre olur ve senet değıştirilir. Gelelim Canizor ve Vatacora ve Zavye kazaları ahalisine. Bunlar nefis-i şehire gelirler ve tüccardan karze para alırlar. bunlara nakten para verilmeyip Amerika bezi pazarlık olunur. Bi-çare bin kuruş alacak ise beher topu seksen kuruştan ve yüzde yirmi faiz dahi olunarak yüz kuruş hesabıyla on top Amerika bezi iştira eder ve pazarlıktan sonra mübaya olunan bezin bir topu numune olarak delale verilir. Güç bela beher topu kırk kuruşa çıkarına ana müşteri bezlerin evvelki sahibi olur ve garibin eline dört yüz kuruş sayılıb verilir. Bin kuruş deyn edindi dört yüz kuruş eline girdi. Bu misallilerin halleri bu cehitlerden dolayı doğrusu acınacak ve tedrici bu belalardan halasları tedbirine bakılacak bir haldir. Evvelki zamanlarda fukaraya ahir paralar tevzi olunmasından dolayı halkın pek eski borçlarına acımak lazımdır. Lakin şimdi Padişahımın efendimiz sayesinde ibadullahın yükü yalnız deyn-i miridir. Bu dahi hamdolsun pek hafiftir ve vakt-i tahsili zaman-ı mahsulata mevkuf tutulmak adaletinden naşı hali borç alıp vergi vermeğe hiç muhtaç değıdirler. Hal böyle olunca şimdi borç edenler yalnız sefahatlerine hıdmet için medyundurlar. Farzen abacılarından tohum ve çift edevatı ve hayvanat almağa muhtaç olup da kulüp-ı hükümet Devlet-i Aliyye'ye müracaat eyleseler kendilerine nizam-ı vechle muavenat olunacağı bi-iştibahdır. Böyle ise şu zaman muadelata borç edenlere acımak lazım gelmez. Zira borçları akılsızlıkları sayesinde. şimdi kendilerine tefhim-i keyfiyet olundu. Bundan sonra borç edenlere tevbih olunmak layıktır. Bunlardan bir takımını dahi simsar vasıtasıyla para aldıklarından veya yazılan senetlerin cümlesi iki adalın şehadetleri ve iki kefilin kefaletleri ve bir maarifin tarifi ile yazıldığından bu alış verişlerde pek çok hile ve fesatlar oluyor. Bunun dahi önünün kesilmesi vacip ve ehem görünür.

Bir vilayet ahalisinin boş durmayıp çalışmaları memleketleri ve kendilerini mamur ve abadar ve işsiz oturup tembel alışmaları kezalik kendilerini ve memleketlerini harap ve perişan edegeldiği velhasıl zarar ve faide kendi nefislerine iade olduğu malum ve enam olan kaziyye-i Müslime'dendir. Bina-haza vali-i vilayetin nahabe-i emeli kafi ahaliyi işsiz güçsüz durdurmuyup ve tembel ve tenperver alıştırmayıp mran-ı memlekete tezgib ve teşvik etmektir. İşte bu sene-i mübareke de dahi mevsim-i gars eşcar-ı mürur etmeksizin ahalinin zeytin ve incir ve badem misalli her nevi eşcarı dikmeleri ve bağı yetiştirmeleri için elviye-i mlhake kaimakamlarına ve kazalar müdürlerine vesaye-i messere derciyle buyuruldu. Tastir ve tesyir kılınmıştır.

Bank-ı Osmani mahsusatından ve iane-i mahsusa mertebatından bu defa dahi  yüz altmış bin bu kadar kuruş Malta şehbenderi maarifetiyle hazine-i celileye taktim ve isal olunmak üzere Trablusgarp vapur-ı acentesi teslimiyen gönderilmiştir. Trablus Vilayetinden iane ferman-ı alisinin şeref-vrudundan beri hazine-i celile irsalatının mecmu 4200 keseye baliğ olduğu istihbar kılınmıştır.

Mebaliğ-i mahsusa ve mertebenin emr ve tahsis buyurulan vakt-i meyanında ol peyder pey istifa ve hazine-i celileye istisal ve isrası hususunda vali-i vilayet hazretlerinin himmetleri ve israf-ı ahalinin dahi hisselerine isabet eden akçenin kemal-i iftihar ile ifası emrinde meşhut olan gayretlerini sabık-ı efran ve emsal etmiş olmağla mteşekkiren beyan-ı keyfiyete iptidar olunur.

“Trablusgarp”

“Mecmua-i Fünun Kırk Birinci Nüshasının Mevat-ı Mndericesi”

Arapların Fen Coğrafya Hizmetleri	Mehmed şevki Efendi
Iskat-ı Cenin	Aziz Efendi
Mısır Mektep-i Tıbbiyesi	Mehmed şevki
Hakima-yı Yunan	Münif Efendi
Japonya Memleketi	Mehmed şevki

“Dersaadet’te Zehairin Fiyat-ı Hazırasını Mebin Cetveldir”

	Kile	Kuruş	Paradan	Kuruş	Paraya
Azak’ın Koloz Hintası	0	37	00	38	00
Beserabya’nın Keza	0	36	20	37	00
Kilis’in Keza	0	35	00	36	20
Köstence’nin Keza	0	34	00	36	00
Balçığın Keza	0	34	00	35	20
İbrail’in Güzelce Hintası	0	31	00	33	00
Kilis’in Keza	0	32	00	34	00
Burgaz’ın Keza	0	32	00	34	20
Varna’nın Keza	0	33	00	35	00
Balçığın Keza	0	31	00	33	00
Azak’ın Yirke Hintası	0	37	00	38	00
İsmail’in Keza	0	37	00	38	00
Tuna’nın Kokorozu	0	19	20	20	20

Rumili'nin Keza	0	18	00	18	20
Anadolu'nun Keza	0	17	00	18	00
Tuna Şairi	0	15	00	15	20
Rumili'nin Keza	0	16	00	16	20

“Takriben Mevcut Ambar”

Koloz Hinta	40000
Güzelce Hinta	50000
Kokoroz	00000
Şair	10000

“İlanat-ı Nizamiye”

Birinci Müzayede

Devlet-i Aliyye sancağını küşat eder beheri kırkar tonilatoluk takriben on beş bargir kuvvetinde ... ve palamut naman iken kıta balıkçı vapur sefineleri Galata'da mukim Mösyö Rampahir tarafından vaki olan istida üzerine mahkeme-i ticaret-i bahriye tarafından tayin olunan memur marifetiyle bi'l-müzayede talebine fûruhatı mukarrer olmağla ol-vechle Barani nam vapur Sirkeci iskelesi önünde palamar üzerinde ve Palamut nam vapur dahi Salı pazarı önünde karada bulunduğu halde bir kıta defter vacibince kaffe-yi eşya ve edevatıyla eraber fûruhat olunmak üzere işbu Şubatın yirmisi ve yirmi yedisi ve Martın altıncı pazartesi günleri saat beşten yediye kadar üç defa olarak Havyar Hanında müzayedesı icra olunacağından ve nihayet kimin üzerinde takrir eder ise esmanın salısı

peşinen ve salisani dahi on bir gün zarfında tediye olunmak üzere teba-i Devlet-i Aliyye'den bir muteber kefil iraesî lazım geleceğinden keyfiyetin ilanına ibtidar olundu. Bundan ziyade malumat almak isteyen menadi levane müracaat etmeleri mezkur vapurların eşya defteri dahi merkumun nezdinde bulunduğu.

Telgrafhane-i Amire İdaresi ambarında bulunan atık tellerle fersude bir takım demir eşya fûruhat olunacağı cihetle işbu tarihten nihayet Martın birinci gününe kadar hafta da üç gün yani Perşembe ve Cumartesi ve Salı günleri müzayede olunacağından talip olanların eyyam-ı mezbura da idare-i mezkura ambarına müracaat eylemeleri.

Köşe sarrafları hakkında muses olan nizam-ı iktizasınca esnaf-ı merkumenin yedlerinde bulunan tezkerelerinin tecdidi zamanı olan seksen üç senesi Martı takrip eylediğinden şehir-i mezkurun nihayet on beşine kadar gerek tebaa-i Devlet-i Aliyye'den ve gerek teba-i ecnebiyeden köşe sarraflığı edenler Kethüdarları bulunan Sökbasi Efendi marifetiyle kürelerini tecdid ettirmeleri ve müddet-i mezkura mürurundan sonra tezkeresini tecdid ettirmemiş veyahud hiç tezkere almamış bulunur ise lazım gelen ceza-yı naktinin istihsal kılınacağı malum olmak için keyfiyet Ticaret Nezaret celilesi canibinden ilan olundu.

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fikra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyemizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:58 Zilkade:2 Sene:1283 “Cumartesi” Şubat-ı Rumi:25 Mart-ı Efrenci:9

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucebince mevad-ı kanuniye ve hukukiye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

Dersaadet'te elsene-i muhtelif de tab ve neşr olunmakta olan gazetelerin bir takımından bir müddetten beri ittihaz etmiş oldukları lisan ve meslek vazifelerinden olan tehzip ve ıslah-ı ahlak merkezinden çıkararak ve menafi-i umumiye-i memlekete mugayirat-ı asliyesi derkar olan efrat ve tefrit ve edyalarına gedip ve çok kere esas devlet hakkında bile zebandazlık etmek derecesine kadar mütecasir olup yaşadıkları servet ve seman tahsil ettikleri memleket hakkında sairlerinin vuku bulan itirazatının define çalışmaları lazım gelir. İkiz hasmeye alat-ı fesad olarak bir takım efkar mazarra ve havadis-i kazibe neşr etmektedirler. Bu makule matbuat ve evrakın ıslahat ve terakkiyat-ı umumiyeye medar-ı küllisi ve hükümetin hareketi hakkında bile faidesi olabileceği mülahazasıyla Devlet-i

Aliyye bunların anan-ı efkarını bir mertebeye kadar etlak etmek arzusunda bulunmağla beraber gazetelerin illet-i gaiye ve memuriyet-i hayriyeleri talif ve efkar ve menafi hizmeti olduğu halde bir çok eraceyf ve anazib ile tahdiş ezhanı ve nihayet ... beyne'l-ahali muhasemeyi müstelzim olacak bir yola gitmelerine nazar-ı ... ile bakılması menafi-i vazife-i hükümet olacağından şu halin Saltanat-ı Seniyye'den ıslah-ı ahval teba ve memleket ve istihsal esbap-ı terakki ve mamuriyet zımmında her vakitten ziyade bezl-i cel himmet buyurulmakta olduğu esnada zuhur ve cereyanı bir kat daha bais-i teessüf bulunduğundan vekaye-i asayiş ve nizam kaziyeye-i mültezimesine binaen bu kaide hilafında bulunan gazeteler ve risalelerin bütün devler ve umum millete raci olan mazarratların meni zımmında matbuat nizam-ı mevzuasının ahkamı haricinde olarak hükümetçe icra-yı muamele-i tediyeye ve ittihaz tedabir maneye karar verilmiştir. İşbu karar suret-i muvakete de olarak istilzam eden esbap ile beraber ber taraf olacaktır.

Cumartesi günü Laleli Cami-i Şerifi karşısında kain eczacı Kostaki'nin dükkanı. Pazar günü Fener içerisinde eczacı İstoraki'nin dükkanı. Pazartesi günü Üsküdar'da Uncular sokağında eczacı Nikolaki'nin dükkanı. Salı günü Rumili Hisarında kain eczacı dükkanı.

Canip-i hekim ... zat şevketsemat hazret-i mülukaneyi kemal-i sıhhat ve afiyetle ... azu afiyet buyurup zeyr-i cenah müstelzimü'l-felah Saltanat-ı Seniyye'lerinde bulunan ibadını daire-i sıhhatte daim eylesin emin şu aralık çiçek illeti zuhur eylediğinden henüz çiçek çıkarmayan etfali illet-i mezkuradan vekayet-i meccanen üzere birinci hassa-i ordu-yı hümayunu aşıcısı Kolağası Fütüvetli Raşit Efendi memur ve tayin kılınmış ve efendi-i muma ileyhe mah-ı Zi'l-kaitetü'l-teşrifinin dokuzuncu Cumartesi gününden beda ile balada beyan olunan semet ve günlerde saat dörtten sekize kadar bulunarak saye-i merhamet vaye-i hazret-i mülukane de meccanen telkih cedri ameliatını icra eyleyeceklerdir. Dersaadet ve Bilad-ı Selase'de olan çeşmeler istidat saki gediğine mutasarrıf olanların yedlerinde olan gedik senetleri sakibaşılar mühr ile memhur olarak ihticaca gayr-ı salih olduğundan ve saki esnafının nizamları mürur-ı zaman ile muhtel ve meşuş bir halde olduğundan zikr olunan gedikat bi't-tadad müceddit ispat defter olunmuş ve bundan sonra yeniden kimseye saki gediği senedi verilemeyeceği misalli gedikat-ı mevcuda dahi mahlul oldukça külliyyen lağv olunacağı ve esnaf-ı merkumenin gerek işbu gedikleri ve gerek esnaflıkları hususu bu kere bi-irade-i seniyye nizama rabit

buyurulduğu cihetle beyan-ı keyfiyet olunduğu tarihinden itibaren ol-makule saki gedigine mutasarrıf olan kesen nihayet altmış bir gün zarfında yedlerinde olan atık senetlerini şehir emanetine götürüp mezamına tevfikane teccid ettirmeleri ihtar olunur.

Dünkü Cuma gecesi saat yarım sularında Dersaadet’de vuku bulduğu gibi Kala-i Sultaniye ve Gelibolu ve Edirne ile İzmir’de dahi hareket-i arz zuhur etmiş ise de hamd olsun bir güne sakatlık gelmemiş olup ancak Midilli ceziresinde şiddet üzere hareket vukuyla badi envai haşarat olmuş ve nüfusça dahi hayli telefata zuhura gelmiş olduğu ba-kemal tesif-i istihbar olunmuştur.

Divan-ı Umumiye’nin idaresi merkezi Ayasofya karşısında kain Darülfünun nakl olduğundan yedlerinde tebdil olunacak senedat bulunanların beher Salı günü saat beşten sekize kadar mahal-i mezkura müracaat eylemeleri beyanına iptidar olundu.

“Samako Ahvaline Dairdir”

Filibi Sancağı dahilinde Samako kazasının esvak ve pazarı an be an emtia-i ecnebiye ile male-mal olarak mamulat-ı mahalliye para etmeyip her ne ise ahalinin malik olduğuy sermaye-i sınaatleri gün be gün tenakıs ettiği gibi keyt keyt ortalıkta eşya-yı ecnebiye teksir eyleyip kazandıklarını üstlerine başlarına sarf etmekte ve bilahare dertsiz başları halası gayetle şevare olan bala-yı deyn ve istikraza giriftar olmaktadır ve bu gidişle ileride halleri daha fenalaşacağını istidlal eylediklerinden rusa-yı memleket ve hayr-ı hevahan millet tarafından vukua gelen teşvikata ve himemat semeresi olarak bundan muktem meyanelerinde bi’l-ittifak mamulat-ı mahalliye her ne ise anı giyip kuşanmak ve ecnebi emtiasından nesne yaptırılmamak ve her kim bu usule muhalefet ile yerli mahsulünden başka şey ile telbis eder ise itibar olunmayıp hem şehirleri indinde hürmet-i layıkasını görememek hususlarına karar vermiş olduklarından birkaç senelerde şu usulü kemal-i dikkat ile muhafaza edip ahali-i mahalliye’nin zuku mamulat-ı mahalliyeden şiyak ve abadan setre ve pantolon ve saire imal ettirmeyip anası dahi kezalik dest-i gayretleri olan şeylerden elbise yaptırıp giymekte ve refte refte usul-i mezbura tekit etmektedir. Şu husul-i mezbura meydana geleli ahalinin heyet-i hakikat calib nazar-ı memnuniyet ve aba ve şiyak ve sair mamulatta erbabına tezyane-i şevk ve gayret olmaktadır. Çünkü ahali mamulat-ı mahalliye’yi nazar-ı itibara alıp emtia-i ecnebiyeden tebit ettikçe bir taraftan fiyatı tezayüt edip ehl-i sınaat sermaye peyda ittiği cihetle hayli

müddettir düçar oldukları bala-yı tenkit... halas olup yüzleri gülmekte başlamış ve diğer canipten sınaatlerinin ıslahiyesi rakip-i matlube husulü çamurlarını aramak yolunu tutmuş olduklarından ve ehl-i sinai şu suretle refah-ı hal iktisabına neferyab oldukça daire-i havayic-i zarureyelerini tevsi edip bu sayede başkaları istifade eylediğinden doğrusu şu usul-i mehasin meşmul memleketi birkaç sene zarfında bütün bütün başka bir hal-i saadet iştimale götürmeğe yüz tutturmuştur. Muktemleri sair yerlerde olduğu gibi Samako ahalişi dahi öteden beri gidip kuşandıkları mamulat-ı mahalliyeyi hemen unutmuş ve Avrupalıların buralardan mesela kıyyesini on kuruşa alıp götürdükten soran yine getirip elli altmış kuruşa ve daha ziyadeye satmakta oldukları dürlü zarif şeyler ile tezyin endam etmekte alışmış ve orada daiye-i rekabet ve emsal herkese kendi haline bırakmayıp derece-i servet ve iktidarı kimseye düşündürmeyip bi'l-farz senevi yirmi beş bin kuruş ticaret eden kimselerin giyip kuşandıklarını iki bin beş yüz kuruş ancak temettü senevisi olan kimseler dahi almak efkar-ı sekemiyesine düşmüşler idi. Halbuki mamulat-ı ecnebiyeden bir hayli para verilip ya borç edinilip tedarik olunan şey az bir müddet içinde fenapezir o gelmekte olduğundan bunlar aynı zarar ve mesarif tahammül gizar idi. Ahali-i merkume şu usulden sınaatleri eski hallerine nisbetle ilerlemek ve mamulat-ı ecnebiye ye muhtaç olmayıp memleketlerinin mahsulü ne ise onunla idare olunmak ve mamulat-ı ecnebiyeden yaptıkları şey altı ay istimal olunur iken erli eşyadan yapılan elbise bir buçuk iki seneden ziyade kullanılıp iki de bir tecdidi gaillesinden vareste kalmak ve daiye-i emsal mülabesesiyle bir adem-i iktidarının ma-fevkinde şeyler yapılıp bir takım bilye-i duyundan azade bulunmak ve memleketçe gerek sınaat ve gerek ziraatça zuhura gelecek mahsulat-ı hariciye çıkarılıp ve mahal-i ahireden eşya celbine hacet kalmayıp servet-i matlube tezayüt eylemek gibi cihat-ı adide ile istifade idiyorlar. Usul-i mezburanın fevait ve muhasenatı buraya civar bulunan ahali işitip ördükçe anlar dahi tedabir-i mezbura ittihaz edecekleri memuldür.

Erbabına malum olduğu üzere umur-ı ticaret ve sınaat bir memleketin esas servetinden maduddur. Umur-ı ticaret ise bir memleket de ki mahsulü alıp sürümü olan ahir memlekete götürüp satmak ve oradan dahi biride lazım gelen eşya götürüp fûrûhat eylemektir. Bu taktir de bir memleket de diyar-ı ahire de işlenen eşya satılmadıkça olmemleketin umur-i ticariyesi noksandır demek olur ve yalnız mahalinde sarf olunmak üzere eşya imal eylediği ve mahsulat-ı sınaiye mahali ahalisine mahsar olduğu halde umur-ı sınaat dahi kema-yenbagi terakki edemez. Ba-husus bir adam kaba saba işlenmiş olan bir

şey alıp giymek ve memalik-i saire ahalisi bir heyet-i latife de giyinmiş iken biride aba ... ile telbis eylemek doğrusu akle malım gelemez. Gerçi burası kökle raci bir şey olup bazı kimsenin şayet böyle şeylerde dikkati olamazsa da bahsimiz umum hakkında olduğundan bazı istisna kaideyi ihlal edemez. Ba-husus hesabü'l-beşeriye daima iyeden iyi istemek ve nail olduğu şeyden ala bir nesne gördüğü anda hemen anı ... insanın mukteza-yı tabiyeti olup sen-i temyize vasıl olan bir çocuk ile her şeyin güzelini talep edegeldiğine nazaran bir takım eşya-yı nefise dururken ötede bayağı şeyi kimsenin istemesi ve bazılarının kendi derece ve iktidarlarını bilmeyip ma-fevkinde olan kimseler ile bala-dai düşar fakir ve ihtiyaç olmamaları için ashap-ı iktidarın isteyüb alabilecekleri şeyden mahrum olmaları kaide-i hikmete muvafık gelmeyip ancak servet-i memleketin husulü için mesalih-i sinaiyeyi ilerletip ve umur-ı ziraat ve ticareti teksir eyleyüb diyar-ı ahire ahalisiyle münasebet dad ve satı tezyit etmek vesailini istihsal eylemek gerektir. Bu taktirde Samako ahalisinin zikir olunan usulü ittihaz ile mamulat-ı ecnebiye ihtiyaçtan varaste olup kendileri ne yapar ise onunla idare olmak efkarı hesabü'l-kaide doğrudur denemeyeceği misalli memleketimizin ruş-ı ahvaline bakılınca usul-i mezbura pekte yolsuz ve faidesiz olduğuna hüküm olunamaz. Vakıa işbu tedbir hesabü'l-kaite merz-i fakir ve fukara-i memlekete bir ilaç daimü'l-tesir ad olunamaz ise de kaide tahtında terakkiyat-ı matlubenin husulü müteessir olan bir memleket için öyle usullerin ittihazı beca ve belki ihradır denilebilir. Bi'l-farz Dersaadet'de umur-ı sınaat ve yerlilerde mesalih-i ticaret yok menzilesinde iken zirai en aşağı on kuruştan yüz elli iki yüz kuruşa ve daha ziyadeye akmişe-i rakika ve güne gün elbise-i nefise ve mefruşat-ı zarife ile zukur ve anas ibraz-ı haşmet ve kebir ve sagir ve gani ve fakir yekdiğerine rekabet etmekte olduğu tareden azadedir. Vakıa bunlarda lazım ve belki elzem ve yar ve ağyara karşı ehemdir diyelim lakin bunları peyda edip sefa-yı hatır ile imrar sabah ve mesa ettirecek esbap dahi mevcut olmalıdır. Halbuki sınaat sorulur ise ismi var cismi hemen mefkud ve ticaretten bahş olunur ise bunun dahi asıl işe yarar cihetleri bizde mevcut olduğu cevapları verile geldiği derkar olmak hasebiyle esbap-ı matlubeye layıkıyla malik olduğumuz aşikardır. İşte bir taraftan di'l-hevamız vechle vesail servetin fiktanı ve diğer canibinden her dürlü ahval-i ihtişam ve mesarifatin tezayüt cerayanı bir memleketin an be an tenakıs servet ve yesarını istilzam edeceği mahal-i iştibah değildir. Hülasa-i kelim memleketimizce bi-kaite-i maarif üzere esbap-ı ticaret ve sınaat ve vesail kılınmak yahut hiç olmaz ise mamulat-ı ecnebiyeye enhemen geden tevki ile para

yoğsa itibar var denilip bilahare düçar-ı girdap duyun ve sefalet olmaktan hazır ve mücanebet olunmak ve mamafih bir taraftan vesail mukteziyenin istihbarına dahi sarf-ı naktine-i gayret ve himmet edilmek münasip görünür.

Cenab-ı Hak Ale'l ... tahtgah hilafet ve revnak efza-yı dihim müdalat buyursun celi nimet bi-nimetimiz şehri-yar memalikperver ve şahinşah merahim ... Efendimiz Hazretlerinin bila-istisnaen vakaya-i asayiş teba hakkında olan niyet ve eftar seniyye-i cenab-ı padişahileri Memalik-i Mahrusa-i şahanelerinde saadet-hal umumiye temin eden tanzimat-ı hayriye usul-i Mehasin şumulünün her tarafça gösterdiği terakkiyat ve ıslahat nafiaya medar istikmal olacak kavaiti cedide-i adapta tesisini iktiza ettirdiğinden ... Teali semere-i aktem hayr-i encam hazreti mülukaneler ile şimdiye kadar meydana gelen asar-ı memduhanın en mühimlerinden biri dahi vilayetler nizamıdır ki onun heyn-i tesisinde mevki tecrübe ve imtihan olarak teşkil olunan Tuna Vilayeti idaresince mehasenatı görüldükçe diğer katiat mülkiye idarelerinin de bi't-tedric o usul ve kavaiti dairesine alınması şayan buyurulan müsaite-i seniyye iktiza-yı alisinden olup Tuna Vilayeti gibi teşkilatı muharen derece-i matlubede hasıl olan dairelerde ise bu nizamın mülken ve malen muhasenat ve fevaiti ... husule gelmiş ve sair vilayetler dahi bir taraftan teşkilatını ikmal ile her yüzden faitesi göstermekte bulunmuş olmağla ve icra-yı merkebe-i mülkiyenin bir takımı bu idare-i mücerrebenin muhasenatından müstefid olupta diğer taraflarının tehir istifadesi ... hazret-i cihandari de tecviz buyurulmağla vilayet nizamnamesi ahkamının el-haletü-hazihi müteşekkil olan devair haricinde ki eyaletin kaffesinde ve şu aralık masrafca hazine-i celileye bar olmayacak surette mevki icraya konularak eyalet nam ve unvanının bi'l-umum vilayete tahviline def emr ü ferman isabet beyan cenab-ı padişahi şeref-sünuh ve südur buyurulmuş ve iktizalarının sırasıyla icrasına teşebbüs ve mübaşeret kılınmıştır. Vilayet namıyla teşkil olunan idarelerden maksad-ı asli üç esastan ibaret olup bunun birincisi bir dairenin işini bir merkeze rabt ile kuvve-i icraiye-i hükümetin tahkim ve tevsi olunması ve ikincisi mehakimin tanzim-i ahvaliyle hukuk-ı umumiye bir kat daha taht-ı temine alınması ve üçüncüsü memleket meclislerinin bir suret-i muntazama da teşkili ile azası muses olan nizamına tatbiken ahali inticap ederek Muhakemat için başka ve idare-i memlekete ait hususat için başka meclisler küşat edilmesi maddeleri olarak idarece ve imaret ve ıslahatça bir takım mevât dahi şu üç esasın teferruat-ı nafiasından ve her vilayetten merkezinde sene de bir defa bir meclis-i umumi akd ile elviye-i mülhakeden

celp olunan azanın ittihat efkar-ı ... üzerine vatanlarının tezayüt-i servet ve mamuriyetni muceb olacak ıslahatın fiile getirilmesi hiç vezaif-i mukarrere ve meriyye cümlesinden bulunmuştur. İşte şu teşkilat ve icraatın vilayet-i mevcuda da cari olduğu vechle sair eyalette de umumen ve teminen mevki icraya konulması az zaman içinde envai terakkiyat ve ıslahat-ı nafianın teysir husulüyle esbap-ı mamuriyet ve medeniyete medar tevsii olacağı kuvveye mamul ve muntazır olmağla bu ıslahat-ı umumiye hakkında irzan buyurulan müsaite-i hayr-i tade-i hazret-i padişaheden dolayı mefruz uhde-i ubudiyetimiz olan davet eyyam umur-ı şevket cenab-ı şehriyarinin tekrar ile beyan ve tebşir-i keyfiyete iptidar kılındı.

Dersaadet ve Bilad-ı Selase'de bulunan rüştiye mekteplerinde ikmal müddet tahsiliyle bi-şahadetname çıkmış olan şakirdanın yerine sıbyan mekteplerinden bila-ımtihan alınmış olan etfal mertebe-i kifaye de olup rüştiye mekteplerinde dahi hali mahal kalmamış olduğundan bundna böyle rüştiyelere şakirt alınmayacağı ve saye-i maarif vaye-i hazret-i padişahi de sıbyan mekteplerince bazı ıslahatın icrası derd-dest olduğundan ... Teali beyan-ı keyfiyete iptidar olundu.

Saye-i maarif vaye-i hazret-i mülukane de mesarif-i vakıası ashop-ı servet taraflarından tesviye ve ita olunarak Erzincan sancağı dahilinde Kelkit kazasında müceddeden rüştiye mektebi inşa olunduğundan bahisle ol-babda mahalli meclisinin tanzim olunan mazbatası üzerine icra-yı icabı Erzurum vilayet-i celilesi canibinden beyan ve inha olunmakta naşi mektep-i mezkurun küşat ile icra-yı icabı hususuna müsaite-i aliyye ezran ve şayan buyurulmuş ve bu babda kaza-i mezkur mütehayyiran ahalisinin vuku bulan himmet ve gayretlerinden dolayı beyan-ı mahzuziyeti havi mahaline emirname-i sami ve katibnahi tastir ve tesyir buyurulmuş olmağla beyan-ı keyfiyete iptidar olundu.

Girit ahali-i matiasının düçar olduğu felaket mu-mesaip umumun kalbine büyük muser bir yara açmıştır. Cüzi eser-i şevkat ve merudu olanlar her kim olur ise olsun ahali-i merkumenin şu hal mevalimini hatırına götürdükçe mütalim ve müteessif olmamak mümkün değildir.

Şu tesirat-ı manuya teskini ise elbette ahali-i matlumenin terakkiye ... mütevakıftır ki bu da herkesin kudreti ve eski olduğu kadar bir ianenin ifası menuttur.

Bu iane maddesi Girit meselesinin ahval-i cariyesi halkın kulağına vardığı vakitten beri ahali-i Valap'ın zemiri olup bundan evvelce icra-yı fiiliyanına teşebbüsle vilayetin merkezinden başlayıp ta en küçük bir kasabaya varıncaya kadar herkes kemal-i hevahiş ve keremiyetle biri birine müsabakat etmek davasına düşerek her taraftan iane için para toplanmaktadır. Bundan muktem ve ad ettiğimiz vechle toplanan ianeden her mahalın hususi tayin ederek miktarına kesp-i vukuf ettikçe gazetemizle neşr ve ilanına müsaberat kılınmak mukarrerdir.

Bir taraftan şu vechle iane toplanmakta olduğu halde bir taraftan dahi bazı erbap-ı hamiyet ve hayr-i hevahan millet ve memleke ahali-i merkumeye başkaca bir ianei mahsusa olmak üzere bir balo tertib etmiş olduklarından bu baloya zat-ı vala-yı cenab-ı Serdar-ı Ekrem'i ile vali-i vilayet Devletlü Paşa Hazretleri ve müteheyzan memurin ve muteberan ahali-i memleket davetle beraber Girit ahali-i matiyye ve maduresine iane etmeğe rağbet edenlerin dahi gidebileceği ilan kılınmış olduğundan merkez vilayette bulunan yerli ve yabancı pek çok zevat kemal-i memnuniyetle baloda bulunmasını arz ederek iki gün içinde beş yüzden mütecaviz duhuliyeti sarf olundu. Tertip olunan baloda dünkü Salı gecesini İslahhane Otelinde verilerek Serdar-ı Ekrem ve vali-i meşarün-ileyha ile imran ve zabitan-ı askeriye ve memurin-i mülkiyenin kaffesi ve Prusya Konsolosu Mösyö Kalış ve ahaliden zukur ve enas muteber familyalar bulunmasıyla orada beş yüzden mütecaviz nüfus ictima etmiş ve Cemiyet-i İnsaniyetperver namıyla teşkil eden balo mertebelerinin vukua istidası üzerine orada bulunan asakir-i şahane musikisi ... güne gün olduğu halde sabaha kadar eğlenilmiştir.

Balo esnasında bazı muteber familyalar tarafından gönderilen eşya-yı metnua dahi piyangoya konulmuş ve bir saat zarfında işbu piyangodan dahi binden mütecaviz bilet satılıp keşide olunmuştur. Gerek duhuliyet biletinden ve gerek şu piyangodan hasıl olan akçenin iki yüz lira miktarına baliğ olduğu istihbar kılınmıştır.

Bu vechle insaniyet-i acizeye hizmet etmek efkârıyla çalışan şu cemiyetin bu babda vakıa olan himmeti ve umum-ı memurin devlet ve ahali-i memleket ve sairenin gayreti sahihen şayan tahsin ve teşekkür mevattan olmağla gazetemize derciyle ilan kılınmıştır.

Memleketinde bu seneki kaht ve galanın derecesi evvel ve ahir gazetemizde beyan olunmuştur. Hamd olsun vilayetçe bu sene feyz ve bereket derece-i matlubede olup her ne

tarafa olur ise olsun zehair naklini men edecek hiçbir sebep olmadığı ve karşı tarafta ise zehairin fiyatı ber taraf fiyatının iki kat derecesinde ulunduğu halde zehairin öteye naklini memnu zan ederek zahire alıp geçirmeye tasti edemedikleri istihbar kılındı. Böyle bir memnuatın vukuu ise hükümetçe tasvir olunmuş şey olmadığından gerek kokoroz ve gerek hinta ve dakik ve sairenin nakli hususunda herkesin mezun ve muhtar bulunduğu cihetle ilan-ı keyfiyete iptidar kılındı.

Memleketinin her tarafından şu aralık hayvanat hastalığı kesp-i şiddet eylemiş ve bu cihetle öteden beriye hayvan nakli henüz mündefi olan hastalığın ve tarafa dahi sirayetiyle tecdid etmesini muceb görünmüş olduğundan işbu hastalığın indikama kadar karşı yakadan buralara hayvanat geçirilmesi kuvveyen taht-ı memnuniyet alınmış ve keyfiyet lazım gelen hükümet ve rüsumat memurlarına tembih ve tasviye kılınmış olmağla cümlenin malumu olmak üzere gazetemizle dahi ihtar-ı hal olundu. “Tuna”

Paris’de küşat olunacak olan sergi-i umumi münasebetiyle kesret nüfus-ı hazıra her taraftan gelecek olan zevarü’l-tehak eylediği halde derece-i izdiham fevkalade olacağından muktemleri geceliği iki üç franktan ibaret olan odaların kirası şimdiden on franga çıkması olduğuna nazaran sergi küşat olunduktan sonra bir gece oda kirası kırk elli franga terakki edeceği ve Paris ahalsinin bir çoğu mukim oldukları odalarını takımıyla pek ziyade kiralar ile icar etmiş olduğundan sergi-i merkum Paris ahalsinin fevkü’l-mamul menafi-i azimeye muceb olacağı gazetelerde görülmüş ve bazı evrak-ı havadisın rivayetine göre beş altı mahdan beri İngiltere ve Amerika ve saireden bazı ashop-ı servet odaları tutmuş olup hatta şimdilerde isticar olunacak mahal yok menzilesinde olduğu anlaşılmıştır.

Sergi-i mezkuradan Paris halkınca ve devletçe fevait-i azime husule geleceğinden şübhe olmadığından başka aralık yolcuların kesretinden mahal-i adide vapur ve demiryol kumpanyalarının dahi ne derecelerde istifade eyleyecekleri derkardır.

“İlan-ı Nizami”

Şirket kontratımızın hitam bulmuş olduğundan Dersaadet’te kain olup “J İstifanoyok ve kumpanyası” namıyla maruf mağazamız cümle şürekamızın ittifakıyla işbu tarihten itibaren terk-i muamele edip badema yalnız umur-ı müteferrikasının kat ve tasviyesiyle iştigal eyleyeceği ilan olunur.

İmza

J. İstifanoyok Kumpanyası

Dersaadet Fi 3 Şubat Sene 1283

Gerek Türkçe ve Fransızca ve İngilizce ve Rumca lisanlarından birisiyle arzuhal ve senedat ve mukavelename yazdırmak ve gerek o makule evrakın lisan-ı mezkuradan Türkçeye veya Türkçeden lisan-ı mezburaya nakl ve Türkçe ittirmek isteyen zevatın Galata'da Yüksek Kaldırım Caddesinde Gigork Bey hanında kain iki numarolu odaya müracaat etmeleri ilan olunur.

“İşbu bin iki yüz seksen üç senesi Şevval'in yirmi beşinci Cumartesi gününden mah-ı Zilkadenin birinci Cuma gününe kadar esham-ı umumiyenin fiyatını mebin cetveldir.“

	Cumartesi	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Sabah	33 37	34 4	33 37	33 34	33 31	33 13
Öğle	34 2	34 5	33 38	33 36	33 20	33 1
Akşam	34 1	34 3	33 39	33 37	33 9	33 8

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fikra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:59 Zilkade:9 Sene:1283 “Cumartesi” Mart-ı Rumi:4 Mart-ı Efrenci:16

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucebince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

Maliye Hazine-i Celilesinin bankaca olan ahval-i taahhüdâtını eşar ile beraber geçen on ay zarfında hazine-i celilenin akd ettiği istikrazat-ı muvakkata ve bunların suret-i tediyesiyle karşılık ittihaz bulunan tahsisatı hakkında Banka-i Osmani Müdürlüğü tarafından makam-ı celil sadaret-i azimeye taktim olunan arıza ve cetvel ve makam-ı sami-i meşarün ileyhadan müdürlük-i mezkura yazılan cevapname suretinden saye-i tadilat vaye-i hazret-i hilafetpenahide hazine-i maliyenin bankaca olan ahval ve taahhüdâtı matlub-ı aliye mevaffak ve şükranıyet-ı umumiyeye muceb bulunur derecede mecari-i layıkasında cereyan ettiği anlaşılmış olduğuna başkaca teşekkürle beraber cevapname-i mezkur ile arıza ve cetvel suretleri ber vech-i zeyr derç ve tahrir kılınmıştır.

“Mesnet-i Celil Sadaret-ı Azime’ye Fi 23 Şubat Sene 1867 Tarihiyle Banka-i Osmani Müdürlüğü Tarafından Taktim Kılınan Arızanın Tercümesidir”

Mesnet-i celil vekalet-i küberaya vuku memuriyet-i asafanelerinden hazine-i celilenin bankaca olan ahval ve taahhüdatı istifasar buyurulmuş olmasıyla ahval-i mezkuranın hiçbir vakitte bu derece hoşnut olacak bir halde bulunmamış olduğunu mae’l-memnuniye beyan ederiz. Makam-ı celil sadarete vuku teşrif ... geçen şehr-i Eylülde şeref-südur eden irade-i seniyyelerin tamamı ifası cihetle esham-ı umumiyenin Kanun-ı Sani taksiti tediye için iktiza eden mebalig bankada mevcut olduktan başka Paris’de bin sekiz yüz altmış beş ve Londra’da bin sekiz yüz elli sekiz seneleri istikrazlar taksitlerinin hulul-ı vadeten evvel ıskonto ile tediyesi teklif kılınıp bu suretle duyun-ı hariciyenin Kanun-ı Sani ve Mart taksitleri dahi kapatılmış demek olduğundan gelecek Temmuz taksitinden başka devletçe düşünülecek bir şey kalmayıp bunun hululüne ise bir hayli vakit vardır. Birde mebalig-i mukteziye tedarik olunamamasından naşi esham-ı umumiyenin geçen Temmuz taksiti üç ay tehir etmiş olduğu halde zikr olunan netayiç-i hasenesineatiye varidatına bir derece-i mahsusa da katılmaksızın husule gelmiştir. Maliye Nezaret-i celilesinin bulunduğu hal buhranı ıslah için zikr olunan irade-i seniyyeler muktezasınca varidat-ı malumeden verilen havaleler hazine-i celile tarafından akd olunan ve cetveli melfuf bulunan istikrazlar cüzi olmağla şimdi tesviyesi lazım gelen bakiye bir milyon yüz bin Osmanlı lirasından ve bunların teminatı dahi açık varidat olmamak sebebiyle esham-ı umumiye ile bin sekiz yüz elli altı senesi istikrazı tahvilattan ibarettir. Bir minval muharrer muvafık fevkü’l-heva olan ahval-i hazineyi eşar ile beraber gelecek Martın iptidasına kadar tahsil kılınacak olan varidat-ı mahsusa ve bunun haricinde bulunan varidat ile terhin olunan tahvilat kurtarılması yeniden muvakkat istikrazlar akd için istiman kılınması gibi muhasenatı dai olacağı dahi nazar-ı hakaik beyni-i efsanelerine arz eyleriz. Ol-babda ve her halde emr-i ferman hazret-i veliü’l-emrindir.

“Mesnet-i Celil Sadaret-i Azimeden Banka-i Osmani Müdürüne Yazılan Cevapnamenin Tercümesidir”

Tarafımızdan vaki olan talep üzerine hazine-i celilenin bankaca olan ahval ve taahhüdatını eşar ile beraber geçen on ay zarfında hazine-i celilenin akt ettiği istikrazat-ı muvakkatayı ve bunların suret-i tediyesiyle karşılık ittihaz olunan tahsisatını mebin bir kıta

cetvel irsal kılındığına dair Şubatın yirmi üçü tarihiyle mektubumuzu ahz eyledim. Müstakrazat-ı hariciye ve esham-ı umumiye tekasidinin muntazamen tediyelerini temin için selefim Devletli Mehmed Rüştü Paşa hazretleri tarafından ittihaz olunan suret-i tanzimeye ile Saltanat-ı Seniyye'nin kast-ı alisi kemalen husule gelmiş ve bu babda şeref-sudur olan irade-i seniyye-i hazret-i padişahi tamamıyla icra kılınmış olduğu siyak-ı eşardan anlaşılmağla mucib-i mahzuziyet oldu. Babialı tedabir-i müteahhazın tamamı icrasına kemafi's-sabık sarf-ı itina etmek azim-i katiyesinde bulunmağla beraber zikr olunan müstakrazat muvakkata kamilen ve kariben tesviye olunmak ve bu suretle terhin kılınan tahvilat kurtarılmak üzere hatime-i mektup mebhusta henüz tahsil kılındığı beyan olunan varidatın tesri-i tahsiline en salih olan tedabiri ittihaz edecektir. Mektup-ı mezkur huzur-ı şevket mevfur hazret-i Mülukaneye lede'l-arz tedabir-i mezkuranın icrası ve duyun-ı hariciye ve esham-ı umumiye tekasitinin tediyesinden fi-mabad edna mertene tehirat vukua getirilmemesi hakkında irade-i katiyye-i padişahi şeref-sahih olduğunu ilave-i makal ederiz. İşbu cevap name ile mezkuru ilana mezunsunuz.

“1866 Senesi Haziranından 1867 Senesi Şubatına Kadar Hazine-i Celilenin Akd Ettiği İstikrazat-ı Muvakkatların Cetvelidir”

İstikrazların Tarihi	Osmanlı Lirası	Makruz	Teminat ve Suret-i Tediye
20 Haziran	165000	Banka	“Varidat-ı Hariciye” İşbu istikraz tediye kılınmıştır.
31 Temmuz	132000	Keza	Keza
15 Eylül	660000	Banka ve Şirket-i Umumiye	“Varidat veyahud 1865 senesi istikrazı tahvilatından” İşbu istikraz tediye kılınmıştır.
22 Teşrin-i Evvel	500000	Tobini ve Lorando ve	“1867 senesi Mayısının 31’inde

		Bağos Bey	tediye kılınacaktır.” Karşılığı varidat ile esham-ı umumiye ve 1865 senesi istikrazatı tahvilatındandır.
15 Kanun-ı Evvel	200000	Banka	“1867 senesi Haziranının iptidasında tediye kılınacaktır.” Karşılığı istikraz-ı mezkur tahvilatından ibarettir. İşbu istikraz-ı matlubat mütedahileye mukabil olduğundan miktar-ı sahihi henüz tayin olunmamıştır.
25 Kanun-ı Evvel	275000	Banka ve Konto ve Şürekası	“Mısır Vergisi ile Eylülün altısı tarihinde şeref-sünuh eden irade-i seniyye mucibince varidat-ı mahsusa tahsilatından tesviye kılınacaktır.” Karşılığı 1865 istikrazı tahvilatıdır.
29 Kanun-ı Evvel	300000	Şirket-i Umumiye ve Banka	“İstikrazat-ı mezkura tahvilatıyla varidat-ı gayr-ı mahsusa”
	2232000	Yekûn	
	0957000	Teslimat*	

	150000	Mısır Vergisi Zamimesi	
	1125000		

*Teslimat

Fi 20 Haziran İstikrazı 125000

Fi 31 Temmuz İstikrazı 132000

Fi 15 Eylül İstikrazı 660000

Yekûn 957000

Cenap-ı hakim-i mutlak cilşane hazretleri zat-ı mekar-ı mesmat hazret-i mülukaneyi kemal-i ... ve afiyetle İclal buyursun. Saye-i merahim vaye-i hazret-i hilafetpenahilerinde sunuf-ı ahalinin her yüzden esbap-ı refah be mamuriyetlerine sarf-ı naktine-i müevvet buyurulduğu gibi hıfz-ı sıhhat-ı umumiye hakkında dahi iktiza eden vesail zahire ve tedabir-i ihtatiyenin icrasına cenap-ı hafız-ı hakikinun sevn-i samdanisine ... bezl ma-hasl-ı inayet buyurulmakta olduğu cihetle geçen sene teşkil eden sıhhiye komisyonunun gerek Dersaadet ve gerek Bilad-ı sairece ifa eylediği tedabir-i hakimiyesinden fevaid-i külliye cüluhgar ayine-i husul olmuş ve ale'l-husus mevsim-i şerif esnasında Hindistan'dan ve mahal-i saireden gelip Mekke-i Mükerreme ve Medine-i Münevvere'de tecm etmiş olan cem-i gafirin kemal-i sıhhat ve selametle ifa-yı fariza-yı hac ederek mahallerine avdetleri ve o halde gerek Dersaadet ve gerek Mısır Vali-i valaşan Fehametli Devletli Paşa Hazretleri'nin müslim enam olan tedabir-i saibeleri mukteza-yı alisince Mısır canibinden tayin ve izam kılınan sıhhiye memurlarının hıfz-ı sıhhatlerine medar-ı mahz olacak eser-i nafia icrasına himmetlerinin derkar ile filhakika avn ve inayet Cenap-ı Rabbü'l-Rahman ile semeresi dahi görülmüş idi. Çünkü mezkur komisyonun teşkilinden maksad aslı mevsim-i safide mahallerde suhur eden kolera illet ve hamiyesinin esbap-ı mündefiası hakkında lazım gelen böyle bir tehlikeli illetten reha bulmağa vesile ramak mücerret cenap-ı hafız-ı haikatın imdat ve muhafazatını rica demek olduğundan bu sene dahi mevsim-i hac-ı şerifin tekrip eylemesi cihetle cümlemize ab-ı müşfikimizden erham ve eşfak olan hükümet-i seniyye canip-i alisinden müdür ve ispektör ve tıbbiye ve malun cümlesi on bir kişiden ibaret oldukları halde vapur-ı mahsusa geçen pencşenbe günü erkaben ve iktiza eden eşya

ve ecza teslimen İskenderiye tarikiyle canip-i mecaz mağfiret izam ve inhaç kılındıkları mesmuamız olmuş ve bu sene-i mübareke de dahi saye-i seniyye-i hazret-i şehriyari de haccac ... kemal-i sıhhat ve selametiyle ifa-yı fariza-ı hac etmeleri ve illet-i müthişe-i mezkuradan bilcümle memalik-i mahrusa-i şehriyari de mesun ve mahfuz buyurulması latif-i celile-i müscaniyedne rica ve temenni kılınmakta bulunmuştur.

“Ruzname-i Ceride-i Havadis”

“Taraf-ı Hamiyet İttisaf-ı Alilerine”

İşsizliğin ifrat-ı cemiyet-i beşeriyenin ahlak-ı hasenesini ihlal ve ifsat edip daimü'l-evkat nazar-ı teessüf ile müşahede olan bir takım fenalığın başlıca sebep ve menbi olduğu umur-ı Müslime'den olduğu gibi işbu fenalıkların menî ve defîyle ferat-ı insanın kesp-i terbiye ve atla-yı efkar eylemesi hususu ise ancak işsiz olmak cihetiyle envai hareket-i mezmuma yaslı ki mecbur olan ifrat-ı nas beyninde kesp ve garik intişarı ve işsiz olanlara ,i tedarikiyle hasıl olacağı derkar olmak münasebetiyle buraca umumen tedavi ve ıslahı arzu olunan işbu ahval-i müteessifenin mümkün mertebe men ve define medar olabilmek efkar-ı hayriyesiyle muharen Dersaadet'te “Cemiyet-i Amelperver” unvanıyla bazı kesen tarafından bir cemiyet teşkil ve tesis olunmuştur. Cemiyet-i mezburanın maksat ve niyeti ne olup istihsal-i meram zımmında ittihaz ve teşebbüsüne münasip görmüş olduğu tedabir ve vesaiti dahi neden ibaret bulunduğu ve cemiyetin bu babda cins ve millet ve din ve mezhep asla fark ve temyiz etmeyerek maksad-ı mücerreti hal-i zarurette bulunan kesana vas-i kudretince muavenat eylemek olduğu halde düçar fakr u zaruret olanların kayd-ı ıstırap halas olmaları zımmında şimdiye kadar müstamel olan ita-yı sıddıka usulünün husul-i maksada kafi olmamak ve beyne'n-nas hal-i zarureti def ve izale edecek yerde bilakis işsizliği teşvik ve tekit ve adeta zil-i sevali ifa ve taziyit eylemekte bulunmak cihetle cemiyet-i mezbura iyilik birine fenalığı muceb olan suret-i mezburayı muvaffak-ı meram ad etmeyip taife-i esnaf ve ameleden olup da işsizlik münasebetiyle hal-i fakr u zarurette bulunanlara medar-ı iane olmak üzere buraca el an gayr-ı malum başka bir usul ve suret ittihaz etmiş olduğu şöyle ki Cemiyet-i Amelperver-i sıddıka ita ve tevzi etmek üzere muses olmayıp ancak ashap-ı harf ve sınaiden madut ve umumen elinden iş gelir makulesinden olup da iş bulamamak ve yahu dalat ve levazımat-ı sairesi olmamak cihetiyle

zaruret çekmekte olan kesana iş ve yahu dalat ve edevat tedarikiyle bunları kayd-ı zarureten halas ve bu suretle herkesi işe ve güce alıştırmak efkârında olduğu ve sıddıkanın bu suretle icrasında düçar fakr u ihtiyaç olam amele artık istihsal-i gifaf için ben-i cinsi müvacehesinde ihtiyar tezlel ve tedniye muhtaç olmayıp herkes işçe olan maharet ve liyakat-ı mahsusasına göre esbap-ı tayişini namusane ve kendi imkanıyla istihsal edebileceğinden bu suretle ifrat-ı cemiyet-i beşeriyenin de bir nevi revabıt kuvve-i müvazene akd ile ashap-ı zarurete ol-vechle gösterilecek muavenat ve takyidatın dahi merkumların teşekkür ve mahmudatını müsteclip olacağından cemiyet-i mezburanın efkârı bu suretle fakr u zaruretin ve bunların menşei olan bir takım fenalıkların önü alınıp ifrat-ı nasın dahi itila-yı efkâr ve kesp-i terbiye ve salah eylemesi merkezinde bulunduğu ve cemiyet-i mezbura azasının vermesi iktiza edeceği iane-i mahsusa ayda yalnız on kuruştan ibaret bulunduğu merbutan taktim kılınan nizamname mütalaasından malum hamiyet-i melzumları buyurulduğu halde işbu efkâr-ı sevap deşerek bir vefk-i matlup husul peyda olması ise erbab-ı hamiyet ve insaniyenin himmet ve mezharatına muhtaç bulunmuş bir keyfiyet olmak münasebetiyle aza yazılmak istidasıyla bilcümle ashap-ı efkâr-ı hayriyeye müracaat olunmuş olduğu misalli ıslah-ı ahval ben-i beşer hakkında müsellemler olan şemiye-i kerime-i aliyeleri iktizasınca zat-ı insaniyet semat-ı valalarının dahi cemiyete aza yazılmak hususuna himmet buyuracakları nezd-i cemiyette memul kuvve bulunmağla bu babda basit tafsil ve tavsiyeden sarf-ı nazar olunmuştur.

Dersaadet Kanun-ı Sani Sene 1282

“Aza-yı İdare-i Cemiyet-i Amelperver”

Reis-i Cemiyet	Sandık Emini	Muhasip	Baş Kâtip	Müşavir	Kâtip-i Hususi	İstida Kâtibi	Malumat Kâtibi
S. Mavrovyani	Balaki	İskileçi	Kostaki	Mehmed Arif Efendi	Zafiryö	Efstatiyadi	Miliyoti
Maon				Aznaver			
M.				Nikoladi			

Bolanaki							
S. İskolodi				İskaliri			
				Dr. Kostro			
				Espatari			
				Mavisyadi			

“Cemiyet-i Amelperver Baş Kâtibi Tarafına”

Beyoğlu Caddesinde Fransız Sefareti karibinde 373 numero ile mürekkem hanede

Cemiyet-i Amelperver Baş Kâtibine

1282 senesi mah-ı garesinden itibaren cemiyete aza olmak üzere esamisi aza defterine kayd eylemeniz için tesyir-i şikayı iptidar kılındı.

Dersaadet sene 1282

Mahal-i İkamet ve Hane Numerosu

“Cemiyet-i Amelperver azasından madut olmağla havaheşgar olan zatın bala-yı varakada tehi bırakılmış olan yerli imla ve ism-i şeriflerini dahi karaidi sehl olacağı surette tahrir buyurduktan sonra işbu varakayı temhir idüb zuhurunda matbua olduğu üzere şehir postasıyla cemiyetin başkâtibi tarafına irsal buyurmaları mütemennadır.”

İtalya Devleti Maarif Nazırı tarafından vuku bulan tahriyat-ı müdekkikane semeresi olarak Avrupa düvel-i suub-ı mütemeyyizesi kütüphanelerine dair malumat-ı kafiye istihsal olunmuş olduğundan ber-vech-i ati beyanına iptidar kılınmıştır. Şöyle ki İtalya memaliğinde iki yüz on adet kütüphane mevcut olup bunun yüz altmış dördü umumi ve kırk altısı hususi olduğu halde derunlarında dört milyon yüz kırk dokuz bin seksen iki cilt kitap mevcut ve kitap-ı mezburanın ekserisi atik ve mezhebe dair olup ulûm ve fûnuna müteallik kâtip züi ve bunların içinde lisan-ı ecnebiyede yazılmış kitap nadirdir. İngiltere kütüphanelerinde bir milyon yedi yüz yetmiş dört bin üç yüz doksan üç Fransa kütüphanelerinde dört milyon üç yüz seksen dokuz bin Avusturya kütüphanelerinde iki

milyon dört yüz seksen sekiz bin ve Prusya kütüphanelerinde iki milyon kırk bin dört yüz elli ve Rusya kütüphanelerinde ekiz yüz elli iki bin ve Bavyera kütüphanelerinde bir milyon iki yüz altmış sekiz bin beş yüz ve Belçika kütüphanelerinde beş yüz dokuz bin yüz cilt kitap mevcut olup bunların nüfus-ı mevcudalarına nisbetle İtalya'da beher yüz kişiye on iki cilt ve İngiltere'de altı ve Fransa'da on iki ve Avusturya'da takriben yedi ve Rusya'dan bir ve Prusya'da bir cilt ve ... yirmi altı buçuk ve Belçika'da on cilt kitap isabet eylemiş olduğu inde'l-hesap anlaşılmıştır.

Şu halde nüfus-ı mevcutasına nisbetle Bavyera'nın kitap-ı mevcutası hepsinden çok demek olup fakat adeten Fransa'da bulunan kitap-ı sairelerinden ziyade ve Fransa'nın kitap-ı mevcudasının salisi Paris-i umumi kütüphanelerindedir. Rusya'da bulunan kitapların dört yüz kırk altı bin cildi Petersburg kütüphanelerinde ve bakisi memalik-i sairesindedir. Rusya kütüphanelerinin ekserisinden mukteza-yı adetleri üzere beher cilt kitap mutlakan ayrı ayrı şiraze bent intizam olmak lazım gelip birleştirilmekte olduğundan adet-i mezbura Rusya'da kemmiyet-i kitabın tezyidini muceb olmuştur. Hatta Petersburg'daki bir kütüphanede bulunan otuz bin cilt kitap İngiltere'de çok yer tutmamak üzere bir kitap ayrılmayıp e kadar büyük olsa mümkün mertebe bir cilt yapılmakta olduğundan bin cilt kitaba sığıştırılıyor. İtalya'da bulunan iki yüz on adet kütüphaneler sur-ı atiyeye munkasımdır. Otuz üç adeti hükumete ve yüz seksen sekizi şuhur ve eyalet ahalisine ve yetmiş yedisi bazı zevat ve cemiyet-i ilmiye ve mezhebiyeye racidir. Ulûm ve fûnuna dair kitaplar Kampanya eyaletindeki kütüphanelerde mahal-i saireden daha ziyade türlü mebar diye ve Peumond ve Toskana eyaletlerinde en muteber olan kitap-ı tarihiye ve felsefe ve eyalet-i cenubiye de bulunan kütüphaneler rusa-yı mezhep tarafından vücudu götürülüp emr-i talim külliyyen mezhebe dair olmak hasebiyle mektepleri adeta mekatip-i mezhebiye heyetinde bulunmasından ibarettir. İşbu kütüphanelerden verilen kitapları bazı kütüphaneler yazmıyor ise de verdikleri kitaplar için defter tutan doksan yedi kütüphanenin kuyuduna nazaran geçen bin sekiz yüz altmış beş senesi zarfında lacele'l-mütalaa isteyen ve ahaliye verilen kitabın adeti dokuz yüz seksen yedi bin beş yüze baliğ olmuş ve bunun yüz seksen üç bin beş yüz yirmi sekizi ulûm-ı tıbbiyeye ve riyaziye ve yüz yirmi iki bin dört yüz doksan altısı Tevarih ve şuruh ve mehaz lügata ve yetmiş bin beş yüz otuz yedisi ulûm-ı felsefiye ve edebiyeye ve elli dört bin dört yüz doksan dördü ulûm-ı mezhebiyeye ve yüz doksan üç bin dokuz yüz yetmiş üç bini ulûm-ı fıkhiye ve iki yüz altmış bir bini

musiki ve ressamlık ile fen-i mamuri ve emsali sınaie ve yüz bir bin yedi yüz doksan yedisi külliye ulûm ve lûgat ve sunuf-ı katibiye müteallik bulunmuştur.

Çin sularında seyr-i derya eder iken na-kehan derununda bir arbede-i hunzirane zuhur ile ve rota-i felaket ve musibete giriftar ve halet-i muhataraya düşer olmuş olan “Ojan Adil” nam bir kıtaa Fransız sefinesi ikinci kapudanı Mösyö Karbonl be sefer Oron nam posta vapuru ile Süveys iskelesine ve andan İskenderiye’ye vasıl ve memleketi canibine avdet eylemek üzere “Andarumak” nam vapura nazil olup suret-i felaket ve musibeti vakiya şu minval üzere nakl eylemiştir ki kapudan Cirat’ın süvarisi olduğu sefine-i mezkura Çin’in Makavo limanından topu Çinli olarak 466 nefer yolcu alıp Amerika’nın Havana nam meşhur adasına götürmek üzere fi 6 Oktobır yani Teşrin-i Sani tarihinde fen-i rabıta-i ikamet ve menzil-i maksuda gazimey ettiği halde yola kurulduğununum dördüncü günü öğleden sonra mezkur Çinli yolculardan güverte üzerinde bulunanların 20 kişisi galebe peşinden ittifakla şems gibi apansızın kıyam ve ... bir ... üstünde bulunan muma-ileyh ikinci kapudanın otuzuna alenen hamle eylemeleri ile muma-ileyh üzerindeki altı defa patlar tabancaya el konmağa meydan vermeyerek duyurup kömür körükleri ile darp ve yedi yerinden cerh eylemiş ve ba-husus kafasına ve çenesine iki yerinden tehlikeli sakatlamış oldukları ve var diyenlerden birisinin dahi ellerini arkasına kısıvrak bent edip kılınç dahi cebren almış buldukları halde sefine-i mezkura da ve derun-ı ebnarda bulunan diğer Çinliler gayrete gelip ve işte meydan bizimdir diyerek güverte üzerine üşüşüp gemiyi istila etmek niyetinde bulduklarını gemi süvarisi bulunan muma-ileyh kapudan Cirat haber almasıyla hemen ikinci kapudanın imdadına şıtab ve müsaraat etmekte iken iki yerinden kurşun isabetle fena halde cerh düşmüş ve aradan topu bir iki saniye gezran eder etmez kavga böylece kızışıp bir suret-i facia ile cereyan ve kapudanlarının havnı Seylan ettiğini 28 neferden ibaret gemi taifesi görünce silaha davranıp cedal ve ketal kespen şiddet eylemesiyle ortada kanlar dökülmeğe başladığından Çinlilerden bu hengame-i dehşet-i allame de 27 kişi eksilip bunların on dört neferi ile itlaf eylediği gibi 13 kişisi dahi havl-i can ile kendilerini deryaya ilka eylemiş ve encamgar serkeşliğinden feragat ve irae-i ruy-ı teslim etmeleri ile en ziyade rahmetli olanlardan 8 nefer padir zincir habis kılınmış ve bi-çare Kapudan “Ciro” yarasının şiddet-i eleminden iki gün yaşayabilip gayet mehnat ve nihayet vec ve müşkülata vefat ve refiki Mösyö Karbonlis’e ancak üçüncü günü gözünü açabilip ve kendisini bulup biraz kesp-i ifakat

eylemiştir. Bu aralık sefinenin idaresini yes kumandasına alan bir mülazım “Saygon” nam koşnişin limanına azim olup oraya muvassalatında ashap-ı ceramı muhakim-i mahalliye yedinde teslim eylemiş olmağla mahsusen teşkil olunan Şura-yı Askeri huzurunda istintakları icra edilen 8 nefer tahminin yedi neferi meydan-ı ibret ve siyasette kurşuna dizilmek bir neferi beş sene müddetle pranga bent olarak işgal-i şukka da kullanılmak üzere hükm olunmuştur. Böylece “Saygon” da 29 gün kadar maks ve ikametden sonra mezkur “Ajon Adil” nam gemi diğer bir kapudan tedariki ile menzil-i maksuda bi-tekrar revan olmuş ve ikinci Kapudan dahi tamam 61 gün Esptalya iktisap sıhhat ve afiyetle ber vech-i meşruh Süveyş ve İskenderiye tarikiyle bu kere Fransa’ya müteazım bulunmuştur.

“İlan-ı Nizami”

1864 senesi Eylülün on dokuzu tarihi ve üç mah vadesiyle Paris’de Lafeyt sokağında mütemekkin Mavro Kordato ve şürekası tarafından altı bin frank ifa olunmak üzere Polizobidi ve şürekası canibinden keşide edilip ... emrine ciro olunan poliçe

Dersaadet’de 1864 senesi Eylülün on dokuzu tarihi üç yüz İngiliz lirasını şamil Londra’da vaki Mavro Kordato ve şürekası mağazası canibinden ifa olunmak üzere Polizobidi ve şürekası tarafından keşide olunarak kezalik merkum Polonaki emrine ciro edilmiş olan poliçe

Dersaadet’te 1864 senesi Eylülün on dokuzu tarihi ve üç yüz elli İngiliz lirasını havi Londra’da vaki Mavro Kordato ve şürekasu mağazası canibinden ifa olunmak üzere Polizobidi ve şürekası tarafından keşide olunarak kezalik merkum Bolonoki emrine ciro edilmiş olan poliçe

Merkum Polizibidi muktema izhar-ı iflas etmiş ve balada muharrer poliçeleri merkum ... Bolonaki zai etmiş olduğunu beyan ile müflis merkum masasından hissesi tarihinden itibaren altmış bir güne kadar mezbur poliçeler zuhur eder ise kendisi mesul ve zaman olacağına kefil alınarak verilmiş olduğundan zikr olunan poliçeler altmış bit güne kadar her kimin yedinde ise komiteye getirmesi ve andan sonra poliçelerin hükmü kalmayıp kefil dahi mesulünden çıkacağı katiyyen ilan olunur.

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyemizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:60 Zilkade:16 Sene:1283 “Cumartesi” Mart-ı Rumi:11 Mart-ı Efrenci:23

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucebince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

“Bir Zat Tarafından Matbaaya Gönderilen Varakadır”

Ticaret ve sınaat ve ziraatın Memalik-i Mahrusa-i Osmani'de derecat-ı hazırasını ve bu yolda bazı teşvikat hayri-hevaneyi “Takvim-i Ticaret”ten menkul olarak 42 numarolu gazetenizde münderiç olan bent-i mufassıl rehin-i mütaala-i dikkatimiz olmuştur. Memalik-i Mahrusa-i hazret-i padişahinin sair cihetlerine ve ahalisinin etvar ve müşvarlarına pek kadar vukufum olmadığından mahal-i saire ahvalinden sarf-ı nazarla vatanım olan Suriye kıtasında şu üç sınıf esnaf esbap-ı sahiha-i servetin yani ticaret ve sınaat ve ziraatın an ala dereceye kadar vusule kabiliyet mevcut iken derece-i hazıraları

Avrupalılara nisbetle pek devn olduğunu kemal-i teessüfle bizde tasdik ederiz. Bunların mebna-i sahibi ulûm ve maarif olup Avrupalılar dahi şimdiki nail oldukları fevâit-i ticaret ve sınaate ilim sayesinde vasıl oldukları ca-yi eşkal olmadığından ve bizde ise netice bahş-i menfaat olur. İlim ve maarifin neden ibaret olduğu bilinip de tahsiline sai edilmediğinden en ziyade teessüf olunacak yer burasıdır. Ulûm ve fûnunun Avrupalılara Arap'tan intikal ettiğini kimse inkar edemez. Binaenaleyh Suriye ahalisinin Frenkler kadar maarif-i tahsiline istidaları yoktur denilemez. Vakıa asr-ı maarif hasar-ı hazret-i padişahide esbap-ı tahsiliye günden güne tevsi ve teshil ve hususiyle sınıf-ı teba hakkında taraf-ı Saltanat-ı Seniyye'den her türlü muavenat ve müsaıdat bi-dirîğ buyurulmakta ve şimdilerde halkın efkarı büsbütün tahsil-i fûnun ve maarife sarmakta ise de ahalimiz de kanaat ve tevekkül sıfatları pek galip olarak mesela bir sene sonra tesadüf edeceği hal-i servet veyahud ihtiyaç ve zilleti katiyyen düşünmediklerinden esaslı şeyler ki tahsil-i fûnun için mektepler ve tezyit-i servet için akd-ı şirketler fabrikalar yapmağa fiilen sai etmemektedirler. Tüccarımızın yüzde hemen doksan dokuzu bir defter tutmağı bile bilmediklerinden tevsi-i daire-i ticarete girişemeyip yedinde bulunan cüzi sermaye ile yevmiye ne rabh ederse onunla tayiş eder. İçlerinden başlıca ahz ve itaya girişenlerin pek çoğuda malumatsızlık belasıyla sektelere uğrayıp elindeki sermayeyi dahi kaybeyler. Erbab-ı sınaatimize gelince bu biçareler ise kuvvet-i layemut derecesinde geçinecek kadar sınaatlarının semeresini görebilirler ise kendilerini bahtiyar ad iderler. Zavallılar aba-ı vacidadından gördüğü ameliyat sınai her ne ise andan başka bir şey öğrenememiş ve halbuki Avrupalılar her nevi mamulat ve mesnuatın renk ve kıyafetini ... beşeriyenin beğeneceğı bir hale koyup ucuz ucuz satmakta olduğu halde mesela bizim debbağlar yüz sene evvel siyah meşini nasıl yaparlar ise yine öylece ve belki daha dün pabuççular eski zamanda yemeni ve çizmeyi ne türlü dikmişler ise yine ol-suretle namozon imal ederek Avrupalılar kösele ve santiyani ne vechle yaptıklarını arayıp sorupta anlara taklid ve menafi sınaatlerini tezyit etmeğe sai etmezler. Sair ehl-i sınaat dahi buna kıyas olunabilir. Şam-ı Şerif'te vaktiyle akmeşe-i mütenevviyanın pek enfes ve alası nesc ve imal olunur imiş. Şimdi dahi bu nevi sınaat sınai değilse de Avrupalılar mensucat-ı haririye yıldan yıla tağyir ederek bizden aldıkları ipeğı ilim sayesinde bir şekl-i tabiye peşinde sokup on kat bahasına yine bize satmakta iken bizim kumaşçılar çitari topunun enini ve boyunu bile değıştirmemektedirler. Bu esnafa bu suretler ifade olundukça (bizim yaptığımız akşama Frenk kumaşından daha dayanıklı ve

latiftir. Fakat nas-ı Frenk müteanın bi-sebat olan renk ve alana aldanıp bizim kamış ... aklen pesnedimize rağbet etmiyorlar. Eğer ki bir kere eskisi gibi akmeşe-i şamiyeye meyl etseler kazanacağımıza emniyet hasıl olarak Avrupa'dan büyük destgahlar ve makineler celp ederek günden güne halka beğendirecek surette envai Akmeşe çıkarmağa sai ederiz.) demektedirler. Bu sözleri sahih ise de ne çare ki halk bi't-tabi parlak ve nümayışte zarif ve nev zuhur şeylere meyl olduğundan ve meyl-i tabi ise esbabın vücudu üzerine olacağından bu esnafın zenginceleri bir yere gelip ve bir şirket akd edip şimdiden Avrupa'dan makine ve destgah celp etseler ve muvakkaten biraz fedakarlık Avrupalılardan bu sınıatte mahir bir iki üstad götürseler bila-esbap cazibe-i halkın Akmeşe-i Şamiyeye meylini tasavvur etmekten daha ala değildir.

Ziraat maddesi memleketimizde birinci derecede nazar-ı dikkati calıp olup bunun kesp ve saat etmesi hakkında Hükümet-i Seniyye'nin sarf etmekte olduğu efkar-ı bi'l-latife Teali semerat-ı memule husulünü entaç etmek teminatında bulunduğumuzun bu sınıfın terakkisi az zamanda göreceğimizi kuvveyen amit ederiz.

Şam ahalisinden bazı zevat-ı mutebereden mürekkep muktemce teşkil eden bir kumpanyanın Şam'da inşa etmekte oldukları iplik ve bez ve basma fabrikası karib-i hitam olarak yakında imalata başlayacağından ve bu fabrikanın servet-i memlekete pek çok hizmeti olabileceğinden müesseselerini tebrik ederiz. Zikr olunan fabrika için Avrupa'dan celp olunan makine ve altın bir defalık olarak resm-i gümrükten muafiyeti taraf-ı vilayet-i celileden Babıali'ye arz ve inha ve müsaide-i seniyye istida kılındığı mesmumuz olmuştur.

Havran'ın Karasi ahalisinden evvelce terk-i vatanla diğer mahallere nakl-i hane eden kesianın vatanlarına iadeleri ile badema bu halin men vuku hakkında makam-ı vilayet-i celileden irsal buyurulan tahrirat mefsalenin mal-i fevâit istimali bilcümle haliye ilan ve tefhim ile beraber dağlamış olanların ism ve şöhretleri karyeleri muhtaranında bi't-tahkik buldukları mahallere mahsus memurlar tayin ve tesyar ve sair tedabir-i lazımeye teşebbüs ve iptidar olunmuş olduğundan bi-mena-Teali karipte bunların vatan-ı kadimelerine iadeleri ve badezin ahalice vatan değiştirme maddesinin külliyyen men-i kuvveye memuldür.

“Suriye”

Saraybosna'da defin han-ı ... olan ashap-ı hayrattan Gazi Hüsrev Bey merhumun vakfi hasılatından sarayın mürtefi bir mahal ve sahn-ı ferah fezasında garben zaifa-i beldeye mahsus olmak üzere geçenlerde bilcümle levazımat ve mefruşatıyla beraber pezira-yı hüsn-i hitam olan hastahannede istihdam olunmak üzere miktar-ı kafi hademe dahi tertib kılındığının aktine küşat olunduğu gazete-i vilayet ile sebt-i sahife-i mefhorat kılınmıştı. Anın ittisalinde altı odayı şamil olmak ve acize-i nesvana mahsus bulunmak üzere ayrıca vaz-ı esas hayrat kılınan daire dahi bu kere reside-i sahe-i vücut olmuş ve tefrişat-ı mukteziyesi ikmal ve nesadan menasibi miktar hizmetçe dahi tedarik kılınmıştır. Rabbim hiçbir ferdi muhtaç etmesin düçar imraz ve alel olan hastaganın itam ve makulat ve sairesi vakf-ı mezkur hasılatından tesviye edileceği gibi hastaganın etba-yı memleket marifetiyle emr-i tedavi ve mea'l-cetna dahi iktam tam ettirilecektir. Doğrusu bu mübarat-ı hayriye merhum ve mağfur meşarün-ileyh mecelle-i hayratına bir güzel dibace-i güfran ve vesile-i tezkar rahmet-i rahman olmuştur. Rahmetah-ı Aliyye Rahmete Vasia “Bosna”

Paris Sergisine gidip ol-gencine-i sınaî temaşa etmeği herkesin arzu eylemekte olması şüpheden ari ise de buna muvaffakiyet ashap-ı servete veyahud mamur-ı azimete mütevakkıf olmasından bundan umumen istifadesi mümkün olamaz. Mesmuamız olduğuna göre istidat-i maliyesi müsait olmayan amele ve işçi güruhunun dahi zikr olunan sergide bulundurulması matlub ve mültezim olduğundan bu makulelerin azimet ve avdetlerinde ve Paris'de buldukları müddet-i ikamet ve ... muktezi olan mesarifat-ı zaruriyelerinin sayesi zımmında taraf-ı imparatorlardan on bin ve imparatoriçe canibinden beş bin frank ita kılındığı gibi sair ashap-ı servet ve iktidar taraflarından dahi bir hayli mebalîğ ifa kılınmıştır. Bundan murat suret-i zahire de zey-kudret olmadıkları halde sergi temaşasını arzu edenlere bir ikram olduğu anlaşılıyor ise de hükümet-i maneviyesi sergi-i mezkur her tarafın eşya-yı mesnuasıyla tezyin devair eylemiş ve intizar-ı umumiyyeye karşı açılmış berbiy-nazir olmasından ve derununda mevcut bulunan mesneviat ve muhteraat erbap-ı hüner ve maarif ve ashap-ı sınaînin külli ve cüzi hissement maarif olmalarının iltizam buyurulduğu üzere tasmin olunmuş bir niyet-i halise olduğunda şübhe yoktur.

Fransa Devleti'nin ıslahat-ı askeriyeye dair ittihaz eylediği nizam hemen iki hükme şamildir ki birincisi eyyam-ı emin ve hazırda tahfif bar-ı mesarif asker ve diğeri dahi esna-yı harb ve seferde tezyit esbap-ı kuvve-i leşkerden ibarettir. Nizam mucibince mezkur yirmi yaşında bulunacaklardan beher sene üç yüz yirmi beş bin nüfustan şimdiye kadar

kura ile alına gelen yüz bin nefer yerine yüz altmış bin kişi sınıf-ı askeriye ithal olunacağı gibi bunlar dahi iki sınıfa munkasım olup bir kısmı kuvve-i mevcudayı ve diğeri dahi cenup-ı ihtiyatiyeyi teşkil eyleyeceği anlaşılmıştır. Nüfus-ı mevcuda dan insan-ı askeriye de bulunanların cümlesi dokuz sene askerden madut ve bu hıdmet-i askeriye dahi derecat-ı muhtelifeye merbut olarak derece-i evliyada olanlar beş sene bi'l-fiil sınıf-ı askeri de diğeri dahi dört sene kuvve-i ihtiyatiye sırasında bulunacağı misalli işbu sınıf-ı sani dört sene müddet askeriyesini ikmal eylediğinden sonra beş sene dahi münavebe ile millet-i askeri adında kalacak ve inan-ı askeriye tecavüz etmiş olanlar gerek bi'l-fiil askerlikten ve gerek kuvve-i ihtiyateden muaf olup fakat beş sene millet-i askerliğinde istihdam olunacaktır.

İşbu tensikat-ı askeriye el-haletü-hazihi mevki-i icra da bulunan usul-i kadimeye nisbetle mesarifatin hayleden hayli tahfifini muceb olacağı ve taksim ve tasnif-i asker maddesi dahi suret-i adilane de yapılmış demek bulunacağı derkardır. Elyevm salik-i askeriye ithal olunmakta olup seksen beş bin nefere tenzil kılınmış olan yüz bin kişinin alınması yedi senede kuvve-i mevcuda-i askeriyenin dört yüz bine ve ihtiyat-ı askeriyenin iki yüz yirmi bine baliğ olmasını istilzam edecektir. Senevi askere alınmakta olup asakir-i bahriyeden ve dağıtılan ve muaf tutulanlar ile insan-ı askeriye tecavüz edenlerden vuku bulan tenzilata mebni yüz on sekiz bine tedni eylemiş olan yüz altmış bin nefer ahz olduğu halde beş senede asker-i mevcuda kezalik dört yüz yirmi bine ve dört senede ihtiyat-ı askeri yüz yetmiş beş bine reside olmuş ve bu halde elli beş bin nefer tezayüt eylemiş olacağı derkar ise de nizamat-ı askeriye layihasına nazaran kuvve-i mevcuda neferatı yalnız beş ve asakir-i ihtiyatiye dört sene askerlikte bulunacağına binaen bundan ezhar-ı cihet bir hufz-ı sıhhiye hasıl olacağı ve bu suretçe vücuda gelecek askerın miktarı lede'l-hesap bi'l-suhule anlaşılacağı aşikardır. Şu halde ihtiyat-ı hazırı tasavvurat-ı vakiyaya göre hasıl olacak kuvve-i ihtiyatiyeye nisbetle ifade-i atıye ile iktifa ederiz. Şöyle ki elyevm yedi sene istihdam edilip müddet-i mezbura da iki yüz yirmi bine iblağ olunan kuvve-i ihtiyatiye tensikat-ı cedide icabınca yedi sene zarfında bir milyon beş yüz kırk bin nefere baliğ ve hesap-ı mezkura üzere diğerk taraftan teşkil olunacak ve iki yüz yetmiş beş bin nefere baliğ kişiden mürekkep dört senede bir milyon yüz bin kişiye reside olacağı gibi işbu miktar bir milyon beş yüz kırk binden tenzil olunacak olsa müddet-i istihdamiye-i mezkura da lakall üç yüz kırk bin nefer fark edeceği hüveydadır. Nizam-ı mezkurun tehil

cihetince olan fevaidi bahsine gelince gerçi bazıları hakkında şiddetli ise de esnan-ı askeriye de bulunanlar şimdiye kadar yirmi sekiz yaşına kadar tezviç edememekte olduğu halde nizam-ı mezbur yirmi beş yaşında olanların tehiline müsait olduğuna mebni bu bapta az çok ekserisi müstefit olacakları ... Binaberin tensikat-ı cedidenin eyyam-ı sulh ve asayışte tahrir asker külfetini ziyadesiyle tahfif ve bir güne gavail harb ve cedal zuhurundadır. Hal-i derece-i matlube de kuvve-i askeriye istihzar etmiş olacağı gayr-ı menkurdur. Elhasıl Fransa'nın silah altında olan 400000 ve redif 154000 ve ihtiyat 275000 ki ceman 821000 nefer kuvve-i askeriyesi usulünde bulunacağı misalli münavebe suretle istihdam olunacak millet-i askeri usulünde nizam-ı atik iktizasınca bazı mertebe müşkülât-ı mevcut olduğu halde nizam-ı ahir hükmünce badema artık bu bapta bir suubet kalmamış ve işbu sınıf-ı asker malum ve lede'l-hace vücuhıyla mükemmel olup talim ve hareket-i askeriyenin tefhimiyle uğurunda bir güne mesarif-i külliye ihtiyar edilmeğe muhtaç olmaksızın az bir himmetle malum ve muntazam asker heyetinde bir kuvve-i muavene meydana gelmiş olacağı azade-i beyandır. Bu halde Fransa'nın kuvve-i berriyesi silah bedest dört yüz bin ve redif ve ihtiyat dört yüz kırk bin ve millet-i askeri dört yüz sekiz bin ki ceman bir milyon iki yüz sekiz bin nefere baliğ olacağından işte suret-i mezbura vechle senevi yüz on yedi bin nefer alarak müddet-i hizmet-i askeriyeyi beş seneye hasr eylediği ve redif askerini dört sene müddet redifiyesinde usul-i talimiyeleri göstermek üzere yalnız birkaç aydan başka ictima mecbur etmediği ve redif askeri müddet-i askeriyesini ikmalden sonra beş senede millet-i askeri selkine ithal olunup fakat bunları müddet-i mezbura zarfında hiçbir hadamet-i talimiye ve şakka da istihdam eylediği halde Fransa ir milyon iki yüz binden ziyade askeri silah altına alabileceği derkardır.

“İlanat-ı Resmiye”

Suret-i İstida

Devletlü Efendim Hazretleri

Sal-ı hal temyizinin ikisi tarihiyle mahkeme-i ticaretin birinci meclisinden tasdik ve suret-i maksudasın divan hanesine talik olunan bir kıta hülasa da beyan olunduğu vechle acizleri bir güzel ve şirket unvan ve imzasıyla ve komandiyatör tarafından vasi olunmuş ve olunacak ceman yirmi beş bin adet Osmanlı lira sermayesiyle on sene devam etmek üzere bir komondiyat şirketi teşkil ederek Galata'da Gigork Bey hanında dört numarolu odada

ikamet ile sarraflık muamelesine süluk etmekte bulunmuş isem de işbu hulul eden bin sekiz yüz altmış yedi senesi frengi Kanun-ı Sani iptidasında şirketinden çekilmek muradında bulunduğu cihetle rıza-yı terafeyn ile kontratomuz ve şirketimiz fesh olunarak anın birine acizleri yine mezkur unvan ile sair mahalde ikamet birle diğer bir şirket teşkil eylemiş olduğumuzdan zikr olunan eski şirketin işbu bin sekiz yüz altmış yedi senesi frenk-i Kanun-ı Sani iptidasından itibaren münfesi hükümünde bulunduğu halka ilan ve mahkemece kayıt düşürülerek istida hakiranemin suret-i musaddıkası mahkeme-i ticaret divanhanesine diğeri acizlerine verilmek üzere keyfiyetin mahkeme-i ticarete havalesine müsaide-i aliyye-i cenab-ı Nezaretpenahileri erzan buyurulmak babında emr-u ferman hazret-i menlehü'l-emrindir.

Fi 27 Ramazan Sene 1283

Fi 1 Kanun-ı Sani Sene 1282

İmza

Galata Sarrafanından Pirgozl

İşbu istida sureti aslına mutabık olmağla iktizası icra olunmuş olduğundan sahib-i istida Pirgozl tarafına tebliğ olundu.

Fi 23 Şevval Sene 1283 Fi 16 Şubat Sene 1282

İmza

Riyaset-i Mahkeme-i Ticaret

Şirket kontratomuz vadesi hitam bulmuş olduğundan Dersaadet'de kain olup "J. İstifanovik ve Kumpanyası" namıyla maruf mağazamız cümle şirketimizin ittifakıyla işbu tarihinden itibaren terk-i muamele edip badema yalnız umur-ı müteferrikasının kat ve tesviyesiyle işgal eyleyeceği ilan olunur.

İmza

J. İstifanovik

Dersaadet Fi 3 Şubat Sene 1283

Dersaadet ve Galata gümrük ambarında kalıp bir seneyi mütecaviz müddet-i mürur etmişken henüz ashabı tarafından kaldırılmamış olan zeyrde muharrirdenin ve balya ve

sandık vesair eşya bu bapta meriü'l-icra olan nizamnamenin yedinci maddesi ahkamına tevfiyat işbu ilan tarihinden itibaren bir mah mürurundan sonra Dersaadet emtia gümrük küşat ile müzayedesine bakılacağından müddet-i mezkura zarfında eşya-yı mermume ashabı maarifetiyle gümrük-i mezburdan kaldırılmadığı taktirde ol-vechle olunduğu Rüsumat Emanet Celilesi canibinden ilan olunur.

Marka	Numero	Adet-i Kap	Cins-i Kap	Cins-i Eşya	Tarih-i Vürudu	Götüren Sefine Yahud Vapur Esamisi	Ol-Vapur Veyahud Sefinenin Hamil Olduğu
		8	Kafes		Fi 1		
	12		Sandık		Fi 1 Mart 8	Vapur	İngiltere
	15	4	Sandık		Fi 1	Yolcu İle	
Adres		2	Sandık		Fi 5	Vapur	Yunan
		1	Sandık	Attariye	Fi 8	Vapur	
		1	Paket	Resm	Fi 10		
		5	Çuval	Pembe-i Ham	Fi 12		
		2	Zelk		Fi 14	Yolcu İle	
		1	Çuval		Fi 14		

		1	Sanduka	Kantar	Fi 14	Yolcu	
		1	Sandık		Fi 15	Vapur	Yunan
		1	Sandık		Fi 15	Yolcu	
		1	Sandık		Fi 16	Vapur	Yunan
		1	Sanduka		Fi 16		
Adres	3	1			Fi 17		
		2	Yağ		Fi 17	Yolcu İle	
		1	Torba		Fi 17		
		3	Çuval		Fi 17	Vapur	İngiltere
		3	Adet	Çadır	Fi 18		
		1	Sanduka		Fi 18	Yolcu İle	
	862	1	Sandık		Fi 19		
		5	Top		Fi 19	Vapur	İngiltere
Adres	993	1	Bağ		Fi 20	Vapur	Avusturya
		1	Sandık		Fi 20	Yolcu İle	
		1	Paket		Fi 21		
Adres		2	Sanduka		Fi 21	Vapur	İngiltere
Adres		1	Sanduka		Fi 22	Yolcu İle	

		2	Paket		Fi 22	Vapur	İngiltere
		1	Sanduka		Fi 24		
		1	Sanduka		Fi 25	Vapur	Fransa
		1	Sanduka		Fi 28	Vapur	İngiltere
		1	Kafa	Esrar	Fi2 Nisan	Yolcu İle	
		1	Sandık		Fi 8	Vapur	Avusturya
		1	Torba		Fi 11	Vapur	Rusya
		1	Torba	Enfiye	Fi 13	Yolcu İle	
		1	Adet		Fi 15	Yolcu İle	
		4	Adet		Fi 15	Yolcu İle	
		1	Sandık		Fi 15	Vapur	Rusya
		1	Torba		Fi 17	Reşte-i Yük Yolcu İle	
		4	Çuval		Fi 18	Vapur	İngiltere
		1	Torba	Kitab-ı Efreni	Fi 19	Vapur	Yunan
		1	Sanduka		Fi 20 Mart	Vapur	Avusturya

		1	Heğbe		Fi 12 Nisan	Yolcu İle	
		2	Hasırlı		Fi 18	Vapur	Avusturya
		1	Kangal	Katranlı Halat	Fi 30		
		1	Fıçı		Fi 27	Vapur	Devlet-i Aliyye
	2143	1	Sandık		Haziran	Vapur	Avusturya
	102	1	Sandık		Fi 4	Yolcu İle	
		28			Fi 19		

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fikra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyyemizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:61 Zilkade:23 Sene:1283 “Cumartesi” Mart-ı Rumi:18 Mart-ı Efrenci:30

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucebince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

Saye-i hamiyet vaye-i hazret-i cihandaride mühim bulunan sunuf tebaa-ı Saltanat-ı Seniyye'nin husul-i refah ve rahatları hakkında mebzul buyurulmakta olan hamiyet ve latif ve inayet celile-i cenab-ı velinimetin cümle-i cemiliyesinden olarak etfal abati aşılmaq üzere Rumili eyaletine Mektep-i Tıbbiye-i Şahane'den tayin buyurulmuş olan Mehmed Efendi eyalet-i mezkura dahilinde vaki Kaserya sancağı kazalarında meskun ahali-i Müslime ve Gayr-ı Müslime çocuklarından üç bin üç yüz elli nefer etfale telkih ameliyatını icra eylemiş olduğu makam-ı tahmit ve teşekkürde liva-i mezkur meclisinden mürut mazbata mealinden ve Rumili Valiliği canibinden vuku bulan eşardan anlaşılmış ve bu

husus şayan-ı teşekkür ve tahmid mevad-ı saireden bulunmuş olmağla beyan-ı keyfiyete iptidar kılındı.

Beyrut İskelesine eşya ve emtia-i mütenevviya ile bir sene zarfında geden sefainin cetveline nazaran Devlet-i Aliyye sancağını hamil kırk vapur ile yüz doksan üç yelken sefinesi ve bunlardan maada eşya-yı mahmul ecnebi bandıralı iki yüz yetmiş bin tonilatoluk ç yüz yirmi altı kıta vapur kırk beş bin tonilatoluk yelken sefaini gitmiş ve eşya-yı menkule altı yüz bin keselik miktara baliğ olup bu nasfi İngiltere emtia ve eşasına ve nasf-ı ahirinin sair ecnebi tüccar malına raci bulunmuş olduğu anlaşılmıştır.

Dar-ı Aliyye'de inşa olunmakta olan binalardan bazılarının harçlarına ashapı tarafından veyahut bilerek ve bilmeyerek kalfalar canibinden güya ucuz olur zan-ı fasid ile toprak karıştırılmakta olduğu ve bu suret ashapının menfaatleri aleyhinde hareket demek olacağı gibi ileride bundan tevellüt edecek mazarrat-ı azimeye ve vahimenin bir ciheti dahi hükumete raci olacağından fevkü'l-gaye itina ve dikkat olunmağa şayan bulunmuştur. Her nevi duvarın halis harçla yani iki kısmı kum ve bir kısmı kireç ile yapılmasında olan muhasenat cümle indinde malum olduğu cihetle burada anın bahsine girişilmeyüb ucuzluk ve pahalılık maddesine gelince dahi halis harçla yapılan temel ve beden duvarların melez harçla inşa olunan duvar mesarifi beyninde olan fark zeyrde gösterilen hesabdan anlaşılır. Mesala bir arşın cisminde yani arzı ve tulu ve yüksekliği bir ... olup halis harçla inşa olunan gayet mümteriç duvar mesarifi

Para	Kuruş	Adet
20	10	Taş Çeki
10	01	Kum Rebi Ambar
20	04	Kireç Üç Rebi Kantar
00	05	Duvarcı ve Rençber Yevmiyesi
20	00	Taş Nakliyesi İskeleden Bir Çarık
00	01	Kum Nakliyesi Uzaklığa Kadar

		Olan Mahalle
15	00	Kireç Nakliyesi Nakliyesi
05	23	

Bir arşın cisminde melez harçla inşa olunan duvar mesarifi

Para	Kuruş	Adet
20	10	Taş Çeki
00	00	Kum
00	03	Kireç Nasf-ı Kantar
00	05	Duvarcı Yevmiyesi
20	00	Taş Nakliyesi İskeleden Bir Çarık
00	00	Kum Nakliyesi Uzaklığa Kadar Olan Mahalle
15	00	Kireç Nakliyesi Nakliyesi
15	19	

Balada muharrer mesarife ve icra olunan tecrübeye nazaran halis harçla inşa olunan duvarın cism-i arşını melez duvardan üç kuruş on para kadar pahalı gibi görünür ise de bir arşın kalınlığında melez duvar yerine halis harçla yalnız on altı parmak kifayet edeceği ve bu halde bile duvarın iki mislinden ziyade kuvvetli bulunduğu ve bu surette bahaca dahi diğerinden beşte bir kadar ucuzluğa derkar ve eşya-yı mezkura için vaz olunan fiyat ve ücret-i nakliye devletçe mukarrer ve komisyonun kefaleti altında bulunmuştur.

Bu surette melez harçla duvar yapmak hem ziyade mesarif etmek ve hem de mal ve canını tehlikeye koymak olacağından bu hal velinimetimiz padişahımız efendimiz cülus-ı hümayunları yevm-i mesudundan beri her sınıf teba-i Devlet-i Aliyye'leri hakkında mebzul buyurulan merhamet ve şefkat-i seniyyelerine külliyyen mugayir düşeceğinden ademe her nerede olur ise olsun ve her kimin malı bulunur ise bulunsun öyle melez harçla duvar yapıldığı görülür ise hemen hamd olunarak mesarifi istihtam olunan duvarcı veyahut ebniye kalfalarına tazmin ettirileceği cümlenin malumu olmak için beyan-ı keyfiyete iptidar kılındı.

Harik mahallerinde yapılacak kargir binalar için tuğla ve kum ve taş ve kireç tahvin fiyatına devam e itina olunmakta olduğundan ... Teali iki üç haftaya kadar Karaağaç harmanlarında tuğlanın bini yüz otuz ve İstanbul İskelelerinde çalı kirecin kantarı beş buçuk ve kömür kirecin kantarı dört buçuk ve kumun ambarı beş ve taşın çekisi yani iki kantarı bir buçuk kuruştur. Aşağı fūruhat olacağı misalli harik komisyonu malı olup eleyvm Karaağaç harmanlarında mevcut olan iki buçuk milyon tuğlanın beher bini yüz on beş kuruşa olarak taleplerine fūruhat olunmasına karar verilmiş olduğu ve talip olanların komisyon-ı mezkura canibine müracaat eylemeleri beyan olunur.

Şehriyar felatun tedbir efendimiz hazretlerinin muceb imar balat ve bahis refah ve asayiş abat olan şu asır ki muhassır mülükanelerinde herkesin tahsil ulûm ve maarif eylemesi niyet-i hayriyesiyle nice debestan ilm ve irfan ve mevcut olan Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane'den başka yine Kanun-ı Tıbbın tefhim ve tedrisi maksad-ı alisiyle Mekteb-i Mülkiye-i Tıbbiye namıyla geçenlerde bir darü'l-ülûm hikmet-i neşan küşad olunarak dam-ı fasit gibi uruk ve asap-ı insaniyeye sari olan marz-ı cehil ve zahir ifa-yı nadani ve cenab-ı tacdari ile def ve herkesin ilm-i şerif-i tıbdan hissemend edilmesi usul-i müstahsenesi emrinde bir şahrah ... hasıl edilmiş idi. Mezkur mektebde tahsil-i fūnun-ı tıbbiye edeceklere envai tarik yesr ve suhulet iraesine bezl ma-husl-i himmet buyurulduğu gibi fūnun-ı mezbura üzerine hıfz-ı hayat-ı insaniyeye mütedair zamanda tesis kılınan kavaid-i dakikanın mütemediyen teşrih ve evzihiyle nzar-ı umumiyeye izhar ve ibrazı zımmında mevcut olan kitap-ı tıbbiyenin lisan-ı Osmani'ye nakl ve tercümesi ve lüzum-ı saire-i tahsiliyenin tefhim ve iraesı maksadıyla "Cemiyet-i Tıbbiye-i Osmaniye" nam-ı namisiyle bir heyet-i mahsusa teşkili hususuna müsaide-i celile-i hazret-i şehriyari de erzan ve esas müsalehatta müsellemler olan muhasenat icabınca taraf-ı Devlet-i Aliyye'den cemiyetin

mesarif-i zaruriyesine mukabil hazine-i celileden bin kuruş maaş tahsis ve ihsan buyurulmuş ve azası Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane'de tahsil ve tekmil ulûm-ı hakimiye eylemiş yirmi nefer zevattan ibaret olduğundan fen-i mezkura dair bulunan kitap ve risailin lisan-ı Osmaniye nakl ve tercümesine taraflarından beda ve mübaşerat olunmuş ve Sıhhatname nam gazetenin dahi bu cemiyet canibinden neşr ve ilanına sarf-ı himmet olunmak üzere bulunulmuş idüğü beyanıyla zikr olunan cemiyet pir-i menfaatib şerait-i icraiyesine dair kaleme alınmış olan nizamname ber-vech-i zeyr derç ve tezbir kılınmıştır.

“Fasl-ı Evvel”

Cemiyet Vezaif-i Asliyesi Beyanındadır

Birinci Madde: İşbu Cemiyet-i Tıbbiye Ulûm-ı Tıbbiye ve Hakimiye'ye dair elsene-i ecnebiye üzere müellif ve mertep olan kitap ve resaili Türkçeye nakl ve tercüme edecek beher mah-ı umumen faideli surette Türkçe bir tıp gazetesi neşr ile fevaidinin tefhim ve tamimi hakkında her bir vesaiti ittihaz eylecektir.

İkinci Madde: Cemiyet-i mezkura yalnız ulûm-ı tıbbiye ve hakimiye mübahasatıyla meşgul olup mesail-i diniye ve politikadan bahş etmeyecektir.

“Fasl-ı Sani”

“Cemiyetin Suret-i Şekline Dairdir”

Üçüncü Madde: Cemiyetin adet-i azası bir hadd-i muayyen tahtında olmayacaktır.

Dördüncü Madde: Üç nevi azası olup birincisi aza-yı müdavim ve ikincisi aza-yı merasele ve üçüncüsü aza-yı mutebere sıfatıyla müstahtem olacaktır.

Beşinci Madde: Cemiyete duhul etmek murat edenler ulûm-ı tıbbiye ve hakimiyeyi kamilen tahsil etmiş olmalı ve hiç olmaz ise mezkur ulûmun bir şube sened olsun muharat-ı kamilesi bulunmalıdır.

Altıncı Madde: Azalığa alınacak zevat isim ve şöhretlerini ve buldukları hizmetlerini ve mahal-i tahsillerini meşar bir müzakere yapıp evvel emirde cemiyete ita ve irsal etmekte mecbur olacaklardır.

Yedinci Madde: Cemiyete duhulet etmek murat edenler ulûm-ı tıbbiye ve hakimiyeye dair bir mesele-yi Türkçe terkîp veyahut Türkçe'yi tercüme ederek cemiyet tarafına ita eyleyecektir.

Sekizinci Madde: cemiyete dahil olmak isteyenler diğer memlekette bulunurlar ise nizama matlub olan müzakere ve yazacakları Türkçe meseleyi posta ile irsal edeceklerdir.

Dokuzuncu Madde: Azalığa duhulünü arzu edenlerin müzakere ve evrak-ı müteferruası cemiyetçe sahib-i müzakere İstanbul'da ise cemiyet merkezine davet ve kendisine nizamname-i cemiyet irae olunarak mezmununu kabul ettiğine dair yazacağı şerhi temhir edecektir.

Onuncu Madde: Cemiyet-i Tıbbiye müzakerenin aza-yı müessese ve müdavime ve muteberelerine cemiyet tarafından birer varaka ita kılınacaktır.

“Fasl-ı Salis”

Cemiyet-i Tıbbiye-i Osmaniye'nin Heyet ve Memuriyetlerine Dairdir

On Birinci Madde: Cemiyetin merkezi Dersaadet'te bulunacaktır.

On İkinci Madde: Aza-yı müdavimenin cümlesi ayda iki defa akt-ı cemiyet eyleyecektir.

On Üçüncü Madde: İşbu cemiyetin bir reis ve bir reis-i sanisi ve iki katibi ve bir sandık emini ve bir hafız katibi olacaktır.

On Dördüncü Madde: Cemiyetin kaffe-i memurini ekseriyet ara ile intihab olunacaktır.

On Beşinci Madde: On dördüncü bentte muharrer memurin altı mahta bir tecdit edecektir.

On Altıncı Madde: Aza-yı cemiyetin her biri kitap ve risail ve malzeme-i saire tedariki için mah be mah cemiyet sandığına yirmi kuruş verecektir. Bunlardan aza-yı mutebere müstesnadır.

On Yedinci Madde: Aza-yı cemiyetten biri namus-ı cemiyete halel verecek bir şeyi mürtekip olur ise ekseriyet ara ile mah be mah cemiyete ita eylemiş olduğu akçe kendine rad edilmekle beraber ihraç olunacaktır.

On Sekizinci Madde: Aliyyü'l-ittlak cemiyete ait bir musallahat vukuunda ekseriyet ara ile muvakkat komiteler teşkil kılınacaktır.

“Fasl-ı Rabia”

Komite ve Vezaifi

On Dokuzuncu Madde: İşbu cemiyetin bir rapotoru ve bir kâtip-i mahsus ve lakall dört azası olacaktır.

Yirminci Madde: İşbu komiteye beher mah cemiyet azasından edeceği tercüme ve telifatı bir ay zarfında ruyet ve mütalaa ederek hülasalarının meclis-i umumiyeye taktim edeceklerdir.

Yirmi Birinci Madde: Mezkur komite haftada bir defa akd-ı cemiyet edip fevkalade bir mesalihât zuhurunda fevkalade akd-ı cemiyet edecektir.

Yirmi İkinci Madde: Komiteye bilcümle mesalih-i cemiyetin intizam ve hüsn-i idaresine dikkat ederek altı mah hitamında umumunun ve sandık emininin ve hafız kâtibin muhassasını görerek yapacağı icmal defterinin zeylini temhir ile cemiyete ita edecektir.

Yirmi Üçüncü Madde: Altı mah hitamında ekseriyet ara ile müceddit teşkil olunacak komite idare-i sabıkanın muhasebe defterini ve icmalini ruyet ve tahkik ederek hesabı doğru olup olmadığını tekrar meclise bildirecektir.

“Bakisi Sonra”

Vükela-yı feham ve ulema-yı kiram hazretleriyle subuf-ı asker-i berriye ve bahriye-i cenab-ı şahane imra ve zabitanına ve bilcümle ashap-ı rütbe ve bendegâna mahsus olarak Simkeşhane’de imali mukteza-yı irade-i seniyye-i cenab-ı padişaheden olan üniformalar ile bunlara müteallik kol ve kılıç ve gaşya ve her nevi şeritler ve kordon ve apolet ve aspelat ve püskül ve sair eşya-yı resmiye vala-yı sancaklarına mesarif hakika-i imaliyesiyle ale'l-umum beher yüzde zam olunan on kuruş temettü ile beraber kat olunan fiyat-i miriyesini mübeyyin defterdir.

“Üç yıldızlı sırmadan olmak şartıyla vükela-yı feham ve memurin-i mülkiyeye mahsus üniformaların fiyatıdır.”

Kuruş	Para	
2320	20	Sadrazam ve Vükela-yı Feham Hazretine mahsus üniforma mesarif-i imaliyesi
1669		Mülkiye-i müziran izamına
1433	10	Rütbe-i balaya
1202	20	Rütbe-i evveli sınıf-ı evveliyeye Rumili Beylerbeyliğine
1040		Mir-i miran ile rütbe-i evveli sınıf-ı saniyesi
904	20	Rütbe-i saniye sınıf-ı evvel mütamayızlığına
312		Rütbe-i saniye sınıf-ı saniyesiyle ...emr ve amire payalularına
287	10	Rütbe-i salise ve kapıcı başı
257	30	Rütbe-i rabia ve havacılığa

“Kezalik üç yıldızlı sırmadan üzere ulema-yı kiram hazretine mahsus üniformaların fiyatı”

2500		Müşihat-ı İslamiye'ye mahsus bayram elbise-i resmiyesinin mesarif-i imaliyesi
1320		Meşarün ileyh hazretlerinin rekap elbise-i resmiyesi

1450	20	Sadrazama mahsus elbise-i resmiye
297		Kezalik sadrazamin yalnız olarak cumalık elbise-i resmiyesinin

“Bakisi Sonra”

“İlanat-ı Nizamiye”

İzhar-ı iflas eden mağazacı Yanko ve şerikinin ismi altında kain mutasarıf oldukları dükkan derununda bulunan emval-i mevcudası bi'l-müzayede fûruhat ettirilerek esmanı hasılası olan altı bin n yedi kuruş emanete ticaret vezenesi teslim kılınmış ve merkumun alacaklılarından ise yalnız üç nefer gelüb alacaklarını ispat ederek kûsürü henüz gelmemiş ve bir takımı dahi taşra da bulunduğu istibar kılınmış olmağla merkumlardan alacakları olanlar tarihten itibaren altmış bir güne kadar komiteye gelüb veyahut murahhas vekillerini gönderib alcaklarını ila-sebat hisse-i garimelerini ahz eyledikleri halde febha ve müdde-i mezburaya değın gelmedikleri yahut bir vekil göndermedikleri surette mare'l-lezker akçe gelmiş olan üç nefere ita ile gelmeyenler hariçte alacakları ve merkum Yonko yedine dahi ilam verilerek sebili tahliye olunacağı ilan olunur.

Şirket kontratomuzun vadesi hitam bulmuş olduğundan Dersaadet'de kain olup “J. İstafanovik ve Kumpanyası” namıyla maruf mağaza cümle şürekamızın ittifakıyla işbu tarihten itibaren terk muamele edip badema yalnız umur-ı müteferrikasının kat ve tesviyesiyle iştilgal eyleyeceği ilan olunur.

İmza

J. İstafanovik

Dersaadet Fi 3 Şubat Sene 1283

Kaçak yerli mahsulü tuz ve duhhan zapt ve müsaderesiyle beraber ... ashapından sabıkta alına geldiği misalli tuz için esmanının iki misli ve duhhan için resm-i müruriyesinin bir misli olmak üzere ceza-yı nakti dahi istihsal kılınması bu kere karargir

olarak iktizası bilcümle rüsumat idarelerine bildirilmiş olmağla cümlelerin malumu olmak için ilan-ı keyfiyete iptidar kılındı.

Dersaadet ve Galata gümrük ambarında kalıp bir seneyi müteceviz müddet-i mürur etmişken henüz ashabi tarafından kaldırılmamış olan zeyrde muharririnin ve balya ve sandık vesair eşya bu babda meriü'l-icra olan nizamnamenin yedinci maddesi ahkamına tevfiyat işbu ilan tarihinden itibaren bir mah mürurundan sonra Dersaadet emtia gümrük küşat ile müzayedesine bakılacağından müddet-i mezkura zarfında eşya-yı mermume ashabi maarifetiyle gümrük-i mezburdan kaldırılmadığı taktirde ol-vechle olunduğu Rüsumat Emanet Celilesi canibinden ilan olunur.

Fi 1 Mart Sene 82

Marka	Numero	Adet-i Kap	Cins-i Kap	Cins-i Eşya	Tarih-i Vürudu	Götüren Sefine Yahut Vapur Esamisi	Ol-Vapur Veyahut Sefinenin Hamil Olduğu
AF		1	Danen	Sicim	Fi 10 Temmuz sene 81	Vapur	İngiltere
		1	Torba	Tüfenk	Fi 1 Ağustos	Yolcu İle	
		1	Heybe		Fi 16	Yolcu İle	
LM	7, 10	2	Danen	Aba-yı Filibe	Fi 23 Teşrin-i Sani	Vapur	Avusturya
LB	626	1	Sandık		Fi 1 Kanun-ı Evvel	Vapur	Yunan

		1	Danen	Esrar	Fi 19	Yolcu İle	
		2	Torba	Esrar	Fi 17 Kanun-ı Sani	Yolcu İle	
AV		1	Sandık		Fi 21	Vapur	Avusturya
Adres		1	Paket		Fi 12 Eylül	Katrina Nam Sefine	
C	2261	1	Paket		Fi 2	Orintez Nam Vapur	İngiltere
AB		1	Paket		Fi 9	Kabiro Nam Vapur	İngiltere
VT	1191	1	Sandık		Fi 9	İstadiyom Nam Vapur	Avusturya
AP Z	301	1	Paket		Fi 16	Brand Nam Vapur	İngiltere
Adres LC	2	1	Paket		Fi 19	Elji Nam Vapur	Fransa
SP OMC MT	2	1	Torba		Fi 24	Vapur	Fransa
SP OMC		1	Torba		Fi 1 Teşrin-i	Grandok Konstantin	Rusya

MT					Evvel	Nam Vapur	
Adres		2	Varil		Fi 2		
Adres		1	Paket		Fi 2	Ron Nam Vapur	İngiltere
CK	325	1	Paket		Fi 14		
Adres	420	1	Paket		Fi 14	Arabyan Nam Vapur	İngiltere
		1	Paket		Fi 1	Teşrin-i Sani	
MG		1	Paket		Fi 8	Asya Nam Vapur	İspanya
AF	800	1	Sandık		Fi 12		Avusturya
NZ	801	1	Sandık		Fi 16		
AB	1114	1	Sandık		Fi 16	İstadiyom Nam Vapur	Avusturya
MS	33	1	Paket		Fi 28		
Adres		1	Paket		Fi 28	Arkadya Nam Vapur	İngiltere
MM	102	1	Paket		Fi 28	Arkadya Nam Vapur	İngiltere

MC M	415	1	Paket		Fi 28		
Adres		1	Paket		Fi 28	Nesalya Nam Vapur	İngiltere
Bala		1	Sandık		Fi 3 Kanun-1 Evvel		
Adres		1	Paket		Fi 7		
SP	14	2	Paket		Fi 9		
TT	2681	1	Paket		Fi 9		
Adres		1	Paket		Fi 9		
CK	27	1	Paket		Fi 9		
MA		1	Paket		Fi 9	Ron Nam Vapur	İngiltere
C AB		1	Paket		Fi 9		
JDN		1	Paket		Fi 9		
HMC	266	1	Paket		Fi 9		
Adres		1	Paket		Fi 9		
CK	40	1	Paket		Fi 9		
Adres		1	Paket		Fi 9		
PLA	5	1	Varil		Fi 11	Brand Nam	İngiltere

						Vapur	
E et S JC	100	1	Sandık		Fi 16	İstadyom Nam Vapur	Avusturya
GNG	128	1	Varil		Fi 18	Corci Nam Sefine	
HMM		1	Sanduka		Fi 18	İstadyom Nam Vapur	Avusturya
		134					

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:62 Zilhicce:1 Sene:1283 “Cumartesi” Mart-ı Rumi:25 Nisan-ı Efrenci:6

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucebince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

“Atide muharrir mektubun bazı fıkraları sergi-i umumi ile Paris ve Marsilya şehirlerinin ahvaline dair olduğundan derci münasip ad olunmuştur.”

“Paris'te Bulunan Mahalci Tarafından Gelen Mektuptur”

Paris'e geldiğimde sergiye dair ne görür isem size yazacağımı vaat etmiştim. İşte Paris'e yetiştim. Dün sergi açılıp bazı şeyleri gördüm lakin evvela bu esnaftan bulunduğuma sebep ne oldu ve oradan buraya nasıl gelindi buralarını bildirmek münasip görüldü. Ben vaktiyle bahriye hizmetinde idim. Refikalardan oldukça daha müstaitçe olduğumuzdan bulunduğum gemi kapudanı beni yanına alıp o aralık biraz işçilik öğrendim.

Sonra söylemesi lazım gelmeyen bazı sebeplere mebni bahriyeden çıktığımda İstanbul'a geldim. Eskiden maye olduğundan çalışıp güzel muhallebi pişirmeği tahsil eyledim ve bir tabela peyda eyleyip hane dellalı gibi şurada burada gezip tozarak nasılsa birkaç para sahibi oldum. Lakin sermayeyi çoğaltmak arzusunda olduğumdan ve bahriyede iken Marsilya ve Malta'ya kadar seferler olup sergi açılacağını işittiğimden belki bir iş beceririz diyerek Paris'e gitmesini kurdum. Ancak mademki ecnebi yere gedeceğiz artık tabela ve tabla ve kaşık gibi şeylere bir düzen verip dosta düşmana karşı temizce gidilmek icap edeceğinden nakışlı güzel tabla ve pirinç kaşıklar ve muhallebiciliğe dair ala alet ve sair şeyler tedarik ederek ve gayet süslü bir katta elbise peyda eyleyerek oldukça epeyce bir adama benzediğim halde Martın üçüncü günü Fransız vapuruna binip İstanbul'dan çıktım. Artık vapurdaki halimden sormayınız çektiğimi ben bilirim. Gemiye ne kadar şikayet etsem hakkımdır. Lakin ne çare her birini yazmak elimden gelmez. Şu kadarını söyleyebilirim ki güvertede oturup sığınacak yer kalmamış olduğundan ve kapudan-ı vezafeye pek çok yalvardım ise de yüzüme bile bakan olmayıp bu kadar rica ve minnetim bir para yerini tutmadığından doğrusu pek fena halde kaldım. Bereket versin yanımda muhallebi bulunup onunla ikram yoluna dökülerek bazı yolcularda yardım ederek biraz nefes almağa başlayıp Paris Sergisi yerine ahiret sergi-i umumisine gitmediğime teşekkür eyledim. Her ne ise uzatmayalım. Hamdolsun sağ ve salim Marsilya'ya vardık. Vapurda ben akılda biri Tophaneli ve ikisi Boğaziçili üç kayıkçı dahi var idi. Marsilya Gümrüğüne çıktığımızda uzun bir sandık görünüp kayıkçılar “Vay bizim kayık halan burada duruyor ne vakit Paris'e gedecek” diyerek şaşır kaldılar. Lakin zaten güya ötekilerden ziyade malumatım olduğundan “Bir ay kadar bile sürmez. Kayık Paris'e varır. Keder etmeyiniz.” diyerek bunlara teselli verdim. Gelelim Marsilya şehrine. Muktema geldiğimde bir takım harap halde ve ebniyesi fena surette idi. Şimdi ise bütün bütün başka bir alem heyetine girmiş gördüm. Binalar iflaka ser çekmiş ve sokaklar güzel yapılmış ve gümrüğü hala büyük bir kışla gibi ortalığı tutmuş olup hasılı bana hayret gelmiştir. Lakırdıyı uzun etmeyelim. Gümrükten bizim Konsoloshaneye gederek bizi demiryola bindirip yola çıktık. Lakin demiryolun İstanbul'da yalnız ismini işitip kendini asla görmemiş olduğumuzdan kayıkçı arkadaşlarımızla beraber ibtida pek fena halde korkmuş isek de keyt keyt biraz alışıp nihayet Paris'e dahil olduk. Paris'in ahvalini vasf edemem. Çünkü henüz gelip bir malumatım yoktur. Fakat şehirde acaba kaç yüz bin kere yüz bin keseler sarf olunmuştur ki

bu hale gelmiştir. Buna insanın akli eremez. Zan ederim ben ibtida memleketimden çıkıp Samsun'a gelince şaşım ve en büyük şehir budur dedim. Sonra Trabzon'a gittim. Artık bundan büyük şehir olamaz dedim. İstanbul'a geldiğim gibi gerek ben gerek hemşehrilerim artık var ise bütün alemin merkezi burasıdır ve bundan büyük ve bunun özüne hiçbir şehir olamaz deyip karar vermiştik. Şimdi Paris'i gördüğümde İstanbul gözümde pek küçük göründü. Şu tecrübelerime varınca ve gittikçe böyle aladan ala yerler olduğunu gördükçe Paris'ten daha büyük yerler olabileceği hatırıma geldi ise de gördüğüm şu cesamet ve letafeti bastırarak artık bir şehir daha olmanın ihtimali yoktura karar verdim. Buradaki binalar Marsilya'dakilerden daha cesm ve beş altı kat mürtefi olup halk dahi birbiri üstünde oturup aşırı izdiham üzeredir. Hasılı Paris'e vardığımızda bizim komiser ve konçlerya memuru Mösyö Sandon'a müracaat eylediğimizde burada bulunan Mahmud Kaşıkçı Sait Ağa'yı mihmandar verip bizi ana teslim ettiler. Ağa bizi alarak bizi bir otele götürüp Yangın Kalesi irtifaında bulutlara nisbetle birinci kat olarak küçük bir odaya çıkarıp yerleştirdi. Nasılsa boyum biraz yüksek odaya bilakis ziyadesiyle alçak olduğundan biraz müddet burada kalmamız lazım gelirse kambur olacağımı şimdiden anladım. Böyle bir odada nasıl oturup kalkacağımızı şikayet yollu bir iki lakırdı söyleyecek oldum ise de Sait Ağa böyle yerde yatacak yer buldunuz da birde dolaşp kalkacak gezecek mahal mi arıyorsunuz. Nerde bu yolluk. Burada odalar yalnız yatağa mahsustur. Başka yerde yiyip içersiniz. Başka işiniz nedir? Buraya gelip hemen yatağa sokulursunuz. Ayağa kalkmak dahi icab etmez. Cevaplarını alarak bu mahalde pek de münasebeti yoğsa da gazetenizde mektubumu okuyanlar bu Sait Ağa acaba kimdir ve orada necidir diyenler olur mülahazasına mebni onunda ahvalinden biraz bahş etmesini münasip gördüm. Bu Sait Ağa bundan on altı sene evvel Londra'da açılan sergide esnaflarına da direği çıkma bazı şeyleri görüp geri İstanbul'a gelerek pamuk üzere esnaf tarafından tevkil olunup Londra'ya gönderilmiş. Sergide gördüğü şeyler içinde tarak amalane mahsus bir nevi makine müşahede etmiş olduğundan artık İstanbul'a götürüp ortalığın saç ve sakalını makinekarı yeni taraktan geçirmek ümidiyle şu makineyi almak sevdasına düşmüş ise de biçarenin parası olmadığından ne yapacağını bilememiş olduğu halde Londra'daki bizim konsolostan yüz lira ödünç alarak tarak makinesini mübaya etmiş ise de makineyi çevirecek yüz elli kuruşluk bir kayıştan dolayı birisiyle münazaası zuhur ederek davaya tutuşmuş olup mahkemeden mahkemeye ve istinaftan istinafa ve hakimden hakime dolaşp durmuş

olduğu halde bitiremeyip halan davası sürülmekte olduğundan ve birde buraların ab ve havasıyla galiban güzelce uyuşmuş olduğundan bir kayış sayesinde burada kalmış. Her ne ise şimdi maiyetine verildiğimizden işimize yaramıştır. Lakin bu adam on altı sene buralarda olup üç sergi ve o kadar yerleri görmüş iken senede ikişer lügatten otuz iki kelime bile Fransızca tahsil etmemiş olduğuna doğrusu ziyadesiyle teessüf olunmuştur. İşte Sait Ağa dediğimiz bu halde bir adam olup söylediğine göre burada dahi benim halim yamanlaşacağında şüphem kalmadı. Çünkü bahş ettiğimiz küçük odalara kırk beşer frank kira tahsis etmişler ise de bu paralar nereden çıkacak bilemiyoz. Zira Sait Ağa “Ben buralarda tatlı tatlı pek çok baklava emsali şeyler yaptım ise de kimseye yediremedim. Fransızların tatlıdan başları hoş değildir. Ümit ettiğiniz kazanç burada yoktur.” cevabını verdiğinden meysus oldum. Gerçi bende her tarafını gezmedim. Lakin buraya geleli sokaklarda hiçbir çocuk göremedim. Söylediklerine arabaların çokluğundan çocuklar sokağa çıkmaz imiş. Benim gibi tablalı ve börekçi ve kuş lokumcu ve turşucu gibi türlü türlü süslü ortalıkta iç bir satıcı dahi göremedim. Bu hallere bakılır ise Sait Ağa’nın sözü sahih olmalıdır ve bizim için başka çare olmayıp sergiye girip bir yer tedarik olunmalıdır. Her ne kadar burada da satıcılar var ise de ekserisi karı olup bir el arabasına elma ve portakal ve sebzevat ve saire dolduruyor ve pazarlık adet olmadığından bir odun parçasına her şeyin fiyatlarını yapıştırıp تنها sokaklarda arabayı çekerek ve bir taraftan bağırarak satıyorlar. Büyük caddelerde satıcıların gezinmesi yasak olduğundan oralara gidemiyorlar. Bu vechle helvacı ve börekçi dahi gelse bir sondurma tedarik etmedik cebir paralık şey satamazlar. Buralar dahi böyle olup hele kısmetimize bakalım da bundan böyle ne zuhur eder görelim. Yiyip içmemize gelince Burada et ve külbastı ile kebaptan başka bir şey yemediklerinden biz ise daima et yemeğe alışmadığımızdan bu babda dahi halimiz güçleşti. Güzel lahana ve pırasa ile “Kulağı Çınlasın” o ala zeytin yağlı dolma buralarda ne arar. Buraların bakkallarında pirinç bile göremiyoruz. İşte bu sebeplere mebni bizim kuruşu burada franga çevirmenin çaresi bulunamayacağına aklım ermeğe başladığından bir ticaret ucunu tutamaz isek Yakında İstanbul’a avdet edeceğimizden hemen şübhe kalmamıştır. Zira burada herkes işini uydurmuş ve her biri birer kazanmanın yolunu pek güzel öğrenmiş ve hatta gece ile gündüzü birleştiren birbiri ile asla farkı kalmamış olduğundan bu hallere akıl erdirilememiş ve sabahtan ahşama ve ahşamdan sabahlara kadar araba gürültüsünden ale’d-devam gök gürler gibi ortalık şamatadan hali

bulunamamıştır. Buraları dahi böyle. Gelelim sergi bahsine. Dün sabah açılmış olduğundan mihmandarımız Mahmut Sait Ağa ile sergiye gittik. Gittiğimiz potur ve sair elbisemizi anlaşılan Fransızlar görmemiş olmalıdırlar. Zira gederken herkes bize bakarlar ve gederken birçok çocuk arkamıza düşüp seyr ederler idi. Bunların şu halleri bize biraz dokundu ise de “Sakınıp aldırmayınız. Zira söylediklerini biraz anlıyorum. Sizi muhallebici bilmiyorlar ve her biri bir mana verip büyük bir adam zan ediyorlar.” deyü Sait Ağa bize koltuk vererek kemal-i tantana ve azimetle bir saat kadar gittikten sonra sergiye vardık. Binası geri ve uzaktan sahan kapağı gibi görünür. Doğrusu pek nakidir. Etrafı Galata Gümrüğü gibi sandıklarla doludur. Bunların içinde gayet büyük sandıklar görüp bunları sarık hamalları nasıl kaldırabiliyorlar yoksa buranın hamalları büyüdü ve kuvvetli adamlar mıdır deyü sorduğumda mihmandarımız “ Burada sarık hamalları yoktur. Böyle yükler ve bütün denklere arabalar ile nakl olunur.” Dediğinden aşırı taaccüp eyledim ve hamalsız memleket olur mu ve bütün yükler araba ile taşınır mı bir dürlü akıl erdiremedim. Her ne ise burasından da geçelim ve serginin iç tarafına bakalım deyü dolaşarak içeriye girdiğimiz de ötesinde bir bahçe gördük. Artık buna hiç diyecek yoktur. Ne kadar met etsem mübalağa etmemiş olurum. Sait Ağa'nın ifadesine göre bundan beş altı ay evvel burası Okmeydanı gibi asker talimine mahsus kayr bir yer iken o müddet içinde bu hale getirilmiş. Hâlbuki oradaki çiçekler ve dürlü ağaçlara güne gün yeşillik ve çimenlere bakılırsa değil beş altı ay beş altı sene meydana gelmenin ihtimali yoktur. Bunda Sait Ağa acemi olduğumuzdan bizimle eğlendi zan ederim. Bahçenin etrafında pek tuhaf ve dürlü ve karmakarışık binalar var. Bazıları köşk ev bazılar kilise şeklindedir. Söylediklerine göre herkes numune olmak üzere kendi memleketine mahsus biçimde binalar yapmış. Bir tarafında minare ve damadıyla ufak bir cami gördüm. Tıbki Babıali karibindeki camiye benzer. Sergiye dair şimdilik bundan ziyade malumat veremem. Kendimi met etmem bereket versin bize az çok yine ben dikkat ediyorum. Kayıkçılar dahi bizimledir. Lakin bir şeyden haberleri yoktur. Sait Ağa der isek on altı senedir buralarda ise de bizden fazla bir şey bildiğini anlamıyorum. Bizde Mısırlı Devletlü Mustafa Paşa Hazretlerinin getirttiği çifte bir kayık ile İmparatoriçe'nin dört sene evvel İstanbul'dan götürüp şimdi sergiye koyduğu kayığı seyr ettik. Doğrusu pek güze ve ne dürlü met etsem layıktır. Bu kadarcık görüp sergiden çıkarak avdet ederken Paris'in büyük bahçesini seyr ettik. Orta yerinde her ahşam saat ondan on bire kadar gayet mükemmel bir musiki gelip çalar. İsteyen iki mangır vererek

etrafında bulunan demir sandalyelere erkek kadın ve büyük küçük oturup ve parası olmayan dışarı da ayakta durup dinlerler. Bu bahçede görüp dinlediğim şeylerden en ziyade gönlümü açıp ferahlandıran bahçe içinde bir meydanda beslemeleri ile top oynayan iki yüz kadar çocuk idi. “Yarisını dahi bizim muhallebiye müşteri edebilsem hayli para tedarik ederim.” Dedim. Sefir Hazretlerinden rica edip orada bir tabla kurup muhallebi satmasına ruhsat istemeği kurdum. Lakin Sait Ağa bu babda ruhsat verilmek ma-haldir deyip bundan dahi ümidimi kesti. Ancak Sait Ağa’nın şu ifadesi sahih olmamalıdır zan ederim. Çünkü bu zat evvela bizi bir sefir kıyafetinde ve alay ile geder heyette dolaştırmış iken şimdi orada muhallebicilik etmekteyim anlaşılan kibir ve vakarına dokunacağından bana o cevab-ı yesi verdi. Neyse oradan çıkıp bulvar dedikleri büyük caddede ki kalabalıkla yerimize avdet eyledik. Beyan eylediğim sebeplere mebni hayrette olduğumdan bu defalık lakırdıyı burada keselim ve bundan böyle dahi mektup yazacağımı yine vaat ederim.

“Cemiyet-i Tıbbiye-i Osmaniye Nizamnamesinin Mabadıdır.”

Yirmi Dördüncü Madde: Azanın cümlesi cemiyet tarafından tayin olunacak tercüme usulü üzere iki mah müddette meydana çıkarabileceği eseri komiteye ita edecektir.

Yirmi Beşinci Madde: Dersaadet’te bulunan azanın cümlesi azr-ı şerisi olmadıkça her içtimada mevcut olacaktır.

Yirmi Altıncı Madde: Senede bir defa cemiyein küşadı günü azanın cümlesi akt-ı cemiyet ederek bir sene zarfında vuku bulan hususâtı müzakere ve mütalaa edeceklerdir.

“Reis-i Cemiyetin Vazifesi”

Yirmi Yedinci Madde: Reis olan zat müzakerat ve mübehesata nezaret ve adap-ı hazara riayet ve nizamatin tamamen icra-yı ahkamına ihtimam ve dikkat edecektir.

Yirmi Sekizinci Madde: Cemiyette reis mevcut olduğu halde reis-i saninin sair azadan asla farkı olmayıp ancak reis-i cemiyet mevcut olmaz ise reis-i olanın vezaifini kamilen ifa edecektir.

Yirmi Dokuzuncu Madde: Mesalih-i cemiyete dair olan muharrirat kâtip-i umumi marifetiyle tanzim ve imza olunacaktır.

Otuzuncu Madde: Hariçten cemiyete irsal olunacak mekâtip doğrudan doğruya kâtip-i umumiye tahrir olunup ol-dahi meclis de kıraat edecektir.

Otuz Birinci Madde: Bir sene hitamında kâtip-i umumi tebdil olunacağından komite tarafına kaffe-i muhasebatını ita ile bir sene müddette cemiyetin meydana koyacağı eseri ve kezran eden ahval-i saireyi mübeyyin bir mazbata tanzim edecektir.

“Kâtip-i Cemiyetin Vazifesi”

Otuz İkinci Madde: Her bir meclisin mazbatalarını tahrir ve tertip ve meclis-i atinin bedayetinde kıraat edecektir.

Otuz Üçüncü Madde: Kâtip-i muma-ileyhin bir cetveli olup mecliste mevcut olan zevat ana vaz-ı imza edecektir.

Otuz Dördüncü Madde: Sandık Emini mah be mah azadan topladığı mebalığı defterindeki cetvel mahsusuna kayd ile muhasebesini kâtibe bildirecektir.

Otuzuncu Beşinci Madde: Sandık Eminine teslim olunan akçenin her vechle mesuliyeti kendisine aittir.

Otuz Altıncı Madde: Cemiyet komitesi tarafından karar verilmeksizin sandık emini hiçbir mahale akçe sarf edemeyecektir.

“Hafız Kâtibin Vazifesi”

Otuz Yedinci Madde: Hafız kâtip olan zat cemiyet tarafından teslim olunan kitaplara nezaret edip kitap-ı mevcuda ile bir sene zarfında basılacak kitapların esamisini mebin bir defter mahsus tutacaktır.

Otuz Sekizinci Madde: Aza-yı cemiyetten biri kitap ahz ettik de hafız kâtip sened alıp vakt-i muayyeninde kitabı geri alarak mezkur senedi iade edecektir. Eğer istenilen kitap bir nüsha ise kütüphaneden asla ihraç olunmayacaktır.

Otuz Dokuzuncu Madde: Aza-yı cemiyetten olmayanlar kitap-ı mevcudayı ancak cemiyet kütüphanesinde mütalaa edebileceklerdir.

Kırkıncı Madde: Bir müddet-i muayene için kitap ahz edenler müddet-i mezkura da mütalaaasına hitam veremediği halde vaktini bila-istizan temdit edebileceklerdir.

Kırk Birinci Madde: Kitabı ahz eden zat aldığı heyetten çıkarır veyahud kaybedecek olur ise mislini tedarik ile iade itmeğe mecbur olacaktır.

Kırk İkinci Madde: Altı ayda bir defa kitaplara komite tarafından bakılacaktır.

“Muvakkaten Teşkil Olunacak Komitelerin Vezaifi”

Kırk Üçüncü Madde: Gerek daimi komite ve gerek cemiyet tarafından teşkili icab eden muvakkat komitelerin memur olacakları hususatı hüsn-i suretle icra edip hülusalarnı cemiyete ba-mazbata ifade edeceklerdir.

Kırk Dördüncü Madde: İşbu nizamnamenin lede’l-hace ıslah ve tevsi caiz olacaktır.

“Elbise-i Resmîye ve Üniforma Mesarif-i İmaliyesi Defterinin Mabadıdır”

İstanbul Payalığına Mahsus Elbise-i Resmîye	120	20
Kezalik İstanbul Yapalığının Yalnız Yaka Olarak Cumalık Elbise-i Resmîyesi	248	30
Harmin Yapalığına Mahsus Elbise-i Resmîye	1061	
Kezalik Harmin Yapalığının Yalnız Yaka Olarak Cumalık Elbise-i Resmîyesi	217	10
Bilad-ı Hamse Muharriç Devriye Mevleviyetlerine Mahsus Yalnız Yaka Olarak	217	
Kibar-ı Müderrisin ve Müderrisine Mahsus Yalnız Yaka Olarak Elbise-i Resmîyesi	191	20
Hatiban ve Gersi Şihlarına ve	163	

İame-i Salatiniye		
-------------------	--	--

“Üç Yıldızlı Sırmadan Olmak Şartıyla Asakir-i Berriye-i Şahane Ümran ve
Zabitanına Mahsus Üniformaların Fiyatı”

Serasker Paşa Hazretlerine Mahsus Elbise-i Resmînin Mesarif-i İmalîyesi	2861	
Asker-i Müşîran Azamına	1683	
Piyade Ferikan-ı Kiramına	1177	

“Piyadegân”

Mirlivalığa	822	30
Zahaf Miralaylığına	430	10
Saf-ı Piyade Miralaylığına	430	10
Zahaf-ı Kaimakamlığına	427	
Saf-ı Piyade Kaimakamlığına	427	
Taliya Binbaşılığına	355	20
Zahaf Binbaşılığına	355	20
Saf Binbaşılığına	355	20
Zahaf Alay Eminliğine	348	20
Saf Piyade Alay Eminliğine	348	20

“Hademe ve Mızıka-i Hümayun”

Hademe Miralaylığına	508	
Mızıka Miralaylığına	508	
Hademe Kaimakamlığına	495	
Mızıka Kaimakamlığına	495	
Hademe Binbaşılığına	443	20
Mızıka Binbaşılığına	443	20
Hazine-i Hümayun Hademelerine Mahsus Yalnız Yaka Olarak Elbise-i Resmiye	113	
Hırka-i Saadet Hademesine Mahsus Yalnız Yaka ve Kol Olarak Elbise-i Resmiye	284	20

“Süvryan”

Mirlivalığa	1209	20
Miralaylığa	687	20
Kaimakamlığa	676	
Binbaşılığa	516	
Alay Eminliğine	507	30

“Topciyan”

Mirlivalıĝa	1209	20
Miralaylıĝa	687	20
Kaimakamlıĝa	676	
Binbaşılıĝa	516	
Alay Eminliĝine	509	30

“Erkan-1 Harbiye”

Mirlivalıĝa	1030	
Miralaylıĝa	656	10
Kaimakamlıĝa	644	
Binbaşılıĝa	550	20
Kol Aĝalıĝına	436	

“İstihkam”

Ferikana	177	20
Mirlivalıĝa	1209	20
Miralaylıĝa	687	20
Kaimakamlıĝa	676	
Binbaşılıĝa	516	10
Alay Eminliĝine	509	30

“Üç Yıldızlı Sırmadan Olmak Şartıyla Asakir-i Bahriye-i Şahane ve Zabitanına Mahsus
Üniformaların Fiyatı”

Kapudan Paşa Hazretleri	2499	
Bahriye Ferikan-ı Kiramına Ma-Çapa	1128	20
Bahriye Livalarına	929	20
Bahriye Miralaylarına	471	30
Bahriye Kaimakamlığına	466	
Bahriye Binbaşılığına	393	

“Tersane-i Amirenin Asker-i Berriye-i Şahane Umera ve Zabitanının Üniformaları Fiyatı”

Berriye Miralaylığına Ma-Çapa	493	20
Berriye Kaimakamlarına Ma- Çapa	490	
Berriye Binbaşılığına Ma-Çapa	409	
Berriye Alay Eminliğine Ma- Çapa	405	

“Tıbbiye Zabitanına“

Miralaylığa	570	
Kaimakamlığa	557	30
Binbaşılığa	531	20

Kolağalığına	285	20
Yüzbaşılığa	279	20
Erkan-1 Harbiye Zabitanının Yevmiye Yakaları	59	20
Erkan-1 Harbiyenin Apolet Köprüsü	23	
Etbanın Apolet Köprüsü	62	
Cerrahların Apolet Köprüsü	48	
Eczacıların Apolet Köprüsü	48	

Zeyrde muharrer apoletlerin fiyatı şimdiye kadar ambardan mübayaa olunan fiyat olmağa badezin Simkeşhane numunelerinin tanzim ve imalinde başkaca fiyat vaz olunacağı malum olmak için şerh verildi.

“İki Yıldızlı Sırmadan Olmak Şartıyla Asakir-i Berriye-i Şahaneye Mahsus Fiyatları”

Ferikliğe	1350
Livalığa	1280
Miralaylığa	935
Kaimakamlığa	865
Binbaşılığa	865
Alay Eminliğe	865
Kolağalığına	650
Yüzbaşılığına	650

Ulema-yı kiram hazretlerinin baş teller ile vükela-yı feham ve müşiran-ı azam hazretleri ile maiyet-i şevket cenab-ı padişahi hıdmet-i celilesinde bulunan yavran ve pavşan ve her sınıf umera ve zabitan-ı askeriye ve zaptiyenin kılıcı ve elbise ve kol ve gaşıye şeritleri ve dirhem ile satılan poskal ve kordonların mesarif-i hakiki-i imaliyesiyle her nevinin beher dirhemine ... rapora temettü zımmıyla kat olunan fiyat-i miriyesi ber-vech-i ati zıkr ve beyan olunur.

Sırmadan Mamul Varil Dökme	1	2	00
Kalbadandan Mamul Kebir Dökme	1	00	50
Kalbadandan Mamul Ufak Dökme	1	00	90

“Maiyet Bloklar İçün Üç Yıldızlı Sırmadan Mamul Ay ve Top”

(Bakisi Sonra)

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyeimizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:63 Zilhicce:8 Sene:1283 “Cumartesi” Nisan-ı Rumi:2 Nisan-ı Efrenci:13

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucebince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

“Elbise-i Resmiye Üniforma Mesarif-i İmalıyesi Defterinin Mabadıdır.”

Rakab-ı Şahane Yaverarıyla Saireye Tırhal Apolet Köprüsü	23	00
Ordu Müşirarıyla Piyade ve Süvari Asakir-i Şahane Ümera ve Zabitanın İstimaline Mahsus Olarak Üç Yıldızlı Sırmadan	5	38

Mamul Çete		
İki Yıldızlı Sırmadan Mamul Piyade ve Süvari Çitesi	5	26
Bir Yıldızlı Sırmadan Mamul Piyade ve Süvari Çitesi	5	14
Piyade ve Süvari Asakir-i Şahane Ümera ve Zabitanın İstimaline Mahsus Olub Beyaz Sırmadan Mahsus Çitesi	4	38
Topçu Asakir-i Şahane Ümera ve Zabitanın İstimaline Mahsus ve Üç Yıldızlı Sırmadan Mamul Olan Kol Şeridi	5	16
İki Yıldızlı Sırmadan Mamul Topçu Kol Şeridi Beher Dirhemi	5	1
Bir Yıldızlı Sırmadan Mamul Topçu Kol Şeridi	4	27
Beyaz Sırmadan Mamul Topçu Ümera ve Zabitanın İstimaline Mahsus Kol Şeridi	4	16
Asakir-i Bahriye Ümera ve Zabitanın İstimaline Mahsus Olub Üç Yıldızlı Sırmadan Mamul Kol Şeridi	5	16
İki Yıldızlı Sırmadan mamul Kol Şeridi	5	1

Bir Yıldızlı Sırmadan Mamul Bahriye Kol Şeridi	4	23
Beyaz Sırmadan Mamul Bahriye Ümera ve Zabitanın İstimaline Mahsus Kol Şeridi	4	16
Maiyet-i Şerif menkibat Şehriyari Yaveran ve Çavuşanın İstimaline Mahsus Olup Beyaz Sırmadan Mamul Kol Şeridi	4	18
Bahriye Zabitanına Mahsus Üç Yıldızlı Sırmadan Mamul İpekli Kol Şeridi	6	32
Asakir-i Bahriye İçün İki Yıldızlı Sırmadan Mamul İplikli Kol Şeridi	6	20
Bahriye Askeri İçün Bir Yıldızlı Sırmadan Mamul İplikli Kol Şeridi	6	8
Bahriye Askeri İçün Beyaz Sırmadan Mamul İplikli Kol Şeridi	5	34
Memurin-i Mülkiye ve Askeriyeye Mahsus Üç Yıldızlı Sırmadan Mamul Kılıç Kayışı Şeridi	5	31
Üniforma Sırmasından ince Keşide Olunmuş Sırmadan İki	5	18

Yıldızlı Sırmadan Mamul Kılıç Kayışı		
Bir Yıldızlı Sırmadan Mamul Kılıç Kayışı Şeridi	4	25
Derununda Asla Tire Olmayıp Cümlesi İpekten ve Üç Yıldızlı Sırmadan Mamul Kılıç Kayışı Şeridi	6	32
Memurin-i Mülkiyeye Mahsus Kılıç Püskülü	0	87
Asakir-i Şahane Müşir ve Ferikan Mirlivasına Mahsus Sırmadan Kıtanlı Püskül	131	20
Bazı Sunuf-ı Askeriye ile Zabıtiye Zabitanına Mahsus Beyaz Sırmadan Mamul Kılıç Kayışı Şeridi	4	16
Mülkiye Müşiran Azamıyla Memurin-i Sairesinin İstimaline Mahsus Üç Yıldızlı Sırmadan Mamul Pantolon Şeridi Üzümlü	5	31
Düzü	5	18
İki Yıldızlı Sırmadan Mamul Pantolon Şeridi	5	6
Bir Yıldızlı Sırmadan Mamul Pantolon Şeridi	4	34

Ümera ve Zabitan Askeriyeye Mahsus Üç Yıldızlı Sırmadan Mamul Pantolon Şeridi	5	22
İki Yıldızlı Sırmadan Mamul Pantolon Şeridi	5	6
Bir Yıldızlı Sırmadan Mamul Pantolon Şeridi	4	26
Zaptiye Zabitanın İstimaline Mahsus Beyaz Sırmadan Mamul Pantolon Şeridi	4	18
Sunuf-ı Ulema-yı Kiram Hazretlerinin Üç Yıldızlı Sırmadan Mamul Baş Telleri	7	
Hitaban ve İame-i Salatin ve ... Şeyhlerine Mahsus Üç Yıldızlı Kalbadandan Mamul Baş Telleri	7	
Memurin-i Mülkiye ve Askeriyeye Mahsus Üç Yıldızlı Sırmadan Mamul Alay Gaşiyesi Şeridi ve Kenarı	5	20
İki Yıldızlı Sırmadan Mamul Gaşiyesi Şeridi ve Kenarı	4	28
Maiyet-i Şeref-Menkibat Hazret-i Şehriyaride	3	38
Müstahdem Yaveran ve Çavuşan İçün Beyaz Sırmadan	3	38

Mamul Gaşıye Şeridi ve Kenarı		
Maiyet-i Şevket-Menkibat Cenab-ı Mülukane Hıdmet-i Celilesinde Müstahdem Olan Yaveran-ı Kiram ile Hademe-i Hümayuna Mahsus Üç Yıldızlı Sırma Tırtelinden Mamul Tırtal Kordon	6	10
İki Yıldızlı Sırmadan Mamul Tırtal Kordon	5	38
Erkan-ı Harbiye'ye Mahsus Kordonun Mesarif-i İmalıyesi	5	38
Makam-ı Seraskeri ve Müşirani Azam ve Meclis-i Yaveranlarına Mahsus Kordon	5	38
Asakir-i Zaptıye Teftiş -i Memurinin Beyaz Sırmadan Mamul Talik... Kordon	3	18
Üç Yıldızlı Sırmadan Mamul Elbise ve Püskülü	6	13

“Bank-ı Osmani Tarafından Gelen Varakadır”

Divan-ı Umumiye Faizlerinin Bin İki Yüz Seksen Üç senesinin birinci taksitine karşılık olmak üzere Bin İki Yüz Seksen İki senesi Rebiul Ahirin yirmi yedisi tarihiyle bi-irade-i seniyye neşr olunan nizamname-i mahsusun dördüncü bendi hükmünce hazine-i celileden havale olunup Bank-ı Osmani tarafından Martın on üçünden Nisanın on ikinci gününe kadar tahsil olunan varıdatın yekunudur.

	Frank	Santim
Varidat	20551155	17
Rüsumattan	00382677	00
	20933832	17
Tahsil Olunacak Meblağ	00556995	00
	21490827	17

Balada gösterilen meblağ gerek banka ve gerek şube taraflarından zeyrde muharrir Tevarih-i muhtelifeye kadar tahsil olunmuşdur.

Fi 20 Mart	Isparta
Fi 29 Mart	Karahisar
Fi 30 Mart	Kıbrıs
Fi 30 Mart	Beyrut
Fi 4 Nisan	Manisa
Fi 4 Nisan	Aydın
Fi 6 Nisan	İzmir
Fi 8 Nisan	Selanik

İmza

Direktör Ceneral Marki

Dö Palok

İmza

Direktör Ceneral Muavini

Jilbirston

“Dersaadet’te Zehairin Fiyat-ı Hazırasını Mebin Cetveldir”

	Kile	Kuruş	Paradan	Kuruş	Paraya
Azak'ın Koloz Hıntası	0	37	20	38	00
Beserabya'nın Keza	0	36	20	37	00
Kilis'in Keza	0	34	20	36	00
Köstence'nin Keza	0	34	00	35	20
Balçığın Keza	0	34	00	35	20
İbrail'in Güzelce Hıntası	0	30	00	32	00
Kilis'in Keza	0	31	20	33	00
Burgaz'ın Keza	0	30	20	33	00
Varna'nın Keza	0	33	00	35	00
Balçığın Keza	0	29	20	31	00
Azak'ın Yirke Hıntası	0	00	00	00	00
İsmail'in Keza	0	00	00	00	00
Tuna'nın Kokorozu	0	00	00	00	00
Rumili'nin	0	18	00	18	20

Keza					
Anadolu'nun Keza	0	17	20	18	00
Tuna Şairi	0	15	00	15	20
Rumili'nin Keza	0	16	20	16	00

“Takriben Mevcut Ambar”

Kilo

Koloz Hinta	20000
Güzelce Hinta	30000
Kokoroz	00000
Şiir	20000

“Cemiyet-i Amelperver”

Mah-ı Nisanın ikinci gününe tesadüf eden gelecek Pazar günü cemiyetin meriü'l-icra nizamnamesinin dördüncü faslının birinci bendi ahkamı iktizasınca idare-i cemiyet azalarının müceddeden nasb ve intihabına teşebbüs olunacağından aza-yı cemiyetin yevm-i mezbura da alafranga saat bir kararlarında cemiyetin mahal-i mahsusu bulunan Beyoğlu Caddesinde vaki ve 373 numero ile mürekkekm haneyi teşrife rağbet buyurmaları zımmında ilan-ı keyfiyete iptidar olundu.

“Naval-i Sefainin Fiyat-ı Hazırasını Mebin Cetveldir”

			Frank	Santimden	Frank	Santimdir
Köstence'den	40	Keyl-i İstanbul	2	25	3	35

Bahr-ı Sefid'e		İçün				
Hocabey'den Keza	40	Keza	2	00	3	20
			Şilin	Pensten	Şilin	Pense
Sina'dan İngiltere'ye	80	Keza	7	00	07	10
Varna'dan Keza	80	Keza	00	00	08	3
Nikolaif'ten Keza		Meskotonilates İçün	67	6	70	06
Efpatorya'dan Keza		Keza	00	00	64	00
Hocabey'den Keza		Keza	00	00	62	6
Enez'den Keza	40	Keyl-i İstanbul İçün	00	00	08	05
Sina'dan Anvers'e	40	Keza	08	10	08	15
Dersaadet'ten Anvers yahut İngiltere'ye	40	Keza	04	08	5	07

“İlanat-ı Resmîye”

Anadolu'da vaki Balıkhisar Sancağı müzafatından Edremit Kazası dahilinde kain atide muharrir olan emlak bi'l-müzayede fûruhat olunacaktır. Ol müzayede bedeli on bin beş yüz Osmanlı lirası olacaktır.

Gerek Türkçe ve Fransızca ve İngilizce ve Rumca lisanlarından birisiyle arzuhal ve senedat ve mukavelename yazdırmak ve gerek o makule evrakın elsene-i mezkuradan Türkçeye veya Türkçeden elsene-i mezburaya tercüme ettirmek isteyen zevatın Galata'da Yüksek Kaldırım caddesinde Gigork Bey hanesinde kain iki numarolu odaya müracaat etmeleri ihtar olunur.



“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fıkra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle teba-i Saltanat-ı Seniyemizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:64 Zilhicce:15 Sene:1283 “Cumartesi” Nisan-ı Rumi:8 Nisan-ı Efrenci:20

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucebince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

“Cemiyet-i Amelperver işbu bin iki yüz altmış yedi sene-i miladisi şehri Nisan-ı Rumi'nin ikinci Pazar günü akd olunan encümen-i umumisinde baş kâtibi Refetli Kostaki Antopolos Efendi tarafından bu kıraat olunup cemiyet-i mezkurenin iptida-ı tesisinden bin sekiz yüz altmış yedi senesi Martının gayetine kadar vukua bulunan bir senelik muamelatını havi mazbatasıdır.”

Cemiyet-i Amelperver iptida-i teşkilinden bu güne kadar olan müddet bir sene-i kamileden ibaret olup heyet-i idare-i mahsusası marifetiyle mah be mah tanzim kalınan

hulasalardan derece-i muamelatı akd olunan mecalis-i aideye ve fevkaladesine devam etmiş olan aza nezdinde malumdur. Zeyrde beyan olunacağı üzere cemiyet-i amelperver muamelatına beş aydan yani heyet-i idaresine suret-i katiyede teşkilinden beri bade ve mübaşerat olunmuş ise de aza-yı haziranın müddet-i mezkuradan evvel zuhura gelen halati vakayı ahire ile birleştirip Cemiyet-i Amelperver ne raddede bulunduğu kesp-i malumat itmek üzere vukuat mütekaddiminin ali tarikü'l hikaye inzar-ı hazere arz ve beyana lazımeden ad olunmuştur. Şöyle ki bin sekiz yüz altmışaltı senesi şehri martının ve ahirinde bazı hayr-ı havan memleket arzu keşan hal saadet-i amele-i bi kudrete muavenet maksadıyla Dersaadet'te bir cemiyet-i hayriyenin teşkil olunmasını tasavvur ile beraber bir defter-i mahsus açılarak cemiyet-i hayriyemizin vazi esasına mübaderat kılınmıştır. Sene-i mezkura Nisanının birinci günü defa-i evveli olarak "Soçyata Opraba İtalyana" nam cemiyetin merkezinde kırk azadan mürekkep akd olunan encümünde muvakkaten bir reis ve sandık emaneti dahi uhdesinde olmak üzere bir kâtibin nasb ve tayinine karar verilerek ekseriyet ara ile Mösyö Sokoklis riyaset ve Mösyö Vertos kitabet hizmetine intihap olunmuş ve cenap-ı riyasetten irad olunan nutuk üzerine azadan Mösyö Moisyadis Mösyö İzmiridis basit muktemata iptidar çalışmanın derece-i ehemmiyet ve muhasenatı tasfil ve beyan ittiklerini müteakip bedel müzakere cemiyet-i mezkura "Cemiyet-i Amelperver-i İttihad" namıyla tevsim olunması tensib olunduktan sonra sene-i mezkura şehri Nisanının yirmi dördüncü gününe kadar bu babda bir nizamname kaleme alıp cemiyetin heyet-i umumiyesine ita itmek üzere Mösyö Sofoklis ve Mösyö Moisyadis ve Mösyö İzmiridis ve Mösyö Rotos ve Mösyö Arkiryadis'den mürekkep bir komisyon tayin kılınmış ise de tahsis olunan müddet kamil-i memuriyete kafi olmadığından temdit-i vadenin lüzumu komisyon-ı mezkura canibinden lede'l-ifade şehri Mayısın on yedinci gününde cemiyetin âzaları bi't-tecmi bir mah daha emhal olunmuş idi. İşbu komisyon azalarından Mösyö Arkiryadis'in muharen vaki olan istifası cihetiyle yerine Mösyö Kalaisaki tayin olunmuş ve cemiyete verilen isimde ittihat lafzı fazla görüldüğünden Mösyö Vertos'un istidası üzerine lağv olunmuştur. Müddet-i mezbura hitamında komisyon-ı mezkur canibinden tanzim olunan nizamname heyet-i cemiyetin mütaalasına arz olunmuş olduğundan birbirini müteakip akd olunan mecliste nizamname-i mezkura mevki-i tetkike konulub bazı mevatin ıslah ve tadilihten sonra mayısın yirmi dokuzunda akd olunan mecas-ı ahirede elyevm mevcut olan nizamname kabul ve tasdik olunmuştur. Heyet-i idare azalarının intihap-ı zımında şehri

Haziranın on dokuzuncu günü altıncı defa olmak üzere akd-ı encümen meşveret olunup ekseriyet ara ile Mösyö Maurujnis reis ve Mösyö Vasyadis ile Mösyö Bolonaki muaven ve Kostaki Efendi baş kâtip ve Mösyö Zafıryo kâtip-i hususi ve Mösyö Afstasiyadis istida kâtipi ve Mösyö Kıryakidis muamelat kâtipi ve Mösyö İskiyabcı muhasip intihap olunmuş idi ise de sandık emini ile sekiz müşavirin intihabı mecas-ı atıye tehir olunmuş idi. Heyet-i idarenin umur-ı memuresinden hariç bazı halattan dolayı epeyce müddet yani hemen dört mah kadar tehir olunmuş olan cemiyetin encümen-i adisi Teşrin-i Evvelin yirmi üçüncü günü akd olunduk da Mösyö Palaki sandık emini ve Mösyö Askovavdi ve Mösyö Moisyadis ve Arif Efendi ve Mösyö Dakostro ve Mösyö Eznavir ve Mösyö El-Frakaporal ve Mösyö İspatari ve Mösyö Nikoloyidis müşavir intihap olunmuş ve idare meclisi işbu tarihten muamelata beda eylemiş olduğundan muamelat-ı mezkurenin beyan ve ifadesine mübaderat kılınmıştır. Şöyle ki idare meclisi âzası ikmal olundu sonra akd ve tecemmüne-i mahsus bir mahalın lüzumu lede'l-tezkir Mösyö Garin hanesinde kömür ve mum ile hademe ücreti dahil olduğu halde senevi elli adet lira-yı Osmani icare ile meclis-i umumiyenin itikadına münasip bir daire heyet-i idare-i adıye için dahi bir oda isticar olunmuştur. Bundan sonra cemiyet azalarının tezyidi ve ilklerin tahsili ve nizamnamenin tercüme ve temsili ve elsene-i adide ile muharrerat ve evrak-ı umumiyenin tahririyle bunların tevziyi hakkında heyet-i idare canibinden su-i balığ olunduktan başka lede'l-hace muavenat olunmak üzere umum mühtahin amelenin mensup olduğu esnaf-ı muhtelif rusasıyla muhabereye sarf-ı mesai mukadderat ve dikkat kalınmıştır. Müddet-i mezkura esnasında heyet-i idarede bazı tebdilat vukua bulup muavin Mösyö Vasyadis'in memalik-i ecnebiyeye azimeti hasebiyle yerine müşavir Mösyö Askolodi ve bunun yerine dahi Mösyö Eskaliyari tayin olunmuş ve Mösyö Zafıryo kâtip hizmetine devam edemediğinden yerine Mösyö Malyadi ve bunun yerine istida kâtipi uhtesinde kalmak üzere Mösyö Efsitasyadis memur olup Mösyö Kıryakidis'in meşguliyet mahsusası deruhte ettiği imalat kâtipi hizmetinin ifasına müsaid olmadığından yerine Mösyö Melyöti geçmiş ise de muharen bu dahi istifasını virub işin şu ciheti ilerulemediğinden yerine ahiren tayinine lüzum görülmemiş ve muhasip Mösyö Eskiyabcı dahi istifasını virmekle bunun yerine dahi Mösyö Apsahar ve Pavas memur olmuş olduğu gibi tebdilat-ı mezkura nizamname ahkamına tevfikan cemiyetin mecalis-i adiyesinde bi'l-müzakere vukua gelmiştir. Heyet-i idarenin muamelata mübaşeratında verilen defterde iki yüz yirmi aza muharrer idi isi de

muharen miktar-ı mezbur takriben yüz azaya tenzil ettiği mae't-tesif müşahede olunmuş ve bu tenakis dahi azalardan bazılarının istifası ve bazılarının azalığı kabul itmemesinden neşet eylemiştir. Hal böyleyken heyet-i idare tarafından mülul-ı muhtefaya tevzi' olunan evrak-ı umumiyenin semeresi olarak yeniden yüz kırk iki azanın yazılmasıyla müvazene hasıl olmuş ve bu suretle azaların adedi iki yüz kırk ikiye baliğ olup isimleri cemiyetin defterine kayd olunmuştur. İşbu tedabir-i mütehazinin beyne'n-nas hasıl olan tesirat-ı hasenesine bakılır ise an-karib muvaffakiyet-i matlube husule geleceği kuvveyen mamuldür. İstihsal-i muavenat babında Dersaadet de bulunan bazı komitelerden vuku bulan iltimas üzerine şimdiye kadar İtalya komitesinden on ve Fransız ile Rum komitelerinden beşer aza yazılıp Almanya komitesinden dahi yazılacakları vaat olunmuş ve sair komitelerden dahi iltimasımız bi'l-kabul muavenet olunacağına söz verilmiş olduğunu müteşekkik beyanına müsaraat olunur. Amele taifesinin istihsal-i saadet hali zamanında heyet-i cemiyetin ihtimam ve gayreti Mösyö Zarifi'nin dahi aruk-ı sehavet ve mürüvvetini tahrik eylediğinden sene de yüz aded Osmanlı lirasını virmek üzere muma-ileyh nam cevdet etsaman'ı cemiyet defterine kayd ittirmiş olduğundan dolayı heyet-i idare canibinden kendisine teşekkürat-ı mukteziye ifa olunmuştur. Muma-ileyhin öteden beri Dersaadet seknesi indinde malum ve derece-i kadar ve himmeti meczum olduğu gibi cemiyetin heyet-i umumiyesince dahi maruz olarak lazıme-i şükranîyet eda olunur. Azid Metropolitidi Duyunisios Efendi tarafından cemiyete bin kuruşluk bir ... ihta olunduğu cihetle muma-ileyh dahi şu himmetine teşekkür idilmiş ve hediye-i mezkura istihsalini hulasa-i imal edindiğimiz makasid-i hayriyemizin takdir olunduğuna aleni bulunmuştur. Cemiyetin iptida-i tesisinde bir Fransız ceridesine derç olunan îlanatın ücreti bulunan üç adet Osmanlı lirasını Mösyö Eskiliyari tediye ettikten başka cemiyet azalarının kaydına mahsus bir defter ihta ile ceride-i merutgaride namını ibka ve nizamnamenin beş yüz nüshasının mesarif-i tabiyesini Mösyö Vartas ifaya sarf-i himem bi-himmeten itmiştir. İşte ber-vech-i muharrer gerek vesait-i maliye ve gerek esbab-ı saire ile cemiyetin muavenatına rağbet eden zevatın himamat-ı vakıalarını kemali fahr-i şükranîyetle heyet-i cemiyete arz ve müma ileyhin haklarından hazarın inzar-ı hürmet riayet celp ile beraber ebna-yı cinsimiz hakkında istihsalini iltizam itmiş olduğunu ve sail hayriyeye dikkat ve gayret umumiyenin davetine ve satına himmet eden gazeteciler ile ücret-i cüziye ile cemiyetin nizamnamesiyle evrak-ı umumiyesini tab ve temsile rağbet eden ashap-ı matbuatın hemen

hayr-ı hava hanelerine heyet-i idare ve umumiyece ibraz kala-yı şükranıyet olunur. Meclis-i idareye verilen iane istidaları iki sınıfa münkasım olup birincisi liyakat ve ehliyetlerine göre nail memuriyet olmak üzere bir muavenat manuvaye-i tavsiyeye dair olarak bu da on iki kıtadan ibaret ve ikincisi kendi sanatlarını icraya muavenet olunmak üzere alat ve levazımat-ı saireyi iştirat olunmasını müstedi ve biri İtalyalı ve biri Rum olarak iki kunduracı tarafından verilen iki arzuhalden kinayettir. Heyet-i idare maruz-zıkr on iki arzuhali cemiyetin halihazırına münasip ad itmediğinden yalnız bunları kuyuda işaretle iktifa itmiştir. Diğer iki istidaya gelince nizamnamenin ahkamına tevfikân tetkikat-ı lazıme icra olunduktan sonra birisine iki yüz elli ve diğerine bin kuruş ikraz eylemiştir. Buraları böyle olup cemiyetin umur-ı maliyesine nakl-i makal olununca ali vech ila-cemal beyanına isticâl olunur.

Tahsilat	Kuruş
Azayı Mevcutanın İane-i Şehriyesi	10030
Mösyö İskalyeridis Hediyesi	00315
İki Aydan Beru Mösyö İskavlidi ve Mösyö	
Eskaliyeri Tarafından İkrâz Olunan	02640
Azminid Metropolitidi Tahvilinin Bedeli	01000
Akçe Farkı	00174
Mesarif	14109
Kira Ücreti	Kuruş
Muhaseb Tarafından İrae Olunacak Mahsul	05500
Hesap Mucibce Mesarif Tabiye ve İştirat Müttenua	
İle Memur Maaşından Yedli	04664

Kunduracılara İkrâz Olunan	01250
	11414
Makbuzat	Kuruş
Mevcut Sandık	01776
Metropolit Tahvili	01000
Kunduracı Kaniklariye İkrâz	00250
Kunduracı Cozparoztiye İkrâz	01000
Na-Tahsil-i Şehriye	07960
Medfuat	Kuruş
Mösyö İskalyari ile Mösyö İskolodi'den İstikraz	02640
Reisü'l-Mal	05315

İşte memleketimizde şirket efkarının neşr ve taminine müsadıf olan müşkülâtı ve Cemiyet-i Amelperver gibi yeni tesis olunan ve bizde birinci defa görünen bir cemiyeti ihtiyar etmeğe mecbur olduğu nekafeti ve taraf-ı diğer den cemiyetimizin hal-i hazırı ki yalnız beş mah müddet-i kalile zarfında vücuda gelmiş ashap-ı hamiyet ve şevkatin himmetini celp etmiş ve şimdiye kadar iki yüz kırk azaya yani şimdilik senevi otuz bin kuruşluk irad-ı hasıl idüb Mösyö Zarifi'nin verdiği yüz liralık ianesiyle beraber kırk bin kuruşa baliğ olmuş ve bundan maada takriben beş bin kuruşluk reisü'l-malı olarak yedi aylık icare bedeli verilmiş ve vaki olan istidanın ali kadar letafet ca-yı icabına sarf-ı gayret olunmakta olunmuş olduğuna nazaran cemiyetin derece-i kafîye de ve belki böyle az bir müddete şehir-i mezburda en müsait vakitlerde yapılamayan şeyleri icra ettiğini herkes itiraf edeceği misalli cemiyet henüz vaz esas edip makasid-i vakıanın icrasına badema ... davranacağı derkardır.

Mesajeri Kumpanyasının Hindiçin sularında işlemekte olan vapurlarından son defaki posta vapuru 160 nefer yolcu ve ezcümle Japonya Hükümdarının hadisü'l-san ber biraderini “Yokohama” İskelesinde mukim Fransa Konsolosu Mösyö “Dorya” ile mahsup olduğu ve maiyetinde Japonya azam-ı ümerasından 6 nefer zevat ile 20 kadar zabitan mevcut bulunduğu halde İskenderiye'ye vusulünde hakkında Fransa Cezzal Konsolosu canabları tarafından levazım ihtiramsazı ifasından sonra Said nam Fransız vapuruna rakiben Marsilya'ya azimet eylemiş ve kendisinin etvar-ı nezgane ve müşavir zarifanesi umumen tahsin kılınmış olduğu ve teba ve adamları İskenderiye'ye vusul buldukları gün Avrupa ...ganlarından birer takım setre ve pantolon işтира idüb atide tebdil-i kıyafet itmiş oldukları reside-i semi istihbar olmuştur.

Anadolu ve Rumili ile diğer cihet-i mütecavireden gelmekte olan karasığırın sirayet-i illetten ihtirazen badema Mısır İskelelerine kabul olunmasına ve fakat İskenderiye'ye mahsusen varit olan hayvanat zabhiyenin 31 Mart tarihine kadar Lazartiya'da karantina da beklettirilmeli temiz ve sağlam oldukları tebeyyün ettiği halde doğrudan doğruya kasaplara teslim edilmesine Said Limanı ile Süveyş İskelelerine gelen bu makule hayvanat hakkında dahi öylece muamele olunmasına ve oraca hayvanatın sefaından karaya nakl ve ihraçı mutlakan liman-ı mezkura da icra kılınmasına İskenderiye idare-i sahisi canibinden karar verildiği ve suret-i karar bilcümle tüccarın malumları olmak üzere ilan ve eşaa kılındığı işitilmiştir.

Sene 83 iptidasından Süveyş tarikiyle bahren akdar-ı Hicaziye'ye azimet eylemiş olan hüccac zeviü'l-ibtihac ile sair yolcuların miktarını mübeyyin olarak istihsal olunan pusulanın sureti ber vech-i zeyr derç ve tastir kılınır.

0838 tüccar ve yolcu 7267 Memalik-i Haricimden gelen hüccac 1904 akdar-ı Mısıriye'den ceman 10009

“Veka-i Mısıriye”

Kemal-i ehemmiyetle etmamına çalışılmak da olan Paris sergisine geçen Pazartesi günü aşırı debdebe ve alayıyla İmparator gelerek feth ve küşat olunmuş ise de birkaç gün evvel irad olunacağı söylenmiş olan nutk-ı imparator eden eser görülememiştir. İmparatorun vürudu esnasında mehabınız dahi hazır bulunduğumdan bu babda olan meşhudat ve malumatın beyanına iptidar eder ve kemal-i izdihamdan gerçi imparatorun her

vardığı yerde beraber bulunup vukua gelen ahvali tamamıyla müşahede edememiş isem de görebilip yazacağım şeylerin ekserisi garip ve serginin medar-ı ziynet ve letafeti ve eşyanın münteha-yı memalik olan Tunus ve Fas ve Japonya ve Çin ve Siyam ile Brezilya gibi mahallerin sergileri ile tafsilat-ı saireyi mütezemmin olduğundan serginin takriben ahval-i umumiyesinden kesp-i malumat edebileceğinizi ihtar eylerim.

Şöyle ki meşarün ileyh imparatoriçesi ile beraber gelib seyr ve temaşa ettikleri sırada muhabenaz teklifat-ı azimeye ve suret-i garibede yapılmış olan Tunus ve Fas eşyası daireleri önünde bulundum. İmparator bir hayli kalabalıkla Tunus'a tahsis olunan mahale geldiğinde memalik-i mezkura eşyasına komiser tayin olunmuş olan Mösyö Jöl Lesb imparatoru kemal-i ihtiram ile istikbal etmiş ve mükemmel Mısır havanendesi mukamet-i Osmaniye ile trenmesaz olarak hazır bulunanları düçar-ı hayret etmiştir. Müteakipen Siyam dairesine gittik de eşya memuru beldesinin adeti üzere imparator önünde yüzü üstü kapanarak arz-ı tevazu ile braz müddet o halde durduktan sonra İmparatorun emriyle kıyam etmiş ve bu hal ziyadesiyle hoşuna gittiğinden meşarün ileyhe gülerek muma ileyhe iltifat eylediği gibi sergiye vuku bulan davetine icabet ettiğinden dolayı aşırı memnun olduğunu Siyam Hükümdarına tebliğ etmesini emr eylemiştir. Tunus sergisi bir takım mamulat-ı zahbiye ve mensucat-ı haririye ve eşya-yı nefise-i saire ile bir suret-i muntazıma da donatılmış olduğundan görenler ziyadesiyle mahzuz olmuştur. Meşarün ileyh oradan da geçerek Japonya dairesine vardığında eşya-yı mevzuaya medengah erkek ve kadınlarına hasr nazar-ı hayret eylemiştir. Filhakika kadınlar gayet tuhaf bir surette ve adeta maymuna benzer bir kıyafette olup Japonyalıların yanında horyan peri rüyan ve onların hizmet-i tenaseden başka Japonyalıların işlerine yaramayacakları bedihi ve ayandır. Meşarün ileyh memalik-i şarkiye sergilerini dolaştıktan sonra İngiltere eşya mevkiine geldi. Tunus sergisine vürudunda damsaz olan musiki kendisini ne derecelerde rehin şevk ve mesar etmiş ise İngilizlerin meşarün ileyh suret-i istikballeri ol-kadar şan ve esaslı olduğu görülmüştür. Çünkü serginin içi her ne kadar kalabalık ise de kemal-i sükûnet üzere olup bir taraftan hiçbir ses yoğ iken meşarün ileyh İngiliz dairesine geldiği anda birebir derecelerde görüldü peyda olmuştur ki tarifi hariç az imkan bulunmuştur. Evvela İngilizlerin bir hükümdarı istikbal ettikleri esnada meşhur “Hip Hip Gora” seda-yı dehşet etmesi ve müteakipen bir işaretle mevcut olan bütün makinelerin harekete başlaması üzere zuhur eden istem sedalarından sergi hemen tez leziz etmiştir. Doğrusu böyle hem sade ve

hem de mütantan ve fevkalade surette İmparatorun hüsn-i kabulü işitilememiş ve gerek İmparatorun makine hareketten tatil eyledikten sonra meşarün ileyh çarkların bulunduğu mahallere girmiş ve İmparatoriçe bunlardan birini gayet beğenip tahrik eyledikten sonra seyriyle meşgul olmuş. Bu makine dikişe mahsus olup gayet sınaatli ve tuhaf bir şey imiş. Şöyle ki hangi biçimde elbise olur ise olsun karşısında ve mahal-i mahsusunda bir kağıt parçası üzerine müveddel surette resm edilen şeyi makine tamam istenilen ölçüde kat eder ve az vakit içinde diker imiş. Bunun şu suret de imal olunuşu sınaat hayatınca teshili muceb olduğundan ve mesarif-i imaliyeyi tehvin ile ortaya tasarrufat-ı kamile hasil edeceğinden doğrusu şayan-ı tahsin olur mevattan bulunmuştur. Meşarün ileyha saireleri dahi dolaşıp gördükten sonra memnuadat ve müteakipen dahi yerli yerine ricat etmişlerdir.

(Bakisi Sonra) “Ceride-i Havadis”

“Dersaadet’te Zehairin Fiyat-ı Hazırasını Mebin Cetveldir”

	Kile	Kuruş	Paradan	Kuruş	Paraya
Azak’ın Goloz Hintası	0	37	20	38	00
Beserabya’nın Keza	0	36	20	37	00
Kilis’in Keza	0	34	20	36	00
Köstence’nin Keza	0	34	00	35	00
Balçığın Keza	0	34	00	35	20
İbrail’in Güzelce Hintası	0	30	00	32	00
Kilis’in Keza	0	31	00	33	00
Burgaz’ın	0	30	20	33	00

Keza					
Varna'nın Keza	0	33	00	35	00
Balçığın Keza	0	29	20	31	30
Azak'ın Yirke Hintası	0	00	00	00	00
İsmail'in Keza	0	00	00	00	00
Tuna'nın Kokorozu	0	00	00	00	00
Rumili'nin Keza	0	18	00	18	20
Anadolu'nun Keza	0	17	20	18	00
Tuna Şairi	0	15	00	15	20
Rumili'nin Keza	0	15	20	16	00

“Takriben Mevcut Ambar”

Kilo

Goloz Hinta	20000
Güzelce Hinta	30000
Kokoroz	00000
Şiir	20000

“Naval-i Sefainin Fiyat-ı Hazırasına Mebin Cetveldir”

			Frank	Santimden	Frank	Santimdir
Köstence'den Bahr-ı Sefid'e	40	Keyl-i İstanbul İçin	3	25	3	35
Hocabey'den Keza	40	Keza	3	00	3	20
			Şilin	Pensten	Şilin	Pense
Sina'dan İngiltere'ye	80	Keza	7	00	07	10
Varna'dan Keza	80	Keza	00	00	08	3
Nikolaif'den Keza		Meskotonilates İçin	67	6	70	06
Efpatorya'dan Keza		Keza	00	00	64	00
Hocabey'den Keza		Keza	00	00	62	00
Enez'den Keza	40	Keyl-i İstanbul İçin	00	00	08	05
Sina'dan Anvers'e	40	Keza	08	10	08	15
Dersaadet'ten Anvers yahut İngiltere'ye	40	Keza	04	08	5	07

“Zilhicce 23 sene 1282 tarihinde makam-ı sadar-ı tazimeye hata bi-tasdir buyurulan hatt-ı hümayunun bir fikra-i münifesi teyemmüne-i zibayiş ser-levha-i iftihar kılınır. Devlet-i Aliyemizin bi-minnet-Teali ikmâl saadet-i hâl ve bila-istisna bilcümle tebaa-i Saltanat-ı Seniyemizin istihsal-i refah ve rahatları azam-ı amelimiz olduğunu cümleye ilan ederim.”

Numero:65 Zihicce:22 Sene:1283 “Cumartesi” Nisan-ı Rumi:15 Nisan-ı Efrenci:27

Nail olduğu imtiyaz nizamnamesi mucebince mevad-ı kanuniye ve hukukiyeye dair olan ilanlar için Takvim-i Ticaret resmi nazarıyla bakılıp diğer bir gazete bu sıfatta bulunamayacak ve meriyü'l-icra olan ve olacak kâffe-i kavanin ve evamir-i resmiye mantığınca lüzumu görünen ve lede'l-hace nazar-ı hükûmette istişhat olunmak üzere icra olunacak olan kâffe-i ilanlar-ı nizamiye ve hukukiye işbu gazeteye derci lazımeden olup sair suretle tab ve neşr olunan ilanlar devlet-i hükümetleri nezdinde makbul ve muteber tutulamayacaktır. Bu gazetenin iki yüz elli nüshası Dersaadet ve taşralarda hükümet ve mahkemelerin kapı ve divanhanelerine talik ettirilecektir. İlanlar-ı nizamiyeden yarısı Türkçe olanın on beş ve Türkçe olmayanın otuz harften mürekkep beher satır için altmış para ve ilanlar adiyenin beher satır için üç kuruş alınacaktır. Takvim-i Ticaret beher Cumartesi günü Galata'da Gigork Bey Hanında mahal-i mahsusunda neşr olunup bir seneliği yüz ve altı iblağ elli ve üç iblağı otuz kuruştur.

“Paris Sergisine Dair Baki Kalan Benttir”

İşte vech-i meşruh üzere sergi açılmış ise de eşya-yı varide kemalen yerlilerine vaz olunmuş denemeyeceği derkar ve mamafih herkese malum olduğu üzere yeni bir hane bapuziran adama göre ... ve nakkaş ile marangozu çıkarmak için hemen içine girip oturmaktan başka bir çare olmadığı misalli serginin küşadı gelecek Ağustos taalik olunmuş olsa idi yine tamamıyla hitam bulamayacağı cihetle bu suretle vaktiyle açılması evla olduğu ve bazı noksanları heyet mecmuasında görünmeyeceği gibi Fransızların iktamat ve gayret-i fevkalâdesine nazaran bunlarda kariben pezira-yı hüsn-i hitam olacağı

aşikardır. Sergi-i mezkurun küşadı filhakika çoktan beri mutasavvur olup icra-yı icabına mübaşerat olunmuş olduğuna nazaran şimdiye kadar tamamıyla bitmemiş olması badi-i istiğrap görünür ise de icra-yı mukteziyatı şimdiye kadar o makule teşebbüsata müsadıf olmayan gavail-i neza ve ... ve kolera ve tağyan enha ile şiddet-i hava gibi müşkülât-ı azimeye tesadüf etmiş olduğu misalli suret-i neşası dahi mahsulatın adi bir mevzi mesabesinde olmayıp eşya gerek nazariyatça ve gerek ameliyatça malumat-ı kafiye istihsal olunacak bir surette sırasıyla ve yoluyla vaz ve teşhir idilmek üzere muntazam bir halde olduğu cihetlerle ol-babda yine tahsin ve afrinden başka bir şey denemeyeceği hüveydadır.

Fransa devleti sergi-i mezkurun netayiç-i hasenesini istihsal etmek maksadıyla her tarafa davetnameler gönderip ilan-ı keyfiyet etmiş ve zuhur eden Almanya mesele-i harbiyesi vakt-i umumiyeye celp ile emniyet-i amaye sulp edeceği melhuz olunduğu halde bunun hiçbir tarafa su-i tesiri görülemeyip her devlet ve millet cem-î mahsul ve eşyaya aktem eylemiş olduğundan vapur ve demiryol vesail nakliye-i saire ile akalim-i hamseden eşya gönderilip serginin on beş kapısı küşade-i Pazar hüner ve sınai ve âlem olmuş ve gerçi şu mesai-i mütemadiye-i fevkalâde ile beraber her matlub hayr-ı husule vusul bulmuş derecede olmayıp fakat şu iktamat ve himameten doğrusu kimsenin bir diyecekleri ve derun sergi muhteraat güne gün ile meşhun olduğu müsellemler olduğundan vakıa-i asrımız da şayan-ı istiğrap tacep nesne kalmamış gibi ise de bu babda yar değil ağyarın bile inkişat bir dahan hayret olmaktan başka söz bulamayacakları izahattan bulunmuştur. Gelecek mahsulat hakkında bazılarının tasavvurat vakıaları tamamıyla zuhur etmeyip bazı yerlerin eşyası fevk ma-yetsurdur.

Paris ahalisinin itikadınca her ne olur ve ne makule sergi açılır ise ya “Şanzelize” veya “Rudulaya” veyahut “Bolovar”da olmak lazım gelip “Şan dö Mars” âdeti daire-i medeniyetten hariç bayaban ve kışın bataklık ve yazın şurezlar müsabesinde idi. Halbuki müddet kalile zarfında Şan de Mars’ın kesp ittiği hal ve heyet Paris halkına ziyadesiyle muceb-i hayret olmuş ve vakıa hal-i hazır ne suretle tarif ve tavsif etmiş olsak da birini ifadeye muktedir olamayacağım tahirdir. Çünkü mahl mezkur balada... halde iken az bir müddet içinde yapılan binalar ve dürlü orman ve bahçeler rüyada bulunan bir heyet garibeye müşabihdir. Ezcümle sath-ı bina üç yüz yirmi dönüm mahal olup derununda üç arşın amikinde küçük dereler bulunduğu binaen üç yüz altmış altı bin zirai mikap toprak celp olunup doldurulmuş dört saatlik mesafede mahzen ve lağım kazılıp cereyan-ı hava

için borular vaz olunmuştur. Sergi-i mezkur demir ve billurdan mamul olup geçen sene Nisanın yirmi üçünde direkleri dikilmiş ve yekdiğerini tutmak üzere mihlanan mesmar ne kabil tadad ve şemar olduğu gibi mevât-ı inşaiyesi olmak üzere on dört bin tonilatoluk dökme demir ve saç imal olunarak sakfına bi-hesap terbi yetmiş sekiz bin arşın çinko kaplanmış ve pencerelerine yüz beş bin arşın cam geçirilmiş olup boya ve tezyinat-ı sairesi dahi buna mukayyes bulunmuştur.

Ortasına dahi bağca ve ötede beride küçük havuzlar yapıp ve güzel yollar açılıp ve dürlü ağaçlar ve gün be gün çiçek ve çimenler gars ve farş ve tanzim olunup bunların aralarında dahi bazıları her milletin usul-i mamuriyesine muvafık eşkalde ve bazıları dahi suret-i garibede olarak envai ebniye inşa olunmuştur. Taraf-ı Devlet-i Aliyye'den gayet zarif bir cami ile bir kahvehane inşa edilmiş ve rivayet-i vakıya göre Mısır ve Tunus valileri geleceklerinden zatlarına mahsus birer köşk yaptırmışlardır. Elhasıl İsveç ve Norveç ve Rusya ve Macar ve Tirol ve Almanya ile Çin memaliğine mahsus olarak numuneleri yapılmış olduğundan badema Paris'de her memlekete mahsus haneler misalli inşa olunacağı melhuz bulunmuştur. Serginin güzel bir mahalinde birde kilise yapılmış olup fakat gerek bu ve gerek ufak tefek şeylere mahsus olarak inşa olunan merbiü'l-şekil diğer bir daire serginin hayli nezaretini kesmiştir. Fransızların ebniyasına gelince İmparatora mahsus yapılan köşk ile limonluklardan maadasının nazariyatı pek de güzel değil ise de sur-ı inşaiyeleri doğrusu şayan-ı dikkat şeylerden hariç de içeriye alınamayacak bazı eşya için oldukça muntazam bir surette ahşaptan sündürmeler dahi yapıp İspanya ve Belçika ve Prusya ve Flemenk ve İsviçre ve İngiltere ile Fransa'nın bazı makineler ve emsali mamulatı konmak üzere sergilerine ilave olunmuş ve buralarda her memleketin alet zıraiye ve edavat-ı sairesi bulunmuştur.

Zıkr olunan ilaveler içinde en ziyade dikkati celp olan Mısır kada-yı hüner ve ran-ı mamulatından bazı asar-ı atika ile yapılmış bir mabettir ki rivayet olunduğuna göre derununda bir milyar franktan ziyade kıymetli “bulak” numune hanesinde bulunan asar-ı atika vaz olunacaktır. Sergide her millete mahsus yapılan bir takım salonların az çok müşahedesiyle görenlerin iktisab huzuzat edecekleri gibi Paris halkınca sair güne adide dahi hasıl olur zan iderek Fransa eşyasına mahsus mevki gerçi sade bir halde ise de tanzim-i eşyada ihtimam olmandan ve bazı şeylerin altına yeşil kadife döşenmesinden olduğundan eşya-yı mevzua pek güzel surette müşahede olunuyor. “Sen Gobin” dairesinin pencereleri

siyah çerçeveye ve güzel camlı olarak gerçi bunlarda asar-ı tezyinat yoğusada pek yakışıklı bir surette tanzim olunmuştur. İtalya sergisinin önü gayet ince ve güzel oymalarla donanmış ve Devlet-i Aliye sergisinin önü aşırı zarif kemer ve Frenk fağfuru ve Mısır ile Tunus sergileri dahi gayet mecla-i sıva ile tezyin olunmuştur. Portekiz sergisinin önü dahi güzel kemer ve üzeri “bilim”gari ince oymalar ile tanzim olunup Flenk’in dahi gayet mükellef ve altın yaldızlı olarak suret-i mahsusada yapılmış olduğundan dairenin önüne renk vermiş ve doğrusu misaline faik olup görenler ziyadesiyle tahsin eylemekte bulunmuştur. Elhasıl Avusturya sergisinin önü kanatlı ve kil rengi ve sarı pervaz ile bir suret-i hafifede ve Rusya’nın dahi çamdan ve memleketi tarz ve usulüne vakıf ustalar vasıtasıyla gayet güzel oymalar ile imal olunmuştur. Derun-ı sergide usta ve çıraklar eşyanın tanzimiyle iştigal etmektedirler. Bir taraftan intizam ve tezyinatı hemen betmiş ve bazı noksanları ikmal olunmağa gayret olunmakta bulunmuş olup eşyanın ekserisi dahi vaz olunmuş olduğundan komisyon ve komiserler taraflarından seyri temaşayar hast-ı ita kılındığına mebni nazarin her tarafı dolaşarak dikkati celp edecek ne makule mühim şeyler olduğuna sarf-ı efkar idiyorlar.

Sergiye girildiği gibi ilk göze gelen dökmeçiliğe müteallik eşya mevcut bir mevki vardır ki burada lehimsiz uzun uzun bakır borular ve emsali şeyler olup gayet celali ve rengarenk iseler de sergileri açılıp çıkarıldık da havadan renk ve cilası zail oluyor. Bu mahalde İngilizler dikili taş resminde Avusturalya bereketi olarak içi ağaç ve dışı yaldızlı bir alameti rakz etmişlerdir.

Serginin mahal adidesinde mevcut olan demir yol makineleri içinde en ziyade şayan dikkat iki makine var ki pek nazarda emsaline tefviki malum olur. Bunların birisi dört silindir ve gayet kuvvetli ve diğeri bilakis zayıf ve fakat süratli ve sarf-ı efkara muhtaç ziyade sanatlı şeylerdir. Diğer biri dahi Viyana’dan getirilen lokomotifdir ki dört sene “Semerinek” nam mahalın naşib ve farazını inip çıkmıştır. Bu daireye yakın bir mahallede Cermenyakari demir yol arabaları gördüm ki doğrusu bunlarda pek güzel ve zarif surette yapılmış şeylerdir. Bunlardan başka her taraftan gönderilmiş en büyük kupadan en ufağına varınca derecede görülmüştür.

Makineler koğuşu sırasında Prusya amelesi tarafından memleketlerine ebniye-i muntazama ve muhteşemeleri usulünde pirinç ve mermer ile sulh-ı umumi namına gayet

istadane yapıp gönderilmiş bir mabet numunesi görüldü ki buda dikkate şayan bir asar-ı gariptir. İşbu mabet sulh ve salah Mösyö “Krup”un sergisindedir. Mösyö Krup denilen adam alem muadında malumat-ı kamile ashabından bir zat olup hatta yekpare otuz bin kiloluk çelikten külçe asa etmiş ve bununla beraber tahminen beş yüz kıyye kilo atar bir topa mahsus olmak üzere bir hayli çelik kiloları asağa eylemiş ve İngilizler dahi takriben iki yüz elli kıyye kilo atar bir top imal ve teşhir etmişlerdir.

Bu mahallede Prusya'nın bin sekiz yüz elli beş senesinden altmış beş sene-i miladiye sene kadar ihraç olunan maden kamurandan ecnasına göre sırasıyla konarak dikili taş şeklinde bir alamet rakz olunmuş ve söylediklerine nazaran bu alametin sekiz milyon misli çıkarılmış olduğu anlaşılmıştır.

Ve diğer bir şey daha görülmüştür ki buda tevarih muhtelif de memleketlerinde bulunan altın maden numunelerine külçelerinden mamul olarak elli milyon dolar vezininde olduğunu tahmin etmişlerdir. Bunun bir taraftan ... memlahasından gelmiş kaya tuzu ile mağara yapılmış ve bu da tuhaf bir halde görülmüştür.

Tabak mamulatına gelince hakikaten dikkat-i Halep çok zarif şeyler olup muktemleri foğfurı ala tabaklar Saksonya'da imal olunmakta idi ise de Portekizliler dahi bu sınaatte yed-i tula etmiş ve Fransa dahi hemen anlara rekabet edip fevkü'l-gaye soğan zarı gibi ince ve gayet zarif ve aşırı güzel şeyler yapmış olduğu müşahede olunmuştur.

Sergiyi gezerken insan evvela hangisine bakacağını bilemiyor. Bu cihetle ale'l-umum değil bazı şeyleri bile yoluyla ve sırasıyla tarif ve beyan etmek daire-i imkandan hariçtir. Ezcümle sade billurdan on arşın irtifaında bir çeşme gördüğüme pek garip ve fiskiyesi dahi beş arşın arzındadır. Yedi buçuk zirai irtifaında ve beş buçuk zirai arzında bir ebniye getirilip bir tarafına sekamet gelmeksizin sergiye vaz olunmuş ve bu ebniyenin değil yapılması bir tarafı kırılmaksızın getirilmesi bile hayli marifet ise de uzunluğuna konmayıp yana yatırılmış olup ve vazının yolsuzluğundan hüsniyatı kaybolmuştur.

Belçika'dan getirilmiş olan oyalar doğrusu pek aladır. Kanada mahsulat-ı arziyesinden ve cins-i eşcarından bir muted numune kütükleri ve Rusya'dan sair sargilere getirilmekte olan Beşil Samakya'dan bu defa ziyade şeyler getirilmiş olduğundan bu sırada sair vakitlerden daha ziyade istifade olunacağı melhuzdur.

Sergide bulunan Samaki taşları ve tasvirler ve pirinç ve ıslaha ve kuyumcu ve dökmeceye müteallik ve eser-i atikeden mamulat nefise ile maden ve karim yünü ile ... gibi ham mahsullerin muayene ve ba-husus Avrupa'ca henüz pekte malum olmayan bir hayli şeylerin müşahede olunması herkese ba-husus erbab-ı sınaat ve ticarete büyük bir sermaye-i malumat olacağı emr-i gayr-ı meçhuldür.

İsveçliler başlıca mahsulleri olan demir ve körükten başka güne gün suretler yapıp heyet ve kıyafet-i milliyeleri üzere ve esvap giydirmiş bunlar uzaktan adeta zi-ruh gibi görünüp takrip olunmadıkça insan mıdır suret midir fark olunamayacak derece yapılmıştır. Serginin ortasında ki bahçe içinde tarz-ı latifte bir köşk inşa olunmuş ve bunda kerre-i zeminde bulunan her millete mahsus akçe ve ölçü mevcut bulunmuştur. Bu suret gerek akçe ve gerek ölçünün dünyada bir derecede olmasını istilzam edemez ise de bari haririn ölçüsüyle parası ne yolda olduğundan fark ve tekaveti ne radde de olduğu anlaşılacağından bunun umur-ı ticariye ve sairece muhasenat ve teshilat-ı adideye muceb olacağı şüpheden aridir.

Bir de garibeden olarak rivayet-i vakıaya göre şimdiye kadar açılan bütün sergileri dolaşmış “Jan Marya Farina” nam adamın imal-i kerdesi olan bir nevi çeşme bu sergiye de gelmiş ve fakat bin sekiz yüz elli bir senesinde ki sergide ince bir telden ufak bir leğene lavanta akarken şimdi kara mermerden iki arşın irtifaında dokuz arşında arzında olarak ve ortasında beş parmak kalınlığında üç fiskiye olup la-yenkadi akmaktadır.

Hülasa-i meram sergide pek çok tuhaf şeyler olduktan başka külle yevm bir taraftan gelmekte ve dünyanın her bir tarafından güne gün şeyler vürud etmekte olduğundan bu babda malen ve bedenen meşhut olan mesai ve gayret doğrusu vas-i beşerin haricinde bir halet gibi olup sergi-i mezkurun umuma büyük hizmetler ederek bilahare herkes yerli yerine avdetle gördükleri şeylerin icraatıyla meşgul bulunacaklarından ortalığa bir nevi sükunet gelmekte dahi sebep ve illet olacağı mülahazadan gayr-ı bedi olacağını beyan ile hatm-i kelam ederiz.

“Ceride-i Havadis”

Bükreş'ten Yerkogi'ye kadar temdit olunmak üzere Prens Kavza'nın zaman-ı idaresinde verilmiş olan demiryol imtiyazı meşarün-ileyhin mesnet-i hükümetten iskatiyle teşkil eden heyet-i muvakkata tarafından iptal olunmuş ve hatta bundan dolayı

Memleketeyn idaresinin itibar-ı malisine bazı mertebe noksan tari olmuş ise de Mebusan-ı Millet Meclisinde ekseriyet ara ile imtiyaz-ı mezkurun yine itasına karar verilmiş olduğu ihbar-i milliyeden anlaşılmıştır.

Viyana'dan öte Tuna sularının yükselip bazı mahaller hanelerinin alt katlarına kadar çıkmış ve bir taraftan ziyadeleşmekte bulunmuş olduğunu Viyana'dan yazıyorlar.

Bu aralık erbab-ı hüner ve maariften biri tarafından adi yolda işleyebilecek bir nevi lokomotif ihtira olunup lede'l-tecrübe muhasenâı tebeyyün etmiş ev bu lokomotif bir vapur makinesiyle birkaç vesayet ... ki den ibaret olup işletilmesi yalnız demiryol temdidinden başka hiçbir mesarife muhtaç olmayacağından maada yollar üstadane inşa olunmak ve bir takım emlak ve arazi zapt edilmek gibi teklifata hacet olmayıp tarik-i adide ile matlub-ı hasıl olacağı gibi idaresi az kimse ile mümkün olarak mesarif dahi pek cüzi olmak lazım geleceği cihetle şu makinenin az bir sermaye ile külli iş görebileceği gazeteler mütalaasından anlaşılmış ve hatta inde'l-tahmin mezkur lokomotifin mesarif-i senevîsi yüz bin ve varidatı iki yüz bin frank olacağı gibi bu tarikin hal-i matlube isal-i için üç dört ay müddet kafi görünmüştür. Rivayet-i vakıaya bakılınca mezkur makinenin fevaidi pek ziyade ve sair yolları adeta iptal ederek gerek umur-ı ticariye ve gerek menkulatça badi-i teshilat fevkalade olacağı anlaşıyor.

İhbar-ı mahalliyeye nazaran sergiyi seyr ve temaşa etmek üzere Japonya hükümdar-ı cismaniyesinin Bradro Veliahdı Paris'e gelmiş ve meşarün-ileyh "Togonga ve Amimbo Tatiyos" namında ve on dört on beş yaşında olup nasiya-i halinden anlaşıldığına göre şirin tab ve dirayetmend bir zat olup maiyetinde yirmi iki zabitan-ı askeri elliden mütecaviz tevabi mevcut ve usul-i teşrifatiye ve kavaid-i ihtiramiye indlerinde fevkü'l-gaye meri bulunmuştur. Meşarün-ileyh bir yerde oturduğu halde adamları etrafında durup bir tarafa gittiği surette kılıc elinde arkası sıra zabitan gider etmiş gerek Prens gerek dairesi halkı adet beldeleri üzere giyinmiş olup yalnız meşarün ileyh'in elbisesinde beher kıtasında birer mevr-i alamet mevzu ve kendisine mahsus bir niyetini vecası dahi beyaz ve işlemeli olduğu gibi maiyetinde bulunanlar siyah yağmurluk ile elvan-ı muhtelif üzere fesetanlar kiminde ve asilzadeler alamet-i farikaları olmak üzere koltuklarında ve omuz başlarında işlemeli ve üstü iki renkli mızrak resmi münkeş olarak birer bez ve bent taşımaktadırlar. Meşarün ileyh yalnız sergiyi görmek maksadıyla gelmemiş olup beş sene kadar Paris'te

ikametle Fransızca ve ulûm-ı mukteziyeyi tahsil etmek niyetinde bulunmuş olduğu ifadelerinden münfehim olmuştur.

İzlanda taraflarında bulunan ördek tüyünden ashap-ı servetin yastık ve şilte yaptırdıklarından ve bu tüyün kıyyesi üç yüz kuruşa alınıp satılmakta olduğundan senevi elli altmış bin liralık ticaret hasıl olmaktadır. Bütün alınan ördekler ticari yedinde aynıyle çiftlik ashabının ağıllarda besiyle Yeni Papua koyunu gibi olup buldukları yer ve civarında tiftik etmek ve ora gemilerini gürültü ve şamata etmek memnu olmağla ördekler her halde müsterihü'l-bal iseler de tüy alınmak vaktini biçareler ziyadesiyle muzdıraptırlar. Şöyle ki mezkur hayvan göl kenarında ve kamışlık ve sazlık aralarında olan yuvalarında Şubat esnasında yumurtladıkları vakit beyzaları rutubetten muhafaza zımmında göğsünün ve karnının yumuşak ve nazik tüylerini yolup ve döküp setr eylediği vakit ticaret için çıkanlar dahi ördeklerin bulunduğu vakit yuvadan yuvaya dolaşıp tüyleri ahz ederler. Biçare ördek gelüb yumurtaları sub-ı muhafazadan ari görünce tekrar tedarige başlayıp ince ince tüylerini yolup kafü'l-sabık tesviye ve tanzim eder. Ertesi gün yine herkes gelüb alır gider. Elhasıl bu suret birkaç kere icra ve biçare ördeklerin üç beş yumurta muhafazası gayesiyle cas-çolak kalıncaya değin tüy toplayıcılarının elinden çektikleri cefahadden efsun olarak beheri be-mehal yetmiş seksen dirhem tüy ita ederler ve tüccarı dahi tüyünü tevsini düzecek kadar sermaye tedarikiyle çıkıp giderler.

“Ceride-i Havadis”

“Dersaadet'te Zehairin Fiyat-ı Hazırasını Mebin Cetveldir”

	Kile	Kuruş	Paradan	Kuruş	Paraya
Azak'ın Goloz Hintası	0	37	20	38	00
Beserabya'nın Keza	0	36	20	37	00
Kilis'in Keza	0	34	20	36	00

Köstence'nin Keza	0	34	00	35	00
Balçığın Keza	0	34	00	35	20
İbrail'in Güzelce Hintası	0	30	00	32	00
Kilis'in Keza	0	31	00	33	00
Burgaz'ın Keza	0	30	00	33	20
Varna'nın Keza	0	33	00	35	00
Balçığın Keza	0	29	20	31	20
Azak'ın Yirke Hintası	0	00	00	00	00
İsmail'in Keza	0	00	00	00	00
Tuna'nın Kokorozu	0	00	00	00	00
Rumili'nin Keza	0	18	00	18	20
Anadolu'nun Keza	0	17	20	18	00
Tuna Şairi	0	15	00	15	20
Rumili'nin Keza	0	15	20	16	00

“Takriben Mevcut Ambar”

Kilo

Goloz Hinta	20000
Güzelce Hinta	30000
Kokoroz	00000
Şair	20000

“Naval-ı Sefainin Fiyat-ı Hazırasını Mebin Cetveldir”

			Frank	Santimden	Frank	Santimdir
Köstence'den Bahr-ı Sefid'e	40	Keyl-i İstanbul İçin	3	25	3	35
Hocabeğ'den Keza	40	Keza	3	00	3	20
			Şilin	Pensten	Şilin	Pense
Sina'dan İngiltere'ye	80	Keza	7	00	07	10
Varna'dan Keza	80	Keza	00	00	08	3
Nikolaif'den Keza		Meskotonilates İçin	67	6	70	06
Efpatorya'dan Keza		Keza	00	00	64	00
Hocabeğ'den		Keza	00	00	62	00

Keza						
Enez'den Keza	40	Keyl-i İstanbul İçin	00	00	08	05
Sina'dan Anvers'e	40	Keza	08	10	08	15
Dersaadet'ten Anvers yahut İngiltere'ye	40	Keza	04	08	5	07

“İlan-ı Nizami”

Anadolu'da vaki Balıkhisar sancağı müzafatından Edremit kazası dahilinde kain atide muharrer olan emlak bi'l-müzayede fûruhat olunacaktır. Ol-müzayede bedeli n bin beş yüz Osmanlı lirası olacaktır.

Emlak-ı mezkura Hacı Ahmed Ağa ve Meruzade ve Frenkköy ve Tuzla tabir olunan mahallerde tahminen beş bin dört yüz otuz iki dönüm arazi şamil dört adet çiftlikten ibarettir. Muayenesine talip olanlar ibraz olunmak üzere bilcümle tafsilatını havi mevcut olan deftere mutabık olarak çiftlikat-ı mezkura derununda bir takım ebniyeler ve gayet münbet arazi ve senevi on beş bin kuruşa icar olunan bir adet su değirmeni ve tahminen altı bin adet mahsuldar zeytin ağaçları ile dört sene aktem gars olunmuş olan diğer iki bin adet zeytin ağaçları mevcuttur. İşbu müzayede birbirini müteakip üç defa da icra olunacaktır. Birincisi Nisanın altısı Edremit ve İzmir ve Dersaadet'te ikincisi Nisanın 24 kezalik Edremit ve İzmir ve Dersaadet'te icra olunacaktır. Üçüncüsü son Mayısın sekizinde Edremit ve İzmir ve Dersaadet'te vuku bulan birinci ve ikinci müzayedelere ita olunan son fiyattan beda olunmak üzere yalnız Dersaadet'te ve o günde en ziyade artıran kimesneye akçenin yüzde yirmisi pey olarak ve küsürü emlak-ı mezkuranın kendisinin ve gerek ibraz eyleyeceği adamın işbu müzayedeler balada gösterilen günlerde öğleden beda ile üç saat kadar Galata'da kain Havyar Hanı derununda mahal-i mahsusunda icra olunacaktır. Mezkur ebniyeler ve zeytinlikler ve saire hakkında daha ziyade malumat almak isteyenler Edremit'e “Mösyö Yani Komne Levsi” ve İzmir'de “Mösyö Hepa Konstantinidi” ve

Dersaadet'te "Mösyö İsak Kastro'ya" müracaat eylemeleri lazım geleceği herkesin malumu için ilan-ı keyfiyete iptidar kılındı.

Gerek Türkçe ve Fransızca ve İngilizce ve Rumca lisanlarından birisiyle arzuhal ve senedat ve mukavelename yazdırmak ve gerek o makule evrakın lisan-ı mezkuradan Türkçeye veya Türkçeden lisan-ı mezburaya nakl ve Türkçe ettirmek isteyen zevatın Galata'da Yüksek Kaldırım Caddesinde Gigork Bey hanında kain iki numarolu odaya müracaat etmeleri ilan olunur.





SONUÇ

Takvim-i Ticaret gazetesi 1866-1880 yılları arasında inişli çıkışlı bir süreçte yayın hayatını sürdürmüştür. Yayınlandığı dönem boyunca ekonomi alanında yararlı gördüğü yenilikleri haber ve yazılar aracılığıyla kamuoyu ile paylaşmıştır. Bu amaçla tarım, sanayi ve ticaret alanında birçok farklı haber ve yazı yayınlamıştır.

Takvim-i Ticaret gazetesi tarımsal üretime bakıldığında, Osmanlı Devleti'nde yetiştirilen ticari öneme sahip tarım ürünlerinin çeşitliliğinin artırılması gerektiği üzerinde durmuştur. Bu amaçla özellikle pamuk üretiminin modernleştirilmesine büyük önem göstermiştir. Takvim-i Ticaret gazetesinin oldukça ön planda tuttuğu pamuk üretimi ilerleyen yıllarda sürekli bir artış eğiliminde olmuştur.

Takvim-i Ticaret gazetesinin yayınlandığı yıllarda Osmanlı Devleti'nde yeni yeni yaygınlaşmaya başlayan bir başka üretim alanı madenlerdir. 1861 yılında yayınlanan Arazi Kanunnamesinden sonra giderek önem kazanan maden üretimi, Osmanlı Devleti için zamanla önemli bir ticarî kazanç kapısı halini almıştır. Takvim-i Ticaret gazetesi de yayınladığı haber ve yazılarla Osmanlı Devleti'nde keşfi yapılan maden arazilerini kamuoyu ile paylaşarak maden keşfi ve üretimi konusunda Osmanlı Devleti kamuoyunu özendirilmeye çalışmıştır.

Ticari değere sahip hammadde üretiminin yaygınlaştırılması yolu ile ihracat miktarının arttırılabileceğini savunan gazete, ekonomik kalkınma için yalnızca hammadde üretiminin yeterli olmayacağını da savunmuştur. Bu bağlamda modern üretim tesislerinin kurulması, şirketlerin oluşturulması ve tüccarın eğitilmesinin Osmanlı Devleti'ndeki sanayiye geliştireceğini belirtmiştir.

Takvim-i Ticaret gazetesinin yayınlandığı yıllarda en fazla önem verdiği alan ticaret olmuştur. Gazetede yayınlanan haber ve yazıların büyük çoğunluğu ticaret odaklı yayınlardan oluşmuştur. Bu bağlamda Osmanlı Devleti'nde modern ticarî kuralların yaygınlaşması, tüccarın bu yönde eğitilmesi ve üretim kaynaklarının ticaretin gelişimi odaklı planlanması konusunda yayınlara yer vermiştir. Ayrıca Osmanlı Devleti'nde modern yapıda şirketlerin yaygınlaşması için bilgilendirici çok sayıda yazı yayınlayan gazete, tüccar ve şirketlerin ekonominin gelişiminde ne kadar büyük öneme sahip olduğunu Osmanlı kamuoyuna aktarmayı kendisine bir misyon edinmiştir.

Takvim-i Ticaret gazetesinin Türk iktisat tarihi açısından taşıdığı önem, üretim, sanayi ve ticaret alanında çok sayıda bilgilendirici yayına yer vererek Osmanlı Devleti'nde ekonomik gelişim için ön ayak olmasıdır. Gazetenin Türk basın tarihi açısından taşıdığı önem ise Osmanlı basınına getirdiği yenilikler üzerinde durulduğunda daha iyi anlaşılacaktır.

Takvim-i Ticaret gazetesi yaklaşık altı yıllık bir düşüncenin vücut bulmuş halidir. Aralık 1857'de Ceride-i Ticaret ile başlayan ticaret gazetesi çıkarma projesi, Şubat 1866'da Takvim-i Ticaret'in ilk sayısını yayınlaması ile hayata geçirilmiştir. Aynı zamanda Osmanlı Devleti'nde çıkarılması planlanan ticarî gazete daima Ticaret Nezaretinin bir yayın organı olarak düşünülmüştür. Fakat Takvim-i Ticaret gazetesi Ceride-i Ticaret ve Mecmua-i Fünun-ı Ticaret gibi Ticaret Nezaretinde görevli memur veya yöneticiler tarafından çıkarılmamıştır. Buna rağmen gazete, yayın hayatına başlarken Hükûmetten “Resmî Ticarî Gazete” unvanı ile anılacağına dair ayrıcalığı almayı başarmıştır. Bu nedenle Takvim-i Ticaret gazetesine devlet tarafından desteklenen özel bir girişim gözüyle bakılabilir.

Takvim-i Ticaret gazetesinin yayınlandığı yıllarda çift dille yayın yapan az sayıda gazete bulunmaktadır. Tuna ve Vekayi-i Mısıriye gazeteleri gibi bu gazeteler de, Osmanlı Devleti'nin farklı vilayetlerinde yayınlanmaktaydı. Takvim-i Ticaret ise Osmanlı Başkentinde Fransızca-Türkçe olarak çift dilli yayınlanan tek gazetedir. Gazetenin çift dille yayınlanmasındaki amaç daha geniş kitlelere ulaşabilecek bir gazete oluşturabilmek ve Osmanlı tüccarının tamamına hitap edebilmektir. Aynı zamanda Tanzimat Fermanı sonrasında Osmanlılık fikrinin geliştiği bir ortamın da gazetenin çift dilli yayınlanmasında etkili olduğu söylenebilir.

Takvim-i Ticaret gazetesi yayın hayatına devam ettiği sürede, 1879'da siyasi yayın yapma izni alana kadar bir ticaret gazetesi görünümünü sürdürmüş ve buna uygun içerikli yayınlar yapmaya devam etmiştir. Babıali tarafından hazırlanan yayın şartnamesinde açıkça belirtildiği gibi gazetenin dini ve siyasi haber yayınlaması katiyyen yasaklanmıştır. Takvim-i Ticaret de bu kurala uygun olarak siyasi yayın yapma hakkı alana dek siyasi ve dini konulardan ve bu konulardaki tartışmalardan uzak durmuştur.

Yayınlarında ticaret, tarım, sanayi, ulaşım, haberleşme ve eğitim gibi konulara odaklanan gazete bu bağlamda, Osmanlı Devleti'nde ticaretin gelişmesi ve ekonominin kalkınması için Hükûmetin attığı adımları kamuoyu ile paylaşmıştır. Gazete ayrıca tarımsal üretim teknikleri, inşaat projeleri ve yeni kurumlar gibi Osmanlı Devleti ekonomisini geliştireceğini düşündüğü fikirleri de yayınladığı başyazılarla detaylı biçimde kamuoyu ile paylaşmıştır. Takvim-i Ticaret gazetesinin yayımlandığı yıllarda Osmanlı Devleti'nde yayınlanmakta olan gazeteler ya Hükûmet tarafından desteklenerek halka Hükûmetin fikir ve projeleri anlatmayı kendine görev edinmiş ya da halkın yararına odaklanarak Osmanlı Devleti'nde aktif bir kamuoyu oluşturmayı kendine görev edinmiştir. Takvim-i Ticaret gazetesi ise Hükûmet projelerini halka duyurmak ve halkın yararına olacak projeleri de Hükûmete bildirmek gibi iki yönlü bir misyon edinmiştir.

Takvim-i Ticaret gazetesi birden fazla kez el değiştirmiş ve bu süreçlerde de yayına ara vermiştir. Fakat son kez el değiştirdiğinde Gazete artık eski görünümünü yitirmiş ve bir ticaret gazetesi olmanın dışına çıkmıştır. Öncelikle Türkçe-Fransızca olan yayın dilini İngilizce-Fransızcaya çevirmiş ardından 1879 yılında tiraj düşüklüğünü gerekçe göstererek siyasi haber yayınlama izni almıştır. İki köklü değişiklikten sonra İstanbul'da İngiliz çıkarlarını savunan bir gazete haline gelen Takvim-i Ticaret, kısa sürede II. Abdülhamit yönetimi ile ters düşmüş ve Şubat 1880'de ilga edilmiştir. İnişli çıkışlı yayın serüveni göz önünde bulundurulduğunda, Takvim-i Ticaret Türk Basın hayatında, yayın amacını kökten değiştirerek tamamıyla yabancı bir gazete haline gelen farklı örneklerden biri olmuştur.

Osmanlı Devleti'nin basın hayatına getirdiği tüm yenilikler göz önünde bulundurulduğunda Takvim-i Ticaret gazetesi, Osmanlı Devleti'nde uzun yıllar boyunca yalnızca ticaret alanında yayın yapan tek gazete olmuş ve aynı zamanda Osmanlı Devleti'nin ekonomik gelişimine katkı sağlamak için oldukça fazla çaba göstermiştir.



KAYNAKÇA³⁴⁵

Arşiv Belgeleri

- Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: HR.TO, Dosya No: 00524, Gömlek No: 8, 002.001
Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: HR.TO, Dosya No: 00524, Gömlek No: 9, 001.001
Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: HR.TO, Dosya No: 00524, Gömlek No: 11, 001.003
Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: HR.TO, Dosya No: 00524, Gömlek No: 9, 001.004
Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: HR.TO, Dosya No: 00524, Gömlek No: 9, 001.005
Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: HR.TO, Dosya No: 00524, Gömlek No: 9, 001.007
Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.DH, Dosya No: 00792, Gömlek No: 64302, 001.001
Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.DH, Dosya No: 00792, Gömlek No: 64302, 002.001
Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.DH, Dosya No: 00798, Gömlek No: 64698, 002.001
Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.HR, Dosya No: 00216, Gömlek No: 12526, 001.001
Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.HR, Dosya No: 00216, Gömlek No: 12526, 002.001
Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.HR, Dosya No: 00216, Gömlek No: 12526, 002.002
Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: İ.HR, Dosya No: 00216, Gömlek No: 12526, 004.001
Başkanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Fon Kodu: ŞD, Dosya No: 00497, Gömlek No: 30, 003.001

Telif-Tetkik Eserler ve Makaleler

- (1938), *Türk Ziraat Tarihine Bir Bakış*, İstanbul: Birinci Köy ve Ziraat Kongresi Kalkınma Yayınları
Abuk Ahmet Paşa-Ali Muzaffer Bey, (2008), *Sicill-i Osmani Zeyli*, Mehmet Zeki Pakalın (ed.), Ankara, TTK
Afyoncu, E. (2003), “Mehmed Said Efendi”, *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, 28, 524-528
Afyoncu, E.(2001), “İbrahim Müteferrika”, *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, 15, 323-329
Andıç, F.(2000), *Sadrazam Âli Paşa: Hayatı, Zamanı ve Siyasî Vasiyetnamesi*, İstanbul: Eren Yayınları
Balcı, S. (2006), *Osmanlı Devleti'nde Tercümanlık ve Babialı Tercüme Odası*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
Baskıcı, M. (2005), *1800-1914 Yıllarında Anadolu'da İktisadi Değişim*, Ankara: Turhan Kitapevi
Beşirli, M. “Osmanlı'da Borsa: Dersaadet Tahvilat Borsası'ndan Esham ve Tahvilat Borsası'na Yeni Düzenleme Girişimleri”, *F.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 181-192
Beydilli, K. (2016), “Müteferrika Matbaası”, *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, Ek-2, 345-350
Beydilli, K.(2003), “Matbaa”, *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, 19, 105
Bilgiç, Ş. (2007), *Demiryolu Mühendisliği Ders Notları*
Çadırcı, M. (2013), *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, Ankara: TTK, 9

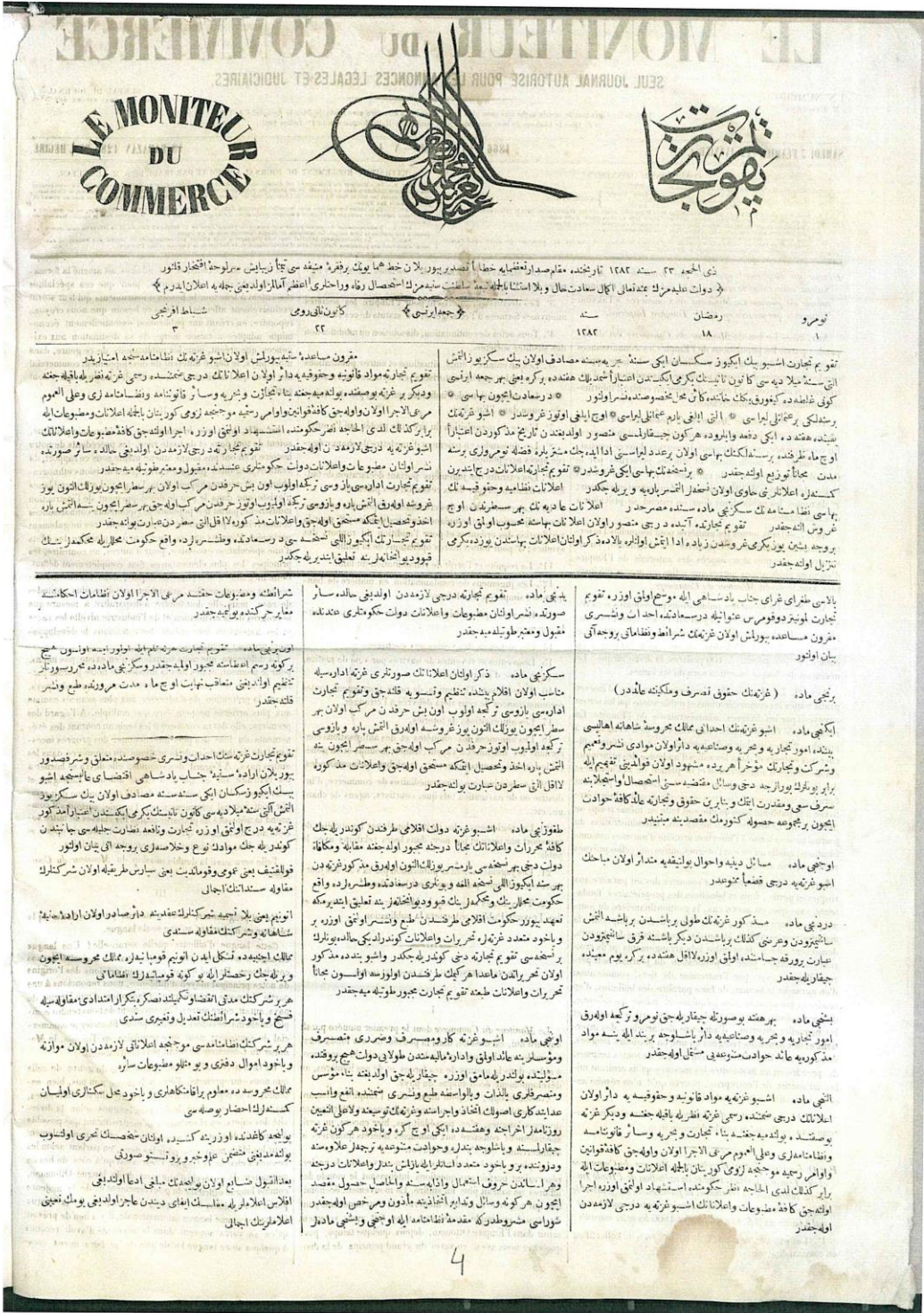
³⁴⁵Araştırmada kullandığımız ana kaynak Takvim-i Ticaret gazetesidir. Kaynakça başlığı altında paylaştıklarımız çalışmanın içerisinde yer alan ilgili notları verirken faydalandığımız kaynaklardır.

- Çakır, C. (2012), “Tanzimat Döneminde Ticaret Alanında Yapılan Kurumsal Düzenlemeler: Meclisler”, *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, (2)
- Çakır, H. (2011), “Tercüman-ı Ahvâl”, *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, 40, 494-499
- Çelik, Z. (1998), *Değişen İstanbul*, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yay.
- Çığ, Ü. (2007), “19. Yüzyılda Osmanlı’da Gazetecilik Hareketleri: Takvim-i Vekayi’den Vilayet Ve Özel Girişim Gazetelerine”, Suat Gezgin (ed.), *Türkiye’de Yerel Basın*, 40-57
- Deane, P. (2000), *İlk Sanayi İnkılâbı*, çev. Tefik Güren, Ankara: TTK
- Demir, K. (2014), “Osmanlı Devleti’nde Basının Doğuşu”, *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (5), 55-72
- Duman, H. (2007), “Osmanlı Döneminde Yerel Basın (1828-1922)”, Suat Gezgin (ed.), *Osmanlı’da Yerel Basın*, 67-89
- Earle, E. (1972), *Bağdat Demiryolu Savaşı*, çev. Kasım Yargıcı, İstanbul: Milliyet Yay.
- Ebuzziya, Z. (1993), “Ceride-i Havadis”, *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, 7, 406-409
- Efe, P. (2010), “Bir Osmanlı Bürokrati: Aleksandır Kara Todori Paşa- Millet-i Rum’dan Bir Münevver: Aleksandros Karatheodoris”, *Toplumsal Tarih*, 193, 81-94
- Eldem, E.-Goffmann, D.-Masters, B. (2017), *Doğu ile Batı Arasında Osmanlı Kenti: Halep, İzmir ve İstanbul*, çev. Sermet Yalçın, İstanbul: İş Bankası Yay.
- Eldem, V. (1994), *Osmanlı İmparatorluğu’nun İktisadi Şartları Hakkında Bir Tetkik*, Ankara: TTK
- Faroqhi, S. (2010), *Osmanlı Kültürü ve Gündelik Yaşam*, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları
- Fülberth, G. (2014), *Kapitalizmin Kısa Tarihi*, çev. Sadık Usta, İstanbul: Yordam Kitap
- Genç, M. (2013), *Osmanlı İmparatorluğu’nda Devlet ve Ekonomi*, İstanbul: Ötüken Yayınları
- Gerçek, S. *Türk Gazeteciliği*, (1931), İstanbul: İstanbul Matbuat Cemiyeti
- Günyol, V. (1997), “Matbuat”, *İslâm Ansiklopedisi*, 7, 368-372
- Hançerlioğlu, O. (1981), *Ekonomi Sözlüğü*, İstanbul: Remzi Kitapevi
- Hayta, N. (2002), *Tarih Araştırmalarına Kaynak Olarak Tasvir-i Efkâr Gazetesi (1278/1862-1286/1869)*, Ankara: T.C. Kültür Yayınları
- İlgürel, M. (1993), “Celali İsyanları”, *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, 7, 252-256
- İnalçık, H. (2013), *Osmanlı İmparatorluğu: Klasik Çağ (1300-1600)*, çev. Ruşen Sezer, İstanbul: YKY
- Kala, E. (2018), *Osmanlı Sosyal Güvenlik Hukuku (1865-1923)*, İstanbul: Yalın Yay. 49-50
- Keskin, Ö. (2011), “Osmanlı Devleti’nde Maden Hukukunun Tekâmülü (1861-1906)”, *OTAM*, 29, 125-136
- Keyder, Ç. (1985), “Osmanlı Devleti ve Dünya Ekonomik Sistemi”, *Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Türkiye Ansiklopedisi*, 4, 642-658
- Kinder, K.-Hilgemann, W. (2012), *Dünya Tarihi Atlası*, Ankara: ODTÜ Yay.
- Kocabaşoğlu, U. (1991), “Tuna Vilayet Gazetesi”, *OTAM*, 2(2), 137-149
- Kurmuş, O. (2007), *Emperyalizmin Türkiye’ye Girişi*, İstanbul: Yordam Kitap
- Küçük, C. (1997), “Hasan Fehmi Paşa”, *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, 16, 321-325
- Kütükoğlu, M. (2013), *Balta Limanına Giden Yol: Osmnalı-İngiliz İktisadi Münasebetleri (1580-1850)*, Ankara: TTK
- Laidlaw, C. (2014), *Levant’ta İngilizler: 18. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğuyla Ticaret ve Siyaset*, çev. Hakan Abacı, İstanbul: Alfa Yayınları
- Mazak, M.-Doğan, A. (2014), *Mersin Limanı Tarihi*, İstanbul: Yeditepe Yayınları
- Okay, O. (1989), “Ahmet Mithat Efendi”, *DİA*, 2, 101
- Önalp, E. (2008), “Hadım Süleyman Paşa’nın 1538 yılındaki Hindistan Seferi”, *OTAM*, 23(23), 195-239
- Önder, İ. (1999), *Türkiye Gemi Sanayi A.Ş. Tersaneler Raporu*, İstanbul: KİGEM Yayınları, 3-4
- Özçağlayan, M. (2008), “Gazetelerin Gelişimi ve Gazeteciliğin Geleceği: Yeni Teknolojiler ve Medya Ekonomisi Açısından Genel Bir Değerlendirme”, *Marmara İletişim Dergisi*, 13(13), 131-143
- Pamuk, Ş. (2016), *Osmanlı Ekonomisi ve Kurumları*, İstanbul: İş Bankası Yayınları

- Parlatır, İ. (2011), *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Ankara: Yargı Yay. 1026
- Quataert, D. (2006), “Tanzimat Döneminde Ekonominin Temel Problemleri”, çev. Fatma Acun, *Tanzimat: Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu*, Ankara: Türkiye İş Bankası Yay. 729-741
- Sarıbıyık, M. (2003), “İlk Osmanlı Medreseleri”, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3), 2-7
- Sarıyıldız, G. (1996), *Hicaz Karantina Teşkilatı (1865-1914)*, Ankara: TTK, 3-5
- Seyitdanlıoğlu, M. (2006), “Tanzimat Dönemi Osmanlı Sanayi”, *Tanzimat: Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu*, Ankara: Türkiye İş Bankası Yay. 711-729
- Şahin, İ. (2010), “Şehir”, *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, 38, 445-449
- Tekdemir, A. (2013), “Osmanlı Devleti’nde İlk Ticarî Gazete: Ceride-i Ticaret”, *Trakya Üni. Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 208-214
- Tekeli, İ. (1985), “Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Kentsel Dönüşüm”, *Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Türkiye Ansiklopedisi*, İstanbul: İletişim Yay. 5, 878-889
- Tekeli, İ.-İlkin, S. (1993), *Osmanlı İmparatorluğu’nda Eğitim ve Bilgi Üretim Sisteminin Oluşumu ve Dönüşümü*, Ankara: TTK
- Terzi, A. (1998), “19. Yüzyılın Sonunda Ebniye-i Seniyye İdaresi (Görevleri ve Teşkilatı)”, *İstanbul Üniversitesi Tarih Enstitüsü Dergisi*, (16), 108-115
- Thobie, J. (1985), “Osmanlı Devleti’nde Yabancı Sermaye”, *Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Türkiye Ansiklopedisi*, 4, 724-732
- Thobie, J. (1985), “Osmanlı Devleti’nde Yabancı Sermaye”, *Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Türkiye Ansiklopedisi*, 4, 724-736
- Tızlak, F. (1997), *Osmanlı Döneminde Keban-Ergani Yöresinde Madencilik (1775-1850)*, Ankara: TTK
- Toprak, Z. (1985), “Osmanlı Devleti’nde Para ve Bankacılık”, *Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Türkiye Ansiklopedisi*, 3, 759-780
- Üstündağ, N. (2005), “Osmanlı’da Şehir ve Şehri Geliştiren Unsurlardan Biri Olarak Ayanlar: Vidin ve Rusçuk Örneği (18.yüzyıl)”, *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (2), 150-166
- Yaşayanlar, İ. (2018), “Bir Hastalık Olarak Kolera ve Tarihte Kolera Pandemileri”, *Toplumsal Tarih Dergisi*, 296, 49-50
- Yazıcı, N. (1991), “Tanzimat Döneminde Ekonomi Basını: Takvim-i Ticaret”, *Tanzimat’ın 150. Yıldönümü Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 54-65
- Yazıcı, N. (2010), “Takvim-i Vekayi”, *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, 39, 390-394
- Yazıcı, N. (2011), “Tasvir-i Efkâr”, *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, 40, 138-143
- Yediyıldız, B. (2012), “Vakıf”, *DİA*, 42, s.s.483
- Yerasimos, S. (2006), “Tanzimat’ın Kent Reformları Üzerine”, çev. Ali Berktaş, *Tanzimat: Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu*, Ankara: Türkiye İş Bankası Yay. 505-518
- İnternet: “Büyükelçilik Tarihi ve Önceki Büyükelçilerimiz”, Dış İşleri Bakanlığı, Web: <http://berlin.be.mfa.gov.tr/Mission/MissionChiefHistory>, Erişim Tarihi: 28.04.2019







LE MONITEUR DU COMMERCE



تجدد تجارتی

ذی الحجه ۲۳ سنه ۱۲۸۲ تاریخاً مقررہ وقتاً خطاً تصدیقاً بلان خطاً ہر ایک مرتبہ سے تیار کیا گیا۔

نومبر و رمضان سنہ ۱۲۸۲

مفروض ساعدہ سیدبولش اولان باشو غرتہ کتہ انعاماً سیدہ امتیاز ہدیہ...

تویم تجارت المسبوک ایکوز سکستان ایک سنہ ہر ہفتہ مصادف اولان بیگ سکر یو زائش...

شرافتہ و مدبریات ختہ مرعی الاجرا اولان انعامات اہل کائنات...

بدی مادیہ تقویم تجارتہ درجی لازمدن اولدینی حالہ سائر...

بالی مغرای جناب بادشاہی ایہ موخ اولوق اوزرہ تقویم...

تویم تجارت مسبوک ایکوز سکستان ایک سنہ ہر ہفتہ مصادف اولان بیگ سکر یو زائش...

سکرینی مادہ ذکر اولان اعلام ہفتہ ونسویہ قلمیہ تقویم تجارت...

پرتی مادہ (غرتہ کتہ حقوق تصرف و ملکیتہ عابدور)

تویم تجارت مسبوک ایکوز سکستان ایک سنہ ہر ہفتہ مصادف اولان بیگ سکر یو زائش...

اوچی مادہ اشبو غرتہ کار و مصرف و متصرف و متصرف...

بشٹی مادہ ہر ہفتہ یوزونہ چنار بلجی نومرو کرگہ اولوق...

تقویٰ تجارت

9/134

رمضان ۱۸ IHSAN SINGHU KITAPKARI

نمبر ۱

مواد حقوقیہ و قانونیہ دار مدراج اولان تانیدن اولوی توبیہ تجارتی رسمی نثرہ نثرہ بلکہ خشنن بولید بعض اصنامان اعطاسنہ لزوم کورنور

اعلان مذکورہ اوج قسم اولوب تجزیسی قانون موجبہ نثری لازمہ دن اولان موادی شاملدر

بوسورنہ محتالی تجارت قانونی کالجہ نثری منصفی اولان شرکت مقوله سند بن اجرائی اعلان قانونیہ معدوددر

اکیجسی حکومت جائیدن طبع و نثری اصحاب مصالحہ امر و تقیہ انسانان مواد متوجهدر

اوججسی طبع و نثری قانونی و اخود حصک و متجہ کمر امر اوججوب لیدی اعلیہ نثر حکومتیہ مرض استنبہاد ایزاولتہ جن موادر

ملا ضایع و تلف اولین و بانود جائیش بریونیک حکمی قلدینتہ دار یازدر بلکہ جنی اعلان بوقیانددر

استیو اوج اعلان اعلان قانونیہ اولوقہ یونیک و ساربیادی وظیفای اعلانک و تقیہ و لایسبہ مشفر و مکمل اولوق طبعی لازمہ دن و کرجہ نثری به قدر بقوله اعلایر بولیسنه و جوادت لازمہ دن و واسطہ له نثار نثر ایدک ایدہ بدیتہ و بقرتہ به مخصوص اولوق کئی بروق معلوب متنسویت و مطانی کلاماً امور اولدیق و واضعندن بولسدینن طویری و مطانی کلاماً امور تجارتی به مخصوص اولوق اوزرہ بقرتہ ک احدا نکتہ کسب ایدیکی سمورت ثوب چینیہ در سداتک احتیاج حیفیسی منکر کلکدر

سراف و تجارت و بلکہ عومده فولد تقصیمی بمبادله اولان اسبو تقویم تجارتک طبع و نثری به معادله اصنامانہ جناب داد شاهینک شایان بویوسی متجده واقع اولان استیو اعلایر من ماه اصغر عصر معرفت صخرمن اولان اسکولای قلم حصر استیو فرین تصویر اولوق هر نمان اولوم استیو له به بالاستیو دن سور مرودن موافق آرای کسور آرای حضرت مولو کانه اولوقه اوده حکمت افاضه ظل الهی دی اوج امر کردہ شرفصرد بویولنددر

و احسان علی الاحسان اولوق بدینوع بیور بلان مساعده جلیه اوزرینہ طفرای خرای حضرت بادشاہ طولثقت تقویم مذ کوره یرایه سرلوحه حضرت قدریق و یولردن فضله امتیازات مسوبه به دخی مقهر اولوقی امثال یشنده کسب مزت وطن المشردر

بویجه الشاف مالایابه جناب جنیایک انسانی حق محدود طایر اوله بدینندن غیرمزمی اصنافیله برار دولت و لیون لیرتہالہ برخدمت مقوله اولوق اوزرہ احداث اولان تقویم تجارتک وظیفه اصنامان دن اولان اولوق کاسیہ لیرتہالہ مکملدر به کونین کونه ترقیستایرین کلدیکی قدر سراف اخترا ایدک قصور ایدک جکردن امیددکه نائل امال اولورن

اتینی دائمی تقویم تجارتہ مدراج اولان محتالیجه بندر فرانسرجه درج قفسه جنی بندرک ترجه سی اولوب اقتضای وقت و معلقتہ کوره ایجابی اجرائی اولوندن جنی و فرانسرجه بندرک کاندسی عثمانیه اولان بندرک جنی اولوق جقدر

جناب مقاصدی به اساس اوزرینہ دینتی اولدیق تقصیلات حمردن مستفاد اولان اشبو تقویم تجارتک حسن قبولتی حق اولدیق اوجر اولوندن جنی و فرانسرجه بندرک کاندسی عثمانیه اولان بندرک جنی اولوق جقدر

چنانچه مقاصدی به اساس اوزرینہ دینتی اولدیق تقصیلات حمردن مستفاد اولان اشبو تقویم تجارتک حسن قبولتی حق اولدیق اوجر اولوندن جنی و فرانسرجه بندرک کاندسی عثمانیه اولان بندرک جنی اولوق جقدر

چنانچه مقاصدی به اساس اوزرینہ دینتی اولدیق تقصیلات حمردن مستفاد اولان اشبو تقویم تجارتک حسن قبولتی حق اولدیق اوجر اولوندن جنی و فرانسرجه بندرک کاندسی عثمانیه اولان بندرک جنی اولوق جقدر

چنانچه مقاصدی به اساس اوزرینہ دینتی اولدیق تقصیلات حمردن مستفاد اولان اشبو تقویم تجارتک حسن قبولتی حق اولدیق اوجر اولوندن جنی و فرانسرجه بندرک کاندسی عثمانیه اولان بندرک جنی اولوق جقدر

چنانچه مقاصدی به اساس اوزرینہ دینتی اولدیق تقصیلات حمردن مستفاد اولان اشبو تقویم تجارتک حسن قبولتی حق اولدیق اوجر اولوندن جنی و فرانسرجه بندرک کاندسی عثمانیه اولان بندرک جنی اولوق جقدر

چنانچه مقاصدی به اساس اوزرینہ دینتی اولدیق تقصیلات حمردن مستفاد اولان اشبو تقویم تجارتک حسن قبولتی حق اولدیق اوجر اولوندن جنی و فرانسرجه بندرک کاندسی عثمانیه اولان بندرک جنی اولوق جقدر

اول بندن سو نصر بیقال مایوند و وظیفه مستغله سی کاندہ معاملات و وقوع تجارتک طبع و نثری به خصوص اولوق برقرتہ تک ایجادی درجه و بولند بنسہ منی جاجر صخری متخصصری دخی کسکری جدر بازار قابلیت جهنا کده اضر جهت سرمایه سزکدن بشقہ بر شیبہ مالک اولدینر ذکر ایدسه مجرد تحذیرت حضرت ولی نعمت امام سیله برنی شخصسی سرغای میدان ظهور اولان اشبو تقویم تجارتک احداث و نثری به منارت و دولت متوجه مقصدمه و انبای و وظیر و وسع قدرت تجارتی منافع اولدیگی هر مریه بوقدر اولسون بر خدمت عرضه منارت ایتکده ماملو کده حسن تلقی بیورنور

مقداری مالک محروسه شاهایه ده نثره له در تجویل برنی اکیز اوقصدده حکسب اولدیق جوق مدینت چینیله و قویات مالک و معارف و ضمایک لالی کندن اولان نثره کت کده چونلده بلاشامین و سخن بالکدر در ساداته السنه مختلفه اولوقی ایوم کرمی اوج نثره طبع و نثری اولوقه بولیش اولسیه بویوش معرفت و سرفکت له مرتبه ایلرولش اولدینتہ بررهان قویدر

ذکر انسان نثره و ادبیات ایله یوشیه و جوادت متوجه دار یکتا ایتکده اولوب تجارتی بریه و غیره و مواد متقیه به متعلق نظری بازوق وظیفه مخصوصه زند اولدیندن و در سادات ایدہ موقع مهمی اقتضای تجارین یوزدن بندر ساداتک اعل اولدینندن تجارت نثره سی کسکی بر ارفع و بریه غیرتکسکان ملت و وطن جائیزکن انتظار اولور دخی

معاملات تجارتی به کسب نکتز ایدک و تجارته مخصوصه برقرتہ تک وجود و عدم و جود یکتا کسکینان و نثری و موازیه و مقایسه اولدندک ذکر اولسان نثره له امور تجارتی به متعلق بعض حوادث و معلومات اعطاسنہ بلاشامین ایدی

لکن برقرتہ و وظیفه مستغله سنت خدمت ایدک اول اولوقه دخی نظریه کسب ایدہ مامسی امور بریه دن بولند بندن حوادث ساره صخرمنه مذ کور نثره هر قدر تجارت دار مواد دخی درج ایتکده ایدسه تجار و مسرافایته مطالب اولان مشایخ حق حاصل اولور ایدی

اسیو تقویم ظهور به قدر خواص و هوام استفاده بچون برقرتہ تک چینی اولامسی نینه کلجه کله بصورت کسکنت خاطر بنه کلدیکندن نیشان ایجیبون مقالمه تجارته منزه کوره اختلاف السنه دن نیش اولدور

چونکه مواد تجارتی ایون اجنای لسانده اولوقی قامیه جنی نثره تک مالک غیر و ساداته فایده سی ک جزی اولوقی متاولسان اطراف فرسان استیو اوزرہ نایف و متیل قلقدن نثره تک دخی سمالک ایدیده و رواج بولید جنی و ژوت و تجارتک چینیله تقویم ایدن او رولورک مطبوعات تجارتی سیله در ساداته طبع ایدیکه تجارت نثره سی یشنده اختلاف السنه مناسبتیه عقد روابط اولوقه بدیجی و دکار و لانت مختلفه اوزرہ برقرتہ تک طبعی دخی اختیار نکلتان فوق العادتی مستقیم اولوقی بیدار اولایه سمدی به قدر یوله برقرتہ تک عدم ظهور بنه سولسان ماده سترک دخی سینی انکار اولدمن

نایرین بولدن بی سکر مال اولاحداث بیورلش اولان طوبه نثره تک برقرتہ کجیمه و دیگر طرفی فرانسرجه اولدیق طبع و نثری اسان چینیتن مسرود اولان مسلکای تک مرته دافع و عومک استفاده سی مقصدن جنی جامع کولوا کده مذ کور نثره تک اثر یتا اعل اولدی

درجه قلم بیان اولدیق اوزرہ تقویم تجارت مرصوم و تجارتی به نثری اولوقی چینیله و طاعتک خار جنده اولدیق اعلایر یوشیه و مسیال دیندیق ترقی و عیانت و مطبوعات حتمه اولان نفعات سندیه عاملیه ایتکده و مطبوعات چقدر

انلاس و کلیتار شک تمییز و یدنی و عدلی و عدلیک تحقیق دینی و افلاس و کلیتار راویطوسی تحقیق و لدی ایاجاه افلاسک معاملات سارسی منتهه الاجنارولک جنی

مذک ایداه اعتباری منتهه استبدالیله ایداه اعتباری اعلای تمیز اولوب و اخود جبهه اولان اعلامری

اوی سکر باشی کبیل ایدیلرک اسول تجارتی ملوک رخصتری ه یو اسیمز ایددی

حکومت معرفتیه و اخود ستره تقدم قابلیتی حتمه سنیه و رخن هر کونه ایجادات و اخود اکل امتیاز ایله مالک ایدیده و بریش بولندر امتیازتک بولارجه دخی تصدقیه نثری

یاقوت و رخصتری مولد انجیبار و نثری و نثری و کریمان و علی الموم نه کسکی سی و اخود حجت و امتیازت عومده و صخری معلوم اولون متکله هر کسکای حتمه اجرائی اولوقه جنی اعتبار بویولده و بریه جک رخصت اعلاتی

سراف و تجارت یشده توسع ایدہ جناسر و ملوک کسکدرک تمییز بولورن معادله طبع و نثری به تجارت نظارت جلیسی جائیدن قرار ورید جن مواد سناره

جناب حق جویوسی استعداد ایداه معامله داد و سست جاری اولدجه استیو مایه مالک ملت و ترتیب ثمرای قوانین دولت و سیاست اولان ذات خلافتیان حضرت شهنشاهی سی سرمدت و صخرسکو و شوکت شرباد برنده برقرار بوسورن شت باجنت محتالی به شوکت نشای جویوس سادات مایوس اولدقاری روزیروز سمدت بوزشیرتو نثره افکار خیرت دثار شاهلری اعلایر مالکت و افتاد و ریت قضیه هر بندر نته مطروق و نثره تعایت جهاشیت و مملکت معاشرت مایونری تمامه بویولده مسرور اولوقه سامیه امور شسر مایه جناب ملو کله لیده توسع و سهیل طریق تجارتی ممالک بروسه ایدشامین هر کونه سنده آن بان آثار عمران نمایان اولدجه اهالی و زبردستان اکتساب نصاب بنار زروت ایتکده و زروت و سنار اهالی حد کاله بول بولنده اسباب بی جناب کار و تجارت ایلو کسکدر

برملکت جروا نثری و بلکه روح جسمی تصارت اولون تجارت له درجه و سست ایدرانه زوت اهالی دخی اول درجه و اسل حد مقصود اولور و تریله سمورت مالکت ایدیه سار تکنتایه حصول بولور

مصطفی دیکر که برجه صاحبک قدر بنه کوره هموم و مزمی اولور و بر کسجه کار و کسجه خیرت و نعمت معیشت بولور

اکال و سائل تجارت بالوجو و تحصیل دستایه معرفتہ مقصود و محصور اولسیه (انناس علی سلوک ملوکهم) معلولجه شو کواون فیوضات اقلقه الواع اواز علوم و ضمایک اقلار علاده رونق اثرای انشان اولوقی اقتضای مطلب عالیدر بنا علیله بریو نیش ساحت شهود اولان خود سید تو جیات حضرت ظل الایتهک خصیصه مخصوصه سی جبهی مائد ذره یو بولیدن ایدرک هر کس وطن و دولتی اوزرینہ علی قدر ایدینه سی بر کونه خدمت نایف و آثار مقوله ایزرینہ سی و غیرت ایتکده اولدقاری امتیاهدن برید

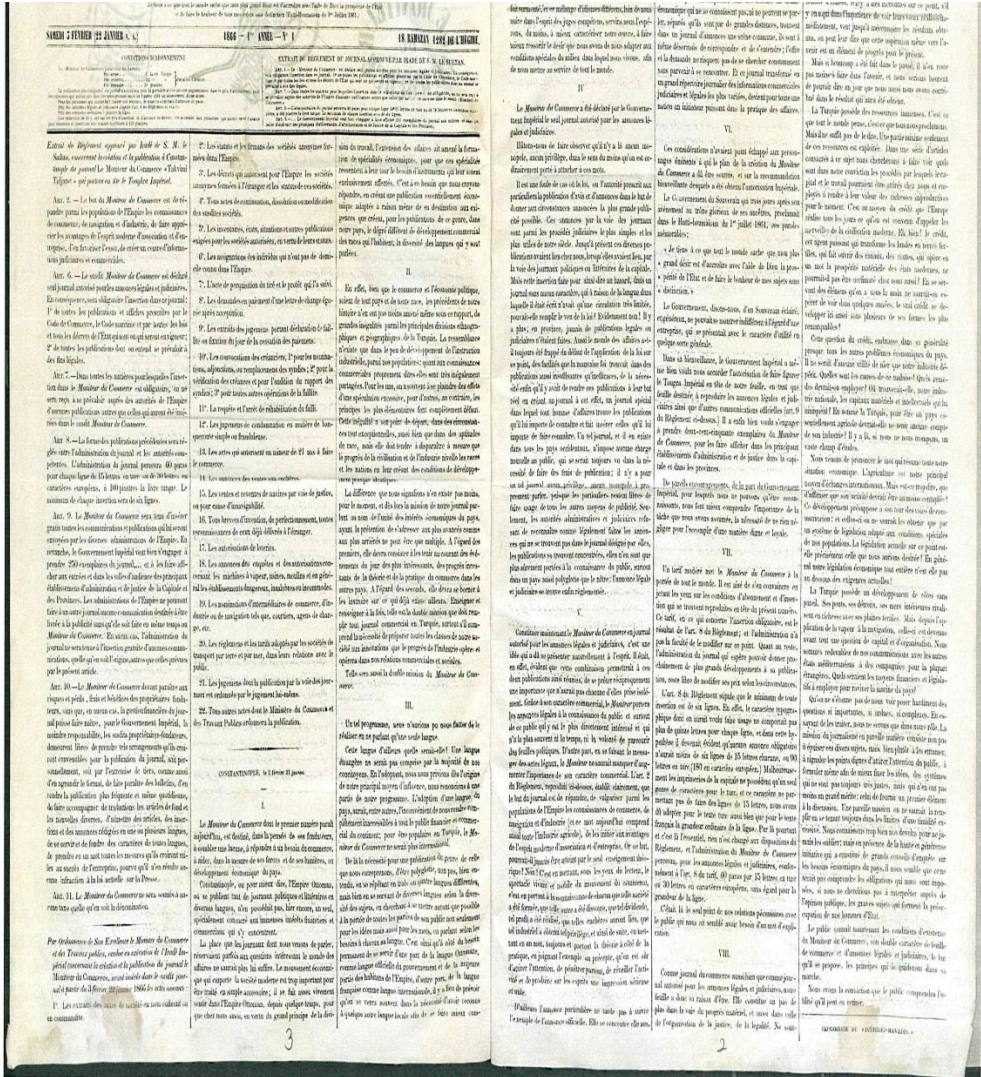
الله قلمهال دارالمتون خاند معارف شاره رفته الیرواد کسجه بندرک ایتکده برینه سوداگران سراف اولان شایخ تجارت دخی رواج کامل بولنده و تجارت کاشنی ایلو کده کسجه باطیع معاملات دخی اوقصد

برملکت جروا نثری و بلکه روح جسمی تصارت اولون تجارت له درجه و سست ایدرانه زوت اهالی دخی اول درجه و اسل حد مقصود اولور و تریله سمورت مالکت ایدیه سار تکنتایه حصول بولور

مصطفی دیکر که برجه صاحبک قدر بنه کوره هموم و مزمی اولور و بر کسجه کار و کسجه خیرت و نعمت معیشت بولور

اکال و سائل تجارت بالوجو و تحصیل دستایه معرفتہ مقصود و محصور اولسیه (انناس علی سلوک ملوکهم) معلولجه شو کواون فیوضات اقلقه الواع اواز علوم و ضمایک اقلار علاده رونق اثرای انشان اولوقی اقتضای مطلب عالیدر بنا علیله بریو نیش ساحت شهود اولان خود سید تو جیات حضرت ظل الایتهک خصیصه مخصوصه سی جبهی مائد ذره یو بولیدن ایدرک هر کس وطن و دولتی اوزرینہ علی قدر ایدینه سی بر کونه خدمت نایف و آثار مقوله ایزرینہ سی و غیرت ایتکده اولدقاری امتیاهدن برید

الله قلمهال دارالمتون خاند معارف شاره رفته الیرواد کسجه بندرک ایتکده برینه سوداگران سراف اولان شایخ تجارت دخی رواج کامل بولنده و تجارت کاشنی ایلو کده کسجه باطیع معاملات دخی اوقصد



publies par le present article. سازنده صرف استعمال و از ايسه و الخ اصل اصول مقصود ايجود هر دو و سانی
 Art. 10. و تدبير اخذ نمي نمازود و در عرض اوله جعفر شيرازي شيرازي که مقصود من
 Le Moniteur Du Commerce deuant paraitre نظريه سنامه ايسه او بيشي و شيرازي ماده در سرائطه و مطبوعات مقصود فرعي الاجر تيزي
 exclusivement aux risques et périls, اولاد نظامات احکامه مغاير هر کس بر وفق
 et bénéfices des susdits propriétaires اوله بر شيرازي ماده تقويم تجارت هره نام ايسه اوله ايسه اوله ايسه اوله ايسه
 fondateurs, sans que, en aucun cas, la رسم احکامه مجبور اوله جعفر و سکر شيرازي بنوده محرد صورت تنظيمي
 gestion financière du journal puisse اوله شيرازي متعاقب نيايش او جرم ماه عدت مرور نشه طبع و ترجمه جعفر
 faire naître pour le Gouvernement نورس
 impérial, la moindre responsabilité, نورس
 les susdits propriétaires fondateurs نورس
 demeurent libres de prendre tels ar نورس
 gements qu'ils croiront convenables, نورس
 pour la publication du journal soit نورس
 personnellement soit par l'entremise نورس
 de tiers, comme aussi d'en agrandir le نورس
 format, de faire paraître des bulletins, نورس
 d'en rendre la publication plus fréquente, نورس
 et même quatriesime, de faire accou نورس
 rir de traductions les articles de fond نورس
 et les nouvelles diverses, d'admettre des نورس
 articles, des subscriptions et des annonces نورس
 rédigées en une ou plusieurs langues, نورس
 de se servir et de fonder des caractères, نورس
 de toutes langues, de prendre en un mot نورس
 toutes les mesures qu'ils croiront utiles au نورس
 succès de l'entreprise, pourvu qu'il نورس
 n'en résulte aucune modification à l' نورس
 intitulé ni aux dispositions des نورس
 Art. 3, et 5 du present Règlement, ni نورس
 aucune infraction à la loi actuelle sur نورس
 la Presse. Art. 11. نورس
 Le Moniteur Du Commerce ne sera soumis à نورس
 aucune taxe, quelle qu'elle soit, de no نورس
 minations. نورس
 Les susdits propriétaires fondateurs نورس
 du Moniteur Du Commerce ne seront نورس
 tenus d'en commencer la publication نورس
 que trois mois après que les arrange نورس
 mens avec les diverses administrations نورس
 tiens dont il est parlé à l'Art. 8 نورس
 auront été terminés. نورس

IHR 216/12526

2 varak

2

I.HR.00216

Takvim-i Ticaret Gazetesinin Yayın Şartnamesi

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, Adı : NEFES, Fatih Mehmet

Uyruğu : T.C.

Doğum yeri ve yılı : Giresun/1994

e-posta : fatihnefes987@gmail.com

Eğitim Derecesi	Okul/Program	Mezuniyet Yılı
Yüksek Lisans	Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yakınçağ Tarihi Bilim Dalı	2019
Lisans	Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü	2016
Lise	Dereli Anadolu Lisesi	2012
Sertifika	Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi	2017
	Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları	2017

Vakfı





le.ahbv.edu.tr



HAZİRAN 2019

**TÜRK BASIN TARİHİNDE TAKVİM-İ TİCARET GAZETESİ
(1866-1867)**

Fatih Mehmet NEFES

